FENG DEVING

CRIZANTEMA DE MUNTE

Roman

Traducere din limba chineză, postfaţă *şi note de CONSTANTIN LUPEANU*

EDITURA MILITARĂ

BUCUREŞTI, 1986

FENG DEVING.
SHAN JUHUA.
Jiefanjun Wenyshe, 1979, Beijing, China

1

Fiece familie din sat avusese de suferit.

De această dată, bocetele (cine să mai ştie ale cui!) erau purtate de vântul toamnei, de frunzele care, înfrânte şi ele, cădeau la pământ, prelungindu-se şi răspândindu-se astfel aiurea – stăruitor, tânguitor, trist.

Vântul, vânt de toamnă târzie, strângea norii răzleţi suflându-i dincolo de Taibo, piscul cel mai de seamă al Muntelui Kunyu, apoi se strecura mai departe, până la Râpa Soarelui, căscată lângă munte, şi şuiera înfiorător dând o notă şi mai jalnică vaietelor omeneşti. Locul se numea Floarea de Piersic şi aici se întindea un cătun de munte cu numai cincizeci şi şapte de familii.

Sătenii erau cu toţii pe ogoarele rânduite în trepte pe coastele muntelui care împrejmuiau satul, dând zor la strângerea recoltei de toamnă şi reacţionând la auzul bocetelor fiecare în felul său: unii, cu gândul la grijile lor, nu întorceau capul nici măcar pentru o clipă, văzându-şi mai departe de lucru; alţii se îndreptau din şale, se uitau spre sat şi oftau, ştergându-şi sudoarea, ca numaidecât să-şi continue treaba; dar mai erau şi unii care priveau

lung în direcţia dincotro venea plânsul, îşi încleştau mâinile pe unelte şi rămâneau vreme îndelungată locului, nemişcaţi, ca o stană, cu inimile clocotindu-le aprig în piept.

Printre aceştia din urmă se afla şi o femeie de treizeci şi opt de ani, slabă şi măruntă la trup. Stătea dreaptă, acoperită toată de năduşeală. Faţa prelungă îi era roşie pe alocuri, avea doi ochi negri, scânteietori, iar părul şi-l ţinea strâns într-un conci mare. Era nevasta lui Zhang Al Treilea, crescătorul de viermi de mătase din partea de miazănoapte a satului, şi cei de o vârstă cu ea îi spuneau simplu, Cumătră A Treia.

Satul era mic şi într-o oră întreaga suflare afla dacă unul a dat peste un necaz, dacă altuia i s-a născut un fiu sau careva s-a însurat. De aceea, Cumătră A Treia ştia prea bine, ca toţi ceilalţi, de altfel, ce era cu bocetele. Se prăpădise tatăl lui Cincizeci. Dijmaşul acesta, în vârstă de patruzeci şi doi de ani, împrumutase un măgar, cam pe vremea căldurilor mari[1], şi plecase cu el spre târgul Nanhuang să vândă piersici de luna a şasea. Ajungând pe malul Râului Huanglei, dăduse peste Kong Xian, fiul al

[1] *Futian,* zile fierbinţi. Calendarul tradiţional, lunar, împarte perioada căldurilor mari ale verii în trei *fu,* fiecare perioadă având între 30 şi 40 de zile, în funcţie de ani.

doilea al şefului de district, licenţiatul Kong, din Târgul Familiei Kong[2], care, înhăitat cu alţi doi bărbaţi, încolţise prin trestiiş o tânără cu gândul s-o pângărească. Fata trecuse pe acolo din întâmplare, în drum spre nişte neamuri. Tatăl lui Cincizeci îi sărise fetei în ajutor, şi aceasta se aruncase pe dată în râu, scăpând astfel de urmăritorii săi. Kong Xian şi ceilalţi îl snopiseră în bătăi pe intrus până îl lăsaseră lat la pământ, luându-i şi piersicile şi măgarul. Omul se târâse cum putuse până acasă la licenţiatul Kong, să-i ceară îndurare, dar slugile îi spuseseră că stăpânul era plecat cu treburi la judeţ. Mai mult decât atât, Kong Xian îl ocărâse, băgându-i din nou vină, fireşte, pe nedrept, şi, împreună cu intendentul casei, îl mai ciomăgise o dată.

Făcut cu ou şi cu oţet şi cu trupul numai o rană, tatăl lui Cincizeci căzuse grav bolnav; zăcea neputincios pe *kang* şi uitându-se la copiii săi, slabi ca nişte scoabe, palizi şi supţi la faţă, îşi chinuia neîncetat mintea, cum şi de unde să împrumute bani ca să-şi hrănească familia şi să-şi îngrijească trupul vătămat! Îndurase aşa câteva luni bune,

[2] În China există multe localităţi care păstrează până în zilele noastre denumirea tradiţională, plecând de la întemeietorul aşezării. Una dintre cele mai mari este Shijiazhuang (Satul Familiei Shi), capitala provinciei Hebei.

dar până la urmă nu-l mai răbdase inima şi, aruncându-se de la înălţimea kang-ului, în cap, îşi făcuse felul... Aflând nenorocirea, Cumătră A Treia şi mulţi alţii alergaseră într-un suflet într-acolo şi plânseseră amarnic, îngroziţi de priveliştea aceea sângeroasă, tulburătoare!

Cumătră A Treia cătă lung cu privirea peste sat. Bocetele acelea sfâşietoare erau de femeie şi de copii, înfundate şi ascuţite, răsucindu-i parcă un cuţit în inimă. Dintr-odată, lacrimile începură a-i şiroi femeii pe obraji. După prânz, o sfătuise pe fiică-sa a doua, Piersica, să meargă să-i dea o mână de ajutor mamei lui Cincizeci. Ea trebuise să vină pe câmp, să smulgă din gura îngheţului şi a brumei dovlecii de pe doi *mu*[3] şi jumătate, aceştia urmând să-i ţină în viaţă pe toţi ai casei în iarna ce urma!

„Oh, îmi frângi inima cu plânsul tău, femeie!” murmură, ştergându-şi lacrimile cu mâneca hainei. „Ai rămas cu cinci copii, iar cel mare, Cincizeci, n-are decât cincisprezece ani! Vai, câtă năpastă în vremurile astea grele, câţi oameni nenorociţi! Suferă unul după altul şi casă după casă, rând pe rând! Zile secătuite, ani pierduţi! Soarele şi luna ne ştiu şi sunt martori la jalea şi bocetele noastre. Dar până când?”

[3] 15 mu fac un hectar.

Suferinţa şi amărăciunea acestei femei de la începutul deceniului al patrulea din secolul XX, pe deasupra şi mamă a patru copii, erau cât se poate mai adânci şi nici n-ar fi avut nevoie de pricini obiective, fiindcă ele izvorau din chiar viaţa chinuită care îi apăsa inima zi de zi. Ea, Cumătră A Treia, nu-şi mai amintea cum arătase taică-su; mamă-sa trăise ani în şir din cerşit şi îşi dăduse sfârşitul în colţii dulăilor moşierului. Aşa că se măritase la şaptesprezece ani cu Zhang al Treilea, din Floarea de Piersic. Acestui Zhang i se spusese de la naştere Al Treilea, cu toate că doi băieţi născuţi înaintea lui nu trăiseră decât vreo câteva zile, dar tatăl său se încăpăţânase să-l numească astfel, tocmai pentru a dovedi că nu-i unul din neam sterp.

Pe vremea când trăiau, părinţii lui Zhang aveau trei *mu* de teren pe munte şi, cu ce luau în arendă, făceau peste zece mu de pământ pe care îl foloseau pentru creşterea viermilor de mătase. Tatăl lui se străduise din răsputeri, îndurase destule, dar izbutise să desţelenească doi *mu* şi jumătate din munte. Numai că zilele de zbucium şi de chin nu duseseră la nimic; cu timpul, preţul gogoşilor scăzuse mult, nu mai putuseră plăti arenda şi, pierzând banii băgaţi în pământ, bătrânii se îmbolnăviseră şi se

prăpădiseră unul după altul. Atunci Cumătră A Treia şi bărbată-su Vânduseră terenul de pe munte, rămânând şi la bine şi la rău doar cu cei doi *mu* şi Jumătate.

Pe băiat, Jingui[4], îl dăduseră să slugărească pe degeaba în casa lui Kong Xiucai, în contul datoriei. La munte e pământ puţin şi greu găseşti câte un lot să-l iei în arendă. Ca să aibă din ce se hrăni, Zhang Al Treilea se zbătea în stânga şi-n dreapta să ia pământ şi să crească viermi de mătase, însă de fiecare dată plătea prea mult şi câştiga prea puţin, încât trăiau tot din agoniseala nevestei şi a celor trei fete, bruma de câştig scoasă din ţesut, brodat sau strânsul vreascurilor de pe munte, pe acestea din urmă vânzându-le mai la şes. De altfel, în Floarea de Piersic, cam aşa o duceau toţi.

Ca mamă, Cumătră A Treia, muncea cu vrednicie şi, cu gândul la copii, să-i crească oameni întregi, suporta orice neajunsuri. Aceasta i se părea a fi datoria ei pe lume, viaţa ei. Acum era însărcinată în luna a şasea, dar lucra ca şi mai înainte, cu sârg, fără să se cruţe, ca să asigure ceea ce constituia principala hrană a familiei pe timpul iernii şi al primăverii viitoare – dovlecii de pe cei doi *mu* şi jumătate...

---

[4] Jin Gui, Aur Scump ; se pronunţă aproximativ Ţincui.

— Mamă! Mamă!

Întoarse capul şi-şi văzu a treia copilă, pe Crizantema, venind în fugă, ca o bezmetică pe cărare, strigând-o. Îşi şterse bine ochii.

— Mamă! Mămico! ţipă de zor fata până ajunse în faţa Cumetrei A Treia, apoi rosti gâfâind. Tăticu' e făcut foc! Şi surioara plânge...

— Care din ele? se minună mama.

— A mare!

— De ce? Vorbeşte! o îmboldi.

— Din pricina ei şi a bădiei Yushan[5]...

— Ei, ce mai e şi cu asta? Femeia nu înţelegea nimic. Spune odată! o zori.

— Tăticu' număra gogoşii noi, iar Frumoasă, pomădată şi aranjată...

— A învăţat şi ea să se poarte.

— Numai tuşa Geruială e de vină! Ea i-a zis tatii că a văzut-o pe soră-mea cu vărul Yushan, prin livezile cu piersici din spatele râpei...

Cumătră A Treia fu cutremurată de un fior, de parcă i-ar fi turnat cineva apă rece în cap. Copila cea mare împlinise nouăsprezece ani şi încă nu se măritase, lucru rar întâlnit

---

[5] **Yushan, Munte de Jad.**

prin partea locului. Fusese cerută, dar n-o dăduseră, socotind că e încă mică şi slabă, timidă şi neştiutoare, şi o lăsaseră să mai crească. Cu numai câteva zile în urmă, Kong Geruială, de care pomenise Crizantema, venise în peţit, din partea unui nepot al său, Kong Juren. Cumătră A Treia îl ştia pe tânăr nu tocmai de treabă şi nu se învoise. Şi iată că pe neaşteptate buna ei copilă şi Gao Yushan, văr de departe[6], stârniseră o adevărată furtună!

Crizantema, o fetişcană de doisprezece ani, iscodi, cu ochii ei negri, inteligenţi, chipul trist şi înnegurat al mamei.

— Mămico, dacă ar fi de-adevăratelea, începu ea cu ezitare în glas, înseamnă că sora cea mare a greşit?

— Tu ştiai de ei, nu-i aşa? o întrebă înciudată femeia, pe un ton scăzut, neslăbind-o din ochi.

Crizantema se feri de privirea mamei, bâinguind mai mult ca să scape:

— De unde să ştiu... Eu...

— Minţi, slugă! Mama o apucă de bărbie.

— Nu mint, mamă, nu mint! Uite, îţi zic tot ce ştiu! Din ochi i se rostogoliră lacrimi.

Cumătră A Treia o luă de mână, o trase spre ea şi se

---

[6] **În original: *houyi biaage,* văr după mătuşa vitregă; copil născut din recăsătorirea unchiului, după moartea mătuşei după mamă.**

aşezară amândouă pe răzor.

— Spre amiază a dat pe la noi vărul Yushan, dar nu eram decât eu acasă. Era cu bicicleta şi, în spate, pe portbagaj, avea o carte. L-am întrebat dacă să vin după matale, dar el mi-a spus s-o caut pe sora cea mare. Aşa am făcut! vorbind, Crizantema se însufleţise, iar pe faţă îi apăruse o expresie de mare bucurie. Mămico, surioara a venit şi ne-am jucat tustrei împreună. Vărul se pricepe să citească, dac-ai şti câte semne recunoaşte! M-a învăţat şi pe mine. Mi-a zis că, de-aş putea merge la şcoală, aş ieşi premiantă...

— Ascuţită limbă mai ai!

Încă ameţită de visuri, fata continuă, fericită:

— A mai spus că la anul se duce la Wendeng, la şcoală, şi că se face învăţător. Pe urmă o să deschidă o şcoală pentru copiii săraci, ca mine...

— Spune mai repede despre sora cea mare!

Văzând că mama rămâne la fel de supărată, Crizantemei îi pieri din voioşie.

— Peste puţin, vărul a dat să plece şi i-a zis surioarei să-l conducă, povesti ea, sugându-şi un deget. Ei îi era frică să n-o vadă cineva. Atunci eu am fugit până la poartă şi, cum nu era nici ţipenie, i-am strigat să se ducă. Mămico, vezi

tu, eu n-am de unde să ştiu dacă au intrat sau nu în livada cu piersici. Chiar aşa e, să ştii! De-am minţit cumva numa cu o juma de vorbuliţă, să mi se umfle limba!

Femeia se uită fără să vrea spre livezile cu piersici de la marginea satului. Frunzele piersicilor se îngălbeniseră şi pluteau spre pământ, smulse de vânt. Parcă o dureau dinţii şi nu-i venea să deschidă gura din pricina aerului rece.

— Nu te lua după scornelile tuşii Geruială, mămico! încercă fetiţa, ca un om mare, s-o îmbuneze. Ce să caute ei printre piersici? Doar nu mai sunt nici flori, nici fructe şi acum le mai cad şi frunzele! Hai, vino acasă! Tata e făcut foc şi pară, iar sora cea mare plânge de ţi se rupe inima!

Cumătră A Treia se ridică şi, arătând spre nişte dovleci strânşi grămadă, îşi povăţui fiica:

— O aştepţi pe soră-ta a doua şi-i aduceţi acasă. Eu o iau înainte...

Zidul ce împrejmuia casa era făcut din bucăţi de granit de culoare deschisă, colţuroase, ca atâtea altele în acea zonă montană. Era înalt de peste un *zhang*[7] şi încărcat cu plante căţărătoare, de acum veştejite. Sub portalul acoperit cu trestie şi iarbă, portiţe fragile, vechi, erau

[7] 1 zhong este egal cu 3,33 m.

încuiate. Cu sapa pe umeri, Cumătră A Treia încercă să intre, dar nu reuşi; atunci bătu în lemn cu inelul de fier agăţat deasupra şi strigă tare, să fie auzită:

— Gata, gata! Iată-mă!

Într-o clipă, porţile se deschiseră fără zgomot.

— Gata! mai spuse femeia, trecând pragul şi aruncând o ocheadă spre fata cea mare.

Era mai înaltă decât ea, subţire să se frângă şi puţin adusă în faţă, ca ramurile sălciei. Avea faţa prelungă şi, sub pielea albă, delicată, se vedea o uşoară roşeaţă. Coada lungă, subţire, îi cădea în voie pe umăr. În faţa mamei sale, fata plecă privirea, lăsându-şi genele în jos, fără să clipească.

Mama puse sapa la picioarele zidului şi şopti, calmă:

— Du-te!

Aşteptă ca fata să intre în camera de apus, îşi netezi părul şi pătrunse în camera centrală. Pe patul dinspre răsărit stătea întins un om, cu ochii închişi şi gura întredeschisă, respirând uşor. Femeia îi aruncă în fugă o privire şi scormoni în vatră.

— Tu strigai?

— Hm, uite că s-a trezit şi somnorosul! izbucni ea, apucând vătraiul. Te-ai şi aşezat pe cuptor! Noi suntem

sărăcani şi nu ne dă mâna să hrănim vreun spirit al somnului!

— Casa-i a mea, a lui Zhang Al Treilea! Şi stau întins cât vreau. Cine îndrăzneşte să-mi zică mie să mă scol? Se burzului el şi închise la loc ochii.

— Bine, atunci. Dacă e casa lui Zhang, eu plec[8]!

Zhang Al Treilea îşi dezlipi iar ochii şi se întoarse pe o parte. Îşi văzu nevasta scuturându-se de praf, înaintea vetrei, fără nici cea mai mică intenţie de a da curs ameninţării ei.

— Scandalagiii ar face bine să-şi ia tălpăşiţa din casa asta! rosti, mânios.

Cumătră A Treia îşi arcui sprâncenele negre, subţiri şi veni lângă pat.

— Ia spune-mi, ce s-a întâmplat*?* întrebă blând.

Zhang Al Treilea îşi umplu pipa, scotoci prin buzunar şi scoase cremenea şi iasca să şi-o aprindă. Femeia îl urmărea răbdătoare. Deodată, bărbatul scuipă pipa din gura pierdută într-o barbă deasă şi rosti arătând spre dulapul negru de lângă pat:

— Dă-mi chestia aia.

— Îi faci fetei scandal şi tu îţi umpli burta cu

[8] **După căsătorie, femeile îşi păstrează numele de fată. Numai copiii preiau numele de familie al tatălui.**

băutură, să prinzi curaj. Eşti murdar...

— Bine, bine. Sunt murdar! Bărbatul lovi în rogojina patului, furios. Mie, Zhang Al Treilea, îmi ţâţâie fundul în faţa nevestei. Tu eşti deşteaptă foc şi tu răspunzi de casă. Cu fii-ta poţi să faci ce vrei, n-o să cutez nici să trag o băşină! Tot nu-ţi dai seama de nenorocirea care ne paşte? Tu eşti...

Femeia observă că bărbatul se învineţise la faţă, vinele de pe gât i se umflaseră să se spargă şi cuvintele îi ieşeau greu din gură. Se aşeză grăbită pe pat, lângă el, spunând încet:

— Dacă ai ceva de zis, vorbeşte frumos. Copila e atât de plăpândă şi m-am temut că ai atins-o. Iar dacă se întâmplă ceva...

— Am atins-o eu cu un deget? Întreab-o!

— Atunci e bine. Înseamnă că ai suflet înţelept!

— Suflet, zici? La ruşinea asta, trebuia s-o omor în bătaie! Bărbatul arătă spre tavan şi continuă supărat: O să smulg jos acoperişul, să vă las în ploaie şi în vânt!

Femeia îl privi nedumerită:

— Din cauza cui vrei s-o omori în bătaie?

— A cui? Hm, a nepotului ăluia, sau ce ţi-e! Ticălosul ăla mic!

— Te ştiu om cu minte, spuse ea, mâhnită, oftând din rărunchi. Copiii vor fi greşit, hai noi să-i învăţăm cum să se poarte. Sunt tineri şi nepricepuţi. Să-i povăţuim cum e bine şi ce-a fost, a fost!

Strângând în mână cutia cu tutun, bărbatul întinse degetul spre femeie, ridicând glasul din ce în ce mai tare:

— Eşti rudă cu Gao Yushan şi uite cum se poartă! Ia aminte, lucrul nu-i aşa de simplu! Du-te şi întreab-o pe fiita, îşi dă seama c-a greşit? Mama lui de Yushan, dacă n-o să-l reclam!

Femeia păli, speriată, şi ochii îi rămaseră pironiţi înainte. Întrebă alarmată:

— Spune repede. Cu ce-au călcat legea? Ai?

Simţind că vorbele sale au neliniştit-o pe nevastă, Zhang Al Treilea prinse curaj. Aruncă în pat cutia cu tutun.

— Dă-mi patru li*ang*[9]*!*

— Om murdar... Femeia deschise repede, furioasă, dulapul şi dintr-un vas de lut turnă într-o ceaşcă o băutură albă, făcută în casă din părţile de bostan care nu puteau fi mâncate.

El se grăbi să primească băutura, cu o expresie de bucurie pe chip.

---

[9] Liang, unitate de măsură de bază, echivalentă cu 50 grame.

— Păi, nu sunt nici doi *liang...*

— Doar n-ai vrea un butoi!

Ea închise bine vasul cu băutura şi-l puse la loc în dulap. Apoi luă o farfurie şi se duse în curte, la oala cu legume murate, care era aşezată pe o piatră, şi scoase câte ceva dar, când se întoarse, constată că bărbatul golise mai bine de jumătate din alcool, fără să mai aştepte gustarea. Neîntrebat, Zhang Al Treilea se apucă să vorbească mult, vădit înfierbântat, făcând spume la gură.

— Lasă-mă să-ţi spun totul, de la cap. Abia coborâsem de pe munte şi mă pusesem la numărat coconii, când mă trezesc peste mine cu Geruială. O întreb ce treabă are, dar ea, nu, că să merg cu ea şi o să mă lămuresc şi singur! Mă iau după ea, nedumerit, şi când ajung la marginea livezilor de piersici de la râpa din dos cat încotro îmi arăta ea cu mâna şi văz două umbre înghemuite sub un copac. Atunci o întreb ce vrea să zică, şi ea, de colo: „Încetinel, să nu-i stingherești!...” Dau eu să plec, că nu mă privea, dar ea mi se aşază în cale: „Frate Al Treilea, spune, netot mai eşti! Du-te degrabă şi înşfacă tâlharul, altminterea nu-ţi mai scapi copila!” Şi îşi vâră iar sub ochii mei mâna împungând într-acolo. Parcă mi se spărseseră în cap tunete pe vreme senină! Mă strecor pe după câţiva copaci şi ce văz să nu

cred! Era fata asta a noastră, a mare, Frumoasă. Se smiorcăia pe umărul unui bărbat. Iar el o domolea cu nişte vorbe... Nici n-am luat aminte la ele. Da' mă aprinsesem, nu alta. Pun eu uşurel mâna pe un lemn bun, mai noduros, şi Urlu: „Ia'n te uită ce mişelie-mi pică sub ochi, aşa tamnesam!" Copila ta îl tot împunge pe ăla: „Fugi! E tata!" „Unde fugi, sămânţă de tâlhar!" strig şi dau să mă reped la el, dar nu ştiu cum se face, mama ei, că mă împiedic de un ciot de rădăcină şi cad lat. Gata, mi-am zis, mi-a scăpat banditul, nici umbra n-o să apuc să i-o mai văd. Dar abia mă ridic, orb de durere, când vine unul spre mine şi mă întreabă, mieros: „Te-ai lovit rău, unchiule?" Casc ochii mari şi bag de seamă că e nepotu-tău. Mă pipăi pe la încheieturi. Îi spun: „Yushan, ce bine c-ai venit, băiatule! Hai să prindem tâlharul". Mă întreabă care tâlhar. „Ăla care şi-a bătut joc de vară-ta! A fugit!" i-o întorc eu. Dar el se porneşte pe râs: „Unchiule, zice, fii liniştit. Eu stăteam de vorbă cu Frumoasa!" Cerule, chiar el era tâlharul! Nemernicul, încrezutul, nu numai că nu-şi luase picioarele la spinare, dar se proţăpise acolo lângă mine! Scos din fire cum eram, m-am tras puţin într-o parte, gata să-l pocnesc... „Tată! Nu da în el, n-are nicio vină!" Niciodată n-a fost Frumoasa noastră atât de vitează. A ţâşnit în faţa

lui Gao Yushan, ferindu-l cu trupul ei. Am rămas prostit şi ochii mi s-au împăienjenit! Îmi venea s-o spânzur pe nemernică. „Stai aşa!” a strigat nepotu-tău, şi mi-a smuls lemnul din mână, aruncându-l aiurea. „Unchiule, m-a înfruntat, vreau să-ţi fie limpede că Frumoasa e nevinovată. Şi nici eu n-am greşit cu nimic. Dacă faci scandal, o să-ţi pătezi numele şi familia, şi lumea o să râdă. Dacă ridici mâna la noi, înseamnă că ne eşti duşman şi o Să-ţi răspundem pe potrivă”. I-am spus: „Micuţule, ai făcut gaură în cer cu vorbele astea! Ea e fiică-mea şi...” Eram cât pe ce să-i ard fetei un dos de palmă, dar „micuţul” m-a îmbrâncit, azvârlindu-mă cât colo. Văzând eu că e mai tare şi nu-i pot ţine piept, l-am luat la înjurături: „Aşteaptă, numai, prăpăditule, şi-ai să vezi ce-o să păţeşti! Mama ta, slugă împuţită! Cară-te de-aici!” Am plecat cu Frumoasa, iar ticălosul de Yushan a strigat din spate: „Surioaro, nu te speria! Strânge din dinţi şi rabdă. Dacă te atinge doar şi cu un deget, îi dau foc la casă!” Of-of! Vezi ce comoară ai? Şi ce nepot grozav? încheie, acuzând-o şi împungând-o cu degetul pentru ca apoi să se lase pe spate, epuizat.

Ameţit întrucâtva de băutură, Zhang Al Treilea îşi povestise păţania cu lux de amănunte, însă femeia

reţinuse atât cât trebuia. De atâta vreme de când erau împreună, se obişnuise cu felul lui de a fi şi, ca totdeauna, ţinea să chibzuiască asupra chestiunii respective, să o întoarcă pe toate feţele, socotind cum e mai bine.

— Vai de mine, nici că mi-ar fi trecut prin cap că flăcăul ăsta atât de domol poate fi în stare de una ca asta! rosti, înciudată. Dar cum Yushan n-are niciun aranjament[10], ei doi s-ar nimeri şi am ajunge şi rubedenii mai apropiate...

— O dau după oricine, şi dup-un câine, dar nici mort lui Gao Yushan! răbufni el, mânios. Ca să nu mai zic că nici nu ştiu dacă mamă-sa, Ochi de Perlă, bagă în seamă nişte sărăntoci ca noi.

Cumătră A Treia nu-l luă în seamă şi-şi urmă firul gândurilor:

— Copiii au întrecut măsura şi e musai să-i ţinem în frâu. A noastră e firavă şi o sperietură ca asta îi dăunează. Ce inimă poate să aibă şi nevasta lui Kong. Nu degeaba a fost poreclită Geruială!

— Hm! Vezi să nu-ţi facă fie-ta vreun pocinog, de n-o să-ţi mai vină să scoţi capul în lume!

— Prostii! şopti ea, schimbându-se la faţă şi sărind în picioare. Codana noastră n-a făcut ce nu se cade!

[10] Xia jian, schimbul de înscrisuri care se făcea între două familii în vederea căsătoriei copiilor, uneori încă de la naşterea acestora.

Zhang Al Treilea se ridică şi el, anevoie, mai mult rostogolindu-se pe pat.

— Mai şi vorbeşti! Când am văzut-o cu ochii mei...

— Ce-ai văzut, ai? izbucni ea cu voce subţire, tăioasă, încruntându-şi sprâncenele negre, subţiri şi privindu-şi cu mânie bărbatul. I-ai găsit împreună. Şi ce-i cu asta? De ce nu te-ai uitat la Geruială Picior Mare, femeie trecută de patruzeci de ani, să vezi cât e de boită şi de rujată? Cine nu ştie că primeşte musafiri în miez de noapte? De-asta ce zici?

Zhang nu-i dădu dreptate, dar se arătă ceva mai înmuiat:

— Ea e ea şi noi suntem noi! Dacă unora nu le pasă de lume, nouă ne pasă!

Cumătră A Treia îşi trecu mâna prin păr şi îi răspunse cu glas liniştit:

— Tu vorbeşti, zăpăcitule! De ce nu te gândeşti? Uite, deocamdată s-o lăsăm pe Frumoasă, dar ia să cercetăm ce-a-mpins-o pe Kong Geruială să te înştiinţeze. De obrazul ei nu-i pasă şi uite că a prins-o grija de noi! Ea e cu gândul la nepotu-său, la Kong Juren, şi de-aia e cu ochii pe Frumoasă. Dar nici noi n-o s-o aruncăm pe apele râului, taman în braţele ţestosului ăluia. Ticăloşii ăştia nu vor

decât să tragă foloase din necazurile altora!

La aceste cuvinte, bărbatul rămase cu gura căscată. Nu putea fi de acord cu judecata femeii. Era limpede că el avea dreptate, cum să se ia după vorbele ei? Cu toate acestea, pe moment nu găsi cum să i-o întoarcă şi sări de pe cuptor înciudat şi ruşinat totodată, umflându-se în pene ca şef al familiei ce se cădea să fie considerat. Ridică braţul:

— Ce tot vrei? Cine e mai mare în casă? O să mă bagi în mormânt, de supărare, mama ta...

Aşa cum se afla, cu faţa pe direcţia braţului bărbatului, Cumătră A Treia nu se feri, ci îl înfruntă, calmă:

— Dacă ai de gând să mă loveşti, fă-o! Adevărul este...

În momentul acela, o fată se repezi în cameră şi se agăţă de braţul omului.

— Tăticule! Mămico! Dacă vă bateţi, o să vă râdă lumea!

Micuţa Crizantema se repezi şi ea ca vântul, trăgând de mama sa:

— Vino încoace, mămico...

Bărbatul dădu să se elibereze din strânsoarea fiicei sale a doua, Piersica, şi vorbi cu dezamăgire în glas, supărat, nefericit:

— Împotriviţi-vă! Răsculaţi-vă! Văd că n-am cum să vă

mai ţin piept, v-aţi înţeles cu toatele împotriva mea. Aur Scump, băiatul meu, unde eşti, să-mi ţii partea...

Se plecă, dibuind după încălţările cu feţe de pânză. Crezând că omul căuta încălţările ca să-şi lovească femeia cu ele, Crizantema le şterpeli degrabă şi dădu să fugă.

— Îl laşi să plece desculţ pe poartă, măi fată?! o opri mama.

Tatăl îşi trase pe picioare încălţările peticite şi ieşi cu capul în pământ, spre bucuria Crizantemei. Piersica dădu să se ia după el, dar mama o opri, sfătuind-o să-i ţină de urât Frumoasei. După ce fetele plecară, rămasă singură, Cumătră A Treia îşi şterse câteva lacrimi, alungându-şi slăbiciunea, şi se apucă să pregătească cina.

Târziu, pe la al doilea *geng*[11], Zhang Al Treilea se întoarse acasă pe mai multe cărări. Nevasta şedea pe cuptor în camera de apus şi o învăţa pe Crizantema să coasă. O izbi duhoarea alcoolului, dar nu ridică privirea, mulţumindu-se să încrunte sprâncenele.

— Să-ţi pun să mănânci, tăticule? se grăbi Crizantema să-l întrebe.

— În casa asta n-am ce mânca! o respinse el, clătinând

---

11 ***Geng,*** **oră de noapte. De la căderea întunericului până dimineaţa erau cinci *geng ;* al treilea *geng* marca miezul nopţii.**

din cap. Hm! Aici nu-i loc pentru mine. Aşteptaţi voi numai să mi se îmbogăţească băiatul, Aur Scump, şi o să-l fac să deschidă o prăvălie, iar eu o să mă pun patron. O să fim domni, cum e licenţiatul Kong, şi n-o să ne mai chinuim pe râpele muntelui... Văzând] că nevasta nu reacţionează în niciun fel, se trase spre] ea şi continuă pe un ton mai dulce: Cu tine vorbesc, mama lui Aur Scump. Când copila ţi se măreşte, n-ai cum s-o ţii lângă tine. Pe Frumoasă, gata, o măritǎm! Stai doar niţel şi te gândeşte şi tu la un lucru. Cumătră Geruială zice de Kong Juren. Fireşte, ea ne vrea binele şi spune lucrurilor pe nume. Băiatul a rămas sărac şi e cam lasă-mă să te las, dar e singur, nu mai are pe nimeni şi e neam cu licenţiatul. Crezi că ăsta n-o să-ll ajute? După ce se însoară şi devine om la casa lui, îşi face o stare acolo...

— Tot nu te-ai dus la culcare, creatură fără simţire*?*

o îmboldi Cumătră A Treia pe Crizantema, lăsând lucrul.

Neînţelegând de unde venise pricina certei, fetei îi dădură lacrimile.

— Unde să mă duc, mămico? Nu aici e locul meu?

— Du-te unde-oi vedea cu ochii, creatură care nu ştii ce e aia lumea, răbufni femeia şi coborî de pe cuptor, trecând în camera de răsărit.

Zâmbind şi cu ochii înroşiţi, Zhang Al Treilea se luă după nevastă.

— Nu lovi câinele să priceapă găina, zise el, abia legând cuvintele. Am băut, dar mi-am păstrat mintea trează. Sunt sărac, însă ştiu ce vreau. Bine, aşa să fie, tu ai capul mai limpede, uite, o să mă iau după tine. Fac cum vrei tu, n-o mai dăm pe Frumoasa lui Kong Juren, nici...

Crizantema îşi adună aşternutul şi trecu în camera dinspre apus. Sora cea mare, Frumoasa, se trântise pe patul-cuptor, cu spatele la lampă. Piersica broda ceva şi, văzându-şi sora cea mică intrând, o întrebă:

— Ce cauţi aici? Acum eşti mare, puteai să ai grijă de mama.

— Cine-a vrut să vină? Mama m-a dat afară şi voi nu mă primiţi. O să plec! zise, smiorcăind, sumeţindu-şi nasul frumos modelat pe faţa ei slabă.

— Cum se poate una ca asta? Hai, vino, o îndemnă Piersica şi o trase de mână.

— Ba mă duc să dorm în drum! Crizantema se răsuci şi o apucă spre ieşire. Să dea peste mine pisicile sălbatice şi să mă mănânce!

— Bine, atunci, Călugăriţa chioară de-un ochi îşi petrece vremea văicărindu-se!

Crizantemei îi luciră ochii. Rămase dreaptă o clipă, apoi se înseninâ la chip, zâmbi şi îşi aruncă aşternutul pe pat.

— Lasă-mă, soră a doua, sunt prea mică! se rugă.

— Ba, eşti fată mare, de doisprezece ani!

Crizantema se bosumflă, urcă pe cuptor şi se ghemui la pieptul Piersicii, ca o păsăruică.

— Sunt mai mică decât tine. Da să ştii, să nu-ţi faci gânduri rele, că tata s-a înapoiat îmbunat, ba s-a şi milogit pe lângă mama... Soră a doua, vrei să dormi cu sora cea mare şi să mă lăsaţi pe mine singură? Ai tu inima aia?

— Hai, întinde-te aici, slugă fără ruşine! o dojeni Piersica, acoperind-o cu grijă. Dacă mai scoţi o vorbă, te azvârl pe uşă afară.

— Nu mai fi supărată, soră cea mare, mai spuse Crizantema, cu ochii la spinarea încovrigată a Frumoasei. Tata n-o s-o mai înfrunte pe mama şi nimeni n-o să-ţi facă niciun rău.

Cum Frumoasa nu răspunse, Crizantema întinse mâna spre ea, să o mişte, însă Piersica o opri.

— Vezi de tine şi dormi! Mâine avem treabă pe munte!

Crizantema tăcu, întorcându-se cu faţa spre fereastră.

Hârtia din cadrul ferestrei era străvezie sub razele luminoase ale lunii. Peştişorii aurii desenaţi pe ea păreau

că înoată prin stufărişul apei; fluturii prinseră şi ei viaţă, rotindu-se deasupra florilor. Crizantema intră pe negândite în lumea viselor.

Peste noapte, vântul toamnei se mai potoli, deşi continuă să bată în rafale reci, purtând florile albe ale brumei pe care le împrăştia să împodobească satul. Piersicul mare din curte şi plantele cățărătoare de pe zidul curţii erau zgâlţâite neîncetat, scoţând un sunet jalnic, pre” lung, parcă în armonie cu sforăitul uşor al fetişcanei de doisprezece ani.

Piersica se apropie de Frumoasă. Părul acesteia era răvăşit, iar pometii obrajilor albi, pudraţi cu mentă, erau plini de lacrimi care se rostogoleau în jos ca bobiţele de rouă de pe petalele unei flori. Piersica ridică puţin cerga şi se strecură lângă sora sa.

— Ce bine e să fii cum e Crizantema, fără gânduri şi necazuri, fără ca nimeni să tragă de tine într-o parte ori în alta! Grea e viaţa, surioară! se văicări sora cea mare.

— Orice lucru se face cu nădejde, o încurajă Piersica. Laşi la o parte ce e rău, iar pentru ce e bine te zbaţi pe viaţă şi pe moarte. Ia, zi-mi ce e între voi, ca să-mi dau şi eu seama.

— Nu-i aşa de simplu cum ţi se pare ţie, aşa cum unu e

unu şi doi e doi. Mai bine tac.

— Ba poţi să vezi ce e rău şi ce e bine. Dă-i drumul!

— Nu pot deschide gura... îngăimă Frumoasa, ruşinată, şi sângele îi năvăli sub pieliţa feţei.

— Doar cu mine vorbeşti!

— De fapt nu e cine ştie ce grozăvie...

— Atunci dă-i drumul, că nu te spun nimănui. Eşti de mult cu vărul Yushan? Aţi ajuns departe?

— În dragoste, n-ai cum să ştii precis ziua când te-ai aprins! Pe la cincisprezece ani, când lucram în mătăsăria familiei Kong şi stăteam la mătuşa, mă vedeam cu el de dimineaţa până seara. El mergea la şcoală şi câte nu ştia! Pe mine şi pe Yushui ne învăţa să scriem, să recităm poezii vechi... Aşa ne-am apropiat. Apoi, când am făcut şaptesprezece ani, m-a dat gata munca şi m-am îmbolnăvit. Tuşa nu m-a îngrijit ca lumea; şi mama m-a luat acasă. Pe drum, Yushui, care m-a condus, mi-a spus că Yushan se certase cu maică-sa, care îi trăsese chiar două palme, din pricină că nu voia să încheie logodna cu o fată de opt ani... Şi nu mergem şi sporovăim noi mult, că, ce să vezi? tocmai el mă aştepta la Izvorul Dragonului...

— Cine?

— Yushan! I-a zis frăţiorului să se ducă mai încolo, să se

bucure de privelişti. Rămaşi singuri, am adus vorba de cearta cu ai lui şi i-am spus că nu se cade să-şi supere părinţii. Mi-a întors-o cum că bătrânii se supără o dată şi le trece, dar supărarea lui ar fi una ce-ar dura viaţa toată! îi ascultă în toate, dar până aici! Bine, i-am zis, dar nici n-ai văzut-o, de unde ştii că n-o să-ţi placă? El a spus atunci că poate fi arătoasă sau urâtă, dar a întâlnit-o pe Frumoasa şi de ce nu s-ar mulţumi cu ea? La început nu l-am priceput, mi-am dat seama abia după felul cum se uita la mine. Am simţit că îmi ard obrajii şi n-am mai cutezat să ridic capul. Dar el îmi vorbea, de foarte aproape...

— Zi mai departe!

— Suntem oameni, nu animale, spunea, ca să ne însoţim oricum, fie că ne cunoaştem ori nu. Dacă trăieşti lângă cineva pentru care nu simţi nimic, nu e ca şi cum ţi-ai duce viaţa singur*?*

— Şi tu?

— Eu? Eu nu eram în stare să scot un cuvânt. Simţeam că inima mi-o luase razna, ţineam privirile plecate şi vărsam lacrimi...

— Atât?

— De atunci, de câte ori trecea pe la noi, ardeam de nerăbdare să dau ochii cu el. Când se scurgea mai multă

vreme până să vină, mi se făcea tare dor... Aşteptam să aud din gura lui că a rupt logodna cu pricina... Acum, în livada cu piersici, mi-a spus că tuşa nu vrea nici gând să renunţe la fata aia, dar că eu să-l aştept. Era neliniştit şi mâhnit, şi am plâns pe umărul lui...

Aflând povestea, Piersica rămase pe gânduri. Frumoasa suspina.

— Treaba asta e încurcată rău, rosti până la urmă Piersica. Eu, una, nu vă găsesc nicio vină. Dar şi dacă rupe logodna aia, tuşa n-o să ne vrea pe noi...

— Sunt şi-aşa bolnavă, n-o s-o duc eu cine ştie câţi ani! zise Frumoasa, izbucnind mai tare în plâns.

— Nu vorbi cu păcat... O podidi şi pe Piersica plânsul, dar, în acelaşi timp, zărind prin fereastră umbra cuiva, şopti. Taci! Mama e afară, şi ea îndură greul cel mare!...

Uşa se deschise încet şi odată cu razele lunii în cameră se strecură tăcută Cumătră A Treia. Se opri nu departe de prag, privindu-şi cele trei fiice. Crizantema dormea încovrigată, cu un braţ trecut peste gâtul surorii a doua. Piersica trona în mijloc, cu trupul ei plin, ocupând aproape jumătate din pat. Frumoasa era cam de aceeaşi înălţime cu ea, dar părea mai înaltă, din pricină că era slabă. Chiar şi faţa i se lungise.

Femeia o mângâie pe obraji şi îi simţi fierbinţi. Lângă pernă, o batistă era udă de lacrimi. Oftă, înduioşată, şi o sumedenie de simţăminte îi copleşiră inima: „Am trei fete tinere, fiecare cu felul său de a fi, şi cresc văzând cu ochii, apucând-o spre drumul vieţii lor. Tatăl lor mă blestemă că aş fi de vină că i-am adus pe lume un singur băiat. Oh, Aur Scump, flăcăul ăsta, uite a plecat de patru ani printre străini, la slugărit! Când s-o împlini sorocul îl iau acasă şi mai bine crăpăm de sărăcie, decât aşa. Numai taică-su s-a încrezut în vorbele altora şi l-a băgat ucenic la prăvăliile familiei Kong, din oraşul Tianjin, socotind că o să câştige şi el ceva. Da azi trebuie să te iei cât mai puţin după alţii... Fetele mele, mama nu vorbeşte ea aiurea, însă voi o duceţi mai bine, nu sunteţi silite să răbdaţi ţâfnele doamnelor şi domnilor. Of, Frumoasa mamei, tu eşti cea mai plăpândă şi azi a mai picat pe capul tău şi necazul ăsta! Mi se rupe inima şi pentru tine Piersico, tu de copiliţă n-ai fost văzută cu ochi buni de tata – că, de o a doua fată e pentru oameni sărmani ca noi o adevărată pacoste! Şi-apoi nici mama nu te-a dezmierdat, ba, din contra, te-a târât după ea, de mică, pe munte. Mi te-ai făcut, însă, zdravănă şi trăieşti cu picioarele pe pământ, şi asta-i bine. Ce mă doare grozav, e că la anul o să pleci de la mine.

Socrii tăi or fi ei săraci, dar măcar sunt oameni! Iar tu, Crizantema mamei, cum o să mi te faci? Eşti leită mie, ba eşti chiar şi mai răbdătoare. Vai, el are buba asta la inimă, e doar ca toţi bărbaţii. Dar mai sunt bune şi fetele, fără ele lumea n-ar mai fi! Copilele mele! Care v-o fi norocul? O s-o duceţi ca noi? Mai bine? Mai rău?...”

Afară se înteţise vântul. Frunzele piersicului din faţa ferestrei fremătau, foşnind, şi crengile zvâcneau anapoda, aruncând umbre bizare în camera scăldată în lumina lunii.

Durerea din inima femeii spori.

2

—... Mama ei de treabă! De la un târg la altul strici câteva perechi bune de încălţări şi preţul coconilor de viermi de mătase nu urcă deloc. Păi, aşa, după un an de trudă sigur că nu te alegi cu nimic! mai iute, lenevilă, haide! îndemnă Zhang Al Treilea, lovind cu palma peste crupa măgarului.

Măgarul se smuci câţiva paşi înainte şi odată cu el şi Piersica, fiindcă ea era aceea care îl trăgea de funie. Fata era îmbrăcată într-o scurteică de bumbac, de fapt dintr-o

cârpă roşie, grosolană şi pe braţ avea trecut un paner împletit din crengi subţiri de răchită. Îl însoţea adeseori pe tatăl său la târg. La munte, pământul roditor e puţin şi se trăieşte mai mult din creşterea viermilor de mătase, din vânzarea de lemne şi de ierburi. Zhang arendase de câtăva vreme de la moşierul satului, licenţiatul Kong Qingru, zece mu de teren muntos şi primăvara şi toamna bătea mereu drumul la târg, împreună cu fata a doua. Ea era de dimineaţa până seara pe drumuri şi, deşi cădea din picioare răpusă de oboseală, nu se plângea.

Era vreme vântoasă de iarnă, cu cerul împânzit de nori, gata să se spargă în ninsoare şi, ori încotro te uitai, nu străpungeai cu privirea până la Muntele Kunyu. În afara unor pini golaşi, de un verde întunecat, totul avea culoarea nisipului. Sus, pe munte, oamenii tăiau lemne sau smulgeau ierburi, iar securile şi topoarele scoteau zgomote seci, parcă răspunzându-şi unele altora, de pe o culme pe cealaltă.

Pometii obrajilor Piersicii se făcuseră, de frig, roşiivineţii, dar trupul parcă i se încinsese puţin. Porniseră la drum la cântatul cocoşilor şi, ca să nu ostenească măgarul, tatăl ducea pe o cobiliţă o sută de jin-uri de lemne, iar măgarul căra coconii. Străbătuseră deja peste două zeci de *li* pe

potecile de munte, în serpentine, şi atunci cum să nu fie frânţi de oboseală? auzind înjurătura adresată măgarului, fata întoarse capul şi-şi văzu tatăl, cu faţa năpădită de sudoare, respirând greu. Se apropie de el să-i ia cobiliţa din spinare.

— Aşteaptă să trecem podul...

— Sunt tânără şi n-am obosit, zise ea şi-i trecu lui panerul.

Zhang Al Treilea răsuflă lung, uşurat, şi se gândi, satisfăcut şi nemulţumit în acelaşi timp: „Fata asta a mea e robustă. Eh, de-ar fi fost băiat... Simţindu-se eliberat de greaua povară şi rămânând pe umeri numai cu o desagă cusută din petice, apucă panerul şi funia măgarului.

— Vai de noi, vine Anul Nou şi n-am scăpat de coconi! Mama lor de preţuri, că scad şi iarăşi scad!

— Tăticule, mămica zicea că banii ce-o să-i luăm n-or să ne ajungă nici de încălţări! se amestecă fata.

— Mda. E musai să vindem. Avem de plătit arenda, dobânda, suntem taman la soroc! Crezi că mie-mi place să alerg de la un târg la altul? se mânie tatăl. Mama lor! Ne sculăm cu noaptea în cap şi ne potolim doar seara târziu. Dormim prin pădure, în iarbă, mâncaţi de gângănii, biciuiţi de vânt şi de ploi; ziua ne arde soarele, ne tăbăcim de

pietre degetele picioarelor, părul ne ia culoarea blănii de iepure – uite aşa creştem viermii de mătase. Şi după ce-am plătit tot ce se cuvine, la capătul unui an, ne alegem cu fluieră-vânt...

Cu lemnele în spinare, Piersica mergea cu paşi măsuraţi, parcă pipăind drumul, şi cu pieptul scos în afară. Vântul îi flutura părul de pe frunte, în vreme ce coada i se bălăbănea pe piept. Cu genele plecate, fixa drumul, cu ochii ei negri ca tuşul, atentă să nu se împiedice. Nu mai asculta vorbele tatălui, pe care le ştia prea bine, gândindu-se la ale sale.

După Anul Nou, la începutul lunii a cincea, urma să se mărite. Căsătoria fusese pusă la cale încă de pe când ea avea şapte ani, de pietrarul Yu Shizhan de la Râpa Pinilor Roşcaţi şi de mama ei, stabilind amândoi ca Piersica să fie dată după cel de-al doilea fiu al pietrarului, pe nume Yu Zhenhai[12]. Mai târziu, când familia Yu trecuse prin nişte necazuri, Zhang Al Treilea avusese de gând să-şi retragă promisiunea, dar nevasta se împotrivise. Cum arăta viitorul ei soţ, Piersica nici că ştia. Îl văzuse de câteva ori doar pe fratele mai mare al acestuia, Yu Zhenxin. Mama ei o liniştise, asigurând-o că era om bun. După măritiş,

[12] Zhenhai, Mare Agitat. Se pronunţă aproximativ : Gen-hai.

Piersica ar fi fost mulţumită ca măcar să trăiască în tihnă cu soţul său, oricâte greutăţi ar fi avut de îndurat împreună.

Necazurile nu o speriau. Acesta era idealul obişnuit al fetelor sărace de la munte şi Piersica nu făcea excepţie. În vederea măritişului Cumătră A Treia încropise de multă vreme ceva economii dar, deşi se apropia Anul Nou, nu-şi făcuseră haine mai acătării. Chiar în ziua aceea, înainte de a se aşterne cei doi la drum, mama ţesuse optsprezece *chi* de pânză din bumbac, pentru ca Piersica s-o vândă şi să cumpere stambă înflorată cu care să se gătească.

La vremea prânzului, făcuseră treizeci de *li,* ajungând în Târgul Familiei Kong.

Târgul acesta cuprindea mai bine de şapte sute de familii şi era aşezat pe latura de miazăzi a centrului Muntelui Kunyu, în platoul care se întindea de pe malul apusean al Râului Scroafa. Era un cunoscut nod de circulaţie, primul târguşor aflat între judeţele Muping şi Wendeng. De la oraşul Yantai din nord-vest şi până la portul Yuyan din Insula Pietrei, aflat la sud-est, de la zona Caiyang şi până la oraşul Wendeng, situate în partea opusă, pe direcţia răsărit-apus, şoselele şi căile ferate se întretăiau în acest loc. Produsele de munte de la nord, cele

maritime din mările sudice şi cerealele din câmpie, toate se vindeau în Târgul Familiei Kong. Aici îşi aveau sediile administraţia şi poliţia locală, precum şi o unitate militară. Socotite după calendarul lunar, zilele de patru şi nouă erau zile de târg, şi ele reuneau câteva zeci de mii de oameni. În mod obişnuit, restaurantele, hotelurile, farmaciile, băncile, bazarurile şi tot felul de dughene îşi aşteptau clienţii.

Ziua aceea era în paisprezece ale lunii a douăsprezecea, ultima zi de târg a anului. Când Zhang Al Treilea şi fiică-sa ajunseră în Strada Mare, care se întindea de la răsărit la apus, târgul clocotea de oameni. Cobiliţele cu lemne şi cu legume, cărucioarele cu produse de mare umpleau locul. Prăvăliile îşi deschiseseră larg porţile. Slugile din restaurante zoreau să care apă şi să taie lemne. Cei care aveau tarabe montau acoperişuri deasupra acestora sau îşi scoteau marfa la vedere; unii băteau deja în tobele din piele sau în tălăngi şi-şi îmbiau în gura mare clienţii. Doi se luaseră la ceartă pentru loc şi în timp ce unul îi sfâşiase celuilalt santalul şi hârtia, cel de-al doilea călcase în picioare lumânările şi petardele primului; apoi o pictură a Spiritului Vetrei se prăbuşi la pământ şi se rupse, luând-o în sus, în aer, ca un zmeu de hârtie. Cârduri de copii care

se fugăreau, înjurându-se, unii aruncând cu petarde aprinse, porniră să urle în hărmălaia aceea generală că Spiritul Vetrei urcă la ceruri...

Zhang Al Treilea îşi povăţui fiica să ducă măgarul în partea în care se aflau mătăsurile şi să-l aştepte, el urmând să care lemnele în partea opusă a târgului.

Mătăsăriile se aflau la capătul de miazăzi al târgului. Pancarta imensă cu litere de aur era prinsă la înălţimea unui portal înalt, acoperit cu olane verzi. Piersica intră cu măgarul în curtea cea mare, scoase desagele de pe animal şi rămase în aşteptare, uitându-se jur-împrejurul său.

Curtea largă, împrejmuită cu gard, emana un puternic miros de coconi. Cazanele în care aceştia fierbeau sfârâiau, coşurile scuipau un fum negru, înecăcios, iar apele reziduale, fierbinţi, se scurgeau în afara curţii, printr-un canal deschis; marginile canalului erau negre şi, deşi era iarnă, duhneau puternic. O mulţime de oameni, unii cu coconi obişnuiţi, alţii cu coconi alb-gălbui, crescuţi cu frunze de stejar, se îndeletniceau cu cele mai felurite munci, preocupaţi, grăbiţi, intrând şi ieşind într-un necontenit du-te-vino, unii cărând apă, alţii lemne. Prin fereastra unui atelier scund se zărea jumătatea de sus a trupurilor lucrătoarelor. Vremea era rece şi hârtia ferestrei

nu fusese dată cu ulei gros, ca să oprească gerul, iar ele purtau bluze în tot felul de culori şi erau roşii la faţă, năduşite. Piersica le vedea numai braţele care se mişcau fără întrerupere, dar o urmărise pe Frumoasa muncind şi ştia că femeile acelea lucrau la câte o maşină pe care o acţionau cu picioarele şi de lângă ea nu se prea puteau dezlipi ziua întreagă; aceasta era pricina pentru care braţele şi picioarele le amorţeau şi li se umflau.

La un moment dat, o femeie tânără ieşi din atelier şi se îndreptă grăbită spre latrină. Piersica o recunoscu, era din cătunul Floarea de Piersic şi se măritase aici.

— Phoenix! o strigă ea. Eu sunt!

Femeia o salută şi spuse râzând:

— Stai niţel. Nu mai rabd...

Când ieşi, veni în fugă spre Piersica.

— Avem atâta treabă că nu putem nici să mergem la privată. Ai venit cu taică-tu să vindeţi coconi? (Piersica dădu din cap în semn afirmativ.) Preţul a scăzut iar! Domnul Kong Al Doilea zice că de când japonezii au ocupat cele trei provincii a coborât şi preţul mătăsii şi al coconilor! Minciună sfruntată! Chiar ieri au trimis nu ştiu câtă marfă în Tianjin. Dar ce-i de mirare? În târgul ăsta, totul aparţine celor trei fraţi Kong şi cine se pune cu ei?

— Nu mi-ar fi de alta, dar aşa, noi o să murim de foame, se arătă Piersica neliniştită.

— Căutaţi s-o mai lungiţi şi voi, ca să faceţi faţă. Între timp, Piersica observase că haina peticită a lui Phoenix se rupsese la piept.

— Vezi de tine, zise, arătând spre pieptul femeii. O să te faci de ruşine. Uite am un material...

— Ei, şi ce! Două ţâţe, acolo! i-o întoarse Phoenix* încercând s-o oprească pe consăteanca ei să caute în paner. Ţi-a dat-o mamă-ta să o dai pe pânză subţire, nu? Nu se poate...

Piersica despică în două pânza ţesută în casă, o bucată o puse la loc în coş şi cealaltă jumătate o vârî la pieptul lui Phoenix.

— Suntem ca surorile. Ne-ajunge la amândouă.

Phoenix primi, dădu să plece, apoi se apropie şi mai mult:

— Ai auzit? în târg o să fie împuşcat un om. Şi nu, era hoţ, bandit. O ştii pe Zeiţa, aia care a lucrat împrelună cu soră-ta?

— Au omorât-o? întrebă Piersica, făcând ochii mari, uimită.

— Pe fratele ei. Phoenix se întinse către urechea

piersicii. Era învăţător, se zice că era comunist, care semăna vrajba.

— Comunist? Piersica nici nu mai clipi din ochi. Ce-i aia?

— De unde vrei să ştiu? Phoenix scăzu vocea. Eu l-am întâlnit o dată şi mi s-a părut un flăcău tare de treabă, nu putea semăna unul ca el vrajba. Poate numai să fi fost împotriva celor mari. Du-te şi vezi-l.

— Da’ ce, am mâncat fiere de tigru, să am eu curajul să mă uit?... spuse Piersica.

Văzându-l pe Zhang Al Treilea, care se apropia, Phoenix îl salută.

— Ai scăpat de lemne, Al Treilea?

— Să scap? în târgul ăsta aşa de mare, lemne bine uscate n-au căutare la doi *mao* jumătate! mama lor! Acuşi e Anul Nou! Ai întrebat dacă a mai crescut preţul coconilor?

— A scăzut iar! zise Piersica.

Ca o găină ameţită, bărbatul rămase puţin năuc, apoi o luă spre biroul directorului.

— Tu du-te în piaţa de lemne, caută-l pe Liqiu şi ia cât poţi pe ele...

Târgul era înţesat de lume, glasurile oamenilor se învălmăşeau cum nu se poate mai ciudat într-un vacarm

grozav. Cei mai mulţi erau bărbaţi, rar se zărea câte o femeie, sulemenită şi dichisită, intrând în cârciumă în urma câte unui bărbat bogat. Piersica venise întotdeauna la târg cu tatăl ei. Acum o pornise cu panerul spre locul unde se vindeau lemne şi ierburi. Strecurându-se prin marea de oameni, i se aruncau fel şi fel de priviri. Mai mult, haina ei de bumbac, roşie pe vremuri, dar acum decolorată, şi apoi şi atitudinea aceea ruşinată şi speriată, obişnuită fetelor de la munte, atrăgeau şi mai tare privirile. Mergea pe marginea drumului, pe lângă zidurile caselor, cu capul plecat, timidă.

— Hei, asta nu-i Piersica?

Piersica ridică ochii şi se trezi în faţa unei femei de vreo patruzeci de ani. Părul vopsit al femeii era prins cu agrafe de argint şi pe faţă îşi dăduse cu un strat gros de pudră. Purta o scurteică de bumbac căptuşită cu mătase, iar picioarele le avea vârâte în încălţări cu feţe roşii, brodate. Nu era alta decât renumita Kong Geruială de la ei din sat. Etalându-şi cei doi dinţi de aur, cu gura şi toată faţa numai zâmbet, o încolţi pe fată cu întrebări:

— Taică-tu unde e?

— La Izvorul Virtuţii, să vândă coconii.

— Şi?

— Încă nu... Piersica dădu să plece, dar femeia o prinse de mână.

— N-aţi mâncat? Du-te, caută-l pe taică-tu şi veniţi la Pavilionul Iarnă-Primăvară. Sunteţi invitaţii mei.

— N-are rost! Avem bucate de acasă, rosti Piersica, smulgându-şi mâna, şi îşi reluă drumul prin mulţime.

Piersica nu băgase de seamă că femeia era întovărăşită de un tânăr tuns scurt, cu o pălărie gri pe cap.

— Cine era? întrebă el. E îmbrăcată prost.

— Cine? Sora Frumoasei.

— Aha! şi tânărul întoarse capul, urmărind silueta care se îndepărta.

— Haina face pe om şi calul se vede după şa! De-ar avea pe ea straie fine... Uite, viermele ăsta nătâng de Zhang Al Treilea are un cuibar plin cu phoenicşi. Ce zici, Kong Juren, eşti sau nu norocos?

Bărbatul scoase o ţigară aromată.

— Norocul meu eşti dumneata, mătuşă, spuse.

— Fumezi altă dată. Acum hai repede, să dăm de cap treburilor, îl zori ea.

Kong Juren se luă pe urmele femeii, strigându-i:

— Mi-e teamă că unchiul Al Doilea n-o să se încreadă în mine.

— De ce? Doar suntem un neam. Kong Geruială îşi umflă pieptul şi scutură din cap, agitându-şi cerceii din urechi. El nu ia seama la om, ci la bani. Unchi-tu cel mare a coborât preţul la coconi şi acu se umple de bani! Pentru Zhang, e ultimul soroc de înapoiere a arendei, plus dobânda anului. Or, e limpede că n-are cum să achite! Aşa că Al Doilea mută datoria pe numele tău, lui nu-i ia niciun ban, iar ţie îţi aranjează cununia. Fapta asta de bine îi stă la îndemână şi tot el câştigă!

— Bine-ai gândit, mătuşă! zise Kong Juren şi aprinse o ţigară, pe care i-o întinse.

Femeia o primi şi spuse bucuroasă:

— Şi eu mă muncesc în zadar?

— Dacă nu e ca data trecută...

— Data trecută? Femeia trase adânc din ţigară. Data trecută l-am pus bine la cale pe Zhang, cu nevastă-sa a fost mai greu.

— Acum...

— N-avea grijă! Kong Geruială iuţi paşii. Acum e altfel. O să le frângem gâtul. Nu i-o plăcea cumetrei, dar n-are decât să joace cum îi cântăm noi. Asta e viaţa. Ce, o schimbă ea?

Preocupată de treburile sale, Piersica nici nu visa că cei

doi îşi făceau planuri cum să le-o ia cu sila pe sora cea mare. Ajunse la Pavilionul Iarnă-Primăvară.

Restaurantul era plasat pe la mijlocul Străzii Mari. Clădirea, parter şi etaj, fusese ridicată din cărămidă fumurie şi acoperită cu olane verzi; avea pereţi pictaţi şi pridvor lăcuit în grena. Jos era o sală mare de restaurant, cu o tejghea lungă pe o latură, la etaj fiind separeuri elegante. Deasupra intrării, pe o pancartă, era caligrafiată denumirea: „Pavilionul Iarnă-Primăvară”. Nenumărate coşuri cu legume şi produse de mare aşteptau în faţa intrării să fie achiziţionate.

Piersica se strecură printre ele, când din clădire se înălţă ca un vârtej un glas tunător, cutremurând timpanele:

— Bă, pui de iepure! Îndrăzneşti să calci pământul Excelenţei Sale? Du-te-n mă-ta!

Imediat, răsună o palmă şi un tânăr slab, pricăjit şi zdrenţăros, în mână cu un paner, fu împins pe poartă afară, şi se prăbuşi pe treptele de piatră.

Cu strigăte de surpriză, cei de faţă se adunară în jurul lui. Mai repede decât toţi, un bărbat înalt, care păzea o cobiliţă cu peşte, fu din câteva salturi lângă tânăr, se aplecă şi-l sprijini cu braţul său puternic.

— Cincizeci! izbucni Piersica, speriată.

Se, strecură lângă el, scoase un prosopel de faţă din panerul de pe braţ, şi şterse sângele proaspăt care se prelingea din colţul gurii flăcăului.

— Trezeşte-te, frate Cincizeci! Trezeşte-te... şopti.

Faţa acestuia se făcuse pământie, ochii i se bulbucaseră, iar pe obrazul stâng se vedeau urmele sângerii a cinci degete groase. Încălţările albe, de doliu, săreau în ochi. Când îşi veni în fire, se agăţă de braţul Piersicii şi începu să plângă cu sughiţuri.

Fetei îi dădură lacrimile; nu cunoştea pe nimeni şi nu ştia ce trebuie să facă. Atunci ţăranul acela înalt i se adresă tânărului, de parcă s-ar fi cunoscut.

— Nu plânge, frăţioare, că şi-au bătut joc de tine!

Abia acum Piersica băgă de seamă că omul acela cu picioare lungi şi braţe zdravene purta o haină peticită, al cărei molton înflorat, vechi, abia se mai vedea. Mijlocul îi era încins cu un brâu, iar capul mare îi era descoperit. Avea ochi mari, luminoşi şi un chip impunător. Era tânăr, de vreo douăzeci de ani. Chiar şi într-un asemenea moment, fata nu uită să se tragă sfioasă într-o parte.

— Frăţioare! Spune dacă ai ceva pe suflet. Mie poţi să mi te destăinui, îl îndemnă blând.

— Cum! Tot nu s-a liniştit? strigă un bărbat gras, în

mână cu o ţigară aprinsă, ivindu-se în poartă.

Cei mai mulţi se retraseră, privind cu frică spre omul acela. Numai bărbatul înalt continuă să-l sprijine pe Cincizeci, fără să se sinchisească în vreun fel. Uitându-se cu ură la omul din cadrul porţii, Cincizeci deschise gura şi vorbele îi ieşiră afară odată cu sângele:

— Patroane Kong Al Treilea! Mă baţi şi nu-mi dai banii. Tata a murit de mâinile tale. Eu...

— Tu faci pe tine! Patronul aruncă ţigara, păşi în faţă şi ridică braţul.

— Mai domol! Ţăranul săltă şi el braţul şi-i opri mâna patronului. Dacă avem ceva de zis, să folosim vorba, nu pumnul. La ce să mănânce bătaie tam-nesam!

Trupul gros al patronului se înclină spre spate.

— Ăsta de unde a mai apărut? îşi roti privirea peste mulţimea adunată, scuipă şi spune: Stârpitura asta m-a furat. Merita bătaia!

— Cine-a furat? Cincizeci se sculă brusc de jos. Când trăia tata, se plânse, ţi-a vândut o sută şaizeci şi două jinuri de piersici şi tu nu vrei să scoţi banii. Frate-tău, Kong Al Doilea, nu recunoaşte că i-am înapoiat datoria. Voi nu ştiţi decât să vă bateţi joc de oameni, să-i zdrobiţi...

— Gura! Ai limbariţă, pui de iepure? Patronul se repezi

iarăşi spre el.

Dar ţăranul îl acoperise pe Cincizeci cu trupul său.

— Suntem oameni, de ce să nu lămurim treburile discutând? Bătaia e lucru murdar. Ce zici, patroane Kong?

Cincizeci arătă spre coşul azvârlit la pământ.

— Asta-i tot ce am.

Piersica îl sprijini pe Cincizeci. Bărbatul cel înalt ridică panerul şi încreţind sprâncenele se adresă celor de faţă:

— Priviţi, oameni buni: patru bucăţi de dovleac şi o turtă uscată. Sunt ele de furat?

— Mi le-a dat mama să am ce mânca de prânz, spuse Cincizeci, suspinând.

Cu ochii scânteind, bărbatul plimbă panerul sub privirile patronului, zicând

— Uită-te bine. Vinzi aşa ceva? Nici porcii tăi nu mănâncă astea!

— Bă, sărăntocule! E cumva străbunicul tău? îl ocărî Kong, roşu până-n vârful urechilor.

Bărbatul îmbrăcat în haine peticite îi trecu Piersicii panerul. Fetei aproape că-i sări inima din loc. Nu văzu decât sprâncenele negre ale omului, apoi îl zări urcând două trepte şi îl auzi izbucnind:

— Kong Qingchou[13]! De ce batjocoreşti lumea?

— Şi ce dacă te batjocoresc? îl înfruntă patronul, cu o mână în şold şi cu alta împungându-l cu degetul. Să-ţi intre în cap, sărăcilă! Noi, cei din neamul Kong, călcăm apăsat şi fără teamă şi suntem stăpâni pe tot pământul ăsta, roată în jur pe câteva zeci de *li*[14]*.* Mai vrei ceva?

— Ceva? Ochii bărbatului scoteau flăcări. Te ştiu bine, Kong Qingchou, rosti el cu ură. Pe voi, cei trei fraţi, vă ţine puterea şefului de district, Kong Qingru[15]. Aşa aţi pus mâna pe atelierele de mătase, pe bancă, pe restaurante, pe bazare şi tot aşa aţi luat cu japca pământul bun din împrejurimi. Noi suntem săraci, dar curaţi. Voi sunteţi bogaţi şi murdari, aveţi inimile negre! Cât crezi că o să-ţi meargă, târâtură făloasă, vierme?!

— Ha-ha-ha! Te răzvrăteşti? Uite, sărăntocule, o să te ciomăgesc, să văd, mai îndrăzneşti să ridici mâna?

Kong Qingchou îşi suflecă mânecile şi-şi încleştă pumnii. Ţăranul nu se urni din loc, înălţând braţul să primească lovitura potrivnicului, apoi se răsuci şi sări în sus, izbind cu piciorul. Patronul cel gras se rostogoli pur şi simplu pe

[13] Celebrarea Prieteniei.

[14] Un li. 500 m.

[15] Celebrarea Cărturarilor.

trepte, strigând:

— Răzvrătire! Răzvrătire! Săriţi...

Bărbatul îi puse un picior pe spinare şi îl lovi de câteva ori cu pumnul.

— Răzvrătire, zici? Atunci, hai să fie precum spui! – rosti el. O să te omor, lup cu inima veninoasă!

La strigătele patronului, din restaurant năvăliră afară cinci-şase oameni, înarmaţi cu bastoane şi cuţite, gata de atac.

— Fugi, bade. Sunt mulţi! ţipă Piersica.

Mulţimea se împrăştie ca potârnichile, oprindu-se destul de departe şi urmărind scena cu ochi îngroziţi.

Ţăranul se îndreptă liniştit spre Piersica şi îi spuse:

— Surioară, du-l de aici pe frăţiorul ăsta, altfel o păţeşte rău. Degrabă!

Piersica îl trase pe Cincizeci unde era lume mai multă şi se întoarse să vadă ce se întâmplă. Bărbatul înalt aşteptă ca bătăuşii să se apropie de el şi, cu o lovitură de picior, îi azvârli unuia cuţitul din mână. Cuţitul se răsuci prin aer, lucind, şi înainte să atingă pământul, ţăranul îl l prinse de mâner şi urlă:

— Domnilor! Cine mi-e prieten să plece, iar cine vrea nenorocire, să vină la mine!

Cu un icnet, arătă cuţitul, apoi îl înfipse în firma cu numele restaurantului.

Lumea prinse să murmure. Bătăuşii patronului se speriaseră, rămânând stane de piatră. Kong Qingchou se târî ca vai de el spre pragul porţii. Atunci cineva strigă, cât îl ţineau bojocii:

— Bravo, tinere! Îţi baţi joc de unchiul? Dar eu ce sunt?

Piersica se uită în direcţia glasului şi văzu un tânăr cu pălărie elegantă săltându-şi pulpanele robei şi apropiindu-se în fugă. Era Kong Juren, dar ea nu avea de unde să ştie.

Acesta, cu un aer fioros şi gata de luptă, părea dornic să-şi doboare adversarul dintr-o lovitură. Ţăranul se trase brusc într-o parte şi răsucindu-şi piciorul, mătură totul în calea sa: Kong Juren se trezi în ţărână, pălăria zburându-i undeva, departe.

— Aoleu! urlă el. Mi-ai rupt şalele! Te socotesc maestrul meu, tinere domn![16]

Ţăranul scuipă şi se aplecă să-l tragă de unde plonjase. Pe neaşteptate, Kong Juren scoase de la piept un cuţit, îl repezi în adversar şi se rostogoli în lături, pentru ca apoi s-o rupă la fugă spre intrarea în restaurant. Tânărul nici că bănuise că cel pus la pământ avea asupra sa o armă, aşa

[16] Această recunoaştere a calităţilor învingătorului din partea celui învins era, totodată, şi un apel la clemenţa aceluia.

încât, din lipsă de prevedere, se alese cu o rană în braţ.

Atunci mulţimea începu parcă să clocotească. Sosiseră soldaţii înarmaţi. Piersica nu ştia ce-ar fi fost mai bine să facă, când deodată, văzu răsărind ca din pământ un bătrân cu barbă albă, însoţit de vreo patru-cinci ţărani tineri. Se aşezară în calea soldaţilor şi, luându-l între ei pe tânărul rănit, se făcură nevăzuţi în marea de oameni.

Se apropia prânzul, dar soarele încă nu se ivise pe cer din pricina norilor care se îngrămădiseră unul într-altul împinşi de vânt, devenind tot mai grei şi mai apăsători.

Piersica îl luă pe Cincizeci cu ea, căutându-l pe Zhang Liqiu de la ei din sat. Între timp, lemnele fuseseră vândute. Îl lăsă pe Cincizeci cu omul acela de treabă, ca să-l ducă acasă cât mai iute, şi ea o porni înapoi spre taică-său. Când ajunse în partea de miazănoapte a Străzii Mari, simţi în aer o anumită încordare şi stare de teroare: oamenii erau speriaţi, îşi şopteau câte ceva la ureche şi se furişau pe marginea drumului, iar cei mai mulţi se zoreau undeva spre în faţă. Piersica se nelinişti. Trecuse cu doar puţin mai înainte prin cele întâmplate în faţa Pavilionului Iarnă-Primăvară şi îi era teamă să nu dea acum peste altceva mai grozav. În apropierea scenei de teatru[17], situată la o

[17] În târguri erau ridicate, din cărămidă, scene acoperite, unde trupele ambulante dădeau spectacole de teatru şi operă. Spectatorii veneau

răscruce, nu mai putu să înainteze. Se stârnise un vacarm de nedescris, lumea nu mai dădea niciun pic de atenţie negoţului, iar cei care locuiau chiar pe acolo deschiseseră largi ferestrele, ochii tuturor fiind aţintiţi la scenă. Piersica fu dusă de valul de oameni spre colţul din stânga al scenei. Când văzu soldaţi postaţi de o parte şi de alta a acesteia, îşi aminti de cele ce îi povestise Phoenix. Inima prinse să i se zbată cu putere în piept...

Kong Xian, comandantul trupelor de jandarmi din district, un bărbat scund, rotofei, îmbrăcat în haină militară de stofă, cu pistol de şold, ieşi în faţa estradei şi se adresă mulţimii:

— Linişte! Puţină linişte! Aţi aflat? Aici la noi a fost prins un răufăcător, un comunist, un bandit! Azi îl ucidem. Ce rele a făcut? Veţi afla imediat. Vă va vorbi şeful Departamentului de partid din judeţ. Ascultaţi;

Şeful Departamentului judeţean al Partidului Naţionalist[18], Yan Zizheng, era un bărbat de treizeci şi ceva

---

cu scaune sau stăteau în picioare în faţa scenei.

[18] Guomindang, partid înfiinţat de dr. Sun Iat-sen, conducătorul revoluţiei burghezo-democratice din 1911, care a răsturnat dinastia feudală şi a dus la instaurarea republicii în China. Partid progresist, a avut perioade de colaborare cu Partidul Comunist, Gongchangdang, apoi orientarea sa reacţionară l-a dus la masacrarea comuniştilor, act prin care a pierdut încrederea maselor populare.

de ani, cu faţa suptă, pergamentoasă şi slab de credeai că pielea îi era trasă direct peste oase. Înaintă până la marginea scenei, făcu o plecăciune şi rosti cu distincţie:

— Domnilor părinţi, fraţi şi surori! Fratele vostru nu e din partea locului, ci e venit în peninsula voastră de peste ape şi munţi, pentru a colabora strâns cu voi şi a înfăptui împreună planul construcţiei ţării şi al liniştirii poporului, cerut de domnul Sun Iat-sen, părintele naţiunii, străduindu-ne, în acelaşi timp, să instaurăm în China naţionalistă cele trei crezuri ale sale![19]

Fata de la munte nu pricepea mai nimic din ce spunea omul acela. Şi nici cei din jurul ei, care stăteau impasibili. Văzându-l însă slab ca un pai, cu un surâs şters pe faţa-i albă şi cu glasul potolit, egal, Piersica se gândi că poate cerşeşte ceva pentru mort!

3

[19] Este vorba de programul politic impus de revoluţie : naţionalismul (răsturnarea dinastiei feudale manciuriene şi instaurarea puterii politice a naţiunii han, chineze, apoi egalitatea între toate naţionalităţile Chinei), puterea poporului (crearea republicii şi instaurarea unei politici democratice, care să ducă la proprietatea comună a cetăţenilor şi nu la concentrarea bunurilor în mâna celor puţini), viaţa poporului (egalitatea în drepturi, limitarea capitalului).

— Comuniştii nu sunt bandiţi de rând, ei vor distrugerea ţării şi a poporului! – glasul lui Yan Zizheng se ridică brusc, culoarea feţei schimbându-se odată cu cele rostite. Înălţă braţele – două oase vii.

Piersica se sperie: ce om cu suflet negru putuse să fie omul acela.

— În sudul ţării, Partidul Comunist a omorât oameni, a pus foc, pricinuind mari dezastre poporului. Era evident că Yan Zizheng nu rezista deloc la frig fiindcă, după primele propoziţii, îi şi pierise vocea şi, ca să dea forţă cuvintelor sale, ridica tot mai des braţele, trupul uscat bălăbănindu-i-se gata în orice moment să fie răsturnat de vânt. Comandantul suprem Jiang[20] conduce acţiunea de încercuire a lor şi armata comunistă e pe cale de dispariţie. Metodele comuniştilor sunt copiate după Rusia Sovietică; ei practică folosirea în comun a bunurilor şi a nevestelor, nu fac deosebire între mine şi tine. La ei, lucrurile se împart în mod egal, iar nevestele şi copilele trăiesc în dezmăţ. Ăsta e comunismul pe care ei îl pretind!

Ultimele cuvinte fuseseră pe înţelesul tuturor şi oamenii se priveau îngroziţi.

— Cetăţeni ai republicii! O asemenea năpastă nu se cuvine înlăturată?

Nu răspunse nimeni.

— Un asemenea partid dedat la rele nu trebuie distrus

[20] Jiang Jieshi, cunoscut sub transcrierea : Cian Kai-si.

de către noi toţi? ţipă el, cu mânie în glas.

Nicio reacţie.

Pielea feţei şefului de departament se făcuse ca ficatul de porc. Kong Xian scrută cu privirea oamenii de jos şi arătă cu pistolul spre un om încins cu şorţ alb, din uşa unei cârciumi, spunând:

— Hei, meştere bucătar, răspunde, trebuie distrus Partidul comuniştilor?

„Meşterul” se încruntă, se făcu alb la faţă, se întoarse şi fugi, ca hăituit, împiedicându-se de prag şi trezind râsete.

— Nu vă mâniaţi, comandante. Ţăranii sunt inculţi, rosti Yan Zizheng, apoi continuă să strige: Vă vorbim răspicat: oricine descoperă un element comunist trebuie să-l denunţe şi va fi recompensat. Cine nu raportează sau se înhăitează cu aceste elemente, va fi omorât! Acum priviţi banditul comunist!

— Aduceţi-l! ordonă Kong Xian.

Mai bine de zece soldaţi şi poliţişti, înarmaţi cu puşti şi baionete, urcară omul pe scenă. Acesta rămase drept, cu capul ridicat, uitându-se peste capetele, mulţimii adunate acolo. Era un bărbat firav, îmbrăcat într-o robă gri. Peste piept şi braţe avea înfăşurată strâns, de mai multe ori, o frânghie. Poalele robei, pătate de sânge, şi părul în

neorânduială fluturau în vântul de miazănoapte; din tâmpla stângă i se prelingea o dâră de sânge proaspăt, împărţindu-i în două chipul fraged, plăcut.

Piersicii i se făcu milă şi se porni pe plâns. Nu avea puterea să-l privească, însă nici nu se putea desprinde din mulţime şi atunci întoarse capul.

— Are cel mult douăzeci de ani, şopti un bărbat de lângă ea.

— E de la mine din sat, spuse un flăcăiandru. E învăţătorul Kong Zhihong[21]. Are douăzeci de ani...

Cuvintele rostite de şeful de departament se şterseră iute din inima Piersicăi şi a celorlalţi ţărani. „Kong Zhihong, douăzeci de ani”, repetă ea în gând.

— Ai ceva de spus, Kong Zhihong? întrebă Kong Xian.

— Mai ai timp să te lepezi, rosti Yan, sarcastic. Vorbeşte!

Tânărul scuipă spre cei doi.

— Ptiu! Cu voi, fiare sălbatice îmbrăcate în haine, n-am ce discuta. Cu voi nu se poate altfel, decât cu dinte pentru dinte şi cu sânge pentru sânge!

Vorbea tăios, dar limpede. Mulţimea se foi. Ca şi ceilalţi, Piersica ridică privirea – acesta era primul comunist pe care îl vedea. Kong Zhihong înaintă cu paşi mari spre

[21] Voinţă Roşie.

marginea scenei şi se adresă mulţimii cu emoţie în glas:

— Cetăţeni, locuitori ai satelor! Lacheul acesta al Guomindangului a îndrugat minciuni. Domnul Sun Iatsen a făcut revoluţia şi a cerut unitatea cu Partidul Comunist, pentru salvarea ţării şi a poporului. Însă Jiang Jieshi e omul marilor moşieri şi al bogătaşilor, a trădat cele trei crezuri revoluţionare. El ucide comuniştii şi instaurează fascismul, transformând poporul în animale de muncă! Guomindangul a vândut ţara, lăsânt cotropitorilor japonezi cele trei provincii de la nord-est...

— Minţi! Nu permit... strigă Yan Zizheng, înecându-se.

— Aceste adevăruri sunt sub ochii oricui, ca cerul şi pământul, le poate vedea oricine. Dragi ţărani, Partidul Comunist vrea să răstoarne vechea orânduire, vrea ca săracii să ajungă stăpâni, să trăiască bine. Armata roşie a muncitorilor şi ţăranilor, condusă de Partidul nostru Comunist, în sud, pe Muntele Jingang, a câştigat destule victorii.

Kong Xian şi soldaţii îl opriră şi traseră de el să-l ducă în spate. Dintre oamenii strânşi în partea dreaptă, o bătrână cu părul alb se precipită spre estradă, strigând:

— Fiule! Zhihong, băiatul mamei!

Kong Zhihong se zbătu şi întoarse capul.

— Mamă, strigă, nu plânge! Fiul tău moare pentru cei sărmani, pentru tine...

Numeroşi oameni plecară de acolo lăcrimând, trişti, îndureraţi. Piersica se îndepărtă şi ea, ştergându-şi întruna ochii.

— Fiul meu, Zhihong! Nu poţi să mori. Nevastă-ta s-a spânzurat!... mai strigă bătrâna.

Strigătul acesta se împlântă adânc, ca un burghiu, în sufletul Piersicăi.

3

Între Floarea de Piersic şi Târgul Familiei Kong era o distanţă de treizeci de li, dar câtă vreme Zhang Al Treilea şi Piersica se aflară la târg, cu toate că pe cer se strânseseră nori groşi, nu ninsese decât spre seară. Numai în Floarea de Piersic, cătunul înfipt adânc în munte, se pornise încă de dimineaţă să se lase zăpada, acoperind până la amiază munţii cu un strat de nea argintie, care continua să cadă, asemenea fulgilor albi de lebădă, spre pământ.

Plutesc fulgii de nea,

Şi cât este de-nalt şi necuprins văzduhul.

În faţă totu-i alb,

Argintul razelor şi *ochii-i umplu.*

Dar unde-i cerul, unde-s oare munţii?

Şi unde-i începutul, marginile lumii?

Au pogorât zăpezile-ntre oameni,

De Anul Nou petreacă clipele minunii!

Crizantema stătea pe cuptor, cu genunchii strânşi sub ea, şi se uita afară, cu ochii larg deschişi, printr-o crăpătură din hârtia ferestrei, îngânând molcom un cântecel. Chipul ei exprima încântare, tulburare, fericire.

Aceasta nu însemna că la vârsta ei crudă n-ar fi ştiut ce-i durerea; la ţară, copiii sunt oglinzile sufletelor celor, maturi. De cum intra în Iarnă, familia Zhang nu mai i avea ce face. Dovlecii din lotul de pe munte erau gata strânşi, legumele de toamnă erau şi ele deja puse la uscat, păstrându-se până în primăvară, prin grija Cumetrei A Treia. Alunele cultivate la capătul lotului le schimbau pe şase jin-uri de ulei, care le ajungeau să facă *jiaozi*[22] de sărbători şi să prăjească legumele când primeau oaspeţi. Coconii lui Zhang Al Treilea rămâneau mai mereu nevânduţi. Dacă avea norocul să-i dea bine, târguiau

[22] *Jiaozi,* un fel de colţunaşi cu carne, mâncare tradiţională de Anul Nou chinezesc, când se ţinea Sărbătoarea primăverii.

bumbac şi pânză, să-şi facă haine noi; dacă îi vindea în pierdere, abia acopereau arenda pământului şi dobânda pentru ouăle de viermi de mătase.

Deosebit de fericiţi se simţiseră în urmă cu o lună, când Cumătră A Treia născuse un băiat. Lui Zhang i se părea că se pricopsise cu o comoară. Fătul venise pe lume pe la cel de-al patrulea *geng*[23] şi tatăl voise să iasă cu el în braţe la „întâlnirea numelui”.

— E noapte şi n-o să întâlneşti pe nimeni. Socoteşte... îl certase nevasta.

Dar el nu ascultase.

— Nu-i nimic, aştept mai mult. Piersico, înfăşoară-l bine.

— Tăticule, afară bate vântul, să nu răcească! se repezise Crizantema, dornică să-l ţină pentru sine pe micuţ.

Poc! Crizantema se alesese cu o palmă peste cap.

— Nu spune prostii, slugo! Dacă plângi, îţi închid gura...

Obiceiul era simplu: pentru ca un copil să crească frumos trebuia ca îndată după naştere să fie luat în braţe şi Dus în drum. Primul om ieşit în cale era rugat să-i dea un nume noului născut. Dacă se nimerea doar un câine,

[23] Între orele unu şi trei din noapte.

copilului i se zicea „Rămăşiţa” sau mai bine, „Fărâmiţă”, adică cel rămas să întâlnească doar câinele, şi copilul n-ar mai fi avut moarte[24]. Aceasta era aşa-zisa „întâlnire a numelui”.

Zhang-Al Treilea alergase cu fătul în drum. Dar cine să umble noaptea, pe zăpadă, printr-un sat de munte? Abia când se luminase de ziuă, doi câini se repeziseră să-l latre. Se întorsese acasă rostind de mai multe ori Jusheng, Fărâmiţă. A doua zi, băiatul făcuse temperatură. Nevasta îşi învinuise bărbatul, dar el nu voise să accepte că îmbolnăvise pruncul, spunând că fata cea mică le adusese năpasta...

Acum, privind zăpada care curgea fără încetare, Crizantema cânta fără noimă.

— Mămico, tăticul şi sora a doua nu s-au întors? N-or să mai poată trece muntele! se arătă ea neliniştită.

— Până vând coconii şi lemnele, pe urmă până plătesc taxele şi trec pe la poştă, să vadă de vreo veste de la fratele tău, şi pe deasupra mai bat şi treizeci şi ceva de *li,* ehei, cere mult timp, cum să ajungă atât de curând? oftă mama, aşezată la războiul de ţesut din faţa sobei şi schimbând aţa din suveică.

[24] În tradiţia populară chineză câinele era o zeitate protectoare a copiilor.

— Da. Şi surioara mi-a promis să-mi ia şi mie nişte aţă colorată şi sfoară cu cap roşu!

Uşa se deschise cu un scârţâit.

— Au venit! Crizantema sări de pe cuptor, îşi trase încălţările şi ieşi. Ah! e sora cea mare! Nu sunt ei!

Frumoasa intră în cameră cu capul acoperit de o bucată de pânză. Crizantema scutură zăpada de pe ea.

— Surioară, ai capul acoperit, eşti numai bună de urcat în lectică! râse.

Frumoasa îşi înlătură pânza, râzând.

— Oh, gură spurcată.

Din toamnă, de la supărarea din livada cu piersici, nu se mai pomenise nimic despre căsătoria Frumoasei. Kong Geruială stăruise de mai multe ori pe lângă Zhang Al Treilea, dar Cumătră A Treia nici gând să se lase, astfel că bărbatul încetă să o mai îmboldească să dea fata după Kong Juren. Tot de atunci Frumoasa se liniştise, preocupată doar de broderiile ei, îşi mai revenise şi chiar recăpătase puţină culoare în obraji.

— În tuci e mâncare. Gustă ceva, o îndemnă mama.

— Nu mi-e foame. Să mănânce Crizantema.

— Eu mă duc să mă joc cu zăpadă, spuse Crizantema, ca şi cum n-ar fi auzit, deschise uşa şi ieşi.

Iarna, mâncau doar de două ori pe zi: economiseau cereale, lemne şi trudă. Fata cea mare lucra într-un atelier de brodat. Era slabă, mânca puţin, şi Cumătră A Treia îi pregătea întotdeauna ceva cald de prânz.

Băgând de seamă că buzele fetei se învineţiseră, o întrebă:

— N-aţi avut foc?

— Nu. Am îngheţat că nu mai puteam ţine acul în mână.

— Zgârcita asta de Kong nu ştie decât să strângă grămezi de bani! răbufni mama, supărată. Cheam-o pe Crizantema cu un vas cu jăratic.

— Las-o încolo pe tuşa Geruială! Ea sau altul, toţi sunt la fel. A fost ieri în Târgul Familiei Kong şi mi-a spus pe furiş că pot să-mi iau lucrul acasă. Hm, nu i-am dat ascultare. Cine ştie ce are ea în inimă!

Văzând că sprâncenele subţiri îi tremură uşor, Cumătră A Treia tăcu.

Deodată, din curte se auziră glasuri voioase, râsete.

— Mămico! Surioară! Veniţi să vedeţi! Ha-ha-ha...

Femeia lăsă războiul şi ieşi în uşă, împreună cu Frumoasa. Crizantema cu alţi trei-patru copii ridicaseră un om de zăpadă. Omul era butucănos şi avea ochi mari, gură, dinţi, nas şi urechi, ba nici buricul nu-i lipsea,

izbucniră amândouă în râs.

— Eşti îndemânatică, surioară, zise Frumoasa. Îi mai trebuie doar îmbrăcăminte.

Faţa ca un ou a Crizantemei se înroşi de plăcere.

— Ăsta-i Buddha, n-are nevoie de straie, zise şi, în timp ce vorbea, îi ieşeau aburi din gură. Surioară, e la fel cu cel din Templul Apa Sfântă? Dar, sigur, pe dinafară un contează, inima-i importantă. Inima sfântului de la templu e din aur, al meu are o inimă şi mai şi Ghici din ce e?

— Perlă? râse Frumoasa.

— Inima ăstuia se mişcă! spuse cu tâlc Şapte, fratele de opt ani al lui Cincizeci.

Cumătră A Treia îi văzu prin încălţările rupte degetele degerate ale picioarelor, arătând de parc-ar fi fost nişte curmale vineţii. Se întoarse în casă, căută nişte încălţări ale Crizantemei, ieşi afară şi i le puse copilului în picioare fără multă vorbă.

Micuţa Lotus, sora lui Cincizeci, de o vârstă cu Crizantema, în cârcă cu frăţiorul de numai doi ani, nu mai răbdă şi-şi dădu drumul gurii:

— Soră Frumoasă, n-ai cum să ghiceşti. Crizantema i-a pus în loc de inimă un pui de şobolan, prins de Şapte...

Fata nu-şi sfârşi bine vorba, că se porni un râset

general. Un stol de vrăbii, care poposise sub streaşină, se înălţă în văzduh, speriat.

Pe la mijlocul nopţii, ca nişte oameni de zăpadă, Zhang Al Treilea şi Piersica intrară pe poartă, trăgând măgarul după ei.

— Ce vi s-a întâmplat? întrebă nevasta, văzând ochii înroşiţi ai fetei.

— Întreabă-l pe tata! spuse ea, întinzându-i panerul şi fugind într-o cameră lăturalnică.

Preţul coconilor scăzuse atât de mult, încât banii nu ajungeau nici să acopere plata ouălor de viermi de mătase, darămite să mai dea arenda şi dobânda. Făcut foc, Zhang se dusese la directorul băncii, Kong Qingbin[25], cel de-al doilea bogătaş Kong, să-i prelungească termenele de plată. Acesta refuzase, pretinzându-i banii în ziua aceea, că altfel îi confiscă pe loc măgarul şi-i ia înapoi pământul.

Pe înserat, oamenii plecaseră, iar negustorii se apucaseră să-şi închidă dughenele. Vântul urla. Zăpada se rotea în văzduh şi începuse să se îngroaşe pe jos, îngrămădită de vântul turbat. Cuprinşi de panică, Zhang şi fiică-sa rămăseseră în mijlocul drumului, în viforniţa aceea

[25] Celebrarea Solului.

câinoasă, neajutoraţi. De unde să împrumute, cui să-i cerşească? Speraseră ca de sărbători băiatul cel mare, aflat la Tianjin, să le vină acasă cu ceva economii, dar la târg primiseră vorbă prin cineva că el n-are un ban. În Târgul Familiei Kong îl ştiau pe Gao Dekuan mai înstărit, dar le ajunsese la urechi şi că ultima sa nevastă, femeie avară şi rea, îi ţinea casa; însă în situaţia în care se găsea, Zhang Al Treilea n-avu încotro decât s-o îndemne pe Piersica să încerce...

— El se chircise la colţul porţii Pavilionului Iarnă-Primăvară, cu capul între umeri, şi plânsese până când lacrimile căzute în barbă se făcuseră de promoroacă. Atunci se ivise ca din pământ Kong Geruială, întrebându-l plină de căldură ce i se întâmplase. Aflând despre ce era vorba, îl condusese la Kong Juren. Acesta nu scosese un cuvânt, ci se dusese întins la unchiul său al doilea, Kong Qingbin, rugându-l să prelungească scadenţa. Omul ăsta fusese ca un salvator cu o corabie apărută lângă cineva căzut în mare, Zhang putea să-şi păstreze măgarul. Mişcat până în adâncul sufletului, mulţumise de o mie de ori, cu lacrimi în ochi, şi puţin lipsise să se şi prosterneze în faţa nepotului lui Kong Geruială. Se scotocise de bruma de mărunţiş şi-şi invitase binefăcătorii să bea un pahar. Dar

Kong Juren se împotrivise şi îl luase cu el la etajul restaurantului unchiului său, ospătându-l cum se cuvine. Geruială Picior Mare, stând pe o latură a mesei şi în[fruptându-se pe săturate, nu mai contenise cu laudele la [adresa nepotului său; până la urmă tot ea adusese vorba de măritişul Frumoasei.

Zhang fusese de mult de acord cu partida aceasta, numai soaţa sa se împotrivise; însă şi fiindcă nu-l cunoscuse pe tânăr, nu luase nicio hotărâre. Într-o asemenea zi îi fusese dat să vadă cât de bun era Kong Juren şi el, unul, şi-ar fi dat pe loc consimţământul. Numai firea nevestei îl reţinea, fapt pentru care promisese că, odată ajuns acasă, o s-o facă pe nevastă să accepte.

— Frate Al Treilea, îl luase peste picior Kong Geruială, lumea zice că la tine în casă nevasta e stăpânul. «Eu, uite, nu credeam şi abia azi îmi dau seama că e chiar aşa. Păcat că ai în tine atâta răbdare!

— Dă-o-n mă-sa! La orice, când spun eu... vorbise el, ameţit de băutură, roşind tot.

— Atunci să alegem o zi prielnică pentru căsătorie, ce zici? nu-l lăsase surata.

— Asta... Tăcuse. În faţa sa apăruseră ochii negri, sclipitori ai nevestei. Adăugă: Nu vă faceţi griji. Mă

gândesc... – mă gândesc să nu iasă vreun scandal, că nu poţi să ştii, de-aia vreau să discut...

Kong Geruială îi făcuse lui Kong Juren cu ochiul. Acesta pomenise, aşa, ca din întâmplare că Gao Yushan era comunist şi că autorităţile erau pe punctul de a-l aresta. Chiar în dimineaţa aceea, Zhang îl văzuse pe comunistul Kong Zhihong. La această vorbă, rămăsese năucit şi ceruse să se pună la cale chiar atunci căsătoria. Cu cât mai repede, cu atât mai bine. În felul acesta, aduseseră pensulă şi tuş şi, printre pahare, redactaseră actul, stabilind căsătoria pentru ziua de douăzeci şi cinci.

La auzul acestor veşti, Cumătră A Treia se simţi ca doborâtă de fulger. Îşi privi cu ură bărbatul, cântări trupul acela slăbănog, faţa palidă, uscată şi îşi simţi inima înăcrită. Din camera din margine se auzi plânset. Îşi şterse ochii şi se grăbi într-acolo.

În odaia apuseană, Piersica îşi ştergea lacrimile, încercând s-o liniştească pe Frumoasa.

— Gândeşte-te puţin, surioară, tata pur şi simplu n-a avut încotro! Dac-ai ştii cât a plâns că n-are cu ce să plătească... Apoi el ne vrea binele...

— Yushan nu e om rău!

— Vai, tu n-ai de unde ştii, dar comuniştilor le taie, zău,

capul! Kong Zhihong a fost împuşcat, ce grozavă durere! Nevastă-sa s-a spânzurat...

— Dacă el e comunist şi o să fie omorât, eu mă spânzur cu dragă inimă!

Piersica n-o văzuse nicicând pe plăpânda sa soră atât de puternică, aşa cum părea că o preschimbase în clipa aceea dragostea. Ce să-i mai spună?

Frumoasa sări de pe cuptor.

— Mă duc la mama. Ea nu poate încuviinţa...

Cumătră A Treia intră. Frumoasa i se aruncă în braţe, văitându-se.

— Mamă! Mămica mea! Eu sunt a ta şi tu hotărăşti. Eu nu-l iau, nu mă duc după el! Mamă...

Cumătră A Treia o luă în braţe, copleşită de tristeţe. Piersica o prinse pe soră-sa de mână, scâncind. Peste puţin, mama îşi reveni, o duse pe Frumoasa şi o aşeză pe marginea patului, liniştind-o.

— Frumoasa mea, nu plânge, că aşa n-ai să poţi ţine piept la multe. Mama n-a avut încotro şi daea lucrurile au ajuns aici înseamnă că asta e soarta.

— Dacă nu-l iau pe Gao Yushan, nu-mi pasă cu cine mă mărit.

— Ia-ţi gândul de la el. Nu aveţi voi sorţi de izbândă.

— Îmi vine să-mi pun capăt zilelor, mămico!

Femeia făcu ochii mari, se uită mută la fata sa şi mâinile începură să-i tremure. Atunci amândouă fetele se repeziră la ea, îi prinseră mâinile strigând-o printre sughiţuri de plâns:

— Mamă! Mămico!

Frumoasa îngenunche în faţa ei.

— Mămico! Eu te-am supărat! Nu trebuia să las să-mi iasă din gură aşa ceva. Buna mea mamă! Îţi dau ascultare...

Cumătră A Treia îşi veni în fire târziu. Se străduí să-şi înece durerea şi, ştergându-i lacrimile, îi vorbi Frumoasei:

— Copila mea, v-am învăţat de mici să îndurаţi greul. Nouă, săracilor, nu ne lipseşte niciun oscior, suntem oameni întregi! În niciun caz nu trebuie să te gândeşti la moarte! Frumoaso, ia aminte la vorba mea şi mergi să-ţi duci zilele alături de bărbatul tău, fără să-ţi faci inimă rea. O să vii des pe acasă, iar tata şi surorile or să te viziteze acolo. Ascultă-ţi mama, buna mea copilă! şi, fără să aştepte răspunsul, ieşi pe uşă, lăsând ca şiraguri de lacrimi fierbinţi să-i curgă pe zăpadă.

După miezul nopţii, şuierul vântului se mai domoli, dar zăpada continua să cadă din abundenţă. De pe culmea din

miazănoapte a muntelui, răzbătură ţipetele jalnice ale cocoşilor de munte.

Când Piersica adormi, Frumoasa se ridică uşor şi scormoni în cutia cu ace şi aţă, după foarfece. „Dacă în viaţă nu pot să trăiesc ca om adevărat, mai bine moartă, să mă fac strigoi! „gândi. Dar când să-şi taie gâtlejul, se opri de teamă că o să-şi înfricoşeze sora. O înveli bine cu cerga şi ieşi tiptil în curte. Îngenunche în zăpadă, cu faţa spre camera de la miazănoapte şi şopti:

— Mamă şi tată! Mă simt vinovată faţă de voi, că m-aţi hrănit degeaba până acum. Mor curată, ca zăpada asta...

Sî-sâî... se auzi din casă foşnetul suveicii.

Frumoasa duse mâna în care ţinea foarfeca până în dreptul sânului. „Mama ţese de când o ştiu, zi şi noapte”, îşi zise. „Acum, la bătrâneţe, mai mult ca sigur că-mi face veşmintele de mireasă. Are s-o înnebunească durerea... Nu. Nu pot să mor sub ochii ei. Curtea casei părinteşti e curată, zăpada e albă şi dacă îmi vărs sângele aici o să-i îndurerez pe toţi, pe viaţă. Neaua asta e bună pentru Crizantema, să-şi facă oameni de zăpadă!” îi amorţiseră picioarele. Frigul o pătrunsese până la os. Se întoarse cu greu în casă. Între degetele ei subţiri, foarfeca devenise de gheaţă, şi nu ştia cum să scape de ea şi unde s-o pună...

4

Zgomotoasa celebrare a căsătoriei Piersicii era în toi. Din toate cele trei camere ale casei cu acoperiş de trestie a pietrarului Yu Shizhang se revărsau valuri de veselie şi râsete. **În** mijlocul camerei centrale era o masă mare, de formă octogonală, iar pe cuptorul din odaia de răsărit era o măsuţă joasă, şi prima şi cea de-a doua încărcate cu platouri şi castroane cu peşte, creveţi, carne, ouă, brânză de soia, meduze şi alte delicatese; în ibricele mari se afla rachiu de dovleac. Bărbaţii, înghesuiţi în jurul meselor, mâncau şi beau, discutau şi petreceau. În Capul mesei de pe cuptor se afla un bărbat de cincizeci şi ceva de ani, pietrarul Yu Shizhang. Pe faţa sa brăzdată de riduri flutura un zâmbet.

— Luaţi şi beţi! Gustaţi din bucate, îndemna el din când în când oaspeţii.

Apoi îi turna în pahar bătrânului cu barbă albă de lângă el, spunând:

— Bătrâne, vreau ca azi să te ospătezi din belşug!

Bătrânul nu refuza şi golea des paharul.

— Ah, ce bucurie! zicea. Frăţioare, bine se zice că peştele se leagă cu peştele şi langustele se adună una cu alta, iar brotacul îşi alege o broscuţă. Suntem săraci, dar aducem pe lume phoenicşi. Zhenhai e norocos că o ia pe fata lui Zhang!

— Aşa e! Aşa e! Yu Shizhang zâmbi, apoi oftă. O fată aşa frumoasă ajunge... Oh, uită-te bine, bătrâne, şi ia aminte că nimeni dintre cei de faţă nu e din sângele meu. Pe când voi, v-aţi înrudit şi mai mult!

— Câţi bani face o legătură de rudenie în vremea noastră? continuă moşul cu barbă albă. Bogătaşii au rubedenii pierdute în munţi şi nu le bagă în seamă nici le ocazii mari!

— Aşa e, chiar aşa! în ochii lui Yu Shizhang selipiră lacrimi. Săracii se unesc între ei... Ha-ha-ha!

Un tânăr înalt veni lângă cuptor, aducând un vas de lut plin cu alcool.

— V-am zis că voi, hodorogii, vă tociţi dinţii de v pomană. Oare dacă nu soseam noi, era să ne aşteptăm la viermele de licenţiat Kong să se prezinte cu felicitări? Hai, beţi!

— Da, da, dădu din cap barbă albă. Bine zici, Dinte de Aur. Să bem!

Dinte de Aur lăsă vasul pe masă.

— Astăzi sunt şi eu oaspete. Să ne toarne ginerica!

Fr. Te Zhenhai, haide şi ne slujeşte!

— Zhenhai, toarnă în pahare!

Yu Zhenhai se împărţea între cele două mese. Îşi pusese pe el o robă din pânză cenuşie, strânsă pe corp, şi pe cap o bonetă din piele, în formă de dovleac, cu partea de sus roşie. Auzindu-se strigat, se grăbi spre cuptor să toarne bătrânilor în pahare.

Dinte de Aur îi întinse bolul bătrânului cu barbă albă.

— Maestre, vezi ce faci cu el.

— Şi tu?

— 0 înfrunt pe-asta! Ridică o brioşă mare şi muşcă cu poftă, apoi ridică paharul lui Yu Shizhang. Umple paharul lui tătâne-tu. Vreau să ciocnim între *noi, bătrânii.*

— Nu pot. Baochuan, se adresă cel poftit unui flăcău robust din faţa sa, bea în locul meu, cu maestrul.

— Venerate maestre, dacă ne învăţaţi arta militară, vom fi de neînvins, rosti tânărul, primind propunerea.

Goliră paharele. Baochuan săltă capul; tăria alcoolului îl făcu să-i curgă lacrimile. Dinte de Aur îi băgă în jură o langustă. Toată lumea râse.

Chiar atunci vreo şapte-opt fete şi neveste intrară pe

uşă. Yu Zhenxing, care avea în seamă primirea oaspeţilor, le salută.

— Poftiţi. Beţi şi mâncaţi...

— Cine se-ndeasă la masa ta? zise o tânără, pe nume Primăvara. Am venit să vedem mireasa!

4 – e. 537

— Să nu vă lase gura apă, glumi Baochuan.

— Flăcăiaşule, mai bine mor la mama acasă, decât să stau în lectica ta i replică Primăvara, intrând împreună cu celelalte în camera miresei.

Piersica era în camera apuseană, înconjurată de două vecine ale lui Zhenhai. Coada ei lungă de fată acum îşi dovedise rostul mai mult decât niciodată, părul bogat fiindu-i gătit frumos la spate şi astfel scoţându-i şi mai; bine în evidenţă faţa rotundă, plină. Nu se fardase în mod intenţionat, fiindcă pielea ei sănătoasă arăta destul de fragedă. De dimineaţă, mama o îmbrăcase, o pieptănase şi-i pregătise nişte lucruri, pe care să le ia cu ea. Lectica sosise înainte de prânz. Mâncaseră şi apoi făcuseră cale de treizeci şi ceva de *li* până la Papa Pinilor Roşcaţi. Intrând în curtea casei viitorului său bărbat, se închinase în faţa cerului şi a pământului, după care fusese dusă într-o cameră, unde rămăsese până în momentul acela.] De

teamă ca lumea să nu râdă de picioarele ei mari, lei îndoise sub ea şi ele îi amorţiseră aşa de rău, că ajunseseră s-o şi doară. Era pe la începutul verii. De câteva zile, plouase aproape tot timpul şi în aer plutea o răcoare] plăcută. Ea însă transpira întruna. Aştepta să treacă mai repede această povară, să-şi odihnească oasele. Dar lumea! se seurgea fără întrerupere; abia pleca un grup, că picaj altul.

La apariţia noilor venite, Piersica se înclină uşor şi] spuse cu voce blândă:

— Nu vă ştiu pe nume, dar vă rog să luaţi loc...

Tinerele nu se grăbiră să se aşeze. Vecinele le prej zentară una câte una: aceasta e nevasta lui cutare, aceea aparţine casei cutare, tânăra de colo este mezina familia ei... Cum să le ţină minte pe toate? Nu scosese un cuvânti După poveţele mamei şi aşa cum văzuse şi ea pe la nunţi, stătuse şi ea toată vremea acolo, cu capul plecat şi sprâncenele lăsate, aidoma unui Buddha de lut.

Aşa şi apărea ea în ochii tinerelor fete, care, apoi; departe. De voioşia şi larma de la masa bărbaţilor, vorbeau liniştite, cu grijă.

— Vezi ce robustă e şi ce faţă are, ca o floare de piersic. Chiar că e frumoasă!

— Păi, acolo la ei sunt izvoare cu apă dulce, piersicii i cresc de umbresc soarele şi copilele lor se înalţă la umbra! florilor de piersic. Sigur că au piele gingaşă, proaspătă.

— Printre noi are să treacă drept una dintre cele mai frumoase. Şi nu numai la faţă, dar uite ce mâini mari tare, bune de muncă. După lucruri, se pare că e bună şi Kla brodat...

— Dacă nu te uiţi prea îndeaproape, nici nu crezi că

— bluza ei roşie şi pantalonii verzi îi sunt ţesute în casă.

— Or fi făcute de maică-sa.

— Dragonul naşte dragoni, iar phoenixul – phoe/ nicşi. Ea o să semene mă-sii. Zhenhai e norocos!

— Uitaţi-vă ce coşuri frumos împletite a adus ea zestre! Lucru rar!

— Fetele sărace au parte de zile grele, aspre!

— Bine zis! Aici o femeie are de furcă, nu glumă. – * Zhenxing cât o să stea neînsurat?

— E trecut de treizeci. Tu l-ai lua?

— Du-te de-aici! Voi doi...

Tinerele au continuat-o tot aşa, cu discuţiile şi râse1 tele lor, luându-se uşor peste picior, pentru ca în cele i din urmă să o zbughească mulţumite pe uşă, pline de

■voie bună.

Petrecerea luă sfârşit. Oaspeţii trecură unul după altul 1 prin faţa tinerei neveste, urându-i noapte bună. Baochuan, Dinte de Aur şi alţi câţiva tineri profitară de faptul că

— goliseră câteva pahare şi năvăliră în camera tinerilor căsătoriţi, dând drumul la tot felul de neobrăzărî şi vorbe spurcate. Piersica se ruşină, încordată peste fire, neşti ■ind cum e mai bine să reacţioneze. Deodată, auzi un glas ascuţit ca ţignalul de ceas:

— Flăcăilor! Acasă cu voi! Chiar acuşi!

Piersica văzu în cadrul uşii un bătrân cu o barbă albă, f lungă de un cot şi se minună: unde mai dăduse oare

— ochii cu el?

Tinerii n-aveau însă de gând să-şi ia tălpăşiţa.

— Maestre, ia, facem şi noi, acolo, puţină gălăgie, să dăm cu nasul prin colivie...

Bătrânul se înroşi la faţă, păşi în cameră, sigur pe el, 1 apoi se roti pe loc, zvârlindu-şi braţele în afară şi cei i cinci sau şase flăcăi se făcură nevăzuţi.

„Ce puternic e moşul! „se minună Piersica.

— Fată, să nu râzi de felul meu de a fi. Poate ţi-oi J părea necioplit. Am golit şi eu câteva pahare şi-s multul mit în inima mea. Dacă de acuşi înainte te-o supăra cineva, fie el chiar Zhenhai, apăi să mă cauţi pe mine, să-l l ciomăgesc,

încheie, şi ieşi cu paşi mari, apăsaţi.

Nu mai rămăsese niciun musafir. Yu Zhenxing apăru în faţa uşii, ducându-l în cârcă pe tatăl său. Piersica sări repede de pe pat.

— Nu te zori, noră dragă, spun numai câteva cuvinte şi plec. Că ai venit în casa noastră e bine. Inima mi-e mai fierbinte decât focul. Casa asta nu se deosebeşte de a voas1 tră. Suntem din aceeaşi stirpe. Să nu te simţi cumva ca printre străini!

— Tată! rosti ea aproape fără să vrea.

— Două zile stai liniştită. O să vină tuşa Xibin să te ajute.

— N-am nevoie! sări Piersica. Mâine ies la câmp...

— Bine şi-aşa. Faci cum vrei. Casa asta sărmană e a ta. Cumatu-tău şi cu mine o să dormim la tuşa. Culcaţivă din vreme!

Piersica îşi conduse socrul până la uşa casei. Îl văzu chircit, cu picioarele lui vătămate, pe spinarea fiului cel mare. Ochii i se umeziră şi o duru inima. Cât se gândise la clipa plecării din casa părintească! Ştia că îşi va părăsi tatăl, mama, fratele şi surorile, că se va despărţi de munţii, piersicii şi izvoarele atât de cunoscute şi dragi ei, de vecinii lor inimoşi şi că se va aşeza într-un cătun cu

totul necunoscut şi îndepărtat, ruptă de locurile sale natale, de munţii şi văile fără număr. În lectica înflorată care o purtase la casa mirelui, plânsese... Apoi, suferinţa aceea închipuită se topise cu totul. Simţise că oamenii din Râpa Pinilor Roşcaţi erau la fel cu cei din Floarea de Piersic, şi mai zdraveni decât cei din Târgul Familiei Kong! Pe de altă parte, era atâta nevoie de ea în această casă! Fu cuprinsă rând pe rând de bucurie, înflăcărare, de o poftă nemăsurată de viaţă şi de muncă.

Până în clipa aceea nu-l văzuse pe ginere. Când se încheiase petrecerea, „Yu Zhenhai mersese, după obicei, să-şi conducă prietenii de chefuri. Curtea era neagră ca tuşul, cerul cenuşiu închis şi vântul şuiera în rafale. Intră în dormitor, făcu patu] şi se lungi pe cuptor, trăgând cu urechea la paşii ce aveau să se apropie.

Inima ei de fată ticăia ca pierită, apoi prinse să i se zbată cu putere. Obrajii Piersicii îşi aprinseră mai tare [culoarea de floare de piersic. Ochii i se înnegurară, umeizindu-i-se. Se nelinişti, Nu-i mai venea să stea locului. SEra în aşteptarea primului eveniment radical din noua sa viaţă. Cum să nu fie emoţionată, neliniştită! De fapt, [ştia de doisprezece ani că are un soţ. Acum ea împlinise [nouăsprezece ani şi el rămăsese pentru ea un

necunoscut.

Cutuma cerea ca tinerii să nu se viziteze înainte de căsătorie. În ziua sorocită, bărbatul mergea la casa fetei să-şi aducă mireasa acasă. Lua cu el două lectici, una albastră rei alta înflorată. Bărbatul o lua înainte, în lectica sa, iar femeia îl urma într-a ei. Lectica era mohorâtă şi rece, ea o odăiţă neagră. Înainte de a coborî din lectică, în faţa 1 porţii, tânăra fată îşi potrivea şi mai bine pe cap şi pe **I** faţă bucata de pânză roşie cu care fusese acoperită de acasă. În curte şi în casă era condusă de o surată. Cele

mai îndrăzneţe, în momentele când, alături de mire, băteau mătănii, cerului şi pământului, ori când se înclinau în faţa altarului strămoşesc, se suceau într-un anume fel şi pe la cusătura pânzei aruncau o privire spre viitorul soţ. Om dintr-o bucată, Piersica nici nu se gândise la una ca asta. Abia în camera nupţială l-ar fi putut vedea, însă el nu mai apucase să intre, chemat de Musafiri. Se întrebau şi unul şi altul: „Cum arată la chip? Are pielea albă sau tuciurie, netedă sau ciupită de vărsat? „Ştiau prea bine că oricum ar fi arătat, tânărul devenea bărbatul de o viaţă al fetei, iar ea nevasta lui pe veci.

Vântul se strecura prin fereastra din spate, rămasă l

[deschisă, a camerei centrale, ridicând apărătoarea roşie de la uşă. Piersica se duse şi o închise. „Oricât de departe i-ar fi condus, îşi zise, tot ar fi trebuit să se întoarcă! O să plouă.

Poarta scârţâi. Piersica dădu să-i iasă în cale, dar gân1 dul că n-ar fi frumos ce face o luă înaintea pasului şi ea i se înapoie în dormitor, aşezându-se pe marginea patului, I cu ureohea aţintită la cel mai mic zgomot.

Paşii se auzeau tot mai limpede. Trecură pragul «asei. Inima fetei bubuia să-i sară din piept, nu alta. Se aştepta ea în orice clipă apărătoarea uşii să fie dată la o parte. Se ridică în picioare, încordată... Dar zgomotul paşilor se! stinse. Piersica nu ştia ce se întâmplă. Un tunet se sparse asurzitor spre miazănoapte. Pe dată, vântul se înteţi şi se dezlănţui ploaia.

Ţinându-şi răsuflarea, Piersica căută cu privirea dincolo de uşă. În întunericul camerei centrale se ghicea statura unui bărbat înalt, bine legat. Era cu spatele la dormitor şi cu faţa spre fereastra dinspre miazănoapte. Ce-o aştepta? îşi zise, înciudată. Ce mai are de făcut?

Îi venea să-l strige, dar îi era ruşine şi nici nu ştia cum s-ar fi cuvenit să-l cheme. Maică-sa nu-i spusese cum să iasă dintr-un asemenea impas! Dar din propria sa experienţă,

Cumătră A Treia n-ar fi avut cum să-şi imagineze greutăţile nopţii de mireasă a fetei sale.

De încordare, Piersicii i se îmbrobonase de năduşeală fruntea. Nemairăbdând, se răsuci şi tuşi uşor.

El se cutremură, întoarse capul şi i se adresă cu glas rugător:

— Hm, eu mai stau... Tu culcă-te înaintea mea.

— Ai treabă? întrebă ea încet.

— Nu. N-am nicio treabă. Dar tu mai întâi odihneşte-te...

Cum se ascundea după vorbe! Piersica simţi că îngheaţă inima în ea. Ochii i se aburiră. Oare plăcea pe alta?

Deodată, cineva oiooani în fereastra din spate. Piersica se sperie, înoleşte dinţii. Fereastra fu deschisă şi Un bărbat strecură înăuntru un cap laoartă de apă. Fetei îi sări inima din piept.

— Intră iute, Ding! Te-am aşteptat până acum în spatele casei. De ce-ai întârziat?

Piersica împinse apărătoarea uşii într-o parte şi văzu cum Yu Zhenhai întinde braţul să-l tragă pe omul acela

În casă.

— Nu, nu intru, refuză necunoscutul. Se merge greu, am venit târziu... Hai mai repede! Li Shaoxian ne aşteaptă la Templul din vale. Înainte de a se lumina de ziuă el trebuie

să fie în Mupirig.

— Bine. Să le spun alor mei.

— Te-ai însurat? Când?

— Azi. Aş fi vrut să ajungi mai cuând, să bei ceva...

— Atunci rămâi. Mă întâlnesc eu cu el...

— Am aşteptat atât! Nu mai am răbdare...

Piersica se îndepărtă grăbită de uşă şi se lungi pe cuptor. Îl simţi intrând, dar nu se clinti.

— Dormi?

Proaspăta mireasă se răsuci uşor, ca şi cum atunci rs-ar fi trezit, întrebându-se dacă el are tăria să plece.

— Am ceva grabnic, care trebuie încheiat înainte de ivirea zorilor. Tu încuie uşa şi lasă deschisă fereastra din

— spate!

Un val de mânie li scutură fetei tot trupul şi abia se stăpâni să nu izbucnească în plâns. Când nu mai putu să-l rabde, se întoarse, dar omul ei dispăruse! Se repezi până spre uşa casei, însă înţelese că el sărise pe fereastră. Se duse atunci la fereastră şi, la lumina albăstruie a unui fulger, zări două siluete, îndemnându-se la drum, prin \ picurii deşi ai ploii şi prin noroiul ătmpului. Un tunet năprasnic răsună pe aproape şi pielea i se făcu de găină. Era ca o păsăruică rătăcită. Cu ochii larg deschişi şi pe faţă

cu o expresie de nedumerire, stătu locului vreme îndelungată. Apoi, brusc, o rupse la fugă în oameră, se aruncă peste aşternutul patului şi începu să plângă amarnic.

Ce bărbat îngrozitor li mai fusese dat să aibă, se gândea, să o lase singură din prima zi! Nici măcar nu se văzuseră la faţă şi el pleoase hoţeşte de-acasă. Iat-o, mireasă în noaptea nunţii, departe de ai săi, singură, într-o casă pustie. Yu Zhenhai ăsta! Om fără milă, cvd inima de gheaţă, câinoasă! O fi el pietrar, dar şi inima îi e de piatră?!

Până la urmă se trezi gândind cu voce tare:

— Gata, viaţa mea s-a dus! Mămico, amară soartă! m-a păscut. N-am parte nici măcar cât Frumoasa... şi iz-l bucni iarăşi în plâns. După ce se răcori, murmură: La cei bun plânsul? O să fac ca mama, o să mă călesc în faţa necazurilor.

Se ridică, merse la oglindă, îşi aranjă câteva fire de păr şi îşi şterse lacrimile. Flacăra opaiţului pâlpâia în bătaia vântului şi a ploii strecurate prin fereastra des-l chisă. Închise obloanele şi stătu ca pironită în mijlocul încăperii centrale, ascultând vacarmul furtunii, cu gându Hrile aiurea.

De ce ţinuseră cu tot dinadinsul Zhenhai şi omul acela să o pornească de acasă la drum greu, pe o vreme rea ca asta? E adevărat, ea nu apucase să vadă nici măcar cum arată omul ei, dar care alta în locul ei n-ar fi fost îngrijorată? Ştia de la maică-sa că Zhenhai e cinstit: muncitor, bun la suflet şi n-avea de ce să fie nemulţu-i mit de căsătorie, mai ales că ai lui stăruiseră să o facă, temători că Zhang Al Treilea îşi ia cuvântul înapoi. Darf ea nici nu putea să nu ţină seama de fapte. Unde plecase? Cine era Li Shaoxian? Şi ce vrajă purta omul ăsta în el, de vreme ce făcuse ca un tânăr să-şi lase în noaptea nunţii mireasa? Ori era o femeie? Nu părea. Prea puţine femei se numeau Xian. Şi cel care venise după Zhenhai? Ce lucru îl sile atât de tare? Şi pentru ce nu vorbise limpede? Se părea că aveau ceva de ascuns şi atunci însemna că era ceva rău. Putea Zhenhai să facă lucruri rele? Erau o bandă, atacau drumeţii? Oare Zhenhai era bandit?

Cu cât înainta cu supoziţiile, cu atât nu mai înţelegea nimic. Mii de gânduri i se învălmăşeau în minte. Oricum, un lucru era sigur, avea ea această senzaţie, anume că acel ceva era de rău, înfricoşător. O să-l întrebe direct, şi o să-i ceară să nu se mai repete.

Ploaia se înteţea tot mai mult. Vântul urla şi mai tare.

Fulgerele şi tunetele nu mai conteneau, deveneau şi mai orbitoare şi mai bubuitoare; erau primele în acest început de vară şi parcă adunaseră în ele toată puterea de peste iarnă şi primăvară; acum brăzdau cerul, cât pe ce să-l facă fărâme, năruindu-l în urlet de cascade ca pe nişte munţi în cutremur.

Opaiţul cu ulei de soia se stinsese de suflul vijeliei şi fulgerele albăstrii se înghiţeau şi iar se năşteau şerpuitoare pe pereţi. Oricât ar fi fost de îndrăzneaţă, mireasa de nouăsprezece ani n-avea cum să nu se simtă înspăimântată.

„Inimă de lup!” gândea. „Măcar să-mi fi zis unde se duce. Ce să fac? Nu mai pot să îndur, mă duc după taică-său...” Alergă până la uşă, să iasă afară, trase încuietoarea de lemn, apoi se opri şi se întoarse.

„O să mă râdă lumea. Iar dacă el e băgat în ceva ce nu ştie nimeni, gura mea mare nu-l va pierde? Şi eu ce-o să mă fac? Vai, fetele sunt nenorocite din născare! Oricum aş suci-o, n-am încotro. E bărbatul meu, pe el îmi reazem zilele... Nu, nu pot să plec. 11 aştept şi-l povăţuiesc de bine. Trebuie să-l fac să ţină la casa lui... Nu, nu plec. Fie să mă trăsnească, dar îl aştept, să-i deschid fereastra din spate...”

Piersica aprinse opaiţul. Din coşuleţul de care nu se

!

despărţea, niciodată, scoase lucrul de mână şi încet-încet prinse să brodeze absorbită de-a binelea.

Stăpânindu-şi lacrimile, proaspăta mireasă rămase singură, tristă, în casa ca o peşteră de gheaţă.

La primul cântat al cocoşilor. Piersica se trezi, spelnată. Hârtia din fereastră era albă ca neaua. Se luminase.

Buimacă, la început nu îşi putu lămuri cum de se trânti tise pe pat îmbrăcată, eu lucrul de mână lângă ea. Unde

I

era Crizantema? apoi băgă de seamă ideogramele *xi*[26], decupate în foiţă roşie, lipite pe uşa dulapului vechi şi h îşi aminti. Era tânără nevastă şi avusese o noapte urâtă

■ ca un vis rău.

Cocoşii din vecini cântau întruna. Coborî de pe cuptor

■ şi merse în încăperea centrală. Fereastra din spate era închisă. Un gând amar îi săgetă inima: Yu Zhenhai încă nu se înapoiase!

Din oamera răsăriteană auzi sforăitul unui bărbat. Se sperie. Cine să fi intrat în casă, de vreme ce uşile şi feYestrele erau încuiate? Nebănuind nimic, înaintă cu paşi

[26] **Acestea** reprezentau urări de fericire cu ocazia ceremoniei de **nuntă.**

mici şi îşi vârî capul pe uşă. Pe cuptor dormea un bărbat tânăr, deşirat, cu faţa întoarsă spre ea. Capul mare, ochii şi ei mari, sprâncenaţi, i se păreau cunoscuţi. Unde îl întâlnise? îşi zbătu genele mărunt. Pe umărul stâng avea o cicatrice lăsată de lama unui cuţit. Într-o clipită, Piersica retrăi scena din iarnă, de la bâlci. Ţăranul acela tânăr şi înalt...

„El era! E priceput la lupte şi cine ştie cum a intrat... Oare el să fie Zhenhai? Nu se poate! Nu seamănă cu sooru-meu, nici cu Zhenxing. Iar daea e el, de ce n-a bătut în uşă, în fereastră? De ce n-a intrat la mine?”

Neştiind ce e mai bine să facă, dădu totuşi să plece după socru. Pe uşă atârnau, mânjite cu noroi, o robă de pânză, de culoare gri, şi o pălărie din piele cu pete roşii, iar pe pământ zăceau nişte încălţări de pânză, noi, înnoroite bine. Lucrurile acestea o opriră locului. Cu ele se gătise mirele, iar încălţările fuseseră brodate de chiar mâna ei. Bătăile inimii i se domoliră. Se înapoie în camera răsăriteană şi se uită cu luare-aminte la tânăr... Aşadar se întâlniseră! Şi ea, care aproape că îl socotea bandit! surâse amar, oftă şi îl acoperi uşor. Se duse şi se spălă, apoi ieşi în curte şi descuie poarta.

Bătea un vânt răcoritor. Piersica ieşi în drum. Satul avea

două uliţe întinse de la răsărit la apus şi casa lor era la capătul apusean. De la ei încolo se întindeau ogoarel. La vreo trei *li* mai departe, curgea un râu mare, învolburat. Spre miazăzi, câmpurile se întindeau nesfârşite, iar şi mai departe, la miazănoapte, se ridicau munţii. Un pâlc des de pini roşcaţi, înalţi până la cer, se zărea în mijlocul satului. „De-aia-i zio Râpa Pinilor Roşcaţi!” se gândi şi se întoarse fără să mai privească cu de-amănuntul în jur.

În curtea lor creştea un pin bătrân, cu trunchiul vineţiu-roşcat şi cu ţepii bogaţi, ale cărui ramuri uriaşe se propteau în zid. „E bătrân, dar uite la el ce coroană bogată, întrece până şi piersicul din ograda noastră! Numai

3 că n-au orătănii,

n-au porc, curtea le e pustie...” –

Intră în casă, luă hainele murdare ale lui Yu Zhenhai şi le curăţă. Cu gândul să pregătească ceva de-ale gurii, aprinse focul şi puse rânduială în lucruri.

Când soarele apăru, roşu, la orizont, Yu Shizhang în

— tră pe poartă, cărat în spinare de fiul său cel mare.

— Am văzut fum pe coşul casei şi-am ghicit că 1 v-aţi sculat... zise el, zâmbind. După o zi obositoare, puteaţi g să vă odihniţi mai mult.

— Nu-s obosită, tată...

Văzând că bătrânul, aşezat pe o banchetă de piatră, o scrutează cu privirea, Piersica îşi duse mâna la păr, pe trivindu-şi-l, şi apoi şi-o trecu peste faţă.

— Ochii ţi-s cam umflaţi, noră dragă... se arătă socrul p îngrijorat.

— Ei, am luat şi eu o gură de băutură...

Bătrânul îşi mută ochii la rufele ude de pe sârmă.

— Le-am clătit numai uşor... lămuri ea. Tată, intră să mănânci ceva.

— Mda... Bine, încuviinţă Shizhang.

Yu Zhenxing îi întinse două beţe scurte. Shizhang le luă, şi le prinse sub coate, zvâcni o dată înainte şi coborî de pe bancă. Piersica se apropie de el, să-l sprijine.

— N-am nevoie, o opri, clătinând din cap. De opt-nouă ani, m-am **învăţat. Pot merge trei sau cinci** *li,* **duc gu**jnoiul, plivesc **în grădină.**

Genunchiul stâng îi era înfăşurat într-un papuo veGhi. iar piciorul drept îl târa pe pământ; şchiopăta bine, dar mergea.

— Nu mai pleca de-acasă, hotărî ea, străpunsă de mare durere în suflet. Dormi aici.

— Bine, noră. Îţi dau ascultare. De fapt, dacă n-ar fi

■ lunecuş, din pricina ploii, n-aş avea nevoie să fiu cărat
■ în cârcă, explică el şi trecu pragul casei.

I

Între timp, Yu Zhenhai se trezise, îl luă pe **bătrân** şi-l aşeză pe cuptor. Piersica puse mâncarea pe **măsuţa joasă,** îi de pe cuptor şi aduse trei perechi de beţişoare.

— Noră dragă, la sărăeia noastră, nu ţinem unele obi
1 ceiuri. Dacă nu stai cu noi, nu mănâno! spuse socrul.

Ea trebui să se supună şi mâncară toţi patru. Piersica trase cu ochiul spre bărbatul ei. Părea voios şi se linişti.

După masă, Yu Zhenxing vru să plece undeva la muncă.

— Unde mergi, frate? îl întrebă Piersica.

— În Târgul Familiei Kong, răspunse el. Ai vreo treabă?

— Mă gândeam că dacă ţi-era în drum, treceai pe la mama şi luai două găini...

— Nu-i mai sărăci pe-ai tăi, că nu-s pricopsiţi, zise Shizhang. Acum eşti stăpână în casa asta, aşa că, facem noi rost de bani pentru nişte găini. Zhenxing, peste două zile să aduci nişte găini din târg.

Zhenxing îşi luă sapa şi plecă. Zhenhai ridică şi el lădiţa de lemn cu sculele de pietrar.

— Tu rămâi câteva zile, să ajuţi la dereticatul casei, hotărî tatăl...

— Ce-ar mai fi de făcut? se miră tânărul, aruncând o privire prin casă.

Piersica spăla vasele pe vatră.

— Aranjăm războiul de ţesut, strigă.

— Bineam nimerit! Părinţii ţi-au dat ladă de zestre şi război pe deasupra. Mie, copilă, să ştii că-mi pare rău, că n-am de nici unele...

— Ce tot spui? i-o reteză Zhenhai. N-am ales noi sărăcia!

— O fi, dar în inima mea... Vai şi-amar!

Piersica se duse în curte să verse lăturile şi când se întoarse îl auzi pe bătrân şoptind:

—... ai lovit-o?

— Nu.

— Atunci de ce are ochii umflaţi? A plâns?

— Ei...

Piersica îşi aminti prin câte trecuse şi se gân4 i că e bine să-l lase să fie oleacă certat.

— Vorbeşte! dacă...

Când vorba bătrânului se înăspri, inima fetei se înmuie. Intra şi spuse:

— Tată, ar fi bine dacă am creşte un porc. Am avea şi îngrăşăminte şi n-am cheltui cine ştie ce. Trase cu

i coada ochiului spre bărbat: era roşu ca un rac.

— Bine, cumpărăm un godac... acceptă Shizhang, Sfixându-şi băiatul cu asprime.

Piersica se uită şi ea în ochii bărbatului şi-l goni de acolo:

— Ia un coş şi adu niscai pământ! Când punem război — lui, trebuie să netezim locul.

Yu Zhenhai o zbughi afară. Shizhang mai vorbi puţin cu nora şi plecă în grădina de zarzavat.

Peste puţin, Zhenhai veni cu pământul.

— Aruncă-l în coteţul porcului, spuse ea râzând.

— Nu ne trebuie?

— Locul e destul de drept. Ar trebui s-o ştii mai bine ca mine. Zhenhai se uită la ea, puţin jenat. Te-ai supărat că te-am pus la treabă degeaba? îl întrebă. El clătină din cap şi ieşi. Om rău!... murmură ea.

Tinerii soţi se apucară să instaleze războiul sub le reastra camerei centrale. În acest timp, fata căuta să-l iscodească:

— Sunteţi pietrari. De ce n-aveţi pietre de măcinat?

— Pe lumea asta, lucrurile stau cam aşa, dădu el lă muriri. Cine munceşte pământul, n-are cereale, cine taie

!

* lemne în pădure, n-ar cu ce să se încălzească. Pescarii! nu ştiu gustul peştelui, cei care scot sare mănâncă nesărat. Când tâmplarul moare, n-are sicriu, iar ţiglarului îi Jplouă-n casă! Noi suntem doi flăcăi zdraveni şi nu reu

■şim să ne hrănim tatăl. N-avem decât astea trei camere «acoperite cu stuf şi grădiniţa de zarzavat. Eu cu fratemiu muncim pe la alţii şi tot anul nu mâncăm acasă. Pentru

■câte cereale mănâncă tata, n-are nevoie de piatră, le maj «cină pe la alţii. Ce rost ar avea una aici?

— Toţi suntem la fel, spuse ea, neliniştită că o vorbă

ıf a ei iscase asemenea amărăciune.

— Unei fete ca tine i-ar fi trebuit unul cu stare. N-o t săţi vină greu să fii soţie de pietrar?

Piersica roşi toată.

— Soţie de pietrar, sună anapoda, nu-i aşa? râse el.

— Omul cinstit trăieşte din munca sa, răspunse ea, serioasă. Nu ziceai că n-am căutat noi sărăcia?

El aprobă din cap şi mută masa din loc. Piersica îi okservă cicatricea.

— Anul trecut, când te-ai amestecat în cearta aceea, niai speriat tare rău!

— Unde?

— La târg.

— Când? Cu cine?

— Ehei, văd că ai uitat! Şi de întrebi când, înseamnă! că mereu te iei la harţă. În faţa Pavilionului Iarnă-Primăvară. Rana de pe umăr...

— Aa! îşi aminti şi o măsură cu privirea. Tu erai I surioara... Da, da, tu eşti! Mama lui, scârnăvia de Kong l Qingchou!

— Nu rosti cuvinte murdare. Piersica se uită la el i lung. L-ai salvat pe unul de la noi. Mi-era frică să nu păţeşti ceva...

— Bastarzii ăia! Scâr... Văzând-o supărată, cu sprâncenele ridicate, îşi înghiţi vorba. Licenţiatul Kong e os adevărată pacoste! Ia pielea de pe om, nu alta. Ce să-i mai vorbim, tata nu e invalid din cauza lui?

— A licenţiatului?

— Întreabă-l pe tata, mie nu-mi vine nici să-mi maij amintesc, zise, înghiţind în sec. Norocul meu a fost atunci? că a răsărit din pământ maestrul Jiang cu băieţii. Altfel, m-ar fi înhăţat soldaţii. La gândul că am putea să păţim ceva, fratele meu s-a dus şi şi-a cerut iertare. Dar n-a mers aşa, cu una cu două. A trebuit să le muncească în crâşmă două

luni încheiate, ca să nu se atingă de mine...

— Înţeleg. Maestrul Jiang era omul cu barbă albă? Ştie carte?

— Da, chiar el! E învăţătorul nostru în artele marţiale. Nu e cărturar. Îl cheamă Jiang Mingyan[27]. E un om adevărat. Vorbind, tânărul mută singur războiul. Vezi, pot să-l mut şi de unul singur, se lăudă. Ar fi bine să te odihneşti, n-arăţi prea bine.

Cuprinsă de o sfirşeală. Piersica se rezemă de oadrui uşii.

— Când te-ai întors? întreabă.

— În zori.

— Cum ai intrat?

— Văzând fereastra din spate închisă, am sărit zidul curţii şi, cu un băţ, am desferecat uşa.

— Ai fi bun de fur, spuse ea, cu subînţeles.

— Când eram mic, eram slab ca umbra şi boleam tot timpul. Acum uite cum arăt şi mă antrenez doar de şapte-opt ani! răspunse el blând, fără s-o ia în seamă.

Piersica se uită cu plăcere la umerii lui largi, muşchii care îi brăzdau pieptul.

— Oricât ai fi de solid, nu face să umbli pe ploaie... rosti

---

[27] Jiang, Fluviu ; Mingyan, Cântec de Gâscă Sălbatică.

ea.

— Sunt rezistent, spuse Zhenhai. Mergi şi te culcă. „Vrea să mă îndepărteze; i gândi fata, dar spuse:

— Unii nu sunt!

Zhenhai se făcu că n-o aude, atent la treaba sa.

— De fapt, ce-ai făcut azi-noapte? o luă ea de-adreptul.

— Şi de ţi-aş spune, tot n-ai pricepe, răspunse el într-un târziu.

Vorba lui căzu ca un strop de gheaţă în inima ei. Ea îşi muşcă buzele şi plecă privirea. Cum ea tăcea, el o privi şi, pocnindu-şi palmele, rosti:

— Ţi-a fost frică, singură în casă?

— Frica n-ar fi mare lucru. Dar ce să înţeleg din plecarea ta furişă?

Zhenhai râse tare.

— Nu sunt nici tâlhar, nici criminal. Sunt curat. Uită-te la mine, arăt eu a bandit?

Piersica săltă capul aproape fără voia sa şi-l fixă cu privirea. Era bine legat, avea mâini mari, butucănoase, ochi frumoşi, strălucitori şi o faţă deschisă, care părea a nu ascunde nimic. Putea un astfel de om să aibă o purtare nedemnă, să încalce ordinea firească a lucrurilor? Şi totuşi făcuse ceva peste noapte, pe ascuns, cu siguranţă de

teama autorităţilor... Brusc, Piersica îşi aminti scena de la târg, cu uciderea lui Kong Zhihong. Acesta era un om bun. Nu cumva Yu Zhenhai, şi el?... Nu, nu se poate una ca asta! Nu îndrăzni să se gândească mai departe şi hotărî: comuniştii sunt domni cu carte, ca Kong Zhihong, sau ca vărul ei Gao Yushan. Zhenhai e ţăran, un om care nu-şi cunoaşte bine nici numele, e un pietrar sărac, cum să fie comunist? Nu, nu se poate! N-ar avea cum! Atunci unde s-a dus?

Cu ochii scăldaţi în lacrimi, murmură, în timp ce buzele ei pline tremurau uşor:

— Dacă n-ai încredere în mine, fie, nu te mai întreb. Numai că bărbatul şi femeia sunt ca dovlecii din acelaşi vrej. La bine sau la rău, voi fi şi eu părtaşă! Tu te porţi rău cu mine, iară cu... Nu mai putu să continue.

Zhenhai se apropie de ea.

— Asta te supără? Mie nu-mi plac lacrimile. Ascultă-mă bine, dacă mă voi duce vreodată la ceva rău, poţi lua cuţitul să mă omori, fără să ţii seama că suntem soţi. Linişteşte-te, sunt un om cinstit şi, dacă astăzi nu pot să-ţi mărturisesc, într-o bună zi mă veţi înţelege. Numai stai liniştită. Eu, eu...

Văzând cât de blând îi vorbeşte, ea îşi reveni şi se

lumină de-a binelea.

— Nu-ţi face griji în privinţa mea, spuse, ştergându-se la ochi. Eu te cred, te cred în totul.

— Eu nu ştiu să mă port, dar mă gândeam că n-ai să te arăţi altfel decât aşa. Eşti nevastă de om sărac! zise el, mişcat.

— Nu vorbi aşa. Era să te fac criminal!

— Ba chiar sunt. Poţi să strigi să mă ridice.

— Şi de-ar fi, şi tu păţeşti ceva, eu ce mă fac? Altă dată să nu mă mai laşi acasă singură.

— Dacă nu plec la muncă, ce mâncăm?

— Bine, atunci poţi lipsi tot anul, nu-mi pasă, spuse Piersica intrând în camera lor. Deschise dulapul şi căută o bluză din pânză albă, o despături şi i-o întinse: Roba de ginere dă-o înapoi.

— De unde ştii că e împrumutată?

— Am spălat-o. E strâmtă şi scurtă, nu putea să fie a ta. Bluza asta a croit-o mama. 11 ajută să o îmbrace şi, dând cu ochii de cicatricea de pe umăr, reluă: Creatura aia îmbrăcată după moda străină e spurcată rău. Te-a

ii lovit pe la spate.

— Cum, îţi blestemi cumnatul? o înţepă el cu vorba.

— Ah! abia acum îşi dădu seama că omul acela pe I care

îl dispreţuise şi îl urâse pentru purtarea sa laşă îi era rudă.

— Kong Juren vine des pe la voi?

— De când am ajuns neamuri, a dat pe la noi de două-trei ori.

— Cum se poartă cu Frumoasa?

— Încă bine... însă om mai vedea! Ce-a fost **a** fost, acum suntem rude şi e bine să laşi ura deoparte.

— Asta... Zhenhai îi aruncă nevestei o privire şi înjurătura se transformă în flegmă, pe care o azvârli cu putere: Ptiu!

Piersica îl privi neliniştită.

Războiul de ţesut fu îndată instalat. Piersica deschise lada neagră, din lemn din catalpă[28], veche tocmai de la cununia părinţilor săi, dăruită ei, ca zestre şi scoase de acolo nişte sculuri de aţă. Se aşeză, se îngriji ca totul să

I

r fie la locul său, apăsă cu piciorul şi-ncepu să-şi mişte I mâinile, să-l încerce. Mergea uşor. Atunci deschise o suveică, înfăşură aţă pe ea şi se apucă să ţească, lucrând din ce în ce mai iute. Yu Zhenhai rămăsese alături în pici*oaie* re, urmărindu-i cu privirea fiecare mişcare a mâinilor şi

[28] Arbore originar din America de Nord, foarte înalt (15 m), cu frunze mari şi inflorescenţă în ciorchine.

■ a picioarelor, încântat peste măsură. La auzul zumzetului mecanic al războiului, râse tare.

Destul de repede, cinci-şase copii din vecini dădură E buzna în curte şi se opriră în uşă, să se uite la spectacol.

— Ha-ha-ha! răsună un glas din fundul curţii. Bravo.

■ bravo! învie şi casa mea, moartă de peste zece ani! Ha

■ ha-ha!

Yu Shizhang venea grăbit, târându-şi piciorul, şi râdea

■ ca un nebun, în vreme ce două dâre de lacrimi îi udau

■ barba. Zhenhai îi ieşi în cale şi tatăl îi strigă de departe:

— Zhenhai! Împrumută nişte bani şi cumpără un K porc! Ca să semene a gospodărie, casa asta are nevoie de porc, de găini... Ha-ha-ha! Licenţiate Kong Qingru, câine bătrân, Yu Zhishan, Dovleac Stricat, vedeţi că Yu Shizhang a învins? V-a învins, păcătoşilor! Mi-a înviat casă, auziţi? Cumpără un pore, Zhenhai! Dar unul bun, bun!

4

Cu un sac pe umeri, Yu Zhenhai mergea întins la i drum. În acest început de vară, după ploaie, cerul părea ca boltit cu olane de azur şi aerul era proaspăt, curat. La miazănoapte, se vedea Muntele Kunyu, ale cărui piscuri bizare, înveşmântate în verde strălucitor, străpungeau

cerul.

Lanţul acesta muntos se ridică dincolo de zidul oraşului Muping şi, la aproape o sută de îi spre sud-est, se avântă măreţ printre puzderia de culmi din masivul stâncos, vârful principal, Taiba, atingând aproape o mie de metri în înălţime, astfel că, prelungindu-se şi de la est la vest pe mai bine de două sute de îi, el pare că veghează; asupra întregului judeţ Wendeng. La apus, masivul se învecinează cu lanţul mvuiţilor Ai, iar la sud-vest primeşte replica Muntelui Haiyang, formând împreună osatura zonei muntoase şi deluroase a peninsulei. În spatele Muntelui Kunyu se află Marea Galbenă, iar la miazăzi se întind dealuri, văi şi câmpii şi de aici, din uriaşul său trup, îşi trag obârşia nenumărate cursuri de apă, care irigă solul mănos pe care-l ţine la piept.

De o parte şi de alta a drumului, pe ogoare, verdele de jad al porumbului, griului şi al sorgului scânteia, tremurând uşor. Mlădiţele de soia abia crăpaseră scoarţa pământului, ieşind din cuibul lor, câte trei-patru frunze late, în întâmpinarea primei praşile. Cu excepţia râurilor nisipoase şi a drumurilor, sinuoase şi curate ca nişte coarde albe, pământul cât se afla de întins era căptuşit cu un strat de culoare verde, viu.

Câţiva oameni care lucrau în apropiata vecinătate a drumului săltară capul şi se salutară cu Yu Zhenhai. Printre ei, un bătrâni care prăşea porumbul i se adresă tânărului:

— Te grăbeşti la târg, Zhenhai?

— Da, unchiule Xibin. Zhenhai se opri. Tata vrea un

i porc. N-avem de nici unele şi dobânda e mare!

— E bucuros că s-a ales cu o noră. O să vă fie ceva mai greu, dar treceţi voi şi de asta!

După doi-trei fi de drum, alţi oameni îl salutară, ca şi cei de mai înainte, vorbindu-i totuşi altfel:

— Te grăbeşti la muncă, pietrarule Yu?

— Am nevoie de tine, pietrarule Yu, vino când ai vreme...

— Bucuroasă să te văd, Yu, pietrarule...

Cei de prin alte locuri îi spuneau pietrarul Yu Zhen

■ hai, ori mai simplu, pietrarul Yu. Dar cum Yu, numele I lui, era apropiat ca pronunţie de Yu, Jad, pentru a-i ţ lăuda hărnicia, cinstea şi priceperea în meserie îl numeau

I

cu acesta din urmă. La ţară, jadul este simbolul frumuseţii, al purităţii şi cinstei. Cu timpul, cei mai mulţi îi uitaseră cu totul numele adevărat! apoi apelativul începuse să se impună şi în satul lui.

Un alt sens, ascuns, era legat de priceperea lui în *wushu* şi asociat cu nenorocirea abătută asupra familiei sale.

Yu Zhenhai se apucase să înveţe artele marţiale de la vârsta de paisprezece ani. Pe atunci, tatăl lui Yu Shi1 zang, un bărbat robust, de patruzeci şi ceva de ani, trudea J pe vreo şaptesprezece *mu* de pământ luate în arendă de

I

I la moşierul satului – care avea acelaşi nume de familie, I Yu, Yu Zhishan –, iar în timpul liber tăia piatră. Bu

■ nicul, Yu Pingkuang, trecuse de şaizeci de ani, dar se ducea pe malul mării, prindea peşte sau crabi şi-i vindea. Soţia lui Shizhang vedea de casă şi ţinea pe lângă ea o fată de opt ani ca s-o ajute. Cei şase membri ai familiei munceau cu vrednicie, câştigându-şi. Traiul zilnic.

Yu Shizhang era atât de sărac că nu avea nici cu ce să se îmbrace, însă îi plăcea să se amestece în tot felul de treburi, fiind aventuros din fire. De aceea era iubit de vecini, care îi cereau sfatul şi sprijinul.

Într-o primăvară, fierarul Liu Fu se îmbolnăvise şi n-avea un ban să cheme doctorul. Nevasta şi-a minat copii, pe Baotian şi Baoehuan, să cerşească un împrumut de la Yu Zhishan. Moşierul le-a spus că îi împrumută dacă găsesc un garant. Dar nimeni nu îndrăznea să primească. În cele

din urmă, băieţii şi nevasta fierarului s-au dus la Yu Shizhang.

— Cui i-ar da mâna să se bage? vorbise bătrânul Yu* Pingkuang. Bani n-avem nici noi...

— Cerul lasă liberă calea oamenilor, intervenise Shizhang. Eu mă bag.

— Ce casă ori ce pământuri avem noi, să putem garanta? se grăbise bunicul.

— Viaţa omului e totul pe lumea asta, i-o retezase Yu Shizhang. Hai, cumătră!

— Băteţi plecăciuni în faţa unchiului Yu, fiii mei, işii îndemnase femeia copiii.

Baotian şi Baoehuan îngenunchează. Yu Shizhang îi ajutase să se ridice, după care împreună merseseră la moşier.

— Când o fi timpul, dacă ăştia n-au, tu garantezi! îl avertizase moşierul cu capul ca o căpăţână de usturoi.

— Ştiu.

— Tu de unde-i scoţi? râsese moşierul.

— Dacă n-am bani, am putere de muncă. Şi de n-o

 de-ajuns a mea, am doi fii! De-ar fi să vând casă, şi tot mă plătesc.

— Fie, am inimă bună, hotărâse moşierul, lăsându-şi în

jos faţa ca dovleacul şi măsurându-l pe Yu Shizhang cu privirea.

Intrase apoi în casă şi peste puţin ieşise cu trei hârtii;

Una era către banca din Târgul Familiei Kong, pentru suma de douăzeci de *yuani* celelalte erau poliţe de garanţie.

— Hai, să semnăm toate părţile! Luaţi seama la dobândă şi la termen! le atrăsese el atenţia.

Dar ei nu ştiau carte şi puseseră degetele pe hârtie, aşa cum îi povăţuise Yu Zhishan.

Femeia le ceruse copiilor să îngenuncheze în faţa binefăcătorului şi băiatul cel mare se supusese. Baochuan însă, cu cinci ani mai mic, se chiorâse la nasul ca o măciulie de usturoi verde al lui Dovleac Stricat. Când ea dăduse să-l bată, Yu Shizhang trăsese copilul spre poartă, spunând:

— Ţi-a dat puţin şi-ţi cere înapoi mulţi. Nu e nicio pomană... Picioarele sărăcanilor nu-s moi ca ale altora.

Apoi fierarul se vindecase şi îndată se pusese pe treabă cu întreaga familie. În primăvară, mersese ţintă

f

ia moşier să înapoieze banii câştigaţi cu sudoare şi sânge. Yu Zhishan luase abacul, calculase şi declarase că

mai avea de dat încă douăzeci de *yuani.* Nedumerit, Liu Fu se dusese peste Yu Shizhang.

— Bine c-a venit garantul, îl întâmpinase moşierul, când acesta venise şi el. Scrie negru pe alb!

— A luat cu împrumut douăzeci şi, cu dobânda, avea de înapoiat patruzeci de *yuani.* De unde au apărut încă douăzeci?

— Cum? Glumeşti! se oţărâse moşierul. Uite ce scrie aici: La termenul prevăzut, în afara împrumutului, numai dobânda este de patruzeci de *yuani.* Daea nu mă credeţi, aduceţi pe cineva să citească şi să vă adeverească cele scrise aici.

— Mă duc după domnul Zhang de la şcoală, spusese Liu Fu.

Yu Shizhang îl oprise. Supărat, aruncase poliţa la pământ.

— Îţi baţi joc? Atunci am vorbit limpede...

— Vorbele nu sunt o garanţie, hârtia oertifică totul. Fierare Liu, dacă te-ai vindecat, ai uitat de binele pe care ţi l-am făcut. Dă fuga iute acasă şi adă banii!

— N-am de unde să-i iau.

— Yu Shizhang! schimbase moşierul tonul. În cinci zile, mi te înfăţişezi cu banii. Eşti garant!

Yu Shizhang înghiţise în sec. Plecase scrâşnind din dinţi.

— Nu-l lua în seamă, frate Fu. Ia să-l vedem, ce-o să poată face!

Yu Zhishan şi fiul său mergeau de câteva ori pe zi acasă la Liu Fu după bani. Dar omul de unde să-i fi scos? Până la urmă, Dovleac Stricat hotărâse să-i pună sechestru. Auzind una ca asta, Yu Shizhang se amestecase iarăşi, luându-şi toată răspunderea asupra sa. Se dusese de îndată în Târgul Familiei Kong, la dascălul Zhang, rugându-l să-i scrie o petiţie.

— Ai să dai de belea, încercase tatăl să-l oprească de la ce mai avea de gând. Yu Zhishan e unchi după mamă ou licenţiatul Kong, care e şeful satului, iar şeful de district e şi el rubedenie cu licenţiatul, prin încuscrire. Rabdă, fătule, munceşte-i şi gata...

— Dacă-i pe-aşa, merg drept la judeţ, se îndârjise el şi, împins de ură, pornise în chiar noaptea aceea spre târgul Wendeng, capitala de judeţ.

Magistratul căruia îi înmânase plângerea, pentru a-şi dovedi grija faţă de năpăstuiţi şi a-şi spori faima, luase de bune şi adevărate cele declarate, trimisese după Yu Zhishan, îl găsise vinovat şi-i aplicase câteva lovituri, pentru ca altă dată să nu-şi mai bată joc de oameni.

Moşierul crezuse că nimeni nu-i poate face nimic şi, umilit, mersese ţintă acasă la licenţiatul Kong. Acesta îi explicase că situaţia politică în ţară era tulbure, iar magistratul era unul nou numit în post şi nu se cunoşteau bine. Cel mai bun lucru era să depună o contra-plângere.

— Mai bine mă las păgubaş de cei douăzeci de *yuani,* se arătase Yu Zhishan îndărătnic.

— Ştii să iei camătă, dar nu vezi interesul general. Pus cu botul pe labe, crezi că ţăranii te mai bagă în seamă? Iar pe Yu Shizhang poţi să-l laşi nepedepsit?

Peste trei zile, Yu Shizhang şi Liu Fu fuseseră chemaţi la judeţ şi învinuiţi că şi-ar fi bătut joc de sătenii fruntaşi şi că ar fi tras foloase materiale din aceasta; se aleseseră cu o amendă de o sută de *yuani* ori, în caz de neplată, ou pedeapsa de a munci pentru Yu Zhishan trei ani încheiaţi. Cu ura sporită, Yu Shizhang îl rugase pe dascăl să-i facă o nouă plângere, pentru capitala provinciei. La început, domnul Zhang îl sfătuise să lase totul baltă, dar fără niciun rezultat. Atunci, dascălul n-avusese încotro şi-i întocmise o plângere detaliată, dându-i un ajutor bănesc din propiia-i leafă.

Yu Shizhang înaintase plângerea la guvernul provincial din Jinan, dar ea fusese respinsă. Oamenii îl povăţuiseră să

fugă din sat şi să se ascundă pentru câţiva ani.

Întors acasă, după nedreapta judecată ce i se făcuse, Yu Shizhang nu plătise amenda şi nici la muncă nu se dusese. Renunţase la arenda pământului, tocmindu-se cu ziua, trăind din pescuit şi din cioplitul pietrei. La poruncile şi ameninţările moşierului, de a munci pentru el, nemaiputând răbda, într-una din zile îi trăsese acestuia o bătaie zdravănă, strigându-i:

— Sunt sărac, dar cinstit. Am înghiţit eu ce-am înghiţit, dar uite că mi-am ieşit din pepeni şi nu te mai iert. Îţi iau zilele cu mâinile astea ale mele!

Lovit peste picioare, cu nasul mânjit de sânge, Yu Zhishan mersese să i se plângă licenţiatului Kong. Acesta, ca şef al satului, îl arestase pe Yu Shizhang, care la procesul ţinut în Wendeng fusese condamnat la cinci ani închisoare. Cum nu acceptase nici mort sentinţa, îl reţinuseră trei ani în temniţa judeţeană şi îl schingiuiseră, vătămându-i ambele picioare. Când ajunsese pe punctul de a-şi da duhul, îl trimiseseră la ai săi.

Între timp, familia i se destrămase. Fiul cel mare trudise fără simbrie trei ani de zile pentru moşier. Tatăl i se stinsese de muncă prea multă iar nevasta şi fiica îi fuseseră prinse de o furtună grozavă pe munte şi se

prăpădiseră.

Iată cât făcuseră cei douăzeci de *yuani* ai moşierului!

La înapoierea lui acasă, lumea îl căina că o să se sfârşească în mai puţin de-o lună.

— Liniştiţi-vă, copiii mei, spusese el cu ochii în lacrimi. N-o să închid ochii până nu-i văd intraţi în pământ pe bastarzii ăia de licenţiat şi de moşier.

Luase leacuri tradiţionale şi sub îngrijirea pricepută a inimosului doctor din Sat, Feng Zijiu, într-o jumătate de an se înzdrăvenise. Fireşte, totul datorită miraculoasei lui puteri de viaţă! Totul ca urmare a teribilei lui dârzenii din oase şi din spirit!

— Dacă n-avem pământ să-l cultivăm, o să mâncăm din piatră! îşi îmbărbătase el copiii. Pe Zhenhai, care era numai piele şi os, îl sfătuise: Copile, bani să înveţi carte n-am, iar fără carte uite ce poţi păţi! Ai putea 1 deprinde artele marţiale. Cu un trup viguros, te descurci.

De atunci, Yu Zhenhai învăţa ziua să cioplească piatră şi seara se ducea să pătrundă tainele artelor marţiale. Punând inimă, prinsese totul repede, maestrul îl plăcuse şi în trei-patru ani ajunsese un tânăr falnic, priceput. Acum, la cei douăzeci şi unu de ani ai săi, devenise maestru în toate cele optsprezece feluri de lupte. Lucrul acesta îi

folosea în meserie, ajutându-l să găurească piatra uşor, cu precizie şi fineţe.

Yu Zhenhai era tocmai pe lângă Riul Scroafei, când, din spate, îl ajunse un uruit de roabă. Se întoarse şi îi văzu pe băieţii fierarului împingând de zor la un cuptor.:

— Ai pornit-o devreme la drum, frate Hai, îi strigară ei, de departel

Zhenhai îi aşteptă.

— Aţi întârziat!

— Tata e plecat de cu zori. Noi am avut ceva de lucru, îl lămuri Baotian, ştergându-se de sudoare cu un prosop ţesut în casă. Ce-ai de gând să cumperi?

— Un porc. Tata vrea şi porc, şi găini...

— Cu bani de împrumut?

— Ei, şi? interveni Baochuan. Se duce şi caută *renshen* şi gata!

— Tu cu cât creşti, cu atât eşti mai nepriceput. Pentru blidul zilnic, tata s-a tot afundat după *renshen* prin păduri, pe poteci bătrâne, fără capăt, până a căzut bolnav la pat.

Chiar în clipa aceea, o bicicletă trecu pe lângă ei fulgerul, într-un tintin prelung. Se dădură la o parte din drum. Cel de pe bicicletă îi privi pieziş. Roba lungă, din mătase, îi flutura în vânt. Baoehuan scuipă în urma lui

— Lupul ăsta flămând! Conduce al dracului, deşi e cu un picior mai lung şi altul mai scurt. Frate Hai, mai bine îl omorai atunci, când l-ai întâlnit la Templul Apa

Sfântă.

— Ţine-ţi gura, că te aude şi te leagă! Haide.

Zhenhai!

— Luaţi-o înainte. Aştept un cunoscut, le spuse

[Zhenhai.

Fraţii Liu plecară, iar el trecu podul de lemn de peste râu, scrută drumul cu privirea, să nu fie văzut de

icineva, şi o apucă pe mal spre miazăzi. Stuful verde, bogat, era de o jumătate de stat de om. Crengile sălciilor, Hi plecate spre pământ, erau încărcate de frunze, iar plopii [se înălţau, drepţi, către ceruri. Aici, pe cursul mijlociu al râului, matca se lăţea bine. Apa curgea învolburată, de culoare cenuşiu-gălbuie, şi valurile întoarse păreau asemenea unor dovleci care se rostogoleau, urmărindu-se, în

i drumul lor spre miazăzi.

Când Zhenhai intră ca vântul pe poartă, cu sacul pe umeri, bucuros nevoie mare, Piersica ţesuse deja mai bine de jumătate de *chi*[29] de pânză.

[29] 1 chi este egal cu 0,33 m.

— Vino să-l vezi ce mare e! strigă el;

— De când te aştept! îl dojeni ea, ridicându-se de la război şi înd. Reptând feştila opaiţului. Adu-l în casă, să ne uităm bine la el.

Zhenhai trecu pragul şi puse sacul pe cuptor.

— De ce nu guiţă? întrebă Piersica, aşteptând ca bărbatul să deschidă gura sacului.

— Poate doarme. Nu-i aşa că merge?

— Da e mare! exclamă ea şi întinse mâna să-l scarpine pe burtă. Dar pe dată se încruntă, duse mâna la botul porcului, apoi oftă: A murit! S-a dus!

Lui Zhenhai îi sări inima din piept şi zorit răsturnă sacul pipăind neîncrezător animalul. Într-adevăr, se răcise deja. Se uită la nevastă, care se întorsese ou spatele şi-şi lăsase privirea în jos. Piersica luă de pe vatră mâncarea caldă, o aşeză pe măsuţa joasă de pe cuptor şi se înapoie la războiul său de ţesut. Flămând, Zhenhai mâncă iute, gânditor. De teamă să nu se spargă târgul, mai întâi cumpărase porcul şi apoi mersese să după la bun sfârşit o misiune de partid. Nu-i trecuse prin minte că la drum de şaptezeci şi ceva de îi, făcuţi în marş forţat, avea să uite de porcul de douăzeci şi ceva de jin-uri şi pur şi simplu, fără voia sa, îl va sufoca.

— Nu ştiu cum se face că nu mai răsufli deloc! spuse cu mustrare în glas către poro, după ce termină de mâncat. Na, că m-am înfruptat eu din bucatele ce ţi se cuveneau, şi nici măcar n-am meritat-o...

Auzindu-l, Piersica nu-şi putut stăpâni râsul. Bărbatul râse şi el.

— Lasă ţesutul. La o supărare ca asta, o să-ţi iasă pânza rară!

— Uite, e prima oară că te văd şi eu vesel cu adei vărat, zise ea, oprindu-se din lucru.

— Stai să vezi tu de acum încolo! spuse el ducând – opaiţul în camera apuseană.

Ea îl urmă şi făcu patul.

— Oamenilor trebuie să le placă să râdă, să se bucure. De ce să fie trişti? Dar pe tine nu te doare inima că am aruncat o grămadă de bani pe un poro mort?

— Pentru ce m-ar durea? Câtă vreme trăim, e bine!

— Ai dat de vreo comoară, de eşti vesel?

— Mai mult... M-am întâlnit cu nişte cunoscuţi, cu oare am discutat pe cinste.

Zhenhai se descălţă şi urcă în pat. Se întinse, şi, cu mâinile împreunate sub cap, fixă cu nişte ochi scânteietori fereastra.

— Ce anume? Spune-mi şi mie, îl îmboldi Piersica, lungindu-se alături.

— E bine. Foarte bine... răspunse el aproape fără să vrea.

— Nu-ţi face griji, nu-s curioasă din fire. Dacă nu-mi vorbeşti din inimă, mai bine să taci.

— Am multe să-ţi spun, dar lasă-mă să mă gândesc bine!

— Fie, aştept... Piersica suflă în opaiţ şi urmă, duios: Eşti tare obosit, dormi. Mama mi-a trimis vorbă ca mâine, pe şapte iulie, să ne întâlnim cu Frumoasă. Tata ne roagă să mergem şi să rămânem la ei câteva zile.

— Flăcăul acela vine şi el?

— Cine? dar numaidecât, Piersica înţelese. Cum să nu, doar e bărbatul Frumoasei.

Rămaseră tăcuţi. Cu toate că era întuneric şi nu-i putea vedea expresia feţei, Piersica îi înţelese după voce simţămintele.

— Dacă nu vrei, nu te trag cu sila după mine. Numai că, ştii cum sunt oamenii. Dacă pe mine nu mă iei în seamă, nu-i nimic. Dar mamei o să-i vină greu. De-aia zic, că ar fi bine să mergi. Ah! Dar vorbeşte, până la urmă vii ori nu?

Zhang Al Treilea stătea pe cuptor şi discuta cu ginerele

cel mare.

— Ce poţi scoate anul ăsta din pământ? După ce plăteşti impozitul, nu-ţi rămâne nici să-ţi umpli burta! Din creşterea viermilor, iar nu te-alegi cu nimic, de vreme ce preţurile scad întruna. Rămân cele câteva sarcini cu lemne, cu toate că nici pe ele nu primeşti cât ar merita. Noroc cu tine, băiatule, că m-ai scăpat de la foamete şi mi-ai mai dat şi nişte bani, de am putut să-i bag în două mii de viermi. Treaba cu cazanul merge bine, Juren?

Se aflau în camera apuseană. După ce Frumoasa şi Piersica se măritaseră, încăperea devenise dormitorul lui Zhang, salon şi locul de creştere a viermilor de mătase.

Îmbrăcămintea din mătase fină a ginerelui, cât şi aerul de bunăstare al feţei sale prelungi contrastau cu înfăţişarea grosolană a socrului. După ce sorbi din ceaiul fierbinte, Kong Juren îşi făcu vânt cu un evantai şi mărturisi, râzând:

— Un oazan de băutură aduce venit, nu glumă. Săi) t atâţia care beau. Mătuşa Geruială ţine atelierul ăla de broderie şi se alege cu un câştig frumos. Am fost tocmai: la Yantai şi i-am vândut marfa, întorcându-i un profit de optzeci la sută. Iată cum pot să-ţi mai dau cincizeci de *yuani* să cumperi încă o mie-două de viermi, iar l-ai

toamnă ţi le vând eu spre Changha, încolo, unde se câştigă bine! şi la rândul tău, în Târgul Familiei Kong, îmi dai o mână de ajutor la negoţ.

Socrul apucă cecul cu mâna tremurândă.

— Fiule, de-ai şti ce bine-mi faci! înainte mă bazam doar pe Jingui, dar uite că am dat peste un ginere grozav...

— Ginerele este pe jumătate fiu.

— Aşa-i. Ai dreptate. Ba nu, tu faci cât unul şi jumătate! Continuă, cu voce joasă: Vezi să nu afle soacră-ta. J Ea nu-mi dă voie să iau bani de la tine... Femeie fără, cap care nu e bună de nimic pe lumea asta, spuse nervos. L Nu m-a lăsat până n-am dat-o pe Piersica la alde Yu. 3 Aia sunt trei hăndrălăi şi trăiesc într-o sărăcie lucie. L Apoi, pe lângă aia, că fata o s-o ducă rău, a trebuit să-i! dăm dulap, război de ţesut... Mama lor!

— Fiecare are părţile lui bune! vorbi Kong Juren în derâdere. Zhenhai e puternic şi e pietrar neîntrecut.

— Ei, şi! Dacă e puternic, ce câştig eu?! Iar fără cereale, ce să fac cu pietrele lui de măcinat? De supărare lui Zhang Al Treilea i se ridică sângele în obraji. Scotoci cu mâna după tutun.

Kong Juren îi întinse o ţigară parfumată. Îşi aprinse şi el una.

— Asta-i lucru fin, îl opri Zhang. Eu dac-o fumez îmi ard buzele... Auzind paşii nevestei, ascunse cecul sub saltea. Când ea intră, o întrebă:

— Masa nu e gata?

— Ba da. Stai să vină şi ceilalţi doi.

— E târziu, ce să mai aşteptăm! se arătă el nerăbdător. Amândouă stau la fel de departe. Frumoasa e de mult venită, dar ceilalţi nu ştiu ce moşmondesc. Întâi adu ceva de băut.

— Ginerii sunt la fel, de ce să nu stai şi după celălalt?

— Atunci stai tu să te fericească ălălalt!

— Copiii îi creşti nu ca să te fericească. Cumătră A Treia vorbi firesc, deşi tonul nu-i era deloc blând. Se întoarse spre oaspete. Mie nu-mi place să-l laud pe unul şi să-l înjosesc pe oelălalt. N-am dreptate, Juren?

— Aşa e, mamă. Şi împăratul are neamuri sărace...

Femeia nu aşteptă răspunsul şi ieşi. În curte, Crizantema, în braţe cu cel mic, îi şopti:

— Mamă, vezi că Frumoasa plânge...

Frumoasa se măritase de o jumătate de an. Slăbise tare, trupul ei ca o ramură de salcie devenise parcă şi mai fragil, iar sângele îi dispăruse cu totul din faţă. Fiinţa aceasta delicată avea o putere sufletească neobişnuită.

Hotărâse să se omoare la puţină vreme după ce avea să coboare din lectică şi să intre în casa socrilor, pentru a rămâne curată în faţa omului drag inimii ei. Numai că Geruială îi ghicise gândurile negre şi o păzise, iar Kong Juren nici el nu o slăbise o clipă. Ba îi şi mărturisise de îndată, că de când o văzuse pentru prima oară, într-una din vizitele sale la mătuşă-sa, ceva pusese stăpânire pe el şi se jurase s-o ia de nevastă. Pentru ea, luase asupra sa datoria tatălui ei. Dacă se omora cumva, ai ei nu mai scăpau de răzbunarea neamului Kong. Atunci mireasa se gândise la taică-său, oare trudea ziua întreagă, fără preget, chiar dacă era el şi cam nepriceput în ale vieţii, apoi se gândise la mama, care ducea tot greul şi toate necazurile, la Piersica cea harnică, la cinstita şi ambiţioasa Crizantema, apoi şi la cei doi fraţi ai săi, astfel că nu se simţise în stare să-i năpăstuiască pe niciunul dintre ei, îndurând cu trupul ei ruşinea şi nefericirea.

Timpul trecuse, nici ea nu ştia cum. Cât despre sentimente, acestea Îi erau într-o derută totală. Sămânţa iubirii încolţise în inima ei şi deşi întâlnise atâtea oprelişti şi ocolişuri, nu dăduse cu totul înapoi. De câte ori era singură, la lumina slabă a opaiţului, în nopţile cu lună, îşi amintea de vremea când se afla împreună cu Gao Yushan.

Îi veneau în minte cuvintele sincere, directe şi râsul lui frumos, apoi felul lui simplu de a fi şi momente ca despărţirea la Izvorul Dragonului ori întâlnirea din livada ou piersici... De câte ori zăbovea asuL prea acestor crâmpeie din viaţa sa simţea o fierbinţeală în ea şi o apuca aşa un dor de ducă în căutarea celui pe care-l iubea. Dar pe dată îi jucau în faţa ochilor cele două cuvinte teribile. Partidul Comunist, şi i se şi năză S rea că vede capul însângerat al lui Kong Zhihong! Gao Yushan fusese închis şi putea împărtăşi aceeaşi soartă, *k* Oare dacă el ar muri, ea ar mai putea trăi? Dar cine-l trimisese la oomunişti? El nu se gândise cât avea ea să sufere? Oare o iubea cu adevărat? Era primul bărbat căruia îi încredinţase inima. Se obişnuise să lăcrimeze des, ziua şi noaptea.

Apoi se zvonise că Yushan se înapoiase acasă.

— Ai lui Gao au nuntă. Nu te duci să te uiţi? îi spusese la un moment dat Kong Juren.

— Care Gao?

— Mătuşă-ta.

— Cine dintr-ai lor?

— Gao Yushan.

Frumoasa îşi muşcase până la sânge buza de jos. Ceva! care i se ridicase din străfundul inimii o înăbuşea. Apoi,

într-o zi, se întâlnise cu Gao Yushui pe când acesta se întorcea de la şcoală. De la mutarea ei în Târgul Familiei Kong, deşi erau aproape vecini, ea nu se dusese la mătuşa ei decât o dată, a cincea zi după căsătorie, şi i atunci din pură curtoazie.

— Nu te-am văzut de mult, soră Frumoasă, o întâmpinase Yushui. N-ai venit nici la cununia lui Yushan.

— N-am ştiut... îngânase, întinzându-i câteva bucăţi: de zahăr.

— Aşa e. Trebuia să te chem.

— Cumnata ta e bună?

— Cam nepriceputǎ, mama o face mereu netoată!

— E frumoasă?

— E foarte scundă, grasă, albă şi moale. Nu seamănij cu tine.

— Fratele tău e mulţumit? întrebă, roşie toată.

— De când a ieşit din închisoare e mai mult bolnav... Mama zice că aşa, însurat, se înzdrăveneşte. M-a mânat pe mine să aduc mireasa, dar frate-miu nu voia să stea cu ea în aceeaşi cameră. Până la urmă, mama l-a forţat, l-a băgat cu ea înăuntru şi a încuiat uşa pe dinafară. Atunci el a dormit pe jos şi a plâns... Alaltăieri, el s-a certat rău de tot cu mama. Tata nu l-a convins nici el, şi frate-miu a

plecat.

— Unde? se repezise ea, cu voce tremurată, şi-şi apăsă o mână pe piept, simţind că inima i se face fărâme.

— În judeţul Muping, să predea la o şcoală.

— De la închisoare, cum de i-au dat drumul?

— Ai mei au cheltuit o groază de bani. Au vândut cinci *mu* de pământ bun şi cu ce au luat pe el, plus. Garanţia licenţiatului Kong, l-au eliberat. De-ai şti cât l-au bătut în temniţă! Corpul îi era numai o rană. Nu plânge, acum e mai bine. Află de la mine că el nici nu e comunist, a fost învinuit pe nedrept.

— Nu e? Cine l-a pârât?

— Asta n-am aflat.

— Ce bine c-a ieşit şi că nu e comunist... răsuflase ea cu inima uşurată.

— Ba să ştii că aceşti comunişti nu sunt oameni răi. Profesorul Kong Zhihong era cel mai bun om de pe lume!

Cumătră A Treia intră la Frumoasa şi o găsi ştergându-se la ochi.

— Ce ai, copila mea? O duci rău? Hai, spune-i mamei tale tot ce ai pe suflet.

— Întoarsă acasă, văzându-vă pe voi... Frumoasa îi împărtăşi tot ce ştia despre Gao Yushan. Ce mă fac,

încheie, eu nu mai pot trăi...

— Yushan e băiat bun, îl cunosc bine, dar acum, că te-ai măritat, scoate-ţi-l din suflet. Eu sunt tare nemulţumită de bărbatul ăsta al tău, fiindcă nu se poartă ca un om cinstit. Dar, de vreme ce te-a luat şi trăiţi în tihnă, uită ce-a fost mai înainte. Te văd cam palidă la faţă, parc-ai fi suferindă. Să iei şi tu ceva ierburi de Leacă 1 că viaţa se cuvine trăită. Ascultă-mă bine, fetiţa mamei!

— Linişteşte-te, mămico! se grăbi ea să pună capăt; tristeţii, pătrunsă de cuvintele drepte şi adânci ale mamei. Cât te am pe tine...

— Mamă, au sosit sora a doua şi Zhenhai! se auzi de afară strigătul Crizantemei.

Cumătră A Treia îşi orândui părul şi ieşi să-i întârni pine. Îşi luă ginerele de mână şi cu celălalt braţ o cu<4 i prinse pe Piersica.

— Copiii mei, sunteţi obosiţi tare, după treizeci şi ceva* de */i!* Cuscrul, fratele sunt bine?

— Bine. Dumneavoastră?

— Bine. Suntem bine.

Frumoasa şi Crizantema îl salutară pe Zhenhai. El puse jos lădiţa cu uneltele de pietrar, iar Piersica panerul plin pe care-l adusese.

— Nu-ţi uiţi deloc meseria, o iei după tine, glumii Frumoasă.

— Meseria asta o fac oriunde mă duc. Erau adevăratei spusele lui Zhenhai, deşi ele aveau şi un tâlc anume. Piel trarul comunist ducea muncă revoluţionară la adăpostul* meseriei.

— Eşti harnic, zise Frumoasă.

— Ne-ai făcut daruri, surioară! strigă bucuroasă Cri-i zantema.

— La Râpa Pinilor Roşcaţi e pământ mai bun şi malj roditor. Caută în legătură şi-ai să vezi.

Crizantema desfăcu cârpa de deasupra.

— Oh! Ouă de găină, de raţă şi pâiniţe albe... Bunel pentru ăsta mia

— Şi pentru tine, adăugă Piersica şi-i puse în palma o pâiniţă

— Zhenhai, spuse Cumătră A Treia, vă ştiu curai staţi. Păstraţi-le pentru socrul...

Dar Piersica nu-l lăsă pe bărbatu-su să răspundă.

— Tata ne-a cerut să le-aducem. E aşa de bun, că N-am mai întâlnit un altul ca el.

— Frumoaso! Crizantema! Pregătiţi masa! porunci mama. Apoi se întoarse spre Zhenhai: Bărbaţii te aşteaptă

dincolo.

Yu Zhenhai încruntă sprâncenele şi nu se mişcă din loc. Piersica îi aruncă o privire dojenitoare, viind parcă să spună: Ai uitat ce-am vorbit pe drum? De ce-o faci pe mama să sufere? Zhenhai se strâmbă şi plecă după Cumătră A Treia. Piersica mergea în spatele lui.

Curtea era mică şi din casă se auzea cel mai mic zgomot. Atunci cum se făcea că Zhang şi Kong Juren nu reacţionaseră în niciun fel la discuţia de afară? Sigur că ei ştiuseră de venirea celor doi, dar Zhang Al Treilea îşi dădea aere de socru şi rămăsese nemişcat. Kong era neliniştit, stătea ca pe ghimpi, însă se făcu a nu fi auzit nimic, doar era ginerele cel mare şi binefăcătorul socrului său. Nici să continue discuţia nu le dădea mâna şi înţepeniseră unul în faţa celuilalt, muţi ca doi butuci de lemn.

— Bine te-am găsit, tată socrule! zise Zhenhai, intrând în cameră.

— Ai venit? Ia loc, răspunse Zhang impasibil.

— El e Juren, îl prezentă soacra pe Kong Juren.

Kong Juren se ridicase în picioare acolo, pe cuptor, dar cum camera era joasă, stătea încovoiat.

— Ia loc, frate... Cum a fost drumul? întrebă el, oarecum

silit.

Zhenhai îl privi în treacăt, dar nu răspunse. Din spate, Piersica „surâzătoare, îi dădu o mână de ajutor.

— Am venit bine, frate mai mare. Voi ne-aţi luat-o înainte...

Zhenhai se aşeză la capătul cuptorului. Kong rămăsese în picioare şi socrul său îl trase de cracul pantalonilor.

— Stai! Puneţi masa, Juren e înfometat.

Cumătră A Treia şi fetele aduseră băutură şi bucate. Apoi ea aştepta ca ele să plece şi se aşeză pe un taburet, în faţa patului.

— Voi luaţi şi mâncaţi. Noi avem de toate dincolo, îi îndemnă.

Zhang Al Treilea se aşeză în capul mesei, în stânga cu ginerele cel mare şi în dreapta cu cel mijlociu. Gusta, încântat peste măsură din alcoolul de sorg adus de Juren, atent numai cu acesta, să nu-i lipsească băutura şi mâncarea din faţă, de celălalt ginere nepăsându-i deloc.

— Vremurile-s grele. Trebuie să ne gândim cum e mai bine, să nu ne prăpădim, deschise vorba Zhang. Bea, Juren!

— Aşa e. Kong îşi înmuie buzele în alcool. Câţiva bogătani fac avere, nu glumă.

— Ţăranii ce să se facă, doar n-or să se hrănească cu piatră sau cu pământ, constată Cumătră A Treia.

— Bine zis! se amestecă Zhenhai. Bogătanii se îngraşă pe seama celor săraci. Cine-i cinstit nu făptuieşte strâmb.

— Gustă din supa de găină sălbatică. Mi-a luat trei zile până să pun mâna pe ea...

— Fratele meu vorbeşte frumos, spuse Kong Juren, după ce sorbi supa. Numai că te chinuieşti de pomană cu cinstea şi nu ajungi nicăieri.

— Fiindcă nu există dreptate pe lume, se oţărî Zhenhai. Bogaţii îi exploatează fără milă pe cei săraci. Până la urmă, situaţia asta trebuie să se schimbe.

— Să se schimbe? Prostii! Cine-i sărac, sărac moare, iar bogătaşul strânge şi mai mult. Aşa-i de când lumea! rosti Zhang, solemn. Poţi tu să faci altă lume*?*

— Aşa înţelege licenţiatul Kong lucrurile. Zhenhai se gândi să-i explice socrului său: Tată, nu putem să luăm lucrurile aşa cum sunt şi să fim de bunăvoie animale de trudă pentru cei cu avere. Noi, săracii, trebuie să ne trezim. Suntem mai mulţi decât bogătaşii şi putem îndrepta lumea.

— Tu nu te înveţi deloc minte, îl apostrofă socrul. Se găsesc şi de-ai ca tine. Aici, în munţi, au fost de când

lumea revolte. Nu mai devreme decât acum **câţiva** ani, Duan Jingrui din Muping s-a ridicat împotriva tiranilor. L-au urmat câteva zeci de mii de oameni, au dărâmat zidurile capitalei de judeţ şi ce-au câştigat? A venit armata, a pus mâna pe câteva sute dintre ei şi le-a ars satele din temelii...

— Şi asta înseamnă schimbare – scapi de grija hranei! îl luă Juren peste picior.

— Ba, Duan a fost un bărbat viteaz. A pierdut fiindcă nu toţi sărăcanii s-au ridicat...

— Ce tot îi dai înainte? Zhang Al Treilea se făcuse roşu ca un rac. Soldaţii şi poliţiştii sunt mulţi ca furnicile... şi au puşti şi tunuri.

— Ai dreptate, dar câţi dintre ei sunt fii de moşieri? Şi care-s mai mulţi, ei sau noi?

Zhang rămase cu gura căscată.

— Puştile şi tunurile sunt lucruri moarte, bubuie în mâna cui le are. Tată socrule, securea ta nu taie singură lemnele, dacă nu pui mâna pe ea, nu-i aşa?

Al Treilea continuă să rămână tăcut. Cumătră A Treia îşi uitase de lucrul la ciorap; îşi oprise mâna în aer, cu ochii la Zhenhai.

— Schimbarea lumii nedrepte depinde de unirea

săracilor, asta e!

— Vorbele tale seamănă cu ale comuniştilor! remarcă brusc Juren.

— Aoleu! răbufni Zhang, de parcă s-ar fi prăbuşit casa peste el; paharul îi căzu din mână. Femeia holbă ochii. Amândoi îl fixau pe ginerele al doilea. Zhenhai îl săgetă pe Kong cu privirea şi strânse instinctiv pumnii. În clipa următoare lăsă ochii în jos, ridică paharul căzut pe cuptor, îl aşează pe masă şi spuse liniştit, fără să privească pe nimeni:

— Nu ştiu dacă seamănă sau nu. Sunt lucruri reale şi oricine are un cap pe umeri se poate gândi la ele.

Kong Juren turnă alcool în paharul socrului şi râse.

— Ştiu, rosti. Te-aş sfătui totuşi să nu prea vorbeşti aşa. Dacă te află stăpânirea, o păţeşti ca şi Kong Zhihong...

Zhang goli paharul, să-i treacă mânia, bătu cu palmele în pat şi aproape că strigă:

— Zhenhai! Ai intrat în casa unui om aşezat, de treabă. Dacă tu îţi cauţi necazul cu luminarea, e treaba ta, daifiică-mea nu e un pumn de zăpadă, să ţi-o dau ţie pe nimic! Toţi ai mei au încă un cuvânt de zis!

Cumătră A Treia, adânc tulburată, nu-şi dezlipea privirea de la ginerele său.

— Ce-i cu vorbele astea? îşi mustră ea bărbatul. Ca] Şi cum Zhenhai ar fi aşa ceva! Nu vezi ce greu îi e?

— Să fii cuminte, la locul tău, fătul meu, îl povăţui Zhang, îndulcindu-şi glasul sub fulgerarea aspră a ochilor nevestei. Ia-te şi tu după fratele tău Juren, fă ceva negoţ, să o scoţi la capăt într-un fel.

— Dacă frăţiorul vrea...

— Eu sunt pietrar, nu mă înhăitez cu alţii!

— Hm, rău... îşi ieşi socrul din fire.

— Ei, dacă nu faci negoţ, nu înseamnă neapărat că e rău. Femeia se ridică. Numai că, Juren şi Zhenhai, eu am o vorbă cu voi, amândoi. Intre voi a fost o încăierare, dar acum sunteţi rude. Uitaţi-vă la mine. Promiteţi că nu mai ţineţi în inimă ce-a fost?

— Eu n-am nimic, am şi uitat se grăbi ginerele cel mare.

Cel de-al doilea ginere încruntă sprâncenele şi bău, fără un cuvânt.

Nori răzleţi alergau pe cer, iar luna răsărea şi dispărea la trecerea lor repetată. Era o noapte întunecată. Dinspre munţi, sufla un vânt răcoritor. Era la începutul] lunii a şaptea, după calendarul agricol. Aici nopţile cui adevărat călduroase erau puţine. După miezul nopţii, erai nevoie să tragi învelitoarea peste tine.

În mijlocul curţii, Yu Zhenhai căuta în sus, trecându-şi privirea dincolo de zidul de piatră, spre câmpul verde închis. Culmile muntelui se înălţau una lângă alta, parcă încercuind satul cu cele cincizeci şi şapte de familii ale sale. Stâncile uriaşe, fără seamăn de frumoase la vedere, ascundeau nenumărate peşteri, de alcătuiri bizare, mari şi mici, care de multe ori dădeau una într-alta. Numeroasele cutremure şi puhoaiele de munte năruiseră piatra, şi la miazănoapte de sat se ridicase din spărturile muntelui un paravan natural, numit de săteni „Casa de Piatră”. În vârful „casei” era o peşteră ascunsă de pietre cu chipuri din cele mai ciudate şi de pini roşietici, unde îşi aveau sălaşul mii de porumbei; pentru asta i se şi spunea „Templul Porumbeilor”. În fiecare an, de Sărbătoarea bărcilor-dragon[30], ţăranii îşi luaseră obiceiul să se plimbe până la „Casa de Piatră. La miazăzi de sat curgea un râu în albie de piatră, cu apă tot timpul anului, vara clocotitoare ca un torent, rostogolindu-şi la vale valurile-i roşietice cu

[30] *Duanyangjie,* sărbătoare populară, în ziua a cincea a lunii a cincea. Este ziua când poetul Qu Yuan (340—278 î.e.n.) s-a aruncat în fluviu luându-şi viaţa, din pricina corupţiei interne şi a relei cârmuiri, îndurerat de neputinţa de- a opri decăderea ţării sale intrată sub influenţă străină. În memoria poetului, erou naţional, şi a sacrificiului său, oamenii au transformat ziua evenimentului în zi de sărbătoare, păstrându-se de mii de ani obiceiul de a se arunca la această dată pâiniţe din orez în apele curgătoare şi de a se organiza întreceri cu bărci uşoare, cu cap de dragon.

zgomot asurzitor. Pe maluri avea pământ negru, gras, iar dealurile şi văile dimprejur erau acoperite cu tot felul de pomi roditori, pruni, migdali, peri şi vişini, dar cei mai răspândiţi erau piersicii. Piersicile creşteau pline, cărnoase şi satul de aici îşi trăgea numele.

Se aflau aici destule locuri cu pământ mănos. La vreo trei fi de cătunul Floarea de Piersic, pe versantul estic al Vârfului Călugăriţei, se găsea Stânoa Apei Sfinte, una dintre cele douăzeci şi patru de privelişti magnifice ale Muntelui Kunyu. Despre ea existau însemnări în cronicile dinastilor Yuan şi Jin[31]. Dar în privinţa apei nu se ştia unde îşi avea izvorul. Ea apărea într-o crăpătură în piatră, ţâşnind de-acolo năvalnic, cu susur plăcut, neschimbată, iarnă şi vară... Peisajul era minunat şi de fapt însuma câteva locuri renumite: Valea cu Aer Violaceu, Râpa Rândunicilor de Piatră, Stânca Orologiului, Vârful Capul lui Buddha, Culmea celor două Călugăriţe şi încă altele. Munţii şi pădurile din jur, livezile şi ogoarele, cândva proprietatea mănăstirilor, erau stăpânite acum de moşieri şi mandarini, care smulgeau profituri grase Pe deasupra, marele târg din opt ale lunii a patra, la care se adunau peste zece mii de oameni, era un prilej cura nu se poate mai nimerit pentru

[31] Dinastia Jin, 1115—1234. Dinastia Yuan, de origine mongolă, 1206—1368.

câştiguri din speculă şi locul predilect al vagabonzilor şi tâlharilor. Într-un an, Yu Zhenhai şi alţi flăcăi, îl prinseseră la un astfel de târg pe şeful satului lor, Yu Linhui, îl legaseră la ochi să nu recunoască pe nimeni dintre ei şi, târându-l în pădure, îl bătuseră până la sânge... Şi nici până în ziua de faţă el nu avea habar cine îl scurtase de un picior...

Cu privirea aţintită asupra Râpei Soarelui, unde se afla Floarea de Piersic, Zhenhai se gândea la Stânca Apei Sfinte şi la alte atâtea locuri pe care le bătuse cu piciorul. Ce grozav acest Munte Kunyu şi ce nemaipomeniţi erau oamenii săi. Câţi viteji ai neamului nu se ridicaseră de aici! Dar, din vremea împăraţilor de demult şi până în zilele lui, şefii de provincie, de judeţ, până la licenţiatul Kong, şeful de district, şi la căpeteniile satelor, se purtaseră cu sălbăticie, asuprindu-i şi înfomentându-i, lăsându-i să moară de foame pe semenii săi, pe concetăţeni, pe prieteni şi pe necunoscuţii truditori, argaţi, pietrari, fierari, văcari... Ce lume, în care un pumn de şarlatani se îngrăşau după bunul lor plac! Atâţia oameni sărmani se străduiau din răsputeri, neputincioşi, înşelaţi, prostiţi! Ce nedreptate strigătoare la cer!

După masa de prânz, Zhang Al Treilea mersese să-şi

vadă viermii de mătase. Kong Juren plecase în vizită la mătuşă-sa, Geruială. Cele două fete mai mari aveau atâtea şi atâtea să-i spună mamei, astfel că Zhenhai, neavând de ales, se lăsase dus de Crizantema spre „Casa de piatrău. Asta fusese şi ideea mamei. Îl văzuse cât de necăjit este. Dar adevărul era că plimbarea printre stânci şi peşteri îi făcuse bine, limpezindu-l. De fapt, îşi însuşise artele marţiale străvechi, cu gândul de a-i uni pe săraci, întocmai ca haiducii de odinioară. Dar acum nu mai era vremea fraţilor Chiyi şi Yuchi, ci deceniul al patrulea al secolului XX. Yu Zhenhai era membru al Partidului Comunist Chinez, îşi aflase steaua călăuzitoare şi pentru a se elibera trebuia să participe cu trup şi suflet la revoluţie. Fiindcă duşmanul era înarmat şi dacă nu acordai atenţie laturii militare nu aveai cum învinge. La momentul oportun, avea să fructifice cele învăţate din experienţa de pe muntele Jinggang[32], zona Florii de Piersic şi a Apei Sfinte fiind numai bună pentru a hărţui duşmanul. Fireşte, singur locul nu era sufleient, avea nevoie de oameni. În cătunul acesta trăiau oameni sărmani şi dacă s-ar fi pus pe treabă aici, sub pretextul meseriei sale, să creeze o grupă de partid, locul ar fi fost destul de aparăt. Avea să raporteze despre acest

[32] Munte în sudul Chinei, unde s-au format primele detaşamente ale Armatei Roşii conduse de P. C. Chinez.

lucru. Dar cu cine să vorbească mai intii? Socrul său era el sărac, dar era dificil ca om. Soacra părea luminată, dar ca femeie, nu era de mare folos... îşi aminti ce-i spuseseră Li Shaoxian şi Ding Chijie: avem nevoie şi de femei, sunt şi ele bune la ceva. Se gândi să i se destăinuieintii nevestei. Tinerii, de când lumea, sunt mai cutezători. Apoi era Cincizeci. Avea cincisprezece – şaisprezece ani, suferise mult şi strânsese în sine ură adâncă; avea să-l caute chiar în ziua următoare.

Yu Zhenhai rămase dus pe gânduri, cu privirea zburându-i peste munţii din jur, până târziu în noapte. Auzi răgetul animalelor înfometate, intră în şopron şi le dădu câte un braţ de iarbă măgarului socrului şi catârului cu care venise Kong Juren.

— Încă nu te-ai culcat? îi strigă soacra, venind spre el.

— Înăuntru e zăpuşeală. Odihneşte-te, de animale am eu grijă.

— N-ai chef să stai cu ei? Du-te în camera de miazănoapte. Cuptorul dinspre răsărit ţi-l las ţie.

— Nu e nevoie, îngăimă Zhenhai.

Soacra îl luă de braţ şi-l duse spre zidul porţii.

— Zhenhai, băiatule, să nu fii supărat pe socru-tău. A îndurat prea mult şi vrea să-i fie şi lui mai bine. El de felul

lui e cam stângaci şi când dă de băutură nu te mai înţelegi cu el.

— Ştiu. Nu sunt supărat.

— Ori ai ceva împotriva mea, că ţi-am cerut să te-ai bine cu Juren?

— E firesc să fie aşa, cum ai putea sta împăcată! ştiind că ginerii se duşmănesc. Mi se pare însă că Juren s-a îmbogăţit cam repede, de numai o jumătate de ani încoace!

— Şi eu şi Frumoasa ne-am gândit la asta. El se tragej din neam bogat, dar tată-său s-a certat cu licenţiatul[33] Kong şi toată averea i-a intrat, nu ştiu bine cum, pe mâna ăstuia. El n-are nicio meserie. A luat nişte bani cu împrumut şi s-a apucat să facă alcool. Pe urmă, vinde* broderiile tuşi-sii şi-şi face parte trei sferturi din câştig*

— Cum de i-a dat licenţiatul bani cu împrumut, Ştil indu-l sărac?

Se zice că bogaţii n-au ochi pentru rudele sărace. Eul nu-l las pe-al meu să primească bani de la el, dar crezte că ăsta m-ascultă? Mâine n-o să-l slăbesc cu întrebările... Discuţia o îndurera pe Cumătră A Treia. Ea îl măsură* de câteva ori cu privirea pe ginerele al doilea şi îi şoptii cât

[33] Partidul Comunist, în chineză, ***Gongchandang:*** Gongj comun ; Chan, proprietate ; ***Dang,*** partid.

putu mai blând:

— Zhenhai, băiatule, acum ţi-ai înjghebat o familie! te arată şi tu ceva mai cu grijă, mai prevăzător. Orice-ar fi, să nu te amesteci cu nu ştiu ce comun şi nu ştiu ce partid [34]!

Zhenhai se sperie. Oare bănuia ceva? Dădu s-o liniştească, dar chiar atunci răsunară râsetele fetelor. Se părea însă că femeia nu aştepta răspuns, căci stărui ca* el să se ducă la culcare.

Mai întâi se auzi un lătrat de câine. Cine să-l ia în seamă? Din zece familii, opt aveau câini care să-i apere] de fiare sălbatice. Dar curând lătrăturile se întinseră şi] cuprinseră tot satul. Câinele alb al familiei Zhang sării la poartă, lătrând întruna. Cumătră A Treia se înfricoşa.] Fetele se uitau la ea, tăcute. Copilul se puse pe plâns. Yu Zhenhai se trântise pe pat îmbrăcat. Sări pe dată în picioare şi din câţiva paşi fu în curte. Luna nu se vedea, acoperită de nişte nori negri. Era întuneric beznă! În drum se auzeau paşi. Cineva bătu în poartă. Zhang Al Treilea se trezi şi aprinse opaiţul, însă Kong Juren îl lovi cu mâna, răsturnându-l.

— Ce-i? Cine bate? întrebă socrul, speriat.

Zhenhai se apropie de poartă şi trase cu urechea. Nu se

[34] Partidul Comunist, în chineză. Gongchandong: Gong comun ; Chan, proprietate ; Dang, partid.

auzeau vorbe. Cineva împingea de zor în poartă. Propti în ea un pietroi de vreo sută de jira-uri şi puse mâna pe o furcă pe care o găsi rezemată de zid, gata să-i întâmpine pe atacanţi. Bănuia că se aflase că e comunist. Deodată, în spatele lui răsună vocea lui Kong Juren.

— Nu deschide. Mă ridică...

Zhenhai îl apucă de braţ.

— Ce se întâmplă? Vorbeşte! îl grăbi.

— Eu... sunt agent de legătură. Am pus mâna pe cecurile lui Kong Qingbin. Înseamnă că s-a aflat! Salvează-mă! Frate, sunt un om de nimic, te-am jignit. Iartă-mă, te rog! Salvează-mă ca pe o rudă ce-ţi sunt...

— Kong Juren! se auzi de dincolo de poartă. N-ai cum să fugi! Sunt eu, Kong Xian. Comand o duzină de oameni şi am înconjurat casa...

Îspăimântat şi dezamăgit, Zhang Al Treilea îl înhăţă pe ginerele cel mare.

— Nu pleci nicăieri, banditule! Mi-ai pângărit casa... Chiar atunci din casă apăru o femeie mică de statură, dar toată numai inimă. Ea îl dădu la o parte pe Zhang, împingându-l spre poartă.

— Ţine poarta, nepriceputule! Copile, se întoarse apoi spre Zhenhai, te rog eu din adâncul sufletului ca, de dragul

Frumoasei, să-l scapi. Scoate-l de aici. Pleacă şi tu cu el. Iute!

Yu Zhenhai nu mai stătu la vorbă şi îl trase pe Juren după el într-o aripă a casei. Sări pe pervazul ferestrei care dădea în spate, şi se aruncară unul după altul în grădină, iar de acolo o apucară prin livada cu piersici, spre munte. Ajunşi destul de departe, se opriră. Lătrăturile câinilor şi ţipetele copilului îl făcură pe Zhenhai să scruteze neliniştit în direcţia casei.

— Repede, frăţioare, că altfel pune Kong Xian mâna pe noi!

— Du-te. Eu mă întorc să văd ce s-a întâmplat! Kong Juren îngenunche.

— Frate bun, strigă, plângând. N-o să uit până la moarte bunătatea pe care mi-ai arătat-o salvându-mi viaţa!

— Nu-i mare lucru. Dar să ştii că nu trebuia să te bagi în aşa ceva!

— Eu n-am fost prea cinstit de când mă ştiu. Dar tot avutul nostru ne-a fost luat cu japca de licenţiat. Şi n-o să scape el, cu una cu două, de mine.

— Unde te duci?

— În apus, la prieteni. Am lucrat până acum mână în mână cu mătuşa. De data asta... gata, n-am ce-i face!

— Mda! I s-a înfundat! Văzându-l cu spinarea goală, Zhenhai îşi dezbrăcă bunda albă şi i-o întinse. Ia-o pe tine. În ea ai nişte bani.

— La necaz se vede inima lui Buddha! Îţi mulţumesc, frate bun. Te rog ai grijă de nevastă-mea.

— Dacă-ţi era gândul la ea, nu făceai una ca asta! De azi înainte umblă pe calea cea bună. Vezi-ţi sănătos de drum!

În clipa aceasta, Yu Zhenhai nu numai că trecuse iertător peste purtarea de mai înainte a lui Kong Juren! dar rămase să se şi uite lung după el, cu părere de rău. În viaţă, oamenii buni se înduioşează uşor şi chiar pentru cei care le-au pricinuit numai rău simt mai multă milă decât ură. Cei necinstiţi se folosesc tocmai de lucrul acesta şi-şi bat joc în repetate rânduri de cei cu inima îndurătoare, făcându-i tot de atâtea ori să sufere. Să fie de vină cei buni sau cei răi? Viaţă, ce complicată mai eşti!

Pe când făcea calea întoarsă, Zhenhai se gândi că soacra îl sfătuise de bine, cerându-i să fugă şi el. Negăsindu-l pe vinovat, Kong Xian l-ar fi arestat pe el. Pe femei nu le putea lua, iar socrul era prea bătrân! Preocupat de toate acestea, se oprea din loc în loc, neştiind cum ar fi mai bine să facă.

Etapele drumului se succedară aproape fără să le bage

în seamă.

De-acum prinsese să se lumineze de ziuă. Ceaţă grea. Răspântie de munte, livezi de pomi fructiferi. Satul. Prin „trâmbiţatul cocoşilor, răzbătu până la el un strigăt de jale. Era glas de femeie:

— Frateee! Frate Haiii! Zhenhaiii!

Alergă în direcţia glasului. La marginea satului, îţi încrucişa paşii cu un copil ce purta o sapă pe umăr. Mergea la câmp. Nu-l luă în seamă şi trecu de el, dar copilul îl opri.

— Nu eşti fratele Zhenhai?

— Tu eşti...

— Cincizeci.

— Bine că te-am întâlnit! Lasă puţin praşila, am nevoie de tine...

— Atunci mă întorc şi te aştept acasă. Ieri am argăţit la cineva şi azi mama e dusă pe munte. Nu ştiam că vii... Ascultă! Te strigă Crizantema. Ouăle stricate au

Plecat...

— Frate Zhenhaiii! Frateee!

Yu Zhenhai o întâlni pe Crizantema în capul uliţei. Fata avea ochii roşii. Se aruncă la pieptul lui.

— Fugi şi scapă-i pe mama şi pe tata. I-au ridicat

soldaţii!

5

— Bine! Bravo!

— Excelent! Minunat!

— Bravo!...

Cuvintele de laudă umpleau curtea. Pe creasta zidului se aşternuse un strat subţire de nea. Luna lumina ca ziua.

Doi bărbaţi, unul tânăr şi altul în vârstă, se întreceau la lupte. Bătrânul avea o sabie, iar tânărul ţinea în mână o halebardă. Cei doi se atacau şi se răsuceau atât de iute, încât privitorii, furaţi de joGUL armelor învârtite ameţitor şi aţintite cu mare precizie, nici nu apucau să le vadă paşii. Era evident că bătrânului îi lipseau oarecum sprinteneala şi replica imediată. Pe de altă parte, tânărul parcă înflorea pe măsură ce lupta înainta, plin de vigoare, neo-B bosit, luptând din ce în ce mai strâns. Numai că, într-o f clipită, bătrânul îşi dovedi măiestria, îndepărtând de sine vârful ascuţit al halebardei pe care o prinse ferm cue stingă de coada lungă şi, în acelaşi timp, proptind vârful îl sabiei sale în pieptul tânărului; acesta se clătină, miş-l cându-se alandala, se împiedică, gata să cadă, şi răsui cindu-se în cerc cedă arma.

Şapte sau opt tineri se repeziră spre bătrân, primiră* de

la el sabia şi halebarda şi-l înconjurară ca pe un învingător. Intrară cu toţii în sală.

— Maestre! Bine lucrat! Sabia scurtă s-a descurcat* nemaipomenit de bine!

— Învaţă-ne şi pe noi, maestre Jiang!

— Învăţătorule!...

Jiang Mingyan se aşează pe scaunul scâlciat din locul încăperii. Avea pe el un simplu maiou şi muşchii 9 încă viguroşi ai braţelor luceau de sudoare. Îşi mângâie 1 barba albă, care-i cădea pe piept. Bău apă, apoi vorbi:

— Mişcarea asta înseamnă folosirea totală a inieli-l genţei şi a vitejiei. O singură şovăială şi ţi-ai pierdut! viaţa. Zhenhai stăpâneşte bine halebarda şi nu mi-a datl pace deloc! Uitaţi-vă, sunt lac de sudoare. Zhenhai!

Cu o haină de bumbac aruncată peste umeri, tânărul! stătea deoparte, cu faţa spre maestru.

— Ai fost cam prea aprig. Dacă n-ai fi lipsit în ul-l tima vreme, m-ai fi bătut bine!

— M-am luat cu ale vieţii! Am ieşit mereu la lucru...

— Lasă! râse Baoehuan. Cu nevastă proaspătă ată-1 turi, cine mai are chef de antrenamente!

— Îl învinuieşti pe nedrept, el nu ne-a uitat, se arătă a-i lua apărarea fiul lui Jin. Mai degrabă ea nu l-a lăsat Şi să

plece!

— Poveşti! declară Baotian, în râsul general. Nevastă-sa e tare vrednică. De un an, de când s-au luat, casa i lor e curată ca un pahar, iar în bătătură au porc şi orătănii. Ei, bărbaţii odată însuraţi sunt de nerecunoscut, nu. Mai sunt cei de mai-nainte!

— O asemenea nevastă abia de afli una la „o sută de *li!* Zhenhai, am auzit că ar fi rost de cumetrie. În ce lună e?

Zhenhai roşi.

— Ea spune că ar avea cam şase luni.

Chiar atunci, o fată de vreo şaisprezece ani intră în fugă, adresându-se maestrului.

— Tată, tuşa Yongshen nu mai poate sta în casa ei!

— Cum nu mai poate sta?

— Dovleac Stricat i-a sigilat poarta.

— Spune de la capăt, surioară.

Fata avea glasul limpede şi, cu toate că era destul de fragedă, vorbi răspicat, fără grabă şi fără să se piardă:

— Păi, nu-i dăduse el nişte cereale cu împrumut? Sorocul cădea în toamna trecută şi cum ea n-a putut atunci să se plătească, a rămas să achite datoria, plus dobânzile, anul ăsta. Al ei e hamal în portul Dairen şi gândeau că o să adune el banii. Dar după ce Japonia a

ocupat răsăritul ţării, omul n-a mai avut cum să intre în legătură cu familia. Acum moşierul vrea să-i pună ipotecă pe casă.

— Bastardul! sări Baochuan, apucând de lângă perete un cuţit cu lama lungă. Unchiul Shizhang l-a doborât la pământ, lăsându-l cu ochii beliţi la cer, iar eu o să-l jupoi de viu.

— Şi primarul e acolo. I-a pus în vedere că, dacă nu se mută, aduce soldaţii.

— Poate să vină şi licenţiatul Kong în persoană! izbucni Dinte de Aur, înşfăcând un ciomag. Care n-ai teamă, după mine!

Câţiva tineri se grăbiră să strige:

— Jos cu el!

— Haidem!

— Să-l ciomăgim...

Zhenhai deschise braţele larg, acoperind ieşirea.

— Fraţilor, în felul ăsta n-o scăpaţi pe biata femeie şi daţi şi de bucluc!

Dar Dinte de Aur se proţăpi în faţa lui, cu ochii plini de furie.

— Lasă-mă să-mi vărs năduful, frate Hai. De obicei, tu erai ăla de mergeai în fruntea noastră. Vrei să-ţi amintesc?

Acum ce ţi s-a întâmplat de ţi-a pierit curajul?

— Ce tot spui? Mă ştii pe mine fricos?

— Te doare? se răţoi Baoehuan. Fratele Dinte de Aur a zis ceva. Cine n-are curaj, nu vine şi gata! Lăsaţi-l, noi hai la drum!

Văzându-i atât de porniţi, Zhenhai se stăpâni, vorbindu-le frumos:

— Fraţilor, ascultaţi-mă bine...

— Nu-l luaţi în seamă! După mine! Baoehuan dădu la o parte braţul lui Zhenhai şi trecu pragul.

Baotian se întoarse:

— Mare mai eşti tu, să le ştii pe toate. De ce nu-l asculţi pe Zhenhai?

— Ştiu că şi tu ai de gând să te însori! îl înfruntă fratele mai mic.

— Maestre! Dracii fricoşi nu-s învăţăceii tăi. Vino cu noi şi ia comanda! i se adresă Dinte de Aur profesorului Jiang.

— Vino, maestre.

— Un cuvânt de-al tău e de-ajuns!

Zhenhai şi Baotian se uitară cu teamă spre bătrânul cu barbă albă. Acesta le aruncă o privire şi rosti:

— Yu Zhishan şi Yu Linghui meritau de mult să cadă sub tăişul sabiei.

— Aşa e!

— Haidem!...

Baoehuan, Dinte de Aur şi ceilalţi erau pe picior de plecare.

— Domol! le făcu maestrul semn cu mâna. Zhenhai vede drept. La una ca asta, avem de suferit...

Tinerii aprinşi, gata să dea piept cu duşmanul, se opriră nedumeriţi. Baoehuan înfipse cu sete sabia în pământ.

— Nu ştiam că şi maestrul se teme!

— Eu? Jiang Mingyan se ridică în picioare şi vorbi răspicat: Eu, Jiang Mingyan, am venit de la miazăzi, cu fiica mea. V-am acceptat ca discipoli, v-am învăţat artele militare străvechi şi n-am făcut-o pentru bani! Zănatecule! Când ai rostit cuvintele de mai-nainte nu te-au durut dinţii?

Dinte de Aur şi ceilalţi se înapoiară să-l liniştească pe maestru, băgându-i vină lui Baochuan şi punându-l să-şi ceară scuze. Baochuan îşi duse mâinile la cap şi îngenunche. Ochii fiicei maestrului scânteiau. Îl privi mânioasă pe Baochuan, apoi îl trase de mână pe tatăl său, silindu-l să se aşeze.

— De ce-ţi fad sânge rău, tăticule, spuse ea, mândră. Nu ştii că ăsta e cap pătrat?

Maestrul îşi privi fata, se holbă la Baochuan şi deodată izbucni în râs. Rămaseră cu toţii uluiţi.

— De ce râde? îndrăzni cineva.

— Râd că n-am făcut mare lucru şi Mu Guiying a şi apărut.

Tinerii se molipsiră şi ei de râs, uitându-se la Baochuan şi la fată. Ea se înroşi toată şi fugi de acolo.

Zhenhai i se adresă lui Baotian:

— Du-te tu, pune-te garant şi cere câteva zile de răgaz. O să încercăm noi să strângem banii.

— Ce rost are tot ce-am învăţat? răbufni Baochuan, după ce fratele lui plecă. N-ai voie să lupţi, să muşti... nimic-nimic!

— Parcă voiai să ne spui ceva, Zhenhai? Dă-i drumul! îl îndemnă maestrul.

— Bine. V-aţi supărat pe mine, dar uite ce vreau să; zic. Dinte de Aur, noi doi i-am bătut pe cei de la piaţa de sare şi cu toate acestea preţul sării a crescut întruna. Bogaţii o ţin pe-a lor şi noi ne zbatem tot în sărăcia noastră. Yu Linghui a ajuns şontorog de-un picior, dar ca şi mai înainte aleargă nebuneşte cu bicicleta şi face ce-i place. Kong Qingehau a încasat de la mine câţiva pumni buni, iar fratele meu a fost obligat să intre slugă la el, şi

restaurantul lui prosperă... Într-un cuvânt, în fek lui în care am procedat până acum, nu ne alegem cu mare lucru.

— Atunci, învăţăm degeaba aici! izbucni Dinte de
1 Aur, întorcându-i spatele, ca şi cum ar fi vrut să plece.

— Aşteptăm să ne bage în pământ!

— Nu vă înfierbântaţi, fraţii mei, îi opri Zhenhai. Dacă doriţi să vă răfuiţi cu adevărat, ar exista o cale!

— Ce cale? se bucură Baoehuan.

— Frate Hai, nu e vorba de ce mi-ai spus tu odată? îşi aminti Dinte de Aur. Ziceai că în sud s-au adunat zeci de mii de oameni şi s-au ridicat împotriva mandarinilor. Nu cumva vin aici?

— Vorbeşte-ne limpede, Zhenhai! se arătă maestrul Jiang dornic să afle amănunte.

— Du-te... I se adresă Zhenhai lui Baoehuan.

— Frate Hai, nu păreai supărat pe mine. Acum de J ce mă îndepărtezi? se apără acesta.

— Du-te şi zăvoreşte poarta! îl îndemnă Zhenhai, îi zâmbind.

— Aşteaptă-mă! Să nu care cumva să deschizi gura înainte de a veni eu!

Baoehuan alergă afară, zăvori poarta, reveni în fugă şi îngenunche lângă Zhenhai.

— Suntem între noi, ne cunoaştem bine. Am crescut I ca nişte luptători vajnici. Acum vă voi spune adevărul, g Răzvrătiţii aceia din sud sunt conduşi de comunişti.

— Comunişti!

— Kong Zhihong!

— Oh!

Sub privirile severe ale maestrului, tinerii încetară comentariile.

— Partidul Comunist este îndrumătorul celor săraci.] El vrea să strivească toţi viermii pământului şi să instaureze un stat al muncitorilor şi ţăranilor. Asta înseamnă revoluţie! În nord-estul patriei noastre se află o ţară numită Uniunea Sovietică. Acolo, Partidul Comunist i-a învăţat pe cei oprimaţi să pună mâna pe arme şi i-a călăuzit la luptă, şi uite că sunt peste zece ani de când i-au doborât pe capitalişti, întemeind societatea socialistă. Ţăranii au pământ, muncitorii au de lucru şi nimeni nu-i mai îngenunchează. Treburile merg din ce în ce mat bine!

— E de-a dreptul ca-n vis!

— Ba eu nici în vis nu dau peste aşa ceva!

— Aici suntem mulţi săraci. De ce n-avem comunişti?

— Şi Kong Zhihong?

— Unul singur! Şi ăla mort!

— Unde-s săraci sunt şi comunişti. N-au cum să-i omoare pe toţi.

— De ce nu ne-ai zis mai înainte, frăţioare? Hai degrabă! îl îndemnă Dirte de Aur, vesel, trăgându-l pe Zhenhai de mână.

— Unde?

— Nu te grăbi, frate. Partidul Comunist e altceva decât celelalte organizaţii şi societăţi. În el nu se intră aşa de uşor.

— Îi dau tot ce-mi cere, chiar şi capul, se sumeţi Dinte de Aur. Numai bani n-am...

— De unde să scoată săracii bani, din piatră seacă? Prostule! sări cu gura Baochuan, strângând pumnii. Zi repede, frate Hai, unde e partidul ăsta?

— Nici eu nu ştiu...

— Atunci ne prindem cu toţii să întrebăm în stânga şi-n dreapta, şi cine află... strigă Dinte de Aur.

— Mai încet, îl opri Zhenhai. Lucrul acesta nu trebuie trădat, despre el nu se poate vorbi oriunde şi oricum. Partidul Comunist îi are în vedere pe săraci şi, dacă îl vrem, vine el singur la noi.

Jiang Mingyan fumase tot timpul, scrutându-l pe Zhenhai cu privirea. Apoi se uită, aspru şi solemn, la fiecare în

parte şi rosti:

— Cuvintele lui Zhenhai ascundeţi-le bine în inimă. Ce-am vorbit aici, aici rămâne! Cine suflă un singur cuvânt – îşi mângâie uşor barba – să nu spună că sunt fără milă!

Cineva bătu în poartă.

Peste puţin, îşi făcu apariţia un bărbat înalt, trecut de treizeci de ani. Zhenhai îi ieşi în întâmpinare, plin

de căldură:

— Tu erai?... El e maestrul.

— Mă cheamă Jiang Mingyan. Aşază-te, îl pofti ma4 estrul şi-i cedă locul.

— Am întârziat la drum, lămuri noul venit, zâmbind.

Îl căutam pe pietrarul Yu, să mă găzduiască.

— De unde ştiai că e aici? îl iscodi Baoehuan.

— Mi-au spus de-acasă.

— Dacă eşti prieten, de ce nu te-au oprit?

Bărbatului îi veni greu să răspundă. Zhenhai dădu să intervină, însă vorbi Jiang Mingyan.

— Ce te priveşte? Eşti cumva omul primarului? Zhenhai, mergi cu prietenul, să se odihnească.

— Chiar vii să dormi la noi, bătrâne Ding?

— Nu. Xian te aşteaptă la mine. Du-te şi linişteşte-i pe ai tăi, fiindcă e nevoie de tine trei-patru zile.

— Dacă mă întorc acasă, îmi va fi greu să le dau lămuriri. Mai bine... ştii... stai puţin...

Zhenhai îl caută degrabă pe Baotian.

— Mă solicită organizaţia, îi explică. Du-te la ai mei şi spune-le că m-a trimis tatăl tău la Yantai, să vând cărbuni şi fier. Apoi îl întrebă ce făcuse pentru cumâtra Yongshen.

Baotian spuse că lucrurile se aranjaseră şi atunci el o apucă după Ding Chijie, spre miazănoapte.

Se făcuse noapte. Vântul sufla tăios, răsucind în văzduh fulgii de nea şi biciuindu-le faţa. Cu spinarea plecată, cei doi bărbaţi urmau potecile de munte, zorindu-se la drum. Prăpăstiile căscate nu departe de paşii lor, se umpleau văzând cu ochii de zăpadă. Pinii foşneau năprasnic. Unul în spatele celuilalt, n-aveau cum să discute. Zhenhai se gândi la soarta omului dinaintea sa.

Locuia la templul Ding, aflat într-o vale largă, la apus de Peştera Ceaţa Amurgului. Templul acesta şi altele asemănătoare lui din Muntele Kunyu nu erau totuna cu templele budiste de călugări. În văile pierdute departe în munţi, se găseau multe astfel de „temple”, locuite de oameni săraci. De obicei, era câte-o singură familie în fiecare vale şi numai rar câte două sau mai multe la un loc. Sigur, erau şi câteva temple cu opt sau nouă familii,

cum era Templul Familiei Wang, situat nu departe de Castelul Apei Sfinte, dar acestea apăreau ca raritățţi. De aceea, gospodăriile-temple luau numele de familie al locuitorilor lor. Aşa era şi cu templul Ding. Oamenii din aceste temple duceau o viaţă covârşitor de grea. Trăiau în afund de munte şi creşteau viermi de mătase, tăiau lemne, păzeau munţii, iar pe câte un povârniş, unde găseau cât de cât păraânt, înlăturau pietrele şi cultivau cereale, legume. Vânau cocoşi de munte şi iepuri. Unii dintre ei şi mai ales femeile nu ieşeau toată viaţa, din munţi şi nu ştiau ce-i aceea lumea. Dar *stăpânii lumii* nu-i uitau pe ei şi le pretindeau arende, le luau dobânzi, astfel că de asemenea poveri nu scăpa nimeni.

Ding Chijie avea doar tată, şi un frate şi o soră mai mici decât el. În urmă cu opt ani, fusese luat cu forţa la armată, dar după un an se îmbolnăvise de variolă şi-l izgoniseră. Acasă, trăsese multă vreme să moară. După ce se înzdrăvenise, plecase în nord-est, la minerit. Odată, când se prăbuşiseră galeriile, un muncitor coreean fusese grav rănit, în timp ce-şi ajuta tovarăşii de muncă. Înainte de a-şi da duhul, bătrânul muncitor îl prinsese pe Ding de mină.

— Suntem din ţări diferite, dar aparţinem aceluiaşi neam sărac. Femeia mea şi băiatul au murit de mâna

japonezilor. Eu am fugit în China, împreună cu fata, şi iată-mă omorât de capitalişti. Mă încred în tine, Chijie, şi dacă n-ai nimic împotrivă, ia-o pe fiică-mea, Aroma[35].

Când Chijie şi Suxiang au îngenuncheat în faţa patului, bătrânul şi-a dat ultima suflare. L-au îngropat acolo şi au venit la temphil Ding. Ding Chijie se alăturase comuniştilor şi, la îndemnul său, Aroma intrase şi ea în rândurile Partidului Comunist Chinez.

Ajunşi la templu, Ding Chijie şi Zhenhai îi trecură pragul. Cui Suxiang, subţire la trup şi cu faţa rotundă, îi primi cu căldură, măturându-le zăpada de pe umeri. Le puse în faţă apă fierbinte şi dovleci copţi, apoi dispăru.

La lumina opaiţului, Li Shaoxian scoase caieţelul cu coperţi roşii şi notă tot ce îi raportă Zhenhai.

— Jiang Mingyan, Dinte de Aur şi Cincizeci merg. Baoţian să-l mai strunească pe Baochuan. Cătunul Floarea de Piersic se află la graniţa a doua judeţe şi se poate lucra uşor. Aici poţi intensifica munca. De acum, avem grupe de partid în patru judeţe din zonă. Cei câţiva oameni de legătură nu mai fac faţă. Comitetul special afl hotărât ca tovarăşul Jad [36] să ducă şi o asemenea activifl tate.

---

35 Suxiang.

36 Numele conspirativ al lui Yu Zhenhai. Lui Li Shaoxian i se spune înaintaşul etc.

Meseria îl acoperă perfect. Ce zici*?*

— Bine! Sunt mai fericit decât să fac propagandă! se însufleţi Zhenhai.

— Aici nu e vorba de fericire. Oriunde mergi, nu e trebuie să uiţi să faci propagandă, să agiţi masele, spuse* Shaoxian, serios.

— Munceşte din ce în ce mai bine, îl prezentă Chijie.

— Indicaţiile Perlei sunt: tovarăşul Jad pleacă lafl Weihui, să întâmpine un tovarăş cu muncă de răspundere. Acesta aşteaptă la hotel. Întrebi de domnul Chen. A Pe el îl întrebi unde vrea să meargă. O să răspundă căi se întoarce în locurile natale, să-şi vadă o mătuşă. Tee interesezi de numele mătuşii. Trebuie să-ţi spună că el cheamă Zhao. Atunci e în ordine şi-l aduci aici. Ai trei! *yuani* pentru drum.

— O să ţi se dea hrană rece, adăugă Chijie.

— Nu-mi trebuie. Muncesc ceva şi-mi scot eu mânicarea.

— Timpul e scurt, îl opri Shaoxian. Am primit târs ziu comunicarea şi omul aşteaptă de câteva zile. Vine de departe şi n-o să ştie ce să creadă.

— Fii liniştit, lăsaţi pe mine. E nevoie de pumnal?

— Nu e bine să-l poarte asupra sa nimeni, din cauzas controalelor. Mai ai ceva?

Zhenhai clătină din cap că nu!

— N-a trecut pe-acasă... şopti Chijie.

— Femeile se smiorcăie. N-o iau în seamă... spus **el** Zhenhai şi dădu să iasă, din încăpere, calm.

— Înapoi! Nu pleci!

Strigătul aspru al lui Shaoxian îl sperie pe Zhenhai! Se opri, se întoarse şi văzu cum chipul slab al omului se albise; gura îi tremura.

Mai târziu, avea să afle de la Chijie că soţia şi copilul! aceluia o sfârşiseră condamnaţi la moarte. Rămas fără fă-l milie. Înaintaşul cutreiera neobosit de colo-colo, dedicân-a du-se trup şi suflet revoluţiei.

Zhenhai îşi îndeplini. Misiunea, dar pe drum, dând nas în nas cu patru poliţişti, o rupsese la fugă cu o geantă de piele plină cu cărţi marxiste. Reuşise să le scape acelora printre degete, dar se alesese cu un glonte în braţ.

Acasă, Piersica înţelesese câte ceva despre preocupările lui, din spusele lui Baotian. El o anunţase că bărbatul ei plecase cu cineva.

— Cum arată? dorise ea să afle, curioasă.

— Înalt, cu ciupituri uşoare pe faţă. Nu te nelinişti, cumătră, nu e vorba de o femeie...

Piersica recunoscuse omul. Era Ding Chijie. Venea des pe la Zhenhai şi nu o dată discutase cu socru-su despre

câte mai poate îndura un om. Yu Shizhan îl ştia de om bun. Brusc, Piersica îşi dăduse seama că Ding era una şi aceeaşi persoană cu cel care îl luase de acasă pe Zhenhai în noaptea nunţii. „Precis că el e. Iar acum tot el îl cară pe drumuri”, îşi zisese. Altfel era om bun. Cinstit. Acel Kong Zhihong era şi el bun, dar era comunist. Zhenhai şi Chijie aduceau mereu vorba de comunişti. Să fi luat legătura cu ei? Comuniştii nu sunt numai oameni cu carte? Printre ei se află şi ţărani şi muncitori?

Patru zile şi patru nopţi fusese neliniştită. Ieşea de câteva ori pe zi în drumul mare, căutându-l cu privirea. Noaptea cosea, ţesea şi, din când în când, se oprea şi trăgea cu urechea la zgomotele de afară. În faţa socrului său se prefăcea că n-are nimic, numai să nu-l pună şi pe acesta pe gânduri.

...Acum omul ei se afla lângă ea. Dormea pe o dungă, cu faţa la perete şi sforăia dulce, ca un prunc. Când nu-l mai auzi sforăind, se gândi să-l trezească, să-l întrebe de-a dreptul. Deodată, mica fiinţă din pântecele ei se ridică în sus, apoi coborî la loc. Se rezemă de perete, închizând ochii. Îşi pipăi burta. Încetul cu încetul, fătul se linişti. Ea oftă din rărunchi, apoi îşi şterse lacrimile şi continuă să ţească la vesta mică, roşie...

Vântul amuţise. Încetase şi ninsoarea. Norii se împrăştiaseră, iar stelele împânzeau cerul. În curte, bătrânul uim, puţin pleşuv, stătea ţeapăn, nemişcat sub apăsarea grea a zăpezii. În casă era cald. Din camera răsăriteană răzbătea din timp în timp tuşea bătrânului.

„Îi merge din ce în ce mai prost, dar nu se lasă. Zhenxing, după obicei, lucrează iarna departe de casă, slugărind la stăpân. O duce rău, dar ştie să rabde. Pe când el, se bagă oriunde-i mai greu şi mai primejdios. Poate după naşterea copilului, când are să ajungă tată, o să fie mai cu grijă!” Piersica se gândea la toate acestea în timp ce cosea. Deodată, observă că bărbatul i se dezvelise şi se aplecă să-l acopere bine. Tot potrivind învelitoarea, veni cu faţa deasupra lui. „Vai, îşi zise, pielea chipului i s-a zbârcit, bătută de vânt; obrajii i s-au scofâlcit, iar ochii s-au înfundat în cap şi nu i se mai văd decât sprâncenele! A slăbit aşa de repede, de parcă n-ar % fi pus nimic în gură zile la rând. Şi ce-şi ţine gura atât de J strânsă? Of, om care nu ştii ce e dragostea, ci doar ura, cu mihe ce faci?”

Piersica oftă, îşi aranjă părul care-i căzuse pe frunte şi trase uşor de lângă el haina de bumbac, să vadă dacă nu era cumva ruptă. Pe dată, ochii îi scânteiară. Prinse cu amândouă mâinile partea de sus, din dreapta a hainei şi o

cercetă cu de-amănuntul. „Cât pe ce să nu bag de seamă. Cine i-o fi cusut-o? I-a pus un petec asemănător, e mână de femeie aici... Ei, el e om bun şi are mulţi prij eteni!” Zicându-şi aşa, întoarse haina, să se uite dacă era ruptă şi pe dinăuntru. În dreptul petecului găsi o gaură cât un ou de găină, în jurul căreia se zăreau dâre. De un roşu închis. Se dădu spre lumină, cântărind lucrurile. Cum s-o fi rupt? De o creangă de copac*?* Nu prea părea, mai ales că străpunsese şi prin dos. Să fi căzut? Nu, nu e asta. Şi petele astea sângerii... Ah, sânge!

Piersica se cutremură. Merse hotărâtă şi trase cerga de pe el. Se aplecă asupra lui şi văzu că umărul drept îi era strâns într-o eşarfă albă, îmbibată bine de sânge. Sprâncenele ei subţiri luară forma cornului lunii, se albi toată la faţă, simţi că o părăsesc puterile şi se prăbuşi peste el. Lacrimi fierbinţi o podidiră şi se porni, nestăpânită, pe bocit.

Zhenhai se trezi, speriat. Se ridică în capul oaselor.

— Ce-ai păţit? o întrebă nedumerit.

Piersica alunecă în jos pe picioarele lui, bocind în toată legea.

El se sperie şi-i vorbi blând:

— Hai, spune! Ce rost are să plângi?

Trupul tânăr al femeii se zguduia de hohote de plâns.

— De ce nu zici nimic? Eşti om în toată firea şi uite cum te omori cu plânsul.

Însă nevasta bocea şi mai tare, pe măsură ce supărarea creştea în ea.

— O să te audă tata... mai spuse el, prinzând-o de umeri.

— Ţi-ai amintit că ai un tată, inimă de lup? strigă ea.

— Mă jeleşti înainte de moarte – se oţărî el. Dacă nu taci, o să ridic palma!

— Atinge-mă! Bate-mă! Omoară sufletul ăsta răbdător! îl dojeni ea, rezemându-şi capul de pieptul lui.

Zhenhai ridică braţul.

— Inimoasă şi aprigă mai eşti! răbufni el, supărat, uitându-se la faţa înlăcrimată a soţiei, şi lăsă ca palma să-i cadă cu putere pe pulpă. Poc!

— Ia mâna, nătărăule! se auzi de dincolo de uşă glasul aspru al tatălui.

Cei doi încremeniră. Piersica se depărtă de la pieptul lui, îşi trecu inimile prin părul în neorânduială şi îşi şterse ochii. Zhenhai coborî de pe pat, trase la o parte apărătoarea uşii, se plecă şi întinse braţele, să-l culeagă de pe jos pe omul care se târâse până acolo.

— Tată...

— Poc!

Zhenhai primi o palmă fără să clipească, îl ridică pe bătrân şi-l aşează pe taburetul din faţa cuptorului. Bătrânul îl certă, revărsând asupra lui un potop de vorbe. Fiul, înalt şi bine legat, nu scoase un cuvânt, plecându-se supus după cum o cerea obiceiul străvechi. Piersica îi luă p. Părarea bărbatului. Shizhang îşi trimise fiul după cutia cu tutun şi între timp îi şopti norei:

— Parcă mi s-a împlântat un pumnal în inimă, noră dragă. Dacă e nevoie, îmi cer şi eu iertare. Uite, ştii ce zic, în noaptea asta nu-l slăbim până nu ne spune adevărul!

— Tată, să nu-i fie greu...

Zhenhai reveni. Shizhang aprinse o ţigară, rămase gânditor şi deodată întrebă:

— Cum se numeşte organizaţia aia a ta?

— Organizaţie? se sperie Zhenhai. Societatea artelor marţiale!

— Nu de asta întreb.

— Nu e alta...

— Zhenhai!

Zhenhai săltă capul şi se izbi de privirea de gheaţă a’s tatălui său.

— Mă refer la Partidul Comunist! nu-l slăbi tatăl, *i* Piersica se uită cu asprime la soţul său, nedându-i 1

răgaz nici să respire.

— Răspunde-i lui tăticu'. Eşti sau nu omul lor? Zhenhai îşi puse capul în piept, ţinându-se cu mâinile 1

de marginea patului.

— Spune! Eşti sau nu? Dacă nu eşti, de ce nu vorbeşti? îl grăbi ea, împungându-l cu degetul.

Lui Yu Shizhang îi trecuse furia. Îi făcu semn Piersicii şi se adresă fiului său.

— Tata nu vrea să te pună într-o situaţie grea, fiule. Dar de vreo jumătate de an te-ai cam schimbat, te-ai făcut mai alunecos ca înainte. Unele vorbe de-ale tale sunt e cu bătaie lungă. Mi-am zis că te-ai copt şi tu, nu? acum că te-ai însurat. Pe urmă, tot gândindu-mă, mi-am dat seama că nu asta e pricina. Prietenul ăsta nou al tău, Ding Chijie, care te tot caută, ori de câte ori stă de vorbă cu mine, vorbeşte pe drept despre necazurile noastre. Ei, toate astea m-au băgat la idei! Ah, zăbăucule! Te-am crescut mare şi tu nu ştii ce fel de tată ai!

— Nu fi supărat, tată. Dacă de azi încolo o să fie sincer, e bine, interveni Piersica.

— Eu nu sunt sincer? Ce rău am făptuit?

— Gura! Te simţi încolţit, nu-i aşa? Tu ţi-ai căutat-o, fiule. Ia zi-mi, comuniştii îi îndrumă pe cei săraci sau nu?

— Sigur, cum să nu? răspunse Zhenhai.

— Ei vor ca sărăcanii să învie, să dea din mâini şi din picioare şi să doboare întunericul lumii, aşa-i?

— Da, sigur!

— Păi dacă-i pe-aşa, eu şi nevastă-ta ce suntem? Moşieri? Mandarini?

— Tăticule, am ţinut cont de starea ta. Apoi, ea, ca femeie, e slabă, temătoare şi...

— Şi? Aşteptai ca soarele să răsară la apus? Sunt schilod, abia jumătate de om, urmă el, grav, dar eu, tatăl tău, am plecat vreodată copiii în faţa ălora mari? Parcă n-ai şti că trăiesc ca vai de mine, că abia îmi ţin suflarea, numai să-i văd pe cei răi intrând în pământ. Cine te-a pus să înveţi artele marţiale, Zhenhai?

— Tata.

— Cine te-a îndreptat spre Asociaţia ţăranilor?

— Tata.

— De unde-ai învăţat să sări în ajutorul altora?

— De la tata...

— Tata te-a învăţat să fii mai înţelept decât el, ca să suferi mai puţin şi să-i răzbuni pe cei săraci. Aşa-i?

— Acesta e adevărul, tată.

— Atunci tu de ce te ascunzi de mine că eşti cu comuniştii?

— Tată, organizaţia asta nu e ca celelalte. Ea e foarte secretă, disciplinată, n-ai voie să trădezi nimic despre ea în faţa părinţilor, soţiei, copiilor...

— Şi pe cine primeşte ea?

— Pe toţi acei care urăsc vechea orânduială şi vor revoluţie.

— Dacă ai încredere, înscrie-mă şi pe mine.

— Bine. O să comunic mai sus.

În clipa aceea, Yu Shizhang, omul neîngenuncheat o viaţă întreagă, plârse sub ochii fiului şi ai nurorii sale.

Lucrurile se limpeziseră şi luaseră o dezlegare după chiar gândul ascuns al Piersicii. Ele se succedaseră însă prea repede şi ei îi venea greu să le accepte aşa, dintr-odată, simţindu-se parcă singură, neajutorată. Se sprijini de perete, plângând surd. Socrul încercă s-o facă să înţeleagă. Ştia şi ea lucrurile acelea şi cuvintele socrului o mişcară profund. Dar primul comunist pe care-i fusese dat să-l întâlnească era plin de sânge înainte de execuţie. Temându-se pentru viaţa soţului său, nu putea lua lucrurile uşor. Numai că tânăra, călită de lipsuri şi de

greutăţi, deţinea în ea o putere de neîngenuncheat. Îşi înghiţi deci amarul şi neliniştea, şi cu sufletul clocotind se întrecu pe sine în a-şi mângâia omul. Încetă să mai plângă şi întoarse capul, hotărâtă:

— N-ai grijă, tată, nu-s o proastă! Du-te de te odihneşte!

Zhenhai îl purtă până în camera lui.

— N-o pune la greu, îi suflă bătrânul.

— E temătoare—

— Ba nu. Piersica nu e moale, are suflet dârz în ea, o cunosc bine. Vorbeşte mai des cu ea şi o să înţeleagă. Ia-o domol...

Când reveni în cameră, Zhenhai îşi ceru scuze, dar ei îi stătea gândul numai la rana lui.

— Rana e adâncă. Ar trebui să te duci după nişte doctorii, îl sfătui ea.

— Nu e bine. Or să-şi dea seama că e rană de glonte...

— Merg eu, rosti ea, de parcă de mult hotărâse lucrul acesta. Trec şi pe la Zhenxing, că n-a mai dat de mult pe acasă...

6

— E târziu? întrebă femeia, intrând în cameră.

Era frumoasă, fragilă; zăpada i se aşternuse peste baticul alb şi peste costumul gri. Obrajii îi îngheţaseră şi-i

erau roşii ca focul, iar mâna aproape că îi înţepenise pe cutia din bambus, plină cu mâncare.

Yu Zhenxing se ridică şi-i făcu loc, apoi îngenunche, să aţâţe focul în vatră.

Femeia cea delicată puse cutia pe sobă, se aplecă într-o parte şi-şi scoase baticul, scuturându-şi zăpada de pe umeri. Zâmbi îmbietor către Zhenxing şi strigă:

— Tuşă, vino de rânduieşte mâncarea şi încălzeşte băutura!

O femeie trecută de patruzeci de ani îşi făcu apariţia şi deschise cutia.

— Vad, ai cumpărat patru-cinei feluri de bucate, plus *baozi*[37], plus băutura...

— Pe frigul ăsta, câteva înghiţituri de alcool ne mai încălzesc niţel.

Tânăra avea xin glas sonor, plăcut. Când vorbise, lăsase să i se vadă două şiraguri de dinţi albi, mărunţi. Puse mâna şi şterse masa.

— Eu tree în camera de la miazăzi... se scuză Zhenxing, ridicându-se.

— Ce te supără, bătrâne argat? Adevărul adevărat este că masa asta e un gest de mulţumire din partea mea. Ia te

[37] Pâiniţe de mărimea chiflelor noastre, făcute din făină de grâu sau de orez şi fierte în abur.

rog loc pe cuptor, îl pofti ea şi dispăru în camera din interior.

— Nu se cade! Nu... îngână Zhenxing, cu mâna pe apărătoarea uşii.

— Ia te uită la el, ce orb e. Ce ţi se pare altfel decât de obicei? spuse ea, ivindu-se din nou şi trăgând la o parte draperia uşii, ca el să treacă dincolo.

Buimac, Zhenxing nu mai ştiu de sine. Intră. În cadrul mare al ferestrei era prinsă hârtie uleioasă, albă ca neaua. Patul era acoperit cu o mătase în roşu şi verde, brodată cu flori. Pereţii văruiţi erau acoperiţi cu tablouri şi caligrafii, la care se adăugau afişe înfăţişând două eroine de operă şi reclame ale companiilor de ţigări, cu femei pe jumătate goale. Oglinda mare, montată pe uşa şifonierului din faţa cuptorului, strălucea orbitoare, iar pe o masă cu trei sertare erau aranjate un serviciu de ceai, cutii cu pudră, rujuri, săpunuri, un pahar cu apă pentru clătit gura, un pămătuf din fulgi de găină de felurite culori pus în gura unei vaze de porţelan şi, dincolo de toate acestea, un ceas de mână, bătând greoi.

Camera era atât de parfumată, încât Zhenxing nu se putu abţine şi strănută de două ori. Rămăsese ca prostit, asudând, şi, când tocmai era gata să plece, o voce blândă,

plină de căldură i se adresă cu dulceaţă din pragul camerei.

— Vai, de ce nu stai jos? Ia loc. Nu eşti obişnuit aici la mine, nu-i aşa?

Femeia lepădase hainele groase, şi bluza din mătase portocalie îi scotea în evidenţă linia unduitoare a trupului, albeaţa braţelor şi a gâtului. Mâinile împodobite cu brăţări de argint duceau un platou cu peşte şi o farfurie de mâncare cu carne.

— Ce-i asta? se sperie ei. Stăpână[38], mănâncă dumneata, eu plec.

— Unde? Nu ţi-am spus că azi eşti invitatul meu? Bine, îmi eşti argat, nu te socotesc invitat, ci pur şi simplu îţi pun masa. Doar n-o să refuzi să mănânci. Politeţea e mai scumpă decât viaţa, fii şi tu ascultător.

Vorbind, toată numai zâmbet, femeia îl împinse uşor de braţ. Zhenxing era leoarcă de sudoare. Ca să nu se apropie prea tare de el, ea se aşeză pe marginea patului. Mătuşa aduse băutura şi astfel se găsiră toţi trei la masa joasă aşezată pe cuptor. Tânăra femeie dădu să-i toarne întâi lui, dar el îşi acoperi cu amândouă palmele gura paharului.

---

[38] *Dongjia,* stăpân, proprietarul unei case. Este o formulă de politeţe, de înalt respect faţă de persoana respectivă.

— Nu se poate! Nu se poate, stăpână. Eu n-am pus strop de alcool în gură...

— Măcar te faci că bei!

Femeia îi desprinse mâna; Zhenxing se supuse şi alcoolul se revărsă în paharul lui. Îmbufnat, bărbatul îl dădu deoparte. Ea îl îndemnă, cu cele mai bune sentimente:

— Tu, omule prea eşti de gheaţă. Munceşti la mine de astă toamnă, ai făcut treabă bună şi, ca vădană ce sunt nu pot să nu fiu mişcată în adâncul sufletului meu! M-am tot sfătuit cu tuşica în ce fel să te răsplătesc. Suntem în prima lună a anului, în toiul sărbătorilor şi tu, în loc. Să te odihneşti, tai lemne, pe viforniţa asta, îţi găseşti mereu de lucru. Unde mai aflu eu un alt argat la fel de inimos? Pentru asta şi fiindcă am şi de unde, te poftesc la un pahar şi la o gustare. Ce ţi se pare curios? Simte-te ca acasă.

— Încuviinţez bunele simţăminte ale stăpânei. Pentru muncă sunt plătit, dar cât priveşte ospătatul, mie unuia nu mi s-a mai întâmplat aşa ceva şi nici n-am auzit până acu. Zici că ai. Dacă ai sunt bunurile tale şi le meriţi.

— Că n-or fi împuţite! răbufni femeia. Aşa îndărătnic cum eşti, faci omul să crape de ruşine!

— Zhenxing, dacă te mai codeşti atât, vezi că se face

foc şi pară şi n-o să ai pe unde să scoţi cămaşa! interveni mătuşa.

Neavând încotro, Zhenxing gustă băutura. Era fierbinte înţepa limba.

— Ei, aşa te vreau! râse ea, bău şi-i umplu bolul cu mâncare.

Astfel, încetul cu încetul îl aduse acolo unde voia ea. Două-trei guri de alcool îl ameţiră pe argatul cel de bună-credinţă. Atunci femeia îşi goli dintr-odată paharul.

— Tuşă, du-te la crâşmă şi mai ia o litră de alcool, dar din cel bun.

Oftând, femeia coborî de pe cuptor şi ieşi. Zhenxing stătea ca pe ghimpi.

— M-am săturat, spuse, lăsând beţişoarele. Mă duc să văd de nişte lemne de foc...

— Nici n-ai pus cine ştie ce în gură, să te saturi! nu-l slăbi ea. Ia şi bea, lasă lemnele...

El rămase pe loc şi-şi aprinse o ţigară.

— Ce câştigi din ţigara aia împuţită? Bea şi mănâncă! Voi nici de Anul Nou nu aveţi aşa ceva, ia zi drept!

— O fi, dar nici nu mă omor!

— Ei, nu te supăra! Doar nu tu ai cerşit bunătăţile astea, ci altcineva le-a ales pentru tine, în semn de cinstire. Nu e

nimic rău în asta, ci doar gânduri bune. Văd că nu iei seama la ce spun, îl mustră femeia şi ochii îi sclipiră.

Zhenxing nu-i putu susţine privirea pătrunzătoare şi întoarse capul. În direcţia aceea se afla oglinda şi, în apa ei limpede, îngheţată, dădu de un chip mândru, îmbujorat şi doi ochi umezi, care îl căutau. Simţi o dată mai mult cum năduşeşte şi sări în picioare.

— Mulţumesc, stăpână. Acu plec...

— Nu pleca! se ridică ea repede şi se lăsă la pieptul lui.

Zhenxing îşi simţi pieptul ca dogbrât de un ghem de Foc; rămase cu mâinile pe jumătate ridicate, uitându-se în gol.

— Mă, om prea cinstit, buturugă seacă! La treizeci le ani ai tăi, fără un suflet de femeie care să se topească după tine, cum de n-ai băgat de seamă gândul meu? Te prefaci, sau ăsta eşti tu? Prea cinstitule! Eşti un prost, ăsta eşti. Oi fi vreun nemuritor, ori ai inima de piatră?

Yu Zhenxing nu mai auzea vorbele pătimaşe, mieroase, ale femeii, îi simţea numai răsuflarea fierbinte în obraz... Când nu mai răbda, o prinse cu putere de umeri şi o împinse, dar ea parcă i se lipise de trup.

— De ce mă respingi, dovleac prost? Uită-te la mine, priveşte-mă! Câţi bărbaţi n-ar vrea să le-arunc măcar o

uitătură... Nu te speria, fac parte din neamul Kong, dar eu...

Într-o clipă, mâinile bărbatului se înfipseră ca un – cleşte în umerii femeii. De durere, ea ridică privirea şi se holbă la el. Bărbatul o împinse brusc, aruncând-o cu spatele în dulap. Oglinda se făcu ţăndări.

— Vicleano!... strigă, ridicând pumnul.

— Vicleană? Te stric, sămânţă fără suflet, dovleac prost?! Mă-ta şi tac-tu nu te-au crescut cum trebuie...

— Îmi aduci mie ocări? Bărbatul făcu un pas înainte, gata s-o lovească...

Femeia nu se feri şi palma lui căzu grea pe obrazul ei. Cu obrajii în flăcări, se uită întristată cum el se strecoară din cameră, ca mai apoi să audă uşa de afară trântită. Cu privirea pierdută şi cu urechea la pândă, rămase nemişcată ca o stană în locul în care el o lăsase.

— Ce s-a întâmplat? întrebă mătuşa speriată, intrând în cameră.

— Ai adus alcoolul? întrebă femeia, ştergându-şi lacrimile.

Mătuşa puse sticla pe masă şi întrebă, fără milă:

— Ai în tine sămânţa gâlcevii? Pune-ţi ceva pe tine, afară ninge iar!

— Bine-ar fi ca zăpada asta să astupe pământul şi cerul! strigă, turnându-şi în pahar.

— Lasă băutura, mai bine vezi ce boită şi spoită eşti la faţă...

— Mai bine-aş muri! îşi duse paharul la buze, încruntă sprâncenele şi aruncă cu furie paharul pe jos: La ce bun? Ah, ce viaţă amărâtă... strigă şi izbucni în plâns.

— Ce-ai cu el? Nu zic, aşa e chipeş, plăcut, dar e sărac lipit pământului...

— Să nu vorbeşti! o întrerupse tânăra femeie. Or fi mai buni cei bogaţi? Care din ai lui Kong sunt buni? Pe mine m-au luat la nouăsprezece ani, pentru nepotul lor ăla bolnav, şi în nici trei luni am rămas singură. Şi tot ei nu m-au lăsat să mă mărit, că, de e bine să mă păstrez curată. Dar toţi îşi bat joc de mine... Să nu-i mai prind că-mi calcă pragul!

— Tu chiar ţii la Yu Zhenxing?

— Mult.

— Actele tale de căsătorie sunt în mâna licenţiatului. Ce-ai să te faci?

— Deocamdată nu mă interesează hârtiile. Dar nici nu vreau să trăiesc ca o moartă. N-am nici douăzeci şi cinci de aqi şi-mi trebuie un bărbat lângă mine. Tuşă, jumătate din viaţa ta ai dus-o în văduvie. Vrei să-ţi împărtăşesc

poarta?

— Dacă aşa ţi-a fost scris, rabdă...

Yu Zheni. Ing era mai tulburat ca niciodată. Viscolul şi ninsoarea grea, cum e la munte, nu reuşiră să-i limpezească mintea. Zhenxing era frate cu Zhenhai, dar nu semănau nici la fire şi nici la chip. El era mijlociu de statură, cu umerii înguşti, subţire la trup, ochios şi cu pielea feţei albă, deşi muncea tot anul afară. Vorbea puţin, dar avea un glas dulce, plăcut. Nu obişnuia să cânte, dar, ca mulţi alţi flăcăi din partea locului, putea rivaliza cu unii cântăreţi care veneau pe acolo în turnee. Oamenii îl ştiau de bun şi săritor la nevoie. Când cineva avea treabă până peste cap, el apărea fără să fie chemat, iar la vremea mesei dispărea fără urmă. De se întâmpla să dea pe drum de vreun copil plângând, lua numaidecât o mână de lut şi meşterea o păsăruică, aducând bucuria în ochii micuţului, pe care apoi îl purta în cârcă până acasă. I se spunea „băgăciosul” şi uite că împlinise treizeci de ani fără să-şi fi găsit o nevastă. De ce? Pentru că el însuşi respinsese orice propunere: „Abia-l hrănesc pe tata, dar să mai am încă pe cineva!”

Incidentul de la prânz îl socotea ca pe o nălucire ori un vis, ba i se părea că nici în vis nu i s-ar fi putut întâmpla.

Venea des în Târgul Familiei Kong şi muncea ca argat pe la bogătaşi. Nu se angaja niciodată pe un an sau mai mult, – fiindcă avea un tată invalid, iar fratele său, pietrarul, pleca şi el deseori de acasă. Abia după ce fratele mai mic se însurase îi dăduse şi lui mâna să lipsească mai mult de lângă taică-său. Aşa se face că din toamnă fusese tocmit de către cele două văduane. Ele se purtau bine cu slugile, mâncarea nu era prea proastă şi îl ţinuseră şi peste iarnă, să le taie lemne, să hrănească animalele, oferindu-i aceeaşi simbrie ca mai înainte. Fusese bucuros, fiindcă iarna găseai mai greu un stăpân.

Oricât ar fi căutat şi oricât s-ar fi frământat, nu înţelegea ce sens avusese purtarea văduvei celei tinere. Dacă n-ar fi fost virtuoasă şi ar fi avut nevoie de un bărbat, în Târgul Familiei Kong ar fi aflat oricâţi bărbaţi şi-ar fi dorit; la ce bun să se agaţe de un ţăran? Până la urmă ajunsese la o concluzie; auzise că unii îi îmbătau pe argaţi, îi ademeneau la jocuri de noroc şi le luau banii înapoi; alţii puneau câte o concubină să-şi dea pantalonii jos în faţa argatului, pretinzând că omul a vrut s-o violeze şi îl curăţau de bani, în loc să-l dea pe mâna legii. „Lepădătura!” se gândi speriat. „Ar fi vrut să-i fi muncit pe degeaba. O să plec de la ea!”

Hotărâse să plece chiar atunci, apoi gândul acesta îi dispăruse şi se trezise că urcă iar pe munte după lemne. O pălmuise pe femeie şi probabil că ea acum îl ura din adâncul sufletului ei. Pădurea era la cinci-şase Îi depărtare de târg şi se înapoie frânt de oboseală, sub apăsarea sarcinilor de lemne agăţate de cobiliţă. Se înserase când intră în curte.

— Ai venit? îl luă chiar atunci în primire mătuşa stăpânii. Intră în casă, să mănânci.

— Nu mi-e foame, răspunse el liniştit. Mai aveţi vreo treabă? Am de gând să plec.

— Mă duc să întreb.

Zhenxing se întoarse în cămăruţa sa şi-şi strânse lucrurile. Bătrâna intră cu două boluri din lemn, pline cu tăiţei, le puse pe cuptor şi-i vorbi:

— Nepoată-mea zice că dacă nu mai vrei să rămâi, pleacă, dar în seara asta n-are cum să te plătească. Rămâi peste noapte şi mâine vă socotiţi.

— O să-mi dea plata altă dată. Eu plec...

— Oi fi cumva supărat? zâmbi femeia. Trebuie să ştii că nepoata asta a mea o avea ea douăzeci şi cinci de ani, dar a rămas tot copil. A mai şi băut puţin şi de-aia te-a necăjit, dar tu n-o lua în seamă.

— Ba eu nu-s supărat, spuse Zhenxing, gândind: „Oare să n-aibă inimă rea? Poate că e mai bine să plec dimineaţă, să n-o mânii”.

După ce bătrâna plecă, Zhenxing se aruncă asupra mâncării şi înfulecă cât ai clipi tăiţeii dintr-un bol. Cum în cameră era frig, încinse un pui de foo în sobă. Luă o ţigară şi merse în şopron să dea fân măgarului cel negru, apoi se întoarse, încuie uşa şi se băgă în pat.

Vântul sufla sălbatic şi zăpada era aruncată cu putere peste hârtia din fereastră, iscând un hârâit continuu. Istovit de peste zi, nu-i ardea să mai mănânce şi restul, ar fi vrut doar să doarmă. Numai că gândurile nu-i dădeau pace şi o întrebare după alta îi răsărea în minte. Focul din sobă prinse tărie şi cuptorul se încinse împrăştiindu-şi dogoarea. Zhenxing simţea că un milion de pureci îi cutreieră şi-i pişcă trupul. Curând înţelese însă că nu era vorba de asta, avea doar veşminte curate, spălate de cumnată-sa. „Femeia are nevoie de un bărbat care să urce pe munţi şi să coboare sub pământ, la fel cum bărbatului îi trebuie mână de femeie pentru grijile casei. Bărbatul şi femeia sunt pereche din născare...” gândi. Se mai destinse şi, încălzit, dezbrăcă haina şi pantalonii, lungindu-se la loc. „Stăpânele astea ale mele sunt înţolite bine, hrănite cum

se cuvine şi de-aia au pielea albă, moale. De ce aşa şi nu altfel? Păi, au bani. Femeile cu bani n-au nevoie să se mărite, pot tocmi oricâţi argaţi le pofteşte inima. Şi totuşi, una ca ea, ca să rămână cu nişte bani, a îngroşat pielea obrazului! Ehei, dar ce-mi pasă mie? Mâine plec, pleo...”

În toiul nopţii, cele două femei se sculară şi veniră să-şi lipească urechea de uşa lui, pândindu-i perpeleala din aşternuturi.

— Strigă. Zi ceva! şopti tânăra la urechea mătuşii sale, strângând o pătură la piept

Mătuşa bătu în uşă.

— Dormi, Zhenxing? E rece, ţi-am adus o pătură!

— Vă sunt îndatorat, stăpână, dar nu-mi trebuie. Aici e cald, răspunse el, aprinzând opaiţul.

Femeile ascultară, aşteptară, dar nu se mai ivi niciun alt semn.

— Prăpăditul ăsta de treabă nu deschide. Lasă-l!... Tânăra femeie îşi muşcă buza de jos, se încruntă, îşi roti ochii strălucitori şi strigă:

— Du-te de-i dă fân măgarului. Nu-l lăsa să moară de foame. Hai, repede, că îngheţ de frig!

Din cameră, bărbatul le auzi paşii îndepărtându-se. Când să stingă opaiţul, îi ajunse la ureche tropăitul nervos

al copitelor animalului. Îşi puse pufoaica, descuie uşa şi se duse să vadă ce era cu măgarul, îi dădu un braţ de fân. Se linişti abia când văzu că în camera de la miazănoapte s-a lăsat întunericul. Reveni la el, încuie uşa, se întoarse şi – rămase ca trăsnit.

Ea stătea pe marginea patului, cu o haină din pânză înflorată, cu părul căzându-i în voie pe umeri, arătând ca o ţărancă adevărată. Era cu totul alta decât cea de la prânz. Se uita la el cu ochi calzi, şi faţa îi era numai zâmbet.

— Ce stai ca o curcă beată? Nu mă cunoşti?

— Eşti... eşti... izbucni el, mânios, arătând-o cu degetul.

— Ce te-ai aprins aşa? Am venit cu cărbuni. Mi – era teamă să nu îngheţi, spuse ea, ridicându-se.

Zhenxing se apropie de pat, îşi culese de acolo pantalonii şi-i împături.

Femeia nu se mişcă, fixându-l zâmbitoare cu privirea. Zhenxing îşi strânse lucrurile în grabă, se repezi la uşă, trase de zăvor, dar uşa nu se deschise. O zgâlţâi din răsputeri.

— Nu te chinui, e închisă pe dinafară...

Zhenxing veni în faţa ei, furios la culme.

— O să te ciomăgesc, femeie stricată...

— Bate-mă! La prânz nu m-ai atins destul şi-am venit să

continuăm. Hai, bate-mă! Pocneşte-mă!

Braţul lui se înmuie. Privea buimac, în timp ce respiraţia i se precipită. Femeia se apropie de el.

— Nu suntem la teatru, la „Primăvara în casa de jad”, aşa că, dă-i!

El se trase înapoi. Ea înaintă:

— Loveşte-mă, hai!

Pieptul femeii aproape că se lipi de al lui.

— Dă-i!

Zhenxing ridică braţele în sus, ferindu-se să fie atins de carnea femeii. Bocceaua pe care şi-o făcuse îi căzu la pământ.

— De ce vă bateţi joc de mine, stăpână? imploră, cu lacrimi în ochi. Cu ce v-am supărat...

— Eu îmi bat joc? Cum? rosti cu ton serios, trăgându-se puţin. Eşti sărac, nu te-ai decât pe tine, asta ţi-e averea... Eu pe tine te vreau, prostule!

— Ai vrea să-ţi lucrez pe degeaba?

Femeia râse din toată inima.

— Oh, eu nu-s ca bogătaşii de care ţi-e teamă. Sunt o tânără văduvă şi te vreau pe tine, pe viaţă te vreau!

— Vrei să mă iei de bărbat? se sperie el. Nu te cred. Şi nici nu te vreau!

Ea rămase tăcută un moment, se aplecă şi culese legătura lui cu lucruri de pe jos, o scutură de praf şi o puse pe pat.

— Ştiam, spuse, tristă. Îmi placi şi-aş vrea să te iau, dar văd că nu se poate. Şi căutam un om cu inimă bună... Hai, primeşti?

— Prostii! Ţi-ai greşit ţinta, i-o reteză el feriţi.

— Toţi mă privesc la fel. Mă cred un om de nimic... Dar nu-i aşa! Ei m-au stricat. Eu nu-s...

— Dacă mai ai ceva ruşine în tine, dă-mi drumul.

— Fie, doar n-o să te ţin legat de mine, spuse ea, dezamăgită. Oftă. Hai, pleacă!

Zhenxing îşi înşfăcă bocceaua şi o zbughi spre uşă, parcă atunci scăpat dintr-o. Lemniţă.

— Stai! îl opri ea, înaintând până lângă prag. O strig mai întâi pe tuşa să deschidă lacătul şi pe urmă am de gând să-ţi dau simbria.

Zhenxing o privi fără să vrea în ochi.

Brusc, tânăra femeie se smuci iar din loc, veni spre el şi îngenunche, încercuindu-i picioarele cu braţele şi ţinându-şi capul dat pe spate, pentru a-l privii în faţă. Plângea de-a binelea.

— Omule bun, începu cu glas tremurat, de ce ai inima

atât de rece? Nici nu ştii câte am de îndurat. Eu nu sunt rea, lumea m-a stricat. Ascultă-mă, ascult-o pe sora Splendida.

Tatăl ei fusese un renumit cântăreţ de operă de Beijing[39]. Certându-se cu directorul trupei, se întorsese în locurile sale natale, vânduse bruma de pământ pe care o moştenise şi alcătuise o trupă a sa, cu care cutreiera satele şi oraşele. Splendida îşi pierduse mama de mică şi fusese dată în grija mătuşii. La cincisprezece ani, tatăl o urcase pe scenă şi cu toate că nu era o artistă de prima mână, se dovedise sârguincioasă şi, cum era şi frumoasă, fusese deja supranumită Lăptuca[40]. La şaptesprezece ani, juca în oraşul Dalian. Un comandant, văzând-o cât e de gingaşă, pusese la bătaie arginţi frumoşi să şi-o facă soţie

[39] Artă sintetică ultraelaborată, apelând la muzică, dans, cânt, acrobaţie, declamaţie, opera de Beijing se realizează ca o dramă alegorică în care convenţia fixează într-o simbolistică desăvîrşită atât mimica, gesturile, machiajul, costumaţia actorilor, cât şi elementele (precare) de decor, rechizitele actorilor şi chiar anumite sunete de fundal. Cele patru mari categorii de roluri ale ei, stereotipe şi schematice, (axate pe o trăsătură dominantă de caracter) sunt: de bărbaţi, de femei, de feţe pictate (acestea în funcţie de culoarea machiajului pot reprezenta un om cinstit – faţă neagră, un şarlatan – faţă albă, un tâlhar – faţă cu pată albă pe nas, demon – faţă verde, zeu, zeiţă – faţă aurie ori galbenă, etc.) şi de comici. Timpul de reprezentare a unui spectacol de operă de Beijing putea dura şi zece ore.

[40] Xiao Baicai, Micuţa Varză, de fapt Bateai se traduce Legumă Albă şi este un fel de lăptucă de Orient, o Varză care nu creşte rotund, ci prelung.

secundară. Tatăl ei refuzase energic, împachetase degrabă şi se mutase în Yantai. Ofiţerul se folosise atunci de un şiretlic. Trimisese acolo un om de-al său, acela invitase trupa pe o corabie şi o arestase pe Splendida. Tatăl le ceruse socoteală, dar fusese snopit în bătăi, până când vărsase sânge. Înainte de a-şi da ultima suflare, el lăsase du limbă de moarte ca fiica să i se întoarcă în satul natal şi să nu mai urce în viaţa ei pe scenă. Fratele ei, Yang Gengxin, era student în Beijing şi încercase fără succes să-şi răzbune tatăl, li trebuiau bani mulţi şi el nu avea de nici unele. Atunci licenţiatul Kong se arătase săritor la nevoie şi o peţise pentru unul dintre nepoţii săi, cu o singură condiţie, pe care clanul Kong o respecta din moşi-strămoşi: în caz că soţul murea, soţia nu se putea remărita, păstrându-se în văduvie până la sfârşitul vieţii. Nepotul acela era proprietarul câtorva zeci de *mu* de teren muntos şi ţinea un restaurant în Yantai. Splendida aflase abia după măritiş că soţul ei era sfârşit din pricina opiumului, şi că deja nu mai era om, ci o umbră, un strigoi. La numai câteva luni de la nuntă, se prăpădise. Ca să-l poată înmormânta, ea îi vânduse fratelui lui restaurantul şi o parte din pământ.

—... În primii ani m-am chinuit îngrozitor. Tata murise,

fratele se afla la o mie de Zi depărtare. Cum să trăiesc? Ce să fac? Licenţiatul Kong şi fiul său, nu i-ar mai răbda pământul, şi alţi câţiva bogătaşi de aici şi-au pus în gând să mă piardă; m-au căutat şi m-au chemat să mă prind cu ei la jocuri de noroc, la băutură şi la petreceri, – să-i ajut să-şi toace banii... Numai că eu nu mi-am bătut joc de trupul meu şi niciunul nu s-a ales cu nimic de la mine. Voiau să se distreze cu mine, dar i-am dibuit la timp! Pe urmă, de teamă că n-am să le fac faţă, am chemat-o în casa mea pe mătuşa, văduvă şi ea. Mai târziu, când fratele meu a ajuns dregător, neruşinaţii n-au mai îndrăznit să mă ia peste picior, dar din păcate, oum-necum, faima rea deja mi se dusese. Oricine auzea de Lăptuca, scuipa cu scârbă. Până şi tu, nu-i aşa? Femeia îşi şterse lacrimile şi se ridică. În afara mătuşii, nimeni nu-mi ştie năduful! Omule bun, te ştiu cinstit şi cuminte, ia aminte: eu nu-s din tagma bogătaşilor şi nici pramatie nu sunt, că pe mine nu mă lasă inima să-mi bat joc de oameni. Am suferit atâta din pricina altora! Astăzi mi-am îngroşat pielea obrazului fiindcă te-aş vrea alături de mine. Actele mele se află în mâinile lui Kong, dar dacă m-ai vrea eu te-aş lua de bărbat ca să-mi fii reazemul vieţii... Numai că văd că nu se poate... Tare aş fi vrut să fiu... cu tine... Dacă te mint cu ceva, uite, să nu

mă ierte tata, în vecii-vecilor! Nu mă aşteptam ca haita aia de bărbaţi să-mi dea târcoale ca roiul de muşte la stropul de sânge. Cu tine m-am purtat cum am putut mai bine, dar nu ţi-am clintit cât de cât inima... Omule bun, ştiu că ai inimă blindă. Cu tine... Nu, nu, nu mă supără. Nu te urăsc şi n-am să-ţi port pică. Poţi să rămâi aici pe mai departe şi să bagi de seamă cum sunt. Asta e! Poţi pleca, sau rămâi, fad cum vrei!

Fără să se uite la el, Splendida se duse la uşă, trase de ea şi o deschise larg. În clipa aceea, un vârtej de vânt cu zloată pătrunse în cameră. Opaiţul se stinse.

7

— Fir-ar de revoluţie! izbucni Zhang Al Treilea, mânios. Când om fi ars santal pentru morţi, de s-a întors el în otravă şi sânge? Gineri-miu cel mare e bandit – mai bine crăpa, păcătosul! Al doilea, pietrarul, mi se părea om drept şi cinstit; cui i-ar fi trăsnit prin cap că e comunist? Tu eşti un domn, doar eşti învăţător, şi nu-mi vorbeşti decât de răzmeriţe, apoi o ţii una şi bună, că maimuţa s-a prefăcut în om şi încă nu mai ştiu eu ce bazaconii. Oi fi tu maimuţă, eu mă ştiu născut şi crescut de părinţi şi de bunici.

Zâmbitor, clătinându-şi capul cu pletele netunse de multă vreme, domnul Chen se uita prin oohelari, fără

niciun gând rău, la ţăranul cu faţa roşcovană şi gâtul gros. Stătea în gazdă la Zhang Al Treilea de mai bine de o jumătate de an. Piersica pusese o vorbă pe lângă maică-sa şi amândouă hotărâseră să-l primească. Zhang, însă, nu era de acord să ţină bărbat străin în casă, dar nu se împotrivise prea tare, fiindcă i se părea că prezer. Ţa unui om cu carte îl făcea şi pe el mai important.

Pentru a-şi masca activitatea, domnul Chen deschisese o şcoală sătească în cele două săli înguste ale unui templu străvechi, dărăpănat. Avea vreo duzină de elevi. Cât priveşte leafa, domnul Chen nici nu se gândise că ar putea să primească aşa ceva, părinţii elevilor n-aveau cum plăti, şi cu toate acestea fiecare familie se îngrijea, prin rotaţie, de masa învăţătorului. În paralel cu activitatea didactică, domnul Chen recruta noi comunişti. Atrăsese deja trei oameni: pe vânzătorul de coconi de viermi de mătase, Zhang Fuxiang, pe Yang Yuqing, negustorul de brânză de soia, care se pripăşise acolo de pe alte meleaguri, şi pe ştiutorul de carte din partea locului, Zhang Fuli, care învăţase doi ani într-o şcoală particulară.

La începutul primăverii, elevii plecaseră care încotro: pe câmp, la muncă sau la cerşit, departe de sat, astfel că învăţătorul luase automat vacanţă şi nici de hrana lui nu

se mai îngrijea nimeni.

Acum, domnul Chen îi dădea o mână de ajutor lui Zhang Al Treilea la pregătirea patului viermilor de mătase. Se apucase, totodată, pe un ton domol, să-i clarifice lui Zhang mobilul revoluţiei. O pornise de la transformarea maimuţei în om şi de la rolul hotărâtor al muncii în naşterea lumii, a civilizaţiei. De la comuna primitivă ajunsese la supraprodus, de la originea proprietăţii private la împărţirea în clase, de la exploatarea de clasă la marea producţie colectivă ca rod al victoriei revoluţiei socialiste, când unul ca Zhang, n-ar mai trudi atât de necăjit, ci ar lucra uşor, cu voioşie...

„Bă, ţăcălie”, se înciudase ţăranul, „te-ai oploşit pe la casa mea, te înfrupţi pe gratis şi te faci că te omori cu firea că nu sunt eu vesel. Să ştii că mi te-am ghicit dintr-o ochire. Ţi-am prins şiretenia, domniile. N-am de nici unele...” Când domnul Chen spusese că cei care îndură amarul trebuie să se unească împotriva bogătaşilor.

Zhang Al Treilea nu mai răbdase şi se răţoise la învăţătorul pentru care până atunci avusese oarecare consideraţie.

— Omule, vorbi blând domnul Chen, zâmbind, faptul că ginerele tău cel mare e pungaş dovedeşte una din părţile

rele ale acestei societăţi; cei mai mari pungaşi sunt cei care au în mână puterea. Ginerele al doilea vrea să răstoarne această societate întunecată, el e împotriva mandarinilor. M-ai înţeles greşit, bătrâne, maimuţa de care ziceam...

— Ce-mi pasă mie care dintre maimuţe? Eu una ştiu, să nu bag omul la un loc cu animalele! Baliverne, asta-i!

Stăpânit de mânie, Zhang Al Treilea, atât de obişnuit cu munca sa, se arătă neîndemânatic şi rupse firul gogoaşei în care era nimfa viermelui de mătase. Pus în libertate, fluturele prinse a se roti prin cameră.

— Iute! sări ţăranul căutând după preţiosul gândac.

— Poftim, întrebă domnul Chen, potrivindu-şi ochelarii pe nas, neştiind ce se întâmplase.

— Gândacui! strigă ţăranul. Uşa, închide uşa!

Ţinându-şi ochelarii, domnul Chen se repezi la uşă, dar fluturele îi scăpă printre degete. Zhang ţâşni peste prag, dar alunecă şi se prăbuşi cu o bufnitură puternică dincolo de uşă.

Plouase şi apa băltea în curte. Domnul Chen încercă să-l ridice de unde era, însă Al Treilea căzu şi mai rău. Atunci învăţătorul se apucă să-l şteargă de noroi. Zhang îi îndepărtă mâna, se uită cu durere în suflet după fluturele

care zburase peste zidul curţii şi o porni cu năduf spre camera de miazăzi.

—... mama ta. Fir-ar să fie, ce m-am necăjit! Nu ştie decât să-i dea din gură, la nimic nu se pricepe...

Cu mâinile pline de pământ, învăţătorul Chen râse amar. Auzise înjurătura ţăranului, dar nu se supărase. Crescuse şi studiase la oraş şi acum era la primul său contact cu ţăranii. Eşecurile nu-l speriau, nu se temea de greşeli, fiind dornic să ajungă la fel ca tovarăşul Li Shaoxian, care vorbea şi se comporta aidoma oamenilor simpli. Nu luase în seamă atitudinea ţăranului, mai mult, înţelese câtă preţuire acorda acesta unui gândac, însemnând, pentru el, sângele şi sudoarea lui. Lucrul acesta era strâns legat de viaţa familiei sale!

Se întoarse înoasă. Se simţea vlăguit. Maţele îi chiorăiau. În zori, Cumătră A Treia făcuse obişnuita fiertură de orez, iar lui îi pregătise un fel de turtă şi câteva felii de dovleac uscat, dar el nu se atinsese de ele. În ciuda burniţei, femeia se dusese pe câmp, la muncă. Crizantema, în spinare cu frăţiorul de trei ani şi ceva, plecase pe munte, după ierburi sălbatice şi încă nu se înapoiase. Ce să facă? Strânse şi mai tare cureaua şi se apucă să citească din Marx. După vreo zece pagini, nu-şi

mai putu ţine pleoapele istovite, care se închiseră.

— Domnule, masa!

Cuvintele i se înfipseră în minte. În starea de toropeală în care se găsea, îşi zicea că bine ar fi ca invitaţia să fie una adevărată, să nu rămână doar o părere.

— Domnule, hai să mâncaţi şi o să dormiţi mai apoi!

Glasul îi era cunoscut. Dar nu, nu putea fi decât o năzărire. Se strădui să deschidă ochii.

— Ai murit în somn, sau ce?

Domnul Chen se trezi brusc. Când îşi desfăcu pleoapele, zări chipul posomorât al ţăranului.

— Mănâncă! îl îndemnă acesta, arătând ce-i adusese. E caldă.

Domnul Chen se aşeză pe cuptor unde se aflau turta aburiridă, două boluri cu fiertură de orez şi câteva felii de dovleac uscat. Adânc mişcat, întoarse spre Zhang Al Treilea ochii scăldaţi în lacrimi. Dar ţăranul nu-l mai luă în seamă. Se chircise alături, fumând.

— Mănâncă. Eu mi-am pus burta la cale.

Învăţătorul ridică unul din boluri şi uitându-se înspre ţăranul slab, numai piele şi os, rosti câteva cuvinte cu voce mângâietoare:

— Asta este solidaritatea, omule sărman. Moşierii şi

fabricanţii... Uf, unchiule, aş vrea să-ţi spun că ai mei sunt avuţi. Stăpânesc vreo două sute de *mu* de pământ şi trăieso din sudoarea argaţilor...

Zhang Al Treilea tocmai îşi scotea tabachera şi rămase cu gura căscată, măsurându-l de sus şi până jos pe domnul care îi stătea în preajmă de mai bine de jumătate de an, însă nu descoperi nimic deosebit, în afara celor câteva petece noi de pe roba lui gri din pânză subţire. „Ce tot îndrugă ăsta?” îşi zise, aprinzându-şi ţigara pusă între buze. „Dacă ai atâta bogăţie de pământ, ce ţi-o mai trebui cătunul ăsta de munte, unde nu câştigi nimic şi te ţii de pe o zi pe alta din mila altora? Gogoşi! Ori mă socoate vreun netot!”

— Nu mă crezi? Domnul Chen se întrerupse pentru a înghiţi o gură din fiertura de orez. Toate relele pământului se trase de la exploatarea nevoiaşilor. Uite, să-ţi explic...

Ţăranul se înfierbântă şi el. Observând acest lucru, domnul Chen prinse aripi. Uită de burta care aştepta să fie umplută, uită cu cine stătea de vorbă. Se porni să cuvinteze despre izvorul relelor, despre revoluţie, despre lumea viitorului.

— Tu eşti.com... eşti comunist! izbucni ţăranul, sărind de pe cnptor şi tremurând ca varga.

— Da, omule. Suntem tovarăşi de arme şi de revoluţie! adeveri domnul Chen, neluând seama la starea în care se găsea gazda sa.

— Vai! Taci! Să taci! Pleacă! În tinde-o de aici numaidecât!

Domnul Chen rămase tăcut şi abia în acest moment îşi aminti ce-i spusese în repetate rânduri Cumătră A Treia: ca nu cumva în faţa soţului ei să pronunţe cuvântul „comunist”. Vorba, o dată ieşită din gură, n-o mai prinzi nici cu patru bidivii!

— Nu te nelinişti, unchiule... încercă tânărul învăţător să-i vorbească pe şleau!

— Eu? Eu am familie şi n-am chef de puşcărie! Ia gura de pe mâncarea mea! Ţăranul îl prinse de braţ, zgâlţâindu-l. Fiertura din bol se vărsă pe pat.

— Omule!

Zhang Al Treilea nu încetă să-l scuture bine, îl obligă astfel să se dea jos de pe cuptor şi îl dădu pe uşă afară, aşa desculţ cum era, apoi se luă după el, îmbrâncindu-l.

— Stai puţin... încercă să-l domolească domnul Chen, când ochelarii îi căzură de pe nas.

— Nu-ţi face griji, nu se atinge nimeni de lucrurile tale. O trimit pe Crizantema cu ele la templu. Acum pleacă! Să nu

te mai văd! Al Treilea nu-l slăbi o clipă. Îl împinse cu braţele, cu capul, până îl scoase din curte şi numai atunci se potoli şi încuie poarta în urma lui.

În drum, domnul Chen alunecă şi căzu la pământ. Fără ochelari, îi jucau în faţa ochilor, înceţoşate, toate lucrurile. Se ridică şi bătu în poartă:

— Deschide, omule! Eu...

— Te rog pe toţi zeii, omule bun! răsună de dincolo glasul rugător al lui Zhang Al Treilea, parcă înlăcrimat. Lasă-mă şi tu în plata cerului! îmi ajung cei doi gineri. Nu mai rabd! Eu nu mai pot! Fii bun şi du-te într-ale tale.

Domnul Chen renunţă să mai bată în poartă. Desculţ, cu capul în pământ, o porni încet, înaintă câţiva paşi, dar apoi se înapoie şi, când ajunse în dreptul porţii, strigă:

— N-ai grijă, unchiule. Plec chiar acum.

O apucă prin noroiul clisos al drumului, străbătând uliţa îngustă, mărginită de ziduri scunde din piatră, îndărătul cărora erau grădinile de zarzavat; înainta anevoie, câte un picior afundându-i-se zdravăn în pământul moale, saturat de apă. Ploaia de primăvară se cernea neobosită, pătruzindu-l până la piele şi şiroindu-i în pârâiaşe de-a lungul pletelor lui de cărturar, în vreme ce ochii-i mari, de miop, îi dădeau o înfăţişare ciudată. Când ajunse pe malul

râului, întoarse capul. Reuşi să ghicească vag silueta impozantă a muntelui, ascunsă pe alocuri de pâlcuri de nori şi deja proaspăt îmbrăcată în culoarea de jad a primăverii. De-a lungul râului se întindeau livezile de piersici în floare, care, sub pânza fină a ploii, păreau un ocean sângeriu.

Cerul e plin de aripa ploii.

Munţii sunt roşii cu totul Florile-n piersic sunt picuri de sânge;

Luptător în dreptate-i bărbatul.

Chiar *stomacul de-i roade în gol!*

***Cei la* mult *greu se* revarsă uniţi**

Ca *torenţii de munte în vară*

Dracii şi monştrii sunt frunze în vânt

Toamna, culoarea pe munţi şi pe ape-i compactă!

Recită poezia, într-o exaltare întreţinută de peisajul proaspăt, viu.

— Vai, domnule, cu cine vorbiţi?

Căută cu privirea drept înainte, atent, şi desluşi o femeie, în mână cu o umbrelă neagră, însă nici vorbă să distingă ridurile adânci şi multe de pe faţa femeii, fardul ei gros şi părul strâns în coc înalt la spate, pomădat din abundenţă, încât era de un negru sclipitor.

— Admir peisajul, răspunse el, politicos.

— Vai de mine, dar aşa în picioarele goale! Un domn desculţ, ha-ha-ha! râse ea.

— Picioarele... Venisem să mă spăl pe picioare, apa e curată şi răcoroasă. Băgă picioarele în apă şi, ca să evite alte întrebări, atacă el: Unde te duci, cumătră?

— La târg. Zici că te minunai cât de frumoase sunt florile de piersic din livada mea? îl întrebă femeia, râzând mereu. Rupse două crengi încărcate de flori din copacul cel mai apropiat şi i le întinse.

— Ce faci? Nu e bine. Cum te lasă inima să distrugi un pom care leagă roade? Tu cu ce te ocupi? Eşti săracă?

Femeia băgă de seamă că el făcuse ochii mari şi dăduse să se apropie de ea, s-o vadă mai bine.

— Văd că eşti om bun, domnule, spuse ea, privind chipul livid al tânărului de treizeci de ani, aflat în faţa sa. Săracă nu-s, dar am dat de-un necaz... Ei, nu-i nimic! Oricum, o duo mai rău decât sărăcanii de-aici. De nu mă crezi, vino pe la mine.

— Vorbeşti aşa...

— Ai nevastă? îl întrebă ea brusc, zâmbind şi arătându-şi dinţii de aur.

— Poftim?

— N-ai pe nimeni noaptea lângă tine şi mai zici că vorbesc nu ştiu-cum! Ha-ha-ha! Femeia se răsuci într-un fel anume, ca să-l aţâţe şi plecă râzând, legănându-şi umbrela.

— Ce femeie! răbufni el. Roşise tot. Scuipă.

Şapte-opt copii cu panere în mână se întorceau în sat.

Văzându-l, îl înconjurară, întrebându-l de-a valma:

— Ce faceţi aici, domnule învăţător?

— Aţi mâncat, domnule învăţător?

— Sunteţi ud leoarcă, domnule învăţător!

— Desculţ, domnule învăţător?

Crizantema se sperie.

— De ce nu sunteţi acasă, frate Chen?... V-aţi udat tot! Ah! şi ochelarii? Dacă n-aţi mâncat, să ştiţi că am adus ceva bun...

Chen îiâmbrăţişă şi-i mângâie, protector, ca o cloşcă pigulindu-şi puii care-au dat prin baltă. Erau elevii lui iubiţi şi se simţi străbătut de un val de căldură.

— Unde mi-aţi fost, copii, de v-aţi înapoiat abia acum?

— Am fost...

— Rong! o opri Crizantema pe sora lui Cincizeci.

— Am căutat rădăcini bune de mânoat. Pe urmă ne-am adăpostit de ploaie şi aşa s-a făcut târziu;

— Frate mai mare! scânci Fărâmiţă.

Domnul Chen îl luă în braţe. Crizantema se uită nedumerită spre picioarele goale ale învăţătorului:

— Pantofii...

— Sunt acasă... Parcă voi aveţi!

— Noi suntem obişnuiţi. Cum se încălzeşte vremea, nu ne mai încălţăm. Dumneavoastră sunteţi iasă un domn!

— Şi domnii pot să umble desculţi. Îşi călesc organismul.

Crizantema vru să-l ia cu ea acasă, dar Chen o refuză. Spuse că luase deja prânzul şi că se ducea la templu să citească ceva.

— Mama-i acasă? întrebă Crizantema.

— Încă nu s-a întors.

— Şi ochelarii?

— Pe o ploaie ca asta îmi alunecă. Taică-tău s-a temut să nu-i sparg şi i-a luat el să-i ţină bine, lămuri învăţătorul, râzând.

Cumătră A Treia intră pe poartă, puse sapa jos, iar mâna de răsaduri care-i rămăsese o îngropă undeva lângă zid. Îşi scoase pălăria mare, împletită din paie de sorg, care o ferise de ploaie şi intră în casă. Primul lucru pe care îl făcu fu să se scuture de apă şi să se spele.

— Crizantema! Crizantema! strigă. Neprimind răspuns,

întrebă, mai mult pentru sine. Nu e nimeni acasă? Merse în aripa apuseană a casei şi dădu acolo peste bucatele aproape neatinse. Lângă patul-cuptor găsi o legătură. Bănuitoare, o desfăcu şi găsi în ea o robă de bumbac, câteva cărţi, o pereche de încălţări cu faţă de pânză, între care erau prinşi nişte ochelari.

— Ce să fie? se miră. Domnul Chen vrea să plece? De ce n-a mâncat? Unde-s ai mei? Poarta era descuiată...

Auzi paşi şi ştiu cine era.

— Unde mi-ai fost? S-a întâmplat ceva? întrebă neliniştită.

Zhang Al Treilea apăru în uşă, roşu la faţă. Se uita prostit la nevastă, fără un cuvânt.

— Iar ai dat cu nasul prin băutură, îl certă ea, simţind că duhneşte a alcool. Ai plecat lăsând totul vraişte, n-aveai casă şi nu te mai privea!

— Că ţie – ţi pasă de ea! I-ai făcut mai rău decât ar fi fost să-i pună cineva foc. De-aia am tras şi eu o beţie. De-acum pot să şi crăp...!

Ea se încruntă. Sprâncenele fine, prelungi, i se arouiră.

— Ce s-a petrecut aici? Vorbeşte o dată! întrebă, străduindu-se să-şi păstreze calmul.

— Hm! Când mă iau după tine, nu m-aleg cu bine! La-

nceput n-am ştiut că-l opreşti la noi. Erai bunătatea întruchipată. Vezi, înşală-lume ăsta ţi-a distrus casa. Ştii cine e?

— N-are nicio vină el. Fireşte, eu am ştiut de la bun început, recunoscu ea, cu glas scăzut.

— Ce anume? se sumeţi el şi ridică vocea. Ehei, pe voi, femeile, vă poate duce de nas, dar cu mine nu-i merge! Treaba asta e pe muchie de cuţit...

— Vorbeşte mai încet! îl opri ea, astupându-i gura cu palma. Sau îţi chemi în gura mare beleaua.

— Află că nu mi-e frică! spuse, de data asta mai încet, rotindu-şi nelinişstit privirile, pe când barba zbârlită îi tremura de-a binelea. Inşală-lume ăsta a strâns în suflet numai venin.

— Ţi-am spus că ştiam că e comunist, repetă ea, apoi împachetă lucrurile şi le puse pe pat. Nu-l condamna.

Cumătră A Treia vorbi potolit, însă bărbatul se holbă la ea şi vreme îndelungată nu scoase un cuvânt. Apoi dintr-odată veni în faţa nevestei. O prinse cu putere de braţ.

— Mama ta! răcni. Ştiai pe ce drumuri umblă şi mi l-ai băgat în casă. Eşti...

Femeia îl înfruntă, dar parcă mai liniştită decât altă dată.

— Loveşte-mă, hai! Om care nu alegi binele de rău, hai, du-te şi declară, o să mă ia şi pe mine şi pe el, iar tu capeţi un premiu! Hai, atinge-mă şi du-te!

Bărbatul ridică braţul, furios, apoi făcu calea întoarsă şi lovi patul.

— Ce ţi-a venit, ai înnebunit? zise, distrus. Ăştia nu mai ştiu pe unde să se ascundă şi ţie nici că-ţi pasă!

— Stai jos şi domoleşte-te! Femeia îi puse în mână luleaua şi firele de tutun mentolate. Se aşează lângă el.

— Lumea te împinge de la spate şi de un reazem ai oricând nevoie. Programul Partidului Comunist e bun, şi atâţia oameni, dacă le-a fost să moară, au murit, iar dacă le-a fost dat să se ascundă, au fugit prin alte locuri. Noi ştim prea bine ce i s-a întâmplat fratelui Shizhang. Oare atâţia şi atâţia oameni să n-aibă casă şi agoniseală, bătrâni şi copii? Numai nouă să ne fie frică? Şi de-ar fi aşa, la ce foloseşte frica? Astăzi, uite, dau lucrurile pe faţă. Dacă nu ne apărăm chiar noi ginerii, ticăloşii îi omoară şi ne rămân fetele văduve. Zi tu, ce să facem? Eşti în stare să-l vinzi pe învăţător?

— Fie-ţi milă! ceru el, înmuindu-se.

— Mă gândesc că nu eşti om rău. Femeia îşi reţinu un zâmbet. Ei, acum ce mai spui?

— I-am luat mâncarea din mână şi l-am dat afară pe poartă. M-a făcut să mi se ridice sângele la cap şi mi se părea că aşa nu mai merge. Pe urmă mi-a fost şi mie milă şi-am luat doi *liang* de alcool, ca să mai prind ceva inimă. Aveam de gând să-i duc eu lucrurile, să-i zio câteva vorbe şi să-l scap.

— Ce inimă ai avut să dai omul afară pe vremea asta, şi cu burta goală! sări ea cu gura pe bărbat. Un om ca el, în loc să trăiască ea un boier, îşi pune viaţa la bătaie şi acum, săracu', n-are nici unde să-şi tragă sufletul!

Cuvintele se abătură, unele după altele, tot mai aspre, şfichiuind ca rafalele de vânt. Numai că Zhang Al Treilea era Zhang Al Treilea, îşi plecă spăsit capul, în sinea lui recunoscându-se învins, însă în faţa soţiei tot nu se lăsă.

— Destul! Ştiu eu şi singur cum să mă port!

— Ne ţinem oaspetele şi avem grijă şi de casă, spuse ea. Dacă suntem cu luare-aminte în toate, n-are ce să se-ntâmple. Una la zece mii... Ei, uite, mai e şi una ca asta!

Bărbatul încuviinţă din cap, scutură scrumul ţigării şi se apucă să strângă masa. Cumătră A Treia rămase ca trăsnită. El nu făcea niciodată treabă în casă în faţa ei sau a fetelor. Aşa era regula pentru bărbaţi la ţară.

— Mă duc să pun mâncarea la încălzit. Tu adu-l degrabă

acasă, o sfătui el.

— Ei, asta nu pot s-o fac, zise ea, râzând. Cine l-a gonit, ăla să-l aducă.

— M-am purtat fără cap. El e un domn şi poate că a prins pică pe mine, încercă el să scape.

— Să nu crezi că toţi sunt ca tine, îl contrazise ea şi îi făcu vânt spre ieşire. Du-te. Prefă-te că nu s-a întâmplat nimic şi-l cheamă la masă.

El se cocli, şovăi şi, când să plece, îşi aminti ceva şi se înapoie la cuptor

— Oh, ce mai bărbat, te schimbi mai rău ea o codană. Eşti un aiurit... se mânie ea.

— Eu sau tu, care e aiurit? nu se lăsă el şi se întoarse, arătând că luase încălţările şi ochelarii. El e domn, cum să intre desculţ pe poarta mea? Ori să bâjbâie ca un orb? Tu eşti aia aiurită rău ziua-n amiaza mare!

Ea nu mai zise nimic. Chiar atunci, Crizantema intră înoasă. Cumătră A Treia se repezi să le dea copiilor haine de schimb şi apoi îşi scoase sânul să-şi alăpteze băiatul. O ţărancă, dacă n-are alt pruno nou-născut, îşi înţarcă ultimul dintre copii târziu, astfel că la şapte-opt ani încă îi mai dă să sugă. Băiatul respinse ţâţa.

— Nu vreau, spuse, sincer. Am mâncat ce mi-a dat

surioara.

— A mâncat ierburi? se miră mama, uitându-se la cea de-a treia fiică.

Crizantema scoase ierburile şi încercă să dosească ce mai avea în paner.

— Ce-ai acolo, Crizantema? întrebă mama.

— Nimic, ni... zise fata, roşie toată.

— Ia să văd!

Crizantema îşi roti ochii în cap, îşi lăsă botişorul în jos şi se văzu nevoită să arate panerul, în care se găseau boţuri de mămăligă şi bucăţi de dovleac uscat de toate mărimile.

— Vorbeşte! se mânie femeia.

— Ceilalţi copii m-au luat prin sate. Eu nu voiam să mă duc...

O durere ascuţită, amară, îi străpunse femeii pieptul. Scrâşni din dinţi. Faţa i se făcu albă ca hârtia. Crizantema îngenunchease în faţa ei şi i se agăţase de pulpana fustei, plângând:

— Nu mai fac, mămico! Bate-mă, sunt vinovată! Eu pot să îndur greul. M-am dus, văzându-te slăbită şi tot auzindu-l pe-ăsta mi-o că-i e foame. Bate-mă, ca să nu mai fac.

— Scoală-te. N-o să te bat... Săltă capul şi lacrimile îi

şiroiră pe obraji. Fată neascultătoare! Mama ne-a spus mereu că bunica a murit muşcată de câini, pe când cerşea de-ale gurii... înainte de a-şi da duhul, m-a pus să ard coşul cu ce brumă câştigase şi a lăsat cu limbă de moarte ca nimeni din neam să nu mai oerşească.

— Am greşit. Mâine mă duo la mormânt cu ceva! spuse Crizantema, plângând.

Curând, îşi reveni, îşi sumeţi pieptul mic, slab şi căzu pe gânduri, ca un om mare.

Din curte, se auzi glasul lui Zhang Al Treilea.

— Ea singură are umbrelă. Geruială Picior Mare într-un fel ne e rudă.

— Geruială. Are picioarele mari? întreba Chen.

— Deloc. I se zice aşa din pricină că face pe peţitoarea.

— M-am întors, rosti domnul Chen, intrând pe uşă.

— Treceţi degrabă dincoace. Mâncarea e caldă.

La masă, femeia îi şopti învăţătorului să nu fie supărat.

— Cine s-a supărat? Aşa e în familie, lumea se mai ceartă, recunoscu Chen.

— De la Zhenhai, nicio veste, zise ea.

— Linişteşte-te. În câteva zile or să ia legătura cu mine. Cumătră, ginerele tău a făcut treabă bună, capturând vreo zece arme de la duşman...

Câtă vreme există iubire, nu are importanţă dacă apropierea a doua suflete întârzie. Splendida credea în acest precept. Ea şi Zhenxing îşi mărturisiseră unul altuia sentimentele şi, de când îl avea tot în preajmă, ea se schimbase mult. Renunţase la vechile sale obiceiuri, era mai veselă şi mai sănătoasă.

Sigur, umbra rea a vieţii de mai înainte nu putuse să nu se facă simţită. În vară, Zhenxing fusese martor la schingiuirea tatălui său de către ai lui Kong. Atunci îl căutase pe fratele său, dar acesta, aflând de legătura lui, nu-l înţelesese şi-l pălmuise în plin câmp, lăsându-l acolo. Se întorsese acasă şi, când ultimul suflu de viaţă se stinsese din trupul muncit de chinuri al părintelui său, se prăbuşise peste el, pierzându-şi cunoştinţa. Când îşi revenise, primul gând fusese să termine cu Splendida. Atunci lăsase totul baltă şi fugise într-un suflet în Târgul Familiei Kong.

— Ce-a fost, a fost, i se adresase el iubitei. Acum o soartă nemiloasă ne-a separat pentru totdeauna. De azi înainte, nu ne mai cunoaştem.

Ea se speriase. Chipul lui era, ca niciodată, răvăşit, cu ochii înroşiţi, plini de lacrimi.

— Nu vorbi de despărţire. Hai să ne lămurim, implorase

ea.

— Să ne lămurim? Ce mai e de lămurit? ridicase el tonul, gata de plecare.

Văzându-l cum arăta, cu pumnii strânşi, orb de furie şi de ură, ea se înfricoşase, se trăsese înapoi, lipindu-se de marginea patului şi îşi dusese mâinile la piept.

— Dar ce-ai cu mine? cu ce ţi-am greşit, omule bun...

— Da, sunt bun! Zhenxing se bătea cu pumnii în piept şi continuase, cu durere în glas; Sunt cinstit şi voi v-aţi bătut joc de mine. Sunt cinstit şi am văzut cu ochii mei cum licenţiatul Kong l-a ars de viu pe tata. Sunt cinstit şi de-aia cei cu inimi de lup şi fiere de câine îşi bat joc de mine...

— Vai! Tatăl tău nu mai e! Splendida prinsese să bocească. Ai murit, tată, tată cum mi se mai frânge inima...

Se jelise un timp, până când glasul i se stinsese şi lacrimile îi conteniseră. La început, Zhenxing se neliniştise, apoi, cum inima i se înmuia, se chircise la pământ, punându-se şi el pe plâns.

— Dacă eu sunt de vină, omoară-mă şi gata! Pe cine urăşti, omule? Ai uitat cine sunt? Tata cum a murit? Oi face eu parte din neamul lui Kong, dar ce legătură am eu cu el? Nu el m-a nenorocit? Zile şi nopţi la rând l-am

blestemat pe licenţiatul Kong cu tot neamul lui! Omul meu, omul meu bun! Cu toate că n-am fost dusă în litieră la casa ta, inima asta a mea îţi aparţine!

— Taci! răcnise el.

Splendida se trântise peste rogojina patului şi izbucnise în hohote de plâns. Răguşise de tot şi uneori nu se auzea mai nimic din ce spunea, alteori vocea i se ridica ascuţită, şuierătoare: „Tată! Tată! „Mai întâi îl jelise pe tatăl lui Zhenxing, pe Yu Shizhang, împărtăşind nefericirea iubitului său. Apoi, tot plângând, îşi amintise de propriul său părinte, de felul crud şi trist în care şi el se stinsese, astfel că vărsase lacrimi amare pentru chiar nenorocirea vieţii sale. În cele din urmă, nici ea nu mai ştia pe care dintre taţi îl plângea, cele două necazuri amestecându-se în sufletul ei. Nicicând nu plânsese atât de amarnic.

Abia când mătuşa ei se înapoiase de la cumpărături, încetaseră amândoi să mai bocească.

— N-am să uit niciodată lacrimile pe care le-ai vărsat acum, o asigurase el. E timpul să mă întoro acasă.

— Plecă? Ea îşi înălţase spre el ochii înlăcrimaţi.

— Tata e mort, iar frate-miu e fugit. Acasă nu sunt decât Piersica şi copilul. Au încercat să dea şi foc casei.

Splendida rămăsese gânditoare o vreme, apoi vorbise

cu voce răguşită, dar firească şi sinceră.

— Trebuie să te întorci, sigur, nimeni nu te opreşte. Deşi eu am un gând al meu, că n-o să le fii de prea mare folos şi în orice caz n-ai să ai cu ce să-ţi hrăneşti cumnata şi nepotul. De-aia zic, cumpără un sicriu solid, mergi şi-ţi îngroapă tatăl, curăţă casa şi pe urmă revino aici, ea şi până acum. Poţi să treci mai des pe acasă, le duci alor tăi banii de care au nevoie ea să poată trăi. Nu e bine aşa?

— Xing, intervenise şi mătuşa, altă cale mai bună nu-i. N-ai niciun petec de pământ şi nicio palmă din munte. Iar dacă e să argăţeşti, de ce să n-o faci aici? Unde să te duci?

Zhenxing se supusese, cumpărase un sicriu, căutase o căruţă şi o pornise spre casă, dar acolo cadavrul tatălui său nu mai era. O femeie îi şoptise că îl luase Jiang Mingyiang cu învăţăceii săi. A doua zi, Piersica se înapoiase şi-i spusese că Yu Shizhang fusese îngropat în pădurea de pini roşcaţi din faţa casei lui Ding... Zhenxing pregătise ofrande de carne şi nişte santal şi hârtie să le ardă pentru sufletul mortului şi alergase într-un suflet într-acolo. Apoi, cu ajutorul vecinilor, reparase acoperişul ars al casei şi se întorsese la Splendida. De atunoi, din timp în timp dădea pe acasă să-i aducă Piersicii şi copilului bani şi de-ale gurii. Piersica încerca de fiecare dată să-l oprească.

— Cumnate, ţine-ţi agoniseala. O scot eu la capăt.

— Cum aşa? Ce, nu mă ştii? protesta el. S-ar putea ca tu s-o urăşti şi n-am să-i iau eu apărarea în faţa ta. Dar banii ăştia sunt munciţi!

Cu toate că-i venea greu, Piersica îl prevenea:

— Să nu crezi că eu nu-s în stare să aleg răul de bine. Dar tata a lăsat cu limbă de moarte să nu te mai duci la ea şi nu e bine să treci peste aceste vorbe.

Zhenxing nu spunea nimic şi se înapoia cu ochii înlăcrimaţi în Târgul Familiei Kong...

Era într-o seară. La lumina opaiţului, Splendida şi mătuşa aranjaseră masa joasă de pe cuptor. Zhenxing sta alături, molfăind o ţigară.

— La masă, Xing!

Zhenxing stinse ţigara şi se apropie de masă. Luă bolul cu mâncare şi când să ducă beţişoarele la gură, se opri. Se uită lung la tăiţeii albi şi subţiri, până când în faţa ochilor îi jucă chipul palid al Piersicii. Trase aer în piept, puse bolul pe masă şi se ridică.

— De frate-miu nu mai ştiu nimic, spuse, cu voce tristă. Piersica e amărâtă, şi eu... Mai bine plec. Mi-e mai bine dacă sufăr acolo, alături de ei.

Mătuşa vrei să-l reţină, dar Splendida crezu că e mai

bine să nu se amestece. Zhenxing trecu la el. Splendida intră în camera sa, care fusese rânduită frumos şi cu gust, fără stridenţa de mai înainte. Pe pervazul ferestrei erau două ghivece cu flori – unul cu trandafiri şi altul cu palma lui Buddha. Femeia deschise un sertar, scoase nişte bani şi se duse cu ei în odăiţa lui.

Zhenxing se afla lângă pat, strângându-şi lucrurile.

— Am venit, spuse ea.

El n-o goni şi continuă să-şi facă bagajul, din când în când privind-o. După ce-şi legă bocceaua cu o sfoară, ea îi strecură banii în buzunar.

— Ce?

— Banii pe muncă.

— Nu mi-ai dat prea mult?

— De atâta vreme te cunoso şi eu bine. De nu mă crezi, numără-i.

— Te cred.

— Atunci e bine.

Rămaseră faţă în faţă. Nu scoteau niciunul, nici altul o vorbă. Vântul răbufnea la intervale scurte de timp, pe sub uşă.

Parcă amuţiseră cu totul.

Zhenxing îşi atârnă legătura pe umăr.

— Pleci?

Pleq.

Zhenxing o porni spre uşă. Splendida se luă după el. În curtea întunecoasă, el se opri şi se răsuci spre ea.

— Să nu mă socoţi un om fără inimă. N-am să te uit, oriunde m-or purta paşii şi mi-KH duce zilele.

— Am înţeles prea bine că trebuie să pleci, deşi... parcă m-a lovit trăsnetul! Ea se apropie de el. Îi puse o mână pe piept. Măcar i-ai zis Piersicii ce fel de femeie sunt? Am întâlnit-o. Mi s-a părut a fi om de înţeles.

— Uf, alţii nu-s ca mine şi nu se gândesc la tine.

— Mergi cu bine. Dar mai devreme sau mai târziu o să vin la voi să le vorbesc despre mine...

— Să n-o faci, orice-ar fi, zise el, încordat.

— Pe tine nu te priveşte... îşi scoase cercelul mic din urechea stângă şi i-l îndesă în mână. Asta o să-ţi aducă aminte de mine! şopti. El îl băgă în buzunar. Du-te, o să încui poarta după tine.

Îl urmă până în drum, apoi trase zdravăn drugul de lemn. Stătu înfiptă locului, ascultându-i mersul atât de cunoscut; paşii i se auzeau din ce în ce mai stins. Se îndepărtase. Deodată, simţi că îi piere toată vlaga din oase şi, ca moartă, se prăbuşi moale în spatele porţii.

8

Moşierul din Râpa Pinilor Roşcaţi, Yu Zhishan[41], se opri în faţa porţilor negre, străjuite de doi lei din piatră. Poarta din stânga se deschise larg, dar nu intră, ci rămase pe loc, mulţumindu-se doar să tuşească de câteva ori. Aşteaptă până ce un portar se ivi şi se frânse din şale, poftindu-l înăuntru. Abia atunci, Yu Zhishan îşi ridică poalele robei şi păşi hotărât peste pragul înalt. Străbătu un coridor larg şi ajunse în curtea din faţă. Intendentul Wan Gezi, cu revolverul prins la şold, îi ieşi în întâmpinare şi, în chip de umil salut, împreună mâinile şi le ridică în dreptul frunţii, în acelaşi timp plecându-se adânc.

— Aţi venit prin zăpadă, cu noaptea-n cap, unchiule! spuse el.

— Stăpânul tău e încă acasă? întrebă el din mers, luând-o spre curtea din spate.

— S-a înapoiat ieri de la judeţ, răspunse intendentul, mergând în urma oaspetelui. E vesel, a jucat pietre toată noaptea la Pavilionul Iarnă-Primăvară şi... e încă în pat.

— Aha! Ce l-o fi înveselit? Yu Zhishan aşteptă răspunsul, cu urechile pâlnie.

---

41 Yu, ideogramă cu sensul de bunătate aici.

— Nu ştiu prea bine. Poate să fie... A poruncit pentru diseară o masă de opt persoane!

— Mda! Şi pe cine-a chemat?

— Oameni de la judeţ, dar şi de-ai noştri... A trimis invitaţii.

— Mie de ce nu mi-a trimis? izbucni Yu Zhishan de-a dreptul îndurerat, oprind o clipă bastonul în aer.

— La ce v-ar folosi invitaţia? răspunse Wan în batjocură.

— Crezi că nu merit? Cine are pământ mai mult decât mine în Râpa Pinilor Roşcaţi? se supără Yu.

— Vreau să zic că unchiul e de-al nostru şi poate să vină şi fără invitaţie.

— Ei, aşa da, admise moşierul, venindu-i inima la loc. La urma urmei, ce lucru grozav l-a făcut să se bage la cheltuială?

— Noi, slugile, n-avem voie să flecărim. Dar deoarece sunteţi aici, o să aflaţi numaidecât.

Vorbind, cei doi trecură prin faţa clădirii principale, alcătuită din cinci încăperi, şi ajunseră în curtea din spate. Acolo se ridica o nouă casă cu cinci camere, iar în partea de răsărit se afla o poartă în formă de lună, care dădea într-o altă curte. Intendentul grăbi paşii, îl introduse pe oaspete în salonul central şi porunci să se aducă ceai.

— N-am vreme. Când se scoală stăpânul tău? se arătă Yu Zhishan plin de nelinişte.

— Cum credeţi? Să-l trezesc pe Excelenţa Sa?

— Sunt grăbit, nici vorbă, dar... Yu Zhishan se afla la grea cumpănă. Dacă e obosit, poate că nu e bine să-l deranjez.

— O să trebuiască să aşteptaţi ceva, îi râse intendentul în nas. Şi eu sunt ocupat şi n-am să pot să vă ţin companie.

— Zi-le slugilor să nu facă zgomot prea mare, îl sfătui el, ca un adevărat stăpân al casei.

— Asta-i regulă veche, aminti Wan şi plecă.

— S-a ajuns şi ăsta, dintr-un biet paznic... îl boscorodi Yu Zhishan, aşezându-se într-un fotoliu. Luă o ţigară de pe masă, o aprinse şi se apucă să tragă din ea cu poftă, măsurând cu ochii săi mici, de găină, lucrurile bogate din încăpere.

Salonul, cât trei camere obişnuite, era încărcat cu mobilă grea, lăcuită în negru. Pe pereţi atârnau tablouri semnate de celebrităţi în caligrafie şi pictură; în mijlocul peretelui de la miazăzi, era agăţat un tablou cu genealogia familiei[42], încadrat de două rulouri verticale pe care erau

[42] **Cei desprinşi din spiţa lui Confucius, Kong Fuzi, au păstrat înregistrate cu strictеţe numele tuturor descendenţilor**

caligrafiate următoarele: „Virtutea şi bunătatea s-au transmis din tată în fiu nepieritoare peste veacuri” şi „Poezia se respiră ca aerul, cultura e renaştere”. Iar dedesubt, pe un rulou orizontal era inscripţia: „Licenţiatul Kong, din descendenţa sfântului învăţător al neamului, supranumit Zhengda”.

Yu Zhishan se uită atent la fiecare caligrafie, râzând în sinjea sa: „Lunecosul ăsta bătrân, uite de ce e în stare! Confucius e oale şi ulcele de câteva mii de ani, şi ăsta se socoteşte că se trage din spiţa lui. Ei au fost izgoniţi de Primul împărat al Chinei în locurile astea muntoase, în Kunyu, şi ce, parcă-şi mai ştiu şirul? Agaţă hârtiile astea numai ca să-i bage în sperieţi pe ţăranii proşti. I-auzi la el, licenţiat! Cât a mai cheltuit ca să-şi poată cumpăra bonetă de cărturar Apoi privirea îi coborî spre o masă înaltă şi îngustă, aşezată de-a lungul unui perete, plină cu obiecte sculptate în lemn şi cu cărţi vechi. „Ce bine le-ai orânduit, ca să iei cu ele ochii. Fiule, te ştiu de mic. Mă întreceai la socoteli, erai mai grozav decât mine, mai răbdător...”

Cum făcuse licenţiatul Kong avere, Yu Zhishan era cel mai în măsură să ştie. Dacă se ridica un licenţiat dintre

---

marelui învăţat. Din secolul al V-lea î.e.n. până în prezent au existat mai bine de şaptezeci de generaţii, pe linia urmaşilor direcţi.

ţărani, era un lucru ieşit din comun, despre care se ducea vestea cale de o sută de îi, iar oamenii puteau să nici nu-i cunoască numele, spunându-i simplu, licenţiatul. Şi dacă acest supranume avea sens de injurie sau de venerare, dacă era rostit în derâdere sau din toată inima, depindea numai de omul în cauză, de felul cum se arăta el în ochii mulţimii. Numele din pruncie al licenţiatului Kong fusese Poama, cel de şcolar – Kong Qingru –, iar numele poetic – Zhengda, cu sensul de urmaş direct din Kong Fuzi, Confucius. Tatăl lui, Kong Xuangui, era cunoscut mai degrabă sub porecla sa de Drac împieliţat, decât sub numele său adevărat. În tinereţe, lucrase la judeţ ca grefier mărunt şi colector de cereale şi, strângând ceva avere, deschisese un han în Wendeng. Cine se ducea la oraş, vrând-nevrând, trebuia să tragă la el, altfel o păţea. În şapte ani, omul acesta îşi ridicase în Târgul Familiei Kong o gospodărie ca nimeni altul.

Numai că oamenii cu cât sunt mai bogaţi, cu atât se lăcomesc mai tare; Kong Xuangui trăsese învăţăminte din propria-i experienţă: nu existase funcţie care să nu-i aducă bogăţie. De aceea, pe băiatul cel mare, Kong Qingru, îl trimisese să înveţe carte, să-şi facă nume cărturăresc, să ajungă mandarin şi să sporească averea familiei. „Cu bani,

cumperi şi pe dracul”, era deviza lui. La primele examene, cu o grămadă de bani şi cu insistenta pretenţie arogantă că în vinele lui Kong Qingru curge sângele sfântului Kong, tatăl obţinuse pentru fiul său rangul de licenţiat. Amândoi se lăudaseră că avea să le meargă la fel de uşor şi la treptele cărturăreşti următoare. Însă planurile lor dăduseră greş. Tulburările din tară duseseră la căderea împăratului şi la desfiinţarea sistemului de examene mandarinale. Totuşi, titlul de licenţiat era suficient să-l arate pe Kong Qingru într-o altă lumină. Iar ca să facă avere serioasă, el era cu mult mai priceput decât tatăl său, dispunând de o făţărnicie fără egal. La început, el fusese doar şeful unui sat, apoi căpetenie de comună, pentru ca, după aceea, să ajungă promovat şef de district. Trecuse prin multe evenimente, revoluţia burgheză din 1911, înfruntările dintre nord şi sud, ciocnirile dintre clicile militariste şi încă multe alte zguduiri sociale. Ţara fusese cu totul răscolită, aproape dată cu fundul în sus, numai Kong Qingru rămăsese mereu la putere, la fel de stabil şi de neclintit. Prin 1910, când în ţară bântuise o epidemie teribilă, el se apucase să fabrice simulacre de medicamente, pe care le vânduse la preţuri enorme. În urma tratamentului cu ele, cei săraci mureau pe capete, iar bogăţia lui nu înceta să

sporească, încât chiar vestita cârciumă a Pavilionului Iamă Primăvară se ridicase pe aceste cadavre. În 1928, când ţăranul Duan se pusese în capul răzvrătiţilor şi năruise capitala judeţului Muping, sărăcimea târgului se sculase la luptă, dăduse foc pavilionului, iar pe Kong Drac Impiejiţat, care intrase în al optulea deceniu de viaţă, dar încă se ţinea bine, îl aruncaseră în flăcări. De atunci, licenţiatul Kong trăsese ceva învăţăminte – fără o putere armată, chiar şi bogat era greu. Comunele aflate în subordinea sa erau mari, întinse, cu armată suficientă pentru autoapărare. Şi dacă în alte districte, pe baza stipulaţiilor superioare, forţele locale de reprimare ajungeau la treizeci de oameni, care dispuneau de zece cai şi de zece biciclete, după ce Kong Qingru se căpătuise cu funcţia de şef de district, îşi alcătuise o trupă bine înarmată de peste cincizeci de oameni. Pe fiul său al doilea, Kong Xian, îl făcuse comandant, astfel ca ordinele să pornească din chiar casa sa.

Licenţiatul mai avea doi fraţi mai mici. Mijlociul, Kong Qingbin, era directorul băncii şi administra atelierul de fire de mătase, iar mezinul, Kong Qingchou, se ocupa de cârciuma care fusese reconstruită şi era chiar mai arătoasă decât înainte de incendiu. Pavilionul Iarnă

Primăvară nu era un birt oarecare, ci un local de soi care închiria şi camere şi, pe deasupra, aici se stabilea şi preţul cerealelor. Aici, şi nu altundeva în târg, veneau la întrevederi şi întâlniri înalţii mandarini.

Fiul cel mare al lui Kong Qingru, Kong He[43], răspundea de trei prăvălii de mătase deschise în oraşul Tianjin, unde ucenicea şi Aur Scump, băiatul cel mare al lui Zhang Al Treilea. Licenţiatul însuşi era directorul şcolii centrale din district.

În felul acesta, Kong Qingru pusese în întregime monopol pe puterea politică, militară, economică şi culturală a districtului – întrecându-l de departe pe bătrânul său tată, Kong Xuangui, Dracul împieliţat.

Ochii lacomi, mai să se scurgă, ai lui Yu Zhishan, cântăriră obiect după obiect şi brusc ei fură atraşi de două scaune pe care, obosit cum era, s-ar fi putut întinde. Se duse, se aşeză pe „unul din ele, apoi sări ca ars[44], pipăindu-şi speriat fundul:

— Bravo, flăcăule! Te-ai gândit cum se cuvine, pe ăsta ştiu că te odihneşti, nu glumă! murmură.

Se aşeză în fotoliul unde stătuse mai întâi şi descoperi

---

[43] **He, Somptuos.**

[44] **Este vorba de un obiect decorativ, cu sculptură în relief şi pe partea pe care te aşezi – pe care de obicei se pune o pernă.**

pe măsuţa din faţa sa ceaşca de ceai şi ibricul, curatelună, care-i fuseseră aduse de la bun început, de o slugă. Se uită cu luare-aminte la ideogramele de pe dosul farfuriei: „Jingde zheng[45], provincia Jiangxi...” Aruncă o privire spre uşă şi vârî ibricul de porţelan sub haina mare din blană de oaie.

Chiar atunci, intendentul Wan îşi făcu apariţia. Ochii lui ca de bou inspectară camera. Când Yu Zhishan dădu să deschidă gura, intendentul ţipă ca muşcat de şarpe:

— Vai, lipseşte ibricul! E primit în dar de la un om mare şi pentru el mă trăsneşte stăpânul!

În chipul cel mai firesc, Yu Zhishan îl scoase de sub haina sa.

— Mda, uite-l la mine, cum să se piardă? Am auzit că Dacă porţelanul e de preţ, omul poate să încălzească apa din el chiar la temperatura corpului său. Voiam să-l încerc.

Plin de veneraţie, ceremonios, intendentul luă în mână ibricul.

— Vă ştiu cât sunteţi de inimos, unchiule, rosti. Nu vă mint deloc când vă zic că de câte ori ne onoraţi cu vizita dumneavoastră, nu ştiu cum se face, că se topeşte câte-un obiect din casă.

---

[45] **Localitate celebră prin cuptoarele sale de fabricare a porţelanului, datând de mai multe sute de ani.**

Yu Zhishan se făcu a nu-l fi auzit.

— La o casă mare, nu-nseamnă nimic dacă se pierd acolo, câteva lucruşoare! zise.

— Aveţi inima largă, dar în casa asta până şi acele se ţin cu număr.

Yu Zhishan fornăi de vreo două ori pe nas, apoi schimbă vorba.

— Stăpânul tău n-a apărut?

— Acuşi apare.

— Adu-mi iute mâncarea, porunci Yu Zhishan, sumeţindu-şi capul şi îmbăţoşându-se.

— Vai, unchiule n-aţi mâncat de dimineaţă? se prefăcu Wan că nu pricepe.

— Prostii! i-o tăie Zhishan. De câte ori vin aici, iau masa. Ce, ai uitat?

— Mda. Dar în clipa asta nu-mi dă mâna.

Intendentul făcu o plecăciune şi se retrase.

— Slugă spurcată! Îţi baţi joc de mine, ai? îl ocărî Yu Zhishan. Albul porţelanului îi sărea în ochi. Puse mâna pe două ceşti şi le îndesă în sân.

Kong Xian, cu faţa sa prelungă şi închisă la culoare, trecu pragul, azvârlindu-se într-un fotoliu.

— Ce treburi, unchiule?

— Urgente! E greu, Xian, fiule...

— Intendente Wan, adu mâncare! porunci Kong Xian.

— Iar mâncaţi aici, domnişorule al doilea? întrebă Wan, sosind în fugă şi făcând cu ochiul.

— Vezi-vezi! îl luă în primire Kong Xian cu răceală. Aici! îngrijeşte-te de-o băutură bună!

— Da, stăpâne, încuviinţă intendentul şi se grăbi la treabă.

— TXian, am dat de belea!

Yu Zhishan se opri. Se ridică şi se apropie de Kong Xian. Acesta, cu chipul aproape negru, clocotea de mânie.

Pe obraz, lângă ureche, avea o zgârietură.

— Cu cine te-ai bătut? întrebă Yu Zhishan, cu interes.

— Pe mă-sa! izbucni Kong Xian, aprinzând altă ţigară. S-a făcut tot mai băţoasă.

— Cine? Cine are atâta îndrăzneală? Yu Zhishan apucă bastonul din lemn de curmal. Spune-mi mie cine îndrăzneşte să ne-nfrunte la noi acasă!

— O femeie, pe...

— E nebună. Sau vreo proastă...

— Nici zece ca tine la un loc nu-i ajung la suflet.

— Da cine-o mai fi? Merg la ea şi-o omor!

— Lăptuca.

— Ah, cântăreaţa... vădana... Văzând că o slugă intră cu mâncarea, Yu Zhishan se repezi în faţa mesei şi nu mai aşteptă ca bolurile cu supă să fie lăsate jos. Luă unul şi-l sorbi, lacom, apoi se şterse cu dosul palmei şi continuă, satisfăcut: Lasă supărarea. Ia un pahar, sau gustă ceva...

O bucată frumoasă de piept de găină îl făcu să-şi înghită restul vorbelor.

— Femeia asta, mama ei, pur şi simplu nu mai ştie ce-i ruşinea! izbucni Kong Xian, înmuindu-şi buzele în alcool. Inaiâite, jucam pietre împreună, beam, mâncam, pe urmă îmi cânta... Iar acum nu mă mai ascultă deloc. Ieri seară am trimis un om după ea şi nici că s-a sinchisit să vină. Atunci m-am dus chiar eu s-o invit la Pavilionul Iamă-Primăvară şi ea, ca o zgripţuroaică, a trecut la atac... Pe mă-sa...

Yu Zhishan se înfruptă în voie din carnea gustoasă, apoi examină faţa nepotului său după soră:

— Îmi pare rău, fiule, pentru o femeie, nu merită...

— Tu nu înţelegi nimic. Nu ştii decât să strângi avere şi să cumperi pământ şi iar pământ.

— Cine e ăla care nu te pricepe, prostuţule? La tinereţe, e bună câte o femeie, dar nici să te aducă-n halul ăsta. Târgul e plin de femeiuşti, de ce-o vrei tocmai pe ea? Uite,

în Râpa Pinilor Roşcaţi, am două. Una e cam bătrână, de vreo cincizeci de ani, dar cealaltă n-are decât vreo douăzeci şi ceva. Au stat amândouă într-o casă din oraşul Yantai. Dacă ai poftă, vino cu mine. N-o să te coste mai mult de-un *yvxm.*

— Tu nu te gândeşti decât la bani. Ehei, Lăptuca...

— Lasă, lasă! Nu-mi spune mie că are carnea parfumată... Yu Zhishan mâncase de-a valma, de-aici dintr-un fel, de dincolo din alt fel şi tot aşa, până golise tava. Mai e ceva? întrebă.

— Să vină cineva! strigă Kong Xian. Mai aduceţi bucate. Repede!

— Cerule, oh, cerule! Ucide-mă! Arde-mă de vie! Pune mina pe sabie, om cu inimă de lup, şi ia-mi viaţa! Sau împuşcă-mă, hai!

Vocea ascuţită a femeii trecu prin zid, parcă străpungându-l.

Yu Zhishan înlemni, Kong Xian azvârli încolo beţişoarele cu care mânca şi ieşi în cadrul uşii.

— Încă n-ai încheiat, ticăloaso?

Îmbrăcată în brocart şi împodobită cu giuvaiericale de aur, femeia stătea în mijlocul curţii, cu părul în neorânduială, căzându-i în ochi.

— Dacă vrei s-o închei cu mine, împuşcă-mă, sau taie-mi gâtlejul, urlă ea, ca apucată! Atunci strigoiul meu o să-ţi mănânce ficaţii! Te ţii toată ziua la oraş, în capitala judeţului, iar la înapoiere nu dai pe-acasă şi alergi zor-nevoie mare la Lăptuca aia, naiba ştie cum o arăta, mică sau mare, neagră ori albă...

Kong Xian se năpusti asupra femeii s-o lovească. Intendentul Wan şi câteva slugi îi aţinură calea.

— A lui Xian! strigă Yu Zhishan, mergând înaintea femeii. Nu se face să laşi lumea să te râdă. Kong Xian e ocupat până peste cap şi dacă dă rar pe acasă nu trebuie să ai îndoieli în privinţa lui.

— Păi, sigur, eşti unchiul lui şi de-aia-i iei apărarea, nu cedă deloc femeia. Îşi bate joc de mine! Că doar nu-l rabd de o zi-două. La început n-am vrut să-l fac de râs, dar atunci când mi-am dat seama ce inimă are, şi că nu-şi

trece zilele şi nopţile decât la putori... Uite, Lăptuca i-a lăsat şi semne pe faţă. Mă mir că n-a adus-o acasă, s-o culce lângă mine în pat...

— Te bag în mormânt, băbătie! Kong Xian scoase pistolul.

Cum se aflau atâţia în jurul bărbatului, femeia sări şi mâi rău cu gura pe el:

— Eşti în stare, inimă veninoasă! Omoară-mă! Ştiu că las în urmă un nume curat, dar pe tine o să te pârlească bine tartorul dracilor.

— A lui Xian! se amestecă iar Yu Zhishan, pe un ton ferm. Ce fel de oameni suntem noi, să ne facem de râs sub ochii slugilor?

Vreo zece slugi se îngrămădiseră acolo, dar nu cutezau să sufle o vorbă în faţa tinerei stăpâne. La rândul ei, femeia prinse curaj:

— El să hotărască dacă vrea sau nu să ajungă de râsul slugilor, replică ea. Eu nu-s o sărăntoacă, să nu preţuiesc nici măcar un bănuţ. Oricât ar fi de mare tatasocru, nu poate să acopere cerul cu o mână. Vă ştiu eu pe toţi, tineri şi bătrâni, ce vă poate pielea.

— Uite-ţi socrul! şopti Yu Zhishan, înspăimântat, aproape aruncându-se înainte.

— Şi ce dac-a ieşit? Piciorul meu n-are frică de încălţări strâmte, ce-i de speriat... însă, brusc, vocea ei de femeie trecută scăzu, până la a se stinge de tot. Amuţi. Rămase locului, uitându-se plină de groază spre poarta în formă de lună tăiată în zidul gros.

De acolo se auzi cineva tuşind. În chiar aceeaşi clipă, toţi cei prezenţi încremeniră. Nimeni nu mai scoase un

cuvânt. Intendentul Wan se repezi spre poarta aceea laterală, încovoindu-şi spinarea.

De dincolo de poartă răzbătu iarăşi o tuse uşoară.

— V-aţi sculat, Excelenţa Voastră? îşi întâmpină intendentul Wan stăpânul.

Kong Qingru îşi făcu apariţia. Capul îi era acoperit cu o căciulă înaltă din blană de castor. Avea o faţă colţuroasă, uşor prelungă, însă plină, cărnoasă, cu riduri vizibile. Se purta cu mustaţă neagră, tunsă scurt. După luciul tenului, se vedea că era proaspăt bărbierit. Îmbrăcase o haină îmblănită, cu faţa de mătase de culoare cafenie, şi pantaloni largi, groşi. Trecu pragul agale, ca şi cum ar fi ieşit la plimbare, ţinându-şi mâinile la spate şi scoţându-şi burta în afară. Ridică uşor pleoapele grele, umflate, şi întrebă încet, potolit:

— Pe ce pricină vă certaţi?

Se lăsă tăcerea. Yu Zhishan înaintă spre el, numai zâmbet.

— Te-ai sculat, frăţioare? Hai în salon, să te odihneşti. Aşa-s tinerii, de prea sătui ce sunt.

— Tu eşti, Zhishan? Kong Qingru se răsuci spre el.

— Am venit cu noaptea-n cap. Am o vorbă...

— Mda. Să plece fiecare la ale lui, rosti, întrucâtva

înnegurat, şi se îndreptă spre salon.

Slugile se împrăştiară. Nevasta lui Kong Xian prinse să plângă încet.

— De ce plângi? întrebă socrul, întorcând capul.

— Încă n-ai încetat, soacro! scrâşni Kong Xian, repezindu-se spre ea şi apucând-o de păr.

— Ia mâna! îşi opri licenţiatul Kong fiul. Pleacă! Du-te!

Kong Xian scuipă şi intră în salon. Licenţiatul stătu un moment, să se calmeze, şi i se adresă nurorii:

— Dacă te pune în situaţii grele, înjositoare, spune-mi mie şi am să te ajut. Când fiul nu se ţine pe calea cea dreaptă şi tatăl nu are putere de convingere, tatăl e cel vinovat. Du-te şi te linişteşte, o să-l învăţ eu minte.

Femeia fu luată de o slujnică şi dusă în casa din faţă. Kong Qingru tuşi iar, apoi porni decis spre salon.

Bucatele de pe masă fuseseră strânse şi înlocuite cu ceai din cel mai fin.

— Xian, nu-ţi mai permit să te mai cerţi aiurea cu nevastă-ta, declară tatăl.

— Ea e de vină, soacra...

— Am auzit despre ce e vorba. Eşti mare de-acum, de ce mă obligi să mă ocup de treburile tale? Te ridici, să te-ajungi, într-o viaţă întreagă, dar casa ţi-o poţi distruge într-

o singură zi. Am trecut prin multe şi nu mai am răbdarea de altă dată. Dar tot ce-am clădit, averea, renumele, rămân pe umerii voştri, ai tăi şi ai fratelui tău cel mare. Din cauza femeilor, ai să-ţi pierzi calităţile de cărturar.

— Aşa e, interveni Yu Zhishan. Xian, băiatule, tatăl tău se aseamănă cu tine în privinţa capacităţii, dar te întrece în felul lui de a fi, de a se purta. Mama lui – se întoarse spre licenţiat –, surioara mea cu viaţa subţire ca pergamentul, de câte ori nu i-a spus să fie cu grijă...

— Dacă-ţi moare soţul, nu te recăsătoreşti şi dacă-ţi pierzi soţia n-o înlocuieşti. Acesta este preceptul urmat cu stricteţe, fără nicio abatere, de neamul Kong. Altfel ce fel de urmaşi ai sfântului părinte am mai fi? vorbi licenţiatul pe un ton aspru, aşezându-se greoi în fotoliu.

— Chiar că-i drept! se grăbi Yu Zhishan să aprobe. Păstrezi numele nepătat şi casa îţi înfloreşte.

Kong Xian tăcu, dar în sinea lui îl boscorodi răutăcios: „S-a ţinut de o mulţime de păcătoşenii, vorbe de clacă, bune pentru alţii. Nu s-a însurat din nou spre binele lui. Parcă de câte ori merge la oraş îşi petrece nopţile singur? Şi camera secretă din Pavilionul Iarnă Primăvară? Că n-o fi pregătit-o pentru mine! Frate-miu are trei favorite în Tianjin, iar a lui stă aici cu noi şi nu pomeneşte nimic

despre asta. Puţin ar lipsi să dau eu lucrurile în vileag şi să mă apuc să-i zic mamă, nu cumnată... Iar după Lăptuca nu i-au sfânit călcâiele ani în şir? Ba nici acum nu s-a lăsat cu totul.

— Poţi să pleci, zise tatăl, cu intenţia vădită de a nu-i asculta punctul de vedere. Vezi dacă s-a sculat Yan Zizheng. Condu-l aici.

După ce Kong Xian ieşi, Yu Zhishan îşi dădu drumul:

— Nu te supăra pe copil.

Licenţiatul îşi scoase abia acum căciula. Coada, încolăcită pe cap, părea de bivol, atât era de groasă.

— Să mă supăr? glumi licenţiatul. Ei, Zhishan, ai răcit, de îţi curge nasul?

Yu Zhishan se şterse cu grijă la nas cu amândouă mâinile.

— Am îngheţat cât am stat în curte, se scuză, zâmbind.

— Mai bine vezi cum te îmbraci, parcă-ai fi un cerşetor. Unora ca noi nu le e îngăduit să tremure de frig. Eşti om cu stare, ai slugi.

— Averea mea e mică. M-am îmbrăcat aşa fiindcă am venit l-ai tine, pe-acasă stau şi mai golaş. E şi bine, pe de-o parte... Atent la reacţia gazdei, Yu Zhishan se opri, înghiţind şi sec.

Kong Qingru apucă cu mâna o prăjitură făcută cu ou şi începu s-o mănânce pe îndelete. Lăsându-i gura apă, Yu Zhishan îşi trăgea din când în când nasul.

— Am încercat şi eu, ca tine, să nu pun dimineaţa nimic în gură, dar n-am izbutit. Prăjitura asta îţi ţine de foame?

— Ia şi mănâncă! Licenţiatul făcu un gest spre supa din cuib de rândunică.

— Mâncare am luat. Gust câteva... se repezi Yu Zhishan apucând două prăjituri şi muşcând din ele cu poftă. Oh, se topesc în gură, nu alta, şi sunt pline de aromă. Xian a păţit-o din pricina Lăptucăi. Cântăreaţa asta prea ne înfruntă şi ar trebui învăţată minte. Dacă nu ascultă, găseşte-i o vină şi trimite-o la lemniţa judeţeană.

— Lăptuca a trecut prin necazuri şi se lasă greu... Dar rufele murdare ale casei se spală în familie, iar nu sub ochii altora. Ca să nu mai spun că fratele ei are însărcinări speciale în Weihai...

— Nu tu l-ai sprijinit la început pe Yang Gengxin? Ai ajuns să-ţi fie frică de el.

— Tu nu te pricepi. Floarea frumoasă o rupi greu. Zhishan, de azi înainte nu-i mai dau voie lui Xian să se ducă peste cântăreaţă. Nevastă-sa n-o fi nici ea urs, însă are gură spurcată. Ai auzit-o chiar tu, m-a blestemat până

şi pe mine.

Yu Zhishan se grăbi să-i dea dreptate. Simţea cum i se umflase burta să-i plesnească, nu alta, de la atâtea bunătăţuri. Îşi desfăcu puţin cingătoarea de la haină. Cele două ceşti alunecară în jos, până la buric. Noroc că pantalonii îi erau prinşi cu altă curea, altfel le-ar fi scăpat pe jos.

— Frate, cât te-a costat acest nou serviciu de ceai? întrebă cu gândul la ceştile din sân, în timp ce ochii i se plimbau, neliniştiţi, peste tava de pe masă. Primesc mereu oaspeţi şi...

— Le-am primit de la Yan Zizheng. Porţelanurile astea şi canapeaua de colo.

— E bogat.

— Un sărăntoc.

— Atunci de ce te amesteci cu unul ca el?

— Acum lumea c-a lui, de-aia!

— E mai mare decât aşa-zisul rege al peninsulei Jiaodong?

— Liu Zhennian nu e nimic. Kong sorbi din ceai şi primi luleaua umplută de Yu Zhishan. După ce trase din ea cu sete, urmă: China e de mai mulţi ani în cea mai mare dezordine. Partidul de guvernământ n-a reuşit să pună la

punct lucrurile.

— Deci steagul în cinci culori n-are...

— Rupe-l şi şterge-te la fund cu el.

— Vezi departe, exclamă Yu Zhishan, admirativ. Acum câţiva ani, când i-ai zis lui Xian să intre în Partidul Naţionalist, eu nu m-am dus cu el, numai ca să nu cheltui câţiva *yuan*-i cu formalităţile... Acum e târziu.

— Târziu nu este. Partidul Naţionalist tocmai îşi sporeşte rândurile. Am cele mai bune raporturi cu Yan Zizheng. Îl aştept aici să stabilim împreună o politică faţă de comunişti, ca să ne găsim o dată liniştea.

— E bine. Lucrurile nu-s prea domolite. De-aia am venit şi eu.

— A venit directorul Yan, stăpâne, anunţă intendentul, intrând în fugă.

— Invită-l!

Kong Qingru ieşi înaintea oaspetelui.

— Frate Yan, te primesc cu plăcere în adăpostul meu sărăcăcios, îi vorbi, înclinându-se. Sunt vinovat că nu ţi-am ieşit în întâmpinare mai de mult.

— Ce vorbă e asta? întrebă Yan Zizheng, răspunzându-i pe măsură la salut. Sunteţi seniorul, cum aş îndrăzni?

Yu Zhishan ardea de nerăbdare să-i fie prezentat înaltul

oaspete, dar cei doi trecură umăr la umăr spre poarta în formă de lună. Se auziră cuvintele pline de căldură prin care cei doi se invitau unul pe altul să ia loc. Supărat, Yu Zhishan se simţi ca un căţel lăsat dincolo de uşă. Merse în curte, se plimbă încoace şi încolo, apoi îşi netezi puţin straiele, îşi îndesă căciula pe cap şi se strecură şi el pe poartă. Dar intendentul Wan îi bară calea.

— Stăpânul mi-a poruncit să nu las pe nimeni din afară.

— Unchiul casei e om din afară?

— Nici vorbă! Dar dacă intraţi, stăpânul o să se supere şi are să fie vai şi amar de pielea mea. Dar pot să vă anunţ. S

— Nu e cazul. Yu Zhishan trase de el să-l oprească şi chiar atunci Xian ieşi din casă. Xian, aş vrea să ascult şi eu ce discutaţi, zise.

— Ia-o mai încet. Trage şi tu cum poţi cu urechea, mă întorc acum...

Yu Zhishan păşi în vârful picioarelor până în antreu, unde fu asaltat de un miros fin de ţigară. Ciuli urechile.

— ... Cât m-am chinuit să stăpânesc dezordinea de pe aceste meleaguri, uită-te numai, ca să înţelegi, la neaua din părul meu, vorbi licenţiatul Kong... Cum or fi comuniştii, nu prea ştiu, dar peninsula noastră e la

dispoziţia mai multor persoane, care se luptă între ele pentru supremaţie. Şi cine4 să le înfrângă, dacă nu Partidul Naţionalist al lui Jiang Jieshi?... Partidul Comunist e mic, cum o Să-i fie unul ca el rival domnului Jiang?

— Lichidarea comuniştilor nu e o problemă. Numai că Partidul Comunist şi-a creat armată proprie, are baze de schimb şi a venit cu aşa-zisa revoluţie a pământului. N-am să-ţi ascund că în sud, în câteva provincii, fac zgomot destul de mare în jurul acestei chestiuni. I-am încercuit de câteva ori, însă de fiecare dată au scăpat...

— Ah...

— Instrucţiunile cer să grăbim înarmarea locului, să întărim forţele poliţieneşti şi să reparăm drumul din Qingdao spre Weihai. Astea ar fi urgenţele...

Glasurile se auzeau când tare, când încet, uneori doar câteva cuvinte, alteori fraze întregi sau râsete. Yu Zhishan înţelegea şi nu prea. Hotărî să intre. Îşi aranjă iarăşi hainele pe el, numai că tot trăgând de ele răsunară deodată două zgomote seci şi cele două ceşti căzură la pământ.

— Cine e? întrebă Kong Qingru, aspru.

— Eu. Eu sunt! strigă Yu Zhishan şi intră. Mă bag şi eu, Excelenţă. Mă bag şi eu. Uite, dau zece *yuani...*

— Nu înţeleg. Unde te bagi? întreba licenţiatul, supărat.

— Oh, mi se învârteşte capul. Păi n-am spus că mă bag şi eu în Partidul Naţionalist?

Yan Zizheng îl măsură, dispreţuitor.

— Dânsul...

— 0 rudă. Zhishan, dânsul este directorul Yan.

Yu Zhishan îşi scoase căciula şi se aplecă adânc.

— Sunt fericit că vă văd în casa cumnatului meu, spuse.

— Dacă aveţi recomandarea fratelui Zhengda eu nu mă opun, ba vă salut cu plăcere, rosti Yan, cu un zâmbet superior, sorbind din ţigară.

— Zece *yuani* ajung? Mai mulţi...

— Zhishan, du-te şi stai în altă cameră, îl întrerupse licenţiatul Kong.

— Plec şi eu. Mă duc la district pentru nişte formalităţi pe linie de partid, spuse Yan şi-şi luă boneta.

Kong Qingru îl conduse, iar la întoarcere îşi certă cumnatul.

— Tot aşa ai rămas, de la ţară! Nu ştii decât de bani!

— Numai eu? Alţii ce mai ştiu? Banii-s ca nutreţul, toţi le cunosc preţul!

— Iar vorbeşti? Încetează o dată!

— Venisem cu inima deschisă să vă ascult şi voi...

— De când te ştiu, nu iei seama decât la câştigul imediat, nu vezi mai departe de lungul nasului, îi explică licenţiatul după ce termină luleaua şi se mai calmase. Ce-am vorbit noi nu e un secret faţă de tine. Yan Zizheng ne cere să fim atenţi la mişcările comuniştilor.

— Parcă i-am lichidat.

— Doi sau trei... Dar au mai rămas!

— Uite ce voiam eu să te întreb. A venit cineva din răsărit şi mi-a spus că japonezii au ocupat întreaga regiune de nord-est, ucigând fără milă tot, săraci şi bogaţi la un loc. Acum s-au apropiat de noi. Domnul Jiang de la Partidul Naţionalist e un om foarte capabil. Nu se ocupă de noi?

— Adversarul nostru cel mai mare e Partidul Comunist. Întâi terminăm cu el şi pe urmă vorbim de japonezi.

— Aha! Rău, mai sunt şi tâlharii obişnuiţi. Frăţioare, am venit aşa de noapte ca să-ţi zic că am fost ameninţat.

— Când?

— Ieri...

— Cum de nu te-au...

— Ascultă. Ieri m-am dus cu sluga te muntele de miazăzi, să văd de nişte lemne de foc. Ca din pământ, au

apărut bandiţii şi, niciuna nici două, fără nici cea mai mică lămurire, mi-au prins omul, l-au legat bine, i-au îndesat în gură o batistă şi au dispărut cu el. Pe mine m-au povăţuit să mă întorc în sat şi să duc vestea că mâine dimineaţă vor o mie de *yuani* ca răscumpărare. Spune, să nu faci pe tine, de frică?[46]

— Îmbrăcămintea jerpelită te-a salvat, râse licenţiatul.

— Chiar aşa. M-am tot gândit eu ce trebuie să fi fost de-am scăpat ca prin urechile acului şi mult mai pe urmă mi-am dat seama de ce. Ei aveau un fir de-al lor. Ştiau că urc pe munte, dar cum să-şi închipuie că o să fiu îmbrăcat mai prost decât slugă? Ei, acum ce mă fac?

— Nimic! Când au să-şi dea seama că au înhăţat sluga, or să-i dea drumul.

— Frate, să nu fie mâna lui Kong Juren. Asta ne e duşman recunoscut.

— A fugit de vreo jumătate de an şi nu i s-a dat de urmă, nu s-a aflat încotro a apucat-o tânărul ăsta zăbăuc, zise Kong Qingru după un timp de gândire. Aşa cum îl ştiu eu, îl cred în stare de astfel de năzdrăvănii.

— Bun sau nu, s-a făcut tâlhar de drumul mare.

— Ei se au bine cu comuniştii. De azi înainte fii atent la

---

[46] **Zhengda, onorabil, drept, onest.**

mişcările dracilor ăştia. La Râpa Pinilor Roşcaţi sunt mulţi sărăntoci, vedeţi să nu daţi de ceva.

— Da, da. Da. Întâi să-i ucidem pe Yu Shizhan şi pe fiii săi. Precis sunt comunişti!

— De ce?

— Nu sunt cinstiţi. Şi ne înfruntă!

— N-avem nici cel mai mic motiv. De-ar fi comunişti, li s-ar duce vestea. Oricum, fii cu ochii pe ei!

Deodată, Yu Zhiszan îşi aminti de ceva.

— Am auzit că astă seară dai o masă mare. Ce **seiv** bezi?

— Ai ureche lungă. Ce să mai serbez, că doar m-am îngrăşat! Sunt preşedintele Consiliului intercomunal de la noi din district, dar când am fost făcut şef peste district, fiind şi cărturar, funcţia de preşedinte am vrut s-o trec altuia. Dar nici nu mi-a dat prin cap că cei de la judeţ n-or să-mi permită. O să se mărească numărul soldaţilor. Dacă înainte se plătea unul la o sută de mu de teren arabil, acum se plăteşte unul la cincizeci de mu. Să vezi ce armată o să avem!

— Grozav! Eşti şeful districtului şi preşedinte şi, cum s-ar zice, şi cărturar şi militar. Mare bucurie! Se cade să inviţi...

— Să invit? Fiecare şef de comună vine să plănuim cum să-i stârpim pe comunişti.

În chiar momentul acela, intendentul Wan intră cu o geantă de piele.

— Stăpână cea mare a pus aici leacurile de preţ şi bijuteriile dânsei, de cum s-a întors din Yantai, îi şopti la ureche.

— Du-o în dormitor. Vorbim diseară. Pe stăpână a doua, nevasta lui Xian, ai văzut-o? întrebă în clipa în care intendentul trecea pragul să iasă.

— Nu...

— Fii cu ochii pe ea!

Yu Zhishan îi urmări în tăcere pe stăpân şi pe slugă.

— Frăţioare, n-ai nevastă şi bădăranul ăsta de intendent face totul anapoda. Văd că eşti încă în putere. Sora mea, acolo sub pământ, e tihnită...

— Să taci! Eu sunt licenţiat, urmaş al sfântului Confucius şi dacă te mai aud rostind un singur cuvânt despre asta, nu-ţi mai dau voie să păşeşti în casa mea! Kong Qingru ieşi în pragul casei şi rămase pe treapta de sus, privind lung peste casele cenuşii, acoperite cu zăpadă.

Cine nu lasă nimic în urma sa, nu poate fi socotit om, rosti, cuprins de entuziasm, Zhishan,

agoniseala mea e prea mică. În câţiva ani, dacă nu mai fac încă pe atât, n-o să am scuze în faţa strămoşilor. Hm, o să am armata mea şi o să fiu puternic, de neînvins, asemenea unui tigru. Comuniştii, dacă vor să se ciocnească de mine, n-au decât. Minunat. Eu, Kong Zhengda, voi fi ca un cocoş, gata de luptă şi ne vom măsura pe viaţă şi pe moarte!

9

Anul 1934, luna a treia, ziua de douăzeci şi patru. În calendarul agricol local se spunea:

Dacă norii *o* iau spre *răsărit,* bate vântul

Dacă *norii se îndreaptă spre miazănoapte, e timp senin*

Dacă norii* aleargă spre *miazăzi,* se *pornesc ploile

Dacă norii alunecă spre apus, puneţi-vă* haina *de ploaie.

Numai că în ziua aceea vântul îşi schimba mereu direcţia, când spre răsărit, când spre apus, când spre miazănoapte... şi norii se învălătuceau în văzduh, minaţi de vânt. Vremea era închisă, neguroasă şi era greu să ghiceşti ce va mai urma.

Piersica era în grădina din spatele casei şi culegea spanac. Pe drum, înainta spre sat o femeie îmbrăcată într-o jachetă albastră şi pantaloni negri. Pe cap purta o năframă albă, iar pe braţ ducea o legătură. În capul satului se opri, o cântări din ochi pe Piersica şi se apropie de gard.

— Culegi spanac, soră Piersica? întrebă prieteneşte, zâmbindu-i.

Piersica căută cu privirea la faţa aceea albă, bine hrănită, ovală cum e oul, la trupul subţire, înalt. Parcă ar cunoaşte-o pe femeie, dar de unde s-o ia? Cine-o fi? Se ridică şi întrebă:

— Mă ştii?

Tânăra femeie se trase mai lângă gard şi îşi ţuguie buzele.

— Nu mă mai ţii minte? E şi greu. Într-un an şi jumătate, abia de ne-am văzut o dată, vorbi ea. Văd că tu ai slăbit, nu glumă. Dar n-aş zice că-ţi stă rău! Ochii parcă sunt mai mari, mai vii. Cred că tu eşti dintre acelea cărora le stă bine şi grase şi slabe, dovadă că sunt femei cu adevărat frumoase.

— Cine eşti? vru să ştie Piersica punând astfel capăt laudelor care nu-i plăceau deloc.

— După ce intrăm în casă, o să afli, răspunse femeia, iscodind în jurul ei.

Piersica întârzie câteva clipe, apoi îi arătă pe unde să intre în curte. „Ştie să se îmbrace şi are pielea fragedă şi albă. Nu pare a fi de neam sărac. Ce-o avea cu mine?”

— Oh, n-ai nici poartă! Negreala asta de pe zid e de atunci? Turbaţii! Zhenxing mi-a spus...

Piersica se întoarse brusc şi făcu ochii mari.

— Lăptuca! Ce cauţi aici?

Splendida se trase instinctiv înapoi, roşind.

— Nu mă socoti duşmancă...

— Acum pricep de ce-ai venit. Ai de gând să-l iei din nou la tine pe cumnată-miu, nu-i aşa? vorbi Piersica plină de răutate. Ştii să ai grijă de tine. Ţie nu ţi-o păsa, dar eu mai am obraz!

Faţa Splendidei păli, apoi se înroşi până peste urechi, încercă să râdă.

— N-am venit pentru asta, ci ca să-ţi aduc nişte doctorii. Bărbatu-tău e rănit grav, dar a scăpat, fii liniştită... Uite-le. Eu plec!

Piersica scăpă frunzele de spanac. Îşi încleştă pumnii şi fără să ia seama la bocceaua înflorată în

care erau medicamentele, strigă:

— Otravă ce eşti! Cât ţi-a dat licenţiatul Kong ca să-ţi baţi joc de oameni? Inimă de şarpe! I-ai luat minţile lui cumnată-miu şi acum vrei să-mi distrugi bărbatul? Ieri, Yu Zhishan a fost aici cu armata. Mi-a întors casa pe dos şi n-a găsit nimic. Azi tu ce vrei? Mi-au zis că al meu e mort. Dacă-i aşa, hai, du-mă la el!

Torentul acesta de cuvinte dure o năuciră pe Splendida. Ea se repezi şi o prinse pe Piersica de braţ, zgâlţâind-o din răsputeri.

— Surioară Piersica, de-ai şti ce rău îmi faci! Alaltăieri noapte, la noi în târg au avut loc lupte. La un moment dat, s-au pornit strigăte, cum că autorităţile îl vor prins pe Zhenhai. Ofereau pe el, viu o mie de *yuani* şi opt sute, mort! Am fugit în poartă şi, ca un făcut, am dat peste Phoenix, abia îl căra pe bărbatu-tău, care nu mai ştia de el. I-am luat la mine, iar pe el l-am pansat, scăpându-l eu viaţă. Acum venisem să-ţi spun, să nu-ţi omori inima cu supărarea. Şi tu... Se opri, înecată de plâns.

Piersica fu cutremurată de această mărturisire. Să pună sau nu temei pe vorbele ei? Era convingătoare şi o ştia pe Phoenix. Să se încreadă? Un om murdar ca Lăptuca, era ea

în stare să salveze un comunist?

— Înţeleg că n-ai încredere în mine, urmă Splendida, ştergându-şi lacrimile. N-am un renume bun. Pe bărbatutău l-am salvat fiindcă e fratele lui Zhenxing şi ca să vă arăt că sunt de-a voastră, să mi-l lăsaţi pe Zhenxing lângă mine. Acum mă crezi?

Piersica păru convinsă de sinceritatea femeii, deşi nu-i plăcuse că adusese vorba de legătura aceea.

— Acum e la tine acasă, rănit? întrebă.

— Azi-noapte au venit şi l-au luat. Înseamnă că n-au putut încă să te anunţe.

— Cine?

— Tu trebuie să-i ştii, mie nu mi-au spus cine sunt. Phoenix a adus doi oameni. Unul era înalt şi cu faţa ciupită de vărsat. Mi-a mulţumit de câteva ori!

„Ding Chijie!” se bucură Piersica în sinea sa.

— Tot mai crezi că am venit să-ţi întind o cursă?

De data aceasta fu rândul Piersicii să roşească.

— Te rog să mă ierţi, rosti sincer, zâmbindu-i femeii. Intră să te odihneşti. /

În urmă cu două zile, pe o noapte neagră ca smoala, Yu Zhenhai şi ai săi se strecuraseră în Târgul Familiei Kong, atacaseră închisoarea şi-i eliberaseră pe Gao Yushan şi pe

alţi doi comunişti. În timp ce le acoperea fuga, ” Zhenhai fusese rănit. O luase la fugă împreună cu Phoenix, pe nişte uliţe, dar curând îşi pierduse cunoştinţa. Phoenix încercase să-l care, dar trupul bărbatului era greu. Abia înainta. Tocmai atunci, un glas de femeie i-a strigat, ajutându-i să se furişeze la ea în curte. Abia pe urmă şi-au dat seama că se aflau în casa femeii de tristă faimă, Lăptuca.

Piersica o conduse pe Splendida în casă, poftind-o să ia loc pe cuptor. De cum intră, femeia aduse laude frumuseţii micuţei Bambus Verde. Piersica se spălă pe mâini, fierse apă şi-i dădu musafirei să bea un ceai.

— Rana e mare? întrebă.

— Destul de gravă. La piept, în partea stângă. Până să plece de la mine, încă nu-şi revenise. Dar nu trebuie să-ţi pierzi capul. L-am chemat pe doctorul Feng, care a zis că nu-i nimic. A pierdut mult sânge, dar se face bine. Poţi să-i dai doctoriile?

— Pot. Îţi mulţumesc! mai înainte... Piersica lăsă capul în jos.

— Ehei, erai mai fioroasă decât mă prefăceam eu pe scenă, când o jucam pe Orhideea. Mi-era teamă că mă iei la bătaie.

Piersica săltă privirea şi-şi trecu mâna prin păr.

Continuară să-şi vorbească. Splendida, neliniştită, căuta mereu spre uşă. Piersica pricepuse după cine se uită, dar se făcea că nu bagă de seamă.

— Cumnatul tău e plecat la muncă? întrebă ea în cele din urmă...

Piersica aprobă din cap.

— Surioară! se înfierbântă Splendida, prinzându-i mâinile. Azi am venit să-ţi aduc leacurile, să te fac să-ţi schimbi părerea despre mine şi... Mă gândesc că poate mă ajuţi să-l am pe cumnatul tău lângă mine.

— În asta nu mă bag.

— Măcar ascultă-mă... şi Splendida îi înşiră povestea vieţii sale, mult mai pe larg decât i-o făcuse cunoscută lui Zhenxing şi aşa cum numai femeile între ele ajung să se destăinuie.

Piersica fu cu totul impresionată. Femeia aceea atât de fină, de mlădioasă şi de atrăgătoare la înfăţişare, fusese atât de chinuită! Şi ea şi tatăl ei fuseseră îngenuncheaţi de Kong! Uşuratica, Micuţa Lăptuca, la auzul numelui căruia oamenii scuipau, scârbiţi, de fapt era o femeie tare nefericită, care merita cu prisosinţă să fie compătimită. Nu era de mirare că bunul Zhenxing o iubea atât de mult şi nu era de mirare nici că atunci când alţii se împotriveau, el se

simţea îngenuncheat. Şi nici că dragostea lor era adevărată şi numai vrajba oamenilor o făcea de neadmis.

— Nu mi-ar fi trecut prin minte că ai suferit atât, se arătă Piersica mişcată adânc.

— Zhenxing vorbeşte puţin, dar inima lui... Oh, în capitală există o ridiche, căreia i se zice „frumuseţea din inimă”. Aşa e şi el, e frumuseţea neîntinată din inimă. Piersica îi udă puţin batista şi Splendida îşi şterse faţa de lacrimi. Sprioară bună, tu ai inimă duioasă şi mă încred în tine. Ajută-mă.

— Cum să te ajut?

— Cumnatul tău m-a părăsit din pricina voastră, cu toate că mă iubeşte... Fă-l să vină iarăşi la mine.

— Lucrul ăsta... cum să spun, nu merge!

— Eu ce mă fac? Ai lui Kong nu mă lasă să divorţez, iar eu nu mă pot despărţi de Zhenxing. De-ai şti, surioară, că inima mea mi-a plecat cu el atunci, când m-a părăsit. M-a lăsat stearpă, năucă. Nu-mi revin deloc! Uite... vorbind, Splendida izbucni iarăşi în plâns.

Piersica o înţelegea că iubeşte, dar nu putea să n-o condamne ca pe o femeie lipsită de demnitate, cel puţin aşa vedea ea lucrurile. La urma urmei, nici ea nu ştia ce era de făcut şi se uita la Splendida puţin descumpănită,

însă cu un sentiment de milă. Splendida o ţinea strâns de mână, parcă cerşindu-i sprijinul. Târziu, dezamăgită, Splendida îşi trase baticul de pe umeri, se şterse la ochi şi se ridică.

— Bine, surioară, eu plec.

— Acuşi e prânzul. Stai să-ţi fac ceva să mănânci, chiar de n-am eu câne ştie ce...

— Nu. Să nu socoţi că îţi desconsider omenia, dar nu mai pot rămâne, zâmbi ea amar.

Piersica o conduse. Neputând să împlinească cerinţa unei fiinţe care-i salvase soţul, ţăranca simplă şi miloasă nu se simţea deloc în apele sale... Dacă însă i-ar fi cerut orice altceva, chiar mai greu de înfăptuit, s-ar fi dat şi peste cap să-l îndeplinească. Numai lucrul acesta în cuprinderea minţii ei; nu era câtuşi de puţin posibil. Ajunse în poarta căzută în paragină, Piersica fu aceea care îi prinse mâna Splendidei, ţinându-i-o strâns.

— N-am să te uit niciodată pentru ce-ai făcut. Numai că lucrul acela...

— Ştiu că ai inimă bună. Mâna ei fină, delicată se încinsese în palma grea, viguroasă a ţărăncii. În chestiunea aceasta altora le vine greu. Totul ţine de iubirea celor în cauză... Surioară, mă mulţumesc cu faptul

că te-am văzut, şi pentru asta tot zic că n-am făcut drumul degeaba!

— Na, c-am uitat. Stai să-ţi dau legătura în care-ai adus leacurile... îşi aminti brusc Piersica.

— Nu-i nevoie. Trimite-i-le aşa cum sunt.

— Bine. O să ţi-o înapoiez mai târziu prin cumnată-miu, îi promise Piersica.

Piersica nu se gândise că această vorbă scăpată la întâmplare avea să fie ca un pahar cu nectar pentru inima Splendidei. Îşi reveni numaidecât şi acoperindu-şi capul se îndepărtă cu pas întins.

— Stai, încercă Piersica s-o oprească. Să nu se nimerească cineva...

— Nu mi-e frică! Am venit să caut un argat. Cine are ceva de zis? Iar dacă are, să spună ce-o vrea! Nume bun n-am, iar faptul c-am pus mâna pe cumnatul tău o lucru ştiut. La bârfe, gura lumii n-are cum să fie astupată, iar mie nu-mi clinteşte niciun fir de păr din cap. Licenţiatul Kong n-are de ce să mă caute aici, şi-aşa le ţâţâie fundul!

Piersica simţi că tristeţea femeii se risipise deja şi că ea îşi luase atitudinea nepăsătoare dintotdeauna. „La urma urmei, Mica Lăptucă e tot Mica Lăptucă”, îşi spuse.

Spre seară, soarele roşu sângeriu fu acoperit de nori

negri. Cerul albastru-deschis nu se mai vedea. Vântul prevestitor de furtună se înteţise.

Piersica mâncase spanac fiert şi simţea cum sânul i se umflă de lapte. Tocmai se gândea s-o strige pe Bambus Verde, plecată prin vecini, la joacă, să-i dea să sugă. O căută pe drum, o strigă încolo şi încoace, dar n-o găsi. Se întoarse în casă, luă legătura cu doctoriile aduse de Splendida şi nişte vată pentru dezinfecţie şi pânză, cu gândul să le dea tuşei Xibiau, urmând ca peste noapte Baotian să le. Ducă unde ştia.

Dar când să iasă pe poartă, dădu nas în nas cu solp daţi-i care veniseră după ea. Pe loc, fu arestată.

Prima furtună a primăverii se spărsese deja pe Muntele Kunyu. Norii ca o herghelie de cai sălbatici se rostogoleau în văzduh, aducând un întuneric nefiresc, înfricoşător. Copacii fremătau zgomotos, prelung. Ţăranii se înapoiau de pe câmp cu sapele pe umăr, uitându-se lung, cu ochii scăldaţi în lacrimile mâniei, la cei care treceau acum pe drum.

Ca şi prima oară când fusese arestată şi eliberată de licenţiatul Kong, Piersica mergea între doi soldaţi, în urma ei cu alţi vreo zece, strânşi unul în altul. Deosebirea era că de data aceasta ea îşi sumeţea pieptul plin şi-şi ţinea capul

sus. Ochii mari, negri, priveau drept în faţă. Înainta cu pas apăsat pe drumul cunoscut de munte. În vacarmul furtunii de primăvară vântul aprig vâjâia dezlănţuit, răscolindu-i părul moale şi umflându-i bluza cu reflexe roşietice, făcută din pânză ţărănească.

Mergând, Piersica îşi aminti cum nu mai mult decât cu vreo doi ani înainte, sosise în lectică, aici, tot spre seară. Atunci avea nouăsprezece ani şi o pornea pe drumul vieţii sale de femeie. Gândurile se goneau unele pe altele, la fel cum în vadul Râului Scroafei, peste care tocmai treceau, valurile din urmă le împingeau pe cele dinainte. Încă din noaptea aceea de demult simţise gustul noii sale vieţi...

În aceeaşi seară, în târg, Zhang al Treilea păzea o sarcină cu lemne şi, supărat, trăgea cu sete din ţigară.

Era vremea mutării viermilor de mătase sus, pe munte, şi Zhang nu şi-ar fi lăsat baltă îndeletnicirea dacă n-ar fi fost mânat de foamete. Lemnele le adunase din toamnă, erau bine uscate, dar lui nu-i dăduse mâna să le ardă. Ajunsese în piaţă în zori, asudat bine şi cu un singur gând: să termine curând şi să se întoarcă degrabă acasă. Piaţa de lemne era pe un Loc viran în spatele Târgului Familiei. Kong şi grămezi de lemne erau cu nemiluita, cât cuprindeai cu ochii. Preţul începuse amarnic de jos, un

mao şi opt *feni* pe suta de jin-uri, bani cu care abia dacă luai zece jin-uri de cereale, iar cumpărători erau puţini. Apoi şi acesta scăzuse, şi scăzuse până când nimănui nu-i mai dădu mâna să vândă. Acum vânzătorii de lemne se împrăştiaseră, furtuna se apropia şi Al Treilea nu găsea cumpărător. Oftă, scutură fumul ţigării, cu gândul să ducă lemnele acasă la fiică-sa cea mare, Frumoasă, şi el s-o apuce pe întuneric la drum. Nu-şi putea lăsa coconii nevegheaţi.

Săltă cobiliţa pe umeri şi porni la drum, dar mânia din suflet îi înceţoşase ochii, încât pur şi simplu bâjbâia pe unde călca; vântul îi dezechilibra cobiliţa, picioarele îi erau nesigure şi, la un moment dat, se înclină într-o parte şi căzu peste lemne. Se ridică furios la culme, smulse cobiliţa şi lovi cu putere în sarcina cu lemnele la care ţinea atât de mult. Cu cât lovea mai. Tare, cu atât îi creşteau nebunia supărării şi ura din el. Până la urmă lăsă cobiliţa, scoase amnarul de la piept şi le dădu foc. Uitându-se la flacăra care juca veselă printre lemnele de brad şi de pin atât de bine uscate, prinseră să-i curgă lacrimile. Când nu mai răbdă, se şterse la ochi, luă cobiliţa goală şi cu capul în piept se aşternu la drum. Voia să treacă pe la Frumoasa înainte de a o lua spre casă. La răscruce, un om îl opri.

— Asta să fie fratele Al Treilea? îl întâmpină. De ce eşti plâns când ţi s-a întors flăcăul? Ar trebui, dimpotrivă, să fii vesel!

Omul era Zhang Guiyuan de la el din sat, cel care avea un mic cazan de băutură.

— Care flăcău?

— Jingui al tău! Să nu-mi zici că n-ai habar!

— Adevărat? Al Treilea se bucură de-a binelea.

— Caută-l la bancă. Zhang Guiyuan se apropiase lovindu-l uşor cu unul din vasele cu alcool pe care le căra pe umăr. Frate, ce mai încolo şi încoace, ai zeul bogăţiei în buzunar. Să nu ne uiţi. Băutura pentru petrecere o am gata...

Zhang Al Treilea nu ascultă până la capăt şi o rupse la fugă spre bancă. Din gura unei străduţe se auzi strigat.

— Uite-l pe tata. Tată, s-a întors fratele.

Lângă Frumoasa se afla un tânăr rotofei, purtând pălărie de domn şi costum gri-închis. În picioare avea pantofi de piele. Avea faţa prelungă şi ochii mari, negri, semănând foarte mult cu Piersica.

— Tată, vorbi tânărul, venind spre el şi prinzându-i mâna.

Al Treilea se uită lung la el, murmură ceva şi abia într-un

târziu reuşi să articuleze câteva cuvinte.

— Jingui! Chiar te-ai întors? Intrând în casa Frumoasei, îşi certă fata: S-a întors de atâta timp şi tu n-ai putut să mă cauţi în piaţă.

— Abia acum a picat la mine.

Jingui scoase două ţigări aromate, una pentru el şi o alta i-o întinse tatălui său. Al Treilea o primi cu amândouă mâinile, dar n-o aprinse.

— De cum m-am întors, am tot fost ocupat cu nişte daruri, lămuri fiul, trăgând din ţigară. Le-am dus stăpânului al doilea şi al treilea, făcându-le urări de bine, dar cel mare încă n-a apucat să mă vadă. Pe când aşteptam să mă cheme, am auzit că sora cea mare s-a măritat aici şi

— Îfrn tras o fugă s-o văd, aducând şi lucrurile la ea.

— Eşti dus de şapte-opt ani. Eu cu mamă-ta ne-am gândit... Of, bine c-am dat ochii cu tine. Hai să punem ceva în gură şi o pornim la drum.

— Eu am mâncat la Pavilionul Iarnă-Primăvară. Iar acasă nu vin până nu mă primeşte Excelenţa Sa, Zhengda.

— Cine-i ăsta? se miră tatăl.

— Ei, n-ai cum să ştii! E numele de cărturar al licenţiatului Kong. Tată, eu am cu mine nişte lucruri, e

târziu, o să plouă, nu e vreme de călătorie. Mai vorbim mâine.

— Ploaia poate să cadă, e vremea ei...

În timp ce vorbea, slugile licenţiatului Kong îl strigară pe Jingui. Tânărul nu mai stătu ca tatăl său să sfârşească vorba şi se zori după ele.

— Ce e cu el? Nu şi-a văzut mama şi tatăl şi se omoară pentru alţii? Mama lui! răbufni Zhang Al Treilea şi aruncă ţigara.

— Tată, încercă Frumoasa – să-l domolească, el a lucrat pentru ei şi e bine să meargă să-i vadă.

Al Treilea se gândi că era cam adevărat şi se apucă să mănânce.

— Acum e timpul viermilor de mătase. Eu bag ceva în gură şi plec pe întuneric, spuse. Frumoaso, mâine vino şi tu cu fratele tău. Maică-ţi i-e dor de tine şi nici nu-mi place cum arăţi.

— O să vin peste câteva zile, vorbi ea încet. Tată, bărbatul Piersicii a fost rănit pe-aici?

— Şi încă cum. Greu de tot! recunoscu el.

— A fost prins?

— Nu.

— Atunci e bine, răsuflă ea, uşurată. În noaptea

aia, soldaţii au cotrobăit peste tot...

— Ştiau că Juren s-a întors?

— Nu cred. Îl căutau pe cumnatul. Frumoasa ezită o vreme, apoi: Tată!

— Mda.

— Tată... Nu îndrăznea să continue.

— De ce nu vorbeşti?

— N-am cine ştie ce de spus... Frumoasa plecă privirile, mototolind, tulburată, în palme, colţul bluzei.

— Frumoaso, rosti tatăl, care nu-i observase prea bine frământarea, mama şi cu mine ne tot gândim la tine. Vezi, ai grijă, du-te doar la Atelierul de mătase, la muncă, şi ţine-te tot pe acasă. Să stai aici, cu poarta încuiată şi să nu mergi nicăieri altundeva.

— Aşa şi fac, tată.

După ce mâncă, Zhang fumă o ţigară, aşteptă ca ploaia să mai contenească şi porni la drum, ducând pe cobiliţă geamantanul de pânză al băiatului.

După atâţia ani de despărţire, Cumătră A Treia era nespus de bucuroasă că i s-a înapoiat fiul cel mare. De mult nu se arătase ea atât de veselă, de fericită, li pusese

bărbatului o sumedenie de întrebări. E înalt? Gras? Slab? Mai seamănă atât de tare cu Piersica? Vedea cu ochii minţii toate câte le făcuse pe când era flăcăiandru. Crizantema, care adormise, fu sculată din somn. Nemaiîncăpându-şi în fire de bucurie, ea deschise geamantanul şi scoase din el lucruri pe care nu le avusese sub ochi în viaţa sa.

Învăţătorul Chen le dăduse elevilor vacanţă, dar rămăsese tot la Zhang. Acum era plecat să-i vadă pe Yu Zhenhai şi Gao Yushan, care erau răniţi. Zhenhai fusese adus de la Splendida. Pentru a evita şi un risc la zece mii, Li Shaoxian nu-l lăsase în grija soacrei, ci îl ascunsese acasă la Cincizeci. Yushan şi ceilalţi doi comunişti, răniţi în închisoare, fuseseră ascunşi la alţi ţărani, învăţătorul se întoarse târziu în noapte. Crizantema îl luă în primire de cum sosi:

— Frate Chen, ia uite, e frumoasă? îl întrebă, plină de însufleţire, la gât cu o eşarfă roşie, de lână.

— Chen prinse un capăt al eşarfei şi o privi îndeaproape.

— Marfă străină. De unde e?

— Întâi spune dacă-mi stă bine, se răsfăţă ea.

Învăţătorul înnodă capetele eşarfei, se trase înapoi şi

spuse, admirativ:

— Eroina neînfricată!

Numai zâmbet, fata înflorise toată.

— Priveşte! Tata are pantofi, mama căciuliţă, sora cea mare ciorapi, a doua brăţară, cel mic un lanţ de argint...

— Aveţi un băiat mare? se miră Chen.

— E plecat de şapte-opt ani şi n-a prea scris... răspunse Al Treilea, zâmbind pentru sine. A făcut negustorie în Tianjin. Îl cheamă Jingui. Vine mâine. Ştie ceva carte. O să aveţi ce vorbi.

După ce Zhang se culcă, domnul Chen se apropie de Cumătră A Treia:

— Voiam să-ţi spun că Piersica l-a ţinut ascuns la ea pe Dinte de Aur. E rănit rău şi abia ieri noapte l-au mutat Baotian şi Baoehuan la coliba lui Chijie. Fata a doua îţi seamănă, tuşă!

— E mai tare ca mine, râse ea.

— Cum de-a plecat băiatul cel mare de acasă?

— Când avea cincisprezece ani, a murit bunicu-su şi ca să ne plătim datoriile către licenţiatul Kong i l-am dat ca argat. După doi ani, văzându-l inimos şi ascultător, ai lui Kong l-au trimis în oraşul Tianjin, ca ucenic în branşa mătăsarilor. După trei ani, a început să câştige bani.

— Îţi seamănă ţie sau unchiului?

— Cu niciunul. E primul născut şi pe atunci o duceam ceva mai bine. L-au crescut bunicii, o vreme a fost dat la şcoală. Era rău de mic, îşi bătea mereu joc de surorile lui, obişnuit să fie ascultat. Cum o fi ajuns, mi-e greu să zic.

Domnul Chen rămase pe gânduri.

— Am pornit o luptă fără milă cu duşmanul, vorbi el. Kong Qingru e viclean... Tuşă, nu spun că n-am încredere în fiul tău, dar, ca măsură de precauţie, încă nu-i vorbi de treburile noastre.

Femeia se încruntă.

— Bine...

În ziua următoare, pe la amiază, Aur Scump măsura din priviri poarta scundă şi îngustă a casei în care se născuse. Ca să poată intra, fu nevoit să se aplece, pentru a nu se lovi cu capul de acoperişul din paie de dasupra porţii.

Cumătră A Treia curăţa masa de pe cuptorul-pat şi, auzind zgomot, întoarse capul să vadă cine e. Oricât de modem ar fi fost el îmbrăcat, inima de mamă recunoscu dintr-o privire chipul pe care îl dezmierdase deseori; exclamă: „Băiatul mamei!” şi ieşi în curte, în întâmpinarea lui.

Aur Scump o îmbrăţişă.

— Mamă, iată-mă-s!

Cu ochii plini de lacrimi, Cumătră A Treia îl privi de sus şi până jos şi îl pipăi neîncrezătoare cu mâinile sale.

de la obraji, până la palmele mari. Apoi îl trase în casă, în vreme ce cu pulpana hainei îşi şterse lacrimile.

— Descalţă-te şi urcă pe cuptor, să-ţi tragi sufletul, îţi aduc degrabă ceva să mănânci.

— Am mâncat la restaurant, mămico, nu mi-e foame.

Aur Scump se aşeză pe pat, la un capăt al mesei, dădu la iveală un pachet cu ţigări Hedemen, scoase una, o aprinse şi trase un fum.

— Te-ai întors şi mănânci tot prin străini. Mama cum se simte?! spuse ea, cu iubire în glas.

— Ştiu că n-o duceţi prea bine.

— Ce contează o gură în plus? Vai, ai băut, uite, te-ai înroşit la faţă. Aur Scump, să nu-i semeni lui taică-tău. Lăcomia la alcool te strică. De fapt, spusele ei erau o dojană, însă auzite în treacăt nu supărau. Să nu vii tu pe-acasă de atâta amar de vreme! Oare ne-ai uitat? îl mustră ea.

— Primii trei ani am fost ucenic şi nu puteam face ce vreau, vorbi el, după ce sorbi o gură de apă. Domnişorul Kong cel mare m-a îndrăgit, fiindcă eram bun de gură, iute

de picior şi cinstit. Aşa am ajuns vânzător în toată regula! Mamă, un drum acasă însemna o lună-două, timp în care nu luam salariu, iar cheltuielile călătoriei mă dădeau peste cap. Acum am venit cu nişte lucruri şi mă folosesc de ocazie să vă văd. Să ştii că mă străduiesc din răsputeri să pun bani deoparte. Am de gând să deschid aici în sat o prăvălioară. Mi-am zis că e mai bine aşa, decât să vă trimit din când în când niscai bani. Nici acum n-am adus cu mine cine ştie cât. Sper să nu vă supăraţi.

— Lasă-i încolo de bani! Bani şi iar bani! Mama nu asta a vrut să zică. Ne-a fost dor de tine. Pe timpurile astea, dacă poţi să te întreţii singur e mare lucru. Băiatul mamei, gândul tău de a deschide o prăvălioară pe noi nu ne priveşte. Dacă poţi, fă economii şi întemeiază-ţi o familie. Atunci eu o să fiu împăcată.

— N-am chef să mă însor sărac!

— Vrei să te îmbogăţeşti? Ce copil eşti!

— Tata unde e?

— Pe munte. Cu viermii lui. După prânz e aici.

Mama şi fiul stăteau unul în faţa celuilalt. El îşi mai aprinse o ţigară, iar ea îl privea în tăcere şi nu se mai sătura

— Mamă! Vocea lui se înăspri. Aveam de gând să-l

aştept şi pe tata, să lămuresc treburile o dată. Acum hai să-ţi spun întâi ţie. Tu ţii casa asta. Am aflat că fetele ţi-au adus doi gineri grozavi – unul bandit şi altul dat cu comuniştii. Cum de s-a-ntâmplat vina ca asta?

— Pe-a mare am dat-o de nevoie. Taică-tu i-a promis-o lui Kong Juren, şi el a furat bani de la Kong mijlociul. Da' asta mai pe urmă.

— Cu ăsta e mai uşor. Dar al doilea?

— Abia te-ai întors, lasă, că avem vreme...

— Avem vreme? Aur Scump stinse ţigara şi se ridică. Yu Zhenhai a fost rănit şi e căutat. Ieri, sora a doua a fost ridicată.

— Ah! Au ridicat-o? De unde ştii? se sperie ea.

— Am fost azi-noapte la ea.

— Şi cum e? se repezi ea.

— Nu vrea să spună unde s-au ascuns comuniştii şi bărbatu-său.

— Chiar că nu ştie... Femeia îşi reveni.

— Matale n-ai habar! se arătă el supărat. Acasă la ea au găsit urme de sânge şi doctorii pentru răni.

Cumătră A Treia se rezemă de perete, plângând. Aur Scump se apropie de ea.

— Linişteşte-te, mamă. Licenţiatul Kong m-a căutat ca s-o sfătuiesc pe Piersica să spună unde-s comuniştii. Dacă vorbeşte, îi dau drumul, iar pe bărbatul ei îl scot nevinovat... Am sfătuit-o în fel şi chip, dar nu m-a luat în seamă, ba m-a şi blestemat.

— Adevărat?

— Cum mă vezi şi cum te văd. Licenţiatul Kong s-a învoit în termeni limpezi, şi un om cu căderea şi numele lui, pe deasupra şi atât de virtuos, nu e în stare să mintă.

— Te întrebam dacă e adevărat că te-ai dus să-i dai tu sfaturi.

Abia acum Aur Scump observă săgeţile din ochii mamei şi paloarea feţei ei. Se retrase automat, se aşează la loc şi scoase o ţigară.

— Sunt fratele ei mai mare. Cum puteam să fiu nepăsător, când am aflat-o la aşa mare necaz?

— Fiul meu, te-ai făcut om în toată firea! Taică-tău te socoate sprijinul său şi al întregii case. Ai fost plecat atâţia ani printre străini şi te-ai îmbrăcat bine, ai strâns şi ceva arginţi. Dar să nu uiţi, fiule, că ai intrat la bogătaşi ca să ne scapi de datorii. Cumnatul tău al doilea e om de treabă. Ai lui au îndurat multe şi el de-aia s-a dat cu comuniştii.

Înainte, mama şi sora ta luau viaţa aşa cum le era dată, îndurând împăcate. Numai că de vreo doi ani, am băgat de seamă că suferinţele n-au capăt, şi că nu soarta e de vină, ci licenţiatul Kong şi alţi înrăiţi ca el atât de sălbatici. Tu dacă le cauţi ăstora în gură, orbeşte, şi te pui să le faci rău comuniştilor care-şi varsă sângele pentru cei săraci, crezi că e drept? Uite, Piersica s-a călit după ce a trecut prin nu ştiu câte necazuri.

E săracă şi cui îi pasă de ea? Dar sângele şi lacrimile curg în zadar. Ura şi nedreptăţile nu se plătesc? Tu ai fost mult timp plecat şi nu înţelegi ce-a fost pe la noi. De azi înainte ascult-o pe mama şi să nu mai faci asemenea prostii! Oh, fiul mamei!

Aur Scump aşteptă până când ea termină ce avea de spus, apoi zise:

— Mamă, ca să schimbăm sărăcia şi amarul, trebuie să găsim altă cale. Calea comuniştilor înseamnă pieire curată. În Tianjin, ziarele scriu zilnic despre uciderea unor comunişti de frunte. Sunt proşti, nu-s în stare să înjghebe o organizaţie viguroasă. Să nu te încrezi în propaganda lor, mamă.

— Cum să nu cred, dacă au dreptate? aproape că strigă, pe jumătate tristă şi pe jumătate rănită până în străfundul

sufletului său.

Aur Scump nu-i luă în seamă sfatul, nul în faţa propriilor sale idealuri.

— E şi calea înavuţirii, se încăpăţână el.

— Dă-i drumul! Cumătră A Treia se rezemă de zid, dezamăgită.

Aur Scump întinse gâtul peste masă, să fie Gât mai aproape de ea şi spuse, cât putu de încet:

— Licenţiatul a făgăduit că dacă Piersica îmi dă ascunzătoarea ălora, îl eliberează pe Yu Zhenhai, ne face cu treizeci de *mu* teren de munte, iar mie îmi oferă un sfert din beneficiile Atelierului de fire de mătase din târg.

— Şi tu ce-ai spus?

— Că-mi dau toată silinţa. Dar sora a doua e încăpăţânată... Mamă, pe tine te ascultă. Vorbeşte tu cu ea...

„Pleosc!” Cumătră A Treia îl lovi peste obraz. Aur Scump se retrase şi se propti de zid. Se uită împietrit la faţa neagră, la ochii larg deschişi şi la sprâncenele încruntate ale mamei.

— Inimă neagră! Cum am putut creşte asemenea fiu? Cumătră A Treia se ridică şi în mânia ei răsturnă masa.

Bolurile cu apă şi farfuriile cu alune prăjite căzură împrăştiate pe pământ. Ieşi! Să-mi pleci de aici!

— M-ai lovit... Aşteaptă, să vezi ce-o să păţească fii-ta! ameninţă el de dincolo de pragul camerei.

— O să mi se frângă inima pentru ea. Dar în ce te priveşte, cu o palmă nu m-am răcorit, ştiindu-te o năpârcă! Luă pălăria, i-o aruncă şi arătă uşa casei. Pleacă!

Aur Scump se grăbi într-acolo, iar din prag i-o întoarse:

— N-am mai văzut o mamă fără suflet şi milă!

— Te-nvăţ eu minte, copil orb ce-mi eşti, strigă ea şi luând mătura, se repezi după el.

Aur Scump alergă în curte, culese de pe jos pălăria şi se îndreptă spre poartă.

— Stai! îl opri mama.

El se opri, crezând că ea s-o fi îndurat.

— Să-i dăm bagajul, cu tot ce-a adus, ceru ea Crizantemei, care stătea speriată în pragul camerei de miazăzi.

Crizantema fugl în casă, aduse geamantanul şi-l puse la picioarele fratelui mai mare.

— Nu mă iubeşti, dar eu am inimă bună, spuse el mâhnit. Nu-l iau.

— Îndrăzneşti?

Sub privirile neînduplecate ale mamei, Aur Scumpişi îndesă pălăria peste părul răvăşit, ridică geamantanul şi rosti plin de răutate:

— Atunci plec!

Crizantema aduse în fugă şalul din lână roşie şi i-l aruncă pe umeri.

— Ţine-ţi lucrul străin, frate străin! îi strigă.

Soarele se înălţase la amiază. Sub razele lui copleşitoare, Cumătră A Treia rămase istovită, ascultând paşii care se îndepărtau de poartă şi care parcă îi călcau peste inimă. După o vreme, simţi că o cuprinde ameţeala şi trupul i se înclină, gata să se prăbuşească la pământ. Crizantema o prinse de mijloc, ţinând-o cât putu mai strâns, şi îngână:

— Mamă! Măicuţo!...

10

Apa limpede a Râului Pietrei se ridica la fiecare pas în efemere înfloriri; pietrele de pe drum se rostogoleau în urma piciorului; florile roşii de munte, frumoase, rezistente, păreau că se miră că femeia întâmplată pe acolo nu le adună, iar brazii de pe margine dacă ar fi fost să aibă ochi, abia dacă i-ar fi zărit spatele încovoiat. Doar

păsările mici o urmăreau cu ciripitul lor. Cumătră A Treia îşi ţinea cu o mină părul pe care i-l umfla vântul şi, cu iuţimea cea mai mare de care era în stare, ba alerga, ba mergea, mergea şi iar alerga, cu ochii aţintiţi numai în faţă. Nici nu ştia când străbătuse mai bine de cinci Zi, suind pe creasta unui munte. Din faţă se auziră bubuituri, cărora munţii le răspunseră afund. O apă, ca o uriaşă ameninţare albă, se strecura năpustindu-se furioasă printre pietre şi copaci, pentru a se prăbuşi direct la picioarele muntelui. Odată cu panorama cascadei, în câmpul vizual al femeii intră şi o pată roşie, uşor mişcătoare.

— E ea! Bluza ei roşie... Da ce-o fi căutând acnlo? E periculos... murmură femeia, speriată, grăbind paşii. Era cât pe ce să strige, dar n-o făcu; picioarele îşi domoliră ritmul, ca în cele din urmă să se oprească. Întoarse capul. Oftă şi durerea ascuţită din picioare, pe care abia în clipa aceea o simţi, o sili să se aşeze în iarba de pe marginea drumului.

Zărise alături de Frumoasa pe încă cineva, apoi recunoscu în omul acela pe Gao Yushan.

— Oricum, îi spunea el Frumoasei, pe un ton sincer, prietenos, n-ai altă ieşire!

Frumoasa stătea pe o piatră, cu mâna la falcă; lacrimile i se rostogoleau fără întrerupere pe obraji.

Se aflau amândoi în partea de sus a muntelui, pe al cărui versant abrupt se puteau întâlni pini bătrâni, cu forme dintre cele mai bizare. Deasupra lor era o stâncă verde, uriaşă, în formă de ciupercă, sub care se oploşise o alta, ovală şi cu multe striaţiuni; în partea de sus a acesteia din urmă erau două cavităţi mari, din care izbucnea afară, cu putere, izvorul năvalnic preschimbat în cascada ce cădea la picioarele muntelui. El curgea mai blând până la râpa care se prăvălea mai spre poate, unde se aşternea într-o baltă neagră. Despre cascada născută din izvorul acesta năprasnic de munte, ca şi despre atâtea alte minunăţii naturale din Muntele Kunyu, exista *o* legendă. În vremuri de demult, în partea de miazănoapte a Mării Galbene, trăia un dragon negru, fioros, care isca vârtejuri şi valuri uriaşe, răsturnând şi înghiţind corăbiile negustorilor şi bărcile pescarilor. După un timp, stăpânitorul cerurilor a aflat de nelegiuirile lui şi odată, în timpul unei furtuni cumplite, l-a adus aici, în munţi şi l-a pironit de o stâncă, pentru ca el să lăcrimeze veşnic în memoria acelora pe care îi năpăstuise până atunci. De aceea, cascada a. Şi fost numită Izvorul Ochiului

Dragonului. Iar ieşirea ce dădea în drumul îngust de munte situat de partea cealaltă a stâncii a primit denumirea de Gura Izvorului Dragonului.

Pe vârful din dreapta era un templu care purta acelaşi nume, însă acum era părăsit cu totul – şi de oameni şi de călugări.

— În viaţa asta, murmură Frumoasă, sunt pedepsită să vărs lacrimi la nesfârşit, ca şi izvorul ăsta. Poate că plătesc greşelile dintr-o viaţă de mai înainte...

Ţinând o mină rezemată de stâncă, Gao Yushan stătea în faţa ei, cu trupul său lung şi subţire aplecat.

— Spiritele, soarta – toate astea sunt cuvinte goale, oare chiar nu ţi-ai dat seama? zise el, serios. Surioara mea, nu ne-am văzut de mult...

Frumoasa venise în sălbăticia munţilor să-şi întâlnească soţul, trecut la comunişti nu din convingere, ci pentru a se putea răzbuna pe licenţiatul Kong. La un moment dat, zărise pe cineva alergând spre ea şi acel om se dovedise a fi tocmai omul cel mai drag inimii ei şi a cărui lipsă o îndurerase ani în şir. Cu sufletul plin de amărăciune, ar fi vrut să-l tragă lângă ea şi să-i plângă pe piept, fericită. Iubitul de pe vremuri părea însă altul, arătându-se rece ca gheaţa. Se simţea nefericită cu adevărat. Se ridică şi se

sprijini şi ea de piatră, cu spatele la el.

— Tu eşti bărbat, ştii cum să umbli, îi replică.

— Iar tu stai închisă în casă, socotindu-te nefericită.

E firesc să n-ai habar că sunt atâţia care suferă mai mult decât tine!

Frumoasa se întoarse fără să vrea. Abia acum îşi cercetă de aproape fostul iubit. Faţa îi era suptă şi ridată, avea o barbă neagră, încâlcită şi alături de ea o cicatrice proaspătă... Toate acestea stricaseră chipul lui prelung şi frumos, de erou.

— Ai uitat iubirea noastră, frate Yushan, rosti ea cu durere în glas. Pe când eu...

Privirea lui Yushan se desprinse de trupul ei şi zbura peste cascada aceea viforoasă.

— Se poate spune şi aşa. Te-am ocolit cu intenţie, Frumoaso! Pe vremuri, jurasem să lupt oricât pentru dragostea noastră, ba chiar mă gândeam să te fur şi să rătăcim prin munţi, prin locuri neumblate, până aveam să ajungem în nord-est. Abia după ce am fost închis şi am intrat în contact cu comuniştii mi-am dat seama că în societatea aceasta neagră nu e posibilă libertatea. Frumoaso, eu n-am dat uitării iubirea care rie-a legat, ba tocmai pentru ea am apucat calea revoluţiei. Să nu te

sperii. Ia lucrurile aşa cum sunt. În lumea de astăzi nu se poate fără revoluţie. Lumea asta nedreaptă o vom răsturna, iar când poporul va ajunge stăpân în ţară, vom putea discuta şi de hrană, de îmbrăcăminte, de libertate, şi de iubire. Până atunci...

— Da, dar iubirea noastră... n-o s-avem parte de ea!

— Sigur că s-a dus fără putinţă de întoarcere, vorbi el cu francheţe, râzând. M-am referit la alţii ca noi, să nu fie şi ei zdrobiţi de aceeaşi nefericire.

Dragostea şi preţuirea pe care le simţea pentru iubitul său o făcură pe Frumoasa să-l privească din nou lung, cu jind. I se părea că această rană a ei nu numai că nu era ruşinoasă, dar o durea chiar mai puţin, alinată dintr-odată de noi amintiri frumoase.

Yushan se apropie şi mai mult de ea, o prinse de braţ şi-i spuse cu căldură:

— Surioară, să ne prindem împreună în lupta aceasta. Vom fi mult mai fericiţi decât dacă vom rămâne la lucrurile personale care ne chinuiesc.

Frumoasa avu o tresărire. Simţi cum căldura din mâna lui mare îi pătrunde direct în inimă.

— Ce poate să facă un om slab, fricos? remarcă ea timorată. La nimic nu mă pricep.

— Nu e bine să te desconsideri singură. Ce zici de Piersica? E o ţărancă neştiutoare de carte şi îi ţine piept şefului de district, licenţiatul Kong, care se proclamă urmaşul sfântului părinte al naţiunii. Acum doi ani, cine s-ar fi gândit la una ca asta privind-o? Şi de ce? Pentru că are revoluţia în suflet şi fiindcă pe acest drum devii mai puternic, pe măsură ce te fortifici. Ai putea învăţa de la ea. Revoluţia nu e ca broderia, e lupta focului cu sângele, e opera cea mai superbă a omenirii; în ea nu se angajează decât cei cu suflet adânc şi prin ea îţi dai seama dacă un om este bun sau rău. Superior sau josnic. Soaţa pe care mi-a ales-o mama, auzind că sunt comunist, a rupt pe dată legătura ce ne unea. Pricepi? Chiar legăturile dintre soţi ajung fragile ca foaia de hârtie. Frumoaso, tu eşti deşteaptă şi înţelegi. Acum, Juren al tău a apucat şi el calea revoluţiei şi va trebui să fim cât mai uniţi. Am încredere că vei fi ca şi mama ta. Da sau nu?

Ochii calzi, mâinile fierbinţi şi cuvintele lui limpezi ca izvorul de munte o făcură pe Frumoasa să se simtă mai curată ca niciodată. Faţa ei palidă înflorise ca o floare de piersic.

— Aici mi-eraţi! răsună glasul cuiva.

Yushan întoarse capul şi numaidecât îl salută pe noul

venit.

— Sosisem înaintea ta, spuse.

— Ai venit?... îngăimă Frumoasă, ruşinată, înroşindu-se.

Era Kong Juren. Avea la el trei puşti şi se uita la ei cu vădită supărare.

— N-am picat bine, dar voi pleca îndată...

— Stai, omule, îl opri Yushan, apoi i se adresă Frumoasei: Tu ia-o înainte, mătuşa o sta ca pe ghimpi!

— Mama... încercă ea.

— Du-te! replică Yushan.

Frumoasa îi aruncă soţului o privire rapidă, neliniştită, şi plecă.

Gao Yushan şi Kong Juren se aşezară pe piatră. Juren era mândru. Atacase, împreună cu nişte vântură-lume, maşina cu care licenţiatul Kong se ducea cu marfă la Tianjin şi capturase două puşti, de fabricaţie germană. Ceilalţi împărţiseră între ei banii şi mărfurile.

— Noi suntem comunişti, îl certă Gao Yushan, nu o bandă oarecare. Acţionezi anarhic. Stai rău cu disciplina...

— Mda. Poate greşesc, dar o fac pentru revoluţie. Însă sunt unii care caută locuri frumoase din natură, unde se ascund cu nevestele tovarăşilor lor. Ei, la ăştia, da, disciplină!

— Nu vorbi cu păcat!

Kong Juren sări în picioare, îl prinse pe celălalt de braţ şi-l zgudui bine.

— Vrei să ne batem? Hai! Eu nu accept orice! Gao Yushan! Ţie, dacă nu ţi-a plăcut soţia care ţi-a fost ursită, de ce te bagi pe soţiile altora? Crezi că eu am orbul găinilor şi n-am văzut cum ai luat-o de mână şi i-ai vorbit?

Gao Yushan strânse din dinţi, gata să-l respingă.

— Bine, vom supune această chestiune în organizaţie 1 Yushan se ridică să plece şi, când se întoarse, aproape că se ciocni de o femeie.

— Tuşă, matale?

Cumătră A Treia se uită când la unul, când la altul.

— Ce-i cu voi, vă certaţi?

— Nu, tanti, zise Yushan, temându-se că ea nu va înţelege.

— Nu? Hm, dacă întârziam puţin, cine ştie cât de departe aţi fi ajuns... se repezi Juren.

Cumătră A Treia înţelese.

— Juren! exclamă ea cu asprime. De ce răneşti oamenii? Fiica mea şi nepotul meu nu sunt stricaţi. În privinţa asta poţi să fii liniştit. Uite, colo, jos, Frumoasa mi-a spus tot.

— M-a vorbit de rău?

— Chiar de nu te-ai purtat bine cu ea, fii sigur că nu a suflat un cuvânt. Juren, noi suntem curaţi. De când ai luat-o pe Frumoasă, cât ai fost plecat, ea a stat la mine. Te-oi fi interesat. Ai auzit vreo bârfă pe seama ei? Atunci când Yushan a venit pe la noi, pe mine m-a căutat, în niciun caz n-a dat ochii cu ea. Mai înainte a îndemnat-o să se angajeze împreună cu tine, pe drumul nostru. Sunt veri şi nu s-au văzut de mult timp. Dacă s-au întâlnit, e rău că şi-au vorbit, că şi-au dat mâna?

Kong Juren se uită tăcut la soacră. Se scărpină în cap, apoi se întoarse spre Yushan.

— Vere, socoteşte că m-am grăbit. Uită ce ţi-am zis.

i se adresă râzând.

— Îmi pare bine că zâmbeşti.

— Îşi strânseră mâinile.

— Juren, Frumoasa te aşteaptă. Du-te la ea, eu am ceva de discutat cu Yushan... Se întoarse spre nepot. Shan, Piersica e de o lună în mâinile lor. Care e situaţia?

— Tuşă, să nu-ţi faci griji. Piersica nu a păţit nimic...

— Prostii! De ce nu te uiţi în ochii mei? Spune!

Gao Yushan ridică privirea. Femeia aceea, de patruzeci şi unu de ani, îl ardea cu ochii.

— Licenţiatul Kong o urăşte şi încearcă s-o zdrobească.

Azi au închis-o în Wendeng.

Cumătră A Treia se lăsă pe piatră, privind năucă peste cascadă.

— Tuşă, fii tare! O să căutăm s-o scăpăm! Ai să vezi...

— Shan, ai văzut în ochii mei vreo lacrimă? întrebă ea.

— Nu, tuşă, nu, recunoscu el şi, tulburat, începu să plângă de-a binelea.

Ea se ridică şi vorbi cu glas încet, fiecare cuvânt părând luminos ca o perlă:

— Shan, mâine mă duc la Râpa Pinilor Roşcaţi şi-mi iau nepoata acasă. Să nu mă opriţi. E carne din carnea mea şi nu pot s-o las pe mâna altora.

Pentru familie, nevastă şi fetiţă, Yu Zhenhai ajunsese aproape un străin. De aproape doi ani, trăise azi aici, mâine acolo, fugea dintr-un loc într-altul, muncea, lupta. Când îi era foame, tovarăşii îi dădeau să mănânce, iar când rătăcea singur, îşi umplea stomacul cu fructe şi ierburi sălbatice; când se simţea obosit, dormea pe la un tovarăş, iar dacă nu ajungea până acolo, închidea ochii pe câmp. Vreme de vreo doi ani, dusese o viaţă de hărţuială, vântul îi servise drept masă şi bruma de acoperiş. În aceste condiţii, se gândise prea puţin la ai săi, la nevastă şi la copilul care abia împlinise o sută de zile când el

scăpase de încercuirea duşmanului şi fugise de acasă. Nici nu-şi mai amintea prea bine trăsăturile nevestei. Trecuse o groază de vreme de când se despărţise de ea, depăşind cu mult timpul petrecut de ei laolaltă!

Acum urmau să se întâlnească! Ce va spune ea în momentul revederii, ea, care fusese de două ori arestată, care îndurase atât? îl va condamna? Poate că nu. Se va arăta înfrântă, îndurerată? Fireşte. Când el aderase la Partidul Comunist, ea plânsese, îl implorase să renunţe... Ştia că se schimbase, dar cât anume? Cum o să-l primească şi ce-o să-i spună? Oricum, avea o nevastă pe măsura sa. Dacă va plânge de deznădejde şi-i va povesti cu de-amănuntul prin câte trecuse, o va înţelege. Nu, nu se va supăra, va socoti că acesta estelucrul cel mai firesc de pe lume şi o va consola, cu siguranţă mişcat de ce va afla...

Yu Zhenhai era emoţionat. Fulgii de zăpadă îi biciuiau faţa. Era alb tot, ca o langustă ajunsă în oala cu apă fiartă. Grăbi paşii, prinzându-l din urmă pe Dinte de Aur.

— Ce părere ai, cum o să mă primească? întrebă.

— Cum? râse acesta. Ne opreşte de sărbători, ne dă să mâncăm *qiaozi* şi să bem „dovleac arsu!

— Vorbind serios, crezi că o să mă învinuiască?

— Asta... Ţăranul masiv, cu membre viguroase şi cu capul mare, pe care de puţine ori îl folosea, chibzui de data asta ca niciodată şi apoi răspunse: Frate Hai, puţine au inima ei bună! apoi tare greu găseşti femei atât de dârze. Că s-o îndurera, se poate întâmpla! Da ştiu că e puternică!

În întunericul nopţii, Zhenhai clătină din cap; zori paşii.

Un strat de zăpadă de o puritate fără seamăn acoperise cătunul Floarea de Piersic şi împrejurimile, iar cele peste cincizeci de case păreau cufundate într-o lume de basm. Căderea molcomă a fulgilor de nea sporea şi mai mult pacea munţilor. Clinii dormeau tihnit în cuştile lor, şi nu-şi mai ciuleau urechea la orice zgomot de afară.

Cei doi oameni se strecurară până într-un loc anume de la marginea satului. De lângă zid se desprinse o umbră.

— Jad! şopti.

Cei doi păşiră înainte. Se salutară cu Ding Chijie.

— Intraţi, îi pofti el. Sunteţi aşteptaţi. Aur Scump vine şi el mâine, aşa că înainte de lumina zorilor va trebui s-o porniţi la drum.

Poarta se deschise. Zhenhai şi Dinte de Aur fură luaţi de mână de cum pătrunseră în curte.

— Veniţi aici, copii!

Era Cumătră A Treia. O salutară şi intrară într-o aripă a casei. În cameră era aprins opaiţul, fereastra fiind acoperită cu o rogojină. Cumătră A Treia le perie zăpada de pe umeri. Zhenhai scoase din sân două jin-uri de făină şi i le dădu soacrei.

— Nevasta lui Hai unde e? întrebă Dinte de Aur.

— În camera de miazăzi. Ceva mai înainte a luat doctoriile şi acum doarme. Mergem acuşi la ea.

Crizantema sosi cu Bambus în braţe.

— Frate, ia-ţi fetiţa! îl îndemnă pe Zhenhai.

Bambus Tânăr dormea dusă. Zhenhai o luă la piept, se uită la ea şi-i spuse soacrei:

— E destul de grea, mamă. Te-ai chinuit mult!

— Bunicilor le plac nepoţii, nu-i aşa? râse ea.

— Seamănă cu cumnata, iar nasul e al fratelui Hai. Văleu, ce frumoasă e pe lângă mine!

Crizantema se duse în faţa lui Dinte de Aur, înălţă privirea, cătând cu atenţie spre gura lui.

— Unde e? Unde e?

— Ce cauţi? Vrei să vezi cât sunt de frumos, ca să mergi în peţit pentru mine?

— Dacă-ţi arde de peţit, caut-o pe Geruială. Eu întrebam unde ţi-e dintele de aur?

— Cine are dinţi de aur? zise el şi deschise gura mare.

— Atunci de ce te cheamă Dinte de Aur?

— Ei, e o poveste lungă. Când aveam vreo şapte ani, băiatul moşierului Nurcă Năpârcă „care era cu trei ani mai mare, şi-a bătut joc de mine, punându-mă să-i înghit scursorile din nas. Da şi eu, mi-am băgat colţii în nasul lui şi de atunci mi s-a spus Dinte de Aur.

— Deci asta era. Nemaipomenit...

Văzând-o minunându-se, Dinte de Aur urmă:

— Numele meu e şi nu e grozav. Ştiu pe unul pe care-l cheamă Coajă de Alună, fiindcă seamănă cu aşa ceva.

— Ea cum se simte? o întrebă Zhenhai pe Cumătră A Treia.

— Şi-a revenit, n-are mare lucru, zâmbi ea.

— Spune-mi adevărul! E vorba să plec departe de aici, ceru el, prinzând-o de braţ.

— Nu... Ea zâmbea, lacrimile curgându-i şiroaie. Copile, nu ştiu de câte ori mi-a atras atenţia să nu-ţi spun. Ticăloşii ăia au schingiuit-o în fel şi chip. Mi-au dat-o acasă numai piele şi os. Abia dacă mai avea suflu în ea. Eu şi al meu am îngrijit-o şi-am vegheat-o, plângând la căpătâiul ei, trei zile şi trei nopţi. Am chemat pe doctorul Feng şi nici nu-i venea să-i mai dea doctorii... Acum e bine, mult mai

bine!

Puţin mai târziu, Zhenhai şedea pe marginea patului, lângă Piersica. Ea îi puse o mână pe piept şi el i-o luă şi o strânse într-a sa. Mâna ei era subţire şi aspră.

— Voiam să te văd, rosti el cu glas tremurat.

— Şi eu, murmură ea.

— Aş vrea să văd cum arăţi!

— Nu aprinde, la lumină ameţesc. Ea se gândise dinainte la această replică. Nu voia ca el s-o vadă cât era de slăbită şi cu cicatrice pe trup. Sunt la fel ca mai înainte, spuse. Ai uitat cum ziceam?

Faţa lungă, purpurie.

Ochii mari, minunăţie.

Copiliţă de ţăran.

Neam trudit şi sărăcan.

— O să plec departe.

— Când te întorci?

— Peste un an. Atunci e vorba să pornim lupta. Era să uit. Ai salutări de la Perla şi toţi ceilalţi.

— Mulţumesc. Să fii cu ochii-n patru. De mine şi de fetiţă să nu duci grijă. Mai greu decât în temniţă n-o să ne fie. Cu lumină şi speranţă în suflet, oricât ar fi suferinţa, strângi din dinţi şi trece. Te aşteptăm să vii sănătos.

Atât. Au rămas tăcuţi în camera întunecată, dar caldă, gândind şi unul şi celălalt la trecerea timpului.

Când, pus la cale de licenţiatul Kong, Aur Scump venise acasă cu gândul de a-i convinge pe ai săi că e bine ca Piersica să-i denunţe pe comunişti pentru a scăpa din închisoare şi a-şi salva soţul, el fusese pălmuit de Cumătră A Treia. Atunci plecase val-vârtej în Târgul Familiei Kong, însă nu-i povestise stăpânului şi protectorului său cele întâmplate, ci pretextase că mama îi era bolnavă şi n-avea cum să se înfăţişeze la închisoare. Îi era teamă că, aflând de atitudinea familiei, şeful de district avea să le facă rău alor lui. El se mai dusese de câteva ori s-o determine pe Piersica să accepte oferta autorităţilor, dar totul fusese în zadar. Îşi pusese în minte că cel mai bun lucru era să se întoarcă în Tianjin.

După vreo jumătate de an, licenţiatul Kong îl chemase la el, întrebându-l dacă aflase ceva despre Yu Zhenhai.

— Eu am beneficiat atât de bunătatea înălţimii Voastre, răspunse el, dar Yu Zhenhai nu trece deloc pe-acasă, şi eu n-am cum să-i dau de urmă.

— Pune mai multă inimă, băiete! îl îmboldi Kong Qingru. Căruţa lasă urme şi copacul umbră. Dacă trăieşte, nu poate să nu fie printre oameni. Metoda comuniştilor e să-i

asmuţă pe săraci la răzmeriţă. Tare mi-e teamă că tată-tău şi mumă-ta au fost şi ei duşi de nas ca şi soră-ta a doua.

— Asta nu se poate! În privinţa lor, să fiţi liniştit, Excelenţa Voastră. Ei sunt oameni cinstiţi şi temători, vorbi Aur Scump, mai să-i sară inima din el.

— Dar eu am grijă de tine şi de ai tăi. Dacă şi tu mă ajuţi, n-am să te uit. Averea mea, terenurile de munte, ogoarele, prăvăliile şi celelalte pentru cine le-am agonisit? Oh, nu eşti însurat? Chiar ieri, fratele meu al doilea îmi zicea că are nevoie de un ginere ca lumea pentru cea de-a treia fată a lui. Cum te ţine de priceput, avea, ştii, un gând, şi mi-a cerut părerea. Aur Scump, dacă-i pe-aşa, treimea aia din depozitele băncii, care revine familiei mele, o să intre pe mâini bune.

Tânărul, care n-avea altceva în cap decât să ajungă patron, fu ameţit de aceste cuvinte.

— Nu mă crezi? Aşa se şi cade. Cine e prost să-şi dea averea pe nimic?

— Eu... nu îndrăznesc să nu vă cred...

— Băiete, lasă prostiile şi ascultă. Gândeşte-te: dacă nu-i lichidez pe comunişti, pot eu trăi în tihnă? Şi ca să-mi înfrâng duşmanul de moarte, trebuie, nu? să plătesc. Eşti negustor şi înţelegi.

Aur Scump îl privi cu admiraţie.

— Cum ziceam, bandiţii de comunişti trebuie smulşi din rădăcină. Mă îngrijesc de tine fiindcă lucrezi de mic la mine şi pe de o parte nu vreau să păţeşti ceva, iar pe de alta, am de gând să te formez, că ai stofă în tine! E limpede sau nu?

— Înţeleg, Excelenţa Voastră, şi vă cred.

— O faci pentru mine, dar şi pentru tine. Băiete, ia aminte, ai ocazia să te îmbogăţeşti peste noapte. Mare primejdie nu e. N-ai decât să dai cât mai des pe-acasă, să faci pe fiul inimos. Atunci ei or să-ţi ceară părerea la orice şi n-or să mai fie duşi de nas de către comunişti. Pricepi ce vreau să zic?

— Pricep.

— Bine. De azi înainte, să-mi spui tot ce afli.

Aur Scump şovăi un moment, apoi imploră:

— Excelenţă, puteţi s-o eliberaţi pe Piersica. Are un copil de ţâţă... Garantez că n-o să mai aibă de-a face cu ăştia.

— Au închis-o la judeţ şi ea n-a scos o vorbă... Eu n-am putere în faţa lor, dar dacă tu vrei. O să încerc.

De atunci, Aur Scump pica tot mai des pe acasă şi îşi ajuta tatăl la muncă. Se ataşase mai mult de el, pe motiv că maică-sa ar fi fost prea nervoasă. De fapt, îşi ştia tatăl

mai puţin atent la vorbă şi astfel încerca la tot pasul să-i smulgă câte ceva. Despre Yu Zhenhai se aflase că murise într-o crâşmă din judeţul Muping, şi Piersica, ajunsă vădană, rămăsese fără un reazem pentru ea şi pentru fiică.

Într-o bună zi, pe munte, Aur Scump îşi dăduse seama că învăţătorul Chen era comunist şi se grăbise să-i raporteze şefului de district. Curând, domnul Chen şi Piersica fură arestaţi. Chen fu trimis la Wendeng, să fie judecat, iar Piersica, închisă pentru a treia oară, fu silită să se mărite cu fratele mai mic al doctorului Feng Zijiu, Feng Kairen, socotit un înapoiat mintal, pentru că la cei douăzeci şi opt-douăzeci şi nouă de ani ai săi îşi ducea zilele, ca un rătăcit, pe muntele Taibo. În felul acesta, licenţiatul vru să-şi arate mărinimia, scăpând-o, pe Piersica de la moarte, cu preţul acestui măritiş. Numai că Piersica nu-i era nevastă tontălăului de Feng decât cu numele. Doctorul, om cu vederi largi, acceptase căsătoria de formă. Piersica locuia acum alături de noul său soţ în căsuţa de pe munte, fără a avea însă nicio legătură cu el.

Îmbrăcat într-o jiletcă de piele, cu faţa vânătă de firea multă băutură, Aur Scump era îngrijorat, neliniştit Cum ar fi putut să fie calm şi împăcat? în fapt, Kong Qingru îi

pretindea în continuare informaţii secrete şi nu-i recunoscuse niciun merit în descoperirea domnului Chen. Aur Scump îl căutase pe tatăl său la târgul de lemne şi-l îmbătase doar – doar avea să afle ceva, dar nu se alesese cu nimic. Dorea să pună mâna pe premiul acela în bani, să se însoare cu fata patronului băncii, să se apuce de un negoţ şi să trăiască numai în lux, dar licenţiatul Kong îi cerea să se ducă mai des la Floarea de Piersic, să dea de urma comuniştilor. Primise, dar nu avea de gând să se vadă cu ai săi, aşa că o apucase spre miazănoapte, o ţinuse într-o hoinăreală câteva zile în şir şi la înapoiere declarase că nu dăduse de „plasa păianjenului şi nici de urma calului”.

În ajun, licenţiatul Kong îl chemase din nou şi-i spusese că Chen acela fusese şef şi că nu se putea să nu fi atras pe nimeni de partea sa. O dată dusă la îndeplinire această treabă, primea o mie de *yuani* şi se logodea imediat cu Orhidee Aromată. „Minţi”, îşi zisese el în gând. „Să nu crezi că îmi mai primejduiesc eu viaţa pentru tine!” îşi propusese să procedeze ca mai înainte şi să se ascundă pe undeva câteva zile, dar licenţiatul îi pusese la dispoziţie trei agenţi. Ca să nu se deconspire, ei trebuiau să rămână la Gura Izvorului Dragonului. Dacă Aur Scump descoperea

ceva, îi chema. Neputând să se împotrivească, îşi înfipsese la brâu un pistol, îşi îngroşase obrazul şi se întorsese acasă. „Tâlharul, se schimbă adesea”, gândea el pe drum. „De data aceasta, dacă-mi merge bine, iau oricât mi-o da, pun mâna pe Orhideea şi să vezi trai...”

În poartă, dădu nas în nas cu Crizantema.

— Unde te duci? întrebă.

— Pe munte, la muncă, făcu ea ochii mari.

— Cine-i acasă?

— Tata şi mama.

— Altcineva?

— Nimeni.

Aur Scump îşi luă inima-n dinţi şi trecu pragul porţii. Tatăl stătea în curte.

— Tată, m-am întors!

— Bine-ai venit! Aveam de gând să te chem eu, vorbi tatăl cu duşmănie, arătând spre săpăliga pe care abia o lăsase din mână.

— Aur Scump, de ce n-ai mai dat pe-acasă? se amestecă mama. Apoi, către bărbat: Tu şi Crizantema vă aprindeţi iute. Acum mai stai, dacă ţi-a venit flăcăul.

Zhang Al Treilea se lăsă pe vine şi-şi aprinse o ţigară. Aur Scump se folosi de răgaz pentru a-şi lua inima în dinţi.

Îi întinse tatălui său o ţigară aromată, dar fu refuzat. Atunci şi-o aprinse el.

— Tată, Piersica o duce bine, acolo pe munte?

— Foarte bine. Noroc cu tine, că ai ajutat-o.

— Doar sunt fratele ei mai mare! se mândri el. Mamă, de-ai şti cât am luptat pentru ea! Kong, bătrânul ăsta prăpădit, nu se lăsa deloc!

— Ţi-o fi fost greu! Ai sosit să-ţi primeşti răsplata? întrebă Cumătră A Treia.

— Ei, asta-i. Am scos-o eu la capăt. Tată, unde-or fi cărţile domnului Chen? Le-a luat cineva? Că îmi ziceam să le citesc şi eu, să mă faG om.

— Ai inimă neagră, de drac! sări Al Treilea. Iar mă tragi de limbă.

— Tată, eu... Aur Scump se duse în faţa mamei: Nu ştiu ce-i cu tata...

— Tu ce ai*?* îşi certă ea soţul, apoi, către fiu: Cine te-a trimis Aur Scump?

— Eu însumi... Frumoasa mi-a zis că frăţiorul e bolnav tare. Am trecut să-ţi aduc ceva bani.

— Cel mic e bolnav rău, iar tu, cel mare, ai o „boală” pentru care nu se află leac.

— Ce vorbă-i asta? se sperie el.

— Ştii cumva pe mâna cui a căzut viaţa domnului Chen? întrebă, mânioasă.

— Pe-a cui? De unde să ştiu eu? Am auzit că i s-ar fi tras de la Lăptuca... Tată, dumitale ţi-e limpede că eu îl preţuiam şi voiam să învăţ de la el.

— Ptiu! sări Al Treilea. Ticălosule! Ţii eu tot dinadinsul să mă înşeli din nou? La târg, mi-ai dat să beau, dar erai cu urechea pâlnie la ce zic! Noi ştim că tu i-ai făcut rău domnului Chen şi nu te-am dat în vileag până acum! Câine!

Aur Scump rămase buimae.

— Nu-ţi băgăm vină, Aur Scump! spuse mama.

Aur Scump năduşise tot. Îşi roti ochii neştiind ce să facă, se întoarse şi o rupse la fugă, spre poartă.

— Unde fugi? Tatăl îi tăie calea, puse mâna pe sapă şi se apropie de el.

— Tată, ce-ai de gând? strigă el.

— Tu nu eşti fiul meu. Zhang Al Treilea ridică braţele.

Aur Scump se înnegri la faţă, scoase pistolul, îl încărca şi-l îndreptă spre tatăl său.

— Foarte bine. Tu nu mă recunoşti drept fiu şi nici eu pe tine drept tată. Eu l-am pârât pe Chen şi ce-i cu asta? Vrei să mă înfrunţi?

Zhang se pierdu şi se opri. Cumătră A Treia lăsă copilul, alergă şi se proţăpi înaintea pistolului.

— Bravo, fiul meu! Ţi-ai dat arama pe faţă! Omoară-ne şi vei dovedi că eşti câinele ascultător hrănit de licenţiatul Kong! Dă-i drumul! Trage!

Cu pistolul îndreptat spre părinţi, el se retrase spre poartă.

— V-aţi dat cu comuniştii şi nu mai aveţi mult de trăit. Staţi voi, că se găseşte cine să vă ridice. Eu n-am vreme... Lăsaţi-mă să plec, altfel nu mă uit...

— Trădătorule! Inimă de câine! răsună un glas.

Aur Scump ridică privirea şi zări în uşa casei un tânăr înalt şi suplu, în mână cu un pistol.

— Tu cine mai eşti? întrebă Aur Scump, văzându-l.

— Un comunist! Gao Yushan se apropie de el: Aruncă arma.

— Mamă! Tată! Lăsaţi-mă să plec. Dacă ăştia pun mâna pe mine, mă lichidează.

Dintr-o parte şi din alta, tatăl şi mama înaintară tot mai mult spre el, închizându-i calea.

— Vrei să-ţi lăsăm viaţa, ca să ne vinzi? spuse Cumătră a Treia.

— Eu nu-s copilul vostru, părinţi cu inima de piatră...

izbucni Jingui.

Gao Yushan zvâcni spre el. Aur Scump trase în direcţia lui, se repezi spre mama sa, o împinse, doborând-o la pământ şi o luă la fugă. Tatăl nu izbuti să-l atingă cu lopata de fier şi, cum pusese prea multă forţă în lovitura sa, căzu lat pe jos. Aur Scump păşise cu un picior afară din curte, când tatăl îl prinse de celălalt. Trase eu putere să-şi smulgă piciorul, dar nu reuşi şi atunci îşi ameninţă cu pistolul tatăl. Acesta fu descumpănit pentru moment, şi fiul năvăli pe poartă, îndepărtându-se. Gao Yushan nu fusese atins, dar nici nu putuse acţiona, de teamă să nu-l rănească, din greşeală, pe Al Treilea.

La marginea satului, Aur Scump se întâlni cu patru oameni. Nici nu apucă să-i vadă bine şi o femeie i se agăţă cu disperare de mâna în care ţinea pistolul. Apoi un bărbat îi puse piedică şi, pe când cădea, îi smulse pistolul.

Cei patru erau Ding Chijie, cel care îl dezarmase pe Aur Scump, Li Shaoxian, prostălăul Feng cu Bambus Tânăr în braţe şi Piersica. Până ce Chijie îl ridică pe Aur Scump de jos, Yushan fu lângă ei.

În clipa aceea, satul alcătuit din cincizeci şi şapte de familii se puse în mişcare. întâi se apropiară copiii şi femeile, apoi bărbaţii din câmp, eu seceri, săpăligi şi nu

puţini se iviră cu săbii, suliţi şi puşti de fabricaţie proprie...

Şi nici nu era de mirare. În satul acela de munte, aşezat la graniţa judeţelor Wendeng şi Muping, erau douăzeci şi ceva de comunişti şi existau asociaţii ale ţăranilor, femeilor şi tinerilor, care cuprindeau mai mult de jumătate din suflarea omenească de acolo; până şi mătuşa lui Kong Juren, Geruială, participa la asociaţia femeilor.

Li Shaoxian îl interogă pe loc pe Aur Scump, care mărturisi pentru ce fusese trimis, împreună cu cei trei agenţi. Ding şi alţi şase bărbaţi plecară degrabă spre locul unde se aflau agenţii.

— Curăţaţi locul, îi sfătui Li Shaoxian, altfel duşmanul o să ne facă greutăţi...

Mulţi strigară că Aur Scump trebuie lichidat. El stătea într-o parte, cu capul plecat, spăsit, ca un căţeluş, speriat. „Aproape toţi sunt cu comuniştii”, gândea. „Licenţiatul Kong e surd, e orb... Mama lor, de ştiam, nu mai veneam”. Se apropie de Li Shaoxian şi îngenunche.

— Fiţi buni, ceru, şi iertaţi-mă. Mi se trage de la oul de broască ţestoasă[47] Kong Qingru. Şi eu sunt sărac ca voi şi dacă l-oi mai asculta atunci...

---

[47] Cea mai aspră şi ruşinoasă injurie care i se poate aduce cuiva. Broasca ţestoasă, venerată în vechime ca simbol al longevităţii, ajunge să desemneze ulterior indivizii cu vicii, proxeneţii.

— Întreabă oamenii! zise Li.

— La moarte!

— Să-l răzbunăm pe învăţătorul Chen! ceru mulţimea.

— Iertaţi-mă de dragul mamei!

Oamenii se liniştiră. Se priviră unii pe alţii.

— O cunoaştem pe Cumătră A Treia. O fi el rău, dar e carne din carnea ei. Când dai într-un dine, e bine să ştii cine îi e stăpânul!

— Băiatul cel mic poate se prăpădeşte şi li se stinge spiţa. Să ne gândim.

— Uite-o că vine!

Sprijinită de Piersica, Cumătră A Treia îşi făcu apariţia. Toate privirile se aţintiră asupra ei.

— Cum îl pedepsim? întrebă.

Aur Scump se târî la picioarele ei.

— Mamă! E vorba de viaţa fiului tău! Un cuvânt de-al tău e de-ajuns...

— Da, cumătră, hotărăşte: îl ucidem sau îl lăsăm cu viaţă?! rosti Li Shaoxian.

Femeia de patruzeci şi doi de ani se uită la Li, apoi la Piersica, la consătenii strânşi acolo grămadă şi, în sfârşit, ochii i se abătură asupra fiului. Cu faţa în lacrimi, Aur Scump o implora să-l ierte.

Trupul scund şi subţire al femeii avu o tresărire puternică. Ochii i se umplură de lacrimi. Piersica o sprijini.

— Mamă!

— Lasă, sunt tare... îşi şterse ochii cu mâneca bluzei.

Cei de faţă îşi ţinură răsuflarea. Unii plângeau.

— Aur, tu îţi ştii vina? şopti ea.

— Iartă-mă. N-am să mai fac aşa ceva, mamă!

— În inima ta te gândeşti cum să scapi, să alergi în târg şi să te înapoiezi pentru a ne face un rău şi mai mare...

— Nu, mamă! Fiul tău...

— Ai fi avut timp să te îndrepţi, dar n-ai făcut-o... Fiul mamei bun! Poate că în adâncul sufletului tău eşti un copil de treabă, îţi respecţi părinţii şi socoteai să le faci rău doar altora. Dar te întreb, lupul care nu-şi jupoaie părinţii, ci se repede la oameni, lupul ăsta e bun?

E cinstit, drept? Iar pe tine nu te-au adus pe lume nişte lupi. Te-ai străduit să te îmbogăţeşti pentru a-i tăi! Fiul meu amărât! Ai fest departe de noi atâţia ani şi cu ce te-ai ales? Mama te-a învinuit cu ceva? Tu însă nu o slăbeai pe soră-ta, împingând-o să-şi trădeze bărbatul, ca tu să iei premiul! Aur Scump, de cum ai venit ai apucat-o greşit. Eu ţi-am vorbit, te-am şi pălmuit, dar tot degeaba! Tu ai plecat dintre noi şi te-ai băgat în haita lupilor. Nu eşti

cinstit, nici sincer, nici omenos şi nici drept. Tu să rămâi fiul meu? Tu nu eşti om! Unde e loc pentru tine pe lumea asta?

— Are dreptate!

— La moarte!

— Fiarele n-au ce căuta printre noi! strigară câţiva.

Aur Scump se ridică, fixând-o cu ură.

— Suflet otrăvit de mamă! scrâşni printre dinţi. Am să te urăsc şi după moarte!

— Mai înainte n-ai vrut să tragi în taică-tu?

— Bine! urlă el. O să mor, dar ai să rămâi fără urmaşi.

— Mai bine aşa, decât...

— Şi voi? înfruntă el mulţimea! Sărăntocilor! Cât credeţi că o să vă bucuraţi?

— La ce s-o mai lungim? i se adresă Cumătră A Treia lui îi şi o porni cu paşi repezi spre casă.

Acesta făcu un semn şi câţiva tineri îl înconjurară pe Aur Scump, îl legară şi plecară cu el spre munţi. Aur Scump blestemă o vreme, apoi izbucni într-un plâns în hohote.

— Piersică!

— I...

— Nu dormi?

— Mamă, m-am obişnuit să dorm cu Bambus Verde.

Fără ea, parcă n-am unde să-mi ţin mâinile.

— E cu soră-ta...

— Lasă, acum. În noaptea asta te veghez pe tine. Nici tu nu poţi să dormi.

— Nu mi se închid ochii...

— Ţi-e greu...

—... Ia pipăie, frate-tău a înghiţit doctoria, i-o mai fi «căzut fierbinţeala?

— Parcă. Mamă, să aprind opaiţul?

— Nu. Stăm de vorbă şi-aşa.

— Of!

— Tot vin oameni să vă iscodească?

— Mai puţini ca înainte. În privinţa mea, fii liniştită. La început, îmi era silă de el. Casa are două odăi. Întruna e cuptorul şi în alta soba. Aşa dormim, eu cu Bambus Verde şi el singur. Dormeam îmbrăcată şi pe căldurile alea mari şi năduşeam toată... Dar el n-a intrat niciodată peste mine. Dacă are ceva de zis, strigă de dincolo. Cu toate că abia de deschide gura. Dimineaţa, pleacă înainte de a se crăpa de ziuă. Are o săpăligă şi o traistă şi taie iarbă sau culege ierburi de leac. Seara, se întoarce după ce cade întunericul. E atât de cinstit!

— E chiar prost?

— Prostălău.

— Prostălău?

— Ca un animal. În fiecare lună, pe zece, ia santal, hârtie, flori de câmp şi dus e toată ziua. Seara se-ntoarce nemâncat şi scânceşte afară pe patul de paie. Uneori boceşte amarnic...

— Ah, e bolnav rău!

— Şi încă ceva. La început nu mă lăsa să-i spăl, să-i deretic prin casă. Bine, i-am zis, nici tu să nu-mi mai tai lemne, ba nici n-o să pun gura pe mâncarea adusă de tine... Atunci m-a lăsat. Într-o zi, am băgat de seamă că Ţi-avea un nasture, sus la gât şi i l-am cusut. Mamă! Ce crezi c-a făcut? S-a îngălbenit şi m-a privit fix, a mormăit ceva şi l-a rupt iar...

— Ah, te bagă-n sperieţi!

— Nu mi-e frică. Într-un fel chiar îl iubesc...

— Iubeşti un prostălău?

— Ştiu că până la urmă pricepe. 11 apăr. Mamă, ia gândeşte-te, ştii de ce-i aşa?

— Fata mea, văd că te-ai prostit şi tu.

— Sigur! înainte, mă supăram când Bambus Verde îi spunea „tată”. Acum nu mă supăr nici când aud că oamenii îmi spun „soţia prostălăului”.

— Dacă puteţi să trăiţi în tihnă, eu, una, sunt împăcată.

— Mamă, eu cu el o să luăm parte la lupte. Asta le-am spus-o clar lui Xian şi celorlalţi!

Noapte de toamnă. Pe cer, puzderie de stele, sus, cât mai sus, de neatins. Jos, multe ca un roi de albine, mogâldeţe negre, mari, mici, de forme ascuţite sau rotunde, aşteptau căderea brumei.

11

Un ţăran mijlocaş avea cam cincisprezece *mu* de pământ. Anual, de pe fiecare mu câştiga sub zece *yuani,* ceea ce făcea cu totul cam o sută de *yuani.* După ce plătea taxele, impozitele, nu-i rămâneau bani îndeajuns nici pentru nişte pânză grosolană şi pentru ceva de-ale gurii. Argaţii, tâmplării, zidarii şi alţii ca ei câştigau între treizeci şi cincizeci-şaizeci de *yuani.* Cât despre impozite, acestea erau cu duiumul

Impozitul de stat pe pământ Impozitul local pe pământ Taxa pentru securitatea publică Taxa pentru armata locală Taxa pentru asociaţia interesătească Impozitul pe construcţii Taxa pentru Direcţia constructorilor Taxa pentru învăţământ Taxa pentru gospodărirea comunei Cheltuielile pentru pregătiri diverse Impozitul special local în total, unsprezece *yuani,* nouă *mao* şi doi *feni.* Cum se

luau de două ori pe an, anual trebuiau plătiţi douăzeci şi trei de *yuani,* opt *mao* şi patru *feni.* Acestea erau cheltuielile pe pământ. Pe lângă acestea, erau alte impozite de seamă, de pildă cel militar special, cel pe garnizoană, pentru loialitate, pentru amenajările cursurilor de apă, taxele de calamitate şi de ajutorarea sinistraţilor, taxa pentru drumuri, care ajungeau şi ele la vreo şaisprezece taxe felurite.

Socotit în *liang* de argint[48], guvernul primea de la un singur ţăran douăzeci şi cinci de *yuani* şi ceva, ceea ce făcea mai bine de şapte sute şaptezeci şi opt de *wen* J Dar câte nu mai erau: impozitele pe animale, pentru abatoare, pe uleiuri, pe mărfuri, pe tutun, pe imprimeuri... că nici nu le mai ştiai numărul. Cei care cultivau arahide aveau un impozit special, pescarii „se bucurau de impozitul pe peşte, plus impozitul pe sare[49]. Orice ai fi făcut, cu orice te-ai fi ocupat, de impozite nu scăpai.

Pe trei ale lunii a unsprezecea din anul 1935, pe înserat, Yu Zhenhai, comandantul detaşamentului de şoc din subordinea Comitetului Jiaodong al Partidului Comunist

---

[48] În vremea imperiului, plăţile se făceau direct, în argint, unitatea de bază fiind un *liang;* care echivala cu cincizeci de grame. Wen era bănuţul de aramă cel mai mic, de uz popular.

[49] Impozitul acesta era destul de mare. China nu are saline numeroase şi sarea este obţinută în principal din apa mării.

Chinez intră în satul de la poalele muntelui. În acel moment, peste cincizeci de comunişti, sub pretextul că merg la neamuri sau la pescuit, se adunară pe locul unde era aria satului. Yu Zhenhai proclamă constituirea detaşamentului militar. Gao Yushan deveni comisar politic, iar Baotian, Kong Juren şi alţi patru tineri, comandanţi de grupe şi instructori:

După declanşarea acţiunii de organizare, li se adăugaseră tineri de încredere, cărora comandantul le explicase planul de acţiune. În afară de puşti şi de un număr limitat de gloanţe, erau înarmaţi cu cele mai felurite unelte de luptă străvechi de prin partea locului. Detaşamentul urma linia muntelui. Muntele nu era prea înalt, abia dacă trecea de patru sute de metri altitudine, dar fiindcă se afla aproape de litoralul Mării Galbene şi se ridica în plină câmpie, punând la vedere, înlănţuite, nouă culmi ciudate ca formă, străpunse de peşteri şi acoperite cu pini roşcaţi, mai tot timpul înecate în plela deasă a norilor şi a ceţii, el părea a avea în sine ceva „sfânt”. Circula şi o poezie populară:

Opt *comori din peşteri între nori, lumină.*
Nou a *culmi din muntele de fier.*
Dacă urci pe vârfurile reci de limpezime.

Dai cu mina, bâjbâind, de cer.

Însingurat cum se afla acolo, Muntele Cha dădea impresia că e copilul mai mic al Muntelui Kunyu.

Înaintând spre miazănoapte, oamenii lui Zhenhai luară cinci prizonieri – o patrulă trimisă din Insula Pietrei.

Localitatea îşi trăgea numele de la realitatea ţinutului pietros de acolo. Muntele se chema Muntele Pietrei, câmpurile şi ogoarele, Valea Pietrei, şi până şi casa spiritului local fusese numită Templul Pietrei. Ajunşi în preajma acestui templu, Zhenhai pocni de trei ori din palme. Din spatele clădirii veni un răspuns similar şi o siluetă înaltă se apropie. Era Gao Yushan.

— Organizaţia de aici a fost nimicită, rosti el amar, înciudat. Ieri am ajuns şi am intrat în legătură cu tovarăşii de aici, aranjând tot ce se cuvine. Azi pe lumină, duşmanul a arestat un mare număr de oameni. Eu şi câţiva tovarăşi abia am scăpat. Încercuirea prin surprindere cade! Situaţia e gravă. Ce facem?

— Atacăm! îşi dădu cu părerea Baoehuan.

— E greu. Aici se află soldaţi mulţi şi sunt pregătiţi! spuse Gao Yushan.

— Cum să facem faţă la vreo patru sute de soldaţi? întrebă cineva.

— E moarte sigură. Ar însemna să ne-o alegem singuri...

— Şi insurecţia? se arătă Baoehuan îngrijorat.

— Ce facem, comandante?

— Ordonă, comandante!

Yu Zhenhai căută cu privirea spre Insula Pietrei, cufundată în întuneric. În partea cealaltă a localităţii răsunară împuşcături. Se auziră glasuri, paşi iuţi, ordine scurte.

— Ne retragem în ordine! Gata! spuse Kong Juren.

— Ce insurecţie e asta, dacă fugim? nu se lăsă Baochuan.

Liu Baotian se apropie cu grupa sa. Toţi aşteptau încordaţi.

— Tovarăşi! Suntem armata poporului şi acţionăm uniţi, la ordinul comandantului.

Toată lumea îşi aţinti ochii asupra lui Zhenhai. Acesta simţi o greutate de mii de tone covârşindu-l. Urcă pe un dâmb, scrută un moment împrejurimile, apoi veni în fugă lângă Gao Yushan.

—... N-avem de ales, nu-i aşa? şopti.

— Eu cred că putem îndrăzni, răspunse acesta.

— Situaţia s-a schimbat şi trebuie să găsim Căi noi, rosti Zhenhai. Oricum, nu ne putem întoarce cu mâinile goale!

M-am sfătuit cu Munte şi ne vom îndrepta spre apus. Vom ataca primăria din târgul Armonia şi Direcţia sării din Insula Vrăbiilor, apoi luăm comenduirea districtului Munţilor Galbeni... Atunci, având suficiente arme de foc şi muniţie, cu efectivele mărite, atacăm Târgul Familiei Kong şi ocupăm reşedinţa de judeţ Wendeng. Spuneţi-mi, e bine aşa?

Majoritatea aprobă.

— O să ne fie greu să cucerim primăria şi Direcţia sării! spuse cineva.

— Cum nu ştiu de noi, îi putem încercui prin surprindere.

— Just! încuviinţă Zhenhai.

— De aici până la Armonia sunt vreo treizeci şi ceva de Zi. O să ajungem ziua, constată Baotian.

— Da, şi vom acţiona separat. Munte şi Mijloc o iau înainte, cu prizonierii. Eu cu fraţii Bao, cu Cincizeci şi încă patru oameni o luăm pe la miazăzi. Nimeni n-o să ştie când vom apărea în orăşel.

Târgul Armonia avea vreo două sute de case, orânduite pe o stradă, orientată de la est la vest. Strada nu era atât de aglomerată ca aceea din Târgul Familiei Kong. Cu excepţia zilelor de târg, nu existau în restul timpului decât câteva drogherii deschise. Pe patru ale lunii a unsprezecea

nu era zi de târg, dar fiind iarnă, sosiseră destui ţărani cu cobiliţe sau cu roabe să vândă lemne, zarzavaturi sau produse marine.

Sediul primăriei era spre capătul apusean al străzii. Poarta instituţiei se afla spre miazăzi. Doi poliţişti stăteau în post, cu puştile pe umăr, şi mestecau alune, uitându-se la trecători. În mijlocul străzii se iscă deodată o harţă. Doi ţărani se luaseră de piept, vociferând. Până la urmă o apucară spre apus, cu o mulţime de gură cască după ei. În dreptul primăriei, cel mai tânăr dintre ei ridică braţul să lovească, dar fu oprit de ceilalţi. Se zgâlţâiau din ce în ce mai tare, când un tânăr înalt, îmbrăcat în robă tradiţională, ţâşni din mulţime.

— Jos mâinile şi înţelegeţi-vă cu vorba bună, spuse el. Ce rost are să vă sfâşiaţi hainele?

— Frumos zis, sări tânărul. Mi-a furat un dovleac. Mi-l plăteşti tu?

— Eu? Ba tu m-ai furat pe mine, spuse celălalt ţăran.

— Dacă-i pe-aşa, intraţi la judecată, îi sfătui cel cu înfăţişare de cărturar.

— Ia plecaţi de aici! Aveţi voi bani de judecată? îi opriră gardienii.

Cei doi nu ascultară şi intrară, disputându-şi în

continuare dovleacul.

— Bine, vă conduc, dar o să vă pară rău! spuse unul dintre gardieni.

— Ce faci? strigă numaidecât cel rămas în post.

Când cel plecat întoarse capul, văzu cum cărturarul îl somează pe gardianul de la intrare cu un pistol şi îl dezarmează. Chiar atunci, se trezi şi el cu arma smulsă de tânărul ţăran de lângă el, care îl lovi puternic cu patul puştii. Căzu jos, strigând:

— Cruţă-mă! Cruţă-mă!

În clipa aceea, cărturarul, care nu era altul decât Yu Zhenhai, îi încredinţă pe cei doi prizonieri unor oameni de-ai să-i şi le ordonă fiilor fierarului Liu, cei doi inşi! care se încăieraseră cu puţin înainte:

— Baotian, ţineţi puştile şi luaţi-o unul la stânga, celălalt la dreapta. Eu o iau spre sala din mijloc.

În sala din mijloc, douăzeci şi ceva de oameni erau la masă.

— Nu mişcaţi! se auzi o comandă.

Duşmanii se cutremurară. Când ridicară privirile, văzură un tânăr impozant, în mână cu un pistol aţintit asupra lor. Oamenii de la cele trei mese rămăseseră aşa cum fuseseră surprinşi, luând orez din bolul cel mare ori muşcând din

brioşe, dezghiocând carnea de pe os sau ducând la gură beţişoarele...

— Mâinile sus! urmă a doua comandă. Toată lumea cu faţa la perete. Repede!

Se supuseră. Unii scăpară beţişoarele pe jos. Alţii se holbau la puştile agăţate în rastel.

— Lăsaţi puştile! Cine mişcă, primeşte un glonte. Am douăzeci pe ţeavă! rosti Zhenhai, ameninţător. Ascultaţi 1 Suntem Armata de voluntari, condusă de Partidul Comunist Chinez. Răsturnăm vechea ordine şi instaurăm o societate nouă. Voi n-o să vă mai vindeţi bogătaşilor. Vă puteţi întoarce pe la casele voastre...

Doi oameni din detaşamentul de şoc năvăliră în sală şi luară toate armele şi muniţia. Apoi, fraţii Liu veniră cu alţi şapte oameni pe care îi găsiseră prin sediu. Yu Zhenhai ordonă ca toţi prizonierii să fie închişi acolo. Baochuan îi întinse un pistol şi un încărcător de rezervă cu gloanţe.

— Erau ale comandantului.

— E la fel ca al meu, constată Zhenhai şi opri încărcătorul, iar pistolul i-l trecu lui Baotian. Dă-i-l comisarului. Şi vezi dacă ceilalţi au ajuns.

Zhenhai băgă încărcătorul în pistolul său. Câţiva duşmani îi urmăriseră de la ferestre şi constataseră,

speriaţi, că pistolul celui care îi arestase fusese gol!

Din stradă, se auzi dangăt de clopot. Ieşiră din primărie înarmaţi până-n dinţi, fiecare cu GÂte cinci-şase puşti pe umăr.

Strada fremăta de oameni. Deasupra tuturor, flutura un steag roşu. Gao Yushan şi Kong Juren sosiseră cu grosul detaşamentului. Soldaţii scoteau afişe din sân şi le lipeau pe ziduri, pe copaci. Pe hârtiile roşii şi verzi, scria cu ideograme negre:

„Jos administraţia veche, exploatatoare. Să instituim o societate nouă!”

„Jos imperialismul japonez!:

„Să eliberăm cele trei provincii din răsărit, aflate sub ocupaţie!”

„Trăiască revoluţia!”

„Trăiască Partidul Comunist Chinez!”

Gao Yushan veni lângă Zhenhai.

— Jad, aţi lucrat bine, fără să trageţi un singur glonte. Voi, cei noua, rămâneţi să mâncaţi. Eu o iau înainte, spre Insula Vrăbiilor.

— Merg tot eu primul. Tu vorbeşti frumos. Fă puţină propagandă. Locul ăsta n-o să rămână multă vreme în mâinile noastre!

...în Insula Vrăbiilor, oficialităţile auziseră de insurecţie şi fugiseră. Noii veniţi puseră mâna pe armele rămase şi pe un cal sur. Deschiseră depozitele de sare, lăsând oamenii să ia, care cât voia.

Apoi, Yu Zhenhai porni cu oamenii săi spre Muntele Galben. Detaşamentul îi sporise cu mai bine de o duzină de oameni. La Muntele Galben, vreo încă şaizeci şi ceva de tineri li se alăturaseră.

...înaintau rapid. Avuseseră ceva răniţi şi doi tineri muriseră ca adevăraţi eroi. În fiece sat în care ajungeau, le vorbeau ţăranilor, şi, cu sprijinul celulei de partid de acolip, îi ridicau pe moşieri, ardeau catastifurile şi înscrisurile cu datoriile, împărţeau cereale. Şi plecau mai departe cu rândurile crescute. Unii voluntari, văzând că se îndepărtează de locurile natale, se înapoiau acasă. Cei mai mulţi însă, o dată ce trecuseră de partea lor, îi urmau fără gând de întoarcere. În ziua a treia, la prânz, Yu Zhenhai şi detaşamentul său intrară în Râpa Pinilor Roşcaţi.

Satul său natal, din care fugise pe ascuns, primi botezul revoluţiei în plină zi. Moşierul Yu Zhishan fugise în Târgul Familiei Kong. Arseră şi aici actelş şi împărţi că cerealele.

— Am învins!

— Ridicăm şi noi capetele!

— Răzbunare fratelui Yu Shizhang! striga mulţimea.

Aici se opriră să se îndestuleze şi să rămână peste noapte. Gao Yushan îi ceru lui Zhenhai să se odihnească, iar el plecă să vegheze cu soldaţii. Yu Zhenhai fusese rănit într-una din lupte. Capul i se învârtea şi ar fi vrut să stea puţin întins... Dar nu reuşi. Se spălă doar şi ieşi afară.

În stradă, lumea îl saluta cu căldură. Unii trăgeau de el să intre la ei. El răspundea la salut fără să se oprească, ţinând-o tot spre apus. În spatele lui, oamenii comentau:

— Ziceau c-a murit şi iată-l viu! Ticăloşii, le-ar fi plăcut lor să-l ştie mort!

— Dinte de Aur arată bine. Cu ei doi, satul se poate mândri.

— Nici băieţii fierarului Liu nu-s de lepădat!

— Şi unchiul Yu Shizhang, săracul!

— Oh? Păcat că Piersica s-a remăritat. Ce femeie!

— Mâna licenţiatului...

— Vai de el! Uite-l ce chipeş e şi prin câte a mai trecut! Tatăl i-a ars de viu, nevasta i-a fost luată cu forţa...

— Asta om!

Zhenhai nu-i auzea, cu gândul să cerceteze locurile de aici, în vederea imediatelor măsuri. Când ajunse în partea de apus a satului, urcă în vârful dealului, cântărind din

priviri terenul spre târg, pentru a stabili direcţiile de atac.

În acest timp, un ţăran se apropie de el. Când fu la câţiva paşi, se opri, se uită lung la el, apoi deschise gura:

— Cumetre, răzvrătirea a ajuns până aici?

— Da. Yu Zhenhai scruta în continuare terenul.

— Yu Zhenhai e şi el în sat? întrebă omul.

— Ce te interesează?

— Am o treabă urgentă cu el.

— Cine eşti?

— Eu?

Abia acum Zhenhai îl privi cu luare-aminte. Era un bărbat de douăzeci şi opt-douăzeci şi nouă de ani, cu spatele încovoiat; pe cap purta o bonetă de modă veche şi avea ochii încercănaţi, deşi se arăta a fi un om sincer, cinstit. Privindu-l, lui Zhenhai îi păru Cunoscut. Aducea puţin cu fratele său, cu toate că era limpede că nu era el. Dar de unde-l ştia, nu-şi putea aminti...

— Sunt... O să-i spun chiar lui, se opri ţăranul şi, scoţând o batistă de la brâu, îşi şterse faţa de sudoare.

Zhenhai recunoscu batista Piersicii. „Pentru voi doi, a murit. Să nu vă facă neeazuri...” gândi.

— El n-a venit, răspunse şi îşi văzu de calculele sale.

— Tu cine eşti? întrebă ţăranul, bănuitor.

— Mă ştii de undeva? se sperie Zhenhai.

— Nu, dar pari a fi unul din şefi. LI Cunoşti bine pe Yu Zhenhai?

— Mda. El e... îmi e prieten.

— Atunci fugi degrabă şi caută-l. Zi-i că nevasta-i e bine, bine. Şi copilul tot bine, bine!

— Tu...

— N-ai de unde să mă ştii. Sunt Feng Kairen, Feng Prostălăul. Da acum nu îndrug aiureli, spun adevărul; adevărul adevărat. Piersica e nevasta bună a lui Yu ăsta. E foarte, foarte bună!

— Nu-i plânge de milă, că şi el e bine. N-aveţi decât, să rămâneţi împreună...

— Aoleu!... se repezi prostălăul. Cerule, cum gândiţi; una ca asta? Azi-dimineaţă l-am auzit pe Al Treilea că 5 Yu Zhenhai trăieşte şi s-a întors. Ei se gândeau că i-ar fi greu Piersicii! De fapt, tatăl lui Bambus Verde n-are a se teme! Eu şi Piersica suntem oameni de-nţeles şi socotim că şi alţii e musai să fie la fel!

Zhenhai îl privea înmărmurit, cum sporovăieşte.

— Tot nu pricepi? urmă ţăranul. Mă crezi cumva prost? Pot să-ţi spun cu de-amănuntul ce s-a întâmplat cu mine. Ce zici, ai vrea să m-asculţi?

Zhenhai şovăi o clipă, apoi acceptă:

— Bine, vorbeşte! Poate eşti obosit. Apropie-te şi stai jos.

— O să încep cu ce mi s-a întâmplat mie de-am ajuns prostălăul lumii. Altfel chiar o să mă ţii de prostălău!

Acum vreo şapte ani, eram pe munte, pe panta din spate, sălbatică, nelocuită, de la Stâncă Lupului Adormit, şi culegeam leacuri, când deodată am auzit pe cineva strigând: „Săriţi! Ajutor! Ajutor M-am uitat în partea de unde venea glasul şi, cerule! am văzut o fetişcană fugind de mama focului şi în urma ei doi lupi cenuşii. Am pus mâna pe ciomag şi i-am ieşit în cale. Fata s-a aruncat strângându-se la pieptul meu, gata să mă sugrume. Lupii s-au apropiat, şi eu, încremenit de spaimă, n-am putut să-mi ridic braţul. Ei, bine, ei s-au uitat la mine, eu la ei şi, peste puţin... gata. N-au îndrăznit să ne atace. Fata aia / era albă la faţă şi cu totul pierită. Am dus-o la mine, am) lăsat-o să-şi vină în fire şi i-am fiert nişte ierburi contra sperieturii. După ce le-a luat, sângele i s-a urcat iar în 1 obraji. Am întrebat-o unde-i e casa şi cum de s-a încuj metat să umble prin locuri atât de primejdioase. Mi-a spus că stă la Castani. MaAia ei orbise şi ea auzise de la unul şi de la altul că pe la Stâncă Lupului Adormit s-ar afla iarba

fermecată[50]. Venise s-o caute, să-şi vindece mama. I-am zis că nu e nicio iarbă fermecată pe acolo, dar că leacuri s-ar găsi. I-am pregătit chiar eu o fier – tură din mai multe derburi şi i-am dat-o. Mi-a spus că] n-are bani să-mi plătească şi că se duce ea să culeagă! ierburile alea. I-am lămurit că locul cu pricina nu era] nimerit pentru fetele tinere ca ea. Şi-a amintit ce i se; întâmplase, s-a înroşit toată şi, fără să ridice privirea, a rupt-o la fugă, în vale.

Valea Castanilor e cam la treizeci-patruzeci de fi de casa mea şi mă gândeam că de la aşa depărtare ea n-o să se mai întoarcă niciodată. Dar după vreo lună, într-o zi pe la prânz, apare înaintea mea în carne şi oase. Mi-a vestit că mamă-sa a început să vadă şi că ea a trimis-o să-mi mulţumească. Mi-a adus din partea bătrânei un coş plin cu ouă... Pe urmă, a tot dat pe la mine, după ierburi de leac, cărându-mi de fiece dată de-ale gurii. În cele din urmă, am ajuns amândoi să înţelegem că nu ne mai putem despărţi.

„O chema Aur. Tatăl ei murise de tânăr. Mamă-sa trăia cu ierburi de munte şi o crescuse cum se pricepuse şi ea. Fata avea acum nouăsprezece ani şi era tare slabă. Da cum putea să fie grasă? Mamă-sa şi cu fratele meu,

---

[50] *Lingzhi xiancao,* iarba fermecată *lingzhi,* folosită în medicamentele tradiţionale chinezeşti. Numele latinesc: Ganoderma lucidum.

doctorul, ne-aii logodit, dar n-au fixat ziua nunţii, lăsând s-o stabilească după ce avea să se vindece cu totul bătrâna. Aur-era miloasă şi nu-i venea s-o lase singură şi să se mute la mine. Eu n-am zis nimic. O iubeam, ea mă iubea şi că ne luam mai devreme sau mai târziu nu mai avea nicio însemnătate. Vai! Dacă ştiam ce o să se-ntâmple, n-o mai lăsam să plece! N-o lăsam!

Acum cinci ani, pe timpul căldurilor mari, cu o zi înainte de a mă duce la târg, Aur a picat la mine de cu – zori. Ochii-i scânteiau în cap şi parcă se mai rotunjise la faţă. Avea obrajii rumeni şi era frumoasă de pica! Mi-a zis că mamă-sa se vindecase de-a binelea şi că se întremase şi la trup. A doua zi urma să se ducă la bunică-sa după tată, care-i promisese o oglindă ca dar de nuntă! Ce m-am bucurat! I-am spus că a doua zi mergeam şi eu la târg să-i dau de ştire fratelui meu. La plecare, am condus-o. Mereu o însoţeam până la drumul mare, mai departe nu mă lăsa. Atunci, nu ştiu cum s-a făcut că mi-a îngăduit s-o urmez până la podul de la Trei Cărări. A scos din buzunar o pânză mică, roşie, şi mi-a dat-o. Mi-a zis că n-avea alt dar, mai acătării, decât o şuviţă din părul ei şi mă ruga s-o primesc. Se spune că până şi

 oasele putrezesc, numai părul e fără moarte, ţine în veci.

L Eu ce să-i dau în schimb? M-am scotocit vreme îndelungată, dar n-am găsit nimic. Atunci ea s-a apropiat de (mine şi s-a apucat să-mi răsucească un nasture de la *r* haină. Cel de sus. Până la urmă mi l-a rupt cu dinţii şi l-a băgat, în buzunar. Mi-a spus că nimeni în afara ei. N-are voie să-mi coasă nasturele ăla... Am iubit-o mult; pe Aur. De-aia am ajuns să fiu luat drept prostălău, să 7 mi se spună că îndrug baliverne şi că fac lucruri de om
ı nebun... De-aş fi ştiut ce-o să se-ntâmple, n-o lăsam să plece!

Şi Aur a pornit-o spre casa bunicii ei, să ia oglinda.
ı Era în ziua de zece a lunii. Urma să se întoarcă tot atunci, dar nu s-a mai întors!

Oamenii vorbeau că ar fi căzut în râul Reduta galbenă şi că s-a înecat. Era vremea puhoaielor, însă bunica locuia în partea de miazăzi a râului, nu avea de ce să-l trează! Mi s-a spus unde ar fi căzut şi am căutat-o. Am găsit într-un stufăriş oglinda, un ciob oval, spart, şi altceva nimic!

Am fost la prezicător să-mi ghicească despre viaţa ei. Omul m-a ascultat, apoi şi-a aruncat beţişoarele lui, a citit semnele şi mi-a lămurit că cei doi lupi din urmă cu doi ani erau spiritele morţii. Spiritele n-au îndrăznit să se atingă de ea, nimerindu-mă cu acolo, însă cum au aflat prilejul,

au atras-o în apă.

Mama lui Aur şi-a jelit amarnic fata şi nu i-au mai trebuit leacuri pentru boala ei! Am adus o mână de nisip din locul în care s-a înecat şi am îngropat-o împreună cu şuviţa de păr şi cu oglinda. Mormântul l-am făcut pe povârnişul însorit, din partea cealaltă a muntelui, şi în fiecare lună, în ziua de zece, mă duc şi ard bani de hârtie pentru sufletul ei, o tămâiez şi o plâng. Uite, fac lucrul ăsta de aproape cinci ani... Şi la fiecare haină nouă rup nasturele, vreau să spun că o aştept să se întoarcă şi să mi-l coasă! De-atunci, de când s-a întâmplat nefericirea asta, m-am ascuns în munte, nu mi-a mai trebuit să văd pe nimeni. Oamenii au crezut că m-am prostit şi mi-au zis Feng Prostălăul. Nu i-am luat în seamă... Cine-ar fi crezut că dau peste alt prostălău...

— Cine-i? se miră Zhenhai.

— Piersica... v.

— Ea?

— Da. Da prostia ei e altfel, cu ea m-am lecuit. Tu n-ai de unde să ştii cum a venit ea în casa mea. Dar să-i spui prietenului tău ce-ai aflat acum. La început, ne-am ferit unul de altul. Eu pentru Aur a mea, iar ea pentru Jad, bărbatul ei! Dar iubindu-l pe pietrar, în ascuns, ea are o

văpaie care o face tare. Pe când eu? Nu ştiu decât s-o plâng pe Aur, să aduc ofrande sufletului ei, să-mi rup nasturii de la haine. Piersica ştie de unde mi se trage mie ţicneala şi mi-a spus că lupii nu erau nişte spirite care o urmăreau pe Aur. Ci că ea a murit din pricina lui Kong Xian, fiul oului de broască ţestoasă, licenţiatul

Kong! Când a fost ea să se-nece, tatăl lui Cincizeci se ducea la târg cu piersici şi l-a văzut pe Kong Xian haituind-o prin stufăriş s-o necinstească. Oameni haini, prefăcuţi în lupi, i-au adus moartea lui Aur! Aşa că ce rost are să mai fac pe prostălăul? Mai bine o răzbun!

Nici nu gândeşti ce om cinstit şi de nădejde e Piersica. Greu mai găseşti o ferfieie ca ea! Nici prin cap nu-mi trecea să dau de o soră mai bună decât ea. Când vremea s-a răcorit, nu m-a mai lăsat să dorm pe jos, afară, ci m-a luat pe cuptor[51]. La început n-am vrut. Mi-a zis că-i sunt frate şi ea îmi e soră, curaţi ca apa de izvor! Cine are năravuri rele, jos sau pe pat e totuna! Aşa, ea dormea la un capăt al patului, eu la celălalt, iar între noi era Bambus Verde. Ea vorbea cât o doare inima după Jadul ei, eu îi împărtăşeam ce dor mi-e de Aur... Tot vorbind, ne-am dat seama că nefericirea amândurora avea acelaşi izvor. În

[51] *Kang,* pat-cuptor.

urmă, Piersica a început să-mi spună că doar păstrându-i vii în noi pe cei iubiţi, putem să luptăm.

Suntem soţ şi soţie numai cu numele, dar ne avem ca fraţii. Fata ei mă strigă tată, dar eu ştiu că de fapt îl cheamă pe taică-său care a făcut-o.

Am vorbit mult, dar nu am înşirat prostii. N-am spus decât adevărul adevărat, încheie Feng, apucându-se abia acum să-şi facă o ţigară.

Yu Zhenhai plângea de-a binelea.

— Te-am ascultat cu luare-aminte, rosti. Nu eşti ceea ce spui, ci un adevărat bărbat!

— Du-te şi zi-i lui Zhenhai.

— O să-i spun, linişteşte-te. Piersica ştie că Yu Zhenhai trăieşte?

— Nu ştie. De câteva zile e ascunsă. Azi-dimineaţă am fost în Floarea de Piersic să duc nişte ierburi de leac şi, auzind ce s-a întâmplat, am lăsat-o acolo pe Bambus Verde şi am alergat aici într-un suflet...

Femeia trecea din curte în casă şi din casă în curte... De câte ori făcuse drumul acesta dus-întors nu socotise. Se gândea la câte îi fuseseră date în zilele de mai înainte şi încerca să-şi închipuie noua sa viaţă. Venise la Râpa, Pinilor Roşcaţi şi aştepta în casa şi în curtea ei, din care

moşierul Dovleac Stricat făcuse cocină de porci. Femeia nu era alta decât Piersica.

Deodată, de afară se auziră scârţâitul cunoscut al porţii şi paşi. Prevăzătoare, ieşi în uşă, şi ochii ei lumi – *i* noşi, mari, ficşi, păreau a-i ieşi din orbite, iar faţa i se albi de tot şi trupul I se înţepeni. Se rezemă, grea, de cadrul uşii.

Yu Zhenhai se apropie şi o sprijini să nu cadă.

— Tu! Când ai... Eu sunt, n-am murit. Dinte de Aur s-a jertfit pentru mine. Nu fi speriată.:

Un val de sânge puternic îi năvăli Piersicii prin vine şi ea se puse pe bocit.

— Vino-ţi în fire! Sunt eu, m-am întors, repetă el.

— Trăieşti...

— Trăiesc!

— Te-ai întors.).

— M-am întors!

— M-ai recunoscut? întreabă ea, strângându-i mâna.

— Te-an\ recunoscut. Puteam să te aleg dintr-o sută, dintr-o mie!

Piersica îşi lăsă capul pe umărul lui.

— Eşti tu, tu! Nu visez: „eşti în carne şi oase!

— Mă visai mort *1*

— Ba viu! În inima mea nu muriseşi! Cerule! De data

asta nu e un vis!

— Eşti ca un copil!

El era la fel de înalt, de solid. Faţa îi părea ceva mai colţuroasă, mai aspră, fruntea îi căpătase câteva încreţituri adânci. Ochii, cu toate că erau tot strălucitori, ca mai înainte, aveau în ei ceva ameninţător şi trist. După atâţia ani, pentru prima oară îşi privea soţul îndeaproape, la lumina soarelui. Îi descoperi repede rana de la umărul drept. Tresări şi rosti aproape fără voie, tulburată:

— Eşti rănit!

— Nu-i nimic...

Piersica îi desfăcu cămaşa şi văzu pansamentul. Îl certă că nu e atent cu el...

În aceeaşi zi, Perla şi Chijie plecară spre Wendeng. Yu Zhenhai, Gao Yushan şi ceilalţi stabiliră ce aveau de făcut: mai întâi ridicau la luptă satele din jurul Târgului Familiei Kong, le înarmau şi formau un şuvoi puternic cu care să pornească la atac.

12

Stătea încovrigat în şaretă.

Pe la noi, *shanzi,* şareta, era un fel de litieră trasă de animale, sau mai precis, ceva între căruţă şi litieră, un

mijloc de transport specific drumurilor de munte. Sigur că în afară de oamenii de condiţie medie, care se foloseau de ea numai la nunţi şi atunci când primeau câte un oaspete de departe, medic sau prezicător renumit, de regulă numai cei bogaţi aveau şaretă.

Şareta aflată pe drumul dintre Weihai şi Wendeng era cu totul altfel decât cele obişnuite. Era trasă de doi măgari viguroşi şi bine hrăniţi, la gât cu zurgălăi; apoi era acoperită cu un covor de lână, dublat cu o pânză violetă, şi ciucurii lui cădeau pe cele patru laturi ale sale, împodobind-o frumos. Iar cât priveşte forţa impresionantă din faţa şi din spatele şaretei, ea nu cracâtuşi de puţin de colo. Căci pe lângă cei doi inşi care mânau animalele, în jurul şaretei erau destuj soldaţi înarmaţi: în faţă mergeau trei poliţişti călări, iar în urma lor două slugi şi ele călări. În urmă de tot, veneau două căruţe, una încărcată cu soldaţi, şase la număr, iar cealaltă având instalată pe ea o mitralieră.

Cerul era mohorât. Se părea că o să cadă zăpadă. În peninsulă, zilele cele mai friguroase cădeau în prima lună a calendarului lunar[52], însă anul acesta gerul se lăsase mai devreme. Vântul rece prinsese să bată încă din a doua

[52] Perioadă echivalentă cu sfârşitul lui ianuarie-februarie.

săptămână a celei de-a unsprezecea luni şi sufla în continuare, măturând răspântiile de drum şi câmpiile, lăsându-le lucii.

Şareta înainta, zguduindu-se din toate încheieturile, drumul în pantă mică şi, odată cu ea, însoţitorii se prel cipitau, nemaiştiind de ei, la suişul sau coborâşul dealulrilor care se ţineau lanţ ori la trecerea câte unui râu, dar; mai cu seamă la urcuşul de munte. Cel instalat comod în? şaretă, la adăpost de intemperii, îmbrăcat în haină de zibelină, pe cap cu căciulă de vidră, închisese ochii; dar | nu dormea, cum putea să doarmă?

El, mai marele locurilor, licenţiat, moşierul Kong Qingru, cu numele cărturăresc de Zhengda, el care se pregătise de o jumătate de lună să facă faţă atacurilor, în cele din urmă pierduse Târgul Familiei Kong, astfel că alături de fiul său, Kong Xian, şi împreună cu Wan Gezi, intendentul casei, cu Liu, adjunctul comandantului trupelor locale, şi cu unchiul Yu Zhishan coborâseră în subterana Pavilionului Iamă-Primăvară. Subterana data din cel de-al şaptesprezecelea an al Republicii China[53], din toamna anului 1928, când

[53] Republica burgheză, proclamată după victoria burghezo-democratică din 1911. Conform tradiţiei de până atunci, când fiecare dinastie îşi ţinea calculul anilor, a existat o triplă evidenţă a scurgerii vremii, perpetuată până la proclamarea Republicii Populare Chineze, la 1 octombrie 1949, şi anume cea modernă, valabilă astăzi pe tot

avusese loc răzmeriţa a sute de mii de ţărani înfometaţi din judeţul Muping, condusă de Duan Jingzhai, şi răsculaţii dăduseră foc pavilionului în care îşi găsise moartea tatăl lui Kong Qingru. La refacerea cârciumii, licenţiatul pusese să se sape în secret subterana, o cameră nici prea mare şi nici prea mică, unde se ajungea din bucătărie şi care îşi avea ieşirea în ciupercăria de lângă zidul exterior al curţii. Aşa se explica de ce, punând stăpânire pe oraş, Yu Zhenhai nu-i dăduse de urmă.

Stătuseră ascunşi acolo o zi şi-o noapte. Îşi luaseră cu ei mâncare şi apă şi, din fericire, mai dăduseră în subterană şi peste un vas mare cu băutură, stingându-şi astfel amarul. Dar nici să mai rămână nu puteau. În timpul nopţii, încercaseră să evadeze. Cum era linişte, fugiseră în grabă din târg, fără să le pese chiar de starea propriilor case. Numai pe Yu Zhishan îl lăsaseră în pivniţă, ameţit de băutură, şi puseseră o piatră de moară la ieşire.

Fugiseră întâi în oraşul Weihai şi trăseseră la şeful poliţiei, Zhen Weiping. Zhen era socrul lui Kong Xian şi unul dintre oamenii cu care licenţiatul Kong era de mult în raporturi bune. Kong se gândise că dacă aici nu se va afla

---

globul, cea recurgând la ciclul de şaizeci de ani şi aceea începând numărătoarea cu primul an de după răsturnarea dinastiei feudale Qing.

în siguranţă, va fugi în Tianjin, unde avea câteva magazine. Dar după câteva zile primise veşti bune: răsculaţii din cele patru judeţe învecinate fuseseră în cea mai mare parte reprimaţi de Divizia 81, la care se adăugaseră trupele locale ale guvernului. Secretarul organizaţiei comuniste din regiunea Jiaodong, comandantul şef al insurgenţilor, fusese prins şi dus în Wendeng. Kong Xian nu mai putuse de bucurie şi fusese gata să se îndrepte într-acolo, dar tatăl său îl domolise. „Mai târziu”, îl sfătuise el.

Adevărul era că el se războia de câţiva ani buni cu comuniştii, iar vulcanul acesta care răscolise întreg târgul şi arsese din temelii Pavilionul Iarnă-Primăvară

ii apărea mereu, de mai bine de zece zile, în faţa ochilor; noaptea visa urât, transpira, iar bătăile inimii i se precipitaseră. Dar nu dorinţa de a se odihni îl făcuse să adaste puţin, ci gândul că era mai bine să îl lase pe Zhang Shutang, comandantul trupelor guvernamentale, să cureţe locul. De ce să nu profite de prilej? îi trimisese înainte pe Wan Gezi şi pe Liu, să-i liniştească pe-ai casei şi să facă preparativele necesare în vederea reîntregirii familiei. El şi Kong Xian rămăseseră pe loc, hrănindu-se cu delicatese şi alimente tonice, ca de pildă urechiuş? de argint, cuiburi de

rândunică, aripioare de rechini, castraveţi de mare, dormind bine, ascultând opere de Beijing... în urmă cu două zile, Yan Zizheng, şeful Departamentului judeţean pe linie de partid, trimisese după el. Licenţiatul Kong îşi luase rămas bun de la cuscru, care îi dăruise o mitralieră uşoară, de fabricaţie japoneză, zece puşti de calibru 38 şi două mii şi ceva de cartuşe. Plecase la drum cu o zi în urmă, dimineaţa şi în după-amiaza aceleiaşi zile ajunsese la un templu aflat la vreo cincizeci de fi de Wendeng, unde fusese ospătat şi găzduit de şeful de district. În dimineaţa aceasta pornise iar la drum.

„De ce m-or fi chemat atât de grabnic?” se gândea, stând ghemuit în şaretă. Scoase un pachet de ţigări englezeşti 555 şi băgă una în gură.

— Tată! Tată!

— Hm, mormăi.

— Am ajuns sub zidurile oraşului Wendeng, Tată!

— Opreşte! strigă, aprinzându-şi ţigara. Desprinse colţul covoraşului şi lumina puternică îl izbi neplăcut, închise ochii, îi deschise iar: Xian, vreau să urc pe cal...

—. Bate vântul...

— Rezist!

Şareta se opri. Kong Xian şi ceilalţi descălecară şi-l

ajutară pe licenţiat să urce pe calul fiului său. Frigul strângea tare şi bătrânul începu să tuşească.

— Era mai bine în şaretă.

Kong Qingru încetă să mai tuşească şi făcu semn din mână să pornească. Kong Xian urcase pe calul unuia dintre însoţitori, şi aşa ajunseră la poarta oraşului.

Aici era un ulm bătrân, nu atât înalt, cât de o formă ciudată; crescuse noduros şi trunchiul i se uscase, dar din el dăduseră nenumărate mlădiţe, care parcă îl ţesuseră într-o broderie de jur-împrejur. Crengile erau şi ele ciudate, arătând ca nişte cozi de phoenix şi gheare de dragoni. Localnicii îi ziceau *ulmul pe care dragonul suie la ceruri.* Se spunea că ulmul era mai vechi decât oraşul, deşi era greu de dovedit ace”!; lucr.i. Oricum, ulmul avea cu siguranţă peste o mie decani, dar istoria oraşului urca până în dinastia Han[54].

Indiferent ce nume a purtat, oraşul acesta fusese întotdeauna un loc important, datorită aşezării sale. El era centrul câmpiei care se întindea la poalele Muntelui Kunyu, şi oceanul se afla la nicio sută de Zi *distanţă.*

Oraşul dispunea de zonă muntoasă şi de ape. Spre nord-est, cale de numai doi Îi de la zidul oraşului, se ridica o

[54] În pragul orei noastre.

stâncă frumoasă, un fel de paravan natural, iar sub *a* era Dealul Culturii. Se zicea că Primul împărat[55], în călătoria pe care a întreprins-o în acest capăt de ţară, a avut aici o discuţie cu cărturarii locului şi de aici i s-ar fi tras dealului şi denumirea. Încă şi în zilele de azi, de sărbători, aici continuă să se organizeze spectacole.

În partea de miazăzi curgea Râul Nisipos, care se vărsa în Râul Scroafei. Râul avea apă tot anul şi era locul în care gospodinele îşi spălau rufele şi zarzavaturile. Spre apus, cale de şapte *li,* era un vestit izvor natural, a cărui apă era fierbinte tot timpul iernii. Wendeng era oraşul cu cele mai multe temple: Templul Pământului, Templul Spiritului Calului, Templul Iadului, Templul Strămoşilor – în centru; în partea de apus erau alte două, iar lângă poarta răsăriteană era aşezat Templul lui Kong[56], căruia oamenii îi ziceau Palatul Sfântului Confucius. În mijlocul templului era statuia lui Confucius iar pe părţi se aflau acelea ale discipolilor săi Zeng Zi, Zi Şi şi a filosofului Mencius. Tatăl licenţiatului Kong, Kong Xuomgui, fusese unul dintre patronii acestora, iar acum fiul îi călca pe urme.

Aproape de intrare, şeful de district îşi îndreptă

---

[55] Qin Shi Huang, Primul împărat Qin, unificatorul Chinei (221—206 î.e.n.).

[56] Kong Fuzi, Confucius (551—179 Le.n.).

spinarea, luând o mină aspră. Însoţitorii. Ridicară capetele, atenţi în jur. Se opriră lângă un lac.

— Vreţisă admiraţi oglindirea pagodei în apă, Excelenţă? întrebă o slugă. Azi vremea...

Acolo, în partea de apus era o mare întindere de apă. Era locul de unde se luase pământul pentru zidul gros al oraşului. Când nu ploua, apa era limpede ca oglinda şi de pe podul de piatră din apropiere vedeai în ea răsfrângerea pagodei cu nouă etaje, de pe Vârful Jadeitei. Era una din cele optsprezece privelişti uluitoare din Wendeng.

În ziua aceea, Kong Qingru n-avea chef de pagode reflectate în ape. Îşi holbase ochii, bărbia prinsese să-i tremure, sângele i se urcase la cap şi arăta ca ameţit.

Kong Xian nu înţelegea ce se întâmplase cu tatăl său „ce putuse să-l tulbure atât de profund. Abia într-un târziu zări, azvârlite în iarba uscată de pe malul lacului, trei cadavre decapitate. Sângele colorase în roşu straiele lor albe, din dimie ţărănească, iarba şi pământul galben.

— Cine-s? îl întrebă Kong Xian pe cel care le ieşise în întâmpinare.

— Nu ştiu, răspunsese acela. Zilele astea au fost ucişi atâţia bandiţi comunişti...

Pe zidul oraşului erau prinşi pari în care fuseseră înfipte

capete omeneşti, cu totul peste treizeci. Cele mai multe se mumificaseră, răsunând în bătaia aprigă a vântului ca nişte tâlvuri golite şi uscate. Numai la câteva capete mai proaspete se puteau încă distinge nasul, gura şi celelalte trăsături.

Nerecunoscând niciun chip, licenţiatul întrebă:

— Azi cine a fost ucis?

— Unul mare.

— Cine?

— Şeful bandiţilor din toată regţunea Jiaodong. Îl chemă Zhang Lianzhu, zis Perla.

— De ce s-au grăbit? Trebuia interogat.

— Ba l-au interogat şi prea destul, se arătă omul vorbăreţ. Cum îl cheamă, cine e, ce-a făcut, tot! A fost trădat de unul de-ai lor. Era de-o juma de lună închis şi-a fost luat şi cu bine şi cu rău. Am adus câteva sute de oameni să asiste la execuţie. Le-a vorbit atâta pe drum, că răguşise. Când să se tragă în el, a strigat jos asta, jos aia, trăiască asta, trăiască aia, victoria...

— Care e? se interesă Kong Qingru.

— Cel din mijloc, dintre alea trei capete. Are faţa parcă pătrată şi părul lung. Avea vreo treizeci de ani, terminase liceul...

În ziua a opt a lunii a unsprezecea, când Yu Zhenhai intra victorios în Târgul Familiei Kong, Divizia 81 înconjurase Wendeng-ul. Lupta fusese aprigă. Pe la prânz, armele simple, vechi, ale celor o sută şi ceva de insurgenţi nu mai făcuseră faţă mitralierelor duşmane. Ding Chijie căzuse eroic. Perla Teuşise să străpungă linia duşmană, dar fusese încercuit într-un sat. Îşi oprise un glonte şi, în poarta unei oase, când tocmai se pregătea să-şi curme zilele, un ţăran de cincizeci şi unu de ani îl trăsese în curte, îi vârâse în mină o custură şi-l pusese să taie nişte dovleci. Duşmanii ajunseseră în poartă şi Perla nu mai avea de ales. A făcut întocmai cum i-a cerut omul. Pe dată, trei-patru soldaţi au pătruns în casă. Fiind îmbrăcat ca un ţăran, soldaţii nici nu-l luaseră – în seamă. Perla era emoţionat de curajul ţăranului care îl acoperise... Dar imediat ce soldaţii ieşiseră, îi urmase în drum, şoptindu-le că cel din casă este unul clip capii revoluţiei.

Cu toate că intendentul Wan Gezi se întorsese acasă cu câteva zile mai înainte, când Kong Qingru pătrunse pe poarta casei, în faţa ochilor i se desfăşură scena unui dezastru total.

Leii care străjuiau intrarea principală dispăruseră, mul răsturnat cu burta în sus, iar celălalt aruncat într-o baltă

din apropiere. Salonul principal, alcătuit din trei încăperi unite între ele, deşi fusese aranjat în cinstea întoarcerii stăpânului, arăta jalnic. Piesele de mobilier, antichităţile, tablourile, caligrafiile, cărţile de valoare ori dispăruseră, ori fuseseră distruse, ori arătau ca vai de ele. Ambianţa iniţială pierise. Sofalele vechi fuseseră atât de lovite, încât nu se mai putea sta pe ele, iar în locul măsuţelor fine de ceai se instalaseră câteva mese grosolane şi; scaune obişnuite.

Licenţiatul Kong se aşeză greoi, mângâind şi umplând cu tutun luleaua pe care o păstrase pentru el nora cea mare. Văduvele fraţilor săi, Kong Qinbin, directorul băncii, şi Kong Qingchou, patronul restaurantului i se înfăţişară în veşmintele de doliu, trăgându-şi după ele copiii, şi îngenuncheară bocind, Îl implorară să le ajute să-şi

ı capete bunurile şi să se răzbune. El se ocupă de fiecare în parte şi în cele din urmă reuşi să scape de această

— liotă. Liu, adjunctul comandantului trupelor, îi raportă că; nu mai aflase în oraş picior de răsculat.

Kong Qingru se mai linişti dar, după ce acesta plecă, I clătină din cap, cu amărăciune: „Chiar că sute de lucruri au explodat aici şi aşteaptă să fie orânduite... De unde să încep?”

Kong Xian intră şi îi şopti:

— Tată, Qin, comandantul garnizoanei locale, s-ar fi refugiat la familia Ce.

De când se înapoiase, licenţiatul îi ceruse fiului său să-l caute pe comandantul companiei care-şi avea sediul în districtul lor, să se sfătuiască în chestiunea extirpării comuniştilor. În Wendeng, Yan Zizheng, şeful Departamentului judeţean al Partidului Naţionalist, îi dăduse 1 sarcini exprese în acest sens.

— A mers acolo cu treburi oficiale? întrebă.

— Pe naiba! E în bune relaţii cu Ce. Acum câteva zile 1 a dus acolo o căruţă învârfuită cu lucruri... Se zice că el şi fata lui Ce...

— Oh, pe vremuri... Licenţiatul înghiţi în sec. Yan Zizheng avea dreptate. Dacă nu mă întorceam la timp, târgul ăsta îşi schimba şi numele, găsindu-se alţi stăpâni! Băiete, adu-mi două jin-uri din tutunul primit de la socri. Plec să-l aduc înapoi pe acest Qin.

— Asta e ca şi cum ţi-ai băga de bunăvoie copiii în gura şacalului!

Tatăl îl fulgeră cu privirea.

— Fără şacal trăim? murmură. Ţine minte, inima noastră e pornită contra comuniştilor! îl hrănesc, numai să-i

distrugă! aruncă luleaua cât colo, mânios. Se ridică şi o luă spre ieşire: Intendentul să vină cu mine la Pavilion.

— Locul e plin de cărămizi, de bârne şi de olane, ce să vezi?

— Voi învia Târgul Familiei Kong, îl lămuri el, solemn, oprindu-se, şi încep cu ridicarea Pavilionului" Iarnă-Primăvară. Ard şi ani, cârciuma asta ne-a ţinut mari în târg. Am s-o fac mai zdravănă, mai impunătoare, ca un munte care să-i înspăimânte pe ţărani! înţelegi?

Era tocmai momentul când ţăranii o terminaseră cu treburile câmpului. Strânseseră recoltele şi acum adunau lemne de foc. Dintre toate patru anotimpurile, iarna era cel cu timp liber berechet pentru ei. În mod obişnuit, în zi de târg, orăşelul fremăta. Se vindeau lemne, legume, produse marine, alune, iepuri, cocoşi de munte şi tot felul de alte lucruri. Ce să mai vorbim de negoţul de fiecare zi, de prăvălii, birouri, farmacii cu medicamente vestice[57] şi tradiţionale, de depozite, de ricşe, de larma şi de acel du-te-vino al străzii, de fierberea şi de nebunia oamenilor. Or acum, în ciuda aşteptărilor, veniseră doar câţiva, puţini, să-i numeri pe degete, şi pe feţe li se citea neliniştea. Zidurile străzii principale erau pline cu afişe albe, pe care

[57] Medicamentele nechinezeşti, cele sintetizate chimic, cunoscute în medicina modernă.

erau trecute cu tuş negru un şir de nume; erau evidenţiaţi cei care uciseseră comunişti şi înfieraţi cei care participaseră la revoltă, cei care ascunseseră elementele comuniste, pe capul cărora se puseseră premii între zece şi o mie de *yuani.* Hârtiile acestea adăugau străzilor atât de slab animate un plus de teroare.

Condus de intendent, Kong Qingru înainta încet. Lui îi plăcea aspectul străzii principale, iar anunţurile care proclamau succesele lor îl făceau să se simtă un fel de vajnic ostaş revenit printre ai săi ca un erou. Sentimentul acesta îi învinsese mânia şi durerea încercate la vederea jalnicei distrugeri în care îşi aflase casa.

Se uită peste locul unde fusese Pavilionul Iarnă-Primăvară. Ca să grăbească ritmul degajării dărâmăturilor, oferi celor vreo zece lucrători, pe lângă un *mao* şi cinci *feni* pe zi, câte o masă din partea sa. Pe loc, munca oamenilor se acceleră. Plecă mulţumit, îndreptându-se spre reşedinţa districtului.

— Te-ai înapoiat, unchiule?

Kong întoarse capul şi dădu cu ochii de fiul lui Yu Zhishan, călare pe o bicicletă.

— De unde-ai aflat vestea? se miră licenţiatul.

— O şaretă luxoasă ca a matale se vede de la şapte

poşte. Cine altul se bucură de atâta cinstire şi faimă pe la noi?

— După cine eşti în doliu? se miră Kong Qingru, văzând semnul alb de la haină şi pantofii complet albi[58].

— Vai de bietul tata!

— A murit? Unde? se sperie Kong Qingru.

— Nu i-am găsit cadavrul. Dar nu l-am văzut de vreo lună. Unde să fie, dacă ar trăi? Dacă au pus mâna pe el, mai poate fi viu? Bietul tata, s-a chinuit o viaţă să facă avere şi nici oasele nu i se odihnesc cum trebuie, că n-a avut parte de un sicriu...

Licenţiatul Kong tăcu. Ce să spună? îşi amintise de soarta lui Dovleac Stricat: rămăsese în subterană şi probabil că murise de foame.

În acest timp, strada se însufleţi. Wan venea spre el, împreună cu încă cineva. Omul era din cap şi până-n picioare numai o singură culoare. Nici pielea feţei nu se zărea, acoperit cum era, tot, de lut. Părea un şobolan hidos.

— Ce mai e şi arătarea asta?

— Au dat lucrătorii peste el, râse administratorul.

— Frate! izbucni omul ca şobolanul şi se porni pe plâns.

[58] Din cele mai vechi timpuri, în China, culoarea doliului este albul.

Nu mă mai recunoşti? Eu îmi amăram sufletul că tu n-oi mai fi trăind. Credeam că n-o să te mai văd vreodată.

Yu Zhishan se ţinuse scai de licenţiatul Kong şi, în ziua intrării răsculaţilor în târg, se ascunsese cu el în subterană. Băuse mult şi, când tăria alcoolului îi trecuse, nu-i mai aflase lângă el pe cei cu care se adăpostise acolo. Strigase, plânsese îndelung şi, cum nu avea lanternă, nu găsise ieşirea, ajungând însă până la urmă în locul unde fusese intrarea, de data aceasta blocată cu lemne şi cazanul de apă. Apoi fusese incendiul care mistuise fiece bucăţică de lemn. Yu Zhishan se zbătuse din răsputeri şi, tot răsucindu-se ca o vietate prinsă în cursă, descoperise o dâră de lumină. Îşi făcuse drum înspre ea, săpând cu palmele prin moloz, dar nu reuşise decât să dea peste resturile din bucătărie, printre care un sac cu alune şi nişte apă murdară din cazanul distrus. Le cărase în hrubă. Mâncase, băuse, îşi făcuse nevoile în acelaşi loc, temându-se să mai iasă. Stătuse acolo singur mai bine de o jumătate de lună.

Kong Qingru nu râse, dar nici nu se milostivi, faţa rămânându-i împietrită.

— Trăieşti, Zhishan? Să nu crezi că n-am vrut să te iau...

— Frate! Să nu mă învinuieşti că am mâncat de unul

singur alunele, dar la toţi câţi fusesem nu ne-ar fi ajuns... Socoteam că aţi murit! La fiecare masă, abia gustam un pumn de alune, cu gândul să-mi ajungă şi să mă ţin cu viaţă ca să pot ieşi viu.

— E bine! Noi cei de-acasă te şi crezusem întors la ceruri... rosti fiul.

— Ce tot spui! Prostule! Abia aşteptai să mor. Nevastă-ta mă blestema mai rău decât comuniştii! Aţi vrea voi casa mea, pământul meu! He-he-hei! Uite aici! zise şi se bătu cu palma peste buzunarul de la spate. Actele pe casă şi pe pământ, toate sunt aici! Iar eu n-am murit...

— Nu îndruga prostii! îl opri licenţiatul Kong. Băiatul purta doliu de durere! Acum mergi acasă şi te spală. Ne aşteaptă treburi importante

Şeful satului Râpa Pinilor Roşcaţi, moşierul Yu Zhishan, se aşează pe şaua din spate a bicicletei:

— Repede! strigă. Repede!

13

— De ce nu s-a întors Piersica, tată? Sora asta e de speriat! strigă Crizantema, intrând în casă.

Zhang Al Treilea stătea chircit în faţa vetrei. Mâna lui neagră, aspră şi puternică strângea gogoşile, făcându-le să trosnească, şi în inima sa el se desfăta ca un meloman

fermecat de o muzică divină. Auzind glasul copilei a treia, răspunse, ţinând între dinţi luleaua care se stinsese de mult:

— De-aici până-n târg şi înapoi, e cale lungă. Dacă vine spre seară, e bine.

Crizantema avea acum aproape şaptesprezece ani şi I ştia şi ea bine acest lucru, mai ales că era o fată cu f mintea ascuţită. Rândui lucrurile din încăperea centrală, f încreţi sprâncenele, şi ochii ei, nu prea mari, dar negri, a luminoşi, se arătară dintr-odată umbriţi de tristeţe, i

— Uf! Ştiam eu! spuse cu un oftat bătrânesc. O; aduc pe Bambus Tânăr, domnul Feng e bătrân, iar dru3 mul nu e drept. Numai că rănitul şi-a pierdut cunoştinţa. Cum să nu te doară inima, să nu simţi că iei foc...

Această stare nu o trăia numai fiica lui Zhang Al Treilea, ci ea apăsa, din ce în ce mai greu, inimile tutul Ş ror locuitorilor din Floarea de Piersic, întocmai ca norii; care se îngrămădeau tot mai groşi şi mai negri în jurul 1 munţilor. În cele cinci zile ale împotrivirii, deasupra cătu-snului Floarea de Piersic, cu cele cincizeci şi ceva de familii ale lui, fluturase nestingherit steagul roşu al partidului, pentru ca apoi el să fie coborât chiar de persoana care îl lucrase, anume Cumătră A Treia. Portalul triumfal ridicat în cinstea

eroilor detaşamentului de şoc condus de Yu Zhenhai şi Gao Yushan fusese desfăcut, zidurile fuseseră; şi ele curăţate de lozinci, şi toate acestea în numai o jumăj tate de zi. Acum, satul nu lăsa să se vadă nicio urmă a răscoalei, era ca întotdeauna: la fel de copleşit şi pierdut între munţii cei mari, şi insurecţia rămăsese să dăinuie | doar în sufletele locuitorilor.

De fapt, nici până în ziua aceea ei nu cunoscuseră teroarea din afară. Şi nu numai pentru că satul lor se afla la graniţa dintre judeţele Muping şi Wendeng, de unde venea şi vorba „Munţii sunt înalţi şi împăratul e departe” Dar în sat nu exista niciun bogătaş. Geruială ar fi fost singura mai îndreptăţită să fie numită astfel, ea, care avea purtare anapoda şi era stăpâna unui atelier de broderie, însă nepotul ei, Kong Juren, era unul dintre capii răzmeriţei. Căpetenia satului, Zhang Fuli, fusese chemat şi i se vorbise de campania de lichidare a comuniştilor, dar el însuşi era comunist şi nu se putea supune ordinelor.

Dar, odată cu vântul aspru, se înteţea şi neliniştea din sufletele sătenilor. De câteva zile, pierduseră legătura cu tovarăşii din afară şi nu le ajungeau la urechi decât veşti rele. Teroarea duşmanului se dezlănţuise: arestări, ucideri... Atunci grija tuturor se îndreptase către cei

cincisprezece răniţi care zăceau în atelierul de brodat al lui Geruială. Îi instalaseră acolo, fiind încăperea cea mai mare şi mai luminoasă din tot satul, ba având şi două sobe, astfel că bolnavii puteau fi uşor îngrijiţi. Oamenii le trimiteau orez, orz, ouă, came şi alte alimente luate de acasă de la licenţiatul Kong.

Doctorul Feng îşi dăduse toată silinţa, încât cei mai mulţi erau spre însănătoşire şi numai trei, unul cu un glonte în plămân, altul cu rană la cap şi al treilea cu piciorul rupt, nu cunoscuseră nicio schimbare în bine, ba mai mult, în urmă cu o zi îşi pierduseră cunoştinţa. Piersica, cea care se ocupase de ei, se sfătuise cu Yang Yuqing, secretarul celulei de partid, şi amândoi ajunseseră la concluzia că, ori ce s-ar fi-ntâmplat, Feng Zijin trebuia adus să-i consulte. Cumătră A Treia o îmboldise pe Piersica să se repeadă mai întâi la căsuţa de pe munte, să-l ia pe Feng Prostălăul şi să se ducă împreună în târg.

Auzind-o pe Crizantema pomenind de pericolul care-i păştea pe răniţi, Zhang se încruntă, scoase luleaua din gură şi merse să scuture scrumul în vasul cu cenuşă de lângă cuptor.

— Dacă-i pe-aşa, ne putem aştepta la lucruri grave, spuse. Ehei, dar nici nu ne putem da peste cap. Dacă

domnul Feng soseşte...

Vorbi cu voce calmă, băgă în sac gogoşile făcute, coborî de pe cuptor şi se încălţă.

— Unde pled, tată? întrebă Crizantema.

— Să văd răniţii.

— Nu-i nevoie. Mama e acolo, cu...

— Ce să facă muierile? spuse el, bombându-şi pieptul.

Ieşi. În curte se opri. Se uită la ceaţa care se lăsase înspre miazăzi, clătină din cap şi se întoarse înapoi în casă. Pietrele de măcinat scoteau un huruit continuu. Crizantema era aplecată asupra minerului, trupul ei fragil fiind înclinat mult înainte, pentru ca sub greutatea lui pietrele să se rotească repede şi griul să se prefacă într-o făină fină şi albă ca laptele.

— Lasă-mă pe mine, îi ceru tatăl, apropiindu-se.

Crizantema îşi aranja părul ud de pe frunte.

— Tată, matale odihneşte-te, **îngână.**

— Crezi că alegerea gogoşilor oboseşte? Tu ar trebui să te odihneşti! Zhang obişnuia ca în discuţiile cu soţia sau cu fetele sale să fie moralist. Prinse minerul şi învârti cu putere.

— Împingem împreună, mai zise fata.

— Ţi-am zis să te odihneşti, păi fă-o!

Vânduseră măgarul ca să se plătească de datorii, în anul când Kong Juren furase cecurile licenţiatului. De atunci, ori de câte ori aveau de măcinat câte ceva, împingeau ei la pietre. Noroc că cei din partea asta de ţară se hrăneau mai ales cu dovled, iar grâu şi orez aveau prea puţin, astfel că asemenea munci grele le făceau mult prea rar.

Crizantema se retrăsese în faţa vetrei, uitându-se la părintele său, care se învârtea în jurul pietrelor de măcinat, împingând din răsputeri minerul de lemn. Tatăl îi era slăbănog; haina de bumbac, rămasă mică, o avea cârpită şi răspeticită, iar brâul din pânză grosolană, veche, i 0 strângea în jurul lui. Barba, care începuse să-i încărunţească, îi accentua slăbiciunea. Ţinea spinarea încovoiată şi se rotea în jurul pietrelor de măcinat, călcând cu paşi apăsaţi. Deodată, imaginea măgăruşului îi jucă Crizantemei în faţa ochilor. Înainte vreme, el făcea treaba mai uşor şi mai bine. Simţi un gust amar în gură şi îşi plecă privirea: nu mai putea suporta.

De când se ştia, era mai apropiată **de** mamă-sa, pe **ea** o iubea, inima îi era plină de fiinţa sa şi, când **aceasta nu** era cu ei, casa i se părea pustie simţea că ceva **îi lipseşte** şi pleca după ea, oriunde ar fi fost. Cu tatăl, **nu era acelaşi** lucru. El bodogănea toată vremea, înjura, şi

Crizantemei îi era frică de el. De câte ori părinţii se certau, ea îi luă parte mamei, uneori lovindu-şi pe furiş tatăl. De **când se** angajaseră în revoluţie, atmosfera din casă era **mai des**tinsă. Nebuniile lui iscate de alcool erau din **ce în ce mai** puţine şi, la dragostea pentru mama ei, **Crizantema** adăuga adeseori şi o înţelegere **mai** mare a **tatălui.** Pr0 babil că lucrul acesta se datora vârstei ei **mai mari.** Începuse să înţeleagă viaţa.

— Boabe. Toarnă boabe!

Trezită din visare de strigătul tatălui, Crizantema se uită şi văzu că boabele din pâlnia de deasupra pietrelor erau pe terminate. Se repezi, luă coşul de nuiele şi turnă griu.

Kong Qingru mergea cu intendentul după el. Trecând prin faţa; băncii, la colţul unei străzi, dădu peste o mulţime adunată în jurul unui afiş. Unii citeau cu voce înceată. Când licenţiatul Kong se apropie, lumea, ca şi cum ar fi avut ochi în spate, se împrăştie. Rămaseră doar doi, un bărbat şi o femeie. Bărbatul ţinea un copil în braţe, iar femeia avea braţul vârât pe după toarta unui paner.

Kong Qingru trecuse de ei dar femeia aceea cu toate că nu o văzuse la faţă, poate însă din pricina trupului bine făcut, înalt, a cocului mare, a umerilor obrajilor, roşii, i se păru cunoscută şi se opri fără să vrea, săgetând-o cu

privirea.

În clipa aceea, descoperindu-l pe licenţiat, bărbatul trase de toarta panerului, îndemnându-şi femeia să plece de acolo.

— Stai! strigă Wan. Mama ta! Dai cu ochii de şeful districtului şi-i întorci curul? Cine eşti?

— Cine e? Chiar să nu-l fi întâlnit, ar trebui să ştii că e Feng Prostălăul, zise femeia, calmă, în & rcându-se.

— Prostălău? Şi de ce fuge?

— Dacă s-ar purta ca toată lumea, ar mai fi socotit nebun?

Kong ridică braţul, dându-i de înţeles intendentului că nu vrea ceartă.

— Acum ştiu. Eşti fata a doua a lui Zhang Al Treilea. Pe frate-tău îl cheamă Aur Scump, iar tu eşti Piersica, nu-i aşa?

Piersica lăsă capul în jos şi prinse minerul panerului în mână.

— Ah! Eşti plină de draci! Din pricina ta am tras şi eu nişte ponoase... Femeie, n-ai văzut pe vreunul dintre cei daţi morţi pe afiş?

— Cum să-i văd?

— Vreau să zic... Yu Zhenhai n-a trecut cu ei acasă?

— Oh, ce rost are să amintiţi de vremurile alea? spuse ea, cu durere în glas. E dus de pe lume de mai bine de un an. Ce-a fost a fost! Acum sunt nevasta Prostâl ului, dumneavoastră mi l-aţi dat. Ea îi întinse bărbatul panerul şi luă fetiţa în braţe.

Licenţiatul Kong clătină din cap.

— Să se fi scufundat lumea şi dacă s-a dus, s-a dus nu se mai întoarce. De bine, de rău, ţi-ai găsit un bărbat De prost e prost, dar e om bun.

— N-am să uit bunătatea dumneavoastră! rosti Pief sica şi legănă uşor fata în braţe.

— Vă duceţi la Feng Zijin? întrebă Kong, cântărindu-i din ochi. Salutaţi-l din partea mea. M-am înapoiat şi 0 să-l chem să mă consulte. El e om bun şi priceput Ca nimeni altul. Numai că... Bine, plecaţi. Când aveţi vreme daţi pe la mine.

— Excelenţa Voastră, vorbi Wan, uitându-se după cei doi, femeia asta chiar că nu ştie că bărbatu-său n-a murit Dar Yu ăla, pierzând o asemenea femeie, nu vine el inapţ după ea?

— Dacă nevastă-ta s-ar duce după altul, ai iubi-o sau ai urî-o? Ai căuta s-o întâlneşti sau, temându-te de cuţit soţului de-al doilea, ţi-ai vedea de treabă? spuse Kor

pentru ca apoi, mângâindu-şi barba, să murmure: Oricţţ or fi fiind ei comunişţii de dârji, răniţii au nevoie de medicamente, şi îngrijire iar priceperea fratelui ăsta Prostălăului nu le este necunoscută. Iată un fir...

— Excelenţă, dumneavoastră sunteţi o adevărată zi tate! exclamă Wan, pocnindu-şi palmele de bucur Acum, că sunteţi aici, s-a terminat cu bandiţii...

— Greu! Licenţiatul Kong îşi încrucişă mâinile spate şi se urni din loc. M-au pus pe fugă, ba era zg mă... Şi uite-mă acasă, la locul meu. Dar dacă nu-i curţ pe comunişti, jură, urcând treptele casei lui Ce, să nu-i mai ţin capul pe umeri!

După miezul nopţii, Zhang Al Treilea auzi câinii lătrî şi pe dată în drum răsunară copitele unui animal. Ajunse în poarta sa, acestea se opriră şi cineva bătu cu puterg

Pe Zhang îl luă cu sudori reci. Se repezi, stinse lampa şi alergă în curte să proptească ceva în poartă.

— Unchiule, deschide! auzi. Sunt eu, Zijin, domnul

Feng!

Recunoscând vocea, descuie poarta şi o deschise larg.

— Ehei, credeam că nu mai vii. Cum de-ai izbutit? Mă gândeam la tine... Oh! Se opri, observând dincolo de măgarul pe care călărise doctorul un bărbat de statură

înaltă. Nu eşti singur? întrebă, speriat.

Sosirea doctorului Feng, însoţit de Yu Zhenhai îi făcu pe toţi ai casei să treacă de la frică la bucurie. La începu b nu-şi vorbiră, nici tradiţionala ceaşcă de apă fiartă! nu o băură, doctorul zorindu-se să vadă bolnavii cu răni grave. Dacă nu venea, cel atins în plămâni ar fi murit. Numaidecât după ce-şi făcu treaba, Feng încălecă din nou măgarul şi plecă, petrecut de doi tineri.

După ce pusese stăpânire pe Târgul Familiei Kong, detaşamentul de şoc al lui Yu Zhenhai, primind vestea că Perla, Ding şi oamenii lor fuseseră încercuiţi la Wendeng de către Divizia 81, pornise în ajutorul acestora. Erau cu toţii vreo două sute de oameni, iar duşmanii şase-şapte sute. Încleştarea avusese loc pe înserat, pe malul unui râu. Pe la miezul nopţii, ambele tabere aveau pierderi grele. Apoi voluntarii rămăseseră fără gloanţe. Nu mai aveau cu ce să lupte. Atunci Yu Zhenhai îi condusese spre nord-vest, spre Muntele Kunyu, croindu-şi drum de sânge cu săbii şi cuţite. Cum era noapte, şi dispuneau de teren prielnic, reuşiseră să scape. Mulţi se rătăciseră însă, şi, în zori, în faţa Templului Trei împăraţi, constataseră că nu mai erau cu totul decât şaizeci şi ceva, printre care mulţi răniţi. Din fericire, ceea ce constituia forţa lor de şoc, anume

luptători ca fraţii Lin, Kong Juren, Cincizeci şi alţii erau teferi.

Principalul vârf al muntelui, Taibo, era numit de localnici Vârful Babei, fiindcă se ridica deasupra celorlalte culmi, ca o bătrână înconjurată de fii şi nepoţi. De pe acest vârf, în zilele senine, vedeai, la apus, oraşul Muping, la răsărit Wendeng şi Rong, la miazănoapte, Weihai şi la miazăzi graniţa judeţului Haiyang. În zilele senine de toamnă, puteai zări din trei părţi, acolo unde se îngemăna cerul azuriu cu marea, pânzele albe ale col răbiilor săltând pe valurile zbuciumate.

La acest timp, spre sfârşitul anului 1935, cei ajunşi sus pe vârful muntelui puteau surprinde cu privirea satele din jur, cu fumul lor albicios înşurubându-se spre cer şi cu lumina lor roşietică, pâlpâitoare; apoi nu le puteau scăpa vederii soldaţii în uniforme cenuşii, gălbui şi negre fugărind pâlcuri-pâlcuri de ţărani...

Răzvrătiţii, cu hainele împroşcate de sânge, plini de răni, aveau ochii roşii de lacrimile scurse şi li se uscase gâtul de prea mult plâns. În puştile lor nu mai era urmă de gloanţe, suliţele le ajunseseră boante, tăişul săbiilor li se tocise, dar mânia îi îndemna să strige se vor să coboare de pe munte pentru a le veni în sprijin ţăranilor.

Yu Zhenhai şi câteva cadre se sfătuiseră şi hotărâseră că nu puteau ieşi din munţi, deoarece pe de o parte nici oamenilor nu le-ar fi fost de un folos real, iar pe de altă parte, detaşamentul lor s-ar fi dezmembrat cu totul. Explicaseră tuturor situaţia şi îi ascunseseră pe răniţi prin casele unor oameni de nădejde.

Din nefericire, ştirile rele ajunseseră repede la ei: Ding Chijie căzuse eroic, secretarul organizaţiei partidului comunist şi conducătorul insurecţiei, Perla, şi alţi câţiva fuseseră prinşi şi executaţi. Gao Yushan, care rămăsese cu câţiva zeci de oameni în Târgul Familiei Kong, fugise cu aceia în munţi şi li se alăturaseră. Se împărţiseră în patru grupe şi în timpul zilei dislocau pietre uriaşe şi le slobozeau în jos pe munte, iscând bufnituri grozave, asemănătoare bubuiturilor de tun; noaptea făceau focuri mari, care se vedeau de foarte departe. Apoi, îi convinseseră pe călugări şi pe ţăranii care tăiau lemne sau culegeau ierburi pe munţi să spună oricui că ei, cei aflaţi acolo, erau nu şaptezeci şi ceva, ci câteva mii.

Şi iată că soldaţii încercuiseră muntele, dar nu se încumetau să se aventureze prin hăţişurile lui.

Yu Zhenhai, Baotian şi încă vreo doi o porniseră pe munte în jos. Intraseră prin judeţul Muping, trecuseră din

sat în sat, spre miazănoapte, ajunseseră în judeţul Haigang şi abia după aceea o apucaseră spre răsărit. În Târgul Familiei Kong intraseră pe înserat. Acasă la doctorul Feng îşi întâlnise nevasta. Piersica venise şi ea pentru răniţii ascunşi în satul său. Aşa se făcuse că Yu Zhenhai îl adusese în toiul nopţii pe domnul Feng şi tot în puterea nopţii îl ajutase să se întoarcă acasă, ca nu cumva să fie descoperit de licenţiat.

Omul acesta dat mort de atâta vreme, ţăranul robust, cu oase de fier şi muşchi de oţel, obişnuit cu toate greutăţile, călit în lupte, se simţea de data aceasta ca un bătrân fără puteri. Sprijinindu-se de copacii de pe marginea drumeagului de munte, el se târî cu greutate printre pinii roşcaţi, ca pe vremuri, când îl ducea în cârcă pe tatăl său, Yu Shizhang. Deschise larg braţele afundându-se cu totul în ierburile înalte, ca într-un mormânt aromitor. Plânse îndelung, vărsă lacrimi amare, pentru ca năduful greu care i se strânsese în suflet să iasă din el. Nemaiputându-se stăpâni, găsise aici singurul loc în care să se elibereze de propria-i slăbiciune, fără oprelişti!

În zilele din urmă, trecuse pe la tovarăşi foarte cunoscuţi, pe la vechile lor locuri de întâlnire... Dar cei care îl primeau nu mai erau entuziaşti ca înainte de

izbucnirea revoluţiei. Cei mai mulţi fuseseră întemniţaţi, ucişi. Sânge şi lacrimi. Lacrimi şi sânge! În cutare loc pieriseră atâţia, în altul... Detaşamentul condus de Li Shaoxian fusese distrus.

Unii îl primeau, înfruntând primejdia. Alţii nu-i deschideau uşa, temându-se să nu fie descoperiţi şi pacostea să cadă asupra întregii lor familii.

Niciodată nu fusese pietrarul Yu atât de îndurerat. Cum să nu plângă? Zile întregi cutreierase peste tot, în căutarea unor conducători, a unor oameni care să-i sprijine. Şi nu întâlnise decât ochi umflaţi de lacrimi pentru cei pierduţi, nu auzise decât vaiete şi suspine de tristeţe. Sat după sat, casă după casă, din creierul munţilor şi până la ocean. Numai lacrimi şi sânge. Oamenii îl considerau erou, îi împărtăşeau necazurile şi-i cereau părerea, îl implorau să-i răzbune. În faţa lor, el nu putea să se arate năpăstuit. Zâmbea, făcea pe bravul, îi încredinţa că revoluţia va fi dusă până la capăt, jura...

Şi numai în timpul zilei, când stătea ascuns prin văi sau pe malul fâurilor aşteptând să se lase înserarea, plângea mocnit...

Cui i se putea plânge el? Într-adevăr, când intrase pe poarta lui Zhang Al Treilea, un val de căldură îi inundase

tot corpul. Apoi stătuse cu nevasta sa pe un cuptor cald şi atunci iarăşi ar fi vrut să-şi mărturisească durerea din suflet. Numai că pe dată îşi amintise cât suferise Piersica de când îl luase... cât aştepta să se despartă de falsul soţ, cât dorea ca fata să-i spună „tată” celui care o făcuse cu adevărat... Ea era îndreptăţită să plângă şi să se vaite, şi niciodată el. Stătuse ţeapăn, neîndrăznind să se apropie prea mult de ea, ba chiar fiindu-i teamă să o şi privească. Spera ca ea să i se plângă lui, să-l roage ca el să-i şteargă lacrimile, s-o îmbărbăteze. Dar ea nu făcuse nimic din toate acestea, nu se arătase cum gândise el. Atunci crezuse cu adevărat că ea e o flacără, un rug roşietic, arzător, şi el, de fier fiind, stând acolo, alături, avea să se topească. Se despărţiseră spunându-şi vorbe înflăcărate...

De două săptămâni de când se întorsese printre ai săi, licenţiatul Kong nu făcea decât să se străduiască zi şi noapte să vindece rănile târgului. Repusese pe picioare compania de ostaşi a judeţului, înarmase fiecare sat, crease grupe de soldaţi în fiecare cătun. Închisoarea târgului era plină cu răsculaţi şi aproape pe toate drumurile se ridicaseră spânzurători. Lucrurile păreau a se fi potolit. Daice-l neliniştea era faptul că nu pusese încă mâna pe unii ca Yu Zhenhai, Gao Yushan, Kong Juren. Yan

Zizheng îi pretinsese să găsească răniţii. El pusese să se lipească afişe, îndemnând oamenii să-i denunţe, dar nu se grăbise nimeni s-o facă. Împreună cu comandantul Qin, întărise paza, făceau descinderi noaptea, arestau necunoscuţii. Supraveghea locurile unde se găseau leacuri, doar – doar va apuca un fir... Dar nu pusese mâna pe niciun element roşu aşa cum nădăjduise. În plus, se trezise cu o pacoste pe cap, cu comandantul de companie Qin. Provenit dintr-o familie decăzută, acesta era afemeiat şi încăpuse, de cum sosise în târg, pe mâna familiei Ce.

Îşi pusese în gând şi-l ademenească şi pe el, cum o făcuse într-o vreme cu Aur Scump, cu Orhideea, fata cea mică a fratelui său, Kong Qingbin, directorul băncii. Bani aveau, numai că fata de nouăsprezece ani, elevă la liceu, nu voia în ruptul capului să primească. Înainte, în povestea cu Aur Scump, fata nu ştiuse nimic, totul fiind o pură înşelătorie din partea licenţiatului Kong, dar de data aceasta lucrurile erau serioase. Orhideea înţelese şi, atunci când Kong vru s-o prezinte ofiţerului, ea îşi reteză părul şi ceru să fie lăsată să se călugărească, altfel avea să se omoare. Cum fiinţa aceea fragilă îl respinsese, Qin îl trata cu răceală pe şeful de district.

În seara aceea, Kong Xian, Wan şi alţi câţiva îl invitaseră

pe ofiţer la un joc de mahjong[59]. La patefon puseseră plăci cu muzică uşoară.

— Cântă bine, dar, sincer să fiu, nu mă mişcă deloc, comentă Qin, schimbând pietrele. Gintăreţul Mei Lanfang are vocea mai plăcută, ştie să se machieze, încât pare o veritabilă...

Cei de faţă izbucniră în râs.

— Căpitane, noi avem o cântăreaţă de operă. Garantez că o să-ţi placă s-o asculţi, şi s-o priveşti, ba e şi singură...

— Nu mai spune! ochii acestuia luciră. Se compară cu Orhideea?

— Numele de actriţă îi e Lăptuca. E mai ceva decât Orhideea, are pielea mai albă, rosti Wan.

— N-ar fi rea! Prin locurile astea sunt semănate numai comori! Chemaţi-o să ne cânte, să ne distrăm, ceru Qin.

— Ei, uşor de spus, interveni Kong Xian. Dar ea o să vrea să vină?

— Cum? se mânie ofiţerul. Mama ei! Care femeiuşcă mi se împotriveşte mie? Orhideea e de-a voastră, altfel făceam ce vream din ea. Mergi şi cheam-o de îndată pe cântăreaţa asta...

— Nu te pripi. Lăptuca asta nu-i o femeie obişnuită, ba

---

[59] Un fel de domino.

aş zice că e de o sută de ori mai dibace decât fii-mea

Căpitane, dacă vrei s-o vezi pe Lăptuca, mai întâi trebuie să accepţi nişte condiţii, nu se lăsă Kong Xian.

— Care anvime?

— Mâine să facem o incursiune prin Floarea de Piersic.

Satul fiind prea departe, comandantul nici că se gândise să se obosească până în marginea judeţului.

— Asta...

— Nu te deranjezi personal. Mă duc eu, dacă-mi dai un pluton...

— S-a făcut.

Nora lui Kong Qingru îi spusese acestuia că a doua zi după intrarea insurgenţilor în târg Lăptuca închiriase o lectică roşie înfloratăşi se măritase cu Yu Zhenxing, bătând amândoi mătănii în faţa cerului şi pământului, după cum o cerea datina.

— Nu se poate! protestase licenţiatul şi ochii îi ieşiseră din cap de furie.

Apoi se gândise că în felul acesta îşi atingea planul său de a pune mâna pe capii răscoalei. De la Lăptuca la Yu Zhenxing, apoi la Yu Zhenhai. De la Geruială la Frumoasa şi la Kong Juren...

Căsătoria Splendidei fusese neaşteptat de frumoasă,

plină de căldură, emoţionantă. Într-un cuvânt, ceva deosebit. Dacă nu ar fi avut loc în timpul revoluţiei populare, ar fi devenit un eveniment, tulburând ordinea firească şi cu ecouri în toate cele patru zări...

Lectica înflorată a miresei îşi făcuse apariţia a doua zi după ce detaşamentul de şoc pusese stăpânire pe Târgul Familiei Kong, iar pregătirile febrile de dinaintea oricărei căsătorii începuseră în seara zilei precedente...

În ziua aceea, în faptul serii, Splendida stătea cu mătuşa ei în capul uliţei, uitându-se la oamenii aceia răsculaţi care îi duseseră la moarte pe cei doi fraţi mai mici ai licenţiatului Kong şi puseseră foc Pavilionului Iarnă Primăvară. Atunci, în mulţime, îi descoperise pe Piersica şi pe Yu Zhenxing, costumaţi ca nişte cerşetori. Brusc, sentimente contrarii o năpădiră. Simţi în sufletul său ceva parcă dulce, acru, iute, amar. Ea, care odinioară îl avusese lângă ea şi îi dăduse drumul, de data aceasta îşi pierdu cu totul stăpânirea de sine şi se grăbi s-o salute pe Piersica, femeia pe care o preţuia cel mai mult. Apoi îşi înnodă colţurile şalului alb şi lăcrimând, ca beată, se strecură în curte, intră în casă şi se ghemui pe cuptor.

Yu Zhenxing se luă după ea, cu paşi apăsaţi şi, ajuns în curte, lăsă jos sapa de pe umăr, o ridică iar, neştiind dacă

era bine să treacă pragul casei sau să plece...

— Ce ai rămas acolo? Vai ce straie ai pe tine! spuse mătuşa, repezindu-se după el şi închizând poarta.

Zhenxing o privi cu neîncredere.

— Cât rău i-am făcut spuse.

— Bine că-ţi dai seama! Nepoată-mea s-a zbătut atât pentru voi, fraţii, şi pentru cumnată-ta! Iar pentru tine., da bine că înţelegi măcar acum!

— Piersica mi-a lămurit cu de-amănuntul, recunoscu el, uitându-se spre casă. Ea, la rândul ei, ar putea să mă înţeleagă? Să-i spui că-mi pare rău. Eu...

— Ba io nu mă bag, zi-i singur, rosti mătuşa, şi apropiindu-se de el, îi luă sapa de pe umăr şi o rezemă de zid.

Yu Zhenxing îşi şterse mâinile de sudoare pe haina **peticită şi** se trase spre uşa casei, cuprins de un puternic **sentiment** de frică şi de ruşine. Apărătoarea uşii era ri**dicată** pe jumătate, lăsând vederii locul din faţa – vetrei, unde îi zări labele picioarelor.

— Eşti cinstită, eşti sinceră, vorbi el cu durere în glas. Te-am făcut să suferi, sunt vinovat. Piersica m-a îndemnat să te iubesc!

Splendida stătea chircită pe cuptor. Cuvintele lui o

tulburară, se mişcă puţin, dar nu se ridică şi nici nu răspunse.

— Tu m-ai iubit din toată inima şi eu în ultima **vreme** te-am tratat ca pe-o otreapă... Omul e făcut din carne şi tu ne-ai făcut nouă numai bine, iar eu parcă aveam urechile astupate eu vată, am săvârşit fapte neîngăduite de ceruri şi faţă de tine şi de mine...

Argatul din el nu mai fu în stare să continue. Plânse, apoi se retrase până lângă vatră, îndesă tutun în pipă şi luă foc, să o aprindă.

O mână îi smulse pipa dintre dinţi. El ridică privirea, surprins, şi dădu cu ochii de un chip mânios, scăldat în lacrimi. Zhenxing se ridică în picioare şi lăsă ochii în jos.

Mânia de pe faţa Splendidei pieri ca izgonită de un vânt de primăvară. Se uită la el, în ochi cu lacrimi de mânie şi de durere. Îl măsură îndelung şi până la urmă îi vorbi:

— S-ar zice că te-ai întors!

— Iată-mă... repetă el, nesigur.

— Ştiam că o să vii!

— Tu...

— Dar nu ţi-ai dus până la capăt ce-aveai în gând.

— Ce...

— Uite! Splendida întinse braţul.

— Ah!

Zhenxing descoperi acolo cuţitul de tăiat legume „cu care voise să-i ia viaţa.

Se repezi în genunchi, cerând iertare.

— Ştiu că mă urăşti...

— Ură? Da, te urăsc că nu l-ai înfipt în mine atunci, lăsându-mă să îndur un an întreg tot felul de blestemăţii! Splendida aruncă încolo cuţitul şi căzu peste el, fără vlagă.

— Ce ai? Eşti bolnavă? întrebă Zhenxing, sprijinind-o.

Splendida închise ochii şi se lăsă la pieptul lui.

— Să te întind pe pat şi mă reped după doctorul Feng... spuse el, temător.

Dar ea se răsuci şi-i trecu mâinile pe după grumaz, apropiindu-şi faţa de obrazul lui şi atingându-l cu o mângâiere drăgăstoasă.

— Omul meu, rosti ea cu glas de dezmierdare, boala asta a mea are câţiva ani buni. Acum mi-e bine, m-am vindecat. Hai, sărută-mă, îmbrăţişează-mă!

Yu Zhenxing nu era obişnuit să îmbrăţişeze femei, dar nici nu-i venea să o îndepărteze.

— Nu sta aşa. Ne vede tuşa. Repede...

— Repede, repede! Splendida se îndepărtă de ol.

E bine să facem totul repede, precum zici.

— Uiţi că ni se cere o purtare cuviincioasă? o mustră el, cu glas scăzut.

— Faci pe prostul? Palmele ei îi mângâuu-a umerii şi ea spuse cu glas tremurat, fremătind toată... Uiţi că vechile rânduieli s-au schimbat? Pavilionul Iarnă Primăvară e la pământ. Sunt liberă şi pot să te iubesc în văzul lumii, să te îmbrăţişez cât. Vreau. Plângând de Fericire, femeia îl sărută o dată şi încă o dată, repetând: Eşti om bun. Butuc ce-mi eşti! Trezeşte-te la viaţă, sări în sus de bucurie, bate-mă omoară-mă! Cuprinde-mă şi învăluie-mă aşa cum faci când iei în braţe o sarcină de lemne...

Se petrecuse totul astfel, că bărbatul zdravăn fusese împresurat, asaltat de ea până ameţise, încheieturile i se înmuiaseră şi nu mai avea nici vlagă s-o tragă de acolo, rămânând amândoi căzuţi în faţa vetrei, plângând, bucurându-se, jelind, strigând...

Se auzi uşa deschizându-se.

— Vine cineva, să nu ne facem de ruşine! bâigui el.

Dar Splendidei nu-i păsa, strângându-se mai abitir la pieptul lui.

— Să vină, să vină tot târgul! Sau haidem noi în stradă, ca lumea să se bucure pentru noi.

— Aţi înnebunit! le strigă mătuşa, văzându-i îmbrăţişaţi

pe jos. Nu cumva aţi făcut plecăciuni în faţa cerului şi pământului, dar nu s-ar prea părea...

— Ha-ha-ha! Bine zis! Ne plecăm în faţa cerului şi pământului, ca doi soţi tineri, să fim împreună o sută de ani! spuse Splendida, împingând de el, ca să-l facă să-şi plece capul.

— Da’ de unde! Trebuie să aşteptăm... începu Zhenxing, săltându-se în capul oaselor.

— Până când soarele o să răsară la apus! replică Splendida, ridicându-se şi ea. Îşi rândui părul mătăsos şi urmă: Înainte nu mă puteam remărita, dar acum

ı scrisorile prin care eram legată de prima căsătorie s-au dus odată cu ai lui Kong. Sunt liberă! Ce să mai aştept? Tt; supără faptul că sunt văduvă? Sunt uvită *M* Plicticoasă? Nu te merit?

— Nu, nu! Ce tot vorbeşti? tresări Zhenxing, violent. Mă tem că eu nu te merit...

— Atunci ce mai aşteptăm?

— Aşteptăm ca Zhenhai şi ai lui să încheie bătălia, sq ne refacem casă, din care Dovleac Stricat a făcut cocină de porci, să ne ridicăm două cămăruţe ale noastre...

— Te-ai gândit bine, dar astea cer timp. Uite ce zic eu, elntăreşte şi tu: ne căsătorim aici...

— Mă iei de bărbat în casa ta?

— N-are rost să ne gândim **dacă** tu vii la **mine sau** vin **eu** mireasă în casa **ta,** după cum **e** obiceiul pământului. Povestea noastră **a** ajuns să fie ştiută **de toată** lumea. Casa mea înseamnă cu şi tuşica. Oriunde mă **duc,** ea vine cu mine. Socotesc că această casă **e a mea ca** şi a ta şi, dacă ne luăm aici, tu o să fii stăpân. Mai **în** colo, dacă Zhenhai vrea **să** te întorci în Râpa **Pinilor** Roşcaţi, vindem aici şi ne facem acolo o acasă. Iar **dacă!** el te lasă aici, ne stabilim definitiv în casa asta. Eif ce părere ai?

— Ar fi cu cale să faceţi aşa, zise mătuşa. Eu mă S duc să caut un prezicător, să aleagă o zi prielnică pentru 1 a vă lua.

— Ce să aleagă? Seara asta nu e bună? nu se lăsă 1 Splendida.

— Astăzi? rostiră în acelaşi timp Zhenxing şi măiuşafl

— E ziua victoriei! Domnia alor Kong s-a sfârşit! Care zi să fie mai prielnică decât asta?

— În târg e încă mare zăpăceală... se arătă Zhenxin JB şovăitor.

— N-am pregătit de nici unele, spuse mătuşa. Ca l s-a facem totul c-a lumea, trebuie să poftim pe cineva. Vouă

vă trebuie haine noi. Altfel...

— Prea **bine**! încuviinţă Splendida, după **ce rămase** J o vreme pe gânduri. Trebuie să afle tot **târgul că anffl** devenit soţ şi soţie. Tuşică, să-l împodobim pe **ZhenxingJB** să arate mai frumos ca Pan An[60], în aşa fel ca frumu-M

setea din inimă să i se vadă şi din afară! Să luăm o lectică înflorată, de nuntă, să invităm oaspeţi şi să fie o cununie veselă, zgomotoasă!

— Lectică, zici? se sperie Zhenxing. De unde până unde?

— Facem de trei ori ocolul târgului şi venim aici! se însufleţi Splendida.

— Aşa ceva nu s-a mai văzut. Lumea... interveni mătuşa.

— Aşa e! Zhenxing, o să stai şi tu în lectică...

— Eu? Nu se cade.

— Atunci stau eu. Tu rămâi acasă şi-ţi aştepţi nevasta! Să fie mâine, ce zici? Nu te omor cu graba pentru chiar în seara asta. De fapt, în noaptea asta noi nici n-o să dormim...

Toţi trei îşi găsiră de lucru. Aveau ochii roşii, dar nimeni nu simţea oboseala. Splendida era mai vioaie ca niciodată,

---

60 Personaj din vechime, celebru pentru frumuseţea sa.

veselă, răsturnând lăzile şi sertarele, tăind, croind, cosind. Era stăpânită de o ardere febrilă că îi flăcărilor, lucra cu sârg, pregătind veşminte noi pentru mire. Zhenxing făcu curat în casă, prinse noi hârtii în cadrul ferestrelor, lipi în ele ideograme mari, cu urări de fericire, pe care le decupase el însuşi din hârtie roşit... Camera în care se cunoscuse întâia oară cu Splendida o făcuse de nerecunoscut, având să fie camera lor nupţială.

Mătuşa se ocupase de treburile din afară. Ea angajase bucătari pricepuţi, cumpărase bucate, tocmise lectică înflorată, căutase o domnişoară de onoare, făcuse invitaţiile la ospăţul nunţii.

Dar până a doua zi spre prânz, cu excepţia lecticii, care aştepta în curte, şi a celor trei bucătari care trebăluiau de zor, nu se încumetase nimeni să vină, nici chiar domnişoara de onoare.

La început, Splendida şi Zhenxing aşteptară nerăbdători. Până la urmă, ea se întunecă la faţă şi spuse, oftând:

— Nu vin din pricina renumelui nostru prost. Ai lui Kong n-au cum să vină, iar alţii socotesc că „această casă e murdară... Cei ce ne preţuiesc, cum ar fi Piioenix, sunt ocupaţi până peste cap...

— Să mai aşteptăm, propuse Zhenxing. Avea pe el

numai lucruri noi: boneta de ceremonie de pe cap, roba lungă, gri, pantalonii negri, cingătoarea lată, ciorapii şi încălţările din picioare. În afara bonetei, toate celelalte fuseseră transformate din hainele cu care ieşea în scenă tatăl Splendidei, cântăreţul.

— Oare să merg şi să-i mai chem o dată? întrebă mătuşa. Unii mi-au spus limpede că vin...

— Nu! se repezi Splendida.

— Atunci renunţăm? se miră Zhenxing.

— Să renunţ? Cum se poate? aproape că ţipă mireasa, încruntându-şi sprâncenele. E treaba noastră şi noi hotărâm. Doar n-am avut peţitori, n-am schimbat între noi horoscopurile! Gata, în lectică!

— Fără domnişoară de onoare? se! epezi mătuşa.

— Haideţi, fraţi ricşari, ieşim pe poartă şi o luăm pe Strada Mare şi facem de trei ori ocolul târgului. Plătesc de două ori mai mult! zise Splendida şi trecu lângă lectică, ridică perdeaua să intre înăuntru.

În vremea aceasta, oamenii târgului trăiau încă bucuria uciderii celor doi fraţi ai licenţiatului Kong şi a distrugerii Pavilionului Iarnă-Primăvară. Ei nu ştiau încă de acţiunea de reprimare pe care o începuse armata. De aceea, când dăduseră cu ochii de lectică, la început fuseseră cuprinşi

de un mare Entuziasm, dar mai apoi, aflând că o purta pe Lăptuca, unii scuipaseră cu dispreţ, alţii înjuraseră, iar alţii ridicaseră vocea.

Pe lângă vreo câţiva pierde-vară, în spatele lecticii se strânseseră o liotă de copii, vociferând şi trăgând de o coadă lungă, ca de cal. Când lectica intră în curte, alaiul acela ciudat rămase în poartă, neîndrăznind să intre.

Apoi lectica fu lăsată jos, Splendida ieşi din ea. Şi merse împreună cu Zhenxing în faţa mesei de sacrificii, îngenunchind. Atunci, un bucătar gras ieşi şi strigă tare

— Închinaţi-vă întâi în faţa Cerurilor, apoi a Pământului şi la urmă în faţa părinţilor...

— Niciunul dintre noi nu mai are părinţi! spuse Splendida. Unchiule, ne înclinăm în faţa Partidului Comunist!

— De una ca asta n-am auzit, răspunse omul, cu sfială.

— Strigă, unghiule! îl îndemnă ea.

—... şi la urmă în faţa Partidului Comunist... r. Eluă omul, cu gândul la spaima pe care o trăise pe vremuri, asistând la uciderea comunistului Kong Zhihong, amintiidu-şi şi cum fugise de acolo, tremurând de frică, pentru ca în clipa de faţă să ceară să fie venerat Partidul Comunist!

Când se ridicară în picioare după mătăniile făcute, în

ochii mirilor luceau lacrimi.

— Uită-te la ea, poartă costumul de actriţă! prinseră copiii să comenteze.

— Şi el la fel!

— Au cântat amâncloi pe scenă.

— Ba ci le-au făcut şi nu e bine...

— Cum să nu? Arată mai bine ca orice mireasă...

— Mai bine-ar cânta!

— Chiar!

Într-adevăr. Î.i Splendida clocoteau simţăminte de mânie şi de bucurie şi îi venea să izbucnească în plâns şi să râdă, să elnte... Auzindu-i pe copii, se duse în mijlocul curţii şi cântă o arie din opera „Brăţara de jad”.

Lucrul acesta fu pe placul alaiului, fiindcă” pe dată tinerii şi copiii trecură pragul porţii, intrară în curte şi ascultară, veselindu-se. La sfârşit, nici nu le venea să mai plece. Masa fusese pusă, şi până la urmă cu toţii, împreună cu rişcarii şi bucătarii, ţinură loc de invitaţi la paharul bucuriei, petrecând întreaga amiază.

Dar nu se bucurase decât de amiaza aceea. În partea a doua a zilei începuseră deja să curgă zvonurile despre înfrângere şi se auzeau tunurile. Gao Yushan şi ceilalţi pregăteau cu febrilitate retragerea...

Căsătoria Splendidei cu Zhenxing fusese ca o zi caldă, în plină iarnă aspră, zi în care sub razele binefăcătoare ale soarelui se umflă şi plesnesc mugurii florilor, pentru ca nuinuick cât după aceea ei să îngheţe şi să dispară sub răceala cumplită a zăpezii.

Ştirile înfrângerii se înteţeau. Soldaţii pătrunseseră în Târgul Familiei Kong. Splendida şi Zhenxing erau neliniştiţi nu atât în privinţa sorţii lor, la urma urmei nu participaseră la revoltă şi nici nu erau comunişti, ci în privinţa situaţiei lui Yu Zhenhai, care murise şi înviase, şi care fusese capul răsturnărilor. Doar fratele Splendidei, Yang Gengxin, era încă membru al Partidului Naţionalist şi ocupa o poziţie bună în Weihai.

Temători, stăteau ascunşi în casă. Afară, după cumpărături. Ieşea mătuşa, iar Zhenxing doar căra apă şi tăia lemne. Zi şi noapte, ţineau poarta încuiată bine, ea nu cumva furtuna de afară să-i despartă pe unul de celălalt, ci dimpotrivă, la adăpost de orice, să-şi trăiască dragostea în tihnă, netulburaţi.

În vremea aceea, iubirea avea înţelesuri diferite pentru cei care aveau parte de ea. Unii ajungeau la ea prea uşor şi socoteau că fericirea ca mierea de dulce, în iubire, le revenea de drept, fiind pentru ci tot ce era mai frumos şi

mai bogat din lume. Dar aceasta dispărea la fi l de uşor precum venise. Numai cei care luptaseră, îndураseră şi dobândiseră în cele din urmă iubirea cu un preţ greu erau pătrunşi de adevărata ei semnificaţie, de frumuseţea şi de bogăţia ei lăuntrică fără de sfinţit. Cel puţin o anumită semnificaţie era chiar aceasta. Fireşte, în oceanul de necuprins al vieţii, existau înţelegeri şi năzuinţe şi credinţe diferite. Aceasta era iubirea comună, obişnuită. Fiindcă atunci când realitatea nemiloasă se pogoară peste oameni, cerându-le să-şi aleagă singuri partenerul, fericirea şi nefericirea sunt cuprinse în atitudinea fiecăruia.

Numai cei care îşi plătiseră cu un preţ uriaş iubirea, numai ei puteau şti cu adevărat preţul acesteia.

Splendida se preschimbase brusc. Ca un miel care nu ştie decât de oaia la care suge, aşa se ţinea ea pe urmele lui Zhenxing. Deseori nu avea somn, vorbind şi iar vorbind despre iubirea sa. Când nu-l ştia lângă ea, suferea, era nefericită şi, atunci când îl revedea, nu-şi mai dezlipea de pe el ochii săi plini de viaţă, ca şi cum s-ar fi putut întâmpla ca el s-o lase iarăşi singură. Se temea, şi încă grozav de rău! Iar când el, seara, târziu, fără somn, se încrunta şi fuma, cu gândul la fratele său, ca interca să-l smulgă din gândurile rele.

— Zhenhai şi ai lui sunt pricepuţi. Ştiu să facă faţa luptei şi nu cunosc odihna. Iar dacă o dată dau de necaz, pentru ei nu-i mare lucru, victoria şi înfrângerea sunt raite din viaţa soldaţilor... Pe urmă, cum i-am putea noi ajuta? Asta-i, să stăm ascunşi aici, cât putem. Cerul are cehi şi uite că ai lui Kong şi-au găsit sfârşitul, iar noi putem trăi ca soţ şi soţie. Crede-mă, Xing, această viaţă, cât ne-o fi nouă dată, câţiva ani acolo, ba şi un an, o zi, merită s-o trăiesc, chiar de-ar fi ca după aia să-mi aflu moartea...

— Nu mai cobi şi tu. Nici nu se ştie bine dacă licenţiatul Kong e mort sau viu.

— Oh, iar începi! Unde să fie? E mort!

Apoi când vestea revenirii licenţiatului în târgul natal le ajunse la urechi, îşi ieşiră din fire, de spaimă!

Acum nu mai era acelaşi lucru ca atunci când cu povestea mai veche a legăturii lor. Mai înainte, familia Kong n-avea cum să le pună beţe în roate, cu atât mai mult cu cât licenţiatul Kong îi trimisese Splendidei mai multe poezii de amor, destul de deşănţate, care o dată aflate pe mâna ei, lui nu i-ar fi căzut deloc bine un scandal. Cât despre lege, fratele Splendidei o putea ajuta. De data aceasta, însă, femeia se măritase cu de la sine putere, or toţi din familia Kong ştiau de înscrisurile prin care – ea era

legată să păstreze văduvia cât avea să trăiască, Kong Qingru putea s-o pedepsească şi s-o silească la ascultare, fără ca nimeni să aibă dreptul de a

i se ridica împotrivă. Ce să facă? Să fugă? Fără ea, viaţa lui Zhenxing ar fi fost fără rost. El o povăţuise să se ducă la fratele ei, dar ea prefera să moară lângă el, decât să trăiască despărţiţi. Să fugă împreună? Unde*?* Fără un loc anume, fără un cunoscut, nu însemna că s-ar fi îndreptat cu fiecare pas, ca animalele de sacrificiu, spre abator? Nici fratele ei nu o putea primi cu un soţ care era fratele unei căpetenii comuniste şi pe deasupra simplu argat.

Amândoi oftau, se căinau, fără calc de ales. Uneori Ji se a ătura şi mătuşa. Li se părea că nu mai aveau nicio scăpare. Pavilionul Iarnă-Primăvară se reconstruia, masiv, dominând cerul şi acoperind pământul!

Se încuiau şi mai înfricoşaţi în casă. Până şi apa de băut o aducea mătuşa, cu găleata pe jumătate goală. Splendida şi Zhenxing nemaiîndrăznind să se arate în stradă.

...Aşa trecuseră două luni. Intraseră în anul 1936 şi ei trăiau cu iluzia că dacă nu mai ieşeau şi nu mai erau văzuţi, puteau s-o scoată la capăt. Desigur, blănile porţii nu erau în măsură să oprească spiritul morţii şi nici ochii oamenilor şi se găsiseră destui care să-i pârască

licenţiatului Kong. De altfel, din prima zi, de când se odihnise pe patul nurorii, Kong aflase, dar fusese prea prins cu treburile sale ca să se ocupe de ei.

Înainte de Anul Nou, Kong Xian trimisese într-o seară după ea să-i cânte comandantului de companie. Crezuseră că îi puneau în mare încurcătură, că proas-C peţii căsătoriţi vor veni în faţa lor plângând, accepii id orice condiţii.

Altă dată, Splendida ar fi refuzat cu îndârjire. De data aceasta se gândise un moment, apoi se sulemenise şi se dusese...

l e la jumătatea nopţii, se întorsese roşie din pricina băuturii, cu părul răvăşit. Zhenxing nu era în stare să spună ce simţea în clipa aceea, mulţumindu-se să o i cântărească din priviri. Ea st pieptănase, se spălase şi, se aruncase la pieptul lui.

— Omul meu cinstit! Linişteşte-te, de când am în3 ceput să te îndrăgesc, alţii au terminat-o cu mine. Daf acum, gâturile noastre se aflau în mâinile lor şi nu se putea să nu mă supun. Am făcut-o pentru noi doi, pentru viaţa noastră...

În după-amiaza aceea, fulgii de nea dansau în aer* ca nişte pufuşori de gâscă. Splendida şedea pe patul” cuptor

din camera răsăriteană, cosându-i lui Zhertxin şi o jachetă. Bărbatul şedea şi el pe un taburet lângă sobăi şi împletea paie de orez. Splendida se opri din lucru şi socoti ceva pe degetele sale albe, prelungi.

— Oi fi obosit, odihneşte-te! i se adresă Zhenxing. Acum că ai copilul, nu ştiu cum e mai bine.

Splendida risc? apoi plecă privirea, ruşinată.

— De ce râzi?

Ea săltă capul şi-şi trecu mâna prin păr.

— Râd că nici tuşa, nici tu şi nici eu nu ştim cum se creşte lin copil. Nu e prea plăcut, nu-i aşa?

— Şi mai şi râzi!

— Bine, dar nu tânjeam noi după un copil? Sunt în luna a doua şi socoteam că la toariină, exact când vremea nu e nici caldă, nici rece, o să...

— Ţi-e frică...

— N-au venit atunci să mă cheme să le cânt la petrecere? Şi uite că m-au lăsat în pace.

— Îţi coace el ceva, n-o face din milostivenie pentru tine.

— De belea nu scapă omul. Orice-o fi, facem noi faţă până vine comoara pe lume şi de-o fi ca noi doi să trăim în pământ, o să aibă cine să ardă hârtie[61] şi pentru noi. Ei, n-

[61] **E vorba de ofrandele din hârtie, imitaţii de bani şi de lucruri, arse pentru morţi, în credinţa unor posibile înlesniri în**

am dreptate? zise, lăsând lucrul jos, şi se ridică să-şi îmbrăţişeze bărbatul.

Chiar atunci, se auziră bătăi puternice în uşă.

Rămaseră iimândoi uluiţi, bubuiturile părându-li-se ca de tunet. Splendida se repezi spre pat, sui şi se uită afară pe ferestruică. Zhenxing o luă spre uşă.

— Cine-i? se avizi glasul mătuşii, venind dinspre camera de miazănoapte, în care locuise mai înainte Zhenxing şi în care stătea acum ea.

— Intendentul Wan! îi răspunse un glas dur.

Mătuşa trase drugul de lemn care bloca poarta. Wan nu intră, ci se trase doi paşi înapoi, permiţându-i cuiva să urce pe scări şi să intre în curte, urmându-l. Omul avea baston şi era îmbrăcat în piele de sus şi până jos: pălărie, robă, pantofi. Femeia se sperie şi, după ce noul venit trecu prin faţa ei înţelese, dar nu ştia ce putea

a fiică. Sosireii bruscă a licenţiatului o luase pe neaşteptate şi pe Lăptuca. Rămăsese ca încremenită pe pat, fără alt gând în minte în afară de obsesia: nevăstuica pătrunsese în ogradă...

Yu Zhenxing le oferi oaspeţilor scaune, fără să-i privească în ochi şi întâmpinindu-l pe licenţiat cu formuia

---

lumea lor de dincolo.

cunoscută, însă rostită rece, grosolan:

— Luaţi loc. Excelenţa Voastră!

Wan Gezi scutură zăpada de pe umerii stăpânului Kong Qingru nu se aşează, ci i se adresă cu blândeţe:

— Dragă Yu Zhenxing, după cite văd, tu cu Zhenhai sunteţi fraţi buni din aceeaşi mamă, numai că tu eşti atât de deosebit şi ca înfăţişare şi ca purtare. Ce să zic? Nepoată-mea are ochi bun, a descoperit perla aruncată în gunoi... Cum? Ea nu este acasă?

Stătea cu spatele la uşa care ducea în dormitor, trăgând cu urechea la fiecare mişcare de acolo, unde Splendida se afla trântită pe cuptorul-pat.

— E... voise Zhenxing să spună ceva, dar mătuşa îi tăie vorba, incertând să-l facă pe licenţiatul Kong să plece cât mai repede:

— Nu se simte bine, zise.

Kong lăsă bastonul din mână. Râse.

— Nu-i nevoie să se ducă undeva, la vreo petrecere. Am venit să vă văd, să vă îmbărbătez. Poate aveţi nevoie de ajutorul meu.

— E bolnavă, se îndârji mătuşa, încă speriată.

Contrar aşteptărilor, de dincolo răsună un glas:

— Sunt bine! Apărătoarea uşii fu trasă într-o parte şi

Lăptuca apăru în prag, pe faţa-i suptă nelăsând să se vadă nicio expresie de surpriză. Putem sta de vorbă, spuse.

Kong Qingru întoarse capul spre ea, apoi îi privi pe rând, pe Wan Gezi, pe mătuşă şi pe Yu Zhenxing.

— Camera asta e prea mică. Ieşiţi puţin. Aş vrea să discut cu nepoata nişte treburi de-ale noastre, ale familiei.

Zhenxing se cutremură. Se uită plin de nelinişte la înfăţişarea autoritară, severă a licenţiatului, apoi la faţa albă, trasă, dar minunată a soţiei şi, strângând pumnii, spuse fără ostentaţie:

să – Eu nu plec.

— Puteţi vorbi **şi** în **faţa mea. Se** – **alătură mătuşa.**

— Nu-i fac niciun rău, preciză licenţiatul.

Splendida se uită la bărbatul său, apoi îşi mută privirea spre toporul de despicat surcele, agăţat pe perete, dându-i de înţeles că poate să fie liniştit, şi rosti:

— Tuşe, – du-l pe intendentul Wan la matale şi ospătează-l cum se cuvine. Aici am eu grijă.

După ce cei trei ieşiră, Splendida prinse apărătoarea uşii în cârligul de bronz şi-i făcu semn cu mâna oaspetelui:

— Sunteţi oaspe de seamă, vă rog să intraţi. Dincolo e mai **curat.**

Kong Qingru ezită o vreme. Nu se aşteptase la un

asemenea tratament. Apoi lbăşi peste prag, pătrunzând în camera de dormit a Lăptucăi. Camera era mult mai
ı simplu aranjată decât s-ar fi putut crede şi cu mult mai modestă decât fusese înainte, însă era lună de curată şi foarte îngrijită, neputându-se compara cu vreo alta din târg. Kong Qingru pătrundea aici pentru prima oară. Ca şi cum s-ar fi aşternut lumina dimineţii într-o pădure

— bogată, el avu brusc senzaţia de prospeţime şi, fără să: vrea, îşi îndreptă trupul, trase aer în piept şi se lăsă cu
ı plăcere pe scaunul de lângă pat.

— Vă ascult preţioasele gânduri, spuse femeia, rezemându-se de marginea patului.

Kong Qingru îşi trecu ochii încercănaţi de la încălţările negre, brodate cu flori, ale femeii, peste fusta de culoarea mazărei şi bluza înflorată pe fond albastru închis, lucrată din pânză subţire de bumbac, şi se opri la pielea albă a feţei ei, la ochii-i luminoşi şi sprâncenele E frumos trasate. Apoi privirea făcu repede cale întoarsă şi sânii plini, ca două culmi de munte, îi tăiară respiraţia.

De uimire, ochii începură să-i crească, deveniră încetul ţ cu încetul apoşi, prinzând o lumină rece, de gheaţă, gata să străpungă bluza femeii, s-o sfâşie cu tăria neîndurătoare a **unui** brici şi să scoată la iveală

frumuseţea de zeiţă a trupului ei gol. Respiraţia i se acceleră şi tresări violent, adulmecând în sus...

— Ce e? întrebă Splendida, tăios. Ea nu-şi trăd seama de nimic, nici nu se uitase la el, ci i se **adresase** / mai curând pradă propriilor gânduri.

— Eu... Licenţiatul îşi umezi buzele, îşi reprimă pe cât putu vâlvătaia din vine şi se lăsă mai greu pe scaun, f Mi se pare cam cald. Mi-aş da jos roba de piele. Cameră™ asta a ta e ca o căldare cu jăratec... hm...

— Nici vorbă. Ba chiar mi-a îngheţat apa în lighean* Nu vă dezbrăcaţi, altfel o să răciţi. Splendida aruncă ea privire spre camera centrală. Uşa care dă afară nu e prea f solidă, zise. Mie mi-e destul de frig.

Licenţiatul Kong îşi recapătă calmul, faţa îi luă aerul solemn de mai înainte şi el prinse să vorbească domol, e mângâindu-şi barba:

— Să nu-mi porţi pică. Eu ani de zile am nutrit **faţă!** de tine anumite gânduri, dar nu m-ai vrut. Lucrul acest; * este cu adevărat plăcut atunci când ambii parteneri seji doresc. Te cunosc bine. Acum n-am venit pentru asta. S-ar putea ca tu să-ţi zici că sunt ca nurca în vizită în coteţul găinilor şi din pricina asta să te simţi neliniştită* Aşa este?

Splendida îşi crispă umerii adunându-i înainte.

— Dacă e sau nu aşa, vă daţi şi singur seama.

— Am urcat la Palatul celor Trei Comori fără nici4

o treabă.

Înţelegând, Splendida se albi şi mai mult la **faţă. vei** ni să nu întâmplător, ci ca să o oblige să renunţe **la bărbat!** Câte zile şi nopţi nu fuseseră şi ea şi Zhenxing **îngroziţi** de o scenă ca aceasta.

Când ideea de pericol abia li se strecoară **în suflet. S** oamenii sunt torturaţi, nu o pot admite, pur şi simplu nu-şi închipuie cum ar putea s-o suporte, şi obsedaţi **de** aceste chinuri nu găsesc cale de împotrivire; **această** etapă este cea mai greu de trecut, pentru că **în aseme-l** nea momente durerea îi fierbe cumplit şi, cu toate **acest** tea, ea îi fortifică, îi căleşte. În clipa în care pacostea **seg** pogoară asupra ta, măcar ştii că e de neevitat şi în **lotf** să te înfiorbânţi, dimpotrivă, te răceşti şi nu-ţi mai e **fi i** că de nimic.

— Lucrurile au ajuns aici şi nu are rost **să n-o** mai **ascundem,** deschise vorba Splendida, privind fix faţa de masă **brodată** cu păsări multicolore. Spuneţi, ce aveţi de **gând** cu noi?

— La ce te referi?

— Sunteţi un **om atât de** învăţat **şi vă faceţi** că nu

înţelegeţi?

— Te referi la tine şi la Zhenxing?

— Îhî.

— Cred că e un lucru frumos, spuse licenţiatul, calm.

— Cum? Splendida îl privi surprinsă.

— Vă accept. Vă recunosc căsătoria, vorbi Kong Qinru şi mai lămurit.

— Dumneavoastră? Splendida făcu ochii mari şi se **plecă înainte,** nevenindu-i să creadă.

— Nu crezi? Licenţiatul Kong scotoci prin buzunare **şi** scoase o hârtie. Uite, spuse, arătând-o, am adus hârtia **prin** care te legai pe viaţă să respecţi văduvia. Ia-o!

Cerule! Era adevărat? Cum era posibil? Oare nu **visa?** Şi ea, care nici în vis nu ajunsese până aici. Dar **nu, era ziua în** amiaza mare, şi omul acela **îi** vorbea clar, **iar hârtia din mâna** lui era dovada. Splendida fu **cuprinsă parcă de flăcări** şi, frecându. Şi mâinile, se duse **şi** luă **plicul, îl** deschise şi, într-adevăr, găsi în **el** actul, semnat, **ştampilat,** datat, aşa cum fusese făcut. Hârtia acesta sim**plă o apăsa** pe biata femeie ca un drug de fier, făcând-o **să nu mai** răsufle, **preschimbând-o** într-un biet fir de **iarbă** care abia reuşeşte, **pe** furiş, **să** se strecoare prin **crăpătura** unei bârne, **cerşind cu toată** fiinţa **un**

bob de rouă, pentru a nu se **ofili. Iar acum, pe neaşteptate, bârna aceea fusese** înlăturată. **În sfârşit, căsătoria putea să-i fie recunoscută** în mod public, ea avea dreptul să nască. **Ţinea actul** cu mâinile amândouă şi-l duse spre faţă, iar **lacrimile** care-i şiroiau ca din izvor udară cât ai clipi **" hârtia:**

Kong Qingru se sprijini de uşa dulapului şi rosti.

mişcat:

— Lumea e ca un codru verde şi căile omeneşti se schimbă mereu. Nici eu nu mai sunt căposul de odinioară. Experienţa de acum m-a făcut să trag destule învăţăminte. Bunii noştri spuneau că omul adevărat nu ţine supărarea. Cât eşti în viaţă, fă cât mai mult bine, ziceau, şi ai să te îmbogăţeşti sufleteşte. Care om cuprinde în el toate cele şapte sentimente? Tu ai fost mult încercată, ai avut de suferit. Eşti o femeie mândră, f: uj moaşă, curajoasă şi ai izbutit să-ţi schimbi soarta. Nu e bine să nu te încrezi deloc în mine. Sfântul nostru, C m< fucius, are o vorbă: „Omul nu există în afara încrederii". La vârsta mea, pot eu să pierd încrederea voastră, a l femeilor tinere?

Oricât de tulburată era Splendida, ea nu se putea **înl crede** uşor în cuvintele licenţiatului Kong, dar **el** îi **dăduse!** hârtia aceea care o condamnase la uscăciune şi

aceasta I însemna totul. Nu-l ascultase prea atentă, însă **printre** lacrimile ei năvalnice, îi apărea un Kong Qingru schimj **bat.** Dacă ar fi **să** spunem că rămăsese încă un lup, mă ari, I nu mai era periculos; ori era ceva mai bun decât un lup rău „ori un lup ceva **mai** bun. Aşa **se** face că pentru prima oară ea i se adresă sub imperiul sentimentelor

— Indiferent ce a fost până acum, doar omul adevărat trece cu buretele peste tot necazul, eu vă **mulţumesc 1** foarte mult. N-am să uit acest gest de mărinimie. **Sufle**tul tatălui meu din ceruri, şi el... Ea scoase batista şi **îşi** tamponă ochii.

— Trecutul să aparţină trecutului. De astăzi **dev**el nim curaţi. Şi tu ar trebui să-mi dai înapoi poeziile pe care ţi le-am scris. Trebuie să fie vreo unsprezece!

— Sigur că da!

Cuprinsă de o bucurie aprigă, fără seamăn, Splendida f scotoci în sertar după o cheie, deschise lada mare care se afla pe masă, scoase câteva rânduri de rufe şi de pe! fundul lăzii culese un pachet, pe care i-l întinse.

Licenţiatul Kong îl înşfacă numaidecât şi se uită prin teancul de hârtii scrise de mâna sa. Nu lipsea niciuna. Se duse în dreptul sobei, scoase chibriturile şi arse filă după

filă, transformându-le în cenuşă. Eliberat de o povară, se ridică uşor, îşi şterse mâinile şi făcu câţiva paşi.

Crezând că pleacă, Splendida se repezi spre uşă.

— Afară ninge tare, îl anunţă ea. Staţi să-i chem pe intendent şi pe Zhenxing, să vă conducă.

Dar Kong Qingru se întoarse din uşă, devenind iarăşi grav.

— Eu m-am gândit la tine şi sunt de acord că nu mai e cazul să respectăm riturile străvechi, cu păstrarea văduviei până la moarte. Dar şi tu trebuie să mă ajuţi.

— Spuneţi, se sperie ea. Dacă e pe măsura puterilor mele...

— Am mai vorbit noi şi nu m-ai luat în seamă. Astăzi însă e firesc să-mi răspunzi printr-o faptă bună. Privirea licenţiatului înţepa ca un ac. Ajută-mă să fac faţă comuniştilor!

Splendida se trase înapoi, îngrozită.

— Nu i-aţi omorât pe toţi?

— Nu. Ticălosul acela desculţ, Yu Zhenhai, încă stă ascuns pe uf & era, rosti el cu ură, apropiindu-se de ea.

— Vai! Şi cum... aş putea eu să vă ajut?

— Sfătuieşte-ţi bărbatul să-i ia urma.

— El cum să dea de el?

— Căruţa lasă urme şi copacul umbră. Yu Zhenhai şi ai lui sunt oameni şi omul trebuie să mănânce, să se îmbrace, nu poate sta la nesfârşit pe vârful muntelui, printre pietre. Dacă Yu Zhenxing pleacă şi caută pe unde obişnuia odinioară fratele său să meargă, oamenii n-o să-l ocolească.

Splendida se întoarse, se lipi de zid şi se şterse uşor cu batista.

— Ei, ce zici? Licenţiatul se apropie de ea. Dacă mă ajutaţi, pe lângă premiul public, vă dau treizeci de*? nu* de pământ bun. Iar dacă nu-ţi convine să stai la ţară, îţi ofer jumătate din negoţul meu din Tianjin. Ce părere ai?

Splendida îşi simţi buzele reci. Nu numai că ar fi primejduit carne din carnea soţului ei, dar n-ar fi putut-o face nici dacă ar fi fost vorba de nişte necunoscuţi, doar îi venera pe comunişti. Îi venea să-l pălmuiască, să-l gonească trăgându-i un picior la spate. Dar, în definitiv, ol îi ajutase, avea puterea şi nu-şi permitea să-l supere, îşi înăbuşi cum putu mai bine durerea din inimă, cu gândul să se descotorosească repede de şarpele din faţa oi, să închidă poarta casei şi să-şi ducă în tihnă viaţa sa de om mărunt.

— Mda, spuse, comunişti sau necomunişti, pe noi nu ne

priveşte. Bogată n-am de gând să ajung. Să nu mai zic că Zhenxing n-ar fi în stare să facă aşa ceva.

— Yu Zhenxing. Te iubeşte prea tare ca să nu te asculte, vorbi licenţiatul Kong, neslăbind-o din ochi. Doar îl sfătuieşti să-şi caute fratele...

— Şi dacă nu? Splendida se întoarse brusc, săgetându-l cu privirea.

— Ah, gândeşte-te... zise omul, luat prin surprindere.

— Ce să mă gândesc? Splendida nu mai putu să-şi ascundă mânia. Zici că eşti om sfânt şi împingi oamenii la rele, împingi o femeie să-şi pună bărbatul să-şi nenorocească fratele. Curată cinste!

— N-ai auzit bine? Am zis să prindem comuniştii, care ne vor răul... e

— Mie de ce nu mi-l vor? Dacă nu li te opui, m-aş mira să-ţi facă vreun rău.

— Bravo, eşti de-al lor! se înfurie Kong.

— Sunt o roşie, hai, arestează-mă! îi râse ea în nas. Trimite-mă în Weihai.

— Ştiu că frate-tău e mare acolo... Hm! Te întreb pentru ultima oară: mă ajuţi sau nu?

— Nu, rosti ea ferm şi se repezi la uşă deschi. Zând-o larg.

— Aşa te porţi cu oaspeţii? Bine! Kong Qingru îşi luă bastonul, zâmbi cu răceală şi continuă: Lumea zicea că Lăptuca e om priceput, dar astăzi am constatat că ai minte mai puţină decât un copil.

— Ce vrei să spui?

Licenţiatul Kong îşi netezi barba, despicându-şi-o în două.

— Din cele mai vechi timpuri umblă vorba că preacurvia este culmea relelor. N-ai avut ocazia să vezi cu ochii tăi, dar poate c-ai auzit că neamul Kong, care se trage din Confucius, pedepseşte pe vădanele care nu-şi văd de văduvie şi se înhăitează cu ticăloşii, în felul acesta: femeile sunt zdrobite cu piatra de moară, iar bărbaţii sunt băgaţi în saci de cânepă. Să simtă gustul plăcerii... Asta-i!

Splendida se îngălbeni, dar îşi recăpătă pe dată aerul şi rose. Pipăind actul pe care i-l dăduse licenţiatul, spuse:

— Iar mă ameninţi cu asta? S-a sfârşit! Domnule licenţiat, Excelenţa Voastră, eu n-am de gând să rămân văduvă pe viaţă. Sunt liberă. Tu n-ai decât...

— Ha-ha-ha! izbucni el în râs.

Splendidei i se strânse pielea pe ea, de parcă ar fi auzit, noaptea, bufniţa ţipând. Se uită crispată la cărnurile căzute ale omului din faţa sa, la gura mare, terminată cu

barba despicată.

— Ce-ai de râzi? întrebă, neliniştită.

Licenţiatul Kong scoase o hârtie din sân şi o ridică deasupra capului.

— Actul e aicir

— Cum? Splendida desfăcu hârtia pe care o udase cu lacrimi.

— Uită-te mai cu luare-aminte.

Într-adevăr! Semnăturile părţilor, ale martorilor şi ale garanţilor erau neclare, iar ştampilele false. Pe Splendida o prinse un tremur. Rupse hârtia şi o aruncă spre Kong Qingru.

— Nu ştii decât să înşeli, lup bătrân! strigă. Mi-ai smuls hârtiile tale prin viclenie. Tu nu eşti om...

Kong Qingru nu mai ascultă până la capăt. Vârî actul în buzunar şi o întrerupse:

— O să vezi ce om sunt, nepoată! Fii mai potolită şi ajută-mă!

— Te omor! urlă ea şi vru să se repeadă la el, dar se simţi brusc fără vlagă, picioarele i se înmuiară şi căzu pe pat.

O rafală de vânt deschise uşa şi fulgi de zăpadă se aşternură în cameră... Vântul urla cu sălbăticie. Lumea

întreagă se afla sub imperiul furtunii de zăpadă...

Piersica deşertă panerul pe corlată şi vru să plece, când fu oprită în loc de plânsul unui copil, venind de pe o latură a casei.

— Nu mănânc, bunico, nu mănânc! Nu pot să înghit!

Era o voce de fată şi mama o recunoscu numaidecât pe Bambus Tânăr, care avea de-acum patru ani.

— Fii ascultătoare, Bambus Tânăr! Ce-i cu tine? Hai să ne întrecem, să vedem care mănâncă mai mult. Cu burta plină, scapi de foame. O să căpătăm putere să facem un om de zăpadă.

De data aceasta era vocea unui băiat. Ca soră mai mare, Piersica îl recunoscu pe Fărâmiţă, care încă nu împlinise şase ani.

— Mă chinui să înghit, dar burta nu vrea, se răţoi Bambus Tânăr.

— Îţi mărunţeşte bunica mâncarea.

— Degeaba, că tot mă doare şi pute... Mai bine stau întinsă pe pat, cu burta goală şi o să-mi vină somnul. N-o să mor. Tata mi-a zis că viermii stau aşa în pământ de cu iarna, dormitând... Spune ceva, bunico, apără-mă. Ia întoarce-te cu faţa la mine.

Piersica rămăsese în încăperea centrală, cu un pesmet

în mână, şovăind dacă să-l pună în vasul de pe foc, în care fierbea un terci negru din frunze de dovleac uscate peste care fuseseră turnate nişte tărâţe.

— Încă n-ai plecat?

Piersica se răsuci şi o văzu pe mamă-sa. Strânse dinţii de ciudă şi puse pesmetul la loc în paner, închizându-l pe acesta din urmă, bine.

— Tocmai plecam.

— Mă doare inima de fata ta, spuse Cumătră A Treia, apucând de toarta panerului, petrecută după braţul Piersicii. Lasă un pesmet pentru ea. Nu numai unui copil, dar şi omului mare i se face lehamite de atâtea frunze şi vrejuri de dovleac.

Dar cea care mai înainte voise să facă tocmai lucrul acesta, acum se împotrivi:

— Mamă, noi suntem încă zdraveni, dar răniţii nu au de nici unele.

— Ştiu, zise femeia, legând din nou bocceaua din paner. Nu te doare inima pentru copilă?

— Ţie nu ţi-e milă de singurul fiu?

— Fărâmiţă e mai mare.

— Nici cu doi ani.

— Dacă-i pe-aşa, nu mi-e milă.

— Dacă-i pe-aşa, mă iau după matale.

— Zâmbiră în acelaşi timp. Dar după ce îşi conduse fiica, cu faţa spre munţii înzăpeziţi, Cumătră A Treia îşi încreţi iar sprâncenele.

Piersica mergea în partea opusă a munţilor, la Casa de Piatră de la miazăzi, să ducă mâncare răniţilor. Înainte de Anul Nou, într-o noapte, Frumoasa venise în cătunul Floarea de Piersic frântă de oboseală şi plină de răni. Şi, după ce stătuse şi se încălzise vreme îndelungată, reuşise în cele din urmă să le spună că a doua zi urmau să sosească soldaţii. Oamenii nu aveau însă a se teme. Yu Zhenhai şi organizaţia de partid analizaseră de mult situaţia în care ar fi fost nevoiţi să înfrunte duşmanul şi să pună la adăpost şi să ocrotească răniţii. Aceştia fuseseră transportaţi în peştera Casei de Piatră, pe care mai întâi o curăţiseră şi în care aşternuseră fân, ierburi uscate. Soldaţii cotrobăiseia prin tot cătunul, furaseră unele lucruri de la ţărani dar nu dăduseră peste umbră de rănit. De atunci, răniţii nu mai îndrăzniseră să revină în cătun şi numai Piersica, Cincizeci şi Yang Yuqing ştiau unde le era sălaşul. Piersica rămăsese în sat să îngrijească răniţii. De la primele leacuri aduse de doctorul Feng, cincisprezece răniţi scăpaseră de pericol, apoi şapte se însănătoşiseră şi

se împoiaseră la casele lor. Unul dintre ei, pe nume Cheng Yi, plecase la o mătuşă, în Râpa Pinilor Roşcaţi, numai că în a treia zi după venire fusese depistat de şeful satului, Yu Zhishan, arestat, torturat şi până la urmă prins de zid cu cuie mari, de şapte din* bătute prin mâini şi prin picioare; două zile şi două nopţi, până ce şi-a dat ultima suflare, tânărul de nouăsprezece ani n-a făcut nicio mărturisire.

Prinzând de veste, Piersica i-a ţinut în continuare în acelaşi loc pe cei opt răniţi, câţi se mai aflau, dar a pregătit şi Templul Porumbeilor, o peşteră situată într-un loc şi mai primejdios, având la îndemână şi o scară, astfel că la nevoie oamenii puteau fi pe dată mutaţi acolo.

Apoi apăruseră alte greutăţi. În ţinuturile acestea muntoase trăiau oameni nevoiaşi şi jumătate de an se hrăneau cu ierburi, iar ceea ce ei numeau „cereale” erau mai cu seamă dovleci, cereale propriu-zise, ca orezul, având foarte puţine. Din reia câteva sute jiu-uri de grâu luat-o din Târgul Familiei Kong, cea mai mare parte o mâncaseră răniţii. Din detaşamentul răsculat, mai rămăseseră cincizeci-şaizeci de oameni, care acţionau în munţi, şi mnsa le era asigurată tot de oameni cum era Cumătră A Treia. Mai departe nu se puteau mişca, de teamă că duşmanul află de ei. În felul acesta, cei din

familia Zhang nu-şi ţineau zilele decât cu ierburi uscate din toamnă. Cei mari rezistau, dar lui Bambus Tânăr şi lui Fărâmiţă li se lungiseră gâturile, ochii li se afundaseră în orbite şi onsele feţei le ieşiseră în afară. Ierburile acestea, bunerele, puteau fi fierte, le ţineau de foame şi o duceau ei într-un fel sau altul, până în primăvară când pământul se umplea de ierburi proaspete. Cel mai greu ei-a cu răniţii, pentru care lipsa hranei echivala cu lipsa doctoriilor. Orez mai aveau pentru două-trei zile. Ce era de făcut? Nu puteau să ceară cu împrumut şi nici nu aveau de la cine. Zhang Al Treilea şi încă vreo câţiva bărbaţi aleseră lemn mai bun de ars şi plecară să-l vândă prin alte părţi. Dar vântul bătea cu furie, ningea din greu şi cum se hrăniseră cu mai nimic, n-aveau pic de vlagă în ei. Cu câte o sarcină de şaptezeci-optzeci de jin-uri în spinare, după două-trei cotituri ale muntelui începeau să le tremure picioarele şi vedeau negru înaintea ochilor. Se întorceau în aceeaşi zi, însă pe o sarcină de lemne abia dacă reuşeau să cumpere şapte îi/i-uri de orez.

Ce era de făcut? Cumătră A Treia nu putu dormi câteva zile la rând, perpelindu-se în aşternut, cu gândul la o cale de scăpare. Şi oricât ar fi chibzuit, nu era decât un singur drum care trebuia urmat.

Îşi scoase din dulap o bluză de pânză mai puţin peticită, o îmbrăcă, se privi într-un ciob de oglindă şi îşi împleti părul cât mai strâns. Luă coşul de nuiele în care ţinuse orezul, goli ce brumă mai rămăsese într-un vas de pământ, pe care îl acoperi bine cu o cârpă, apoi îl povăţui pe Fărâmiţă să stea cuminteacasă, iar când se întorcea Crizantema să-i spună că mama s-a dus până la o rudă şi că o să se înapoieze seara.

Se zice că la munte e uşor să-ţi sară o fiară în spinare şi foarte greu e să dai de vreun ajutor. Prin părţile acestea, cerşitul era socotit cel mai ruşinos lucru. Cu excepţia celor decăzuţi, prostiţi, oamenii, oricât de săraci şi de potopiţi de necazuri, mai degrabă îşi umpleau burta cu frunze şi cu ierburi sălbatice sau se întindeau să zacă pe cuptor, lihniţi de foame, decât să cerşească. Sigur că se găseau şi unele femei lipsite de orice mijloc şi care o făceau pentru a-şi hrăni copiii. Dar ele nu umblau prin satele unde puteau fi cunoscute, ci se îndepărtau cât mai mult de locurile de baştină. Acesta era felul lor de a o scoate la capăt.

Cumătră A Treia se strecură cu grijă pe poartă, uitându-se în stânga şi-n dreapta, cu gândul să iasă cât mai repede din sat. Plecă privirea şi o luă iute la drum, fără se mai caute înapoi. Înainta greu prin zăpadă, din când în când un

picior sau altul afundându-i-se în stratul gros şi moale. La un moment dat auzi un tropăit de animal şi când săltă capul văzu un catâr negru oprit în faţa ei. Se gândi să nu stea locului, dar vocea răguşită a unei femei o împiedică.

— Nu eşti mama Frumoasei? Ia ghici, cine sunt?

Cumătră A Treia privi în sus şi, pe spinarea animalului, descoperi o mogâldeaţă înfofolită cu totul într-o pătură. Se sperie.

— Hi-hi-hi, aveai nişte ochi că te întreceai cu nevestele tinere. Ce-i cu tine*?* Chiar nu mă mai cunoşti?

Pătura fu trasă puţin într-o parte, lăsând să se vadă o faţă ridată, mare şi surâzătoare. Era Geruială.

— Ah, dumneata erai? Unde pleci pe o viforniţă ca asta? Întoarca-te acasă, la căldură! zise Cumătră A Treia, şalulând-o, cu gândul să treacă mai departe.

Dar Geruială n-avea de gând s-o lase cu una cu două. Scoase de tot capul afară din pătură.

— Mama Frumoasei[62], tu şi fratele Al Treilea sunteţi... spuse mieros. Dar ce zic! De fapt, toţi din şalul ăsta sunt

---

[62] Expresie foarte uzitată în vorbirea populară şi anume adresarea prin relaţiile introduse de naşterea copiilor, preferate celor prin căsătorie sau rudenie. Femeia îi va spune soţului ei „tatăl copiilor” şi nu „bărbate", soacra va prefera să zică „mama copiilor” şi nu „noră” ctc. Haor ta raa, Mama Frumoasei, conţine un plus de consideraţie decât *San Sao,* Cumătră A Treia.

nişte viermi care ştiu îndura greul ce nu s-a mai pomenit. Târgul Familiei Kong s-a aşezat, e ca mai-nainte. Eu am fost în Muping şi lumea zicea că bâlciul e-n floare. Numai de la noi nu se duce nimeni acolo, până nici Zhang Guiyuan nu mai vinde băutură... E doliu mare în Târgul Familiei Kong! Oricine merge acolo, primeşte o bonetă de doliu şi i se dă să mănânce pe săturate. Eu am trăit, nu glumă şi de când sunt n-am văzut aşa ceva. Am vrut s-o duc şi pe Frumoasă, dar m-a refuzat, prefăcându-se loolnavă. Se chinuie mereu, cu munca la atelierele de mătase. Şi Cum e ea făcută, cu faţa rotundă şi pielea albă, ah, măiculiţă, e ca phoenixul căzut printre raţe.

— Nu merită fata mea atâta laudă! spuse Cumătră A Treia, încreţind din sprâncene. Ei, eu trebuie să plec.

— Stai un pic. Geruială înghionti catârul să înainteze şicând fu mai aproape de ţărancă, îi şopti:

— Te-am supărat cu ceva, mama Frumoasei?

— Nu. De ce? Cumătră A Treia întoarse spre ea o faţă inexpresivă.

— Mă urăşti c-am ţinut doliu pentru ei, nu-i aşa?

— Abia-mi văd capul de treburi. Ce să am cu alţii?

— Ba eu mă jelui după situaţia voastră, mărturisi Geruială. Privind trupul subţire al femeii. Ai dus-o greu o

viaţă, iar cei doi gineri... N-ai mai văzut pe niciunul?

Cumătră A Treia clătină din cap. Geruială îşi lungi capul spre urechea acesteia.

— Juren m-a căutat în Muping, rugându-mă s-o scot pe Frumoasa din mâna licenţiatului Kong. Am cheltuit cincizeci şi mai bine de *yuani* ca s-o răscumpăr.

— Mi-a spus fata.

— Doar e din familie. Eu l-am sfătuit s-o ia din loc, împreună cu Frumoasă. Dar ea nu l-a văzut la faţă nici până acum. Dacă-l vezi zi-i să nu mai mă ocolească. Un nepot am şi eu pe lumea asta.

— Bine. Cumătră A Treia întoarse capul, izbită neplăcut de un miros rău ieşit din gura cu dinţii îngălbeniţi şi înnegriţi ai femeii. Când să se urnească din loc, Geruială o trase de gulerul hainei, apropiindu-se şi mai mult.

— Am dat prin sat de vreo câteva ori. De ce nu mai văd răniţii?

— Nu le-am spus de mult să vină să şi-i ia?

— Unde i-au dus?

— De ce te interesează?

— Mă gândesc că le-o fi greu pe vremea asta câinoasă. Ei s-au luptat pentru noi şi e firesc să ne simţim îndureraţi. Cumătră, eşti om de înţeles. Când am cerut să fie mutaţi

de la mine, n-am făcut-o pentru altceva, ci să nu vă fac rău, ţie şi Frumoasei. Acum nu mai mi-e frică, porcul de licenţiat n-a aflat de noi. Dacă-mi zici unde sunt, merg eu şi-i aduc înapoi la mine.

— Noi de unde să ştim?

Geruială slăbi gulerul, dezamăgită, şi se îndepărtă.

— Bine, vezi-ţi de-ale tale. Eu mă duo în sat să pun pe picioare atelierul de brodat. Eu fac bine oamenilor, nu ca inimă neagră de licenţiat. Ehei, nu te uita c-am purtat doliu, sunt ca pisica ce plânge după şoarece, m-am prefăcut şi eu, de! Ha-ha-ha!

După calendarul lunar, era spre sfârşitul celei de-a doua luni. În ani normali, în peninsulă zăpada strânsă peste iarnă se topea, iar gheaţa de pe râuri se ducea şi ea. Ziua curgea totul, iar noaptea se prindea doar o pojghiţă de gheaţă, care a doua zi se făcea apă numaidecât. Anul 1935 adusese însă o iarnă neobişnuită, cu temperaturi de minus 13°C. Porturile la ocean îngheţaseră, vapoarele nu navigau şi vremea rece se prelungea. Zona Muntelui Kunyu era dominată de alb, afilndu-se cu totul sub imperiul gheţii şi zăpezii.

Râul Pietrei de la poalele livezilor cu piersici era încă bocnă. Bucăţile de gheaţă albă alcătuiau pe albia nere!

gulată jocuri florale mari şi mici, încât locul apărea ca un tărâm de cristal şi de jad al nemuritorilor.

Când să treacă pe celălalt mal, Cumătră A Treia se auzi strigată.

— Mă-mă! un glas de fată, apoi:

— Mama! Mama! vocea unui copil.

Întoarse capul şi zări o tânără cu un copil de mână, alergând spre ea. Neştiind ce se întâmplase, femeia făcu câţiva paşi în întâmpinare:

— Crizantema! Fărâmiţă!

Cei doi fugeau direct spre ea. Apoi Crizantema slăbi mâna băiatului şi prinse braţul mamei.

— Ce faci, mamă! Ce-ai de gând?

— Mă duc la soră-ta cea mare...

Înainte de a încheia, băiatul desfăcu braţele şi o prinse de şolduri, apoi de mijloc.

— Nu te credem. Mai înainte, pe noi ne-ai păcălit, dar sora a treia nu se lasă amăgită. Ai plecat să cerşeşti...

— N-ai voie, orice ar fi, mamă dragă, vorbi Crizantema. Eu nu rabd una ca asta. Dacă vrei, vinde-mă, taie carnea de pe mine şi mănânc-o, dar nu cerşi. Gâtuită de durere, tânăra fată izbucni în plâns.

— Ba vinde-mă pe mine. Sunt băiat şi fac mai mulţi bani

decât o fată, zise Fărâmiţă.

— Încetaţi! Femeia îl prinse strâns pe băiat de braţ, de parcă ar fi vrut acolo, pe loc, cineva să i-l cumpere. Cu cealaltă mână îi şterse fetei lacrimile: Nu s-a întâmplat nicio nenorocire, de ce plângeţi pentru un cerşit?

O apucă o sfârşeală şi se trase un pas înapoi. Închise însă ochii, ca lacrimile să nu-i curgă. Crizantema ridică mâna şi se şterse la ochi.

— Ştiu de ce vrei să cerşeşti. Dacă trebuie, mă duc eu.

— Vin şi eu, surioară. Lumea o să se îndure de mine, că sunt mic...

Cumătră A Treia îşi plimbă privirea de la unul la altul. Se spune că o fată e mare la optsprezece ani, iar Crizantema chiar împlinea şaptesprezece. Cu toate acestea, de câteva luni, se preschimbase neaşteptat de mult. Se înălţase, se frăgezise, se făcuse frumoasă, plăcută la chip. Părul întunecat, cu reflexe deschise, şi-l strângea într-o singură coadă, iar bretonul răvăşit îi cădea de-a valma pe frunte. Ochii negri pe faţa prelungă, slalâă, erau mereu strălucitori, eu o undă de apă în ei, astfel că sprâncenele prelungi erau ca o iarbă tânără crescută pe malul a două lacuri cu ape limpezi. Nasul îl avea mic, frumos, perfect, iar buzele pline, roşii, îi adăugau culoare. Şi lotuşi, ceea ce

îi vrăjea pe oameni erau cele două gropiţe din obraji, care, atunci când ridoa, atingeau adâncimi de nebănuit. Pieptul începuse să i se împlinească, îmă din pudoare, în faţa oamenilor ea îşi ţinea braţele în jos, în aşa fel ca sânii să nu-i fie prea vizibili, fiindcă restul corpului îi era peste măsură de slab şi de uscat.

Orice mânca, orice îmbrăca, n-avea importanţă fiindcă ea avea mereu aceeaşi înfăţişare, cu adevărat ca o crizantemă înflorită de pe munte. Şi cu ea se întâmpla aceeaşi minune ca şi cu floarea muntelui: fie că creştea printre pietre sau printre ierburi ea prindea rădăcini, făcea muguri, boboci şi înflorea, îndura. Vântul, ploaia, bruma şi zăpada şi se ridica, minune, peste restul câmpului.

Cumătră A Treia o elntări cu luare-aminte.

— Te chinui pentru mine, mama ştie. Dar de-acu, Crizantemo, nu mai eşti copil... Ai crescut, ochii lumii sunt răi şi pofticioşi.

— Eu pot să mă duc. Sunt mic... se repezi Fărâmiţă să ia coşul.

— Tu eşti singura rădăcină a neamului Zhang. Şi eşti prea mic, n-o să poţi merge.

— Ba pot. Te apăr de câini, pe mine nu mă muşcă, sunt crescut din fărâmiturile pentru ei.

Mama oftă, nehotârâtă. Parcă nu mai avea tăria să treacă micul râu îngheţat.

Câţiva porumbei trecură în zbor dinspre Casa Pietrei, se rotiră de câteva ori şi se îndreptară spre Templul Porumbeilor. Li urmăriră cu privirea până ce ei se lăsară pe pământ.

— Hai! Repede! Mergem toţi trei. Ne trebuie mult, trebuie să trăim! hotărî ca, apucând bâta din mâna fetei şi cu cealaltă mână trăgându-l pe băiat după ea.

Sub picioarele lor, gheaţa râului pocnea. De pe celălalt mal, porniră să urce spre Izvorul Dragonului.

Târgul Familiei Kong se însufleţise. Kong Qingru organizase pomenirea morţilor.

Înaintea ceremoniei, şeful de district se folosise de puterea sa pentru a face o largă popularizare, precizând: oricine voia să participe, fie rudă sau nu, cu numele Kong sau cu alt nume de familie, fie el din târg sau de prin locuri îndepărtate, mandarin sau om simplu, bogat sau sărac, putea veni cu sau fără daruri; indiferent dacă în trecut fuseseră unele neînţelegeri între ei, toţi erau la fel de bine primiţi, fără să se socotească profunzimea compasiunii arătate, oaspeţi şi gazde, deopotrivă, purtând bonetă de doliu bărbaţii şi batic de doliu femeile. Cei care doreau să

primească manifestaţia, beneficiau şi de trei zile de spectacole de operă.

Aranjamentele nu erau din cele obişnuite. Din pământul îngheţat scoseseră ce mai rămăsese din Kong Qingbin şi Kong Qingshou, vârâseră acele resturi în straie scumpe, de veci, le băgaseră în sicrie din lemn de camfor, cu scândura groasă de patru *din,* şi le aşezaseră în sala mare a clădirii guvernamentale. Pe pereţii care străjuiau cele două laturi lungi ale coşciugelor şi până în curte, se agăţaseră însemne şi caligrafii de rămas bun primite de la oficiali, moşieri şi negustori din judeţ, din district şi de la sate. În stradă, în faţa porţii, ridicaseră un umbrar de doliu impresionant de înalt, care putea adăposti două sute de oameni. Alături se încropiseră patru bucătării unde se gătea fără tihnă, furnizându-se mâncare zi şi noapte.

Zilnic, înainte de ivirea soarelui, se ardeau bani de hârtie pentru sufletul răposaţilor. În bubuitul a trei puşti ru câte două ţevi, câteva zeci de femei înveşmmtate în doliu îngenuncheau în faţa sicrielor şi începeau să bocească; cele mai multe erau rude, care se întreceau cu celelalte, glasurile lor răsunând cel mai tare. În acest timp, o sută şi ceva de oameni strânşi sub umbrar, sub conducerea unuia dintre fiii morţilor, o apucau în şir pe Strada Mare şi ieşeau

un *li* şi ceva din târg, până la Templul Pământului, pentru „a duce apă”[63]. Din mulţimea aceasta, din timp în timp se auzea câte un hohot de plâns şi ţipătul: „Tăticule!” sau „Unchiule!” sau „Excelenţă Mai puţin de un sfert din procesiune nu mai era alcătuită din rude cu mortul şi oamenii aceia străini purtau doliu pentru a se alege cu o bonetă şi a-şi desfăta cerul gurii cu bucate alese. Tocmai de aceea, bocetul lor era neclar şi tot ce se auzea venind dinspre ei, nu era decât un mormăit continuu. Şi mai spre coada şirului, oamenii chicoteau pe înfundate sau abia aşteptau să iasă din oraş, pentru a-şi da drumul în voie la vorbă, acolo fiind împrejurările cele mai prielnice pentru a se împărtăşi unul: altuia, pentru a se întreba dacă la prânz li se oferea porc fiert înăbuşit sau berbec tăiat în bucăţi mici...

După apusul soarelui, se ardea din nou hârtie şi, în bubuitul puştilor, femeile boceau iarăşi, pe întrecute, bărbaţii pornind ca mai înainte „să ducă apă” la templu.

După cum o cerea obiceiul, drumul de două ori pa zi la templu se repetă trei zile încheiate. În tot acest timp, se ţinură spectacole de operă.

Scena se amenajase în plin câmp, în partea de răsărit! a

[63] Unul din multele obiceiuri vechi la ceremoniile funerare.

târgului, şi nu la Pavilionul Iarnă-Primăvaia. Alegerea i aceasta se făcuse cu bună intenţie. Pavilionul era încă în construcţie, şi acolo era locul unde cei doi fraţi Kong îşi găsiseră moartea, deci le-ar fi fost nefavorabil. Apoi; se temuseră că locul era prea strâmt şi nu avea’s; i cuprindă toţi spectatorii. În câmp deschis ar fi. Putut fi atraşi oricât de mulţi privitori. Fuseseră invitate mai multe trupe de operă chinezească din Yantai şi Weihai. Numai că lumea nu se prea înghesuise şi nici cei din târg nu apăruseră toţi, spre marea dezamăgire a lui Kong jţ Qingru. În ziua a patra, el se puse în fruntea procesiuni îl la care participa toată suflarea, cu mic, cu mare, bărbaţi şi femei, conducând pe ultimul drum sicriele cu rămăşiţele pământeşti ale fraţilor săi, ce aveau să fie **înmortmnlaţă** în cimitirul apusean. Uitându-se la boii şi **caii, la animalul l** fantastic *qilin* şi la copiii, fete şi **băieţi – cu toate fi**l guri ne lucrate de meşteri pricepuţi în **decupaje de hârtie f** aurită –, cărora li se dădură foc lângă morminte, ura din; inima lui nu mai cunoscu margini. „M-aş limpezi de **clo**§ cotul urii, gândi el., numai dacă obiectele acestea n-ar fi închipuite din hârtie, ci ar fi în carne şi oase chiar Yu Zhenhai şi comuniştii lui!”

Kong Qingru nu-i mai aşteptă pe călugării taoişti **şi**

budişti **să** termine de recitat **din** cărţile lor sfinte şi **nici** ca sicriele fraţilor săi **să** fie acoperite cu pământ, **fiindcă** se simţi deodată slăbit, fără vlagă. Îi spuse fiului **său,** Kong Xian, să preia conducerea ceremoniei şi el **plecă** acasă călare, urmat de intendentul Wan **Gezi.**

Îndată ce stăpânul şi sluga intrară pe poarta **de forma** lunii şi pătrunseră în dormitor, slugile casei **aduseră vasul** cu cărbuni încinşi, ceai şi prăjituri. Wan îşi **dezbracă stă** pinul de roba albă de doliu şi-l ajută să se **întindă pestei** blana de lup, caldă, de pe pat. Licenţiatul Kong **închise i** ochii, îşi domoli respiraţia, sorbi două guri de ceai **şi ceru** slugilor să ia de acolo prăjiturile.

— Când or **să** se întoarcă, îşi instrui intendentul, **spul** ne-i lui Xian **să** comunice tuturor **că** sunt **obosit peste** măsură şi nu pot să văd pe nimeni. Să le **mulţumească şi** să plece fiecare la ale sale.

— Staţi **liniştit,** Excelenţa Voastră, **vorbi** Wan, **plin** de sine. Sunteţi dumneavoastră prea bun. **Excelenţele lor** Al Doilea şi Al Treilea s-au sfârşit prea **tragic, dar cere**monia aceasta de doliu a luat ochii tuturor, **întrecând** chiar şi o nuntă. A fost aproape ca la înmormântarea **bă**trânului vostru tată, de acum opt ani!

— Nici pe departe! Clătină din cap **licenţiatul. Atunci**

n-am cheltuit atât şi cei veniţi la procesiune se **revărsaseră** ca puhoaiele, **pe** o sută şi ceva de *li,* călcând în **picioare** peste zece *mu* de ogoare. Pe când astăzi au **fost destul** de puţini, iar cei mai mulţi dintre ei au dat năvală pentru a se pricopsi cu câte o bonetă de doliu.

„Sigur că da! Nu zic de alţii, dar până şi unchiul vostru, Yu Zhishan, n-a sosit decât cu trei oameni. Dar de înscris, ca să ia bonete şi basmale, s-a înscris cu fiul, nepotul nepoata, nepoţii după fiice, soacra... în total douăzeci şi şapte de persoane, plecând cu ditamai maldărul de lucruri", gândi intendentul, însă cu voce tare se limită să spună doar:

— Când s-a săvârşit Excelenţa Sa, ţin minte că era în anul şaptesprezece al republicii, era toamnă târzie, pe când acum, cu toate că se apropie primăvara, azi a fost neobişnuit de frig şi mulţi nu s-au încumetat să iasă din casă.

— Vremea nu e decât pretextul, de fapt n-au vrut să vină. Nu e cazul să mă menajezi, vremurile sunt altele. Dă-mi o pipă!

De fapt, intendentul Wan îi şi îndesase şi-i aprinsese pipa. Omul acesta care îl slujea de peste zece ani, acum, în urma răzmeriţei, căpătase mai mari înlesniri din partea

stăpânului, arătându-se mai necesar, mai important. Cu toate acestea, îşi calcula atent fiecare vorbă şi fiecare gest, ca să tragă foloase cât mai mari.

După ce sfârşi de fumat, licenţiatul Kong îşi reveni. Coborî de pe pat şi trecu la birou, unde-l aştepta o depeşă secretă, personală.

Scrisoarea fusese trimisă de şeful Departamentului judeţean al Partidului Naţionalist, Yan Zizheng. Începea prin a se scuza că era prins cu diverse însărcinări publice, care nu-i permiseseră să participe la ceremonia de doliu pentru fraţii lui. Spera ca şeful de district să facă în aşa fel încât să pună mâna pe răniţi şi să prindă în plasă peştele cel mare, pe Yu Zhenhai. La sfârşit îi amintea de dis5 cuţia lor din Wendeng, întrebând dacă rezolvase ceva în privinţa unei anumite mijlociri...

Observând că obrazul stăpânului se înnegreşte, intendentul se grăbi să-i umple pipa. Kong Qingru aruncă scrisoarea pe masă, primi pipa, aşteptă până când intendentul se îndepărtă cu focul şi trase de două ori din pipă.

— Belitul ăsta din Shanxi, spuse, preocupat, nu se gândeşte decât la avantajul propriu. Sunt în doliu, de venit nu vine să-mi arate compasiune, dar nu uită să-mi

amintească să-i găsesc o concubină! Du-te-n mă-ta, ou stricat!

— Dumneavoastră sunteţi o personalitate, Excelentă, j cum vă puteţi compara cu un asemenea om de paie? **râse** Wan. E posibil să fi fost ocupat cu încercuirea **comuni**şiţilor şi faptul că se gândeşte la femeie, nu e chiar de neconceput. Excelenţa Voastră intenţiona să i-o dea **pe** Orhideea căpitanului Jin, dar ăsta nu face nici cât **un 11** deget de-al lui Yan! De ce nu i-aţi trimite-o lui, cum a făcut bătrânul Song Al Optulea? Asta...

Licenţiatul se ridică şi făcu câţiva paşi. Wan Gezi **în**chise gura. Kong Qingru rămase un timp pe gânduri şi **soţ** lumină la faţă.

— M-am gândit la toate şi la voi săvârşi cum se cu-ţi vine **la** vremea potrivită. Pentru lichidarea bandiţilor roşii şi păstrarea pământului, mi-aş da nu doar o nepoată, dar chiar şi soţia şi copila. Song Al Optulea a procedat: cum trebuie. **Eu** cu Yan Zizheng suntem apropiaţi, **numai** că acum nu sunt în apele mele.

— Aşa e. Umilul de mine, o ştiu prea bine.

— Yan e om cult, capabil şi duşman declarat al comuniştilor. Licenţiatul Kong îşi recăpătase calmul. În lul mea de **azi,** asemenea oameni pot să conducă. Ai **noştriH**

nu **sunt** dotaţi. Acum câteva zile, la Râpa Pinilor **Roşeau** J au **pe ins** rănitul **acela** care se înzdrăvenise şi Zhishan **al** meu **îl** schingiuieşte până-l omoară şi abia după aceea **îmi l** raportează ca să primească recompensă.

— Unchiul e mult mai pornit decât înainte.

— Mai pornit şi mai prost! spuse licenţiatul, supărar. J Dacă voia să obţină mărturii, trebuia să aştepte să prindem mai mulţi şi să fi raportat imediat. Aşa, l-a înghiţiţi singur! Să-i spui că altă dată nu numai că nu mai prime* ştie nicio răsplată, dar îl şi amendez.

Wan zâmbi misterios şi nu răspunse. Turnă **în ceaşcă!** ceai fierbinte, o luă cu mâinile amândouă şi o puse pel masă. Licenţiatul se aşeză la masa de opt persoane, bău **şi** întrebă, mângâindu-şi barba:

— Peţitoarea aia e tot aici?

— Este. Aşa cum mi-aţi poruncit, am dus-o să stesc şi să mănânce împreună cu doamnele, în camerele interioare. S-a văzut că i-a convenit, fiindcă a pus toată inima la ceremonie, plângând mai abitir decât oricine.

— I-ai pregătit darurile?

— Aşa cum mi-aţi spus. Stăpâna cea mare nu e prea mulţumită...

— Ce înţeleg femeile... Nevasta e ca pantofii, când s-au

învechit, îi arunci şi iei alţii noi. Aşa s-ar cuveni... Di – seară, după ce toată lumea s-a culcat, o conduci la mine.

— N-ar fi mai bine după prânz, Excelenţă? Aţi fost atât de ocupat zilele acestea, încât nu v-aţi dus deloc la stăpâna Diseară poate vă odihniţi puţin...

— Mda... Tuşi uşor şi ridică pleoapele, arătând un chip aspru, rău. Lucrul acela poate fi făcut oricând. Ziua nu pot s-o aduc pe mijlocitoare la mine, de teamă să nu fie văzută. Zile de-a rândul am pus acest plan la punct, cu gândul că Kong Juren e, astfel, mai uşor de înfruntat...

Auzindu-se chemată, Geruială Bicior Mare simţi cum îi sare inima din loc.

Atunci, la întâlnirea cu mama Frumoasei, la intrarea în sat, minţise când spusese că dovedise aici, la funeralii, o milostivenie ipocrită, întocmai ca pisica ce plânge şoarecele. Desigur, n-ar fi adevărat nici dacă am spune că deplânsese moartea fraţilor mai mici ai lui Kong Qingru. Atunci pentru ce se înfăţişase la ceremonia de doliu*?* Pentru ea însăşi. De teamă să nu fie învinuită că nu-şi duce pe ultimul drum pe cei din neam şi că înclină spre comunişti. Dacă s-ar fi cercetat mai mult şi s-ar fi aflat că participase la asociaţa de femei care fiinţase pe timpul revoluţiei, că strigase lozinci pe uliţa şalului şi că răniţii

fuseseră îngrijiţi câteva zile în atelierul ei de brodat... dacă la acestea s-ar fi adăugat furtul cecurilor săvârşit acum câţiva ani de către bunul ei nepot, ar fi fost cu totul suficient să primească mai mulţi ani de închisoare sau cel puţin să-şi prăpădească averea. Se sfătuise cu nişte prieteni din Muping şi rămăsese că era bine să se ducă la ceremonie, să plângă bine ca să dovedească faptul că era de-a lor şi să înlăture orice altă bănuială, iar apoi să se întoarcă 111 deplină siguranţă în cătunul Floarea de Piersic şi să-şi reia vechile îndeletniciri: să deschidă atelierul de broderie şi să facă pe mijlocitoarea la căsătorii. Iată cea mai bună cale dintr-o sută bune!

Planul ei mersese straşnic. Se prezentase încă de la început cu un dar de cinci *yuani,* şezuse în casa Kong, stăpâna casei ocupându-se de ea.

Bocise morţii, dar cum nu-i venise să plângă, jucase teatru. Vocea puternică, sonoră, torentul de cuvinte proaspete, noi, pe care le rostise pe cel mai jalnic ton cu putinţă, mişcarea corpului, a braţelor, exersată cu mult înainte, îi făcuse pe cei din jur să o creadă pe deplin.

Ce zile minunate! Geruială era fericită. La ceremonia de doliu nu numai că îşi atinsese planul stabilit de ea dintru început, dar câştigase ceva mai mult. În ochii oamenilor

ajunsese cineva. Într-adevăr, arăta bine în haine de doliu, cu părul vopsit şi faţa sulemenită abundent. Chipul ei brăzdat de riduri, de femeie trecută cu mult de patruzeci de ani, avea încă destulă căutare. După depunerea sicrielor, nu voise să lepede doliul, zicându-şi că-i mai putea înşela pe cei din jur încă o zi, ziua a patra! Se plimbase pe Strada Mare stăpânită de un sentiment de automulţumire, dar din păcate nu se aflase nimeni care să-i remarce „frumuseţea” şi se înapoiase dezamăgită în camerele femeilor Kong, socotind ca în ziua următoare să plece... Şi contrar aşteptărilor, licenţiatul Kong ceruse s-o vadă, intendentul făcând într-atâta pe misteriosul...

Lampa cu petrol, prevăzută cu abajur, lumina perfect salonul elegant, decorat cu antichităţi, care îi împrumutau un aer străvechi. Păşind pragul salonului, Geruială nu văzu nimic din toate acestea, ochii săi neliniştiţi oprindu-se asupra persoanei cufundate în fotoliu, mai precis asupra capului mare, greoi, gras, cu luciu dezgustător. În cameră era o căldură copleşitoare şi femeia simţi că o ia cu furnicături prin tot trupul, iar capul îi păru deodată că i se îngreunează şi că nu mai era şi în stare să ducă niciun gând până la sfârşit. Gura ei atât de pricepută să convingă oamenii şi să-i facă să se lege prin căsătorie, de data

aceasta rămase închisă.

Kong Qingru nu se mişcă şi nici n-o privi, cuvintele răsunându-i neobişnuit de cordiale:

— Ia loc, surioară a patra! Şezi în voie. Intendente, vezi **de** ceai.

— Fra... Frate mai mare, se bâlbâi ea, stând ca încremenită locului. Mă mai ţii minte...

— Glumeşti! în cadrul familiei, te socotim a patra născută în generaţia ta. Mda. Zi de zi, ocupat cu treburi de tot felul, n-am apucat să ne vedem ani în şir, numai că toţi din neamul nostru îmi sălăşluiesc adânc înscrişi în memorie... Dar stai jos.

Geruială se înclină, salutându-l, apoi se retrase cu prudenţă spre **masa** din mijloc şi se aşeză pe un scaun de pe latura **mesei.**

— Cum o duci, surioară a patra? întrebă stăpânul, trăgând din lulea.

— Ah, mă descurc întrucâtva. Graţie bunătăţii fratelui cel mare...

— Ştiu că eşti inteligentă, ai experienţă şi vii în contact cu multă lume. Apoi ai personalitate, nu ca femeile de pe la ţară.

Faţa putredă a femeii se împurpură, picioarele i se

înmuiară şi cu un foşnet de fuste îngenunche pe pământul podit cu cărămizi.

— Iartă-mă, frate mai mare, se plânse. Surioara ta a greşit, s-a luat cu alţii şi atunci a păgubit banca...

— Ce tot spui...

— Cecurile acelea...

— Ha-ha-ha! Uitasem definitiv, râse el. Dacă nu-mi aminteai, eu nici că mai ţineam minte. E cazul ca şi tu să mă ierţi că nu am avut grijă de tine şi de nepot, lăsându-vă să suferiţi Am aflat destul de târziu că fratele al doilea vă arestase. Atunci i-am tras două palme şi l-am îndemnat să te recompenseze. A făcut-o?

Wan aduse o farfurie cu prăjituri făcute cu ouă.

— I se umflase obrazul, preciza intendentul. Am fost şi eu de faţă.

— A fost, a fost, se grăbi Geruială. A vorbit frumos, arătând că suntem neamuri... Femeia duse aproape instinctiv mâna la spate, mângâindu-şi cicatricea rănii pe care i-o făcuse atunci directorul băncii.

Kong Qingru se ridică şi luă o prăjitură de pe masă. Se făcu că nu observă gestul ei şi continuă:

— Rudă dragă, ce-a fost a fost. Tu te tragi din familia Kong şi asta-i de-ajuns. Anii aceştia, atâţia au încercat să

ne distrugă neamul. Uite, bieţii fraţi... Oh!

— Ce oameni buni! întări dinadins Geruială, ştergându-şi ochii. Aveau inimi de aur şi erau mai blânzi şi mai omenoşi decât Buddha de la Castelul Apei Sfinte. Dacă stau să mă gândesc la anii aceia, nu tot fratele al doilea şi-a arătat bunătatea, dându-i bani cu împrumut lui Juren, ca să-şi poată lua nevasta şi să intre în rândul lumii? Tot el a deschis atelierul de mătase dând de lucru la atâţia. Sau cât lumeţ a ospătat la restaurantul fratelui al treilea? Ah, stăpânul cerurilor a închis ochii, dacă celor buni le-a dat viaţă scurtă, şi de atâta durere mi sefrânge inima, nu alta. Am plâns că mi-au plesnit până şi ficaţii... Vai, fraţii mei duşi! De ce nu pot să mor eu în locul vostru? Vai, spirit al vieţii, cât de rău eşti şi cât te urăsc, dac-ai fost tu în stare să le curmi lor, oameni atât de buni, firul vieţii şi să mă ţii în viaţă pe mine, om fără niciun rost şi niciun folos...

Kong Qingru muşcă încet din prăjitură, aşteptând ca femeia să-şi cam încheie bocetul. După ce termină prăjitura, îşi clăti gura cu ceai, îşi mângâie mustaţa pe oală şi tuşi ameninţător.

— Ehei! Comuniştii mi-au făcut ei rău, dar n-au câştigat nimic, ci, dimpotrivă, au pierdut! Fiindcă nimănui nu-i va fi uşor să distrugă pământul familiei Kong. Vezi? Ai mei au

murit în prăpădul acela şi i-am înmormântat cu mare pompă. Pavilionul a ars şi l-am ridicat mai falnic, Anul acesta, de Sărbătoarea Mijlocul Toamnei, o să admir de acolo luna plină şi o să mănânc plăcintele lunii!

Pe fruntea lui Geruială apăruseră primele bobiţe de transpiraţie. Stratul gros de pudră de pe faţă începuse să-i curgă. Lăsă capul în jos, fixând cu ochii vârful alb al încălţărilor ei de doliu, brodate.

— Sora a patra mă ştie, pentru mine neamurile sunt neamuri, iar pe cine urăsc, urăsc! Alor mei, nu le amintesc greşelile vechi. Aceasta-i o învăţătură străveche ce ne-a fost trecută nouă de-a lungul timpurilor, de la primul sfânt, nemuritorul Kong Fuzi, Confucius.

Geruială tiu ştia cum să scape mai repede. Se ridică, făcu o plecăciune şi rosti, zâmbind:

— Vorbele fratelui cel mare sunt aur şi jad de mare preţ; fiecare cuvânt al său răsfrmge legea cerurilor şi credinţa pământului. E ştiut şi răs-ştiut că eşti ca dintele călugărilor şi inima lui Buddha. Surioara nu-ţi mai răpeşte timpul preţios. Mâine mă întorc în sat, să dau drumul la atelierul de broderie...

— Ia loc. Drumul o să fie obositoi.

—. Nu...

— Wan!

Intendentul Wan se ivi cu o legătură, pe care o puse pe masă.

— Ştiu că n-o duci prea îndestulător. Zilele astea ai fost cu inima alături de noi. Primeşte aceste fleacuri. De azi, poţi să mă cauţi ori de câte ori ai necazuri.

Geruială se sperie de-a binelea. Făcu ochii mari.

— Nu, n-am nevoie, bâigui. Ce-i acolo...

Licenţiatul Kong intră în camera din spate.

— Încă n-ai desfăcut să vezi? aruncă Wan Gezi în grabă şi se duse după stăpân.

Kong Geruială rămase o vreme, nedumerita, apoi se repezi la masă şi desfăcu legătura, tulburată: un carnet de cecuri gros, un teanc de bancnote şi o grămadă de monezi de aur curat. De teamă, se dădu înapoi câţiva paşi. Oare! văzuse bine? N-or fi „banii dracului”? Se apropie iar **de** masă şi îi pipăi, îi încercă în dinţi, îi linse cu limba. **Ce** minunăţie! Cerule! Aur adevărat! Ochii încercatei peţitoare străluciră. Lacrimă şi mâna prinse să-i tremure. Împături pânza, legă bine colţurile şi dădu să plece. Când auzi paşi, se opri.

— Surioară a patra, ia-i. Sunt ai tăi, rosti blând licenţiatul, făcându-şi apariţia în salon. Nu e numai un dar

din partea mea. Sunt acolo şi banii tăi.

— Ai mei?

— Desigur. Data trecută, ai scos cincizeci de *yuani* pentru ca Juren să se însoare. Ţi-i înapoiez...

— I-am dat pentru nevasta nepotului, cum să piardă fratele cel mare?

— Şi ea ce-mi este? Aurul e pentru Juren, iar cecurile şi bancnotele ale tale. Juren n-a venit să poarte doliu după unchii săi, dar eu n-am uitat că-mi e nepot.

Geruială băgă legătura la piept. În cele câteva zile de doliu nu scosese o lacrimă, iar acum ochii i se umpluseră.

— Frate mai mare, frate bun! şopti, mişcată. Eşti... Dac-ar şti Juren ce faci pentru el...

— El pe unde e?

— Nu ştiu.

— S-a dat cu comuniştii?

— Nu mi-e limpede nici mie.

— Bine. Chiar cu ei, nu poate fi la fel ca sărăntocul de Yu Zhenhai. Nu numai că nu vreau să ştiu cât e de vinovat, dar mă îngrijesc de el. Să nu-ţi faci griji!

Abia acum, peţitoarea care cutreierase atâtea sate şi oraşe pătrunse sensul comorii pe care i-o dăruise licenţiatul. „Prăpăditul ăsta bătrân vrea să-l ajut să dea de

Juren. Se foloseşte de mine şi mă plăteşte”, gândi, venindu-şi dintr-odată în fire. Prinse vigoare, sigură pe sine, îşi reluă locul şi vorbi desluşit:

— Frate mai mare, mărturisesc deschis că nu mi-e clar cu ce se ocupă Juren. Nici n-am cum să-l văd. Banii ăştia nu cumva...

— Opreşte-i. Când o să-l întâlneşti pe Juren, spune-i atât din partea mea: Dacă-i place să se distreze cu comuniştii, treaba lui, numai să nu regrete. Să n-ajungă să-şi piardă cu adevărat capul. Dacă dă de greu, să mă caute, că eu nu-i port pică. Iar de cumva nu-i mai convine cu pietrarul Yu şi are de gând să se facă soldat, îi dau locul lui Xian. Dacă vrea să ajungă proprietar, îi dăruiesc cincizeci de *mu* de pământ gras, pe malul apusean al Râului Scroafei. Vrea negoţ, îi deschid prăvălie. Juren e om capabil şi am de gând să-l sprijin după cum îi e voia.

La început, femeia nu crezu un cuvânt din spusele licenţiatului, numai că aurul de la piept era mai convingător decât orice promisiune şi bănuielile i se topiră încet-încet.

— Te-am ascultat cu mare luare-aminte, frate mai mare, rosti ea cu deplină sinceritate. De-o fi să dau de

Juren, îl sfătuiesc să ţi se înfăţişeze. Băiatul a apucat

calea asta împins de nevoi. Dar azi comuniştii sunt nimiciţi şi el nu se poate să nu-şi arate supuşenia în faţa viitorului care-l aşteaptă. O să vorbesc şi cu nevastă-sa, că el se prăpădeşte după femeia asta ca trup firav, de salcie.

— Nevastă-sa e cumva fata lui Zhang Al Treilea din Floarea de Piersic?

— Da, a mai mare.

— Nu vorbi cu ea direct. Acum câtva timp am arestat-o şi n-am scos nimic de la ea. E la fel de dârză ca soră-sa, nevasta pietrarului. Nu, nu! mai bine nu vorbi cu ea.

— Ah, înţeleg, spuse femeia, dându-şi seama de gravitatea lucrurilor.

Brusc, Kong Qingru se înfipse în faţa ei.

— Cine din sat a participat la lupte? Răniţii unde-au stat ascunşi? întrebă el, tăios.

Întrebările acestea abrupte nu intrau în pregătirile pe care şi le făcuse ea. Dar la experienţa sa de viaţă, putea prea bine să evite adevărul. Or, aceasta nu era atât inteligenţă, cât o pricepere dobândită.

— Lucrurile acestea, spuse ea cu tristeţe, fără să se ferească de privirea lui, dacă le-aş fi ştiut, le-aş fi spus de mult fratelui mai mare. Cu câteva zile înainte de a izbucni lupta am plecat în Muping, să-mi vând broderiile. Şi aflând

ce se întâmplă, am rămas acolo – ba am venit o dată, am aflat că nevasta lui Juren e închisă şi am scos bani, punându-mă garant. Când treaba s-a făcut, m-am înapoiat în Muping şi iată-mă acum revenită cu adevărat, să îmbrac doliu.

Kong Qingru îşi mângâie iar barba, plimbându-se cu paşi apăsaţi Gemială ridică, strângând la piept legătura cu bani.

— Frate mai mare. Fii liniştit. Grijile tale sunt şi ale mele. Aşa rămâne, o să mă străduiesc pentru chestiunea ce mi-ai încredinţat-o. Şi dacă pot să o fac, e sigur că am te ajut!

— Bine, bine, aprobă el, satisfăcut. Am reţyiut vorbele tale. Dacă ai vreo veste, te uuci la bancă, îl cauţi pe domnul casier Wu şi el o să-ţi spună ce-i de făcut.

— Îhî!

— Să te gândeşti bine. Dacă nu te străduieşti şi iese vreo nepotriveală sau se aude ceva de planul nostru, atunci să nu uiţi că viaţa omului poate astupa cerul.

Kong Geruială îşi aminti cum o sfârşise cu viaţa Aur Scump şi păli. Dar îşi reveni pe dată.

— Ştiu, răspunse, sigură pe ea, şi nu mă tem.

După plecarea lui Geruială, intră Kong Xian. Tatăl lui trăgea din lulea, chibzuind: „Cătunul ăsta, Floarea de

Piersic, plin cu sărăntoci, trebuie să fie locul acţiunilor comuniştilor. Yu Zhenhai şi răniţii nu se poate să nu fie pe aproape. Dar oamenii mei n-au găsit nimic şi nimeni n-a divulgat ceva...”

— La ce bun să cheltui atât ca să cumperi o femeie? rosti Kong Xian, gustând dintr-o prăjitură.

— Nu facem negoţ pe câştig, răspunse licenţiatul, cu gândul la planul său. Femeia asta uită tot când e vorba de avere. Gradul de rudenie aici nu contează. Mai întâi, am cumpărat-o să-mi servească de ochi, în căutarea răniţilor. Şi mai cu seamă ca prin ea să-l înşfac pe Kong Juren. Yan Zizheng a aflat că Juren al nostru ar fi unul dintre capii răzvrătiţilor, lucrând mână-n mână cu Yu Zhenhai. Dacă-l am pe el, pietrarul cade. Şi atunci s-a zis cu roşii în ţinuturile mele. Subvenţia e mare, dar negoţul acesta e obligatoriu, ar merita dat până şi jumătate din avere!

— Nu-mi vine să cred că prăpăditul de Juren, care a fost cu bandiţii, a ajuns comunist.

— Socot că el nu e de teapa lui Kong Zhihong. Aşteaptă şi vom vedea.

— Cu cuplul ticălos Lăptuca – Yu Zhenxing ce facem?

— Dacă n-am avea pe cap beleaua asta roşie, am rezolva uşor. Deocamdată lăsăm lucrurile aşa cum sunt,

răspunse, după ce trase câteva fumuri din pipă. Xian, ai grijă, acum avem un cui al nostru în Floarea de Piersic. Să ai soldaţii bine pregătiţi. Cum primim informaţii, acţionăm.

— Te încrezi atât de mult în Geruială?

— Mă încred în banii mei!

Necazul începu de la mijlocitoarea Kong Geruială, cea cu faţa boită. Femeia aceasta care vindea trupuri şi suflete intra în cârdăşie cu orice om oricât de rău, numai să se aleagă cu câştig. De când se întorsese în sat cu banii oferiţi de Kong Qingru, nu avea alt gând decât cum să dea de urma comuniştilor. Discută cu Frumoasă, se apropie de Zhang Al Treilea, dar în zadar. Nu ştia că oaia vine singură în sălaşul lupului. Într-o zi, întorcându-se din Haiyang, Kong Juren ciocăni la poarta socrilor săi. Aceştia îl primiră cu căldură. Şi cum se putea altfel? Situaţia era dificilă, destui oameni se retrăseseră, dispăruseră fără urmă şi numai el rămăsese neclintit alături de Yu Zhenhai, şi nu erau cu totul decât douăzeci şi ceva de tineri. După ce fu ospătat, se culcă lângă socru, dar înainte de cântatul cocoşilor, supa de ridichi uscate şi mămăliga din uruială de dovleac începură să i se răsucească, fierbându-i şi bolborosindu-i prin burtă, nelăsându-l să doarmă. Se ridică în capul oaselor şi scotoci după luleaua socrului, dar dădu

în ea de frunze de susan. „Ah!” oftă, uitându-se mohorât la bătrânul care dormea chircit. Şi cum să nu fi fost nemulţumit? în casa aceea, până şi ce aduseseră din cerşit nu era mâncare pe gustul lui. Lăsă fumatul şi se strecură afară pe nesimţite.

Merse şi bătu la uşa mătuşii. La Geruială, situaţia era alta: casa mare şi bogată, plină cu de toate. Acum, ea îl primi – ca niciodată. Îşi şterse de câteva ori ochii, văzându-şi nepotul iubit. Sătul de mâncare şi de băutură, Kong Juren se acoperi cu plapuma de mătase şi dormi diis până la ora plecării. Acum, Geruială îi spuse vorbele licenţiatului Kong, îndemnându-l să primească, să ajungă şi el mandarin.

Kong Juren o ascultă ospătându-se din nou şi, când termină, se şterse la gură şi se ridică, dând să plece. Geruială se luă după el, întrebându-l ce părere avea.

— Tu ţine-o pe drumul tău strălucit, şi eu pe puntea mea de lemn. Apa din puţul meu nu tulbură valurile fluviului, rosti el.

Rămasă singură, Geruială îl blestemă în gând, înciudată că se înfruptase de două ori degeaba pe seama ei. Dar, deodată, ochii i se luminară şi, bucuroasă, deschise gura larg, a râs, arătându-şi dinţii negri.

Dimineaţa în zori, Geruială intră în Târgul Familiei Kong, îl căută pe casierul băncii şi-i spuse ce aflase înainte de a-l sfătui pe Juren să trădeze. Ce anume? În timp ce se ospăta, nepotul lăsase să-i scape că răniţii sunt ascunşi în Casa de Piatră. Chiar atunci, Kong Qingru plecă la Judeţ, iar fiul său, Kong Xian, se îndreptă spre Floarea de Piersic cu două plutoane, unul călare şi altul pe biciclete...

În peninsula Jiaodong, la începutul primăverii, văzduhul era mai tot timpul limpede ca jadul transparent, iar copacii, încă fumurii, abia prindeau să înmugurească şi numai pinii, fie ei bătrâni sau tineri, înalţi sau scunzi, îşi păstrau coloritul verde dintotdeauna. Având rădăcinile puternice şi încăpăţânate, pinii roşcaţi răsăreau oriunde le cădea sămânţa, în pământul gras, printre pietre sau pe buza prăpastiei, ori în câte o crăpătură a muntelui. Rădăcinile li se înfigeau adânc şi ei se înălţau temeinic, trăgând hrană şi căldură din pământ, rezistând şi învingând gerul. După o toamnă bogată în brumă şi o iarnă cu zăpadă multă, ramurile biciuite de vânt şi de îngheţ luau o culoare uşor roşietică, în vreme ce acele fine deveneau tot mai verzi.

În clipele acelea, soarele îşi pierduse din putere şi se lăsa spre asfinţit, trimiţându-şi ultimele săgeţi împurpurate

peste Templul Porumbeilor, aflat în punctul cel mai de sus al Casei de Piatră. Peştera era ascunsă de pietre aşezate în cele mai ciudate poziţii şi de numeroşi pini roşcaţi, astfel că oamenii şi animalele abia dacă ajungeau la ea. Tabloul, aureolat de razele soarelui la apus, era aproape ireal.

Cumătră A Treia şi Piersica îi păzeau pe cei opt răniţi. Peştera nu era deloc mare. Avea forma acului unei undiţe de prins peşte. Înăuntru era ceva mai largă, să fi avut doi *zhang* lăţime, deşi nu era înaltă şi oamenii mai mult se tăi au în ea. La intrare, în buza muntelui, se putea sta în picioare, dar locul era îngust şi doi oameni cu greu s-ar fi mişcat în voie. Intrarea era străjuită de stânci fără seamăn t: e frumoase. Unele erau drepte, altele povârnite şi printre ele îşi făcuseră loc pini roşcaţi, mari şi mici, înalţi şi piperniciţi, care astupaseră cu totul gura peşterii, încât cei care nu aveau habar de existenţa ei n-aveau cum s-o descopere.

Răniţii zăceau înăuntru, pe câte un strat gros de paie. Aveau răni grave, fie la piept, fie în burtă ori la picioare. În condiţii normale, ar fi prins să se înzdrăvenească, dar aşa, de o lună şi mai bine, ascunşi în peşteri reci şi lipsiţi de doctorii – domnul Feng era supravegheat strict de licenţiatul Kong, iar alţi doctori şi farmacişti nu îndrăzneau

să le vină în ajutor – ţinuţi doar cu leacuri băbeşti, nu se puteau vindeca degrabă, însă erau mulţumiţi că cel puţin situaţia nu li se înrăutăţea.

Miile de porumbei nu prea se arătaseră bucuroşi de musafirii nepoftiţi şi se aşezaseră prin scobiturile din jur, privindu-i. Cumătră A Treia prindea blând în palmă porumbeii încăpăţânaţi şi-i punea pe câte o piatră, vorbindu-le duios, ca unor copii:

— E loc, e loc destul. Lăsaţi răniţii ăştia să stea întinşi ca lumea. Aşa ne daţi şi voi un ajutor. După victorie, o să vă fac eu cuibare. Hai, fiţi ascultători. Încet. Încet.

Şi porumbeii păreau a-i pricepe vorbele, găsind că oamenii veniţi printre ei erau paşnici. Se obişnuiseră repede cu noua stare de lucruri, veneau şi-şi lăsau ouăle, aduceau hrană, văzându-şi de ale lor, ca şi cum nimic nu s-ar fi schimbat.

Femeile, şi ele îşi vedeau de ale lor. Le dădeau răniţilor să mănânce şi să bea, îi ajutau să se întoarcă, să-şi facă nevoile. Vremea era încă rece, în peşteră era răcoare şi umezeală, dar ele erau mereu asudate. Pe de o parte ajutau răniţii, pe de alta se strecurau neîncetat până în gura peşterii, cercetând împrejurimile.

În cele din urmă, soarele apuse-se. Rezemate de stânci,

ele îi zăriră pe soldaţi ieşind din sat, fără să fi luat pe cineva. Se bucurară, crezând că scăpaseră de necaz. Îi aşteptau pe-ai lor. În noaptea aceea, răniţii urinau să fie mutaţi într-un loc tihnit. Când Piersica îi văzuse pe tatăl său şi pe Yang Yuqing ieşind din sat, cu cobiliţele de lemne şi cu frânghii la ei, aproape că izbucniseră în ţipăt de bucurie. Dar ea nu era Crizantema cea fragedă. Lăsă capul în jos ruşinată ea însăşi, şi strigă spre peşteră:

— Mamă! Tata şi cu unchiul Yuqing au ieşit din sat. Să terminăm degrabă.

— Stai acolo şi urmăreşte-i. Mă descurc singură.

Uitându-se la cei doi bărbaţi, Piersicii nu-i veni a crede. Făcu ochii mari şi se sperie de-a binelea: cei doi nu o apucaseră pe drumul spre ele, ba chiar nici nu aruncaseră vreo privire spre Casa Pietrei, ci trecuseră înainte*, pierzându-se în partea cealaltă de munte.

— Nu mai ajung o dată, Piersico? întrebă femeia. Într-un târziu, neprimind răspuns, se trase spre în afară şi-şi văzu fiica stând locului, ca încremenită.

— Ce ai? întrebă, speriată.

— Nu vorbi tare.

Cumătră A Treia veni lângă ea. Se uită în jos şi nu văzu urmă de om.

— Ce-i cu tată-tu? se miră.

— Nici n-au luat seama la noi şi au apucat-o spre răsărit.

— De!

— Mă tem că e ceva grav.

— Mda. Să fim cu grijă, licenţiatul Kong e plin de rele.

Mama şi fiica se puseră să iscodească cu luare-aminte orice mişcare de dincolo de peşteră.

În înserarea dinainte de căderea beznei, parcă şi vântul se oprise. Un cârd de vulturi trecu în zbor dinspre răsărit, croncănind.

Apoi, din partea de unde dispăruseră păsările acelea mari, din capul satului se ivi silueta unui omuleţ. Acesta o luă pe cărăruia ce suia de-a lungul Râului Pietrei. Îndreptându-se spre Casa Pietrei. Mergea greu, şovăind, cu opintiri şi pauze, dar cu fiecare pas se apropia de ele. Cele două femei îl recunoscură: purta pantaloni negri şi haină de aceeaşi culoare, în mâna dreaptă avea un coş, iar în cea stângă un vas cu apă.

— Fărâmiţă! şoptiră.

— Vine... începu Piersica să spună, speriată, dar se opri.

— Vine cu mâncare. Copil inimos, se arătă mama mişcată.

— De ce el şi de ce singur? se frământa Piersica.

Zhang Al Treilea încălzise mâncarea, gata ca, după ce

Kong Xian şi soldaţii aveau să plece, să ducă hrana răniţilor. Dar abia ieşiseră din sat şi Yang Yuqing venise la el, atrăgându-i atenţia să aibă grijă ca nu cumva să cadă în vreo cursă a lui Kong Xian. Mai bine îi înfometau pe ai lor, decât să le primejduiască vieţile. Prefăcându-se că se duc după lemne, ei plecară să cerceteze care era situaţia.

Neştiind unde i se dusese tatăl şi găsind mâncarea şi apa pregătite, Fărâmiţă o pornise el cu ele. Era obişnuit să se caţere pe stâncă.

Năduşit tot, intră în munte, o apucă pe Calea Leului, se strecură prin Fericirea Nemuritorilor – o peşteră formată din două încăperi – şi puse lucrurile pe Masa de Piatră. Întoarse capul şi nevăzând pe nimeni se apucă să strige în sus, înspre Templul Porumbeilor:

— Mamă! Surioaro! Spurcaţii au plecat. V-am adus mâncarea.

Cumătră A Treia, care stătea în spatele Piersicii, fu gata să răspundă, dar fata îi astupă deodată gura. Piersica avea privire ascuţită şi, undeva în spatele băiatului, observase o şapcă de militar.

Piersica avu impresia că maică-sa şi-a pierdut răsuflarea.

Neprimind răspuns, Fărâmiţă se miră că nu era auzit şi strigă mai tare:

— Mămico! Surioară! Ieşiţi iute! Se răceşte mâncarea! Sloboziţi frânghia în jos...

Auzi zgomot în spatele său. Se întoarse şi văzu doi oameni, cu puşti prinse la brâu. Merse spre ei.

— Ce e cu voi? întrebă.

— Suntem din detaşamentul de şoc al lui Yu Zhenhai, zise unul scund şi gras, râzând. Am auzit că au venit ticăloşii după răniţi şi am venit să vă dăm o mână de ajutor.

— Fiţi liniştiţi, spurcaţii s-au cărat! îi asigură Fărâmiţă.

— Bravo, băieţel deştept! Duci mâncare răniţilor?

— Da.

— Cine mai e cu ei?

— Mania şi soră-mea.

— Bravo, bravo, băieţel. Kong Xian era nespus de bucuros. Se prefăcuse că se retrage, împreună cu soldaţii, dar se înapoiase prin pădure şi apăruse chiar sub Casa Pietrei.

— De ce nu-ţi răspund? întrebă Kong Xian.

— Nu ştiu.

— Cum se ajunge acolo sus?

Fărâmiţă zărise nişte baionete lucind în întunericul unui desiş. Se trase îndărăt spre ele şi dincolo de Fericirea Nemuritorului dădu peste soldaţi.

— Ah! Voi sunteţi spurcaţii. Ticăloşii!

Ajutorul lui Kong Xian îl pălmui, trântindu-l la pământ.

— Sămânţă de bandit comunist! strigă. Te-nvăţ eu minte să le mai duci mâncare! ridică piciorul şi mătură dintr-o lovitură coşul de pe masa joasă.

Fărâmiţă nu luă în seamă sângele de pe faţa sa şi alergă spre coş.

— Mi-ai risipit mâncarea! strigă.

Kong Xian zâmbi, îşi scoase din buzunar ochelarii de soare, şi-i puse pe nas şi-ordonă să se găsească ceva cu care să se ajungă la Templul Porumbeilor.

Piersica se sprijinise de peretele intrării şi căuta cu privirea în jos.

— Şi frate-tău? întrebă mama, care nu vedea din pricina ei.

— Nu-l mai văd, s-a întors la Fericirea Nemuritorilor, unde sunt mulţi soldaţi şi nu înţeleg de aici ce îşi spun.

— Vasăzică soldaţii sunt.

— rAşa cred.

— Băiat prost, să cadă în cursă...

— N-are decât şase ani, mămico... şopti Piersica. Matale du-te înăuntru şi vezi ce fac răniţii. Orice-ar fi, nu-i speria. Rămân eu de pază. Fără scară, n-au cum să urce.

După ce Cumătră A Treia plecă, ea se puse pe treabă. Adună în gura peşterii toate pietrele pe care le putuse disioca şi, ferită de crengile bogate a doi pini, se uită în jos. Inima îi bătea cu putere în piept.

Temerile ei se adeveriră. Câţiva soldaţi găsiseră scara ascunsă într-o hrubă adâncă.

Piersica luă o piatră şi o aruncă spre locul unde îl văzuse pe Kong Xisn. Ce păcat că nu era grenadă, să explodeze.

Trei soldaţi se căţărară pe scară. După puţin se opriră, privind cu teamă în sus, dar ştiind că aveau în spate arme de foc de care erau apăraţi continuară urcuşul.

Piersica se aplecă, se propti cu pieptul de vârful stâncii şi prinse scara cu amândouă mâinile, împingând-o. Dar aceasta nici nu se clinti, fiindcă picioarele îi fuseseră înţepenite între pietre mari, iar în acel moment erau pe ea deja trei soldaţi, care atârnau greu.

Duşmanii ajunseseră cam pe la mijlocul scării. Piersica dădu să-şi cheme mama în ajutor, dar întâmplător atinse cu mâna o piatră, care se rostologi înspre soldaţi. Atunci tânăra se aşeză în genunchi şi se porni să arunce în jos

piatră după piatră.

— Ah!

— Mamă!

— Vai!

Primul soldat fu izbit de pietre, slăbi strânsoarea mâinilor şi se lăsă peste cel de-al doilea, amândoi îl izbiră pe cel de-al treilea şi cu ţipete sfâşietoare se dădură de-a rostogolul toţi trei în jos, buşindu-se de stâncă.

Profitând de moment, Piersica împinse scara şi fără a urmări cu prea mare interes nenorocirea soldaţilor de mai înainte, se aşeză pe vârful stâncii ca pe un sec. Un şi prinse să-şi şteargă sudoarea.

Cei de jos se ascunseseră după stânci şi deschiseseră focul, dar gloanţele cel mult scrijeleau pereţii de stâncă ai peşterii. Numai porumbeii zburaseră din cuiburi şi se roteau în stol, deasupra, neliniştiţi, înfricoşaţi.

— Piersico! Cumătră A Treia ieşi în gura peşterii.

— Nu-i nimic, mămico, răspunse aceasta, cum nu se poate mai calmă.

Împuşcăturile încetară.

— Ascultaţi-mă bine, voi cei de sus, strigă cineva. Dacă ne lăsaţi să urcăm, nu vă facem rtimic.

— Dacă nu, aruncăm grenade!

— Vă măcelărim pe toţi.

— Dacă nu vă predaţi, vă lăsăm să muriţi de foame şi de sete.

— Hai, predaţi-vă. Comandantul Kong are inimă largă!

— O să aducem tunul şi dintr-un obuz vă nimicim! Unul dintre răniţi, Dasheng, se târî până lângă ele.

— Mamă şi soră Piersica, ascultaţi-mă. Tovarăşii mi-au spus să vin să căutăm pentru voi o cale de a scăpa de aici. Lăsaţi-ne pe noi! Şi aşa aţi pus atâta suflet, că am renăscut sub îngrijirile voastre. Hai, voi trebuie să scăpaţi vii...

— Nu vorbi aşa, tinere, îl opri Cumătră A Treia, mişcată.

— Du-te şi stai întins şi liniştit, spuse Piersica. N-au cum să urce aici. Se lasă negura şi Kong Xian n-o să înnopteze în munte. Să nu mai zic că la noapte vin ai noştri.

Cumătră A Treia îl duse pe om la locul lui, apoi reveni şi se aplecă să se uite în jos.

— Ia seama la gloanţe, mămico, o opri Piersica. Eşti amărâtă pentru Fărâmiţă? întrebă.

— Nu l-ai mai văzut?

— O fi fugit când soldaţii erau prinşi cu seara. E isteţ şi ştie bine locurile.

Cumătră A Treia tăcu o vreme, dusă pe gânduri, apoi

intră în peşteră.

— Mamă, ai grijă de răniţi şi dă-le să bea apă. Mai avem... strigă Piersica după ea.

Kong Xian se retrase în peştera Fericirea Nemuritorilor şi-şi aprinse o ţigară. Se sfătui cu ai săi. Nimeni nu **vIoia** să înnopteze acolo, de teama partizanilor, care ştiau bine fiecare cărăruie şi fiecare stâncă şi îi puteau căsăpi.

Atunci îşi amintiră de Fărâmiţă. Îl căutară. Băiatul nu fugise, ci strânsese ca o furnică bucatele împrăştiate pe jos şi apoi se ascunsese într-o hrubă.

— Nu ţi-ai luat picioarele la spinare, copile? se miră Kong Xian.

— Trebuie să duc mâncarea.

— Nu ţi-e frică de puşcă?

— Ba da...

— Mama şi soră-ta sunt sus, nu-i aşa?

— Mama... Fărâmiţă se învineţise la faţă. Clătină din cap. Nu ştiu.

— N-ai strigat-o pe ea?

— Eu zic că nu-i acolo, că mi-ar fi răspuns.

— Uite, îţi aşez eu scara şi tu urci la ea.

— Nu urc.

— De ce V

— Aştept să plecaţi.

— De ce?

— Fiindcă sunteţi răi, spurcăciunilor.

— Sămânţă de tâlhar comunist!

— Eu sunt mic, nu-s mare să mă fac comunist.

— Pe mă-ta! O să te ucid.

— N-am făcut nimic rău.

— Ia puneţi scara! comandă Kong Xian. Cineva să-l ia în spate pe ăsta mic.

Observând pregătiri, Piersica alese mai multe pietre cu vârfuri ascuţite. „Veniţi, se gândi, încercaţi oricâţi şi-o să rămâneţi şi mai puţiniu. Aşteptă momentul prielnic ca să arunce piatra, dar încremeni locului. Primul soldat avea în mână o puşcă, iar în urma lui venea un zdrahon de soldat care ducea în cârcă – nu, avea legat în spinare – un copil.

— Fărâmiţă! Frate! ţipă ea şi se repezi înainte, parcă gata să se arunce în hău, să-l salveze.

— Ascultaţi-mă, voi, cei de sus, strigă Kong Xian, ridicând pistolul. Pe scară e chiar copilul vostru. Dacă mişcaţi scara, îl faceţi fărâme.

— Aveţi grijă! E carne din carnea voastră. Să nu regretaţi! adăugă Liu.

Piersica strânse piatra în mină, apoi deiiacu

palma şi dădu drumul pietrei la picioarele sale, peste celelalte.

— Mamă! Soră! Nu vreau să urc! Tată, unde eşti, vino să mă scapi! ţipa Fărâmiţă.

Piersica cea tare era acum ca de ai gilă. Se lăsă jos, îndurerată. Ar fi vrut să plângă, dar ceva o gâtuia şi nu putea scoate un sunet. Ochii i se umpluseră de lacrimi, nu mai vedea nimic.

Cinci soldaţi urcau, unul după altul. Înaintaseră până pe la mijloc şi scara scârţâi uşor.

Deodată, Piersica simţi pe cineva lângă ea şi auzi un gals pe care-l ştia de mică.

— Te-ai oprit!

Înfricoşată, se şterse la ochi. Cumătră A Treia îngenunchease lângă pietre. Faţa i se făcuse cenuşie, ochii îi. Ieşiseră din orbite tot uitându-se în jos. Ajunsese să arate parcă făcută toată din fier.

— E fratele meu, mamă. Atâta fiu ţi-a mai rămas, zise Piersica, plângând şi prinzându-i braţul.

Femeia o respinse fără milă, se duse în marginea peşterii, prinse scara în mână şi, cu ochii închişi, împinse cu putere, însă scara nici nu se clinti. Poate nu avea destulă forţă, poate... Simţea numai cum paşii care urcau

pe scară îi călcau pe inima din piept, iar scârţâitul lemnului sub greutatea lor i se părea scrâşnetul oaselor ei, zdrobite în fărâme...

— Piersico! Fată fără vlagă, sări de m-ajută, spuse ea cu voce stinsă.

Piersica ţâşni lângă mama sa. Stăteau îngenuncheate, umăr lângă umăr. Dar mâinile Piersicii, mai mari decât ale mamei, fiind învăţate de mici cu truda, tremurau, temătoare să se apropie de capetele scării.

Cumătră A Treia se trase puţin, apucând în mâini un singur capăt al scării, pe celălalt lăsându-i-l fiicei sale.

— Fată bună, o imploră, ascult-o pe mama şi vino-mi în ajutor. Peste puţin, ridică glasul şi strigă: Fărâmiţă! Singurul vlăstar al mamei, nu ţipa. Să nu plângi, fiul mamei...

Lăsă capul în jos, închise ochii şi împinse scara nebuneşte, punând toată tăria pe care o avea în ea.

Împinsă de două perechi de braţe puternice, scara înaltă se porni din loc.

— În faţa Cumetrei A Treia se căscă un hău negru şi ea văzu limpede cum un munte întreg se prăbuşeşte peste carnea trupului ei slab, subţire, plăpând.

Valea adâncă răsună îndelung la strigătul de durere al

mamei.

Porumbeii care se roteau printre vârfurile stâncilor îşi iuţiră zborul şi, ca înspăimântaţi de-un cataclism, se repeziră de-a valma spre peştera lor...

În cele din urmă, nemaiavând încotro, Kong Xian a lăsat patru soldaţi de pază şi s-a retras în sat peste noapte, aşteptând ca a doua zi să-i vină ajutoarele de la judeţ. Dar pe la miezul nopţii, Yang Yuqing, Yu Zhenhai, Kong Juren şi alţi zece partizani au lichidat sentinelele şi au mutat răniţii în munţi, la coliba lui Ding... A doua zi, armata n-a avut decât să-şi culeagă morţii. Înfuriat, Kong Xian s-a întors în sat, a bătut câţiva ţărani, a pus foc la vreo şase case şi la plecare l-a luat cu el pe şeful satului, Zhang Fuli, care a fost eliberat pe cauţiune, peste două zile.

După cele întâmplate, oamenii s-au tot gândit dacă nu fusese cineva din partea locului care să informeze duşmanul, dar nu au ajuns la nici cea mai mică urmă. Numai Kong Juren se chinuia să-şi amintească dacă nu cumva scăpase vreo vorbă, fără să vrea. Oare Geruială să-i fi trădat? Oare era ea agentul licenţiatului? Cum de n-o avertizase să nu sufle nimănui nimic din ce discutaseră? Voise s-o caute, să lămurească chestiunea, dar poarta acesteia era încuiată şi vecinii îi spuseră că mijlocitoarea

era plecată în Muping, să cumpere fire pentru brodat.

Primăvara, când ploua puţin, Izvorul Ochiul Dragonului curgea învolburat, ca un filon topit şi nesfârşit de jad sau de argint, irumpt la suprafaţă, iar de la depărtare el făcea să li se taie oamenilor răsuflarea, rămânând ca vrăjiţi în faţa acelei urzeli de mătase albă, suspendată peste stâncile uriaşe şi munţii verzi.

Templul Izvorul Dragonului, aflat prin preajmă, încheiase demult cu închinăciunile şi arderea santalului. Părăsite, clădirile se degradaseră, pereţii căzuseră şi numai un castan din mijlocul curţii se ţinea drept, coroana lui adăpostind ca sub o umbrelă câteva pietre mari, pe care uneori drumeţii îşi găseau o odihnă de moment. De data aceasta o femeie tânără îşi culcase pe una din pietre trupul subţire. În preajmă se afla un măgar negru, priporlit de tulpina unui pom. Din timp în timp, femeia se ridica, scruta drumul spre Gura Dragonului şi nevăzând pe nimeni se lăsa la loc pe piatră.

Era Frumoasă. Do dimineaţă, Gao Dexuan, primind prin Phoenix şi Frumoasa comunicarea din partea fiului său, Gao Yushan, venise cu măgarul până aici, în preajma cătunului Floare de Piersic. În saci avea două sute şi ceva de jin-uri de alune. Partidul aranjase să fie duse la Yantai.

După sosirea lui Liqi, se întărise legătura cu organizaţiile de partid din Yantai, Weihai şi din uncie judeţe apusene.

Pe Liqi îl chema Wang Qi, dar îşi schimbase numele, atât din motive conspirative, cât şi de concepţie, adăugând la numele său ideograma „raţiune4. În noua grafie, numele se citea Liqi. Se născuse în 1906. Într-o familie de mici moşieri din Henan. Numele iniţial îi era You Jianduo şi în 1927 absolvise liceul din Kaifeng. Tânărul, impregnat de gândirea revoluţionară, propovăduia adesea ţăranilor necesitatea luptei pentru libertate şi democraţie, împotriva imperialismului şi feudalismului. În anul următor, intrase la şcoala de t telegrafişti a armatei, unde se legase prieten cu un coleg, Deng Ruxun. La absolvire, fusese repartizat telegrafist pe lângă armatele lui Feng Yuxiang. Ştia ceva engleză şi pe vremea aceea telegrafiştii chinezi se foloseau de engleză şi de cifrele arabe în transmiterea mesajelor. În decembrie 1931 Armata 26 a Partidului Naţionalist se răsculase în Ningdu. După eşecul revoluţiei, Liqi se refugiase în zona roşie, apoi fusese trimis pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist, în Shanghai, unde lucrase pe faţă sau în ascuns, tot în domeniul transmisiunilor. Când Comitetul Central se mutase în zona din Jiangxi, unii activişti rămaseră în Shanghai şi printre ei

fusese şi Liqi. În timpul terorii albe, Liqi distrusese staţia, cifrul şi documentele şi reuşise să scape, însă pierduse legătura cu organizaţia de partid. Şi tocftiai pe când căuta să reia acest contact, primise o scrisoare de la Deng Ruxun, care îi cerea să meargă în aceste locuri pentru **a** conduce munca revoluţionară. Se angajă învăţător, luminându-i deopotrivă pe copii şi pe adulţi...

Acum Frumoasa nu ştia cine avea să vină în locul lui Gao Dexuan. El pretextase că era ocupat cu munca ogorului şi se înapoiase în Târgul Familiei Kong.

Frumoasa scruta depărtările, dar nu zărea pe nimeni. Măgarul păştea iarba abia încolţită, plină de rouă. Simţi că i se făcuse şi ei foame. Nu mâncase când se sculase, îşi adusese ceva la ea, dar nu-i era aminte să mănânce. Coborî până la şuvoiul apei, îngenunche, băgă mâinile în apa dulce şi sorbi două înghiţituri...

Apa limpede, la strălucirea căreia se adăuga contrastul pădurii negre, adânci, fără fund, reflecta cu claritate, aidoma unei oglinzi, piscurile ca jadul din jur, norii albi şi cerul albastru. Fascinată de privelişte, Frumoasa întinse mâna să smulgă din apă un trandafir de lună, de culoare roz. În aceeaşi clipă, în oglinda apei apăru un chip alb, care îi urmărea mâna întinsă spre floare. Nu, nu era cu

putinţă, alături de al ei, chipul reflectat în apă era cel al iubitului. Uite, faţa luminoasă, cu umerii obrajilor prelungi, nasul drept şi cicatricea lăsată de glonte pe maxilarul de jos... Dar nu, nu era iluzie, era adevărat, nu

i se năzărise gândindu-se la el, ci el însuşi venise la ea, uite, uite cum mai râdea. Frumoasa simţi furnicături de sus şi până jos prin tot trupul şi întoarse bruso capul.

— Oh, tu erai? Tu eşti, într-adevăr! spuse înfiorată de bucuria surprizei şi se ridică.

— Cum ai ghichit? zâmbi el.

— Nici nu nădăjduiam o asemenea bucurie, mărturisi ea şi plecă privirea, roşind.

Gao Yushan se lăsă pe vine, se prinse cu amândouă mâinile de colţul stâncii, îşi aplecă partea de sus a corpului până atinse cu gura suprafaţa apei şi bău cu poftă.

— Nu bea mult, apa de munte e tare şi o să te doară burta, îl sfătui Frumoasă, scoţând batista şi întinzându-i-o.

Gao Yushan n-o luă, ci se şterse cu mâneca hainei.

— Mi-era o sete! răspunse. Am ţinut-o aproape în fugă patruzeci şi ceva de îi şi tot am ajuns în urma voastră.

— Eu am venit călare, zise ea, împăturind automat batista. Unchiul Dexuan s-a întors. Zicea că e prins cu treburi şi nu mai dă pe la ai mei.

— Îi e teamă să nu se molipsească de culoarea roşie din Floarea de Piersic. Atunci îl vede licenţiatul Kong şi-i taie dovleacul, comentă el şi se aşează pe piatră.

— E cam temător, dar s-a mai schimbat şi el. De data asta a făcut totul cu tragere de inimă. Şi mătuşa l-a ajutat.

— Parcă tu nu te-ai schimbat? Am auzit că ai ieşit şi noaptea să duci unele mesaje. Nici nu ştii cât m-am bucurat.

— Ce-am făcut eu nu merită atenţie.

— Ai dreptate. Atât cât facem, mult, puţin, nu e decât doar o picătură dintr-un ocean, comentă el, uitându-se la şuvoiul apei care se prelingea vertiginos în jos. Uită-te la izvorul ăsta care curge fără odihnă, cu aceeaşi vigoare, primăvara, vara, toamna şi iarna, pe vreme fierbinte, pe îngheţ, când e secetă şi pe ploaie. Şi cât de adâncă e bulboana asta, nu e ea formată din picături fără număr?

Frumoasa ascultă tăcută, emoţionată şi fericită că putea fi şi ea un strop de apă în şuvoiul revoluţiei, că primise lauda omului mult iubit şi simţi în inimă un gust al dulcelui şi al frumosului mai desfătător decât acela de cu puţin mai înainte, când sorbise din izvor. Uită de ruşine şi îl privi cu ochii larg deschişi, calzi, strălucitori, în aşa fel ca el să primească fericirea ei, să înţeleagă că ea se bucură de

ziua aceea numai şi numai graţie lui. Apoi se sperie. Ochii lui o priveau aspru, faţa îi era mohorâtă.

— Ce ai să-mi zici, frate Yushan? întrebă, neliniştită.

— Am, dar nu te grăbi, surioară, răspunse el, calm.

— Nu cumva el iar a făcut ceva nepotrivit?

— Da... şi-i spuse că a fost văzut căutând-o pe Kong Geruială, dar ea nu era acasă, iar când a fost trimis la Weihai să-l întâmpine pe Liqi, îşi petrecuse vremea cu jocuri de noroc...

Frumoasa rămase mută, privind fix, în gol şi simţi că i se clătină pământul sub picioare. Gao Yushan se repezi s-o sprijine şi ea îşi lăsă capul pe pieptul lui şi plânse; măi întâi întristată, fără un sunet, apoi zguduită de un val de hohote...

— Frumoaso, nu poţi...

— Nu-ţi face griji, şopti ea. Acum m-am mai obişnuit. Uite, frate Yushan, eu aş pleca de acasă să mă angajez cu totul în lupta revoluţionară.

El se uită surprins la faţa ei brăzdată de lacrimi, la luminile pâlpâind ca nişte focuri din ochii ei mici şi prelungi şi se trase înapoi.

— Ce tot spui?

— Crezi că am înnebunit? Nu sunt nici zănatecă, nici

proastă, ci aşa cum mă ştii. Iar dacă nu mă crezi, bine, sunt o zănatecă, vorbesc în dodii, dar astfel nu se mai poate. Frate Yushan, vin cu voi, vreau să fiu cu tine la un loc. Ştiu, e greu, însă voi îndura orice. Sunt mai slabă decât Piersica, dar voi strânge din măsele. Lângă tine, orice s-o întâmpla şi oriunde vom merge, n-am să zic nimic. Eu pentru tine m-am născut, cu tine vreau să trăiesc. Spun adevărul, n-o să-mi pară rău de nimic şi n-am să fac nici cel mai mic gest de deznădejde. Pentru ce te-ai tras înapoi? Tu nu m-ai iubit ca pe nimeni alta? Bine, trupul nu mi-e curat, dar inima mea te merită *

— Nu-i vorba de asta, Frumoaso! Ascultă-mă... o opri el, trăgându-se mereu în spate.

Ea veni spre el.

— Ba tu să mă asculţi întâi! Atunci ce-ai vrea? Să-i trec toate cu vederea lui Juren? L-aş fi răbdat până la capăt, tu însuţi te-ai purtat bine cu el, cerul ne e martor. Pentru el, eu m-am ales cu inima fărâme. Vorbele astea nu le-am rostit nimănui şiaveam de gând să le ţin pe veci în sufletul meu. Astăzi însă n-am avut cum să nu le dau drumul, ele însele au răbufnit din mine, m-au silit să le scot pe gură. Socoţi însă că – aşputea să-mi mai duc viaţa cu un om ca el? Care îl amăgeşte pe celălalt?

Se îmbujorase la faţă şi niciodată nu păruse atât de sigură pe ea şi în acelaşi timp atât de sălbatică.

— Ce spui tu este adevărat, recunoscu el, clătinând din cap şi desfăcându-i încet pumnii. Acum te cunosc mai bine. M-am înşelat în privinţa ta, te-am luat drept...

— Nu vreau să te ascult. Nu vreau decât să-mi zici că eşti de acord ca eu să merg alături de tine.

— Nu se poate, nu merge, nu se cade.

— Şi de ce? strigă ea, îngenuncheată. Îmi dai dreptate în tot ce spun, dar nu. Mă laşi să şi fac. Tu spuneai, frate Yushan, că omul nu e animal să se ducă după oricine. Soţii trebuie să se înţeleagă, iar nu unul să domine şi altul să i se supună. Tu dormi pe câmp, în loc să stai alături de soţia pe care n-o iubeşti. Eu de ce n-aş face la fel? Noi doi ne iubim şi avem aceleaşi gânduri. Comuniştii nu susţin că cei care nu se iubesc se pot separa? Vorbeşte!

— Stai, surioară Frumoasă, stai jos şi ascultă-mă. Se aşezară amândoi, apoi el se ridică, privi spre cel mai semeţ vârf, tăcu o vreme şi începu: Din câte ai rostit mai înainte, nu toate, dar unele sunt juste. Poţi să te desparţi de Kong Juren şi poţi să fii laolaltă cu omul iubit, asta-i limpede. De-aş zice că nu te iubesc, tu însăţi n-ai crede. Aş vrea chiar să-ţi mărturisesc că te iubesc mai profund decât

înainte. Până astăzi nici eu însumi nu eram sigur, dar acum îmi dau seama că meriţi să fii iubită, fiindcă eşti cu totul şi cu totul desăvârşită ca femeie şi ai o inimă minunată. Sunt om viu şi n-am o inimă de fier, însă, Frumoaso, nu putem să ne luăm şi nu de alta, dar chiar pentru revoluţie...

— Mi-ai spus că revoluţia nu e o piedică.

— Am spus-o. Acesta este un aspect al luptei noastre. Din acest punct de vedere, revoluţia se face pentru împlinirea dragostei. Dar uneori, pentru revoluţie, pierzi iubirea... Frumoaso, tu eşti înţeleaptă, şi trebuie să mă înţelegi cât de cât.

— În ce ne priveşte, vorbi ea cu tristeţe, oare dacă rămân cu un om rău şi pe care nu-l iubesc, o fac pentru revoluţie?

— Lasă-mă să termin. Despre trecutul lui Juren să nu pomenim, că rădăcina îi e rea şi a săvârşit multe Lucruri nedemne. De s-a schimbat e bine: valul se întoarce, aurul nu se schimbă. Te întreb: de când a participat la revoluţie, Kong Juren s-a tras înapoi din faţa duşmanului?

— Asta... nu.

— Sau măcar n-am descoperit. De când am dat de greu, unii au fugit, au fost şi dintre cei care au trădat.

El are încă gândul la luptă.

— Spuneai că la Weihai a jucat banii voştri...

— A greşit şi vom cerceta, dar crezi că el vrea să plece?

— Nu. De-ar fi să plece, ar veni şi m-ar lua. Băiatul ăsta, în ce mă priveşte... Tânăra femeie se înroşi la faţă şi coborî privirea.

— Facem totul să-l salvăm. Un om în plus pentru revoluţie este un lucru bun.

Gao Yushan îi ceru Frumoasei să-i intre în voie şi să se poarte mai prietenoasă cu Geruială pentru a-i urmări deplasările permanente la Muping şi în Târgul Familiei Kong, astfel ca să-i descopere firea adevărată.

Frumoasa ridică ochii umezi, zâmbind.

— Frate Yushan, spuse, te-am ascultat şi voi face aşa precum zici. Numai că, vorbele acelea zănatece pe care le-am rostit, nu le arunca în bulhoana asta. Te rog, frăţioare! Te rog din adâncul sufletului.

Yushan nu apucă să răspundă, fiindcă cei care urmau să plece la Yantai se apropiară.

Zhang Al Treilea purta o bluză neagră, pe jumătate nouă, pantaloni din mătase grosolană, căciulă din lână de oaie. După el venea Crizantema. Ei doi trebuiau să aducă materiale imprimate din Yantai, cale de două sute de *li.*

Ca şi Weihai, Yantai era un mic port, o tipică localitate

colonială în care se făcea negoţ. Ridicat în buza Mării Bo, nu departe de Dalian, se afla în drumul corăbiilor spre Tianjin şi, mai jos, spre Shanghai şi Canton. Apa în port era adâncă, iar munţii din spate împiedicau vântul să işte valuri înalte. De aici se puteau pescui languste, castraveţi de mare şi scoici, iar mai departe, în Marea Galbenă, se găsea peşte de preţ. Spre vest, printre coline se întindeau şesuri potrivite cultivării cerealelor, cu o climă

— prielnică, care nu cunoştea seceta şi nici inundaţiile. Dacă la miazănoapte ţinutul se mărginea cu marea, la răsărit şi la miazăzi el dădea în zonă deluroasă şi muntoasă, încărcată cu livezi de pomi fructiferi, cele mai răspândite roade ale locului fiind merele, perele, vişinile şi strugurii. Apoi, aici se produceau coniacuri şi vermuturi celebre, care se exportau în ţările Europei. Era firesc să atragă atenţia un asemenea port natural, un asemenea ţinut al peştelui şi al orezului, pe deasupra împărăţie a fructelor şi a verii prelungite şi tărâm real al fetelor frumoase şi fragede ca florile şi luna. Cei buni şi de treabă veneau să se minuneze, pierde-vară să se distreze şi cei răi să se ţină de blestemăţii.

De la războiul chino-japonez de la sfârşitul secolului al XIX-lea, vapoarele britanice, americane, japoneze, ruse şi

olandeze acostau necontenit în port. Unii aventurieri străini urcau pe mal şi în cele mai atractive locuri construiau vile, exportând produse locale. Aduseseră în schimb şi ei ceva, mărfuri de-ale lor, astfel că răsăriră aici ca din pământ străzi întregi cu prostituate, sifilisul rozând fără milă trupuri tinere, frumoase, sănătoase, de femei şi fete, iar în rada portului, printre ierburile marine, se descopereau deseori primei morţi, abia născuţi.

Nenorocirile nu veneau toate din afară. Generaţii în şir, demnitarii şi bogătaşii răseseră mereu grăsimea de pe concetăţenii lor. Supremă realizare era să fii numit dregător în Yantai, lucru care de multe ori se cucerea prin luptă aprigă. Zhang Zongehang a stat patru ani guvernator şi birurile impuse de ei au fost cele mai mari din istorie; numai din judeţul Muping, el a. Smuls 300.000 de galbeni. În anul optsprezece al republicii, în 1929, Liu Zhennian s-a instalat în Yantai, devenind un fel de rege peste douăzeci şi unu de judeţe, spoliind tot atât cât şi predecesorii săi. Iar acum, prin primăvara anului 1936, – cu excepţia vilelor străinilor, vopsite în alb şi roşu, mereu mai atrăgătoare, mereu mai prospere, şi a două-trei artere unde se făcea negoţ şi care aduceau a oraş, restul Yantai-ului era doar un sat întins, cu nimic altfel decât un sătuc

din câmpie.

Sigur că împrejurimile erau la fel de frumoase şi de încântătoare. Mâinile celor mulţi rămăseseră la fel de harnice, de îndemânatice. În special primăvara crengile pomilor încărcate de flori şi strălucirea albastră a mării dădeau prospeţime oraşului încântător ca o femeie frumoasă. Atunci, asociaţiile elevilor organizau excursii în afara oraşului, pentru a admira pomii în floare. Aceste ieşiri se numeau „şezătorile florii de prun”, tocmai fiindcă prunii aflaţi în plină floare atrăgeau cei mai mulţi admiratori. Cum iarna acestui an fusese bogată în zăpadă, copacii avuseseră apă destulă, şi pomii înfloriseră neasemuit de frumos. Valul şezătorilor florii de prun era în toi. Cei mai gălăgioşi erau elevii şi elevele de liceu, organizaţi în zona de miazăzi a oraşului.

Crizantema mergea alături de câţiva adolescenţi subţiri. Înfăţişarea şi atitudinea fetei de la munte se distingeau uşor printre liceeni. Chiar de la început doi băieţi

i se adresară pe un ton glumeţ necăjind-o. Noroc că a elevă o trase pe o căpiţă cu fân. Jucară „pierderea batistei” şi îşi mai reveni, apoi iar fu obiectul hârjoanei unor băieţi. Băieţii şi fetele stăteau laolaltă „atingându-şi mâinile, împingându-şi picioarele unul în altul şi

Crizantema, neobişnuită, se simţea izolată, când cineva îi puse palmele pe umeri, strigând:

— Te-am prins!

Întoarse capul şi văzu un tânăr care îi aruncase batista pe după gât, trăgând-o înspre el şi repetând:

— Te-am prins! Te-am prins!

Aproape că încremenise. Se scutură aprig, ridicându-se de unde se afla şi o rupse la fugă. Băiatul o urmă. O luară spre un loc necultivat, dar nu mergeau alături, ci unul în spatele celuilalt.

— Numai tu ai stăruit, eu nu voiam să vin! îl mustră ea. Unii s-au aprins...

— Sunt colegi, nu e nimic rău, spuse Yushui.

— Nu mai sunt copii! nu se lăsă ea. Se înghesuie băieţi şi fete, unii în alţii, se iau de gât, mai ales fetele... m-au speriat de moarte!

— Se hârjonesc în joacă!

— Altfel nu se poate?

— Nu pot să-ţi răspund, rosti el blând, văzând-o atât de pornită. Acum eşti supărată.

— Cine-i supărat? înainte de a pleca de acasă, mama mi-a zis că sunt mai mare decât tine şi să văd de tine.

— Nu e cazul. Eşti oaspetele meu, surioară Crizantema.

Dar dacă nu mă ocup bine de tine, poţi să te arăţi supărată.

— Eşti mai mic decât mine cu şaptesprezece zile. Ia să vedem, m-ai întrecut măcar cu o juma de cap?

— Sunt bărbat!

— Şi ce, e musai să fii mai înalt?

— Aşa se întâmplă, de la natură.

— Că n-o fi lege.

— Iar nu pot să-ţi răspund!

— Credeam că un licean ştie tot, zise, scoţând limba la el. De ce stai cocoşat?

Yushui îşi scoase pieptul în afară.

— Tata e cocoşat de muncă. Tu eşti însă tânăr şi nu se face. Îţi spun o cale: când mergi pe drum, să ţii mereu pieptul scos înainte, iar noapte să dormi fără pernă.

— Dacă fac aşa o să arăt mai înalt decât tine?

— Şi de ce să te compari cu mine? Crizantema se holbă la el.

— Mă tem că nu-ţi plac.

— Şi ce dacă-mi placi sau nu?

— Eşti verişoara mea. Ştiu că mama mea şi a ta nu sunt surori bune, dar mă simt foarte apropiat faţă de mama ta. Pe Frumoasă, pe Piersica şi pe tine, Crizantema, vă

consider ca pe surorile mele mai mari. Să nu mă iei drept un străin.

Încheind, el o privi încurcat. Vorbele lui şi sentimentele pe care ea însăşi le nutrea o făcuseră să vină mai lângă el.

— Eu de multă vreme îl socotesc pe fratele Yushan ca pe fratele meu adevărat. Tu, Yushui, te afli departe, dar eşti îndrăgit.

— De cine?

— De verişoara ta mai mică. Ha-ha-ha! O zbughi din loc, râzând, atinse o creangă de prun şi petalele imaculate i se lăsară pe umeri şi pe plete, ca fulgii de nea. Cu o crenguţă în mână, strângând uşor ochii negri, strălucitori, de sub sprâncenele arcuite, fata se uită ţintă înainte.

Prunii din livadă păreau nişte pini acoperiţi cu un strat de zăpadă. Liceenii, îmbrăcaţi în haine decente, se jucau printre copaci, râdeau, se urmăreau unii pe alţii, întrecându-se ca fluturii şi ca albinele, şi scuturau crengile, iar petalele albe cădeau legănat spre pământ ca neaua sau ca bruma. Privind spre nord, dealul şi marea formau un tot, până la orizontul nesfârşit.

Văzând-o întristată, Yushui se opri un moment apoi se duse la ea.

— Îţi place aici *1* E mai frumos ca în sat la voi?

— E şi... şi! Adică şi mai bine şi mai rău, adăugă, fericită. DaF eu nu ştiu decât de Floarea de Piersic, Râpa Pinilor Roşcaţi, Râul Scroafei... Aici faceţi revoluţie?

Yushui se uită în jurul său şi vorbi pe şoptite.

— La noi la liceu au venit destui elevi din nord-estul ţării, ocupat de Japonia. Ei vorbesc de necesitatea rezistenţei antijaponeze, interpretează piese antijaponeze, redaqtează reviste culturale...

— Tu participi?

— Da. Dar n-am făcut cine ştie ce. Am auzit că tu eşti foarte curajoasă.

— Ba eu n-am făcut nimic.

— Acum, că ai venit cu unchiul după hârtie, tuş şi celelalte, ăsta nu e un lucru mare?

— Ehei, sunt departe de mama şi ceilalţi. Eu nu sunt decât „surioara tovarăşei", aşa mi se spune.

— Surioara tovarăşei?

— Da. Tu nu eşti „frăţiorul tovarăşului"? Tot nu înţelegi? Când o să semănăm şi mai bine, tu cu fratele tău Gao Yushan şi eu cu Piersica, atunci o să ni se spună direct: „tovarăşe frate mai mic" şi „tovarăşă soră mai mică". N-o să fie bine?

— Înţeleg, înţeleg, izbucni el, luminat, pocnindu-se peste

ceafă. Mă prind greu...

— Gao Yushui! Te aşteptăm, nu vii? De după nişte pruni apăru o fată înaltă, cu pielea feţei nespus de albă şi catifelată, strigându-l pe băiat.

— Începeţi, că vin, răspunse el. Vino şi tu la lecţiile noastre din afara şcolii.

— Gea care te striga cine era?

— O cheamă Kong Orhideea. E din târg... nepoata licenţiatului Kong.

— Aşa, deci. Crizantema se opri. Cu ăştia te plimbi tu!

— Suntem colegi. Şi ea îl urăşte pe unchiu-su. Licenţiatul voia s-o dea concubină unui şef mare de la partidul lor şi Ea nu s-a supus. A fugit de-acasă, să înveţe.

— Nu vin. Dacă asta află cine sunt...

— Vino! Orhideea e fată bună.

— – Nu, se încăpăţână Crizantema, se întoarse şi o luă de-a lungul plantaţiei.

În câteva clipe, elevii se risipiră prin livadă, în grupe de câte trei sau cinci, şi scoaseră ziare cu conţinut antijaponez, pe care începură să le citească. Unii aveau în mâini cărţi de Lu Xun, Ron Shi, Kuo Moruo.

Crizantema se minună de ce văzu.

— Face parte din educaţia revoluţionară a elevilor, îi

şopti el din urmă.

Ea întoarse capul.

— Nu te duci?

— Mi-e teamă, că te rătăceşti.

— Du-te. Te aştept.

— Atunci ajută-mă să răspândesc manifeste. Yushui scoase din sân o mână de coli proaspăt imprimate cu „Manifestul 1 august” al C.C. al P.C. Chinez.

— Bine.

— Tu ia aminte. Dacă apar poliţişti sau alţi indivizi, mă anunţi ca să ascund hârtiile.

Yushui merse şi împărţi manifeste tuturor. Crizan –, tema venea în spatele lui, rotindu-şi ochii, grijulie. Undeva, în faţă, alţii făceau acelaşi lucru cu hârtiile roşietice. Deodată, de undeva din spate, apărură trei siluete înalte.

— Câinii! strigă ea. Cuvântul acesta abia îl învăţase.

Yushui se întoarse, cu gândul să ascundă în sân manifestele rămase, dar cei trei înaintau cu rapiditate spre ei. Atunci, Crizantema se repezi la sânul băiatului, lipindu-se strâns de el şi acoperind cu pieptul ei, braţul lui plin cu manifeste.

Agenţii se apropiară de ei, se uitară lung, pofticioşi, la îmbrăţişarea celor doi tineri şi se îndepărtară, ştergându-

se de sudoare.

Văzându-i plecaţi, Yushui o mângâie uşor pe capul care odihnea încă lipit de umărul lui. Crizantema se strânse şi mai tare în el şi băiatul simţi cum o inimă fierbinte bătea năprasnic, părând gata să pătrundă spre inima lui. Fata rămăsese aşa, tremurând, câteva minute.

— Au plecat? întrebă ea în şoaptă, încă îngrozită.

— S-au îndepărtat bine.

Ea se trase de lângă el, îşi potrivi părul şi făcu pe supărata:

— De ce nu mi-ai zis mai înainte?

El se înroşi. Nu îndrăzni s-o privească în faţă şi lăsă capul în jos, ruşinat. Gândindu-se şi ea la ce se întâmplase mai înainte, obrajii îi luară foc.

La ora prânzului, elevii o apucară spre oraş. Crizantema era entuziasmată. Îl ajutase pe Yushui şi îl ascultase citind un capitol de roman...

— Verişoară, spuse el, văzând-o veselă, mai înainte te făcuseşi foc!

— Cine? Eu? Ehei, încă nu mă cunoşti! râse ea. Bine, de azi încolo n-o să mă mai supăr pe tine.

— Ba poţi s-o faci. Îţi stă bine. Când te superi, ca şi atunci când te bucuri, şi opiţele din obraji se adâncesc şi

arăţi nemaipomenit; cum nu mai e alta!

— Cum nemaipomenit? Aşa sunt de la natură! şi râse, ştrengăreşte. Şi tu eşti grozav: îţi plac oamenii supăraţi.

— În orice caz, te plac oricum, zise el ruşinat, plecând capul.

— Hai repede! Mâine, eu cu tata o luăm spre casă. Şi, într-adevăr, a doua zi Zhang Al Treilea şi Crizantema plecară cu lucrurile atât de preţioase pentru cei ascunşi pe la templele izolate din munţi; fură conduşi până la ieşirea din oraş de meşterul Song şi de soţia lui Ding, care activa în oraş sub numele de Qing Shan, Muntele Verde.

La o jumătate de lună după perioada căldurilor mari, cădea începutul toamnei. În peninsulă acestea erau socotite zilele cele mai plăcute, fiind mai puţin calde decât pe continent, în fiece dimineaţă şi seară suflind un vânt răcoros, prielnic somnului celui mai odihnitor. Pe nouă august, după calendarul solar, în Târgul Familiei Kong se înstăpânise o atmosferă de mare sărbătoare: se pregătea serbarea refacerii Pavilionului Iarnă-Primăvară.

După o jumătate de an de muncă neîntreruptă, timp în care Kong Qingru cheltuise fără să regrete sume importante, pavilionul reconstruit arăta mai impunător decât înainte. Mai înalt de trei ori decât o casă obişnuită,

acoperit cu olane şi având pe marginile streşinilor dragoni în zbor şi animalul fantastic *qilin,* degaja strălucirea aurului şi a jadului şi se vedea în toată splendoarea lui cale de şapte-opt şi în jur. Poarta lăcuită în negru fusese lărgită, şi în părţi fuseseră adăugaţi câte doi pilaştri daţi cu lac roşu, iar pe frontispiciu, ideogramele „Pavilionul Iarnă-Primăvară” fuseseră dublate ca mărime.

Licenţiatul Kong alesese personal, pentru sărbătorire, ziua când se socotea a cădea începutul toamnei, zi de bun augur pentru bogăţia recoltelor viitoare. Din Yantai fuseseră angajate câteva trupe de operă chinezească, pentru a da spectacole, trei zile la rând, de dimineaţa şi până seara, cu şase piese de operă diferite, invitând ca spectatori pe negustorii şi pe pierde-vară din patru sate din jur. Pe strada din faţa estradei de pe o latură a pavilionului, mulţimea se perinda din zori şi până târziu în noapte.

Dregătorii obişnuiţi de la judeţ se grăbiseră să asiste la ceremonie, la care erau prezenţi şefii de districte şi de sate şi oamenii cu vază din jurul târgului, înghesuindu-se care mai de care să fie printre primii ce oferă daruri şi adresează urări. Neamurile apropiate şi cele mai îndepărtate ale lui Kong Qingru se bucurau că li se oferă

acest prilej de a veni în contact cu şeful districtului, somitate care se bucura de atâta putere. Cine ar fi îndrăznit să lipsească? în pavilion se aşternuseră câteva zeci de mese, şi oaspeţii stăteau în jurul lor în grămădiţi car furnicile. Bucatele şi băutura erau în permanenţă împrospătate. Petrecerea atinse punctul culminant la amiază, când sosiră Yan Zizheng şi şeful serviciului de siguranţă. Pe aceste două personaje importante Kong Qingru nu le lăsă o clipă să-şi tragă sufletul, petrecând şi ospătând cu ele, purtându-le la spectacole şi iar benchetuind până la al treilea *geng* din noapte, când le conduse într-o cameră luxoasă de la etaj, unde cu un entuziasm neştirbit se puseră să joice *mahjong.*

Spre deosebire de Yan, care era slăbănog, numai piele, şi os, şi avea parcă o faţă dată cu var, şeful siguranţei ora masiv şi gras şi un fel de unsoare îi lucea pe gât şi pe obraji, astfel că aducea întru totul cu un şacal. Aparent, jucau *mahjong* de dragul de a juca, dar de fapt Kong şi directorul băncii puseseră la bătaie bani frumoşi. Militarul câştigă primul două sute şi ceva de *yuani.*

— Tare mai m-am pierdut, zise licenţiatul. Ia să vină două actriţe dintr-o trupă care n-a urcat pe scenă, şi să ne cânte ca să ne ridice spiritul.

— Lasă, că nu-i niciuna mai de soi. Bătrâne, am auzit că ai avea o alta provenită din rândul cântăreţelor faimoase, pe numele ei de artistă Lăptuca, grozav de talentată şi frumoasă fără seamăn. Oare fraţii mai mici ar putea să-şi încânte ochii, privind-o? întrebă Yan Zizheng, pe jumătate în glumă şi pe jumătate în serios.

— Are aşa ceva? se aprinse pe dată şeful siguranţei. Frate dragă, nu ascunde aurul de preţ, să te bucuri de el doar tu!

— Nu ştiu cum o scot la capăt cu gluma asta... se codi gazda. În familia Kong domneşte sobrietatea... Bine, intendente Wan, du-te şi vezi, zi-i că o chemăm la petrecere, că nu-i nimic altceva. În caz că n-o vrea să vină, îi atragi atenţia că aştept un răspuns.

După ce intendentul plecă, Yan întrebă:

— Pe firul ăsta n-ai prins niciun peşte?

— Ori nu l-am găsit, ori n-a tras încă la cârlig, clătină licenţiatul din cap.

— Lăptuca şi Yang Gengxin sunt fraţi-buni?

Kong aprobă din cap.

— Yang e şeful gărzii din Weihai. E foarte capabil, urmă Yan.

— Bine, bine! îi opri şeful siguranţei. În seara asta.

Fumăm opium, jucăm *mahjong,* ne distrăm şi serbăm reaşezarea tihnei şi refacerea pavilionului! Hei, ia spune-mi, frate Yan, când închinăm paharul de fericire şi noroc? Se aude că fratele licenţiat îţi mijloceşte o partidă.

— Când o vrea el!

— Dacă nepoată-mea s-ar putea ridica până la această înălţime, ar fi o mare onoare pentru casa noastră, rosti Kong, de nevoie. Numai că fata a învăţat ceva carte şi nu vrea să asculte. I-a făcut maică-sii un tărăboi teribil şi a plecat în Yantai, la liceu. Linişteşte-te, ilustre frate, peste câteva zile o aduc de-acolo şi mă voi ocupa personal de ea. Nu va întârzia prea mult.

— De când mi-a căzut sub ochi portretul delicat al Orhideei, mi-am pierdut capul şi nu-mi mai vin deloc în fire. Bătrâne, doar n-o să mă laşi să rabd noapte de noapte! Ha-ha!... încheie chip de var, râzând, apoi adăugă: Fetele învaţă greu şi dacă face liceul e bine. Numai că, în Yantai, pretenţiile elevilor sunt din ce în ce mai mari, s-au pus pe greve...

— Dacă fata se apropie de comunişti, interveni şeful siguranţei, nu mai aveţi ce să-i faceţi. Intră pe mâna mea, mă ocup eu de ea şi-i astâmpăr setea. Ha-ha-ha! şi carnea grasă îi tremură pe ceafă. Frate dragă, oi fi tu mare în

confruntarea cu comuniştii, dar eu sunt acela care ştiu să le ţină piept femeilor. Uite, îţi arăt calea cea mai simplă să le câştigi. Când îţi cad în mână, nu trebuie să te grăbeşti să le posezi. Pe urmă trebuie să încerci să vezi dacă mai sunt întregi. Împăraţii aşa făceau cu concubinele lor. Domol-domol şi foarte lejer... Ha-ha-ha!

Yan Zizheng ascultă cu atenţie, fără să se amuze câtuşi de puţin. Kong Qingru se prefăcu a nu fi auzit nimic, concentrat asupra opiumului, în Realitate gândindu-se la scene asemănătoare din trecutul său...

Intendentul se întoarse, anunţându-l pe licenţiat că Lăptuca nu vine şi nici măcar nu s-a sinchisit de cererea lui. I-a aruncat în faţă că n-are legătură cu comuniştii şi că Yu Zhenxing de când se ştie nu se înţelegea cu fratele său cel mic.

— Trebuia s-o aduci pe sus.

— Nu prea merita, în situaţia ei.

— Cum?

— E în luna a cincea sau a şasea!

Licenţiatul Kong se făcu negru de furie, hotărând ca peste două zile, când serbările se încheiau, să ia măsuri.

— Mişcă, câine! Repede, că altfel mori! răcni aspru Kong Juren, îndreptând pistolul spre Shang Belitul.

Shang se făcuse ghem într-un ungher al camerei. I se spusese în derâdere, de către săteni, Belitul. În realitate avea un nume cu rezonanţă: Shang Shangwen[64]. El însă nu recunoştea nicio ideogramă, în schimb dispunea de un dar ieşit din comun: jefuia, smulgând tot, până şi pielea de pe om... Lua pur şi simplu orice, nu cruţa nici lucrurile, nici pământul, nici munţii, rădea tot... Oriunde vedea piele, o belea şi se părea că, pentru el, pe lume nu se afla nimic fără de asta. În tinereţe fusese ajutor de prăvălie la tatăl licenţiatului Kong şi dacă patronul sugea sângele oamenilor, el se ocupa de ce brumă mai era de smuls de pe ei, jupuindu-i fără milă. Mai apoi se întorsese în Jieshi şi deschisese o prăvălie de opium. De la nişte oameni veniţi să cerşească tocmai de pe undeva din apus, cumpărase pe nimic două fete frumoase de zece ani şi ceva şi le trimisese la Yantai să înveţe să servească şi să desfete clienţii. Purtându-se în felul acesta, adusese în sărăcie şi mizerie morală nenumăraţi oameni. Iar el care nu avusese nici măcar o bucăţică de loc, în vreo zece ani ajunsese mare bogătaş. Cu doi ani în urmă, în primăvară, fostul primar murise în patul din prăvălia lui deocheată. Familia mortului îl dăduse în judecată, pe motivul că Shang îl

---

64 **Shang,** comerţ. Shangwen, cultură de rang Înalt.

otrăvise. Shang şi una dintre prostituatele sale fuseseră arestaţi şi reţinuţi o lună la judeţ;

apoi, la proces, rezultase că răposatul fumase prea mult opium, se întrecuse în amor şi nu era decât el singur răspunzător de moartea sa. La puţin după eliberarea şi întoarcerea sa, Shang luase conducerea localităţii, iar peste un an, fusese instaurat în mod oficial. De atunci, prostituata care fusese întemniţată ridicase preţul de o sută de ori, devenind pe jumătate stăpâna casei, astfel că ei până şi soţia patronului îi datora respect.

În ziua aceea, pe înserat, Shang abia picase în orăşel. După cel de-al treilea *geng,* Yu Zhenhai şi o mină de partizani, cu sprijinul comuniştilor din localitate, printre care maestrul în arte marţiale Jiang Mingying şi fiica sa, pătrunseseră în sediul primăriei şi, fără să tragă un glonte, fără niciun rănit, dezarmaseră douăzeci şi trei de soldaţi şi capturaseră tot pe atâtea puşti şi peste o mie de gloanţe. Le ţinuseră prizonierilor o lecţie şi îi închiseseră în birouri.

Kong Juren, Cincizeci şi încă un om porniseră să-l prindă pe Belit. Îl ridicaseră uşor din patul acoperit cu plasa împotriva gângăniilor şi-l lăsaseră într-o cameră laterală, în paza lui Juren, ceilalţi plecând să raporteze îndeplinirea misiunii...

Kong Juren apucă un pachet de ţigări aromate de pe masă, scoase una şi o aprinse la lampă.

— Tu eşti Juren? îl recunoscu primarul.

— Eu, şi ce e? îi râse acesta în nas. Tu i-ai luat tatii un rând de piele, şi când eu am venit după bani m-ai urecheat. Recunoşti?

Pe om îl trecură toate sudorile, se aruncă în genunchi, implorând:

— Sunt vinovat! Sunt vinovat! Te rog pe toţi zeii, nepoate, iartă-mă Lasă-mi viaţa. Dacă vrei, jos am aur. Îţi dau...

— S-a terminat! Kang Juren trase cu poftă din ţigară. Nu-ţi mai trebuie decât atât cât să-ţi iei un coşciug!

— Nu te bucura prea repedeschimbă Shang tactica. Ştii bine ce fel de om eşti!

— Ce vrei să zici? se sperie Kong. Vrei să-ţi afli pe loc moartea?

— Bine, mor, dar nici tu n-o s-o mai duci mult. Licenţiatul te are în mină. Am văzut plângerea ta în care îl pârai pe Gao Yushan că e comunist. Dacă mă ierţi...

Se auziră paşi.

— Bine, fugi iute. Pe fereastră... îl grăbi Juren.

Shang sări la fereastra din spate, o deschise şi din spate

două gloanţe îi sfârtecară plămânii...

Kong Qingru stătea întins pe şezlong, amărât, ajuns la capătul răbdărilor; de o parte şi de alta, fiul său, Kong Xian, şi intendentul Wan asistau neputincioşi la o mânie turbată ca focul, cum nu le mai fusese dat să vadă până atunci.

Necazul şi furia licenţiatului nu erau pricinuite de moartea primarului şi a negustorului Shang Shangwen şi cu atât mai puţin de vreo rană ce i-ar fi făcut-o lui partizanii. Nu, pietrarul Yu şi ai săi încă nu-i clintiseră un fir de păr din cap. Însă el începuse să vadă limpede că poziţia sa fiind mai mare decât a Belitului, moartea avea să-i fie mai aprigă. Se străduise să repună pe picioare pavilionul şi deci să reabiliteze prestigiul familiei Kong, să dovedească faptul că acesta nu fusese şi nu avea să fie doborât. Târgul cuprindea patru sate mari. Şi iată că în prima noapte a ceremoniei plănuite să ţină trei zile în şir fuseseră distruşi primarul cel mai energic al unuia dintre satele din subordine şi garda acestuia, faptă care îi băgase în toţi sperieţii pe musafirii lui. Dar el le alungase temerile, stăruind ca petrecerea să-şi urmeze cursul. A doua zi, mulţimea se strânsese şi mai multă. Oamenii se duceau la spectacolele de operă, făceau negoţ şi vorbeau pe şoptite

despre „plecarea” Belitului. Pe ziduri apăruseră câteva afişe despre pedepsirea lui Shang Belitul şi „împrumutul” de arme şi de muniţie făcut de la garda acestuia de către partizanii care se luptau cu ocupanţii japonezi. Or, lucrul acesta stricase cu totul peisajul, solemn al inaugurării pavilionului, ridicând prestigiul comuniştilor. Neavând încotro, licenţiatul Kong Qingru fusese silit să concedieze trupele de comedianţi.

În cea de-a doua noapte, armele şi muniţiile dintr-un alt sat „fuseseră împrumutate” şi ele. Apoi şefii primiseră o telegramă: în cele două districte ale judeţului, partizanii atacaseră trei primării. Şeful Departamentului judeţean şi şeful siguranţei plecaseră în mare grabă. Ei, care veniseră să se distreze, să petreacă, fugiseră îngroziţi să-şi apere propriile feude. Pavilionul Iarnă-Primăvară rămase pustiu, părăsit ca un copac bătrân în iarnă.

— Vrei să fumezi, tată? întrebă Kong Xian, văzându-l că se mai potolise şi deschisese ochii.

Kong Qingru clătinase din cap. Intendentul îi întinse ceaşca cu ceai, aşteptă ca stăpânul să soarbă o gură, apoi umplu o lulea şi i-o întinse cu mâinile amândouă. Licenţiatul se ridică în capul oaselor, luă luleaua şi începu să tragă din ea, leneş, apoi exclamă, oftând, nu se ştie

dacă pentru el, ca om, pentru autorităţile locului sau pentru amândouă:

— Azi nu mai merge ca înainte! Tăcu, apoi îşi mângâie barba şi zise: Cum să fiu ca străbunii mei? Numai...

— Stăpâne! Stăpâne!

Doi oameni dădură buzna peste ei. Erau Liu, comandantul adjunct al trupelor, şi Ding Lidong, poliţistul.

— E de rău! rosti Ding. Yu Zhenxing nu mai e! A fugit.

— Cum a fugit? se miră Kong Xian, care postase santinele în faţa casei Splendidei, tocmai pentru a împiedica un asemenea lucru.

— Raportează tu! ceru Liu.

— M-am dus să-l schimb pe Lăcustă...

— Ce Lăcustă? întrebă Wan.

— Ah, e porecla unui soldat. L-am găsit în faţa porţii Lăptucăi, dormind şi duhnind tot a băutură. M-am speriat şi am intrat să fac percheziţie în casă. Yu Zhenxing nu mai era, iar cele două femei ziceau că habar n-au unde s-o fi dus.

— Mama lui! zbieră Kong Xian. Băgaţi-l la carceră.

— L-am băgat. Nu face decât să zică iar şi iar: „Ce băutură!”, „Ce buchet!”

— Oh!

Rămaseră tăcuţi. Licenţiatul aruncă furios luleaua pe masă, se ridică de unde şedea, cu ochii scânteindu-i sălbatic şi negru la faţă.

— Femeia asta prea îşi bate joc! scrâşni din dinţi. Intendente Wan, du-te şi îndeamnă-l pe şeful clanului să pună mâna pe femeia asta sperjură şi chiar mâine s-o judece sub ochii mei!

Slendida era în luna a şasea, dar se păstra încă subţire, graţie antrenamentului de cântăreaţă şi acrobată de odinioară. De n-ar fi fost vară călduroasă, reclamând haine subţiri, nici nu s-ar fi observat că este însărcinată. De o jumătate şi ceva de an ieşise de acasă de puţine ori, tot ascunzându-se de licenţiatul Kong şi temându-se de vorbele rele ale oamenilor. Din această pricină, chipul ei alb, mai puţin atins de vânturi şi de ploi, era şi mai fin. Cu toate că nu ducea lipsă de hrană, fiind totuşi zi şi noapte cu nervii încordaţi, mereu cu grijă să facă faţă oricăror împrejurări, ajunsese să nu mai doarmă bine, astfel că i se subţiase sângele şi căpătase o slăbiciune generală. Slăbise, ochii i se afundaseră puţin în orbite şi păreau mai mari şi mai strălucitori.

Licenţiatul Kong trimisese de mai multe ori oameni acasă la Splendida, cerând răspuns la chestiunile pe care

el le discutase cu ea, însă femeia îl amânase de fiecare dată, pe motiv că bărbatul i-ar fi fost bolnav. În ziua inaugurării pavilionului, intendentul Wan o chemase în toiul nopţii la petrecere, ca să le cânte invitaţilor de onoare de la judeţ. Înţelegând că bărbaţii aceia o doreau, îi explicase intedentului că nu se simte bine, îl luase şi tare, şi până la urmă îl izgonise pur şi simplu.

De chiar a doua zi, Kong Qingru pusese soldaţi să-i păzească poarta.

Poliţistul Ding Lidong ştia ce vrea licenţiatul, îi înţelegea pe Lăptuca şi pe Zhenxing şi căuta el însuşi o cale de ieşire. Se sfătuise şi cu Phoenix. Casa fiind supravegheată, aceasta nu se putea apropia, iar Ding Lidong cu atât mai mult nu-şi putea dezvălui identitatea. Atunci, recurseseră la ceva mai simplu. Phoenix organiză evadarea lui Yu Zhenxing din târg. Acesta se pregăti şi, noaptea, înainte de ivirea zorilor, ea îi duse soldatului de pază mâncare şi băutură. După ce omul se îmbăta, Yu Zhenscing ieşi în linişte pe poartă, fără să-l împiedice nimeni.

EL nici nu bănuia că un poliţist urmărise întreaga scenă din întuneric, de după colţul unui zid. Era Ding. În zori, venise în post şi aflase soldatul beat; îşi aprinsese o ţigară şi fumase calm, până când soarele se înălţase deasupra

caselor. Atunci îl sculase pe soldat şi-i ordonase să inspecteze casă, pentru că el sosise să-l schimbe în post...

Însă Phoenix şi poliţistul Ding Lidong nu se vândiseră că, în furia sa de fiară, licenţiatul Kong nu se va năpusti să-i vină de hac doar lui Zhenxing, dar că va sări să lovească şi în Splendida.

Actul trist al pedepsirii aşa-zisei femei sperjure se juca, conform tradiţiei, lângă smârcul de la marginea târgului.

Mlaştina ocupa o întindere de un *mu* şi era pe partea de miazăzi a drumului, la ieşirea dinspre răsărit a Târgului. Oamenii îi ziceau „Golful de la răsărit”. Aici se scurgea apa murdară a târgului şi surplusul de apă de pe ogoarele din jur în anotimpul ploios; nu seca niciodată şi adâncimea lui cea mai mică era de cel puţin de un stat de om, iar acum, în plină vară, era cam de doi *zhang.* Pe mal, câteva zeci de sălcii pletoase creşteau în voie. Cum nimeni nu se îngrijea de vreo curăţenie, smârcul duhnea de la o poştă. Aici îşi luau unii viaţa, înecându-se, tot aici se încheiau socotelile între cei ce se duşmăneau de moarte, aici erau lepădaţi pruncii nedoriţi şi acesta era locul de pedepsire a celor ce se făceau vinovaţi de a fi păcătuit împotriva moralei confucianiste. Oamenii credeau că, în nopţile fără lună, răzbăteau de aici, dinspre smârc, plânsete de strigoi. Şi

„Golful de la răsărit”, aflat la o sută de paşi de Târgul Familiei Kong, ajunsese o adevărată teroare!

Ca întotdeauna, auzind că o să fie pedepsită cu moartea o femeie care a greşit, câteva sute de oameni se strânseseră pe malul smârcului. Mai bine de jumătate erau bărbaţi. Femeile stăteau mai în spate, în grupuri mici, speriate cu toatele şi răbdătoare. Din mulţimea celor adunaţi acolo, unii erau guralivi, vioi, alţii tăcuţi, plini de ură, unii întristaţi, alţii compătimitori... Sentimentele erau felurite, dar chipurile lor arătau la fel: posomorâte, aspre. Şi chiar dacă se aflau unii neliniştiţi de pedeapsă sau care sufereau de aceeaşi boală, a iubirilor vinovate, socotite imorale, nu puteau să-şi dea în vileag revolta de care erau stăpâniţi. Tot ce puteau face era să aştepte tulburaţi, plini de încordare, prefăcându-se calmi şi, înecându-şi adevăratele simţăminte din inimă, să-şi exteriorizeze laolaltă cu ceilalţi o falsă dezaprobare, scuipând scârbiţi. Un asemenea mod de a pedepsi culpele amoroase se menţinea din vechime, relaţiile de dragoste dintre bărbaţii şi femeile care nu erau soţ şi soţie fiind reprimate cu cruzime.

Privirile mulţimii stăteau îndreptate spre malul de miazăzi. Sub o salcie uscată, cu coroana retezată, fuseseră

aşezate o masă şi un jilţ, şi acolo trona un om care avea rolul de a conduce toată mascarada. Era un bărbat la vreo nouăzeci şi ceva de ani, cel mai bătrân din neamul urmaşilor lui Confucius, şeful clanului. Era atât de slab, încât aşa cum şedea acolo în jilţ, îl puteai lua drept un schelet. Copiii îi aruncau câte o privire înfricoşată şi izbucneau în plâns, ascunzându-se după cei mari. Bătrânul, în momentele acestea ajuns cineva, în mod obişnuit nu era luat de nimeni în seamă, şi nu mai puţin decât cu câteva zile în urmă nu făcuse decât să zacă pe pământ, lângă scena teatrului, cerşind de-ale gurii. Dacă însă se ivea un asemenea caz, pica norocul asupra lui, deoarece în doar câteva minute era invitat pe locul de onoare în Templul Străbunilor şi două-trei zile în şir se înfrupta din bucate alese trimise de familiile celor în culpă, devenit dintr-odată atotputernic şi privit cu veneraţie de fiecare om în parte. După încheierea judecăţii, dezbrăca hainele de şef al clanului şi rămânea ca un câine jigărit şi murdar, pe care lumea îl ocolea...

Acum şedea cufundat în jilţ, cu ochii închişi. Părea că doarme. În realitate, mâna lui pipăia haina lucioasă de ceremonie, pătată pe alocuri la mesele prea bogate la care se ghiftuise. Se simţea nespus de bine. Ce grozav ar fi fost

dacă judecata s-ar mai fi prelungit! De-ar mai fi găsit încă mulţi vinovaţi! Oh, de-ar fi avut în fiecare zi norocul ăsta, viaţa ar fi fost minunată!

Intendentul Wan se apropie şi îi vorbi la ureche – era cam surd:

— Excelenţa Sa vă porunceşte să începeţi!

Şeful clanului tresări violent, se holbă şi îşi clămpăni gura ştirbă, fără niciun dinte, întrebând, cu glas tremurat:

— El, el a venit?

— Da, zise Wan şi se trase într-o parte.

Kong Qingru şi Kong Xian şedeau retraşi deoparte sub nişte sălcii. Locul era mai povârnit şi nu atrăgea atenţia.

— Bang, bang, bang! răsună gongul.

Patru bărbaţi cu braţele dezgolite aduseseră două vinovate şi înaintară cu ele până în faţa mesei la care trona şeful clanului. Femeile aveau capetele acoperite cu pânză neagră care nu lăsa să li se ghicească chipul. Venerabilul şef de clan îşi lungi gâtul slab şi strigă cu glas dogit:

— intâia vinovată!

Vălul negru de pe faţa primei femei căzu. Era o văduvă de treizeci şi ceva de ani. Faţa galben-verzuie îi era aplecată în jos, spre piept. O arestaseră de douăsprezece

zile şi o ţinuseră când cu genunchii pe cioburi de porţelan, când atârnată cu capul în jos, dar nu destăinuise numele celui cu care păcătuise. Fusese pârâtă de mătuşa fostului său soţ, aceasta auzind noaptea la ea glas de bărbat.

Apoi rudele soţului defunct observaseră că ea pierduse prea mult sânge şi când o supuseseră unui control descoperiseră urme ale unei întreruperi de sarcină...

Cea mai atractivă parte a spectacolului începuse: femeia se întinse singură pe o piatră, şi patru bărbaţi o legară fedeleş de ea, cu o sfoară, începând de la gât în jos. Apoi smulseră în sus piatra cu femeia, îşi luară avânt şi cu o icnitură o azvârliră cu toată puterea în smârc. Se auzi un „bildâbâc” şi apa murdară zvâcni despicată în sus, ca numaidecât să coboare, incliizindu-se mohorâtă peste piatra cu făptura omenească scufundată în ea.

Mulţimea se cutremură, unii lăcrimară pe ascuns, mulţi întoarseră capetele. Într-un târziu, faţa apei zbuciumate se linişti şi oamenii rămaseră iarăşi în nemişcare.

— A doua vinovată! tremură prelung vocea spartă a bătrânului.

Când pânza neagră fu trasă, mulţimea fremătă:

— Lăptuca!

— Lăptuca.

— Lăptuca...

Ea era, ea cea numită de părinţi Splendida şi care se făcuse celebră cu acest supranume cât jucase pe scenă. Stătuse ghemuită până atunci în iarbă şi păruse doar cât o mână de pământ. Se ridică în picioare. Ultimele zile o ţinuse tot într-o spaimă, cu două nopţi în urmă bărbatul îi fugise din târg şi durerea despărţirii o secătuise cu totul, iar nu mai târziu decât ieri fusese arestată şi târâtă la templu. Înainte de ziua aceasta cumplită a pedepsei lepădase pruncul. Mătuşa ei îl adusese pe domnul Feng în chilia mică şi întunecoasă de la templul-închisoare, îi culesese de pe paie fetiţa cea moartă, apoi, plângând, îi dăduse să bea nişte leacuri...

Într-o vreme, trezindu-se din leşin, Splendida spusese încet:

— Nu plânge, tuşico! Eu una mi-am căutat soarta asta şi nu-mi pare rău pentru nimic din ce am făcut. Când Zhenxing a plecat, i-am zis să nu se îndepărteze prea mult şi să lase toporul pe mâna mea. Dacă cineva s-ar fi atins de mine ca să-şi îndestuleze poftele, m-aş fi omorât şi el trebuia să vină să-mi ia cadavrul. Nu mi-a trecut prin minte că o să mă pască asemenea nenoroc şi că n-o să fie nevoie să mă folosesc de topor! Mătuşă, înveleşte în

hainele mele pruncul ce l-am lepădat, fiindcă este carne şi sânge din mine şi din Zhenxing. Stai până o fi să vină şi el, să ne îngroape la un loc, pe mine şi pe fetiţa sa. Cât am fost sub soare, n-am avut parte să mi se zică mamă şi în castelul întunecos de sub pământ copiii spiritelor or să mă cheme doar doamnă! Tuşico, nu ştiu cum se face, dar mie mi se părea că mai am în pântiec un băiat, un flăcăiandru... Ah, nu plânge! Hai, mai dă-mi leacuri, că mare nevoie mai am de vlagă în trup. O să mă arunc singură în apă, nu vreau să pună labele pe mine şi să m-azvârle în smârc nişte oameni de nimic.

În momentele acestea dinaintea execuţiei, Splendida avea chipul alb ca un petec de hârtie. Pierduse mult sânge, părul îi cădea de-a valma, în neorânduială, o şuviţă intrându-i în gură.

Doi bărbaţi începură să tragă de ea. Splendida se smulse din mâinile lor şi căzu în genunchi; se ridică cu mare efort, se clătină puţin, dar reuşi să se ţină ferm pe picioare. Sub soarele fierbinte, căută să privească ţintă în faţă. Purta pantaloni albaştri şi bluză albă, iar albeaţa stranie a feţei avea o strălucire neobişnuită sub razele soarelui.

Îşi trecu o mână peste faţă, dar şuviţa de păr o ţinea

încă strâns în dinţi.

Cu un efort de care n-ai fi crezut-o în stare, se zbătu să ajungă lângă piatra din faţa mesei, arătându-se aşa cum era ea, aprigă, de neînduplecat. Câţiva tineri mai îndrăzneţi nu se putură abţine să nu strige:

— E grozavă!

— Tot Lăptuca rămâne!

— Zi o arie, să-ţi întăreşti inima!

Lumea se foi.

Şeful clanului parcă luase foc şi încercă să îngenuncheze mândria şi dârzenia acestei femei, după el, înrăite, care-şi pătase castitatea.

— Tu, care-ai adus stricăciune prestigiului neamului Kong, îţi ştii vina?

Cu faţa la smârcul murdar. Splendida rosti trist, dar foarte limpede:

— Numele meu este Yang, nu Kong.

Şeful de clan tresări şi-şi înălţă pumnul.

— Te-ai măritat în cadrul neamului Kong. Cât ai trăit ai făcut parte din neamul Kong şi până şi moartă ai să fii strigoi din familia Kong!

— Eu m-am măritat în neamul Yu, îi tăie batjocoritor vorba Splendida. Pe bărbatul meu îl cheamă Yu Zhenxing!

Şeful de clan nu ştiu ce să zică. Tuşi o vreme, încurcat. Atunci Kong Xian se năpusti înainte.

— Taci, târfă fără pic de ruşine! strigă, turbat. Nici acum în faţa morţii nu te potoleşti...

— Eu şi Yu Zhenxing ne-am căsătorit pe data de opt a lunii a unsprezecea din anul care s-a scurs. Am stat în lectică, aşa cum se cuvine, am bătut mătănii în faţa cerului şi pământului, am invitat oaspeţi la petrecere şi am devenit soţ şi soţie aşa cum se cere. Cum pot fi socotită târfă? De ce anume n-aş avea ruşine? De tulburare, chipul femeii se coloră puţin.

— Minciuni! Eşti nevasta fratelui meu mai mare... zbieră Kong Xian.

— Sunt deci cumnata ta, nu-i aşa? acceptă ea, râzând sarcastic. Onorabil cumnat, recunoaşte, de câte ori ai venit peste mine, încercând să mă batjocoreşti? Spune aici cât te-ai mai zbătut să te culci cu mine! L-aş întreba pe şeful clanului, vina asta trebuie sau nu să fie pedepsită?

Din mulţime se auziră râsete.

— Legaţi-i piatra! strigă Kong Xian, speriat. Iute! Înecaţi-o cât mai repede pe femeia asta...

O mină opri funia care urma să se încolăcească în jurul gâtului Splendidei. Oamenii amuţiră crispaţi. În clipa

următoare, înfioraţi de spaimă, ei văzură şi cine trăsese în lături funia. Aşteptau toţi îngroziţi, cu sufletul la gură...

16

Şi ea fusese arestată şi plimbată, cu copilul în braţe, pe străzile târgului. Fusese dusă sub escortă de aici până în capitala de judeţ. Fusese silită să se remărite. Purta aceeaşi bluză albăstrie, din pânză grosolană, ţesută de ea însăşi, şi pantaloni negri, spălaţi de atâtea ori că le ieşise culoarea, şi atât de purtaţi şi cârpiţi că ajunseseră să aibă petec peste petec. Dar ea se ţinea la fel de dreapta ca oricând, părul nu îi era cu nimic împodobit, şi-l strângea cât putea de tare în jurul capului. Era veşnic purpurie la faţă, sprâncenele îi erau uşor lăsate şi de pe braţ nu-i lipsea coşul, pe care îi plăcea aşa de mult să-l poarte.

Mulţi oameni din Târgul Familiei Kong o cunoşteau bine.

Cu mersul ei uşor, domoală, tăcută, nici nu fusese observată când apăruse acolo, în faţă. Se strecurase şi se înfipsese în locul spre care se îndreptau privirile tuturor, locul înspăimântător, crud, al morţii, chiar acolo lângă călăi! Tocmai de aceea câteva sute de perechi de ochi se holbau la ea, uitând-o cu totul pe Lăptuca. Chiar şi Kong Qingru care era ascuns după sălcii îşi întinsese nedumerit

capul şi rămăsese cu gura căscată, nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

Kong Xian, beteag de felul său de un ochi, o cântări de sus şi până jos prin ochelarii săi fumurii.

— Ce treabă ai tu aici, nevastă de pietrar? întrebă surprins.

Cu frânghia în mână, Piersica răspunse calm:

— Eu sunt de mult soţia Prostălăului. Ei, uite că treceam şi eu pe-aici şi, văzând ce se petrece, m-am gândit că nu strică să vă zic două vorbe.

— Mama ta... înjură Kong Xian şi merse spre ea, gata s-o alunge, dar brusc îşi opri paşii. În spatele femeii era un bărbat, Feng Prostălăul. Ţinea sub braţ o cobiliţa groasă, din lemn tare, şi se uita fix înainte, ca un sfinx, cu chipul golit de orice expresie.

Kong Xian se îndepărtă şi ridică braţul.

— Duceţi-o de aici! strigă, fioros.

— Am ceva de spus, repetă Piersica, ţinând încă frânghia în mină.

Sei câţiva călăi se năpustiră în faţă, dar rămaseră locului din pricina privirii fixe, prevestitoare de rele, a Prostălăului.

Splendida îşi reveni şi se agăţă de braţul Piersicii.

— Fugi, surioară, fugi! N-ai cum să mă scapi. Te înţeleg...

— Nu, n-am venit să te scap pe tine, ci fiindcă am într-adevăr ceva de spus, strigă tare Piersica, să fie auzită. Dumneata, Kong Xian ai pistol, apoi voi sunteţi atâţia aici. Cum s-o salvez? Vreau doar să vorbesc şi dacă o fi să n-am dreptate, uite, mulţimea asta să mă pedepsească fără milă şi să mă arunce împreună cu Lăptuca în smârcul ăla negru.

— Să vorbească!

— S-auzim! răsunară voci.

Splendida se agăţă de braţul Piersicii. Aceasta lăsă frânghia şi o prinse pe Splendida de mână, cu toată duioşia de care era în stare. Apoi, văzând că Kong Xian se întorsese şi privea spre salcia unde se găsea tatăl său, cerându-i încuviinţarea, ea nu mai aşteptă răspunsul, ci se îndreptă spre şeful clanului.

— Cel care este vinovat se supune obiceiului ce-l are clanul vostru şi noi, ceilalţi, nu ne băgăm. Numai că, venerabile, am auzit-o pe femeia asta zicând că s-a măritat în toată regula acum aproape un an. E adevărat, şi eu am văzut lectica.

Şeful clanului îşi lăsă capul pe spătarul jilţului şi nu

reacţionă în niciun fel.

— Prostii! Amândouă minţiţi! se repezi Kong Xian s-o împiedice să mai vorbească.

— Să zicem că minţim amândouă, se întoarse Piersica spre mulţime. Dar oare mint şi oamenii târgului, care se află de faţă?

— Eu am văzut, rosti încet un bărbat de vârstă mijlocie.

— Şi eu! strigă mai tare un tânăr.

— Lectica a dat de trei ori ocol târgului.

— A avut patru mese încărcate.

— Eu am fost la petrecere.

— Ba, Lăptuca ne-a şi cântat.

Oamenii prinseră să strige care mai de care. Atunci o voce groasă le acoperi pe celelalte.

— Au făcut-o chiar mai bine decât cu o peţitoare. Eu am pregătit bucatele şi am strigat ca, după obicei, să bată mătănii în faţa cerului, a pământului şi a... a tot! încheie el, ascunzând că atunci tinerii căsătoriţi se legaseră şi în faţa Partidului Comunist.

— Ou de broască ţestoasă! blestemă Kong Xian, furios.

— Lasă înjurăturile, că nu lămuresc nimic. De cum deschise iar Piersica gura, lumea se linişti. Şi l-aş mai întreba pe şeful clanului: femeia asta s-a măritat şi a locuit

cu omul ei sub acelaşi acoperiş, a rămas însărcinată cu el. Cum să fie ea târfă, una dintre-acelea care se ţin cu alţi bărbaţi?

Şeful clanului se făcu a nu fi auzit. Interveni Kong Xian:

— Remăritarea ei nu era îngăduită. Noi, clanul Kong, ne împotrivim acestui lucru. Oricine se recăsătoreşte păcătuieşte. Şi ea...

— Aşa, deci? strigă Piersica şi mai tare. Însă tatălui vostru, Excelenţei Sale licenţiatul, îi place să recăsătorească lumea. Nu el m-a dat după Prostălăul? Eu ţin şi acum în inima mea binele cel mare pe care mi l-a făcut. Oare n-am dreptate să-i fiu recunoscătoare?

Kong Xian amuţi, nemaiştiind ce să răspundă. Atunci intendentul se repezi în faţă.

— Ai dreptate, spuse. Dar atunci când Lăptuca s-a măritat, s-a legat prin act că dacă bărbatul îi moare n-o să se mai mărite şi are să se Păstreze văduvă până la moarte. De asta ce zici?

— Aşa, deci! se prefăcu Piersica a nu fi ştiut acest lucru.

Kong Xian şi Wan zâmbiră, satisfăcuţi.

— Mai ai ceva de spus? îi râse Kong Xian în nas şi uitându-se la femeia subţire, dar arătoasă şi plăcută din faţa sa, gândi: „Mama ta, o să îngraşi şi tu peştii, cu trupul

tău bine făcut!”

— Da, i-o întoarse Piersica. Nu înţeleg un lucru. Atunci când Lăptuca s-a remăritat, voi ce-aţi făcut? De ce aţi lăsat-o? Doar n-a făcut-o pe ascuns, ci în văzul lumii, cu lectică...

— Ai pocnit-o! Era în timpul răzmeriţei şi ai noştri, unii muriseră, alţii fugiseră, cui îi mi-ai păsa de aşa ceva? Tu, mama mă-tii, nu ştii, sau eşti nebună de-a binelea?!

— Ba pricep tot. Dacă şeful districtului a fugit şi el, şi nimeni din neam nu se mai afla în târg, ce să facă o biată văduvă? Dacă n-a avut stăpâni, s-o apere, cum să se ţină vădană? Nu spuneaţi că roşii, comuniştii folosesc în comun bunurile şi femeile? Ea n-o avea decât pe mătuşă-sa, femeie slabă ca şi ea, şi atunci ca să nu fie folosită în comun, s-a măritat cinstit cu un bărbat. După mine, nu numai că n-a greşit şi n-a ajuns târfă, dar a păstrat nepătat renumele neamului. N-a făcut foarte bine? Dacă nu se întâmpla să vie comuniştii, parcă s-ar mai fi căsătorit ea din nou? Vina nu-i a ei, ci a comuniştilor. De ce să fie ea pedepsită?

Mulţimea fu câştigată şi prinse să vuiască:

— Are dreptate!

— N-a greşit!

— A făcut bine.

— Drept e!

— E nevinovată!

— Venerabile! Rosteşte pedeapsa! începe... se repezi Kong Xian spre şeful clanului.

Bătrânul rămase însă impasibil. Atunci Kong Xian se năpusti spre cele două femei, dar Feng Prostălăul îi sări în faţă, ridicând cobiliţa.

— În golf! în golf! Amândouă să fie înecate! urlă Kong Xian.

— Aşa ceva nu se cade! Cum să fie omorâţi oameni nevinovaţi? se auzi un strigăt.

— Staţi! strigă licenţiatul Kong, venind spre ei. Tu, fata lui Zhang Al Treilea, eşti îndrăzneaţă şi bună de gură, recunoscu el, cu faţa numai zâmbet.

— Excelenţa Voastră! rosti ea, scoţând coşul de pe braţ şi apucându-l de toartă cu amândouă mâinile. M-am gândit că Lăptuca a fost nevasta fiului vostru şi dacă o termină rău, vorbele or să se abată asupra capului vostru... Eu am venit cu al meu la neamuri şi treceam pe aici... Nici nu ştiam...

— Ba e bine ce-ai făcut. Foarte bine, spuse tare licenţiatul.

— Mi-am dat eu seama că Excelenţa Voastră nu ştia cum stau lucrurile. Altfel n-ar fi îngăduit să se ajungă până aici, adăugă Piersica. Eu am cam încheiat-o cu ce-am t avut de zis. Dacă n-am dreptate, aruncaţi-mă în apă.

l împreună cu ea.

— Ai vorbit drept, spuse blând licenţiatul Kong. Sunt de aoord. Femeie, m-ai scos într-adevăr de la mare necaz... Kong Qingru se întoarse spre şeful clanului: Ce-i asta? îmi judeci o rudă apropiată fără să mă-ntrebi? Nevasta fiului meu a avut ochi să vadă departe şi n-a înşelat pe nimeni. Xian, intendente Wan! Eliberaţi-o! S-a măritat cu un om cinstit. Îmi place. Oameni buni, mâine o să merg din nou la pavilion, să urmăm festivitatea. Poftesc pe toată lumea să se bucure!

Piesa se jucase. După ce Kong şi ai săi se retraseră, lumea se învălmăşi. Unii oameni se îngrămădiră în jurul Lăptucăi, care se aşezase pe jos, răvăşită, alţii îi înconjurară pe Piersica şi pe Prostălău. Nimeni nu vorbea, doar îi priveau cu teamă şi mândrie, oftau şi se minunau că o întâmplare atât de nefastă, dureroasă şi dramatică, luase o întorsătură cu un sfârşit neaşteptat de fericit. Cei mai mulţi dintre spectatorii de mai înainte o porniseră însă spre sat, ţinând-o de-a lungul malului, întorcând capul din

când în când şi aruncând câte o privire înapoi. Spre sinistrul loc al morţii.

Prin toate câte trecuse, Lăptuca izbutise să-i câştige şi pe aceia care o dispreţuiau şi o urau înverşunat.

Piersica, Phoenix şi ai ei o sfătuiră să plece de îndată la fratele său, în Weihai, pentru a preîntâmpina vreo nouă cursă a licenţiatului. La rândul său, Piersica trebuia să fie atentă când avea să intre în Târgul Familiei Kong şi chiar doctorul Feng se cuvenea să se ferească de „bunătatea” licenţiatului.

În zona extrem-răsăriteană a provinciei Shandong, pronunţia nu era peste tot aceeaşi. Spre răsărit, între judeţele Wendeng, Muping, Haiyang şi oraşele Yantai şi Weihai erau oarecare diferenţe, dar atât de mici că un ndspecialist nu făcea deosebire. Dar spre apus, în Caiyang, Pingdu şi alte patru judeţe, deosebirile erau atât de evidente, încât de cum deschideai gura erai depistat că nu aparţineai acelui loc. De aceea, oamenii Comitetului special, care se aflau în răsărit, lucrau greu în ţinuturile de apus, deoarece erau descoperiţi uşor. La ţară te puteai rătăci lesne, şi cei veniţi din afară doar dacă întrebau de drum şi erau recunoscuţi ca străini.

De curând, apăruseră certe indicii să noul secretar, Liqi,

era avut în vedere de autorităţi. Gândindu-se la securitatea lui, oamenii socotiseră că în aceste condiţii neprielnice, ţinând de particularităţile de pronunţie ale limbii, cel mai bun lucru era ca să se aşeze în Yantai. Acolo exista şi o bază destul de bună şi astfel hotărârea de a se muta în oraş fu ca şi luată. Ca atare, Liqi, Gao Yushan, câţiva activişti şi maşina de imprimat apucară calea Yantaiului.

Liqi se stabili pe strada Taikang, la numărul 18. Oficial, era profesor la Şcoala pregătitoare de limba engleză. Dar eforturile sale se îndreptară spre îndrumarea luptei din fiecare judeţ; mergea în port, în fabrici şi în şcoli, făcea studii sociale şi, cu excepţia nopţilor, când dormea acasă ca tot omul, în restul timpului de puţine ori era de găsit.

Gao Yushan şi ceilalţi locuiau în alte părţi.

Într-o seară de toamnă târzie, când ultimele raze de soare parcă aprinseseră farul din Yantai, Crizantema şi tatăl ei, Zhang Al Treilea, călare pe măgarul lui negru, intrară pentru a doua oară în Yantai. Crizantema era omul de legătură între partizanii din Floarea de Piersic şi conducere. Venea să raporteze despre acţiunile acestora şi să primească noi instrucţiuni.

La Yantai fiica* şi tatăl o întâlniră pe Cui Suxiang,

Aroma, care îi duse într-o cameră pe jumătate ocupată de un pat. Casa şi curtea erau foarte liniştite.

Aroma se interesă de vechii săi tovarăşi de luptă.

— Şi fratele Kong Juren?

— Mai bine, e mult mai disciplinat ca înainte. I-a promis mamei că nu se mai angajează în acţiuni individuale. Dar cine ştie?

— Frumoasa?

— Ar trebui să-i spuneţi tovarăşa Frumoasa!

— Bravo!

— Dar Zhenhai?

— Şi-a antrenat oamenii atât de bine, că totul merge strună la ei. Nu mai e ca înainte, pornit să se bată oricum...

Uşa se deschise cu un scârţâit şi un tânăr subţire şi înalt îşi făcu apariţia. Crizantema se înroşi fără să vrea. Atunci femeia îi lăsă singuri.

Gao Yushui se aşeză pe taburetul din faţa cuptorului, pe a cărui margine stătea verişoara sa, cu picioarele atârnate în jos. Lampa, dată mică, abia îşi răsfrângea lumina asupra lor. Distanţa dintre ei era mică şi Yushui se uita de aproape la fată.

— Nu mă recunoşti, de te uiţi aşa la mine? întrebă ea,

ruşinată.

— Nu. Eu... Tânărul se ridică, neliniştit. Mă uitam că parcă te-ai mai rotunjit la faţă şi te-ai şi albit...

— Nu vezi bine, râse ea. Cu o noapte înainte de a veni, mama mi-a zis că sunt slabă şi topită de oboseală, tot alergând de colo-colo. Tu mă priveşti la lumina lămpii, şi ea ţi-a luat ochii. Oh, uitasem. Mama ta ţi-a trimis haine şi de-ale gurii.

— Foarte mulţumesc! El îşi înălţă umerii, să pară cât mai drept.

— Mulţumeşte-i mamei tale. De ce mie?

— Ba ţie, ei nu e nevoie să-i mulţumesc, spuse el, sincer.

— Şi eu îţi sunt soră. Uite, ţi-am adus...

— Nu te grăbi. Îl aştept pe tovarăşul Liqi, să-i raportez ceva.

— Aha! Şi eu care credeam că ai venit să mă vezi pe mine, rosti ea.

— Am auzit că ai sosit şi, după lecţii, am alergat numaidecât încoace, mărturisi el. Nu ştiam că iar apare ceva.

— Dar stai jos!

Yushui se aşează cuminte, ca în clasă, la recomandarea

unui profesor.

— Ia zi, cum îmi spui? îl întrebă ea, zâmbind.

— Surioară.

— Mai gândeşte-te.

— Tovarăşa verişoară! îşi dădu el seama.

— Ei, şi eu când o să-ţi spun tovarăşe văr?

— Nu când, ci poţi să-mi şi spui.

— Adevărat? Ea îi puse mâna pe umăr. Când ai intrat?

— Luna trecută.

— În ce zi?

— Pe treizeci septembrie 1936, ora opt seara, în Yantai, pe Taikang nr. 18.

— Eu ceva mai devreme.

— Când?

— În luna a opta, pe cincisprezece, seara, la lumina lunii, când abia urcasem pe vârful Munţilor Răsăriteni.

— Ah! Yushui zvâcni în sus, îi apucă mâna stângă cu dreapta sa şi spuse emoţionat: Ce bine, ce potrivească! În aceeaşi zi, la aceeaşi oră. Nemaipomenit!

— Ziceai că în luna a noua...

— Am zis luna septembrie, după calendarul solar. De fapt, era mijlocul lunii a opta, de Sărbătoarea Mijlocului Toamnei. Tu în Floarea de Piersic şi eu în Yantai am

devenit în acelaşi timp comunişti.

— Minunat! Nici dacă ne-am fi gândit... Ea îl prinse bine de umăr şi îl trase spre ea, strângându-l la Piept. Palma ei stingă asudase de strânsoarea mâinii lui. Două inimi tinere pluteau într-un tărâm al emoţiei şi fericirii. Se aşezară genunchi lângă genunchi, cu trupurile aplecate înainte, unul spre celălalt, cu feţele aproape atingându-se şi vorbindu-şi cu căldură.

La un moment dat, aducând vorba despre meritele fetei şi ale familiei ei, Gao Yushui întrebă de ce Cumătră A Treia nu intrase în partid.

— Mama? Păi ea nici nume personal nu are, dar să intre în partid! Ea e fericită că e mama a trei fete comuniste şi soacra a trei gineri comunişti.

Yushui se gândi şi întrebă mirat:

— Trei fete, da, le ştiu, dar dintre gineri lipseşte unul. Verişoară, tu ai pe cineva?

— Eşti orb de-a binelea! Pe cine să am? izbucni Crizantema şi se întoarse cu faţa spre perete.

Yushui se ridică a nu ştiu câta oară.

— Iartă-mă, surioară Crizantema. Nu fi supărată pe mine. Nu se cuvenea să întreb. Eu...

— Ce să nu întrebi? Nu trebuia să gândeşti în felul ăsta!

Zhang Al Treilea, care dormea pe pat, fu trezit de vorbele lor răstite. Se sculă şi tăifăsuiră îndelung, în aşteptarea lui Liqi care însă nu mai veni.

...A doua zi, Liqi îi înştiinţă că din anumite motive Crizantema rămânea să acţioneze în Yantai.

Îmbrăcaţi ca nişte mărunţi negustori de sare, partizanii se împărţiră în cinci grupuri şi, după ce străbătură câte patruzeci-cincizeci de *li,* pe la prânz ajunseseră în faţa Direcţiei sării, amestecându-se printre oamenii sosiţi acolo să cumpere sare. În jurul clădirii erau maldăre de sare şi, noaptea, lângă fiecare maldăr era instalat câte un post de pază. De aceea, în timpul nopţii, partizanii nu se puteau apropia un pas.

La prânz însă, mulţimea venită din toate părţile să se aprovizioneze cu sare era mai numeroasă ca ori cinci, iar soldaţii se retrăgeau să mănânce, astfel că ziua încercuirea se putea face ceva mai lesne. Desigur, erau şi riscuri Daimai presus de toate era consemnul: pe cât posibil să nu tragă...

În faţa porţii Direcţiei sării se strânseseră vreo sută de oameni. Toţi aşteptau să ia bonuri, urmând să primească şi să ducă sarea în cărucioare, pe spinarea măgarilor, în saci atârnaţi de cobiliţe sau în căruţe mari, dar acestea din

urmă nu erau decât trei sau patru. Un poliţist slab, cu arma la spate, stătea de pază şi nu le dădea oamenilor drumul să treacă decât în schimbul unei sume de bani.

Yu Zhenhai se aşezase la pândă la piciorul zidului, spre colţ, iscodind împrejurimile. După ce văzu că toate santinelele intraseră pe poartă, făcu un semn cu capul spre Liu Baoehuan, care era cel mai aproape. Baoehuan se duse în faţa porţii.

— Venerabile, îi spuse poliţistului, sunt venit de departe şi te-aş ruga să mă ajuţi... Lasă-mă să intru şi eu, să iau mai iute bonuri pentru sare, să am vreme să ajung acasă până se face seară.

Poliţistul cel slab îl măsură cu privirea, dispreţuitor.

— Dă-te la o parte! Bani ai?

Liu Baochuan arătă pumnul. Poliţistul întinse mâna să primească bacşişul şi în aceeaşi clipă Baochuan îl trase cu putere spre el şi-l lovi cu sete. Cu un icnet jalnic, poliţistul se chirci la pământ.

Mulţimea privea speriată, dar partizanii deja scoseseră puştile la iveală şi se năpustiră în curte, îi arestară pe toţi cei din clădire, funcţionari şi poliţişti şi-i strânseră în încăperea centrală. Vocile lor se auzeau peste tot:

— Suntem comunişti!

— Aruncaţi armele şi nu vă ucidem!

— Partizanii se poartă bine cu prizonierii!

Yu Zhenhai făcu un pas înainte, cu gândul să strângă armele, când auzi o împuşcătură ca un şuier, şi încă una, şi simţi o arsură în spate: trăsese de afară un poliţist gras, şef de grupă, cu care Yu Zhenhai se mai întâlnise. Se pregătea să tragă al treilea glonţ în bărbatul vânjos care nu se lăsa doborât, când primi în cap o lovitură de cobiliţă şi căzu în iarbă, ca un câine mort. De cum îl doborî pe poliţist, Cincizeci se avântă în cameră; Yu Zhenhai stătea nemişcat, cu arma îndreptată spre duşman. Abia atunci, văzându-l, Yu Zhenhai scăpă pistolul din mână şi căzu lat, având în corp două gloanţe.

Baotian îi opri rănitului scurgerea de sânge, li pansă rănile şi îi încinse cât mai strâns mijlocul. Zhenhai se ridică.

— Bine, spuse. Nu-i nimic. Să curăţim tot. Nu putem întârzia multă vreme.

Îi băgară pe cei douăzeci şi unu de prizonieri în trei camere. Le aduseră la cunoştinţă cerinţele partizanilor, le spuseră că nu e bine să se vândă celor bogaţi şi îi avertizară să nu-şi mai bată joc de cei săraci. La sfârşit, îi încuiară acolo.

Baochuan pătrunse cu câţiva partizani la seifuri. Cum nu găsiseră cheile, abia deschiseră unul. Neavând vreme, la celelalte două renunţară.

Împărţiră manifeste mulţimii care se afla acolo pentru sare. În ele era condamnat guvernul vinovat de vânzarea ţării şi de războiul civil, de numeroasele biruri grele cu care împovărase poporul, de viaţa oprimată, aspră, plină de neajunsuri a acestuia. Nu lipsea chemarea, adresată celor săraci, de a se ridica la luptă, alături de Partidul Comunist, urmind drumul revoluţiei şi al eliberării.

— Venerabili compatrioţi! declară Baotian. Suntem detaşamentul de partizani condus de Partidul Comunist Chinez; luptăm cu reacţiunea, să înlăturăm asuprirea. Vrem să salvăm China şi să învingem Japonia! Luaţi sare, luaţi câtă puteţi şi întoarceţi-vă în satele voastre. Daţi sare tuturor consătenilor. Noi am ars bonurile de sare, fiindcă sarea a fost strânsă cu sudoarea voastră, a celor mulţi.

La început, dezorientaţi, oamenii erau pe punctul de a se împrăştia. Dar auzind că ei sunt partizani, se bucurară. Apoi văzură cu ochii lor cum flăcările mistuiră grămada de bonuri de sare. Îndemnul de a lua sare câtă vor şi câtă pot fu întâmpinat cu o explozie de entuziasm. Asemenea roiurilor de albine, năvăliră asupra movilelor de sare. Erau

prea însufleţiţi, prea încordaţi, prea grăbiţi şi prea tulburaţi. Unii luară cât le trebuia şi plecară. Alţii se încărcară cu mult. Unii mai veniră o dată. Tot drumul era alb de-atâta sare risipită.

— Nu vă grăbiţi! le spuneau partizanii, ajutându-i pe oameni să-şi aşeze poverile cu sare. Pe poliţişti i-am aranjat, n-au cum să se ia după voi...

Apoi Yu Zhenhai şi ai lui porniră la drum întins, oprindu-se abia după aproape douăzeci de Zi, pentru a se odihni şi a face bilanţul. Pe cele două părţi ale drumului se ridicau munţi, iar căile de acces aveau posturi de pază. Capturaseră douăzeci şi trei de puşti, mai bine de o mie de gloanţe, treisprezece săbii, paisprezece baionete, o sută nouă *yuani* şi treisprezece biciclete. Armele le trebuiau. Ce îi îngreuna aveau să ascundă. Banii îi trimiteau la centru, pentru cumpărarea de medicamente, de materiale de propagandă şi toate celelalte. Dar bicicletele? Fiecare avea altă părere. Până la urmă le sfărâmară, deşi unora le venea greu.

— Astea-s nimic! spuse Baochuan. Când revoluţia noastră se va întinde, vom lupta pe maşini...

Zhenhai îi ordonă lui Baotian să facă un ocol pe la colibă. El avea să ducă banii în Yantai. Baotian n-ar fi vrut

să-l lase singur, ştia că pierduse mult sânge şi era alb la faţă, însă Zhenhai nici nu vru s-audă.

Dacă Yu Zhenhai, şeful detaşamentului, ar fi bănuit numai ce soartă tristă îi aştepta pe camarazii săi, el nu s-ar fi despărţit atunci de ei.

Coliba era situată pe un munte înalt cât o măgură, veghind singuratic pe malul mării. Acesta nu era nici pe departe atât de frumos, cu forme felurite şi cu stânci bizare, ca munţii de prin alte părţi, ci era ion pisc mai lăţit, stâncos, neted ca-n palmă. Ca şi pe Kunyu, pe el nu creşteau decât pini pitici, ierburi şi flori sălbatice. În vâri se afla un mic templu, cu faţa spre ocean. Coliba se afla undeva mai spre poate. La miazăzi de ea trecea un izvor, ce susura pierzându-se în mare.

La miazănoapte era o întindere pe care fusese cultivat porumb, dar el se recoltase şi în locul lui rămăseseră icicolo doar snopii de coceni.

În ziua următoare atacului de la Direcţia sării, fata maestrului Jiang şi un băiat de treisprezece ani le aduse partizanilor de la colibă mâncare: turtă cu brânză de soia şi ridichi sărate. Hrana era suficientă pentru o zi.

La întoarcere, copilul fu prins şi, schingiuit, recunoscu că fusese cu de-ale gurii la nişte oameni pe care nu-i

cunoştea. Fata maestrului rămăsese cu Baochuan, doar se iubeau de copii.

Când soarele se înălţase pe cer, cam de un stat de om, două-trei sute de soldaţi înconjuraseră muntele pe la miazănoapte şi apus. Veniseră trupele din districtul cel mai apropiat, poliţiştii şi jandarmii din sate. Uniformele le erau diferite, armele, însă, la fel.

Partizanii încercară să iasă din încercuire, îndreptându-se spre câmpul din spatele colibei. Baochuan îi acoperi, aşteptând ca ei să se piardă prin snopii de porumb şi de sorg, apoi se ridică, să-i ajungă din urmă, dar fu rănit.

— Mama voastră! înjură, lăsându-se în jos.

Baotian alergă lângă el.

— Ce ai?

— M-au lovit... Dădu să se scoale, dar căzu iar jos. Chircindu-se la pământ. Frate bun, du-te cu detaşamentul. Te apăr eu! spuse.

— Te duc în spate! Baotian se aplecă să-l ia.

Liu Baoehuan se aşeză în capul oaselor, împingându-şi fratele cu mâna:

— Fugi, e târziu. Or să apară şi dinspre nord-vest şi atunci nu mai scapă nimeni.

— Cum să te las, frate bun?

— Nu fi prost! Baoehuan îi respinse mâna. Ce e mai important? Revoluţia sau un biet frate! aproape că strigă, furios.

Fata lui Jiang se înapoie şi ea de pe porumbişte.

— Te ajut eu, se repezi ea.

— Du-te! Nimeni nu-mi mai e de vreun folos.

— Prindeţi-l de viu, ticălosul! se auziră urletele soldaţilor.

Ţinându-se cu mâna stângă de burtă, Baoehuan apucă pistolul-mitralieră, se ridică brusc şi întorcându-se spre urmăritori prinse să tragă cu furie.

— Baoehuan! strigară mai mulţi partizani.

El întoarse capul şi zbieră, ca turbat:

— Vreţi să cădeţi prizonieri? Să murim toţi?

— Baoehuan! strigă fata, târându-se după el.

Baoehuan trase două focuri pe deasupra capului ei, urlând:

— Cine se ia după mine, îl omor!

— Prieteni! Să încercăm o străpungere spre nord-vest. Gata! strigă Baotian, şi ochii îi jucau scăldaţi în lacrimi.

...Baoehuan trăgea cu sete şi fiecare glonţ al lui îşi atingea ţinta. Când îi văzu pe ai săi depărtându-se, pe faţa lui plină de sudoare şi de praf răsări un zâmbet. „Ah!”

scrâşni de durere şi în clipa aceea constată că în încărcător nu mai avea gloanţe. Privi spre urmăritorii lor, care erau trântiţi la pământ şi apoi la marea care se deschidea largă, nesfârşită, sub picioarele sale.

— Nici mort nu mă las!

Brusc, o porni în fugă spre mare. Când ajunse în păpurişul de pe ţărm, se prăbuşi. Pierduse o groază de sânge, iar faţa îi era albă ca varul. Bana îl săgeta cu nişte dureri insuportabile. Închise ochii. Apoi simţi că cineva trăgea de zor de el.

Auzi plânset.

— Baochuan! Baochuan!

Se forţă să deschidă ochii. Săltă capul.

— Tu! spuse, speriat.

— Eu.

— N-ai plecat?

— M-am ţinut după tine.

— Eu o să mor.

— Ştiu.

— Şi tu?

— Nu te părăsesc.

— Fetiţo!

— Baochuan!

Ea îl prinse în braţe. Sângele şiroia din el, înroşindu-i bluza şi pantalonii, pătrunzând-o până la piele. Vru să-l panseze, dar el îi dădu mâna în lături. Nu voia s-o sperie. Ea îl sărută plângând.

Stătea în braţele fetei, cu ochii la duşmanii care alergau înspre ei.

Gloanţele zburau ca ploaia pe deasupra capetelor tinerilor, retezând stuful. Dar ei nu le luau în seamă, se purtau ca doi îndrăgostiţi aflaţi singuri, – într-un parc, strâns lipiţi unul de celălalt...

Baochuan nu-i pierdea însă din vedere pe urmăritori. Cu puterea pe care ţi-o dă dragostea, folosind rezerva de gloanţe a fetei, cum se ivea capul unuia dintre ei, un glonţ şi ţâşnea într-acolo...

În cele din urmă i se terminară şi gloanţele acestea. Acum soarele cobora” spre asfinţit. Razele lui îşi pierduseră din putere, plutind calm pe deasupra stufărişului, a plajei, a apei mării. Baochuan căută cu durere la armă.

— Nu mai eşti bună de nimic, dar ai fost prea destul f spuse.

Ea îi luă pistolul. Ridică de jos o puşcă la care era fixată baioneta.

— De unde-o ai? se sperie el.

— Am smuls-o de lângă un ticălos mort. Din păcate, n-avem gloanţe s-o folosim.

— Ba e bună! Ochii lui sticliră. Scoase de la piept o bucată de pânză roşie.

Ea o despături. Culoarea iniţială se cam şterse, dar fusese împrospătată de sângele lui de bărbat tânăr. Era o flamură din timpul primei revolte. Înţelese din privirile lui ce avea de făcut şi legă steagul de baionetă. Apoi îşi prinse arma la spate, ca luptătorii şi sprijinindu-l de pieptul ei, îi şopti la ureche.

— Să mergem!

— Bine.

Ţinându-l strâns în braţe, ea ieşi dintre trestii, apucând-o pe nisipul plajei.

— În câte locuri n-am fost la mare şi uite că n-am întâlnit un mal atât de alb, spuse el.

— Aşa se şi numeşte, Plaja Albă.

— Asta-i numele satului de mai jos.

— De-aici şi-a luat şi satul numele. Nu crezi?

— Nu ştiu. Să învingem şi ne vom întoarce să întrebăm.

— Pe cine?

— Pe regele dragon.

Înaintau încet, parcă s-ar fi plimbat şi n-ar fi avut în spatele lor atâtea puşti care să le pună capăt vieţii. Priveau ţintă înaintea lor, fără să-şi vorbească, cu inimile la fel de dârze. Intrară în mare. Valurile, întunecate, ca un codru adânc, mari, vijelioase, zgomotoase, năvăleau peste ei, gata să-i frângă. Steagul prins la baionetă se zbătea plesnind aerul. Ea se strânse mai lângă el.

— Ţi-e frică? întrebă Baoehuan.

— Ţie?

— Aştept ca regele dragon să trimită o zeiţă în calea noastră.

— Şi cu la fel.

— Gândul mi-e la doi oameni, spuse el.

— La tata şi mama?

— La Liqi şi fratele Zhenhai. Când oameni asemenea lor au să fie tot mai mulţi, cei săraci vor învinge, iar părinţii mei vor putea să moară liniştiţi, că are cine să-i îngroape!

— Şi eu tot la doi oameni mă gândesc.

— La cine?

— La Piersica şi la micuţa Crizantema.

— Da!

— Nevasta lui Zhenhai n-are pereche. Când toţi vor ajunge ca ea, noroiul pământului o să se prefacă în zahăr.

Crizantema e cea mai frumoasă fată din Muntele Kunyu. Ne-am dat întâlnire, după victorie, pe Vârful Crizantemelor.

— Ce să căutaţi acolo?

— Să cântăm, să culegem flori.

— Ştiai că e comunistă?

— E mai mică, dar mai puternică decât mine.

— Tu eşti...

Răsună o împuşcătură. Baochuan se dezechilibră. Tânăra fată îl cuprinse în braţe, înaintând tot mai adânc în mare.

Sângele lui roşu aşternuse cărare peste nisipul cel alb şi curat.

Haita de urmăritori era turbată de furie că nu reuşise să pună mâna pe cei câţiva partizani şi că mulţi dintre oamenii lor căzuseră, morţi sau răniţi. Acum le scăpa printre degete şi partizanul acesta, curajos până la nebunie, singurul care se ţinuse la numai câţiva paşi de ei, şi tânăra aceea zănatecă ce se vârâse de bunăvoie în plasă. Îi priviseră cum o porniseră pe plajă, bucuroşi că aveau să-i prindă de vii, să-i interogheze şi să afle de la ei informaţiile ce le trebuiau. Cum să le treacă prin gând că perechea aceea trăsnită avea să se ducă neînduplecată

chiar în mare? Brusc se făcu lumină şi în minţile lor. Abia acum îşi dădură seama că cei doi nu mai aveau gloanţe. Se repeziră înainte, vociferând, dar deasupra tuturor se auzi un glas:

— Ticăloşilor! Aţi fi vrut capul meu, să-l înfigeţi deasupra zidului din oraş. Ehei, nu vă mai faceţi visuri!

Niciun fir de păr n-o să-mi clintiţi din loc! strigă Baoehuan, punând în aceste cuvinte toată vlaga care-i mai rămăsese şi, smulgându-se de la pieptul fetei, se aruncă în apa mării.

Ea îl prinse din nou în braţe şi, încordându-şi trupul subţire, dar oţelit de antrenamentele „la care luase parte de mică, înaintă cât putu mai repede. Valurile o izbeau, mugind, împingând-o fără milă, înapoi spre mal. Dar ea se încăpăţâna şi mai tare, se lupta cu valurile potrivnice, despicându-le aprigă, ca să se piardă în necuprinderea mării, de parcă acolo îi aştepta o viaţă nouă, un palat al fericirii, nenumărate mâini afectuoase, fierbinţi, care să-i întâmpine îmbrăţişându-i...

La asfinţit, jumătate de cer se împurpură de privirea de pe urmă a soarelui; lumina lui roşiatică se dispersa, irizând culorile păpurişului îmbibat de sânge, aprinzând totodată şi dârele roşii din nisipul alb al plajei şi steagul recolorat în

întregime de sângele vărsat de cei doi tineri, flamură rămasă să plutească deasupra valurilor, undeva spre infinit.

17

Chiar dacă statura şi tăria lui fizică şi spirituală le întreceau pe acelea ale unui om obişnuit, Zhenhai era la urma Urmei făcut din carne şi oase şi atunci când cele două gloanţe îi pătrunseseră în trup i se rupsese şi-o claviculă. Cu atâta sânge pierdut, un altul ar fi fost pus la pământ, însă el se ţinu pe picioare şi nu părăsi lupta, apoi stabili cum să acţioneze în continuare detaşamentul, luă cu el banii şi plecă spre Yantai să-şi îndeplinească misiunea. Pansat, îşi mai recăpătase din putere. Se îndepărtase de drumul mare şi se târâse spre miazănoapte, ţinând-o de-a lungul râului, printre copaci, peste dealuri şi câmpii. Străbătu cincizeci şi ceva de îi pe întuneric şi când ajunse într-un sat din mijlocul judeţului Muping aproape căzu în braţele omului care-i deschisese poarta.

Acolo locuiau doi bătrâni. Fiul acestora şi alţi şase comunişti din sat fuseseră pârâţi că participaseră la răzmeriţa din iarnă şi capetele lor fuseseră înfipte, fiecare,

în câte o ţeapă, pe zidul târgului apropiat. Bătrânii îl plânseseră mai-mai să orbească de tot!

Îndată ce i se deschise, Yu Zhenhai fu dus în casă şi întins pe pat. Mijlocul îl fulgera cu dureri cumplite, picioarele îi amorţiseră şi, de pe faţă, stropi de sudoare rece, mari cât bobul de soia, îi picurau pe rogojina patului. Bătrânilor li se frângea inima, neliniştiţi, neştiind ce să facă.

— Ce-o fi păţit? Ce nenorocire, plângea femeia. Ca şi băiatul meu, uite...

— Uite, uite! Ce ai? o zori moşul. Omul are viaţă în el şi tu te pui să-l boceşti ca pe mort. Mai bine încălzeşte apă şi fă ceva de-ale gurii. Băiatul e topit de foame, de oboseală...

După ce se odihni şi sorbi puţină apă căutduţă, Zhenhai se mai linişti şi putu să se ridice în capul oaselor. Cei doi se uitau la el cu bucurie.

— Vă e greu, dar nu vă lăsaţi zdrobiţi de durere, rosti Zhenhai. Ţineţi-vă întregi. Sângele fiului vostru n-a curs degeaba. Noul nostru conducător a notat într-un carnet numele tuturor celor care s-au jertfit pentru revoluţie. El spune că n-o să-i uităm în veri, ci o să-i răzbunăm şi pentru binele neamurilor lor vom doborî munţii şi vom

întoarce râurile!

— Vezi, vezi? Ţi-am zis eu că băiatul a murit pentru ca noi s-o ducem mai bine. Şi tu plângi... o dojeni bătrânul pe femeie, ştergându-şi ochii cu mâneca hainei.

Zhenhai le vorbi despre victoriile partizanilor. Bătrâna îşi duse poala jachetei la ochi.

— Vezi, vezi? Iar...

— Ce iar? De bucurie!

Yu Zhenhai le spuse că se duce în Yantai. Bătrânul înţelese, iar baba se apucă să coacă nişte mălai cu dovleac. Nu aveau în casă niciun pumn de făină. La miezul nopţii, când să-l trezească şi să-şi pornească musafirul la drum, moşul îl găsi chircit pe cuptor, scoţând din când în când icnete de durere.

Yu Zhenhai ar fi vrut să nu ia în seamă chinurile rănilor, dar acestea nu-l slăbeau deloc. Bătrânul spălă rana, puse nişte leacuri şi o legă iar cu o pânză tare, aspră.

— Copile, vorbi el, îngrijorat, am pus ceva ca să oprească sângele, dar gloanţele sunt acolo şi oasele de-or fi plesnit, nu s-au lipit încă. Cu o rană ca asta, trebuie să zaci cuminte o sută de zile. Cum să te încumeţi la drum până-n Yantai?

Zhenhai îi spuse că lucrurile erau presante.

— Orice-ar fi, două zile stai aici, să se închidă rana cât de cât.

Şi nici gând să-l mai lase să plece. Bătrâna căută nişte haine de-ale fiului său şi îi schimbă cămaşa pătată de sânge. Zhenhai îşi simţea capul greu şi picioarele moi... Auzea şuierul vântului prin stuful care acoperea casa şi deodată îi apăru în faţa ochilor vârful Taibo din Masivul Kunyu acoperit de un strat de zăpadă. Venise iama. Vremea se răcorise mult. Iar cei din comitetul special din Yantai, Liqi, Gao Yushan şi ceilalţi nu aveau de mâncare îndeajuns, erau rău îmbrăcaţi dormeau la cele mai proaste hanuri şi n-aveau bani să cumpere hârtia necesară pentru manifeste. Dar el sosise cu cei o sută nouă *yuani,* şi acum puteau să soarbă câte-o supă fierbinte, să-şi cumpere pâine şi să se cufunde într-un somn dulce, lângă soba încălzită. Ah, cerul e plin de fulgi de nea? Nu, nu se poate! Zăpada e albă, iar fulgii ăştia sunt roşii, verzi, violeţi. Da, flăcău bun, sunt afişe.

Se trezi brusc şi îşi dădu seama că visase. Dar, nu, nu era vis. Dacă ducea banii, toate acestea deveneau adevărate. Se ridică, se încălţă şi trecu dincolo, unde era vatra. Cineva stătea în prag.

— Dormi liniştit. Al meu e plecat, spuse bătrâna,

ridicându-se.

Chiar atunci, poarta se deschise fără zgomot şi bătrânul pătrunse în curte. Încuie bine poarta şi intră în casă, în mână cu o seceră.

— N-am cum să mai rămân, unchiule, îi spuse Zhenhai. Altfel mă îmbolnăvesc grijile şi poate fi mai rău.

Bătrânul întâi se sperie, apoi rosti:

— Pleacă, nu te opresc. Aveam de gând să mă duc mâine în Târgul Familiei Kong, să-i cer o reţetă domnului Feng...

Îl petrecu până la marginea satului, ţinându-l de mână, ca pe un copil.

— Fii cu grijă la drum, copile! Şi daţi şi voi mai des pe la noi. Nu vă faceţi gânduri că fiul meu nu mai e, noi suntem aici!

Fără să aştepte răspuns, bătrânul îşi luă căciula de pe cap şi o schimbă cu aceea ruptă a tânărului, apoi se îndepărtă.

Drumul de o zi şi ceva îi luă lui Yu Zhenhai patru zile încheiate. Şi ce zile! În prima zi mai putu strânge din dinţi şi făcu, înghiţindu-şi durerea, şaizeci de Zi. Dar cât de greu i se mai păru pietrarului Yu calea, lui, cel care bătea drumurile de ani de zile şi era obişnuit să meargă cu paşi

mari şi repezi. Noaptea şi-o petrecu într-o mirişte, lângă un sat, Muntele Auriu, nu departe de zidurile oraşului Muping. Când se lumină de ziuă, se aşternu din nou la drum. Până în Yantai nu trecu pe la niciun punct de legătură, fiindcă nu intrau în sfera lui de acţiune şi se temea să nu cadă în vreo capcană. Preferă. Să doarmă pe câmp. Sigur că ar fi putut să tragă pe la câte un han, nu l-ar fi costat cine ştie ce, dar până şi un bănuţ de aramă i se părea a fi o cheltuială pe care putea s-o evite.

În cea de-a patra zi, înainte de prânz, ajunse la răsărit de Yantai. Văzând vapoarele în rada portului, prinse mai multă inimă şi chiar se înveseli. Până la urmă sosise. O să se vadă cu ai săi, le va da banii şi gata.

În clipa aceasta, rănile din spate parcă nu-l mai chinuiau atât de tare. Grăbi paşii. La un moment dat, zări în faţă un grup de oameni. Când se uită mai cu luare-aminte, constată că, la intrarea în oraş, trei poliţişti supravegheau călătorii. Se opri. Mai înainte nu se întâmplase una ca asta. Apoi poliţiştii nu dădeau atenţie atât oamenilor, cât bagajelor pe care ei le purtau. Scoase punga cu bani din traista cu merinde. Şi o vârî în sân. Un ţăran cu două colivii cu cocoşi trecu pe lângă el.

— Unde mergi, frate? îl întrebă.

— În lumea mare.

— Şi eu, dar nu ştiu drumul.

— Hai cu mine...

Trecu cu bine de postul de control. Lângă o fântână, se despărţi de omul cu coliviile şi se opri să bea apă. Ca şi altă dată, îl căută pe ucenicul pielar, Yu Al Doilea, din sat cu el. La atelier, un muncitor care tocmai tăbăcea o piele, îi răspunse că Yu nu era acolo.

— Îl cauţi pe Yu Al Doilea? se apropie patronul, cu faţa toată numai zâmbet şi măsurându-l fără încetare. Eşti consătean cu el. Ai venit şi luna trecută, te recunosc. Intră. Hai, vino înăuntru, să bei un ceai şi să tragi o pipă.

Yu Zhenhai îl urmă şi se aşeză pe un taburet, lăsându-şi jos traista de pe umăr. Patronul o luă şi o puse pe pat, apoi îi turnă ceai şi-i pregăti o pipă. Yu Zhenhai nu fuma, i se părea că-i usucă şi-i amărăşte gura. Sorbi ceaiul fără culoare şi fără gust, făcut din frunze ce mai fuseseră folosite o dată, şi apoi din nou uscate şi prăjite.

— Ce-i cu Y.u? întrebă Zhenhai.

— Stai liniştit, îi spuse patronul, care ieşise puţin şi se înapoiase. L-am zis unui flăcău să vină cu ceva de mâncare. Yu Al Doilea e dus până la munte, cu căruţa, să ia nişte piei. O să fie aici după prânz. Mi-a şi lăsat vorbă:

„De mă caută cineva din sat, mi-a spus, să mă aştepte”. Mă gândesc că tu ai fi, dacă nu... Serveşte, bea ceai. Sunt frunze bune, de la miazăzi, noi nu bem deăsta, dar acum ne eşti oaspete de seamă...

Patronul cel grăsan trăgea mereu cu ochiul pe fereastră, neliniştit. La început, Yu Zhenhai nu observase, abia pe urmă îşi dăduse seama.

— Patroane, poate ai treburi. Vezi-ţi de ele, eu aştept aici.

— Bine şi-aşa, încuviinţă patronul. Lipsesc puţin, mă duc... Să nu pleci! Yu Al Doilea e om cinstit, lucrează cu sârg. Eşti din sat cu el, de-aici, din împrejurimi.

se cheamă că suntem de-ai noştri, nu te sfii. El mi-a zis că vine după prânz, trebuie să pice. O fi pe undeva, peaproape. Oricum, nu pleca, aşteaptă-mă, că mă-ntorc... Tot vorbind, neatent, patronul se lovi de prag şi fu cât pe ce să cadă.

Zhenhai bătuse calea vreme de patru zile, dormise în câmp, şi acum căldura cuptorului îl toropi de tot, făcându-l să pice de oboseală Ar fi vrut să se întindă puţin. Dar nu o făcu. Banii de la piept îl apăsau, grei. Ieşi în prag să vadă ce mai era în atelier, dar muncitorul dispăruse de acolo, la fel şi patronul. Se întoarse, se aşează pe pat, rezemându-se

de zid şi închise ochii.

Căpătase un obicei, creat de anii de viaţă încordată: înainte de a adormi, se gândea întotdeauna la cele ce le făcuse peste zi, şi plănuia ce avea să facă în ziua următoare. Şi acum procedă tot aşa. Abia închise ochii şi creierul i se puse în mişcare: de cum intrase în atelier muncitorul de acolo îi răspunsese cam în doi peri, doar să se afle în treabă. Iar patronul, data trecută se purtase rece cu el, privindu-l de sus. Ce era cu această primire grijulie şi prietenie subită? Omul vorbise şi el alandala, în grabă şi prefăcut, spunând mereu aceleaşi lucruri. Parcă avea ceva pe suflet. Ba la plecare se şi împiedicase de prag. De ce? Nu era pragul casei sale, pe care-l trecea de atâtea ori pe zi?

Yu Zhenhai deschise ochii. Oare Yu Al Doilea intrase la apă? Locul era periculos. Se ridică în grabă, cu gândul să plece, dar era deja târziu. Patronul se înapoiase. Zhenhai îşi duse automat mâna la piept. Îi rămânea doar să scoată pistolul şi să tragă. Dar patronul era singur şi venea spre el numai zâmbet, cu mâinile goale.

— Era vorba să-mi aducă cineva nişte piei, dar pe drum i s-a oferit un preţ mai mare şi gata! Am pierdut! Asta e concurenţa! Tare amară e viaţa asta. Mi-a luat-o înainte cu

numai un pas. Uite-mă, plin de ulei, din cap până în picioare, străduindu-mă din răsputeri fără niciun câştig. Seara, nevasta nu mă lasă în patul ei, că i-l murdăresc, iar copiii îmi zic maimuţă grasă. Mai bine-i să cultivi pământul. Viaţa de la ţară e curată. Dar ce ai? Mă uit la faţa ta şi parcă ţi s-ar fi făcut rău. Întinde-te pe pat.

— Mă supără inima, zise Zhenhai, scoţând mâna din sân.

— Precis că te-a obosit drumul, zise iar patronul, turnând ceai. Ai tras tare să ajungi curând, a mai bătut şi vântul! Bea şi încălzeşte-te. La prânz luăm ceva în gură, dormi şi gata.

Zhenhai se aşează. Bău. „Nu mi se mai pare că stă ca pe ghimpi, se gândi. O fi fost într-adevăr preocupat de treburile negoţului său”. Pe moment se linişti, dar după un timp se trezi iar muncit de un gând: „Şi printre cei săraci se găsesc trădători. Aur Scump ce fusese? Dacă lui Yu Al Doilea i s-a întâmplat ceva, ca să scape de necaz, s-o fi dus să reclame şi aşteaptă ca ăia să trimită oameni”. Lăsă ceaşca de ceai şi rosti cu părere de rău:

— Patroane, ţi-am făcut şi aşa mari neplăceri. Mai am să duc cuiva o veste şi o să dau la înapoiere pe aici.

— Yu Al Doilea o să vină numaidecât...

— Când se-ntoarce, zi-i că trec diseară.

— Cum să pleci? se nelinişti patronul. Ce să-i zic eu lui Yu Al Doilea...

— Nu plec. Duc cuiva o veste grabnică şi revin. Yu Zhenhai se ridică, hotărât să nu mai tărăgăneze, ci să o ia numaidecât din loc. Îi întinse gazdei desaga. Asta o las aici la mata, să n-o pierd, în oraş e lume multă.

Patronul primi traista grea.

— Bine, bine, zise el, zâmbind. Aici nu umblă nimeni la ea. Omule, vino înapoi chiar la prânz, să mănânci. Te aştept, uite eşti invitatul meu, bem şi un păhărel...

Abia dispăru oaspetele şi patronul, întors în cameră, se şi repezi la traistă. Căută înfrigurat, o răsturnă, dar nu găsi decât turtă, dovleac şi varză murată, încolo nimic.

În urmă cu câteva zile, Yu Al Doilea fusese arestat. Patronul fusese avertizat că oricine avea să-l caute pe fostul lui lucrător trebuia dat pe mâna poliţiei. Dacă ajuta la prinderea comuniştilor, primea o recompensă frumoasă, iar dacă nu-i pâra şi îi lăsa să fugă, avea s-o păţească serios.

Patronul tăbăcăriei era cum nu se poate mai speriat, dar setea de înavuţire îi dădea ghes să se prindă la o asemenea treabă. Îl reţinuse pe ţăran, fără să-i pese dacă

era sau nu comunist. Asta puteau s-o vadă alţii, după ce-l înşfăcau. Dacă era comunist, îl răsplăteau, şi el ce altceva aştepta? Dacă era să nu fie, el se arătase zelos şi, oricum, nu păţea nimic. De aceea se şi grăbise să reclame. Cel care se ocupa de această treabă nu era în instituţie şi atunci fusese sfătuit să se întoarcă frumos acasă şi să nu se dea de gol, urmând ca spre seară să fie căutat.

În noaptea aceea, patru poliţişti l-au aşteptat până la miezul nopţii pe necunoscutul de statură masivă. În cele din urmă, luă fiecare poliţist câte o piele şi-l duseră cu ei pe patron. Îl reţinură vreo zece zile, îi atribuiră culpa de a fi ascuns comunişti, şi îl condamnară la trei ani închisoare, confiscându-i tăbăcăria...

Yu Zhenhai o porni spre poarta apuseană a oraşului. Acolo, la o prăvălie de mărunţişuri se afla un alt punct de legătură. Se apropie cu prudenţă şi, la capătul străzii, se opri, cântărind totul din ochi, cu mâna în haină, pe pistol. Prăvălia era închisă, iar în cârciuma de peste drum doi agenţi supravegheau casa.

„Poliţia! „Îi recunoscu pe dată Zhenhai şi făcând stânga-mprejur, plecă. Ce să facă? Unde să se ducă? Nu mai avea altă adresă. Cui să dea banii? Comitetul special avea nevoie de ei...

Neliniştit, uitând de oboseală şi de răni, mergea fără nicio ţintă, cu gândurile rătăcindu-i aiurea, căutând vreo cale de ieşire. Ce uşor fusese data trecută: îl căutase pe Yu Al Doilea şi apoi se întâlnise cu Gao Yushan şi Wang Cap Mare, cu Liqi şi, la sfârşit de tot, stătuse pe pod, cu Crizantema... Deodată, se lumină. Oare ea nu era tot acolo? Clătină din cap: atunci se afla acolo pentru a anunţa o reuniune. Acum ce să caute? Cine ştia că el venise în oraş? Dar cum n-avea unde să se ducă, decât să intre singur cu capul în laţ, întorcându-se după Yu Al Doilea, mai bine făcea s-o ia înspre pod.

Zări de departe pe cineva acolo, chiar pe partea pe care data trecută o găsise pe Crizantema. „Mă gândeam eu că mă aşteaptă cineva aici”, îşi zise, grăbind paşii.

Dar pe măsură ce se apropia îşi încetinea mersul. La vreo treizeci şi ceva de paşi, se opri de-a binelea. Nu era Crizantema, ci un băiat, îmbrăcat în uniformă şcolară. Oftă şi porni mai departe. După ce trecu de el, o pietricică zbură până la picioarele lui. Privi în urmă. Băiatul se luase după el. Nu-l luă în seamă şi grăbi pasul.

— Sunt Crizantema, auzi o voce blândă, de fată.

Speriat, se întoarse. Elevul îi făcu semn să-l urmeze, apoi făcu un ocol şi intră sub pod.

— Sunt eu, Crizantema! se auzi din nou vocea cunoscută.

Yu Zhenhai înţelese, se răsuci şi nevăzând pe nimeni se repezi şi el sub pod. „Băiatul-l îşi scoase chipiul şi părul i se revărsă pe umeri.

— Frăţioare! şopti.

— Nu te-am recunoscut, zise Zhenhai, răsuflând uşurat, lăsându-se pe o piatră, cu spatele lipit de stâlpul podului.

— Şi eu era cât pe-aici să te scap. Crizantema se aşează pe pământ, rezemându-se de el. Frate bun, în câteva zile te-ai schimbat rău de tot.

— Eu?

Fără oglindă, cum să-şi dea seama cum arăta? Pierduse sânge, era rănit, obosit, alarmat, nemâncat şi nedormit de patru-cinci zile, slăbise şi se îngălbenise, barba îi crescuse, neagră, în neorânduială, iar ochii îi răsăreau mari, de sub căciula moşului, pe care şi-o trăsese în jos pe frunte. Numai ochiul ager al Crizantemei izbutise să-l descopere. Nu era de mirare că patronul se speriase de el.

— Frate, eşti bolnav?

— Nu.

— Rănit? Crizantema îl pipăi la piept.

Zhenhai scoase săculeţul cu bani.

— Întâi ce e urgent. Surioară Crizantema, la Direcţia Sării am dat de banii ăştia şi i-am adus. Nu sunt mulţi, dar îi dăm din toată inima. Eu ştiu câte primejdii înfruntă Liqi pentru noi, cei din peninsula Jiaodong...

■ Crizantema izbucni în plâns.

— S-a întâmplat ceva? Spune!

— I-au arestat pe toţi...

Lucrurile se întâmplaseră rapid, fără putinţă de împotrivire, cu atât mai puţin de scăpare.

În ziua aceea, Li Houshen, care răspundea de răspândirea afişelor, se înapoiase târziu.

— Ce grozav! raportase vesel. L-am întâlnit pe Ti –, grişor de pădure.

În casa din Taikang nr. 18 nu erau decât el şi Liqi. Gao Yushan şi ceilalţi plecaseră să doarmă prin alte locuri.

— Ce fel de om e? întrebase Liqi, care şedea la masă şi citea, fără să-şi dezlipească ochii de pe carte.

— Oh, nu-l cunoşti? E din Haiyang, comunist vechi! Am lucrat împreună. Tigrişor e numele său conspirativ. După declanşarea revoluţiei a pierdut legătura cu noi. Ne-a căutat şi, acum, când m-a întâlnit, era nespus de fericit. I-am dat câteva exemplare din „Lupta” şi „Făclia”...

— Ai discutat ceva cu el? Liqi înălţase privirea şi i se

adresase cât se poate de serios.

— I-am spus că în prezent Comitetul special e aici în Yantai şi că avem un şef nou. Am stabilit ca mâine la ora nouă să te întâlneşti cu el.

— Cum ai putut să uiţi disciplina muncii conspirative şi să-i vorbeşti atât de uşor unuia care n-a activat vreme îndelungată? se supărase Liqi, ridicându-se în picioare.

— A fost responsabil în judeţ, şi-l cunosc foarte bine. Fii liniştit, îl asigurase Li Houshen.

— N-am de unde să ştiu că nu s-a schimbat, rostise Liqi, serios, iar tu n-ai nicio garanţie că e încă acelaşi tânăr bun de altă dată! Suntem într-o perioadă de luptă intensă... Eu sunt vinovat că disciplina lasă într-atâta de dorit.

— Ce-i de făcut? I-am vorbit deja.

Liqi începuse să se plimbe neliniştit prin cameră. Nu mai trecuse printr-o asemenea situaţie.

— O să mai chibzuim. Oricum, mâine nici eu şi nici tu nu ne întâlnim cu el.

— Tovarăşe Liqi, tu eşti conducător şi poţi s-o faci. Dar eu? E om bun, îl ştiu. Dacă pierde ocazia asta, cum ne mai găseşte? Avem nevoie de oameni şi el e foarte capabil.

Liqi căzuse pe gânduri.

— Fie, cedă, dacă eşti atât de sigur pe el, du-te tu. Dar

fii cu ochii-n patru, uită-te bine în jur şi dacă e ceva în neregulă, întoarce-te degrabă să luăm măsuri. Te aştept până la douăsprezece.

Liqi prea credea în oameni şi în cuvântul celor din jurul său. Acesta era defectul său...

Îi Houshen nu se cunoştea atât de bine cu Tigrişor de pădure. Se întâlniseră de vreo două ori, şi se întâmplase ca Tigrişor, care era responsabil cu propaganda de partid într-un judeţ, să-l laude o dată, lucru care îi mersese la inimă. Acum Li Houshen se cam supărase pe Liqi.

A doua zi, plecase de acasă devreme şi se dusese într-un birt din port, unde, ca client, era bine cunoscut. Comandase doi *liang* de alcool din dovleac, o porţie de ureche afumată şi două pâiniţe fără susan şi mâncase cu poftă: „Stai, să se clarifice lucrurile, şi vedem noi cine din noi are dreptate...”, îşi spusese, încrezător în sine.

La ora nouă, aşa cum convenise cu Tigrişor de pădure, intrase în ceainăria specială pentru citit ziare, local situat dincolo de poarta de miazănoapte a „Lumii mari”[65]. Abia luase în mână un ziar şi doi agenţi ascunşi în piaţă se năpustiseră asupra lui şi-i puseseră cătuşele.

---

[65] *Da shijie.* Lumea mare, o zonă comercială şi de distracţii, prevăzută cu piaţă de schimb, magazine, săli de cinematograf, de teatru şi de operă, deschise zi şi noapte.

Sunt nevinovat! strigase Li Houshen, înspăimântat, şi mai apucase doar să vadă silueta Tigrişorului de pădure pierzându-se în îmbulzeala din „Lumea mare”.

În aceeaşi zi, după-amiază, la ora patru, pe baza mărturiilor lui Îi Houshen, cei din brigada specială a Tribunalului militar îi arestaseră pe Liqi şi pe toţi ceilalţi...

Numai că Liqi, văzând că se face ora douăsprezece, luase câteva măsuri de prevedere; împachetase documentele, îşi făcuse bagajele şi la capătul străzii, pe zidul cenuşiu al unei case, trasase cu creta două ovale, semnul convenţional că la această adresă nu se mai putea merge. Dădu fuga acasă la Li Houshen, dar acesta nu venise încă. Luă de la soţia lui toate manifestele, le băgă în doi saci, închirie, o ricşă şi o porni spre Gao Yushan. Cui Aroma era acolo. Îi spuse în grabă ce se întâmplase şi-i sfătui să fugă. Aroma plecă de îndată, ducând cu ea documentele şi afişele. Gao Yushan se zori să-i anunţe pe ceilalţi şi Liqi, în ricşă, alergă spre secretarul adjunct...

Dar, în situaţia la care se ajunsese, agenţii nu erau uşor de înşelat. Ei îl văzuseră pe Liqi urcând în ricşă şi luaseră urma tuturor ricşarilor. Într-un oraş mic, aceştia nu erau prea mulţi şi Liqi fusese prins. Din fericire însă, apucase să-l avertizeze pe adjunctul său.

Asemenea păianjenului, trădătorul nu poate să trăiască până nu-şi varsă otrava din burtă. Li Houshen se ocupa cu propaganda şi ştia adresele tuturor. Arestările se ţinuseră lanţ câteva zile în şir.

Gao Yushan fusese şi el arestat, şi încă alţi doi membri ai Comitetului special. Apoi, opt muncitori comunişti, şapte elevi...

La auzul acestor veşti cumplite, Zhenhai se înnegura şi săculeţul cu bani căzu din mâna lui mare, care prinsese să tremure. Capul îi alunecă pe spate, izbindu-se de stâlp cu un zgomot sec, iar ochii îi rămaseră ficşi.

Crizantema îngenunche în faţa lui, şi-i prinse o mână într-a sa. La încheietură avea o cicatrice adâncă.

— Frăţioare, spuse, de ţi-e greu, dă-i drumul, plângi! E mai bine aşa. Nu ţine răul în tine, în felul ăsta te îmbolnăveşti. Asta o ştiu de la mama. Acum, eu, Aroma şi fratele Yushui, stăm împreună şi când ne apucă plânsul n-o slăbim până dimineaţa. Am pus la adăpost documentele şi căutăm să aflăm cine a fost prins, cine nu... Aroma a transformat costumul vărului Yushui şi aşa am putut ieşi. Ştiu bine drumul ăsta şi de-aia vin aici. Ieri am stat toată după-amiaza. Ce-am mai aşteptat! Dar, uite, că a meritat! Frăţioare, ţi-am zis să plângi, doar pe-aici sunt atât de

mulţi agenţi încât nici aşa ceva nu e bine să fie văzut. Mai bine mai rabdă să găsim un loc bine ascuns şi o să-ţi dai acolo drumul la lacrimi.

Yu Zhenhai nu numai că nu plânse, dar îşi reveni şi privi îndelung la silueta fragedă a fetei, la chipul ei tandru.

— Nu pot plânge, surioară, vorbi, strângând din dinţi. Nu te nelinişti. Mă-ntorc eu, n-ai grijă şi n-o să-l cruţ pe duşman.

Crizantema îşi reveni.

— Frate, îndată ce-ţi trece slăbiciunea asta şi-ţi urcă sângele în obraji, intrăm în oraş să ne odihnim. Aroma stă la nişte muncitori, oameni de treabă. Dar ce ai, eşti bolnav?

— Sunt rănit, dar nu-i nimic grav.

— Vai de mine! Chiar eşti rănit? se sperie ea. De-ar şti Piersica, i s-ar frânge inima. Mi-a zis că dacă te ştie sănătos, poate rămâne departe de tine o viaţă întreagă, şi se simte împăcată şi fericită. Hai, o să te ascundem bine.

— Nu, nu merg. Trebuie să mă înapoiez, răspunse el, ferm. Dar voi nu sunteţi în pericol?

Crizantema îşi strânse părul şi-şi îndesă pe cap şapca de elev.

— Nu ne e teamă. Trebuie să descoperim unde se află

Liqi şi ceilalţi...

Zhenhai încuviinţă din cap, admirativ, ridică banii de jos şi-i întinse Crizantemei:

— Ţineţi-i pentru voi.

— Avem de-ale gurii.

— Banul o să vă ajute să daţi de urma alor noştri şi să aflaţi unde au fost duşi.

— Bine. Uite şi de la mine doi *yuan*-i, să ai pentru noapte, ca să dormi pe undeva. El şi-a vândut stiloul, să facă rost de bani.

— Cine?

— Yushui, vărul meu. Ar mai fi ceva. Data trecută, tata mi-a promis că o să vină să-mi aducă nişte încălţări. Zi-i să nu vină. Şi să nu-i spui aşa, deodată, ce s-a întâmplat aici. El e foarte inimos...

Crizantema ieşi de sub pod şi cercetă împrejurimile. Veni curând înapoi, îl ajută pe Zhenhai să-şi pună la spinare traista cu merinde pe care o adusese cu ea şi, văzând că nu mai avea mersul sigur de altă dată, luă cinci *yuan-i* şi le dădu drumul pe furiş în buzunarul lui.

— De n-o să mai poţi merge, ia o ricşă, o să găseşti bani în buzunar, spuse şi se îndepărtă repede.

Zhenhai privi lung în urma ei.

— N – avea grijă, soră bună! De-ar fi să mă târăsc şi tot ajung eu acasă.

Dincolo de Yantai, înspre răsărit, Muping, capitală de judeţ, este primul oraş de care dai şi, venind din alte locuri, cum ar fi Weihai, Wendeng, Rong sau din portul Insula Pietrei, vrei nu vrei treci prin el. Din vremuri străvechi, cel care cucerea Yantaiul, era obligat să pună mâna şi pe Muping, care devenea un fel de paravan al acelui important centru comercial şi administrativ. Iar dacă Muping-ul cădea, Yantai-ul era pe ducă. De aceea, între cele două oraşe erau legături cum nu se poate mai strânse, drumul dintre ele fiind plin de hanuri şi tot timpul circulat.

În noaptea aceea, târziu, vântul din nord-vest bătea cu putere, şuierând sinistru, în vreme ce nori negri se învălătuceau în văzduh, acoperind stelele. În copacul uscat de la marginea satului, era atârnat un lampion greu, rezistent la vânt, pe geamurile căruia se zăreau caligrafiate ideogramele: HANUL PROSPERITATE ŞI POZIŢIE SOCIALA. La câţiva paşi se afla hanul şi, înăuntru, în spatele tejghelei, stătea un bărbat de cincizeci şi ceva de ani, cu mustaţă deasă şi neagră; la lumina scăzută a unei lămpi cu petrol, el socotea de zor la abac. Deodată, se opri

şi ciuli urechile. Se sculă în picioare, se duse în curtea din spate şi intră agitat în casă.

— Nevastă! Scoală-te şi fă focul, avem oaspeţi! strigă.

Fugi spre lampă şi-i ridică fitilul, luminând bine încăperea, apoi o zbughi în grajd şi puse fân în iesle. Când se întoarse, o căruţă cu roţi de cauciuc trăsese lângă poartă. Nici nu se oprise ea bine, că el şi sări şi luă catârul de căpăstru.

— Bine-aţi venit! Aici sunteţi ca acasă. Trebuie să fiţi tare ostenit de drum.

— La ora asta încă nu dormi, hangiule? se miră cel care minase animalul, sărind jos de pe capră.

— Vă aşteptam. Unde aţi pornit-o, noaptea? întrebă mieros.

— În Weihai, cu marfă. Din păcate, după postul de pază din Yantai, un catâr, şi-a pierdut o potcoavă din faţă şi şi-a zdrelit un picior. N-am avut încotro şi l-am legat în spatele căruţei.

Hangiul se înveseli şi mai tare. În cursul dimineţii, un porc destul de mare de-al unui frate de-al lui căzuse de pe un zid şi se zdrobise de moarte, trebuind neapărat să fie sacrificat. El luase doar capul şi partea din spate, plângându-se că nu prea avea oaspeţi. Nemaiîncăpându-şi

în piele de bucurie, hangiul merse şi dezlegă catârul rănit.

— Nu vă faceţi griji, oaspete drag! Pe la noi se găsesc şi animale zdravene, în putere, şi potcovari. Iar de-o fi să staţi vreo două zile, se cheamă că o să vă fericiţi gura. Am fiert măruntaiele şi capul unui porc pe care l-am sacrificat chiar acuşi, înainte de cină. Un porc bun şi gras... Oh, în căruţă văd că mai e cineva! Doarme? Sunteţi împreună?

— L-am întâlnit pe drum. E bolnav, căzuse, vlăguit de puteri...

— E fierbinte ca jarul! zise, pipăindu-i fruntea. Cum să zic? Rămâne la han?

— Stai liniştit, omul are bani. Mi-a dat un *yuan,* dar mie nu-mi trebuie.

— Vai, altceva voiam să zic, continuă hangiul în culmea fericirii. Se duse aproape de cel din căruţă: Drumeţule! Hei, drumeţule! Treziţi-vă. Aţi ajuns la han. Hanul! Sunteţi acasă!

Omul din căruţă se ridică greoi. Hangiul mustăcios se întoarse cu spatele, să-l ia în cârcă, dar călătorul îl opri.

— N-ai să mă poţi căra. Cobor singur...

Hangiul îl ajută să se dea jos din căruţă. Într-adevăr, omul acela era un bărbat uriaş şi chiar aşa, cum era acum, adus din spate, îl întrecea pe stăpânul hanului cu o

jumătate de stat de om. Hangiul petrecu braţul greu al omului pe după ceafa sa şi intră cu el în han, pe jumătate sprijinindu-l şi pe jumătate purtându-l în spate.

— Vai de mine, cum v-aţi putut îmbolnăvi, dumneavoastră, ditamai omul? Dar fiţi fără grijă! Aici în sat avem un doctor care face minuni şi când dă omul de boală... De fapt, dumneavoastră nici n-aveţi nevoie de leacuri, beţi doar nişte supă cu ghimbir, asudaţi bine şi cu asta gata. Mie-mi place să sar în ajutorul clienţilor. Să n-aveţi nicio grijă...

Hangiul îşi trecu mâna, din spatele drumeţului în partea lui dreaptă, atingându-i buzunarul, şi constată că acolo erau bani. Gestul acesta fu de-ajuns să-l facă să-şi schimbe gândurile şi nu-l mai duse într-o cameră comună, ci o porni în curtea din spate, spre camerele de o persoană. Abia mai răsufla, sugrumat sub greutatea neobişnuită a omului.

— Drumeţule drag, fiţi pe pace. Vă dau o cameră tihnită, în care să vă înzdrăveniţi iute. Ehei, în vremurile pe care le trăim, banul îţi dă viaţă, nu alta, spuse şi-şi mută mai sus mâna pe care o ţinuse peste buzunarul cu bani.

Adevărul era că de-ar fi vrut să fure, ar fi putut-o face foarte uşor. Dar hangiul nu putea să procedeze aşa. El se

străduia din răsputeri să smulgă banii clienţilor până şi pentru un bob de sare, cu atât mai mult pentru bucate, lemne sau nutreţ, lucru pe care îl făcea cu sânge rece, pentru că acesta era mijlocul lui de a-şi câştiga existenţa. Fireşte, avantaje şi mai mari avea la câte un prilej norocos ca acela de astăzi, când putea să-i moară în han un călător bolnav aflat singur la drum, şi toate bunurile rămase de pe urma aceluia să intre pe mâna sa. Într-un asemenea caz, după socotelile lui, lucrurile îi reveneau de drept, pentru serviciile aduse, altfel unul ca el n-ar fi avut nevoie nici de un capăt de aţă. Aceasta era purtarea, felul de a fi dintotdeauna al hangiilor de prin locurile acestea şi tocmai de aceea le dădea mâna să strige cu deplină îndreptăţire: „Drumeţule! Drumeţule! Aţi ajuns la han! Hanul! Sunteţi acasă!”

Îl instală în aripa de apus a casei, aprinse lampa şi îl înveli.

— Mulţumesc, hangiule, mă descurs eu singur, vorbi drumeţul cu glas chinuit, întinzându-se mai bine în pat.

— Cuptorul e cam rece, îl înfierbânt numaidecât, spuse, zâmbind spăsit, ca şi cum şi-ar fi cerut iertare. Să nu credeţi că e de râs, dar am avut pe cineva care mi-a dat o mână de ajutor la treburile casei şi acum, uite-mă singur.

De vreun an, japonezii ne tot ameninţă şi negoţul nu mai merge, oaspeţii s-au împuţinat. Atunci i-am dat drumul argatului şi am rămas doar eu şi a mea să facem toată treaba. Dar de vreme ce o să staţi mai mult la mine, vă slujesc chiar eu şi sunt sigur că are să vă meargă bine. Gustaţi ceva? Am poro proaspăt tăiat...

— Am merinde reci. Adu-mi nişte supă fierbinte.

— Asta... Bolnavii n-au chef de mâncare. Bine, mai vedem mâine. Merindea o iau şi-o încălzesc. E vreme de iarnă.

— Îţi rămân îndatorat, hangiule.

Hangiul desfăcu bocceaua şi găsi zece pâiniţe din făină şi un pacheţel de hârtie. Aruncă o privire spre oaspete şi văzyidu-l cu faţa în jos, pipăi pacheţelul: înăuntru erau doi *yuan-i* din metal. Clientul său părea ţăran, dar aceştia nu erau oamenii care să facă aşa uşor rost de atâţia bani. Putea să fie şi vreun moşier... Făcu foc şi trecu în bucătărie, îndemnându-şi nevasta să pregătească un bol mare cu supă de varză, în care să pună cât mai mult usturoi, ghimbir şi ardei, să încălzească pâiniţele, să pună lângă ele nişte friptură de porc; când toate fură gata, le duse clientului aranjate frumos pe o tavă de lemn. Lăsă tava pe o masă din scândură albă, nelăcuită.

— Încălziţi-vă puţin, drumeţule.

11sprijini să meargă până la masă, îi puse beţişoarele în mână, apoi luă lampa din fereastră şi o aşeză pe masă. Înteţi focul, dar văzând că drumeţul abia atinge bucatele, îl sfătui să mănânce bine, că numai aşa se putea vindeca repede; supa avea un gust nemaipomenit, oricine ar fi golit-o pe dată. Când băgă de seamă că omul se apucase să se ospăteze ca lumea, hangiul se arătă pe deplin liniştit.

— Drumeţule bun, patul se încălzeşte numaidecât. Cu hrană caldă în stomac, o să aveţi un somn bun, şi mâine o să vă simţiţi mai bine. În câteva zile...

Brusc, rămase cu gura căscată şi ochii aţintiţi la faţa drumeţului. Nu-i venea să-şi creadă ochilor. Clipea mărunt, nesigur pe el, şi îl trecură fiori reci de frică; vătraiul îi căzu din mână.

În clipa când drumeţul întoarse capul, faţa îi intră chiar sub lumina plină a lămpii. Cerule! Cine să fie altul, dacă nu el?” Trecuseră doi ani de atunci, dar nicicând în viaţa lui nu trăsese o mai mare sperietură ca acum. I se tăiase cu totul respiraţia. Era foarte răvăşit. Îi venea s-o rupă la fugă, dar picioarele nu-l ascultau. Ar fi vrut să strige, dar gura nu i se deschidea. Stătea acolo, pironit locului, cu

ochii la călător şi îşi zicea cu amărăciune: „Cerule! E el, precis că el este!”

Hangiul mustăcios îl recunoscuse prea bine. Oaspetele lui era Yu Zhenhai.

După ce trecuse de postul de control aflat la ieşirea din Yantai, Yu Zhenhai pur şi simplu nu mai putuse merge. Vestea arestării tovarăşilor lui îl paralizase, fusese ca un şuvoi de apă rece trecut peste un fier înroşit în foc. Simţea lovitura mai greu decât Crizantema, pe care, într-un fel, lacrimile o eliberaseră... Trebuia să se întoarcă la detaşamentul său cât mai repede, pentru a se apăra bine, să nu fie lichidaţi cu totul. Rupsese o creangă dintr-un copac şi şi-o făcuse băţ de sprijin, deşi nici aşa nu s-ar fi putut spune că mergea, ci înainta mai mult târându-se. Apoi nici să se târască nu se mai simţise în stare. Rănile din spate se infectaseră din prieina mersului, a oboselii; în plus, îl lăsaseră şi nervii...

Pe înserat, o căruţă trecuse pe lângă el şi căruţaşul oprise. Zhenhai înţelese rapid că omul era argat şi avea inimă bună şi acceptă să urce. La început, discută cil el, apoi îşi pierdu cunoştinţa. Nu-şi închipuise că hangiul unde aveau să tragă o să-l recunoască. Stătuse la el împreună cu Dinte de Aur, în urmă cu ani...

— Nu te teme, hangiule, încercă el să-l liniştească, lăsând jos bolul cu mâncare şi beţişoarele.

— Ştiu, frate Yu Zhenhai. Sunteţi un om brav.

— Atunci, dacă ştii ce fel de om sunt, cum crezi că ţi-aş putea face vreun rău? Ridică-te, ce-ai căzut în genunchi?

Hangiul rămase prosternat.

— Vă ştiu om bun şi că luptaţi pentru oamenii de rând, vorbi hangiul, printre sughiţuri de plâns. Dar porniţi-o la drum. Plecaţi degrabă din casa mea. Dacă află poliţia, sunt un om mort. Data trecută era cât pe-aci să-mi pierd viaţa. Plecaţi la drum, omule bun!

Zhenhai se ridică, gata să-şi ia bocceaua, dar nu se putu ţine pe picioare şi se sprijini cu mâinile amândouă de pat, fiindcă altfel s-ar fi prăbuşit la pământ.

— Mă vezi în ce stare sunt, hangiule. Cum să plec? Eşti om sărac, de-al nostru, şi mi-am vărsat sângele şi pentru tine. Lasă-mă barem o noapte şi mâine în zori mă duc. De-o fi să mor, mor pe drum, măcar nu-ţi fac ţie necazuri. Scoală-te de acolo, nu-mi place să te văd aşa.

Hangiul se ridică de jos, îşi şterse lacrimile şi sudoarea de pe faţă şi se uită îngrozit la bărbatul masiv dinaintea sa, apoi ieşi în curte, să vadă dacă nu cumva se luminează de ziuă.

— Bine, plecaţi mâine în zori. Dar cum o să mergeţi? Şi dacă nu plecaţi, cum e mai bine?

— Te duci, mă vinzi şi-ţi încasezi recompensa sau mă duci chiar tu, cum vrei... de data aceasta Yu Zhenhai vorbi cât mai răspicat şi se lăsă pe pat, dar nu uită să-şi vâre mâna la piept...

Hangiul mustăcios trase uşa după el. Se opri în spatele ei, respiră adânc şi fugi la poartă, să cerceteze drumul. Cu inima zdrobită, intră în casă, apoi ieşi, iar intră... de câteva ori. Înainte de a se crăpa de ziuă, merse la nevastă şi-i povesti ce se întâmplase.

— Tu, ăla grozavul! îl certă ea. Ţi-am zis să nu primeşti oaspeţi noaptea, dar ce, m-asculţi pe mine? Cum să fie bine, când îţi intră noaptea o pisică în casă?

— Nu ţipa! o opri el, răstindu-se însă ca şi ea. Apoi adăugă, trist: Mă zbat pentru copiii noştri, să stfângem cât mai mult. Cine ştie ce-om mai avea de pătimit! Ascultă! Cântă cocoşii. La urma urmei, el e om bun, mi-a zis că se-nvoieşte să plece în zori... încheind, ieşi iute, apucând-o spre aripa apuseană a casei.

În starea de încordare în care se afla, nu băgase de seamă că cineva trăsese cu urechea la fereastră. O umbră se îndepărtă şi intră în grajd.

— Drumeţule, drumeţule! strigă, din faţa uşii lui Zhenhai, hangiul. Nu spuneaţi că în zori o porniţi la drum? Se luminează de ziuă, e timpul! Neprmind răspuns, împinse uşa şi intră.

Lampa pâlpâia. Călătorul era pe pat, aşa cum îl lăsase. Nu mişca. Hangiul se apropie şi-l zgâlţâi. Nimic... Îl privi atent. Omul avea ochii închişi şi, la lumina slabă a lămpii, chipul îi era îngrozitor, ca de mort.

— E mort? murmură hangiul şi fugi ca nebun afară.

În casa de alături locuia fratele său mai mic. Îi povesti prin ce îi fuse dat să treacă, apoi căutară amândoi un tâm pentru cărat bălegar şi un arac, aşternură un sac de in pe fundul târnului şi înghesuiră mortul în el, acoperindu-l cu un alt sac. Hangiul luă şi bocceaua şi o puse deasupra, apoi, forţindu-se din răsputeri, cei doi ridicară sarcina pe umeri şi o porniră încet spre poartă. Traversară curtea şi ieşiră la şosea. De teamă să nu se ia cineva pe urmele lor iuţiră paşii. Mergeau aproape alergând şi curând se pierdură în întuneric.

18

— Îl lăsăm aici?

— Să-l mai ducem puţin...

— Suntem la vreo şase fi de sat. Curând o să se lumineze de ziuă...

— Bine. Pune-l jos.

Hangiul şi fratele său mai mic lăsară jos tâmul în care îl îngrămădiseră pe Yu Zhenhai şi-şi şterseră sudoarea de pe ceafă.

— E aproape încă o dată cât bălegarul pe care-l cărăm de obicei, se plânse fratele, iar pe lângă asta ne-am şi grăbit al naibii, că abia îmi pot trage sufletul.

— La întoarcere, îţi fac cinste în toată legea. Frate drag, să nu sufli nimănui ce-am făcut noi doi astăzi... Hai să-l răsturnăm lângă şosea. Trage-l de mijloc!

Hangiul apucă de picioare, fratele lui îl prinse pe Yu Zhenhai pe după subsuori şi-l scoaseră din târn, aşezându-l pe iarbă la marginea drumului.

— Frate scump, omul ăsta încă mai respiră... se minună fratele cel mic.

Hangiul duse mâna în dreptul gurii lui Zhenhai.

— Mda, respiră, spuse.

— Păi, ce ziceam eu?

— Dacă trăieşte, are noroc, altfel l-am fi îngropat.

Hangiul zăbovi câteva clipe, pipăind iarba şi nisipul, pe care le simţi umede şi reci, apoi întinse jos sacul de

cânepă, mutându-l pe Yu Zhenhai deasupra lui şi îi puse alături bocceaua cu care venise la el.

— Bravule chinez, îi vorbi hangiul, cu glas tremurat, dorim din tot sufletul să-ţi vii în fire şi să te înapoiezi în satul tău... N-am inimă de câine, dar uite că n-am încotro. Sunt nevoit să mă-ngrijesc de han, de nevastă şi de copii! Lucrurile şi cei şapte *yuani* le-am lăsat lângă tine. Nu-ţi iau nimic pentru cât ai stat la mine, nu-ţi port pică, ba mai mult, îţi urez să ai parte de noroc. Chiar tu mi-ai zis că, dacă nu pleci înainte de ivirea zorilor, îmi dai voie să chem poliţia să te scoată pe uşă afară. Asta sunt eu şi nu altfel. Îţi sunt prieten, aşa să ştii şi am inimă bună, nu-mi place să fao rău...

Se stârnise vântul. Marea se dezlănţuise, nestăpânită aruncând valuri înalte spre ţărm.

Cei doi ridicară de jos târnul, gata să o ia din loc.

— Unde o-ntindeţi? răsună o voce groasă.

Fraţii încremeniră. Când ridicară privirea, văzură un om călare pe un catâr mare, negru. Nu avea nimic în mână, nici puşcă şi nici sabie. „Cerule, de unde s-o fi ivit? îşi zise hangiul.

— Nu ne luaţi drept ce nu suntem, voinice, spuse cu voce tare. Suntem oameni buni, n-am făcut nimic rău.

Omul ăsta...

— Aţi făcut un lucru bun, ştiu prea bine. Am auzit tot ce-ai vorbit cu nevasta şi ce-ai plănuit cu fratele tău. Răufăcătorii n-o sfârşesc bine. Pricepi?

— Vai de mine! Trebuie să fiţi un nemuritor picat din ceruri! Hangiul făcu plecăciuni, speriat. Vedeţi prea bine că n-am avut gânduri rele. M-am temut să n-o păţesc...

— Cine e cel din iarbă? întrebă necunoscutul.

— E...

— Fii cinstit, că eu şi aşa ştiu până şi ce ai în burtă. Vreau să te încerc. Vorbeşte!

— E fratele mai mic al lui Yu Zhenhai.

·— Prostii! El are un frate mai mare!

— Dumneavoastră sunteţi...

— Neam cu el.

— Vai de mine! Fie-vă milă, domnule!

Hangiul îngentfnche, bătând mătănii. Fratele, său se luă numaidecât după el, făcând acelaşilucru. Văzând că cel lungit pe iarbă se scoală în capul oaselor, necunoscutul descălecă şi se apropie de el.1

— Tu eşti, Zhenhai! Copilul meu!

— Oh! Cum de-ai dat de mine? întrebă Zhenhai,

abia mijindu-şi ochii.

— M-am luat după ăştia. Mama lor de tâlhari! răbufni Zhang Al Treilea.

Lucrurile se potriviseră de la sine. Zhang Al Treilea trăsese la han pentru o noapte. La cererea Crizantemei, venise să aducă zece perechi de încălţări cu feţe de bumbac şi alte lucruri pentru tovarăşii din Comitetul special. Cum avea atâtea pe cap, în noaptea aceea nu putuse să închidă un ochi. Se sculase şi-şi aprinsese luleaua, trăgând cu urechea la mişcările de afară. Apoi ieşise să mai dea nişte fân catârului şi ca să-şi mai treacă vremea dăduse şi un ocol hanului. Era singurul muşteriu. Apoi, îndată după miezul nopţii mai trăsese la han o căruţă mare. Dacă hangiul, în speranţa unei recompense, nu l-ar fi dus pe Yu Zhenhai într-una din camerele separate, el ar fi nimerit în aceeaşi odaie cu socrul său şi povestea noastră ar fi fost mai simplă. Zhang Al Treilea urmărise din umbră toată forfota stârnită în han de noul venit. Ce mare mandarin trăsese la han, se întreba? Numai să nu fi fost cumva licenţiatul Kong şi oamenii lui. Ieşise afară şi se ascunsese în ieslea animalelor. După ce

hangiul îl cărase anevoie pe bolnav în camerele interioare, se liniştise. Dar cum ciudatul du-te-vino şi forfota din % spate nu conteneau, se ridicase şi din fereastră băgase de seamă neliniştea hangiului. Ieşise iar, chiar în clipa când hangiul intrase la nevastă, şi trăsese cu urechea la discuţia celor doi soţi. Cine să fie bolnavul? se întrebase din nou. Oricine ar fi fost, era unul dintre-ai lui, de vreme ce hangiul se temea de autorităţi. Omul, şi el, se purta bine cu bolnavul, dar altfel... Ce să facă? Asudase r tot! întotdeauna venise la Yantai împreună cu fata cea mică şi în orice împrejurare îi dădea ascultare acesteia. Acum cu cine să se sfătuiască? Tot frământându-se el aşa, un cocoş prinsese să trâmbiţeze: se apropiau zorile. Urmărise cu înfrigurare toate pregătirile hangiului. Când cei doi inşi plecaseră cu bolnavul la drumul mare, se speriase:, 0 fi murit?" Fugise la el, luase desaga în spinare, scosese catârul din grajd şi ieşise din sat Nu se grăbise, muncit de un gând.: ei erau doi, iar el unul singur. Le putea oare face faţă? Dacă cei doi duceau un comunist, viu sau mort, chiar dacă nu-l mai putea salva, trebuia să ştie cine era şi ce se

întâmplase. Apoi îşi dăduse seama că hangiul şi celălalt om, după cum se arătau, erau nişte fricoşi... Ce rost avea să-i fie teamă de ei? Oare el putea fi mai prejos decât fiicele sale? Până şi Frumoasă, cât era de plăpândă, făcuse dovada unui caracter dârz, neînfricat. De ce să-i fie frică? Pentru prima oară în viaţa sa, prinsese curaj fără să fi băut, dar pentru orice siguranţă rămăsese călare. De-ar fi fost să nu le ţină piept, ar fi rupt-o de îndată la fugă. Pipăise foarfeoa cea mare, pe care o ţinea ascunsă în sân, unealta sa de zi cu zi, se apropiase şi strigase din răsputeri...

Yu Zhenhai nu numai că nu murise, dar chiar îşi revenise deşi rănile din spate îl săgetau dureros. După mai multe zile de mare oboseală, dormise pentru prima oară pe un pat cald, se acoperise ca tot omul cu o plapumă, apoi mâncase bine, mai băuse şi fiertura aceea tare de ghimbir şi toropit şi ameţit căzuse fără simţiri într-un somn greu, ca de moarte. Mai apoi, scos la aer şi cărat prin frig o bună bucată de drum, îşi venise în fire încetul cu încetul, iar atunci când îşi dăduse seama că era purtat de doi oameni, crezuse pur şi simplu că

visează. Mintea lui amorţită se pusese cu febrilitate în mişcare şi singurul gând era să se trezească, să-şi revină repede şi să plece; trebuia să plece înainte de ivirea zorilor, să nu tremure şi să nu aibă de suferit pentru el hangiul... Dar se trezise cu adevărat abia după strigătele lui Zhang Al Treilea.

Hangiul şi fratele său se aflau încă prosternaţi.

— Ridicaţi-vă, rosti Zhenhai. Suntem între noi, oamenii de rând, şi n-o să ne facem tocmai acum necazuri.

— Îmi pare rău că v-am pricinuit necazuri...

— Ei, şi eu ţi-am vorbit tăios. Dar aici, în locurile astea, suntem în colţii duşmanilor. Hai să dăm totul pe seama lor!

Cei doi se sculară de jos, neliniştiţi încă, temători.

— Întindeţi-o degrabă. Se crapă de ziuă, îi îndemnă Zhenhai, care se ridicase între timp cu ajutorul socrului său şi acum stătea rezemat de un copac... Sacul nu-mi mai trebuie... Băgă mâna în buzunar şi scoase un *ytian.* Asta e pentru noaptea petrecută în han.

Hangiului nu-i venea să-şi creadă ochilor şi urechilor.

— Nu vreau, nu e nevoie! După ce că ne iertaţi pentru cele întâmplate, mai sunteţi şi-bun cu noi. Pentru un bol cu apă... refuză el, scărpinându-e în barbă.

— La ce să vă poarte cineva pică? Ne zbatem fiecare cum putem. Tu faci negoţ şi la unul ca tine totul costă! stărui Zhenhai.

— Păi e chiar prea mult... ochii hangiului luciră.

— Ia-l! îl punem în contul dormitului şi mâncării. Noi, comuniştii, luăm numai de la ceilalţi, înrăiţi şi cu stare!

— Numai tu eşti de vină, îl acuză bărbatul cel tânăr pe fratele său. Altă dată n-am să mă mai înhăitez cu tine la mişelii.

Hangiul mustăcios îşi făcu de lucru cu mâinile, vădit tulburat, apoi şi le împreună într-un gest de implorare şi se lăsă iar în genunchi, în faţa lui Zhang al Treilea.

— Oameni buni! Am muncit în zadar cincizeci de ani şi mai bine! Omorâţi-mă, să ştiu că scap...

Yu Zhenhai înaintă greu spre el.

— Prietene, şopti, am pistolul în sân şi de-aş fi vrut să te împuşc, o făceam de mult. Dar comuniştii nu trag decât în cei mari, care ni se împotrivesc!

— Prietene bun, spuse atunci hangiul, ridicându-tse. Văd că sunteţi serios rănit. Hai înapoi la mine la han, nu mă mai tem...

— Haide, veniţi! se rugă şi fratele cel mic.

— Nu. În ochii lui Yu Zhenhai sclipi o lacrimă. Acum

avem treburi grabnice, dar o să ne vedem cât de curând!

— Veniţi dumneavoastră, i se adresă atunci hangiul lui Zhang Al Treilea.

— Data Viitoare nu te ocolesc, rosti Al Treilea, mândru.

Cu toţii 11 ajutară pe Zhenhai să urce în spinarea catârului.

— Mergi înapoi şi mulţumeşte-i omului care m-a luat în căruţa sa. Spune-i că am plecat cu un consătean, îi eeru Yu Zhenhai hangiului, întinzându-i mâna să-şi ia rămas bun.

Spre răsărit, umbrele întunecate ale nopţii se rupseseră şi razele puternice ale soarelui îşi făcuseră loc. Cerul se luminase bine. Vântul sufla nebuneşte.

Se apropia iarna, dar vântul rece din Siberia încă nu se înstăpânise cu Drepturi depline în peninsulă. Vegetaţia din Masivul Kunyu îşi avea rădăcinile înfipte adânc în solul negru-gălbui şi, pentru că fusese din abundenţă stropită de apa ploilor, arăta cum nu se poate mai viguroasă; pe de altă parte, marea de pe cele trei laturi ale peninsulei mai reflecta cu destulă tărie căldura razelor soarelui acumulată de peste vară, de aceea toamna cu frumuseţea sa senină se prelungise, iar iarna fusese amânată pentru mai târziu.

Pe vârful Taibo căzuse deja prima zăpadă, dar, cu

excepţia ierburilor verii care se uscaseră, pinii erau încă verzi, iar culorile florilor şi ale frunzelor din copaci, pastelate uşor de brumă, emanau încă aerul stenic de bogăţie şi de viaţă.

În curtea templului dărăpănat de la Izvorul Ochiul Dragonului, doi bărbaţi şi o femeie stăteau* liniştiţi, trăgând cu urechea la fiece zgomot şi luând aminte la trecători. Soarele luneca spre asfinţit, când o tânără se ivi de pe panta dimpotrivă a muntelui. Avea pe ea o jachetă din bumbac albastru, pantaloni negri, iar pe braţ purta un paner. Mergea repede, grăbită.

— Cine e? întrebă unul dintre bărbaţi.

— E din Floarea de Piersic. Femeia pietrarului Yu.

— Aha... se mulţumi să spună celălalt bărbat, pipăindu-şi puşca.

— Pe vremuri... Acum e nevasta Prostălăului. Se pare că se înţeleg bine şi că îşi sunt atât de apropiaţi că nu umblă decât tot împreună, continuă femeia. E chiar de mirare că azi e singură. Nu-l văd pe Prostălău ţinându-se după ea, cu cobiliţa lui...

— Mergi şi vezi ce zice. Întoarce-te cu ea în sat, iar dacă ai ceva, mă cauţi mâine la Wan...

Ajunsă lângă gura izvorului, Piersica lăsă panerul jos, se

plecă şi-şi spălă mâinile, apoi bău apă. Se ridică şi se şterse la gură cu dosul palmei. Abia o pornise din nou la drum când se auzi strigată.

— Piersico, nepoată dragă!

Piersica se opri şi căută cu ochii în direcţia de unde venise glasul. Kong Geruială ieşise din templu şi-i făcea semne cu mâna.

— Tu erai... rosti Piersica în semn de bineţe.

— Vin din Târgul Familiei Kong, am trimis de acolo pe cineva în Yantai după nişte fire de mătase. Cade îngheţul şi care cumătră n-ar vrea să câştige un ban, să aibă câte ceva de sărbători. O să am de lucru la atelier... Vino şi tu câteva zile, îţi garantez plată bună.

— Gospodăria mea din munte nu-mi dă răgaz, îi răspunse Piersica, apucând-o la drum.

Geruială se preschimbase cu totul în rău. Nu numai că nu pentru fire de mătase mersese ea în târg, ci pentru că o chemase în modul cel mai direct licenţiatul Kong să-i dea instrucţiuni precise, urgente. Acesta, ea şi toţi şefii de judeţ, primise înştiinţare din partea lui Yan Zizheng că oraşul Yantai căzuse în mâinile comuniştilor. Licenţiatul îl trimisese pe Kong Xian după Dovleac Stricat şi după alţi moşieri, pentru a pune la cale împreună lichidarea

partizanilor. Pe de altă parte, îi dăduse lui Kong Geruială doi agenţi care se ţineau tot prin preajma templului de la Izvorul Ochiul Dragonului, pentru a putea primi şi transmite rapid ştiri din partea

■ acesteia. Fireşte, ea încasasg pe loc cincizeci de *yuani.* Atunci cum să nu dorească din adâncul sufletului să pună ea însămi mâna pe Yu Zhenhai...?

— El ce mai face? întrebă Geruială.

— Cine?

— Prostălăul – oriâncotro te duci, hop şi el, cu cobiliţa pe umăr, să te apere.

— Acum de ce nu e cu tine?

— Are treabă acasă.

— Mda. Peţitoarea îşi răsfrânse buza, neştiind cum să reia vorba. Mă gândesc, Piersico, aşa, că de fapt tu îţi treci zilele lângă un om care nu e, nenorocitul de el, întreg. Dacă e să-i zicem pe şleau, ia spune, cum ţi se pare faţă de ălălalt bărbat al tău, de pietrarul? Care-i mai bun?... *

— Vezi... Piersica amuţi încremenită. Se întoarse furioasă, şi, strângând din dinţi, se uită la femeie.

Dar Geruială îşi urmă netulburată drumul, nebănuind că gândul şi vorbele sale, obişnuite la una ca ea, puteau stârni o reacţie atât de înverşunată. Când observă

atitudinea tinerei femei, se trase înapoi, speriată. Piersicii i-ar fi plăcut s-o pălmuiască, să-i tragă şi câteva picioare în fundul mare. Numai că, făcând un pas de-a-n-dărătelea, piciorul lui Geruială alunecase de pe o piatră şi ea căzuse în genunchi.

— Nici – n-ar trebui să-ţi spun „tanti”, că nici măcar nu ştii ce e ruşinea, spuse Piersica tăios şi se îndepărtă de lângă ea.

Kong Geruială se ridică şi îşi şterse genunchiul.

— Aşteaptă-mă, nepoată! strigă.

Piersica încetini mersul.

— Ce mai ai de spus?

— Te-ai supărat? Parcă nu m-ai cunoaşte! rosti Geruială, uitându-se intrigată la spatele drept, frumos al tinerei femei. Toată viaţa m-am ocupat cu aşa ceva, îi zic şi eu mai de-a dreptul, ce vrei.

— Ei... Piersica nu-şi putu reţine un zâmbet.

Simţind că – aşa o îmbunează, Geruială aminti că ai ei nu creşteau porci, dar că porcăriile le stăteau în gură, şi alte asemenea... Târziu, când în zare răsări satul lor, schimbă vorba.

— De câte ori merg la târg, trec pe la Frumoasă. Atâta suflet apropiat mi-a mai rămas! O duce greu, sărmana,

trudind în atelierul de brodat. Nepotu-meu Juren nu mai apare, să-şi lase el nevasta, i-auzi... Mi-e şi frică să nu-şi găsească femeia pe altcineva.

— Nu te nelinişti, sora mea nu *e* dintr-alea.

— Ea n-o fi, dar trupul cere! Să nu-şi pună chiar **câinele ăla de licenţiat vreun gând cu ea, aşa cum a făcut-o cu tine.**

— Poate! Dar soră-mea o să se poarte la fel ca mine.

O vreme, se lăsă între ele tăcerea. Geruială înţelese că Frumoasa l-ar asculta pe licenţiat dacă acesta i-ar găsi alt soţ, dar Piersica se referise la dârzenia firii ei.

— Tină la urmă, aşa sau altminterea, voi vă trăiţi viaţa, dar nepotU-meu, vai de zilele lui, săracul, că atâta rudă mai am şi eu! Piersico, de-ai să-l vezi cumva pe Juren, zi-i să dea şi pe la mine şi neapărat pe la Frumoasă.

— Cum să-l văd?

— Nu trece pe la voi, pe la coliba din munte? Sunteţi rude, doar n-ai de ce să-i porţi pică ori să-i faci vreun rău.

— Astăzi oricui i-e frică. Şi chiar dacă n-ar fi vorba de noi, tot n-ar face-o el.

— Bine zici. Numai că... Dar de s-o nimeri totuşi să pice pe la tine vreunul de-ai săi, oricine-ar fi, vezi să i se dea veste că mătuşă-sa nu mai poate de dorul lui.

— Nu cred că am să văd pe cineva din cei de care zici.

— Da îndărătnică şi neînduplecată mai eşti, n-ai nici măcar un cuvinţel mai cald şi pentru mine...

Gândindu-se că s-ar fi putut ca tânăra să aibă în paner ceva ce-ar merita atenţie, Geruială iuţi pasul, se apropie bine şi tam-nesam smuci de el. Acesta alunecă de pe braţul Piersicăi şi se rostogoli la pământ.

— Ce ai?

— Eu... Voiam să mă ţin alături de tine. Nu mi-a dat prin cap că o să ţi se răstoarne coşul. Kong Geruială se aplecă şi-i puse lucrurile la loc.

Era însă cu totul dezamăgită, fiindcă ce aflase în paner nu erau decât nişte săculeţi cu bumbac şi făină. Desigur, asta nu însemna că Piersica nu ar fi avut cu desăvârşire niciun amestec în treburile comuniştilor. Geruială cântări din priviri trupul bine legat al femeii.

Nepoato, încă n-ai...?

— Ce să am?

— Vreo veste de „bucurie”.

Un val de sânge fierbinte năvăli pe sub pielea Piersil cu. Cu obrajii în flăcări, de data aceasta totuşi nu *se* **sumeţi, reţinându-şi revolta şi supărarea. Lăsă capul în jos şi spuse:**

— Nu.

— Bine, dar ăsta nu-i un lucru mărunt. N-ai decât o fată, pe-aia făcută cu bărbatul dintâi şi tare ar mai fi bun un flăcău. Nimic nu e mai însemnat pe lume ca urmaşii. Nu te uita la una Ca mine... Cu pietrarul ai rămas pe dată, iar cu Prostălăul eşti de ceva vreme şi nimic. Nu cumva ăsta nu e capabil? Sau tu nu-l laşi şi nu te porţi cu ei ca femeie...

„Jigodie murdară, eşti ca un vierme de câmp, gândi Piersica. Neruşinată cum eşti, ai fi în stare să ieşi în uliţă cu fundul gol. Ar trebui să te scuip în faţă şi să plec îndată de lângă tine! „Dar se stăpâni şi liniştită îi spuse:

— Tuşă, ce grijulie eşti cu noi! Ai dreptate, şi eu aş vrea un băiat. Dar nu ştiu cum se face, că nu vine. Ori eu am suferit prea mult şi oi fi cumva bolnavă, ori m-a secătuit Bambus Tânăr, că, uite, nu rămân... Dacă afli de vreun leac, dă-mi de ştire.

— Ştiu eu mai multe!

Geruială îi şi spuse câteva reţete. Era bucuroasă. O bănuise că îi stă inima tot la Yu Zhenhai, dar acum se încredinţase că femeia era tot femeie. Însemna că se învăţase cu Prostălăul, de vreme ce

se arăta dornică să-i facă copii.

Abia când intră în curtea părintească, Piersica observă că între timp se lăsase seara.

Nici nu se lungise bine Feng Prostălăul pe rogojina sa din faţa cuptorului-pat, că iar îşi săltă capul, uitându-se ţintă într-acolo, cu ochii săi plini de vinişoare de sânge.

Opaiţul cu ulei de arahide, atârnat pe peretele de lut, avea o flacără destul de mare, lumina ei răsfrângându-se peste patul acela îngust pe care se aflau întinşi doi oameni: Yu Zhenhai şi fiica sa, Bambus Tânăr.

În urmă cu două zile, dimineaţa, pe când Zhang Al Treilea, ţinând catârul de căpăstru, se furişa pe povârnişul muntelui, iscodind în stânga şi-n dreapta, apăruse ca din pământ, în faţa lui, nu altul decât Feng Prostălăul.

— Ştiai că venim? se bucurase Zhang, dând cu ochii de el. Ai picat cum nu se putea mai bine...

După eşecul revoluţiei, unele zone ale puterii populare, cum era Floarea de Piersic, deveniseră nesigure, astfel că ascunzătorile şi locurile de întâlnire ale revoluţionarilor erau acum în căsuţele izolate din inima munţilor. Casa lui

Feng era una dintre ele. După ce autorităţile se convinseseră că Piersica nu mai avea nicio legătură cu fostul său bărbat, supravegherea lor încetase, însă Piersica era la fel de precaută ca întotdeauna. De atâţia ani, se obişnuise astfel şi îi transmisese şi Prostălăului felul acesta atent de a se purta şi de a acţiona pentru cauza lor. Când primeau oaspeţi făceau amândoi de pază, cu rândul. Ea veghea de obicei în spatele porţii, dar el urca pe o stâncă mare, neagră de deasupra râpei, ţinând sub observaţie cărăruia care suia până la colibă; nu uita niciodată să-şi ia cu el cobiliţa şi stătea la postul său de pază, nemişcat, mândru. Revenea abia în zori, pe drumul de întoarcere zăbovind să culeagă ierburi de soi şi să adune vreascuri, în vreme ce ochii lui ageri, de vultur, prindeau orice mişcare jur-împrejurul lui până la cel puţin trei *li* depărtare.

După asemenea nopţi de veghe repetate, se deprinsesem cu felul acesta de viaţă şi chiar atunci când nu primeau niciun vizitator, iar în casă nu se aflau decât Piersica, Bambus Tânăr şi el, Feng Prostălăul se trezea la cea mai mică adiere a vântului, înainte de ivirea zorilor. Atunci o apuca agale pe munte în sus, luându-se cu treburile sale, dar supraveghind locurile.

În dimineaţa când îl întâlnise pe Zhang, Feng Prostălăul

rămăsese tăcut, mulţumindu-se să arunce câteva priviri spre bărbatul de pe spinarea catârului, luase în cârcă bagajul lui Zhang Al Treilea şi îndemnase animalul pe cărarea care dufcea acasă.

Drumul era abrupt şi întortocheat, iar catârul se sucea şi se răsucea de tot atâtea ori, zgâlţâindu-l cumplit pe Yu Zhenhai. La un moment dat, Feng se dusese în faţa lui Zhang, lăsase jos povara şi, fără o vorbă, îşi încovoiase spinarea, făcându-l pe acela să priceapă că îi cerea să i-l pună pe Zhenhai în cârcă.

— Poţi să-l duci? se mirase Al Treilea.

— Catârul merge prost pe un drum ca ăsta şi unui rănit îi face rău atâta zguduitură.

— Păi, are trup zdravăn, e trecut bine peste suta de jzn-uri. Cum ai să-l cari?

Fără să răspundă, Feng Prostălăul se apucase singur să-i prindă braţele lui Zhenhai. Acesta ajunsese fără un strop de vlagă în el şi stătea pleoştit, neputincios. Prostălăul îl rugase din nou, din privire, pe Al Treilea să-l Ajute.

— O să te sugrume, mă piticule. Eşti un... îl dojenise Zhang.

Trupul greu, ca de frasin, al pietrarului Yu îl covârşise pe Prostălău. Şi totuşi el nu se lăsase turtit, ci numai se

chircise, proptindu-şi mâinile pe pământ şi o pornise în patru labe, căţărându-se încet, dar cu uşurinţă pe drumul acoperit de pietricele, iarbă şi ace de pin. După vreo două sute şi ceva de paşi, ajunsese acasă, îl răsturnase pe pat şi, mai departe, o lăsase pe Piersica să se îngrijească de bărbatu-su, în timp ce el, într-o cămăruţă lăturalnică, cu un ac, se apucase să-şi scoată ghimpii care îi intraseră în palmă. După ce terminase, fusese nevoit să-şi bandajeze mâinile.

În mod firesc s-ar fi cuvenit ca Piersica să fi fost liniştită. Ea fusese aceea care mersese în locul lui Zhenhai pe urmele partizanilor, să le ducă veşti, în timp ce acasă, două zile şi două nopţi, Feng Prostălăul îi curăţase cu ierburi rănile lui Zhenhai, i le spălase cu apă caldă şi i le unsese de mai multe ori cu răşină, tot el îi făcuse de mâncare bolnavului, îl ajutase să-şi facă nevoile. Yu Zhenhai căzuse abia acum cu adevărat la pat; rănile îl dureau mai mult ca niciodată, avea febră mare, dar în ciuda a toate acestea nu scotea un vaiet. Vorbea puţin, să-şi cruţe puterile, mânca mult şi se stăpânea să nu îşi trădeze suferinţa. Prostălăul era mulţumit. După ce Yu Zhenhai sfârşea de mâncat, Feng Prostălăul o lua pe Bambus Tânăr în camera de alături şi-i dădea să mănânce

tăiţeii rămaşi de la masa tatălui ei, apoi o scotea în curte, la soare, să nu-l stingherească pe „unchiul. El **lua securea, cobiliţa şi un coş de nuiele şi pleca prin împrejurimi. Se înapoia nu după multă vreme cu vreascuri, ierburi de leac şi ouă de vrăbii. Odată dăduse chiar peste două prepeliţe. Noaptea alegea lemne bune pentru ars, încingea bine cuptorul-pat şi Bambus Tânăr se ghemyia lângă „unchiul" acela ca lângă mamă-sa. El îşi punea o rogojină pe un braţ de paie, în faţa vetrei. De fapt nu prea dormea, se scula tot timpul şi mergea să-i pipăie fruntea bolnavului şi să-l întrebe dacă vrea apă... Alteori ieşea afară şi rămânea să vegheze pe stâncă cea neagră...**

De data aceasta se uita grijuliu la cele două trupuri omeneşti, unul mare şi celălalt mie. Cerul se luminase de ziuă, hârtia transparentă din cadrul ferestrei se albise, lăsând razele soarelui să se strecoare în cameră. De afară, se auzea şuierul vântului. Ierburi uscate fuseseră purtate de vjnt până în curte, unde se roteau în vârtejuri de-a valma, parcă cerşind un ajutor din partea stăpânilor gospodăriei.

Prostălăul căzu pe gânduri, întrebându-se dacă lumina fusese aceea care îl trezise, ori urletul vântului. Nu putea fi niciuna, nici alta. Îşi simţea capul greu de oboseală şi de-ar fi fost să adoarmă, să-l fi tras cineva de gene şi nu şi le-ar fi dezlipit, ori să-i fi aprins petarde bubuitoare lângă urechi şi el unul nu ar fi auzit niciun sunet. Atunci ce-l făcea să se ridice aproape îndată ce se întindea să se odihnească? Chiar atunci, în clipa dintre acieste două gânduri, sări în picioare şi-l zgâlţâi pe Yu Zhenhai.

Îl speriase respiraţia lui. Era uşoară, aproape ca a fetiţei şi tocmai de aceea lui Feng Prostălăul îi sărise inima din piept. Nu cumva bolnavul se afla la capătul zilelor sale?

Yu Zhenhai ardea ca focul! Prostălăul îl zgâlţâi încă o dată, dar bolnavul nu reacţionă în niciun fel. Îi pipăi pulsul... Ba foarte iute, ba pâlpâind abia simţit. Înnebunit, alergă pe dată, în camera de trecere, unde se găsea un raft cu tot felul de leacuri. Apucă un borcănaş, se uită la el, apoi îl lăsă. Nu avea ceea ce i-ar fi trebuit. Stătu în cumpănă, apoi dădu fuga în curte şi smulse una

după alta ierburile atârnate la uscat. Le întoarse, le trecu prin mână rând pe rând, dar niciuna nu-i era de folos. Năvăli în cămăruţa laterală şi scormoni într-un coş de nuiele. Aruncă pe jos, în jurul său, mai toate ierburile.

Se întoarse la raft şi iar luă la mână borcan după borcan. Când îl nimeri pe cel dorit, văzu cu supărare că era gol. Atunci îl azvârli la pământ. Dezamăgit, călcă pe el şi-l zdrobi. Cuprins de un acces teribil de mânie, aruncă în stânga şi în dreapta borcan după borcan.

— Cerule, vai, cerule! urlă mai apoi ieşit în mijlocul curţii, cătând la norii negri de deasupra capului său. Plângea. Îşi înălţase, disperat, în aer, mâinile pline de urmele înţepăturilor de ghimpi...

Undeva, pe aproape, nişte vulturi croncăneau gălăgioşi. Poate pentru că porneau după vânat, poate că prevesteau îngheţul ce se aropia, cântecul lor fiind astfel unul de luptă sau de îmbărbătare pentru vârstnicii ori pyii din cârdurile lor.

Feng conteni cu plânsul şi ieşi din curte, cercetând în direcţia dincotro răzbăteau ţipetele păsărilor. Deodată oghii îi luciră. Fugi înapoi acasă,

luă securea şi o frânghie de grosimea unui deget, încuie bine uşa casei şi o porni la goană ca vântul, mai iute decât păsările de pe cer, ţinând-o tot spre cuibul vulturilor.

Vântul puternic mâna din spate norii, undeva spre sud-est, într-un iureş răscolitor, ca de sfârşit de lume, la el adăugându-se un vuiet enorm, de parcă herghelii-întregi s-ar fi întrecut prin văzduh, ori ca şi cum cerul prăbuşit s-ar fi făcut una cu munţii şi laolaltă s-ar fi rostogolit cu un vacarm infernal într-un hău fără fund.

Numai zece frasini uriaşi, bătrâni, crescuţi unul lângă altul, roată, aducând cu un fel de pagodă, stăteau drepţi în furtună, mândri, sfidători, ocrotind cuiburile aflate în siguranţă deplină între crengile lor solide.

Şi dintr-odată păsările se speriară cu toatele. De amar de vreme nu se mai arătase fiinţă omenească lângă sălaşurile lor. Iar dacă ajungea vreuna vreodată pe acolo, ea trecea mai departe, văzându-şi de-ale sale, pe când, iată, omul de acum se oprise lângă trunchiurile copacilor şi le dădea târcoale... Cerule! Doar nu avea de gând să urce la ele!

Generaţii după generaţii nu apucaseră ei, vulturii, să vadă una ca asta!

Feng Prostălăul se învârti jur-împrejurul copacilor, cântărindu-i pe fiecare în parte, de Sus până jos. Îşi trecu frânghia pe mijloc, înfipse securea în pom, deasupra capului său, se descălţă, „ptiu!” – scuipă în podul palmei, îşi frecă mâinile şi începu să se caţere:

Păsările prinseră să croncăne. Strigătele de alarmă răsunară asurzitoare, umplând văzduhul. Cârduri-cârduri, – vulturii zvâcneau în sus din cuiburile lor, năvăleau în zbor de pe stâncile din jur, rotindu-se deasupra copacilor, înnegrind cerul cu trupurile lor. Văzând că omul a ajuns aproape de un cuib, îşi agitară aripile larg desfăcute şi, croncănind, înălţându-şi ciocurile ascuţite, ameninţătoare, puternice, cu lovitura dură ca de ciocan, se aruncară asupra atentatorului.

Asemenea ciocănitoarei, Prostălăul se lipise strâns de: copac. Cu picioarele proptite bine în denivelările scoarţei. i cu degetele înfipte în coaja copacului, pe care îl cuprinsese cu braţele, înainta încet-încet tot mai sus. El era deprins de mic să se caţere în copaci, însă un om obiş i nuit nu numai că nu s-ar fi gândit la una ca asta, dar ar l fi socotit-o chiar nebunie, cu atât mai mult cu cât

frasinul

avea trunchiul gros şi pe o înălţime apreciabilă lipsit de crengi. Lui Feng însuşi îi venea destul de anevoie. Dar cel

mai greu era de înfruntat atacul vulturilor. Vulturii din Masivul Kunyu nu erau mari de felul lor, fapt pentru care lumea le zicea vrăbii de munte. Se hrăneau, de regulă, cu păsări, dar se dovedeau fără seamăn de periculoşi când se ţ dădeau la om, mai cu seamă acum când se dezlknţuiceră în stoluri, luptându-se pe viaţă şi pe moarte ca să-şi apere? bătrânii şi odraslele. Cu cât Feng urca mai sus, cu atât ţipeS tele lor erau mai aprige. Vulturii începură să se năpustească spre el, unii după alţii. Întinse un braţ să le stăvilească asaltul. Vulturii nu se lăsară, ci îl izbiră cu aripile {. Peste faţă, peste cap, şi până şi căciula îi fu smulsă de ciocul unuia dintre ei în timp ce un altul îl lovi cu ciocul în ceafă. Simţi un fel de topire în el şi apoi ceva umed, şi cald prinse să i se prelingă pe gât. Se opri, trase

— securea de la brâu şi o roti în jurul său, stăvilind năvala păsărilor. Fulgi negri începură să plutească în aer.

Când păsările se îndepărtară, el îşi reluă urcuşul. Pe neaşteptate însă, primi o lovitură în piciorul stâng, în

pulpă; de durere, piciorul rănit îi alunecă şi el s-ar fi prăvălit dacă n-ar fi avut prezenţa de spirit să înfigă securea în copac. Ţinându-se strâns de minerul acesteia, – rămase agăţat pe trunchi. Piciorul stâng îi amorţise. Prostălăul nu-l mai putea mişca. Labele picioarelor îi erau pline de bătături care formau o crustă groasă şi tare, dându-i putinţa să calce nepăsător, fără să sufere cel mai mic neajuns, peste pietrele ascuţite, paste mărăcinişuri şi ghimpi. Nici nu mai ţinea minte de câţi ani în şir lepăda încălţările de cum trecea iarna. Şi chiar atunci, la vreme geroasă, nu-şi pun ea ciorapi, pentru că nu avea nevoie. După ce se luase cu Piersica, ea îi croise încălţări, îi împletise ciorapi, silindu-l să le poarte. Dar el le descălţa de îndată ce ieşea pe poartă, trăgându-şi-le din nou, la 1 întoarcere, înainte de a intra în casă. Când se ducea la rude sau la fratele său, la oraş, căra încălţările la spinare vârându-şi-le în picioare la marginea satului sau a târgului...

În starea în care era, Feng Prostălăul încercă de câteva ori să-şi tragă înapoi piciorul. De durere, abia se mai putea ţine acolo, spânzurat de trunchiul copacului. Săltă capul cercetând în sus. Până la prima creangă mai avea cam un *zhang,* iar un vultur bătrân, feroce, nu înceta să-l atace

fără milă. În ciuda durerilor, îşi înfipse piciorul într-o adâncitură provocată de o tăietură în scoarţa copacului, smulse securea şi, cu ochii roşii, izbi cu sete, neîndurător şi necruţător în vulturul pestriţ, cu ghearele mari. Jur-împrejurul lui zburară. Numai pene, şi pasărea ţâşni în jos, ţipând de durere. Ceilalţi vulturi, ca molipsiţi, prinseră şi ei să croncănească îngroziţi, nemaiîndrăznind să se repeadă la om, dar rotindu-se în jurul lui, tot căutând un prilej să atace...

— Ce-aveţi cu mine de mă înfruntaţi, făpturi sălbatice ce sunteţi? De ce nu mă întrebaţi ce vreau să fac? Cine vă vrea răul? vorbi Prostălăul, aproape plângând, nu atât de durere, cât de ciudă.

În cele din urmă reuşi să se caţere pe prima creangă. Ajunsese la patru sau cinci *zhang* de pământ şi, fiind la cinci-şase *ch*r de peretele stâncos, se afla cu mult deasupra peşterii de piatră. O piatră ciudată, lată cam de un *zhang,* ieşea din stâncă, întinzându-se ca o limbă sau ca o lingură printre copaci. Pe ea se depusese strat peste strat găinaţul păsărilor, şi în timp, se formase ca un loc dintre cele mai fertile. Aici creşteau acum buruieni de munte, groase şi mari, încă proaspete, verzi, protejate la căderea brumei de chiar prezenţa cuiburilor de vulturi.

Prostălăul zăbovi puţin să-şi mai tragă sufletul, cercetă piatra, apoi, cu o mână îşi dezlegă frânghia de la brâu şi o înnodă de creanga groasă care trecea orizontal pe deasupra stâncii, în timp ce cu cealaltă se ţinea să nu cadă. Cu securea între dinţi, se prinse cu mâinile amândouă de frânghie şi se lăsă să atârne în văzduh, legănat uşor de vântul puternic. Alunecă încet pe frânghie până simţi sub picioare limba aceea de stâncă. Când fu sigur că tălpile îi sunt bine înfipte în ea, strânse la brâu frânghia care-i prisosea. Apoi se lăsă pe vine, uitându-se în jurul său cu luare-aminte şi căutând cu mâinile printre ierburile grase şi prin tufăriş. Nu după multă vreme descoperi două frunze cu câte un pistil vineţiu, ca un ac de brad. Le rupse cu grijă, vârându-le în buzunarul hainei. Se apucă iarăşi să caute. Nemaiaflând iarba dorită, culese o mână de curmale sălbatice, grase, de culoare violet-roşcat, le puse şi pe acestea bine, prinse din nou securea, dezlegă de la brâu capătul frânghiei, ridică privirea spre creanga de deasupra sa şi simţi că îl ia cu ameţeli, gata să se prăbuşească în gol; chiar în clipa aceea, ceva îl împunse în piciorul gol, în chiar piciorul stâng în care fusese rănit. Ţipă involuhtar, amarnic.

— Ah! Mama ta!... Securea îi căzu. Un picior îi alunecă

pe marginea stâncii şi dacă n-ar fi fost ţinut de frânghie ar fi alunecat în gol, zdrobindu-se de pietre!

Înţepătura îl îndureră mai mult decât muşcătura vulturului. De ce oare? Privi spre laba piciorului: patru-cinci scorpioni, groşi cam cât degetul cel mare de la picior, cu acul plin de otravă gata pregătit, căutau locul cel mai nimerit să-l înţepe din nou cu veninul lor. Un fior rece îl străbătu, ţâşni în sus cu toată vigoarea, se prinse de frânghie şi se lăsă să alunece în jos, de data aceasta spre pământ. Găsi securea, îşi luă încălţările din pânză de la rădăcina copacului şi o rupse la fugă spre casă cât putu de repede...

La drept vorbind, rănit şi vlăguit cum era, mai degrabă se rostogolea sau se târa pe pământ, însă şi aşa, în cele din urmă, păşi pragul colibei sale.

Îndată luă vasul pentru fierturile din ierburi de leac, scoase cele două plante mici şi le puse la foc. În momentul acela îşi” dădu seama că nu mai poate sălta piciorul stâng şi că îl arde un fel de flacără la inimă şi la plămâni. Aşteptă până la primul clocot al apei cu iarba de leac, apoi vărsă fiertura într-un bol de lut, pe care îl prinse cu amândouă mâinile. Se lăsă în genunchi pe piciorul drept şi, târând piciorul stâng după el, înaintă încet de la vatră până la

cuptorul-pat. Puse bolul plin lângă căpătâiul lui Yu Zhenhai şi îi întoarse faţa spre el, o faţă

■ roşie ca focul de marea fierbinţeală din tFupul lui. Bolnavul ţinea ochii închişi şi lui Feng i se păru că nici nu mai suflă. Cu toate acestea, nu se pierdu cu firea, ci se apucă să-l strige:

— Să nu crezi că te-am lăsat singur dinadins, frăţioare... Ia şi bea fiertura şi eşti scăpat. Scăpat...

Prostălăul ridică bolul, suflă în el să se răcească, dar cum să-i dea bolnavului să bea? în toată casa n-avea o lingură pentru supă... Atunci sorbi din fiertură, îşi apropie gura de aceea a lui Zhenhai şi dădu drumul licorii între buzele acestuia. Îi dădu în felul acesta să bea până simţi că îl scutură fiori de frig, din ce în ce mai tare, încât nici gura bolnavului n-o mai nimerea. Se opri, se odihni puţin, apoi continuă să facă tot aşa cu fiertura, până la ultimul strop. Mâna îi tremura acum atât de tare, încât bolul îi scăpă jos şi se sparse. Se chirci şi el acolo, jos, lângă pat.

Zăcu o vreme cu capul pe pământul umed, apoi şi-l ridică. Jumătatea stângă a trupului îi amorţise, iar piciorul stâng i se umflase. Când ridică pantalonul, observă că

i se învineţise de tot. Un fir roşu, ca un şarpe subţire, cât o aţă, se furişase pe sub piele, de la talpă în sus până

aproape deasupra gleznei. Când avea să ajungă la inimă, nu mai era nimic de făcut, viaţa i se sfârşea. Feng Prostălăul, omul care culesese toată viaţa ierburi de leac, ştia, fireşte, că veninul scorpionului era grozav de periculos.

Se zicea că scorpionul cu nouă vertebre poate ucide şi-un bou. El nu avusese vreme să numere vertebrele aceluia care-l muşcase pe el, însă era pe deplin conştient de nocivitatea veninului. Totuşi nu se sinchisise şi nu făcuse nimic pentru el, nici măcar atunci când îi dăduse lui Zhenhai să bea din gura sa, când ar fi putut să înghită cel puţin o sorbitură. Acum se scula cu mare greutate de jos, zbătându-se să se târască pentru a se sprijini de zid; de cum izbuti, luă o sfoară de cânepă care era agăţată de un cui şi, chinuindu-se din răsputeri, şi-o legă cât mai strâns la baza piciorului, ca să împiedice otrava un timp să i se răspândească în organism...

— Bambus Tânăr! Bambus, mă auzi? chemă el. Scoală-te, Bambus Tânăr, n-auzi vrăbiile ciripind? Ţi-am pus lângă pernă o mână de curmale. Vezi de le mănâncă şi aşteaptă-mă acasă. Eu mă reped după lemne şi vin degrabă...

Copila dormea încă. El ieşi, sprijinându-se cu grijă, dar abia ieşi pe uşă, că se şi rostogoli la pământ, trăgând după

sine nelipsita-i cobiliţă grosolană, cioplită de mâna sa.

— De ce stai în uşă pe vântul ăsta, Bambus Tânăr?

— Aşa mi-a zis tata, – să te-aştept. Bine c-ai venit, mămico! spuse fata, mâncând încă din curmale.

Piersica avea ca întotdeauna panerul petrecut pe după braţ. Vântul îi răvăşise părul şi îi aruncase în faţă praful drumului. Se aplecă, culese de jos cobiliţa şi o agăţă pe perete.

— Taică-tu...? întrebă.

— Doarme... L-am ajutat eu să se ţină pe picioare. Mi-a zis să te-aştept aici. Uite ce curmale mari, grase şi dulci. O grozăvie!

Piersica nu prea luă seama la vorbele fetei şi intră gândind „Dacă s-a trezit şi a fost în stare să-i vorbească, poate să doarmă, e bine...” Se apropie de cuptorul-pat şi îl găsi pe Zhenhai acolo, răsuflind egal, puternic, cufundat într-un somn liniştit. Femeii i se luă o piatră de la inimă. Abia acum puse coşul jos şi se aşeză la un colţ al palului, să-şi odihnească picioarele ostenite şi umflate care o mai şi dureau de atâta. Mers. Luă o batistă de pe poliţă şi-şi şterse sudoarea de pe faţă şi de pe gât.

Noaptea şi-o petrecuse la părinţi, însă nu lipise geană de geană, fiind tot cu gândul la coliba de pe munte. Închisese

şi ea ochii abia înspre ziuă, dar se sculase curând şi fără să se spele sau să se pieptene, în ciuda îndemnurilor mamei, îşi apucase panerul şi o zbughise pe poartă, luând drumul muntelui. Mai mult fugise, şi străbătuse treizeci de îi pe o zi rea, mohorâtă, fără soare, ajungând acasă tocmai la prânzul cel mic. Cât ar fi dorit să mai zăbovească puţin, măcar câteva minute, aşa cum stătea I acum, cu capul rezemat de perete, ca să-şi revină.

Dar nu trecu nicio clipă şi Bambus Tânăr intră peste*]*

ea.

— Mămico, eu n-am mâncat de dimineaţă. Tata e rău, doarme întruna...

— Las că-ţi fac eu ceva.

Piersica se ridică şi săltă capacul de la vasul de pe foc, f din care se împrăştiară aburi.

— Aici ce ai, fata mamei? De ce n-ai mâncat singură*?* Să nu mai spui că tata e rău. El e bolnav şi nu se poate scula.

— Nu se poate scula? Păi n-a fost plecat, doar el mi-a cules curmale. Când să se îmbolnăvească? Ce, eu n-aş şti? o contrazise Bambus Tânăr primind din mâna mamei o bucată de dovleac copt şi apucându-se să mănânce.

Piersica, se sperie şi se uită spre pat.

— Tatăl tău e bolnav rău, şopti, cum să fi plecat?

— Mămico, te-ai aiurit ca bunicul, sau ce ai? se miră Bambus Tânăr, făcând ochii mari. Gel care zace e unchiul, cum să fie tata?

Piersica se cutremură, speriată. Abia acum îşi dădu seama că de când venise, îl luase pe soţul scump inimii sale drept una şi aceeaşi persoană cu „tatăl” pe care îl ştia fata. Atunci băgă de seamă şi vasul spart şi se sperie de moarte.

— Bambus Tânăr! Tatăl ăla al tău unde e?

— Păi nu ţi-am zis, de cum ai venit că doarme? Pe patul lui! zise fata, nemulţumită.

Piersica Teşi din încăpere şi se-ndreptă spre cămăruţa de la marginea casei. O linie roşiatică-închisă îi atrase atenţia. Se aplecă să vadă mai bine şi înţelese că era o dâră de sânge. Înfricoşată, să repezi înăuntru.

Pe patul grosolan în care abia putea sta întins un om, Feng Prostălăul dormea făcut colac. Faţa îi era pământie. Ţinea ochii închişi şi gura strânsă. Îşi muşcase până la sânge buzele. Degetele mâinilor i se înfipseseră adânc în lutul peretelui şi al cuptorului-pat.

Piersica îl zgâlţâi de umăr, strigând:

— Frate! Ce ai, frate? Ce ai? Deschide ochii, sunt eu, m-am înapoiat! Hai, vorbeşte! Frate!...

După puţin timp, Prostălăul întredeschise ochii. Dar în ei nu mai licărea lumina înţelegerii, iar gura şi-o mişcă în zadar, nereuşind să scoată un sunet.

— Vorbeşte, frate, ce s-a întâmplat? Sunt eu, sora ta, Piersica! M-am întors. Ce ţi s-a întâmplat de ai ajuns în halul ăsta?

Plângând, Piersica îi luă palmele şi constată cu inima frântă că erau pline de sânge.

Deodată, în ochii bărbatului licări o scânteie de viaţă, deşi gura lui nici de data aceasta nu scoase un cuvânt. Îşi trase cu putere mâinile dintr-ale ei şi le înfipse iar în latul peretelui. Dar ea i le luă din nou, strângându-le cât putea de tare.

— Ce s-a întâmplat, frate? zise, plângând. Nu te mai chinui, şi spune ceva! Frate... Ai mâinile reci...

Câteva lacrimi se rostogoliră din ochii lui. De mai bine de doi ani erau împreună şi nu se ţinuseră astfel de mână, iar dacă vreodată se atinseseră din nebăgare de seamă, el se trăsese numaidecât într-o parte. Iar acum...

— Surioară, reuşi el să lege câteva cuvinte, nu te nelinişti. Mi-e mai bine. Nu pot vorbi, dar sunt în stare să stau în capul oaselor... Se forţă să se ridice, dar Piersica îl opri1. L-ai văzut pe tatăl lui Bambus Tânăr? Să nu te iei

după faptul că a căzut într-un somn adânc.

Gata! Nu mai are nimic. A băut fiertură de iarbă care te scoală din morţi şi asta i-a curăţat otrava din sânge. N-are nimic, să fii liniştită.

— Ah! iarbă care te aduce la viaţă? Ai fost pe

„Gura scorpionilor”, după iarba asta? se sperie Piersica.

Capul Prostălăului se lăsă într-o parte. Piersica se uita la el, în timp ce o treceau fiori reci...

Odată, el îi vorbise de iarba oare scoală omul din morţi[66], spunându-i că era un fel de „iarbă a nemuririi”, dar că se găsea tot mai rar şi nu prin locuri umblate. Creştea pe unde nu putea fi văzută de om, sau pe unde, chiar de-ar fi fost ştiută de el, acesta nu era în stare să ajungă la ea, necutezând să-şi primejduiască propria-i viaţă, fiindcă îl pândeau tot felul de rele... într-una din vizitele doctorului Feng la ei pe munte, venit după ierburi de leac, acesta adusese cu el un şoim de vânătoare. Şoimul prinsese un iepure alb, dar în timp ce zbura pe deasupra copacilor, se speriase de ceva şi scăpase din gheare iepurele. Animalul căzuse pe limba aceea de stâncă. În timpul cât aşteptaseră ca şoimul să-şi reia prada, se petrecuse cu iepurele un fenomen curios. Deşi capul lui fusese zdrobit

---

66 Hui *sheng cao,* iarba care te întoarce la viaţă.

între ghearele şoimului, iar picioarele şi le frânsese în cădere şi, pe deasupra, pe burta lui mai găsiseră şi trei scorpioni, iepurele nu murise, ci dimpotrivă revenise la viaţă. Domnul Feng îl cercetase cu multă atenţie şi descoperise că iepurele avea în gură o iarbă, iarba care te întoarce la viaţă, iar locul în care aceasta creştea era un cuibar de scorpioni veninoşi. Doctorul Feng numise stânca „gura scorpionilor”. În anul acela, pe limba mamei lui Feng Zijiu apăruse o excrescenţă, şi cu toate că el o extirpase, ea se formase din nou. Era cancer. Feng Prostălăul vrusese să se ducă să culeagă iarba miraculoasă, însă fratele său îl oprise...

Totul era limpede acum. Piersica plângea cu sufletul zdrobit. Dădu să-i panseze rănile pricinuite la cap şi la picioare de ciocurile vulturilor, însă Prostălăul îi reţinu de data aceasta el mâinile.

— Nu te mai chinui, n-are rost, surioară, şopti el. Nu mai am scăpare. Otrava mi-a ajuns la inimă...

— Ba exista scăpare. Mă duc să caut iarba... Piersica se răsuci, să plece.

— Îţi ştiu simţămintele, dar e prea târziu... o opri el.

— Chiar de-ar fi să mor...

— Dacă ai de gând să faci lucruri prosteşti, du-te... se

supără Prostălăul, desfăcând palmele.

Piersica se uită la el, răvăşită.

— Te-ai supărat, frate... îngăimă.

— Sigur, zise el, îmbujorându-se. Sunt de-al vostru şi l-am scăpat de la moarte pe şeful partizanilor, eu preţul vieţii unui nebun! Ce mare lucru! De-aia m-am supărat!

Piersica lăsa capul în jos şi înghiţi în sec. Nu ştia cum era mai bine. Ce putea face?

— Ascultă-mă, surioară, îşi înmuie el glasul. Iată ce voiam să zic... Fratele meu mi-a spus că otrava intră în inimă şi se roteşte apoi cu sângele prin trup. Acum ea a ieşit din inimă şi de-aia mi-am mai venit în fire şi am şi ceva vlagă în mine ca să pot să vorbesc. Dar când se întoarce, atunci... Surioară, un prostălău se duce în locul unui om de preţ. El a suferit pentru noi şi e cu mult mai folositor decât unul ca mine. Aşa se cuvine socotit!

— Frate, frate bun, fratele meu! Şi tu eşti om de preţ, ai suferit atâta şi ne eşti tare folositor, spuse Piersica, plângând şi se aşează lângă el, prinzându-i marginea hainei.

— Te-aş ruga ceva, surioară. Dacă nu vrei, poţi să mă blestemi, zise el, luându-i o mână.

— Spune, vreau cu dragă inimă!

— Surioară, vorbi el din nou, întorcând capul, să n-o \ vadă, ai putea să coşi nasturele de la piept?

— Pot, pot...

— E aici, în buzunarul ăsta... 11 aveam pregătit. E nasturele rupt atunci de către Aur...

Piersica observă că Feng purta haina aceea neagră şi peticită pe care o avusese pe el când se despărţise pe vremuri de Aur. O îmbrăcase înainte de venirea ei. Iar în buzunar avea tocmai nasturele acela învelit în pânză şi un capăt de aţă. El, un prostălău pentru toată lumea, era un om plin de suflet şi simţire. Piersica luă un ac, băgă aţa în el şi, luând nasturele din mâna lui, cu lacrimi în ochi, începu să i-l coasă.

În clipele acelea, ochii Prostălăului scânteiau ca flacăra, aţintiţi la faţa femeii de lângă el. Abia înainte de moarte îşi îngăduise s-o privească atât de direct şi atât de aproape! Şi neputându-se stăpâni, îşi înălţă mâna şi-i culese îndrăzneţ câteva frânturi de iarbă uscată, din părul răvăşit.

— Frate, vorbi Piersica, înecată de lacrimi, ţi-am cusut eu, în locul surorii Aur, nasturele, atât de scump inimii tale.

— Ba chiar tu trebuia să mi-l coşi, acum eşti mai mult decât Aur... rosti el, limpede.

— Du-te liniştit, frate, zise ea cu greu, potopită de plâns.

Tu şi Aur nu aţi stins flacăra vieţii. Bambus Tânăr, pentru voi...

— Ea e fiica mea vitregă...

— Nu, e propria ta fiică! De astăzi încolo, o să se numească Feng. Feng!

— Oh, ce tată mai sunt şi eu, n-am mai apucat să aduc două sarcini de lemne, nici să-i dau să mănânce, sărăcuţa... vorbele Prostălăului se frânseră brusc.

Piersica se aplecă să rupă ou dinţii aţa cu care îi cususe nasturele. Când ajunse cu faţa în dreptul inimii lui Feng Prostălăul, lacrimi fierbinţi îi curseră din ochi ca un izvor, udându-i bluza...

19

De Sărbătoarea Luminii Pure, oamenii se duc la mormintele celor apropiaţi şi le refac movilele, sădeso pe ele iarbă, ard santal şi bani de hârtie, ba unii oferă chiar sacrificii în alimente, şi totuşi, destul de curios, nimeni nu se îngrijeşte să se roage stăpânului spiritelor[67] sau să facă

[67] în concepţia tradiţională chineză asupra morţii, dincolo de viaţa propriu-zisă, o dată ce ea a fost încheiată, se permanentizează, într-o dedublare netă, existenţa materială şi spirituală a oricărui muritor, ajuns să „trăiască", în două „lumi", ca duh bo (ţinând de regnul animal) în lumea umbrelor subpământene un fel de iad) aflată la izvoarele adânci ale Fluviului Galben, şi ca spirit *hun,* cu totul dematerializat, în lumea sferelor („paradisurilor") cereşti.

ofrande acasă, în faţa tăbliţei funerare.

În ziua acestei sărbători, în anul de graţie 1936, Zhang Al Treilea se purtă altfel decât de obicei. Aflat în camera centrală, aranjă pe masa din preajma pietrei pentru decorticat orezul patru feluri de buoate: un bol cu tăiţei din făină de dovleac, o farfurie cu ouă prăjite, o alta cu peşte şi un bol mai mare cu brânză de soia preparată cu varză. În patru castroane de mărimi diferite, puse pâiniţe din făină, iar în mijlocul mesei, între toate aceste bunătăţi, aşeză o pereche de beţişoare din lemn alb, un pahar şi un ibric cu băutură. După ce aprinse trei bucăţi de santal, făcu o plecăciune adâncă în faţa mesei de sacrificii, apoi puse beţele de santal într-un vas, ridică ibricul, umplu paharul cu băutură de dovleac, îl ridică şi pe acesta, cu gesturi largi, solemne, foarte grave şi vărsă din conţinut pe pământ, lângă masă.

— Nepoate, azi e întâia sărbătoare a demonilor de când tu „ai plecat”, rosti grav, şi unchiul o să-ţi ţină tovărăşie la această masă pentru tine... Mănâncă şi bea! Nu te sfii, nu trebuie să te arăţi cumpătat şi nici să te zgârceşti pentru mine. Am de unde... Bunătăţile astea le-a adus fii-mca a mare, pentru fratele ei mai mic. Dar eu ştiu că, la anii lui, Fărâmiţă n-are cum le face faţă. Băutura mi-a rămas

taman de la Anul Nou, e mai tare ca a lui Zhang Guiyuan, păcătosul ăla care precis că toarnă apă în ea... Bea! Cum, nu poţi? Nu, nu te cred! înainte de moarte, poate, dar acum? E alcool pentru spirite, fără ăsta nu se poate. Ascultă-mă pe mine, spiritele beau atât de mult, că te şi sperii. Ca pe apa aia rece, nu alta! E drept că pentru ei şi apa are gust de băutură, fiindcă în gura lor se preface în alcoolul cel mai grozav...

t

Ei, n-o să cuvintez prea mult, te-oi fi supărat. Uite, te las să bei în tihnă...

Zharife Al Treilea nu se îndură să verse toată băutura din pahar. După vreo cinci picături, puse paharul pe masă şi, pofticios, înghiţi în sec, stăpânindu-se. Se aşeză lângă vatră şi îşi scoase săculeţul cu tutun. Stătu îndelung acolo, în faţa mesei cuofrande, inima bătându-i aprig în piept.

— Aoleu, dar înfruptă-te, nepoate! izbucni, în cele din urmă. Pe când trăiai, n-am putut să-ţi dau astfel de „bunătăţi. Mănâncă. Hai, ia şi mănâncă! Lumea zice că spiritele nu pun gura pe orez sau tăiţei, dar eu, unul, n-aş crede. Dacă nu s-ar înfrupta cu ce le dai, ar mai avea vlagă în ele? Orice se mişcă pe lumea asta sau ailaltă bea şi mănâncă, cu toate că, trebuie să recunosc, nu toţi îi

poftesc la băutură scoasă din dovleac. Iar apa n-are cum să se sfârşească. Ehei, nepoate drag, oamenii se duc, că asta ne e soarta, dar după fiecare rămâne, acolo, un muşuroi de pământ. Şi uite, într-o zi ca asta, ceilalţi merg şi-l aranjează frumos... Numai tu n-ai lăsat nimic... Ba şi alţii se prăpădesc rău, dar măcar se află ce şi cum, şi-ntr-o zi ca asta ai lor care trăiesc îşi amintesc de el, îi îngrijesc mormântul... Lăcaşul tău pe unde-o fi? O arde careva bani de hârtie pentru sufletul tău? Şi de-ar fi aşa, cum de n-am şi eu cât de cât habar? Da uite că a fost să rămân pe urma ta eu, cel rău, un bătrân prăpădit, care-ţi ţine tovărăşie! Hai, înfruptă-te...

Zhang Al Treilea se înduioşase de-a binelea. Lacrimile îi şiroiau pe obraji, prelingindu-i-se pe lângă mustaţă, intrându-i în gură. Se apropie de masă, cu ochii pe pahar.

— Bea, nepoate drag! Nu-mi lăsa mie... Hai, fie, o să te-ajut.

Apucă paharul şi-l goli dintr-o sorbitură, îl umplu din nou şi iarăşi îl dădu peste cap. Bău unul după altul patru pahare mari, până goli ibricul. Voise doar să-şi alunge durerea, însă rezultatul ieşise pe dos. Alcoolul de dovleac îi răscoli burta deprinsă cu asemenea băutură şi, cu ea, întreaga-i fiinţă, astfel că în loc să uite sau măcar să-şi

înmoaie durerea, se trezi că se aruncă peste masă, plângând în hohote.

— Nepoate al meu, nepoate bun! strigă, printre sughiţuri. – Cum de te-ai prăpădit, ia spune-mi? Eu, Zhang Al Treilea, trăiesc şi oameni buni ca tine au plecat pentru totdeauna. Fir-ar să fie de viaţă scârboasă şi de moarte nemernică ce-i ia doar pe ai mai buni! Numai ei zac în pământ, fie vârstnici sau cruzi, bărbaţi sau femei, se duc unul după altul! Ai face un munte din ei! Poate să fie revoluţie, răscoală, poţi să învingi da-nainte de toate rămâne numai un muşuroi de pământ sub cer. Toţi ajung spirite şi duhuri... Ce să zic de unu ca mine, Zhang Al Treilea. Băieţii mi s-au dus, şi cel mare şi cel mic, ori că rău ori că bun, gata, am rămas cu fetele... Mama ta de viaţă, mi se frânge inima! Hai, băutură de dovleac, arde-mă, să nu mai ştiu de mine... De-am apucat să trăiesc ca să păţesc nenorociri ca astea, ce mama ei de revoluţie să mai fac...

Una dintre fete intră în casă şi se sperie, văzându-l. Se repezi la el, îl zgudui, trăgându-l de braţ şi strigându-i

— Tată, tată! Ce-i cu tine? Ce faci aici? De ce plângi?

— Copilă proastă! o certă el, fără să contenească din plâns şi ţinând ochii închişi. De nu-l bocesc eu, cine s-o

facă? Lasă-mă, Piersico...

— Eu sunt Crizantema, tată...

— Crizantema? Ce mai întrebi? Fratele tău cel mare a pierit fără urmă...

— El? Crizantema slăbi strânsoarea. Tată, dar nu l-aţi lăsat voi să moară, tu şi cu mama? Nici n-aţi vrut s-auziţi să-l îngroape în capul satului şi nici să mai ştiţi de el când l-au dus în munţi, printre stânci. Acum îl mai şi plângi... Aiurit mai eşti, tăticule. Băutura asta te-a scos din minţi...

Zhang Al Treilea îşi reveni brusc. Se ridică de peste masa pe care căzuse şi se şterse la ochi. Crizantema merse şi se aşeză pe pat. Veni şi el acolo, se trase la un capăt, îşi umplu pipa şi ceru:

— Dă-i tatii un foc.

Crizantema întoarse dinadins capul spre fereastră. Faţa-i slabă, prelungă, cu pielea netedă, rozalie, plăcută, cu buzele cărnoase, pe care acum ea şi le ţinea strânse ferm, şi cu gropiţele adânci din obraji era pe de-a-ntregul cuceritoare.

— Of! suspină bătrânul, văzând că nu e băgat în seamă. Un tată aiurit n-ar fi nimic. Dar când el e cu un picior în groapă şi unul afară şi nu i-au rămas pe lângă el decât nişte copile zăpăcite...

— Vorbeşti ca să te afli în treabă. Numai cine se înfrânează urcă şi la ceruri! zise ea îmbunată, dar prefăcându-se a se ţine mândră.

— Of şi-aoleu! Păcat că te avea la inimă! Când era printre noi, te-nvăţa să scrii şi să citeşti, iar tu, copilă rea...

— Tată, despre cine vorbeşti? de cine? Crizantema se răsuci spre el, fixându-l cu privirea.

— De cine, dacă nu de el? Zhang Al Treilea lăcrimă. Aur Scump, netotul ăla, nu merită să fie socotit fratele tău. Eu ziceam de adevăratul tău frate cel mare...

— Ah! Tată, ia zi-mi, e cumva fratele Liqi? întrebă ea, venind lângă el.

Zhang Al Treilea suspină, trăgând din luleaua neaprinsă. Crizantema se tulbură dintr-odată şi izbucni în plâns. Se duse spre masa cu ofrande, se opri în faţa ei şi strigă, printre lacrimi:

— Cine ţi-a dat vestea asta, tată? şi fără să aştepte răspunsul se puse de-a binelea pe bocit.

— Mai ai şi nas să-ntrebi? răbufni el. Nu mi-ai zis chiar tu?

— Eu? se sperie ea şi se răsuci spre el.

— Dacă zic vorba aia, că nici măcar nu ştii pe ce lume eşti, te superi, aşa-i? De Anul Nou, când te-ai înapoiat de

la Yantai, nu ne-ai spus tu, plângând de mi se rupea inima, de mila tă, că Liqi, Gao Yushan şi ceilalţi au fost luaţi şi târâţi la Jinan? Ei, bine, ce era greu să-mi dau şi eu seama că s-au sfârşit? Gata, nu mai sunt!

— Asta...

— Nu ţi-a trecut prin cap, nu-i aşa? Atunci ia ascultă la mine, cuminte: când ticăloşii pun mina pe cineva, şi-l bagă la zdup aici în sat, îl iau la palme. De-l trimit la sediul comunei, îi fac pielea numai vergi.

La district îl lasă pe bietul om fără mâini şi fără picioare. Câţi dintre cei închişi la judeţ mai scapă de-acolo cu viaţă? Soră-ta a doua a scăpat acum câţiva ani prin grija Splendidei şi tot ne-a venit acasă cât pe ce să-şi dea duhul. Ei, ia gândeşte-te, dacă Liqi a fost dus în capitala provinciei, el, care e şef, a ieşit viu din mâinile ălora? Vorbeşte!

Crizantema îşi stăpâni lacrimile. Se trase spre cuptor şi, fără un cuvânt, se uită ţintă cu ochii umezi la masa cu ofrande.

Chibzuise destul la cele spuse de tatăl său. Iarna trecută, după ce Liqi, Gao Yushan şi ceilalţi fuseseră arestaţi, Cui Aroma, ea şi Gao Yushui rămăseseră în Yantai, încercând să afle câte ceva despre soarta lor şi să

comunice celor care veneau pentru dispoziţii, care era situaţia. Cheltuiseră bani, îi mituiseră pe unii şi ajunseseră să ştie că ai lor fuseseră duşi în secret la Jinan, în capitala provinciei. Mai apoi, din... Pricina maşinii de imprimat, Yushui fusese şi el prins. Cei câţiva, rămaşi în libertate, lipsiţi de instrucţiuni, erau cu totul dezorientaţi şi atunci ea, ca şi ceilalţi, plecase acasă. Şi cu toate că ştia bine că, o dată căzuţi în mâinile duşmanului, revoluţionarii nu aveau niciun fel de sorţi de scăpare şi doar întâmplător se nimerea printre ei şi câte unul mai norocos, atâta vreme cât încă nu-i parvenise vestea morţii arestaţilor, nu renunţase la speranţa de a-i mai vedea vii...

— Vezi, m-am gândit la ce vouă nici nu v-a dat prin cap, se făloşi Zhang, trăgând ca şi mai înainte din pipa neaprinsă. Numai că n-am vrut să vă spun, ca să nu vă fie greu. De-ai şti cât m-am chinuit eu zilele astea şi cât am tot stat de vorbă noaptea cu fratele tău cel mare. De adormeam, se făcea că el veneai la mine şi mă trezea cu glasul lui bine ştiut... Asta e prima Sărbătoare a Luminii Pure de când el s-a dus...

Crizantema se repezi la vatră, aprinse un **beţigaş** din tulpină de cânepă şi i-l întinse tatălui său. **Zhang** Al Treilea îl luă şi-l puse în capul lulelei.

— Tată, mămica unde e? Dar copiii lui Niu? Nu **i-am** văzut.

— S-a dus cu ei pe munte, la mormântul lui Fărâmiţă. Soră-ta cea mare, Frumoasă, s-a înapoiat de ieri acasă la ea. Crizantemă, cum e la Weihai? Mai bine ca-n Yantai? Treaba merge?

Crizantema se duse în prag, privi afară şi când se întoarse se ghemui la pieptul tatălui. Din trei fete câte avea, numai ea era atât de drăgăstoasă cu el.

— Tăticule bun, îi şopti ea la ureche, treaba merge. Comitetul s-a mutat în Weihai, avem acolo câţiva activişti de ispravă. În câteva zile, vor trimite oameni să ia legătura cu Yu Zhenhai, ca să adune din nou partizanii la un loc.

— Aha, or să se bată!

— Nu ştiu prea bine. Poate. Eu am fost şi-am căutat-o pe Piersica, să transmită partizanilor să se strângă aici la noi în sat.

— Când?

— Într-o zi.

Zhang renunţă să mai fumeze, vărsă tutunul ars şi băgă pipa în sân.

— Păi, e cazul să ne pregătim. Crizantema, pot să fac şi eu ceva?

— Tată scump, te-am auzit ce-ai spus mai înainte, că nu-ţi mai stă gândul la revoluţie. Toţi ajungem pământ, spirite, duhuri... îl dojeni ea, zâmbind.

— Şi ce? Chiar şi-aşa, tot noi suntem ăia mulţi. Pe urmă o să ne războim şi acolo, sub pământ, cu duhurile ălora ticăloşi. Numai să aibă cine ne conduce, şi facem tot ce trebuie!

„După cum s-a supărat Aroma, cred că indicaţiile lui Huang Bai sunt adevărate”, se gândi Yu Zhenhai. Drumul pe povârniş în jos era greu de făcut. Calcă într-o groapă, se răsuci şi sări să se prindă de trunchiul unui pin de pe margine. Se agăţă de el, izbutind să rămână în picioare, îşi duse mâna stângă la spate, strângând din dinţi.

— Ce ai, frate Zhenhai? întrebă Cincizeci, susţinându-l din spate. Şalele tale...

— Nu-i nimic. Am călcat strâmb...

— Ne odihnim puţin? E încă devreme.

Yu Zhenhai nu răspunse, dar nici nu se aşeză. Rămase în picioare, îmbrăţişând lacom cu privirea munţii negri.

Se aflau în ultima decadă a lunii a doua după calendarul lunar. Nu era lună, şi stelele abia licăreau pe cer, astfel că vârfurile munţilor mai degrabă se ghiceau decât se zăreau.

Anul trecut, la începutul iernii, Feng Prostălăul îl

smulsese pe Yu Zhenhai din ghearele morţii, cu ajutorul unei ierbi, veghindu-l în coliba sa de pe munte. Mai apoi Piersica, strângând din dinţi, îl îngrijise după sfaturile pe care i le dăduse doctorul Feng. Umblase la răni cu beţişoare de lemn, îndepărtând puroiul amestecat cu sânge şi scotocind de Zor până ce dăduse peste ceva tare, ca două bobiţe de alună. Le scosese şi acelea se dovediseră într-adevăr a fi două gloanţe mici. După ce îl scăpase de ele, se îngrijise să-i oblojească zilnic, cu ierburi de leac, rănile, şi acestea porniră să se vindece văzând cu ochii; când Zhenhai fu în stare să se mişte, îl mutară în casa unui tovarăş de nădejde. În satul acela se afla un sanitar, pe deasupra şi om bun, care îşi făcea drum noapte de noapte la el, să-l vadă şi să-l pşnseze. La sfârşitul anu* lui, rănile lui Zhenhai se închiseseră şi prinseseră să se cicatrizeze, dar el fusese chemat, vindecat-nevindecat, rău-bine, cum ar fi fost, printre partizani.

De câteva luni, de la căderea celor din Yantai, partizanii se împărţiseră pe trei grupe de câte opt-nouă oameni. Baotian era şeful. O grupă acţiona de-a lungul ţărmului mării, una pe Râul Scroafei şi cealaltă în Masivul Kunyu. Se preocupau în principal de câştigarea unui număr cât mai mare de oameni de partea lor, străduindu-se să-i facă pe

aceştia să înţeleagă situaţia; în felul acesta sporeau rândurile comuniştilor şi propria lor forţă. Punctele de legătură erau acum mai puţine, dar mai şi guri. Vigilenţa crescuse pe măsură ce căpătaseră experienţă. Uneltirile vrăjmaşilor, una după alta, erau zădărnicite de oamenii lor. Numai că, negăsindu-i pe partizani, soldaţii se răzbunau pe săteni... În judeţele Wendeng şi – Muping, trei case care ascunseseră partizani fuseseră distruse şi cinci oameni care le locuiau îşi aflaseră moar – tea...

De câteva zile, Huang Bai, omul de legătură al Comitetului special, însărcinat cu chestiuni politice, apăruse la coliba lui Ding. El îi înştiinţase că cei care scăpaseră dG la dezastrul din Yantai se mutaseră în Weihai. Fusese trimis să-l întâlnească pe Yu Zhenhai şi să-i transmită instrucţiuni. Zhenhai se bucurase mult. Aflase însă că partizanii urmau să-şi stopeze acţiunile. Jiang Jieshi fusese obligat, în urma incidentului de la Xian[68], să înceteze războiul intern şi să promoveze cooperarea în lupta împotriva agresorului japonez. Comitetul Central al Partidului Comunist Chinez propusese un front comun Cu Partidul Naţionalist. Acum Comitetul special din pe ninsula

[68] La 12 decembrie 1936, doi generali patrioţi, dând expresie voinţei naturii, l-au arestat pe Jian Jieshi, obligându-l să accept$_e$ frontul comun.

Jiaodong căuta să intre în legătură cu forurile superioare locale ale Partidului Naţionalist. Această mare schimbare a situaţiei politice îl dezumflase pe Zhenhai.

— Reacţionarii n-au reuşit să pună mâna pe noi, sărise cu gura Cincizeci, şi tu zici că vrei să intri în legătură cu ei. Nu ne vârâm singuri capetele sub secure?

— Asta vorbeşte ca să nu adoarmă! răbufnise şi Kong Juren, trântindu-şi de pământ căciula ruptă, ponosită. Jiang ăla se uneşte el cu noi? Revoluţia se bizuie pe arma din mână. Ce să discutăm cu ei?

— Voi de-ai cui sunteţi? izbucnise Huang Bai. Sunteţi împotriva partidului! Hoinăriţi doar de colo-colo aţi nimicit şi voi câţiva reacţionari, în schimb aţi dus pe atâţia dintre ai noştri la pieire, aşa că nici nu-i de mirare că unii vă zic bandiţi, banda ălora de pe Kunyu...

— Pleosc!

Cincizeci îi trăsese omului o palmă. Degetele lui butucănoase îi lăsaseră urme serioase pe obraz.

— Răsculaţi-vă! strigă Huang Bai, trăgându-se spre perete. Împotriviţi-vă! Yu Zhenhai, tu ai sau nu grijă de ei...?!

— Te duci şi le spui şefilor tăi că nu înţelegem această indicaţie, rostise Zhenhai.

După ce Huang Bai plecase, pentru prima oară ajungând să se îndoiască şi el în privinţa unei instrucţiuni venite de sus, Yu Zhenhai le trimisese pe Aroma şi pe Crizantema la Weihai.

Raportul lui Huang Bai nu putea decât să toarne gaz peste foc. Îndată ce ajunseseră în Weihai, Aroma alergase la sediu, unde fusese aspru muştruluită de cineva din conducere. Se aprecia că partizanii lui Yu Zhenhai erau mai degrabă o bandă răzleaţă, fiindcă se opuseseră deschis politicii partidului, nu ascultaseră ordinele superiorilor, iar eventualele lor acţiuni puteau aduce chiar prejudicii luptei. Noul ordin fusese acesta: toţi partizanii să se întrunească în Floarea de Piersic, unde urma să le vorbească cineva din conducere. După aceea, avea să li se confişte armele şi să se stabilească care încotro urma să se ducă.

Cui Aroma nici măcar nu putuse deschide gura, pentru că Huang Bai o condusese afară pe poartă aproape cu forţa. Pe drum, ea nu-i suflase nimic Crizantemei, şi mai apoi nici chiar lui Zhenhai, despre mustrările şi ameninţările conducerii, ţinându-le cu o undă de durere şi ciudă în inima sa: după ea, nu s-ar fi căzut ca cei de sus să se arate mânioşi; le-ar fi stat mai bine să-i lămurească şi

ei, acolo, pe loc, lucrurile, că doar de aceea şi venise.

Yu Zhenhai simţise că asprimea şefilor faţă de grupul lor nu era a bună, dar oricum n-ar fi putut nici măcar presupune că ordinul primit avea să fie cu urmări atât de grave pentru el şi pentru cei douăzeci şi şapte de partizani ai săi. Şi nu numai el, care abia se pusese pe picioare după atâta boală şi zăcut, dar nici măcar unul dintre oamenii lui nu se gândise că întrunirea lor secretă în Floarea de Piersic se putea asocia cu desfiinţarea grupului... În cătunul acesta de munte nu descoperiseră nicicând între ei sau între locuitori un singur trădător. Evenimentele petrecute cu răniţii la Templul Porumbeilor de pe Casa de

Piatră nu fuseseră puse în legătură cu acţiunea de trădare a cuiva din sat. Iar de atunci trecuse încă un an, timp în care partizanii nu se mai iviseră prin sat, iar dacă trecuse totuşi câte unul pe acolo, o făcuse în cel mai mare secret. Ordinul era ordin şi trebuia executat. Se grăbiseră, să coboare în sat în plină noapte şi, fără să se-mprăştie pe la casele oamenilor, se adunaseră cu toţii în templul bine ascuns printre livezile cu pomi fructiferi, de la capătul de răsărit al satului, urmând ca peste zi să rămână tot acolo, chiar dacă ar fi fost luaţi drept spirite sau demoni! Apoi, în afara câtorva comunişti din cătun şi a doua familii – a

Piersicăi şi a lui Cincizeci –, care răspundeau de aprovizionarea lor cu apă şi cu alimente, ceilalţi ţărani nu ştiau nimic despre întrunire. Oare nu avea să li se-ntâmple cine ştie ce, dacă stăteau să aştepte în templu patru-cinci zile?

Din nefericire, nu în a cincea zi şi nici măcar în a treia, ci chiar a doua zi seara se petrecuse ceva neplăcut. Şi cel care le adusese năpasta pe cap fusese Kong Juren.

Partizanii se înghesuiseră în cele trei încăperi ale templului, odihnindu-se noaptea în maldăre de fin. Iarna era pe sfârşite şi „strânşi unul în altul, dormeau destul de bine. Încă nu aflaseră de ce fuseseră chemaţi, dar presupuneau că ori aveau să pornească atacul de aici, ori cumva să primească instrucţiuni pentru extinderea propagandei... Ca să nu fie văzuţi de săteni, nu puseseră santinele, ci aranjaseră în aşa fel, încât ţăranii-comunişti care ştiau de ei să dea pe acolo ca din întâmplare.

În seara aceea pe la ora cinci, după ce Zhang Al Treilea iscodise şi se asigurase că nu era nimeni pe drum, cele trei fete ale sale se strecurară în grabă spre templu: Piersica şi Crizantema cu câte o căldare cu apă, iar Fru – moasa cu două coşuri cu bucate – dovleci uscaţi, turtă şi ridichi uscate.

Găleata de lemn, plină-ochi cu apă, a Crizantemei, era cu mult mai grea decât sarcina Frumoasei, dar ea era parcă de oţel, aşa mergea de drept şi de firesc. Frumoasa însă se clătina ca o salcie bătută de vânt, gata să pice jos în orice clipă. Strângea din dinţi şi continua să se ţină îndeaproape, în urma surorilor sale mai mici.

Templul era luminat de o lampă mare, peste ferestre fiind trase obloanele, astfel că în afară nu răzbătea nicio rază de lumină. Partizanii se apucaseră să mănânce, numai Kong Juren cu ochii pe Frumoasa pusese jos bolul cu mâncare.

Nu se văzuseră de mai bine un an şi lui îi era drag s-o privească. Aşezată lângă lumină, Frumoasa turna apă sau le-ntindea oamenilor bucate, fără să-i dea bărbatului vreo atenţie. Şi chiar de i-ar fi fost dor de omul său, în faţa lumii nu ar fi mers să stea lângă el. Apoi, cum îi venise şi lui rândul, îi duse nişte apă, dar fără vreun gest anume pentru el, ba chiar nici nu ridicase ochii să-i arunce măcar o privire. De la o vreme, de când se angajase în acţiune, viaţa nu i se mai părea pustie. Fie că muncea în atelierul de broderii, ori că broda acasă, nu mai era aceea de altă dată, căpătase dintr-odată o putere care o susţinea. Tuşea mai puţin, se mai întremase, pusese ceva carne pe ea şi

prinsese puţină culoare. Înainte vreme, ori de câte ori venea acasă din Târgul Familiei Kong, se oprea de vreo trei ori, să-şi tragă sufletul, pe când de data aceasta, sosind în Floarea de Piersic, deşi cărase nişte lucruri, nu se odihnise decât o singură dată, lângă Templul Dragonului. Acum, că purtase pe cobiliţă cele două coşuri, se îmbujorase bine la chip şi arăta tânăra. Fragedă, cu adevărat frumoasă.

Kong Juren bău doar apă, fără să fi pus gura pe mâncare, cu ochii tot la nevastă, care încheind treburile ieşise după tatăl său şi după cele două surori şi nici că – 1 luase în seamă.

— Oh! murmură el şi se ghemui pe fân.

Dar cum putea să doarmă? Se obişnuise cu o astfel de viaţă, greul nu de la fân venea, se oploşise el şi prin locuri mai rele, dar acum, imediat ce închise ochii, chipul minunat, blând şi plăcut al soţiei îi apăruse în faţă, chinuindu-l. Se ridică în capul oaselor. Avea poftă de-o ţigară. Căută ţigările, dar le terminase. Îşi trecu privirea peste tovarăşii de luptă care se cufundaseră în somnul cel dulce, se ridică din locul său cu grijă şi ieşi afară.

În faţa porţii, doi oameni discutau cu glas scăzut, aşezaţi direct pe pământ. Erau Zhenhai şi Boatian. Noaptea

dinainte şi-o petrecuseră la fel, abia peste zi apucaseră să se odihnească puţin. Kong Juren le spuse că n-avea somn şi că voia să rămână el în locul lor, urmând să-şi facă somnul a două zi. Dar la puţină vreme după ce ei intrară în templu, o apucă tiptil spre casa lui Zhang Al Treilea.

Uliţele satului erau liniştite şi întunecate. La munte, câinii nu latră din te miri ce.

La un moment jlat, Kong Juren se opri, chibzui puţin şi o coti spre miazăzi. Când ajunse în faţa unor porţi lăcuite în negru, bătu încet.

Cum dădu cu ochii de el, Kong Geruială nu-şi mai încăpu în piele de bucurie de parcă i-ar fi picat din cer o comoară de mare preţ. Îl luă de braţ, să fie sigură că nu-l scapă, şi trase de el să-l bage în casă. El însă refuză să intre.

— Mătuşico, stăm mai bine aici în curte, am venit să ne socotim.

— Vai de mine! Ce mai e şi asta pe capul meu? răspunse femeia, pregătită să fie luată la întrebări.

— Bine, nu mai zic nimic. Dar ajută-mă. Du-te şi cheam-o pe Frumoasă. Spui că ai nevoie de ea pentru o cusătură grabnică şi rămân cu ea aici în casă la tine.

Geruială îşi roti ochii spre el, curioasă şi bănuitoare.

— Dar ce cauţi aici? Nu puteai să mergi de-a dreptul la

ea? Doar te au de bine!

— Nu pot să mă duc... chestie de vigilenţă. Hai, pleacă, o zori el.

— Bine, dar cine nu te lasă? Mai e cineva cu tine?

— Nu...

— Tu de unde vii?

— Dintr-un loc.

— Şi-ncotro o apuci*?* Stai aci peste noapte?

— Nu neapărat.

— Mâine o să mai fi aici?

Kong Juren căută să desluşească prin întuneric expresia de pe chipul femeii. Oare tuşa lui bună să fie omul licenţiatului Kong? Speriat, se întoarse şi o porni spre uliţă.

— Las-o baltă. Am treburi, gata, s-a făcut timpul să plec.

— Vai, stai niţeluş, Juren! îl opri ea, prinzându-l de poala hainei. Merg de grabă şi-ţi aduc nevasta. Hai, intră în casă şi bsa ceva. Dulapul mi-e plin cu bunătăţi. Cum o să pleci în felul ăsta...

Kong Juren simţi că ea n-avea deloc gânduri bune, curate şi brusc îşi smulse haina şi o rupse la fugă, pierzându-se în întunericul greu. Îi era cât se poate de limpede că trebuia să fie cât mai precaut. Şi deşi se asigurase că nu e urmărit, pentru orice eventualitate nu se

înapoie direct la templu. O luă mai întâi spre apus, ajungând până la Râul Pietrei, unde zăbovi o vreme. Cum totul i se părea în ordine, făcu calea întoarsă şi intră tiptil în templu.

În dosul porţii, stătu şi trase cu urechea, dar nu se simţea nicio mişcare. Când se lumină de ziuă, le propu se cât se poate de ferm lui Zhenhai şi Baotian ca mătuşa lui să fie supravegheată din scurt. Mai mult, dacă femeia ar fi intenţionat cumva să plece din sat, trebuia să se facă tot posibilul spre a fi împiedicată. Ei fură impresionaţi de vigilenţa lui şi hotărâră ca Frumoasa să fie aceea care să stea cu ochii pe Geruială.

Abia atunci Kong Juren, împăcat, puse capul jos şi adormi.

De unde să ştie că nici în felul acesta necazul nu mai putea fi evitat!

Abia fugise Kong Juren din curtea lui Geruială şi mătuşă-sa doar apucase să încuie poarta, că, din casă, un bărbat se şi repezise spre ea şi îi şoptise ceva la ureche. Ea o descuiase din nou şi bărbatul se strecurase pe lângă ziduri, ca un câine hămesit, şi se făcuse nevăzut.

Acesta era aranjamentul lui Kong Qingru. El ascunsese un agent în casa lui Geruială, pentru a urmări mişcarea

partizanilor. Omul fusese pregătit în Jinan şi adusese cu el doi porumbei voiajori. Cât stătuse în Floarea de Piersic, se ţinuse cu Geruială. Omul vagabondase de când se ştia şi acum găsise o femeie, adevărat, mai mare decât el cu vreo cincisprezece ani, dar care să-l îngrijească aşa cum se cuvine. Ea îl ţinea pe mâncare şi băutură şi el o iubea, fiind parcă făcuţi unul pentru celălalt. Ziua, ca iscodea ce se întâmpla prin sat, prinzându-se la taclale cu oamenii, iar noaptea el se căţăra pe zid şi veghea de acolo, atent la orice mişcare.

Luni de zile porumbeii făcuseră drumul până în Târgul Familiei Kong, fără să poarte cu ei vreo ştire deosebită. Şi cum nu erau veşti preţioase, nici porumbeii nu aduceau certificarea recompensei băneşti. Iată însă că într-o seară, îndelungată aşteptare se dovedise rodnică...

Agentul se ţinuse pe urmele lui Kong Juren, ajungând în cele din urmă şi la templu şi Cum nu-i fusese greu să-şi dea seama că partizanii se mutaseră acolo, alergase într-un suflet acasă şi scrisese un bilet cifrat în zori, după ce dăduse drumul porumbelului, Geruială îl îmbrăţişase pătimaşă şi-i spusese bucuroasă, sărutându-i barba deasă:

— Ce grozav! Şi ce noroc pe noi, tată scump! La prânz, soldaţii or să fie aici... Nu-mi pasă de aur sau de argint, şi

n-o să-i cer ticălosului de licenţiat decât să mi te dea mie...

Aşa se petrecuseră lucrurile.

Soldaţii au venit repede, cam după prânz, călări pe cai şi pe biciclete, peste o sută de oameni. Au intrat în cătun, umplând uliţele şi-au apucat-o din toate părţile spre templu, încercuindu-l.

Până spre seară încă vreo două sute de soldaţi şi poliţişti din Muping şi Wendeng li s-au adăugat celor dintâi. Prin copacii din jurul templului fuseseră agăţate lampioane, iar pe unde era loc viran acestea fuseseră prinse de pari înfipţi în pământ. Vreo treizeci şi ceva de lampioane luminau ca ziua şi nicio pisică n-ar fi putut să iasă din templu fără să fie văzută.

Singurul lucru care le rămăsese partizanilor era să dea piept cu duşmanul. De câteva luni nu mai luptaseră şi aveau destulă muniţie, iar templul satului cât era el de dărăpănat, era totuşi înconjurat cu zid gros, din rocă dură, zdravănă, rezistentă şi numai cu poarta le-ar fi fost ceva mai greu. Clădirea avea acoperiş de olane, fiind singura de acest fel în întreg cătunul de munte şi prin urmare nu i se putea da foc de la depărtare. La adăpostul zidului, partizanii respinseseră câteva atacuri. Terenul din jurul templului era mai ridicat, ei erau trăgători buni şi de

fiecare dată agresorii pierduseră oameni. Singura dificultate consta în faptul că ei dispuneau numai de puşti cu bătaie scurtă.

A doua zi, şefii militari din judeţele Wendeng şi Muping sosiră cu patru mitraliere. Kong Qingru apăruse şi el într-o lectică, iar pe spinările a zece măgari adusese şuncă, carne de porc şi alte alimente. Câte un pachet de ţigări străine „Tunul roşu” revenea la doi soldaţi, iar de la nivel de comandant de grupă în sus se beneficia şi de alcool. După ce analizară situaţia, hotărâră astfel: nu mai era nevoie să încerce să ia cu asalt templul, ci să caute să-i ţină bine şi cât mai mult încercuiţi pe partizani, fiindcă, fără apă şi mâncare, secătuiţi, ei aveau în mod sigur să le cadă în mâini. În felul acesta, nu numai că îl prindeau pe Yu Zhenhai, căpetenia cea periculoasă, dar din gura atâtor inşi câţi erau acolo nu puteau să nu smulgă o mulţime de informaţii despre organizaţia de partid.

Licenţiatul Kong se simţea mai fericit decât niciodată. Chinul lui de ani întregi se vădea de data aceasta pe deplin răsplătit. Cu privirea aţintită la curtea pustie a templului, le vorbi soldaţilor:

— Fraţilor, e greu. În munţii ăştia golaşi nu se află o gospodărie ca lumea. Staţi numai să-l prindem pe pietrarul

Yu şi sunteţi cu toţi invitaţii mei, la Pavilionul Iarnă Primăvară.

— Fiţi fără grijă! îl asigură Liu, comandantul adjunct al trupelor. Pietrarul şi ai lui sunt ca peştii intraţi în năvodul morţii, ca tigrul căzut în groapa-capcană. S-a terminat cu ei.

— Ei şi-au dorit-o! clătina din cap licenţiatul. Mâncaţi bine şi beţi cumpătat, fraţilor, păstrându-vă cu mare grijă, fiindcă fiara e primejdioasă şi când e legată! Strigaţi-le că dacă se predau frumuşel, n-o să păţească nimeni nimic, nici chiar pietrarul Yu. Ba îi şi plătim bine. Nu e numai gândul meu, dar aşa a poruncit şi şeful de judeţ.

— Strigaţi! porunci Kong Xian.

— Hei, voi de acolo! urlă Lăcustă. Ascultaţi-mă, sărăcanilor ajunşi cu gâtul sub secure! Noi ne-nfruptăm din şuncă şi din carne de porc aduse de la Pavilionul Iarnă-Primăvară. Voi aveţi burţile goale, vă ghiorţăie maţele, nu-i aşa? Vă poftim şi pe voi la bucatele noastre!

Soldaţii prinseră să strige, care mai de care.

— Partizani! Ieşiţi şi nimeni nu trage în voi, ba vă şi răsplătim!

— O sută de yuani de om!

— Doi *mu* de pământ fertil.

— Şi o bucată de munte pe deasupra!

— Vă găsim neveste...

Patru-cinci gloanţe şuierară. Un soldat aflat mai în faţă se prăbuşi. Intendentul Wan fugi şi se trânti lângă banca pe care şedea licenţiatul, la adăpostul unui dâmb. Ascunzându-se după un pietroi, Kong Xian slobozi unul după altul toate gloanţele din încărcătorul armei.

— Ascultaţi! urlă, mânios. Pietrarul Yu e cu voi? Dacă are vlagă în el să răspundă.

— Nu e...

— Este! Zi ce ai de spus! se auzi o voce groasă, puternică.

— Cine eşti?

— Yu Zhenhai.

Kong Xian tăcu, se chirci mai tare la pământ şi strigă

— Bine, eroule. Pietrarule Yu, ascultă-mă bine: eşti foarte destoinic în luptă, dar te afli de trei ori încercuit de aproape şi încă de trei ori de la distanţă. Eşti prins fără scăpare, ca-ntr-un cerc de fier. Să zburaţi n-aveţi cum! Fii înţelegător şi ieşi cuminte cu oamenii tăi cu tot de acolo. Nu vom lua în seamă ce-a fost mai înainte între noi, ba chiar vă şi recompensăm cu bani frumoşi.

— Adevărat?

— Poate nu te încrezi în spusele tatălui meu, dar aici sunt şi soldaţii de la judeţ, şi aceasta e Chiar porunca şefului de judeţ. Nimic nu e vorbă în vânt. Cei o mie de *yuani* puşi pe capul tău îi vei primi chiar tu. Ceilalţi oameni ai tăi aşijderea...

Răspunsul fu o împuşcătură.

Glonţul se izbi de pietroiul în spatele căruia se ascunsese Kong Xian, făcând să sară în aer multe fărâme de piatră, care-l loviră peste nas pe cel ce se credea la adăpost.

— Foc! Foc! Trageţi în ei! îi omorâm! urlă Kong Xian, turbat.

Gloanţele ricoşau făcând să ţâşnească scântei pe toată suprafaţa zidului gros.

Împărţiţi în două grupe, cei douăzeci şi şapte de partizani făceau faţă acestor atacuri luptând şi odihnindu-se pe rând, acolo în templu. Nu mâncaseră de cu o seară mai înainte, iar apa o băuseră deja. Vorbeau cât mai puţin, se mişcau cu zgârcenie, cruţându-şi forţele, pentru a putea rezista.

Flămând şi însetat era greu să lupţi. Văzând că soldaţii erau din ce în ce mai mulţi, şi că ei, cei din templu, n-aveau nicio şansă să spargă încercuirea, partizanii socotiră

că ar face mai bine să iasă pe poartă cât mai aveau vlagă în ei şi muniţie suficientă ca să se bată pe viaţă şi pe moarte. Dar Yu Zhenhai nu vru să dea ascultare stăruinţelor oamenilor săi. El păstra un fir de speranţă şi căuta să vadă cum s-ar putea agăţa de el.

— Zhenhai, ce facem, ne aşteptăm aici moartea*?* nu mai putu răbda nici Baotian.

Zhenhai se uită în curte şi nu răspunse. Văzând cât de greu îi era comandantului să răspundă, Kong Juren găsi o cale:

— Ce părere aveţi*?* Ne facem că ne predăm, ieşim pe poartă şi apoi atacăm şi fugim.

— Da’ ce, ei sunt proşti? sări de colo Cincizeci. Dacă nu aruncăm puştile ne lasă să ieşim?

— Le aruncăm, dar de nu ne omoară şi avem câte ceva ascuns, luăm pe urmă de la ei...

Câţiva partizani se înfuriară.

— Kong Juren! Ce inimă ai? strigă Dasheng. Ţi-e frică de moarte, om lipsit de curaj?

— M-am păstrat pentru revoluţie, răspunse Juren sarcastic. Tu ai înţeles ce ne vorbea tovarăşul Liqi? Mie să-mi fie frică de moarte? Poate altuia, nu mie. La revoltă, atunci...

— Nu vă certaţi, îi opri Zhenhai. Tovarăşul Liqi a spus să avem grijă de noi nu în sensul pe care-l susţii tu, ci dându-ne să înţelegem că trebuie să ducem revolu1 ţia mai departe până la capăt, să găsim căile cele mai bune pentru triumful ei. De ce zic ei că nu ne omoară?

Ca să ne lase să acţionăm? Sau ca să-i vindem pe-ai noştri, să trădăm revoluţia?

— Fraţilor, eu am fost bine intenţionat, nu – m-am gândit la ceva rău, se scuză Kong Juren, ruşinat.

Yu Zhenhai îşi concentră privirea, căutând cu intensitate peste vârfurile piersicilor din livadă.

Lampioanele din copaci se legănau uşor în bătaia virilului...

Cumătră A Treia nu-şi putea dezlipi ochii de pe coşul cu mâncare, deşi era sigur că ea nu-l vedea; respiraţia i se precipită... Cele trei fiice ale ei ţineau cu câte-o mână de coş. Şi trei guri rostiră într-un glas, neliniştite:

— Ce ai, mămico?

Cumătră A Treia întoarse capul, ferindu-se de lumina şi aşa slabă a lămpii. Cu faţa în întuneric, începu să plângă...

Din ziua trecută, de când partizanii fuseseră încercuiţi, sătenii erau cum nu se poate mai necăjiţi. Şapte comunişti şi mai bine de zece tineri din sat, băieţi şi fete, se

adunaseră acasă la secretarul celulei de partid, Yang Yuqing. Fiecare împuşcătură le sporea durerea! Singura forţă care luptase ani în şir pentru ei, cei din Floarea de Piersic, şi pentru populaţia din peninsulă urma cât de curând să fie lichidată.

Ce era de făcut?

Nimeni nu le putea sări în ajutor celor douăzeci şi şapte de oameni, iar ei, ca să salveze ţara de rele şi neajunsuri, muriseră de nouă ori într-o viaţă de om! Cerule, chiar locuitorii Florii de Piersic aveau să sape cu mâinile lor gropile celor mai scumpi oameni sufletului lor!

Nu se mai ştia cine, poate un om simplu ca Zhang Al Treilea, sau vechiul comunist. Zhang Fuli, strigase deodată:

— Murim noi pentru ei!

Proiectul de acţiune „viaţă pentru viaţă” fusese pus la punct în grabă, satul întreg, ridicat în picioare, se organiza, forfotea, bărbaţii se înarmau până la unul, fiecare cu ce avea la îndemână: puşti de vânătoare, topoare, sape, furci... La miezul nopţii, aveau să declanşeze atacul, să-şi dea foc propriilor case, pentru a deplasa spre sat atenţia soldaţilor. Dar înainte de orice, bătrânii, femeile şi copiii se cădea să fie puşi la adăpost, şi chiar atunci când hotărârea

fusese luată, se şi apucaseră să-i scoată pe furiş din sat. Pe de altă parte, trebuia să pătrundă cineva în templu, ca să le ducă partizanilor apă şi alimente. Înfometaţi şi însetaţi, cum puteau ei să ţină piept unui duşman de atâtea şi atâtea ori mai numeros? Dar cine s-ar fi încumetat s-o facă? Ajunşi în acest impas, Piersica, apărută ca din pământ, le oferise soluţia salvatoare.

Ea se întâlnise la Aroma cu un cadru de conducere şi cu Huang Bai, stătuse cu ei până mâncaseră de prânz, apoi se odihnise şi, după aceea cu Bambus Tânăr în braţe, îşi condusese oaspeţii spre Floarea de Piersic. Ajunşi la Vârful Crizantemelor, aflaseră de la sora ei cea mică ce se întâmplase între timp în sat. Huang Bai şi conducătorul acela se arătaseră îngrijoraţi şi speriaţi.

— Tot lipsa de disciplină i-a stricat bandei ăsteia de pe Kunyu de-a ajuns până aici, să cadă şi-n cursa duşmanului... izbucnise Huang Bai.

— Să nu ne pripim, îl domolise şeful. Să aşteptăm să se lase noaptea şi atunci intrăm în sat şi căutăm o cale să-i salvăm.

Piersica şi Crizantema se împotriviseră ca el, omul din conducere, să meargă în sat. Ceruseră ca Aroma să-l ducă înapoi pe munte. Piersica o lăsase pe Bambus Tânăr în

seama Aromei, şi o pornise de mână cu Crizantema spre sat, iute cât le ţineau picioarele...

Piersica îşi asumase ea sarcina de a le duce partizanilor alimentele şi apa. Dacă ar fi lăsat această treaba pe mâinile unui bărbat, el ar fi bătut la ochi. Ori una ca ea, în calitate de mamă a fiicei lui Yu Zhenhai, era îndreptăţită s-o facă, dincolo de orice bănuială, urmărind, pasămite, să-i sfătuiască pe cei din templu, să pună armele jos. Era femeie, putea pătrunde mai uşor decât oricare acolo, doar nu fugea, şi poliţiştii ar fi fost astfel înşelaţi.

Yang Yuqing căzuse pe gânduri. Toţi se uitaseră la ea, neştiind cum era mai bine.

— Dacă intri acolo, pericolul e mare, spusese Zhang.

— Nu vorbeaţi de viaţă pentru viaţă?

— Ai suferit destul, Piersico...

— Nu numai eu. Vorbeşte, unchmle Yuqing! implorase Piersica.

— Aşa facem! rostise ferm Yang Yuqing, ridicându-se în picioare. Toată lumea se întoarce acasă şi stă gatapregătită.

Vestea plecării Piersicii la partizani o cutremurase pe Cumătră A Treia. Frumoasa şi Crizantema o ajutaseia pe sora lor să salte coşul mare, plin cu mâncare. Trei mâini a

trei surori pe toarta coşului de sub ochii ei ficşi, aproape că-i opriseră în loc inima de mamă!

Văzând că maică-sa, absentă, nu reacţiona în niciun fel, nu făcea un singur gest, Frumoasa i se adresă Piersicii:

— Surioară, lasă-mă pe mine, fii ascultătoare. Tu o ai pe Bambus Tânăr, pe când eu...

— Ba eu mă duc, tu **să** asculţi de **mine, soră** mai **mare. Sunt** mai puternică **la** trup decât **tine şi mai** sunt **şi** trecută prin multe. Bambus Tânăr o **are pe** mama, **n-ai grijă,** nu păţeşte nimic.

— Eu sunt cea **mai** nimerită, surioarelor, nu voi, sări **Crizantema,** cuprinzându-le într-o privire pe amândouă. **N-am** pe nimeni **şi de-ar fi să mor, mă** plângeţi un pic şi **gata.** La trup sunt **zdravănă, voinică, nu** se pierde una ca mine. De nu merg **eu, cum aş putea să** mai dau ochii cu fratele Liqi şi cu **partizanii**?

Cumătră A **Treia întoarse** capul.

— Mamă! rostiră într-un glas trei guri şi fetele, cu chipuri rugătoare, se uitară la ea.

Dar femeia nu scoase o vorbă. Se răsuci pe loc, luă caucul tăiat dintr-un tâlv şi săltă capacul oalei cu apă, de pe vatră; camera fu năpădită de aburi. Fetele îşi înconjurară mama. Cumătră A Treia se apucă să toarne

apă fiartă în găleata de **tablă, nici** încet, **nici** repede, cauc după cauc, ca într-un fel de ritual. Faţa i se pierdu în aburii albi care o împresurară şi fetele nu-i mai putură zări chipul. Auzeau numai şiroitul apei vărsate în găleată, cu sunet, moale, plăcut.

Piersica făcu un pas spre ea şi-i prinse mina luându-i caucul.

— Mămico! şopti, cu inima frântă. Înţeleg ce simţi. Te rog, spune ceva! Găleata s-a umplut, ajunge, mămico!

Mâna Cumetrei – A Treia era rece.

— Eu n-am nicio vină, să ştii, continuă Piersica, dar n-am altă cale. Pasul ăsta trebuie făcut...

Crizantema o apucă şi ea pe maică-sa de umăr, mângâindu-i cu o mână părul.

— Mămico, mămica mea! rosti, duios. De obicei făceai ba una, ba alta şi te descurcai în toate. Acum ce ai... Te rog să vorbeşti, mămica mea!

— Vorbeşte, mămico! îi ţinură celelalte două fete isonul.

Cumătră A Treia se aşeză pe cuptor, măsurându-le cu privirea.

— Mă duc eu, sunt cea mai nimerită, urmă fata cea mare.

— Ba eu sunt cea mai potrivită, mamă! spuse a doua.

— Ba eu sunt mai cu cădere decât toate, mămico a mea, nu se lăsă a treia.

Cele trei fete se uitau la ea încordate, stăpânite de unul şi acelaşi gând: „Mămico, hotărăşte tu cine dintre noi trei să se ducă!”

Cumătră A Treia clătină uşor, dar ferm din cap.

Fetele stăteau cu ochii pe ea, neştiind ce să înţeleagă. Cumătră A Treia prinse mina Crizantemei şi le spuse cu glas tremurat:

— Fetele mele! Am dat naştere la cinci copii. Fratele vostru cel mare, Aur Scump, a apucat-o după capul său pe un drum rău, care l-a dus la pierzanie. Fărâmiţă, frăţiorul cel mic... Nu e clipă în care tatăl vostru să nu se gândească la el şi să-l plângă oriunde, pe câmp, pe munte... vântul bate şi-i tot usucă lacrimi şi laorimi... Mama ştie bine, i-a mai rămas doar un strop de viaţă în trupul ăsta suferind şi puţin... În casa lui Zhang n-o să se mai nască nimeni. Şi ajuns aici, tatăl vostru n-are nici el la ce mai trăi, e c-un picior în groapă. Şi-a pierdut orice vlagă din trup şi abia de-şi târâie zilele după el. Acum doar voi mi-aţi mai rămas şi drumul ăsta la partizanii prinşi ca într-un cleşte e aproape fără nicio cale de întoarcere.

— Mamă, dacă mă duc eu, mai rămân două surori mai

mici cu tine!

— Merg eu, mămico, şi-ţi rămân tot două fete!

— Ba plec eu, mămica mea bună, şi îţi las surorile cele mari!

Cumătră A Treia se ridică, energică.

— Eu zic să nu plece una...

— Mămico! se repeziră cu toatele.

Cumătră A Treia nu le luă în seamă, ci le mingiie pe rând, apoi vorbi cât se poate de răspicat:

— frumoaso, Piersico şi Crizantemo, mergeţi toate trei, împreună!

În aceeaşi clipă, cele trei surori îngenunchează în faţa mamei:

— Fetele mele dragi, urmă ea şi mai ferm, sunteţi tustrele comuniste. Iar mama voastră nu e deloc nătângă! Oricare dintre voi s-ar duce, de una singură tot n-ar fi bine pentru ea, că soldaţii ăia fioroşi nu-s oameni s-o scoţi la capăt cu ei. Plecaţi împreună. Mergeţi şi fie să aveţi norocul să scăpaţi cu viaţă. Eu rămân doar cu speranţa asta în suflet, gândiţi-vă la mine şi nu vă lăsaţi călcate în picioare, şi facă-se să vă întoarceţi vii, nevătămate... Fără să aştepte ca ele să-i răspundă, o apucă spre camera centrală, de acolo trecu în aripa apuseană, îşi luă

bocceaua şi ieşi grăbită pe poartă.

Acolo dădu peste un om, purtând la brâu o foarfecă mare, iar în braţe cu o sarcină de paie.

— Fugi, mama copilelor mele! Acuş-acuş dau foc la casă...

Era Zhang Al Treilea.

Femeia se opri.

— Te aştept pe câmp, printre duzi... vorbi ea cu glas scăzut.

— Nu mă aştepta... De nu m-oi ivi până-n zori, ia-o pe munte în sus, la locul unde odihneşte Fărâmiţă. Precis că o s-ajung acolo şi eu! spuse el grav.

— De ce gândeşti aşa? Poate... rosti ea, abia stăpânindu-sie.

— Viaţă pentru viaţă! declară el, apoi adăugă, zorit: Ce zici tu, femeie? Să-mi dau eu singur foc la casă*?* Am încercat de cinci-şase ori şi uite că nu pot să-mi ridic braţul... Zi-i fratelui Yuqing că mai bine facem aşa: eu să-i pun foc la casă lui, şi el s-o aprindă pe-a noastră...

— Ei, ce mare păcat pentr-o casă, acoperită şi aia cu stuf. Nepriceputule! Aşa i-ar fi vorbit într-alte Împrejurări, însă acum, privindu-i trupul împuţinat, adus din spate, îşi înghiţi brusc cuvintele, scotoci în boccea şi scoase o sticlă.

I-o vârî în sân şi-i spuse în schimb, cu voce blindă: Tată, trestie şi stuf găsim noi, dacă arde casa veche, ridicăm alta. Omul însă trebuie să se păstreze... Ce spui, mai ai nevoie de ajuter?

Tăria vorbelor sau cea a băuturii îi insuflară vigoare lui Zhang Al Treilea. Aprinse paiele şi-şi săltă braţul.

Planul „viaţă pentru viaţă” se desfăşură bine.

Cei peste trei sute de soldaţi erau cu ochii aţintiţi asupra templului. Dar, în afară de Yu Zhenhai, mai putea fi altcineva în toată peninsula să îndrăznească a li se împotrivi, să cuteze să le prejudicieze securitatea? Cu atât mai puţin, cine din cătunul acesta de munte cu vreo cincizeci şi ceva de case, locuite doar de sărăntoci, le-ar fi putut lor clinti măcar un fir de păr din cap? Chiar de-ar fi admis că în sat puteau fi ascunse elemente comuniste, tot n-ar fi avut de ce să se teamă. De aceea, conform ideii tactice a lui Kong Qingru, armata din două judeţe se apucase şi săpase în jurul templului câteva rânduri de şanţuri de apărare, soldaţii rămânând pe loc, în aşteptare. Noaptea, nu puţini soldaţi se întindeau răpuşi de oboseală, căutând să profite pe apucate de câte un pui de somn. Gradaţii înjurau, trăgeau câte o rafală de gloanţe spre templu, la care le răspundeau doar ecoul munţilor şi

lătratul câinilor. Tihna obişnuită a locului pierise cu totul.

De data aceasta cerul era şi el mohorât. Bezna se lisase groasă s-o tai cu cuţitul. La adăpostul întunericului şi al vacarmului venit dinspre templu, bătrânii, femeile şi copiii, împărţiţi în patru grupuri, se refugiară în mare grabă prin livezile de piersici, pe care le cunoşteau bine, şi prin râpele din munte. Mai trecuseră printr-o astfel de încercare, că doar nu era prima! Când ştie bine va lucru, omul acţionează fără greş. Numai Kong Geruiaia care luase şi ea parte la ultima întrunire a asociaţiei de femei, se ascunsese cu o zi mai înainte în Târgul Familiei Kong, ştiind ea bine de ce...

Bărbaţii în putere, organizaţi într-o grupă de luptă, se adunaseră în curtea lui Yang Yuqing aflată în capătul de sud-vest al satului, opus templului.

La miezul nopţii, cei şaptezeci şi ceva de oameni erau gata să pornească la atac. Dar Zhang Guiyuan, care avea cazan de băutură, se apucă dintr-odată să strige ca ieşit din minţi:

— Care-i ăla de i-a trăsnit prin cap să daţi foc caselor, să radeţi din temelie satul şi să băgaţi lumea de vie în mormânt? Frate Al Treilea! Unde eşti? Unde este Zhang Al Treilea? Ah, precis că lui i-a trăsnit asta prin cap. El are doi

gineri căpetenii de partizani închişi în templu, şi-i dă mâna... Dacă vrea să şi-i scape, n-are decât, treaba lui, dar de ce-şi bagă vecinii în belea? Cine are necazuri, să tragă, cine nu, să se întoarcă frumuşel acasă, să se întindă pe cuptor şi să doarmă liniştit.

Se lăsă tăcerea. Oamenii strângeau în mâini armele şi tot felul de unelte, căutând cu ochii plini de mânie spre locul de unde venea glasul. Fiind prea întuneric, nu distingeau trăsăturile celui nemulţumit, dar îl ştiau prea bine după glas.

— Zhang Guiyuan ăsta! răbufni cineva. Om fără inimă, nici gând să fie de-al nostru.

— O lichea, ce tot vrea?

— Câine rău, colţos, care nu se dă la lup, ci la om!

— Ce nemernicie...

— Nu m-aş fi gândit...

Părerile şi învinuirile urmară tot aşa. Zhang Fuli, şeful satului şi comunist ştiutor de carte, se duse în faţa lui Zhang Guiyuan.

— Frate Guiyuan! îi vorbi. Oamenii sunt gata, cu săgeata pusă-n arc, cum s-ar zice, ori cu paloşul în palmă. N-avem timp de discuţii. Sigur, gura-i a ta, poţi să strigi ce-ţi place! Drumurile sunt multe, fiecare apucă încotro vrea. De nu-ţi

place să fii alături de noi, pleacă, dar nu te apuca să înşeli cu vorbele tale fără temei lumea şi să ne faci rău.

— Ba nu, frate Fuli, eu, unul, nu-ţi dau dreptate. Tocmai tu, care ştii carte, ai pus mâna pe sabie!

— Mă înfrunţi? N-ai încredere în mine?

— Gura! Prostule! îi opri cineva. Un bătrân trecut de optzeci de ani, cu o secure în mână şi la brâu cu un topor, se repezi spre Zhang Guiyuan.

Era bunicul acestuia. Fusese pădurar din tinereţe şi lumea îi spunea Domnul Munţilor, nimeni nmaiamintindu-şi adevăratul lui nume. Singura lui plăcere era să asculte şi iar să asculte operă de Beijing, şi când se ţinea bâlci la Castelul Apei Sfinte, cum din pricina slujbei nu se putea duce, se trăgea şi el cât mai aproape, cu urechea aţintită lacom într-acolo. Când bătea vântul şi glasurile cântăreţilor se pierdeau aiurea, se căţăra pe *o* stâncă înaltă, să nu scape nimic, să audă cât mai bine. Iar de se întâmpla ca vântul să-şi schimbe direcţia, fugea din stâncă în stâncă până găsea locul cel mai prielnic. Era un bărbat mic, uscăţiv, dar numai nerv, din cap până-n picioare. Şi acum, la vârsta lui înaintată, reuşea dintr-o lovitură să doboare un copac.

Domnul Munţilor se opri în faţa lui Zhang Guiyuan.

— Mă prostănac mic, vezi că Fuli te-a luat prea uşor, îl certă el. Crezi că nu te ştie lumea că ai de gând să faci avere turnând cu vedrele apă în băutură? Toţi ai lui Zhang Al Treilea sunt oameni de nădejde şi pentru ei sunt chezaşi munţii şi apele. Cine gândeşti că se încrede în prostiile alea pe care le îndrugi tu? în noaptea asta vrem să-i scăpăm pe-ai noştri. Viaţa flăcăilor ăştia care luptă pentru noi face cât sute sau mii de vieţi de-ale noastre. Cele cincizeci şi şapte de familii din cătun, plus eu, care nu mai mor, fac cu mic cu mare două sule opt suflete. Toţi sunt buni şi numai tu, sămânţă rea, care-ai îndrugat baliverne strigătoare la cer nu înţelegi din tot ce vrem şi ne străduim noi că trebuie să rămâi aici? Ia!

Ia toporişca asta!

Zhang Guiyuan nu vru să primească toporul. Se întoarse pe loc şi o luă printre oameni, ieşind din curte.

— Eu nu mă duc să mor pentru străini!

— Întoarce-te! strigă Domnul Munţilor. Nepot tont! Te duci la cazanul tău...

— Asta-i singura lui bucurie, zise Yang Yuqing.

— Prostii! La armată se dă ordin! Ce facem noi nu-i lucru de mântuială, tună Domnul Munţilor şi se repezi şi-şi înşfăca de braţ nepotul. Pentru partizani, unii din noi o să

murim, alţii o să sângerăm, dar n-o să-i lăsăm pe unii ca ei să fie îngropaţi aici, în Floarea de Piersic. Altfel cum am apărea noi în faţa lumii? Am mai avea noi obrazul să ni se spună bază a puterii populare?

— Tu te-ai prostit, bătrâne, îl înfruntă cu brutalitate Zhang Guiyuan, zbătându-se să-i scape. Tu ştii bine că nu mai ai mult de trăit, pentru tine viaţa nu mai preţuieşte nimic. Eu, însă, am nevoie de viaţa mea. Lasă-mă! Fugiţi, băieţi, oameni buni, altfel va fi prea târziu...

Bunicul îl împinse cu putere, trântindu-l la pământ:

— Ascultă-mă, sămânţă de trădător: tată n-ai, mamă n-ai şi mă aduci acum în stare să te omor cu mâna mea. Oamenii ăştia îmi sunt martori. Vrei să împrăştii oamenii, făcând cel mai mare rău revoluţiei. Află de la mine că pravila obştei nu iartă!

— Bunicule... urlă omul.

Nimeni nu se amestecă. Oamenii priviră cum Domnul Munţilor ridică securea şi, abătând-o în jos, cu un icnet, ca pe o sabie, despică în două capul lui Zhang Guiyuan...

Zhang Fuli înălţă sabia.

— Cine dă înapoi, cade ca Zhang Guiyuan! strigă.

Şaptezeci şi ceva de ţărani se grăbiră să ridice armele pe care le ţineau în mâini...

20

Locul se chema Vârful Crizantemelor şi nu pentru că ar fi avut o mulţime de astfel de flori; dimpotrivă, ele erau chiar puţine.

De fapt, vârful era o stâncă uriaşă, neagră, răsărind semeaţă din mijlocul unor vârfuri mai mărunte, şi, doar din loc în loc, printre crăpăturile ei se strecurau triumfătoare spre lumină pâlcuri-pâlcuri de crizanteme înfipte-ţi rădăcini puternice.

Florile acestea sălbatice o porneau să crească drept în sus, dar din pricina configuraţiei locului ajungeau cu tulpinile întinse orizontal sau atârnate cu capul în jos, fapt pentru care li se zicea crizantemele povârnişurilor prăpăstioase. Aceasta era şi explicaţia că toate crizantemele de aici erau mereu vii, proaspete, atrăgătoare, încântând vreme îndelungată privirea cu florile lor mici, de forma stelelor, şi galbene ca aurul, încât păreau nepieritoare, neatinse nicicând de ofilire. În anotimpul bogat al „dublului nouă”[69], bruma toamnei le pudra cu argintiul său strălucitor, ca pe nişte codane, florile arătându-se şi mai minunate, iar frunzele, de un verde scăpărător; mai apoi, la căderea primei zăpezi în

[69] *Chong jiu,* ziua a noua a lunii a noua : din calendarul lunar, sărbătoare populară a toamnei.

Munţii Kunyu, ele fcăpătau o frumuseţe matură, ca a femeilor fardate cu gust.

După calendarul lunar, era prin ziua a noua a lunii a noua şi crizantemele de pe vârful care le purta numele se aflau în deplina putere a farmecului lor. Dar înflorind prin locuri atât de puţin umblate, atinse doar de albinele care veneau în zbor de la sute de *li* depărtare, pentru a le culege nectarul, fireşte că oamenii nu prea se bucurau de prospeţimea şi frumuseţea lor. De data aceasta, cu totul întâmplător şi neobişnuit, îşi făcuse apariţia la poalele stâncii o fată; se aşezase acolo ţinând pe genunchi un paner, pe care îl îmbrăţişase cu mâinile amândouă, şi rumenă toată la faţă, sta cu ochii plecaţi, aţintiţi asupra unui smoc de crizanteme de munte dinaintea ei.

Desigur, Crizantema nu alergase într-un sufic-l pe acest vârf de munte prăpăstios doar dintr-un capriciu. Se afla la peste treizeci de fi de cătunul său, Floarea de Piersic, şi dacă nu i s-ar fi dat aici o întâlnire însemnată, oricât de frumoase ar fi fost crizantemele, ea tot nu şi-ar fi găsit vreme să vină pentru ele să le admire şi să le culeagă. Cu gulerul albastru al bluzei ei mici, roşii, într-o armonie perfectă de culoare în tabloul locului, mai cu seamă cu petele vii, galben-aurii ale delicatelor crizanteme din jur,

ea nu-şi culese nici măcar una să şi-o pună la butonieră. Se spunea că fetele născute de sărbătoarea „dublului nouă” nu erau de nimeni băgate în seamă, iar mamele, văzându-le de la bun început tot galbene, le dădeau numele de Crizantema. Numai că în ce o privea pe Crizantema, numele nu-i era câtuşi de puţin pe potriva împrejurărilor care-l justificau în cazul altor fete.

Crizantema primise indicaţia să se întâlnească pe Vârful Crizantemelor cu un om de la conducerea organizaţiei. Trebuia să fie aici la ora prânzului. Privi cerul. Soarele se afla încă la răsărit. Se aşezase să-şi tragă sufletul, după ce străbătuse în fugă atâta amar de cale.

În primăvară, sătenii din Floarea de Piersic reuşiseră să-i scape pe partizanii încercuiţi în templu, dând, aşa cum se angajaseră, apriga bătălie „viaţă pentru viaţă”, plătită cu un preţ destul de scump fiindcă nu puţini dintre ei muriseră atunci eroic. Fetele lui Zhang Al Treilea îşi duseseră la bun sfârşit misiunea, reuşind, cu toate primejdiile prin care trecuseră, să rămână în viaţă.

În noaptea aceea de pomină, Frumoasă, Piersica şi Crizantema se apropiaseră de templu. Licenţiatul Kong şi ai lui le îngăduiseră să intre pe motivul bine intuit de Piersica, însă o reţinuseră pe Crizantema drept gaj.

De cum apăruseră acolo, un soldat şi pusese ochii pe ele. De fapt, era comunistul Ding Lidong, aflat în conspirativitate, pe numele lui de ilegalist, Zăpadă. La începutul anului, fusese mutat în Wendeng, ca soldat. El nu se îndepărtase un pas de Crizantema, pentru a o apăra de poftele deşănţate ale adjunctului Liu. Kong Xian, plin de el, abia dacă îşi mai încăpea în piele, jubilind: când Yu Zhenhai avea să se predea, îşi zicea, partizanii, inclusiv cele trei surori frumoase, aveau să fie duşi pe sus şi închişi în Târgul Familiei Kong şi acolo bărbaţii urmau să fie decapitaţi, iar femeile, o dată căzute în mâna lor, nimic nu-i împiedica să facă orice şi-ar fi dorit cu ele. Dacă partizanii refuzau să se predea, şi păsări dacă ar fi fost, prinşi cum erau în colivie, nu aveau nicio şansă să-şi mai ia ei zborul: rămaşi fără gloanţe, lihniţi, ameţiţi de foame, vlăguiţi şi secătuiţi de tot, îi puteau lua ca din oală, bărbaţi şi femei, până la unul.

Crizantema nu avea de unde să-l cunoască pe Ding Lidong şi simţise o ură înverşunată împotriva poliţistului aceluia negricios.

Spre marea stupoare a partizanilor, Frumoasa şi Piersica pătrunseseră în templu...

În acel moment, în sat focul se întinse uriaş, cotropitor.

Apoi răsunaseră bubuituri, împuşcături, pârâiluri de mitralieră, dar şi multe strigăte, înfiorând până şi munţii cu zgomotul şi ecourile lor, de parcă o armată de zeci de mii de oameni se aruncase asupra vrăjmaşului aflat la pândă, lângă templu.

Ţăranii sosiţi pe ascuns îi luaseră pe agresori prin surprindere, producând în tabăra lor panică.

Zhenhai ordonase câtorva trăgători buni să ochească rând pe rând, fără greş, cu sânge rece cele treizeci şi ceva de felinare agăţate sus, dincolo de zidul exterior al templului. El însuşi, sigur, stăpân pe el, izbutise să doboare una după alta şase lampioane aprinse, şase surse de lumină. Rămăsese doar un singur felinar, ca un ochi deschis, necruţător, în faţa intrării. În felul acesta, singura poarta de ieşire din templu se afla încă sub un focar de lumină.

Văzând soldaţimea din jurul oi agitindu-se în dezordine, Crizantema se aruncase asupra lui Ding Lidong.

— Fugi! îi strigase acesta.

Fără să-l asculte, fata se agăţase cu furie de arma lui. Ding, supărat, o împinsese cât putuse mai blând, luase arma, o ridicase la ochi şi trăsese în felinarul rămas întreg.

Întunericul cel mai negru căzuse dintr-odată peste

împrejurimi. Numai în depărtare focul din cătunul Floarea de Piersic se ridicase până la cer.

În haosul de neînchipuit care se iscase, inamicul îşi concentrase forţele asupra sătenilor. Partizanii, după cum le fusese mai la îndemână, săriseră pe ferestre, peste ziduri, năvăliseră pe poartă şi se făcuseră nevăzuţi în munţii cufundaţi în beznă...

Când primul soldat intrase în sat, Zhang al Treilea se nimerise în gura uliţei. De cum văzuse inamicul prinsese cu amândouă mâinile sabia şi furios i-o înfipse aceluia în burtă. Auzindu-i vaietul, nu mai avusese puteri să smulgă arma din el şi se aruncase la pământ, îngrozit de ce făcuse.

La răspântie se întâmplase ceva şi mai grozav: Domnul Munţilor, agitându-şi în aer toporişca, ieşise în întâmpinarea a şapte-opt soldaţi care fugăreau nişte ţărani. Soldaţii întorseseră puştile spre el.

— L-aţi făcut scăpat pe Yu Zhenhai! Bravo vouă! Să vă vedem acum, clinilor! strigaseră...

La lumina roşietică a limbilor de foc, nesăţioase, înainte ca viteazul bătrân, să se frângă, sub loviturile gloanţelor primite, una din mâinile sale de fier apucase să arunce dintr-o zvâcnitvrră temuta-i secure de pădurar şi aceasta

despicase un duşman. Apoi piciorul drept al Domnului Munţilor se răsucise pe loc şi omul se prăvălise.

...Ca turbaţi, asediatorii trecuseră prin foc şi sabie apoi toată suflarea peste care dăduseră în cătunul Floarea de Piersic. Numai viermii pământului şi păsările cerului scăpaseră neatinse. Douăzeci şi şapte de ţărani – printre ei şi Zhang Fuli şi Zheng Fuxiang – fuseseră mai întâi târâţi pe uliţele satului, pentru ca apoi să fie ucişi alături de încă alţi patru, oameni bătrâni sau bolnavi, care nu apucaseră să se pună la adăpost. Strada pietruită, livezile cu piersici, Râul Pietrei erau presărate cu cadavre şi inundate de sânge. Douăzeci şi şapte de oameni se jertfiseră pentru a salva douăzeci şi şapte de partizani. Douăzeci şi şapte pentru douăzeci şi şapte, cu fi de v/arat „viaţă pentru viaţă”.

Casele arseseră toate, de la acoperişurile de stuf, la temelii, şi nu le rămăsese năpăstuiţilor, dar curajoşilor ţărani, mai nimic din bunuri. Părea că sângele curăţişe de toate şi de tot Floarea de Piersic.

A treia zi, când refugiaţii se înapoiaseră în sat, nu descoperiseră printre cei ucişi niciun leş de partizan, îndureraţi, plângându-şi morţii, părinţi sau fraţi, ei găsiseră totuşi putere să strige:

— Victorie! Victorie! Am învins!

Într-adevăr, învinseseră. Oamenii din cătunul Floarea de Piersic îi salvaseră, cu preţul vieţii lor pe parţi. – xani...

De vreo jumătate de an, situaţia se schimbase în rău. Japonezii, care ocupaseră China de nord, puseseră grabnic la cale incidentul de la Xian, stârnind în toată ţara un val ciescând al rezistenţei. Apoi, după incidentul de la Podul Marco Polo şi odată cu căderea oraşelor Eeijing şi Tianjin în mâinile lor, imperialiştii japonezi îşi înteţiseră atacurile: cotropiseră provincia Shandong, năpustindu-se asupra ei ca cele mai teribile torente de munte; Jinan şi Qingdao fuseseră pierdute concomitent, guvernul aflat la putere neschiţând un cât de mic gest în apărarea lor. Guvernatorul provinciei fugise, dregătorii civili şi militari de la toate nivelele se înspăimântaseră şi îşi strânseseră bunurile pe care le puteau lua asupra lor, gata de refugiu ori de capitulare. Desigur „se aflaseră şi unii curajoşi, pregătiţi de rezistenţă în faţa agresiunii Japoniei. Cam pe atunci, Partidul Comunist Chinez dăduse publicităţii Programul în zece puncte, de rezistenţă antijaponeză şi de salvare a ţării, aclamat puternic şi susţinut în ţară de adevăraţii patrioţi, indiferimt de poziţia lor socială. Într-o agitaţie uriaşă, poporul pus astfel în mişcare ceruse

încetarea războiului intern şi întoarcerea armelor împotriva duşmanului extern. Elevii şi studenţii fugiţi clin provincia ocupată de japonezi şi ajunşi în Jiaodong, locul întâmplărilor deja povestite, propagaseră în toate felurile şi prin toate mijloacele indicaţiile privind calea rezistenţei şi a salvării patriei, mobilizând masele la războiul antijaponez. Între timp, detaşamentul Armatei Roşii comandat de Yu Zhenhai se reorganizase şi se întărise. El nu numai că recuperase unele puncte de legătură ce-i fuseseră nimicite de duşman, dar îşi crease numeroase altele noi, pusese mâna pe maşini de imprimat afişe şi se înarmase pentru a se apăra şi rezista. Numărul oamenilor lui se ridicase la peste şaizeci.

Crizantema şi Frumoasa făceau mereu drumul între munte şi mare, aducându-le partizanilor veşti, afişe, ajutându-i pe cei proaspăt recrutaţi. În urmă doar cu câteva zile, ele două şi Piersica trecuseră pe la toate punctele de legătură şi comunicaseră şefilor grupelor de partizani să se deplaseze imediat în Satul Familiei Yu aflat la poalele masivului Bogăţia Muntelui, pentru a lua parte la o urgentă şi importantă adunare.

Crizantema şi un tovarăş din partea locului urcaseră într-o barcă pescărească şi o apucaseră spre vest, de-a

lungul litoralului, până în judeţul Haiyang. Yu Zhenhai şi ai lui acţionau acum în acest ţinut. Vântul toamnei adia proaspăt, – răcoritor, faţa apei era ca o oglindă şi barca plutea uşor, odată cu frânturile de nori de pe cer. Urcaseră în barcă la amiază şi spre asfinţit ajunseseră, străbătând vreo treizeci-patruzeci de *li.* Muntele străjuia plin de măreţie un golf asemenea cornului lunii, iar nisipul de pe ţărm era alb ca zăpada, chiar orbitor cu albeaţa lui stranie.

Barca o cârmise spre mal.

— Am ajuns, o vestise pescarul.

— Nisipul e atât de alb? se mirase Crizantema.

— Da.

— Ce loc minunat! oftase ea şi se ridicase în picioare, cuprinzând lacom cu ochii peisajul acela rar, greu de aflat altundeva, al întâlnirii muntelui cu marea.

1 Deodată, îşi făcuseră apariţia pe ţărm numeroşi oameni, să fi fost ca vreo-sută. Înfricoşată, Crizantema se aşezase iute pe locul său, iar barcagiul fără o vorbă, întorsese spre largul mării barca, ce zvâcnise ca săgeata slobozită din arc. Crizantema nu-şi putea dezlipi ochii de pe ţărm. Oamenii deveneau acolo mai mulţi, două, trei, patru sute! Şi nu apăruseră nicidecum întâmplător, ci stătuseră până atunci ascunşi prin stufăriş şi dincolo de

el, întinşi pe plajă, în aşteptarea unui moment anume pentru a ieşi la iveală. Erau bărbaţi, femei, bătrâni şi copii, cu coşuleţe de papură în mână, cu sarici pe spate; o parte dintre ei înaintau spre mare purtând pe umeri opt bărci.

— Ce fac? Nu par să aibă gânduri rele! murmură ea.

— Caută sufletele, spuse barcagiul, uitându-se şi el într-acolo.

— Caută sufletele?

— Mda. Se mai zice şi chemarea duhurilor.

Într-adevăr, acesta era scopul pentru care atâta lume se strânsese acolo. Era un obicei popular din partea locului. Dacă unii dintre oameni dispăreau în largul mării, înecaţi, sau dacă mureau altfel, dar nu li se mai găseau trupurile, rudele lor recurgeau la acest ritual. Toată mulţimea aceea se apropiase între timp de apa mării, îngenunchease pe nisipul alb, oamenii scoseseră din panere şi din sarici bani de hârtie, santal şi felurite decupaje din hârtie rupre/. Entând fiinţe şi obiecte; aprinseseră beţele de santal, le înfipseseră în pământ, iar hârtiei galbene şi imitaţiilor de bani pentru cheltuielile duhurilor celor morţi le dăduseră foc. Unii băteau mătănii, lovindu-şi tâmplele de pământ, alţii plângeau. Cele opt bărci erau conduse fiecare în parte

de câte trei bărbaţi, iar un tânăr şi o tânără, înveşmântaţi din cap până-n picioare în albul doliului aruncau în mare pâiniţe, scovergi, alte bunătăţi şi băutură...

— Ale cui suflete să fie? Şi de ce atâţia oameni? întrebase Crizantema, tulburată.

— Am trăit mai mult de şaizeci de ani, rostise barcagiul, sprijinindu-se în lopată şi uitându-se buimac la procesiune, dar nu mi-a fost dat până acu să văd aşa ceva.

Ia ascultă, poate auzi cumva tu, ce strigă?

Strigătul ţâşnit chiar atunci din sute de guri, genea parcă din toate direcţiile deasupra întinderii mării, răsunând trist, tragic, sfâşietor:

— Întoarceţi-vă, dragii noştri!

— Întoarce-te, fiule bun.

— Marea e rece, fetiţa mamei!

— Hai înapoi, copilaşul meu. Vino, mama ţi-a cusut straie noi.

— Vino acasă, fiule bun!

— Azi e ziua voastră. Mai ţineţi minte? Săturaţi-vă bine şi prindeţi puteri să vă biruiţi vrăjmaşii!

— Luaţi-vă bani de cheltuială! În fiece an, la vremea asta, o să vă dăm iar alţii, aici.

— Nu uitaţi de bani. Chemaţi-l pe stăpânul iadului la

câteva banchete, să se-poarte bine cu voi. Sunteţi şi aşa amândoi atât de rău răniţi!

— Întoarceţi-vă, scumpii noştri!

Soarele pe scăpătate, cocenii adunaţi în snopi, plaja, cu nisipul alb-orbitor mărginind golful în formă de lună, stuful, trestiile... în cele din urmă, Crizantema înţelesese. Cu un an mai înainte, în această zi şi la această oră, Baochuan şi fiica maestrului Jiang muriseră acolo. Nu, nu muriseră, dimpotrivă, trăiau acolo şi aveau să trăiască veşnic. Ei erau vii în inimile oamenilor. Plânsese şi ea, îndurerată.

— Îi cunoşti? întrebase barcagiul, surprins.

— Îmi erau ca frate şi soră, spusese şi îşi scoses? de pe mână brăţara din argint, darul pe care i-l făcuse Frumoasă, când împlinise şaptesprezece ani. Aceasta era prima şi singura ei bijuterie. Îşi desprinsese din păr şi o crizantemă de munte, floarea cu care se gătise înainte de a porni la drum, şi-i dăduse drumul în mare, odată cu brăţara. Brăţara grea de argint se dusese numaidecât la Jund, dar crizantema rămăsese să plutească până departe, pe mare, purtată de valuri.

— Surioară, ţi-a fost dat să fii mireasa fratelui Baoehuan, în grota muntelui, şi nu te-ai împodobit atunci cu nimic. Ia asta de la mine, chiar dacă-i puţin. S-o porţi...

Cât despre crizantema de munte... Odată, plănuiseră să meargă împreună pe Vârful Crizantemelor, să culeşgă flori, amânaseră mereu şi ea, iată, nu mai avea cum să ajungă acolo. Ah, de-ar fi putut culege toate crizantemele din munte, să le arunce în mare, ca ea, chiar dincolo, în lumea umbrelor să le poarte în păr!

...Cu faţa scăldată în lacrimi, Crizantema întinse mâna spre tulpina unei flori, apoi şi-o retrase. Oftă. Îşi trecu mâinile printre tulpinile. Florilor. O făcu atât de firesc, şi se lăsă încet-încet cu totul printre flori, încât albinele nici măcar n-o ocoliră, ci i se căţărară pe mână, zburară nestingherite în jurul ei, unele lunecându-i pe cap, pe frunte, de parcă ea însăşi ar fi fost o floare.

— De ce n-o veni? murmură Crizantema, privind spre soarele aflat acum la apus. Căută la drumeagul care şerpuia pe panta nord-estică a muntelui şi tresări. „Cine-o fi? îl însoţeşte tot Huang Bai?”

Acest Huang Bai fusese criticat nu de mult. El şi unul dintre organizatorii de partid se duseseră, fără să se coiiisulte cu nimeni, şi discutaseră cu şeful judeţului Wendeng problema rezistenţei antijaponeze şi acceptaseră ca partizanii să fie incluşi în trupele judeţului. Şeful acela era un aiurit şi nici Huang Bai nu era mai breaz

decât el. Măcar unul dintre ei să fi fost cu mintea limpede. Liqi şi Gao Yushan n-ar fi făcut aşa ceva, în ruptul capului.

— Oare n-or fi păţit ceva? se Cutremură Crizantema, vorbind de una singură să-şi dea puraj. Ei să fie?

Fata îşi chinuia mintea fără niciun temei real, împinsă doar de temerile şi nedumeririle sale. Cu toate acestea, de Sărbătoarea Luminii Pure, Zhang Al Treilea făcuse ofrande pentru sufletul lui Liqi, iar după vorbele lumii, cine fusese o dată luat de guvernul din Jinan, cu greu ar fi scăpat cu viaţă. De câteva luni entuziasmul rezistenţei sporise, se cerea eliberarea condamnaţilor politici, a comuniştilor, dar în această parte de lume nimeni nu fusese graţiat, deşi, pe de altă parte, mandarinii nici nu îndrăzneau să execute pe cineva. Unii arestaţi se folosiseră de intervenţia mulţimii şi evadaseră din închisori. Or, un om atât de capabil ca Liqi, dacă nu fusese până atunci lichidat, să nu fi izbutit şi el să iasă din lemniţă? Mai cu seamă că cei din conducerea partidului puteau cere să fie eliberat cutare sau cutare.

O mână moale se lăsă pe umărul fetei. Crizantema întoarse capul şi spuse, emoţionată:

— Soră Aroma! Tu eşti?

— Bravo, om de legătură care se ia la întrecere cu florile, ca să se aleagă dintre ea şi ele preferata albinelor!

o dojeni Aroma, zâmbitoare, eu faţa îmbujorată, nestâbind-o din ochi. Dacă dădea peste tine un ticălos, ce-mi făceai?

— În afară de ai noştri, cine să mai ştie acest loc? Şi ce să caute aici ticăloşii?

— Asta n-aş putea spune, dar în orice loc e bine să fii cu grijă şi cu ochii în patru. Aroma o mângâie cu dragoste. Erai neliniştită? Ce-ai făcut? Ah, o coroniţă! Pentru tine?

— Pentru fata maestrului Jiang.

— Ah! Aroma cercetă coroniţa împletită din crizanteme de munte.

— Toate florile astea n-ar fi destule pentru una ca ea pentru fratele Baochuan... murmură Crizantema, cu lacrimi în ochi.

Aroma încuviinţă din cap, rămânând tăcută. Crizantema îşi dădu seama că aceste cuvinte i-au amintit femeii de sacrificiul soţului ei, Ding Chijie, şi se grăbi să adauge:

— Ah, surioară! De-ar fi să mor, tare aş vrea să mi se întâmple aici. Coroniţa asta mi-ajunge, nu vă mai dau de furcă vouă, mamei...

— Taci, copilă proastă, domnişoară gingaşă. Dacă tot n-ai altceva de făcut, mai bine te-ai apuca să-nfloreşti ca crizantemele astea, ori să-i dai zor cu alergătura ca

albinele harnice de aici. Da ce zic eu? Eşti chiar la fel ca ele! Tu, fetiţa mea, o să te faci mai grozavă decât ele, iar florile şi albinele te vor invidia, nu glumă.

— Vai, surioară Aroma, ce ţi-a mai ieşit din gură! Mă faci să cred că sunt o adevărată comoară. Ei, unde-s şefii cu care urma să mă văd?

— Vin şi ei numaidecât. Eu le-am luat-o înainte. Aroma îşi apropie obrazul de acela al fetei. Cine zici tu că vine?

— Cine? Crizantema se îmbujoră. Inima îi bătu mai tare.

— Ghiceşte!

— Nu cumva... Crizantema o privi stăruitor, neîndrăznind să pronunţe numele celui la care se gândea, de teamă să nu fie pe dată dezamăgită de răspunsul Aromei.

— Dă-i drumul!

— Tovarăşul Liqi?

— El. Şi încă?

— Fratele Yushan?

— Da. Şi încă?

— Tovarăşul acela din Comitetul special, care a fost areslat?

— Da. Toţi vin.

— Vai, ce bine!... Crizantema sări în picioare şi o apucă

de mână pe Aroma. Hai înaintea lor, hai!

Aroma o opri, tăindu-i tot avântul:

— Nu ţi s-a spus să aştepţi aici locului? Ei sunt conduşi de cineva, Piersica e cu ei, iar partizanii îi veghează. Nu-i suficient ca să nu fie nevoie şi de noi două?

Din nou Crizantema se însenină de bucurie. Tăcu, zâmbind, dar fremăta toată.

— După ce Liqi şi Muntele au fost arestaţi, nu s-a putut dovedi că sunt comunişti şi ei au ţinut-o una şi bună că au fost pârâţi pe nedrept. După incidentul de la Podul lui Marco Polo, înainte de venirea japonezilor, guvernatorul provinciei s-a speriat şi a fugit. Jinanul fierbea. Atunci tovarăşul LiqL a luat conducerea tuturor deţinuţilor politici şi a pus la cale evadarea.

— Şi a venit să stea ca odinioară în fruntea noastră!

— A fost trimis să organizeze insurecţia armată.

— Insurecţia?

— Noi suntem Armata a treia de rezistenţă antijaponc/a şi de salvare a patriei, a provinciei Shandong.

— Armata a treia?

— În vestul provinciei mai sunt două armate.

— Aşadar, nu numai la noi, în Jiaodong, s-a ridicat lumea! – Ţara întreagă fierbe! Armata Roşie a încheia:

marşul cel lung şi a ajuns în nordul provinciei Shanxi, unde şi-a schimbat denumirea în Armata a opta. Partizanii din sud şi-au zis Noua Armată a patrai Toţi au înaintat, luptând cu dracii de japonezi şi lichidându-i petrădătorii de patrie.

— Ce mai veşti! exclamă Crizantema, râzând din toată fiinţa.

— Crizantema, n-ai pe nimeni despre care să nu mai fi auzit nimic?

— Pe cine să am?

— Pe cineva foarte apropiat, care a fost şi el arestat. Un fel de negură păru să treacă peste obrajii împurpuraţi ai fetei. Clătină din cap, muşcându-şi buzele. Aroma

 luă palmele într-ale sale.

— Cum, pe cine? Nu ştii nimic de „tovarăşul tău frate”?

— El...

— Trăieşte! A ieşit!

— Yushui... Crizantema se aruncă în braţele femeii, îşi rezemă capul de umărul ei şi începu să plină.

În primăvară, într-un nou drum pe care-l făcuse la Yantai, Crizantema aflase că Gao Yushui şi alţi câţiva tovarăşi fuseseră înghesuiţi într-o barcă şi aruncaţi în mare. Cum se nimerise să fie anotimpul prunilor în fioare şi elevii organizaseră şezători în afara oraşului, se dusese

şi ea pe acolo, dar nu rămăsese mult, ci alergase într-un suflet la odaia în care cândva dormise alături de el şi de tatăl său, pe acelaşi pat, şi plânsese din străfundul sufletului... Acum nu-i venea să creadă că Yushui era în viaţă.

— Yushui a fost schingiuit în închisoare, i-au rupt braţul stâng, şi-l ţine încovoiat şi acum, după ce s-a vindecat. Le-au dat drumul pe mare, iar din altă barcă au tras în ei. Un tovarăş bătrân l-a apărat cu propriul său trup pe Yushui. A fost găsit de către pescari a doua? *7*| în stufăriş. Gata, nu mai plânge. Acum e bine, lucrează în Weihai, la Comitetul special. E tare ocupat şi n-a putut să vină chiar el, dar ţi-a trimis ceva în dar, de ziua ta...

Crizantema simţi la încheietura mâinii ceva rece şi lunecos: era o brăţară de jad. Cu capul încă pe umărul Aromei, şopti, stăpânindu-şi lacrimile:

— Într-adevăr! Azi e ziua mea. Am împlinit optsprezece ani. Să vii să mănânci la noi.

— Îţi urez viaţă lungă şi frumoasă! rosti Aroma, netezindu-i cu mâna părul. Noi toţi te iubim. De cum m-a văzut, Liqi, m-a întrebat de „surioara tovarăşei”!

Sunt nepricepută, mare lucru nu fac eu... se scuză, parcă ruşinată.

— Ba el te laudă. Alfabetul latin l-ai învăţat?

— Sigur... Noi unde declanşăm insurecţia? Şi când?

Şi cu toate că în jurul lor nu erau decât munţi înveşmântaţi în culorile toamnei, Aroma şopti:

— Ascultă povaţa unui om mai vârstnic decât tine: lucrul ăsta e secret.

Cu ochii scânteind, Crizantema privi spre lanţul muntos care se înălţa spre miazănoapte. De acolo apărură patru oameni, îndreptându-se spre Vârful Crizantemelor.

Pe cincisprezece decembrie 1937, sub conducerea lui Liqi, Comitetul special Jiaodong al Partidului Comunist Chinez avu o reuniune lărgită, încheind astfel activităţile pregătitoare şi punând la punct planul concret de acţiune. Se stabilise locul: Muntele Fericirea Cerească, şi data: 24 decembrie.

Muntele Fericirea Cerească se ridica la vreo cincizeci de *li* pe direcţia nord-est de Wendeng, fiind aşezat în calea a trei reşedinţe de judeţ: Wendeng, Rongeheng şi Weihai.

Înainte de ivirea zorilor zilei celei mari, Liqi şi alţi conducători urcară pe munte, oprindu-se la Templul împăratului de jad. Templul avea trei cămăruţe acoperite cu stuf şi o curte de formă pătrată. Fusese părăsit de călugări şi lăsat în paragină; un singur om se afla aici, pe

nume Wang, care îl păzea.

În ceasul hotărât, cei şaizeci şi ceva de participanţi, strânşi între timp, abia dacă încăpeau în curte, unii fiind nevoiţi să rămână dincolo de porţile templului. Trei tinere femei prezente şi ele acolo se aflau în atenţia tuturor.

Liqi apăru în pragul uşii templului şi, eu faţa spre miazăzi, rosti:

— Tovarăşi! Am luptat cu toţii câţiva ani buni cu reacţiunea, înfruntând gloanţele, sacrificându-ne, urmând neabătut partidul, totul pentru libertatea poporului. Acum, Japonia imperialistă a dezlănţuit un război total împotriva noastră. Jinan şi Qingdao au fost cotropite şi armatele japoneze se îndreaptă fulgerător spre noi, să ne zdrobească. În faţa pericolului care pândeşte patria, naţiunea, partidul a chemat la unitate, la colaborare între Partidul Naţionalist şi Partidul Comunist, astfel ea întregul nostru popor să se angajeze în războiul de rezistenţă, pentru salvarea patriei. Aşa vom face şi noi! Vom mobiliza mulţimea, vom institui rezistenţă armată şi vom crea baze de rezistenţă. Ne vom uni, cu toţi cei care doresc să lupte împotriva Japoniei, indiferent de apartenenţa lor la un partid sau altul, fie ei săraci „ori bogaţi, pentru a ne apăra ţara, poporul şi a pune pe fugă inamicul. Fie ca steagul

rezistenţei antijaponeze să fluture înalt în Jiaodong!...

Aplauze. Aşezaţi pe trei rânduri, partizanii stăteau în faţă. Liqi proclamă pe loc înfiinţarea primului detaşament al Armatei a treia, avându-l comandant pe Yu Zhenhai. Gao Yushan fu numit comisar politic. Detaşamentul se compunea din trei grupe, conduse fiecare în parte de Liu Baotian, Kong Juren şi încă cineva.

Liqi trecu steagul lui Yu Zhenhai, care îl prinse strâns în mâini şi îl agită în văzduh.

Conform planului de acţiune, merseră din Wendeng în Muping şi de acolo în Haiyuang, făcând propagandă rezistenţei. În fiecare sat şi oraş, soldaţii afişau lozinci, răspândeau manifeste şi ţineau mitinguri, explicând calea firească ce trebuia urmată pentru triumful libertăţii.

Nenumăraţi tineri, muncitori, ţărani, comercianţi, studenţi, elevi şi soldaţi se înregimentau cu însufleţire, încât după câteva zeci de fi de drum, detaşamentul depăşise suta de voluntari. Şi nu veneau numai bărbaţi, ci şi femei. Iar în afara angajării în rezistenţă, pentru rezistenţă, unii o făceau şi spre a se rupe de vreun necaz personal, ori că nu aveau din ce să trăiască, ori că trebuiau să scape şi să se pună la adăpost de vreo situaţie neplăcută, insuportabilă. Astfel, valul acesta uriaş,

atotcuprinzător, al rezistenţei în faţa duşmanului extern, includea cât se poate de firesc şi revolta în faţa asupririi sociale şi a cutumelor tradiţiei, în fond, a oprimării de orice fel. Deoarece nu se instituise şi o putere politică, un organ sau for politico-administrativ, mâncarea, îmbrăcămintea şi cazarea cădeau în sarcina poporului. Şi cum nici el nu avea cum să le facă faţă atâtor oameni, erau acceptaţi în Armata insurecţională numai tineri voluntari; femeile care totuşi îi însoţeau erau folosite pentru munca de propagandă, dar în mod oficial nu erau socotite aderente. În realitate, se găseau destui dintre cei care nu stăteau decât vreo câteva zile şi se întorceau ei singuri acasă, unii fiindcă, lipsiţi de convingeri ferme, dădeau înapoi, alţii deoarece se arătau descurajaţi de cum se loveau de greutăţi. Aceştia erau oameni care vedeau că lucrurile nu se normalizau, aşa, dintr-odată, după dorinţa lor, că a te angaja în revoluţie şi a opune rezistenţă nu era câtuşi de puţin floare la ureche şi că nu era deloc plăcut să n-ai unde dormi, să te lipseşti de somn şi să mărşăluieşti la nesfârşit, cu trupul nespălat, făcând bube, şi să mănânci pe apucate, doar fiertură de dovleci şi ridichi sărate, după care să bei numai apă rece, nici aceea pe săturate... Aceşti oameni îşi ziceau că oricât de rău e acasă, măcar aveau

un pat cald! Şi erau pricini, pentru ei îndreptăţite, să fugă pe furiş.

Dar această acţiune era la urma urmelor ceva cu totul nou, nemaiîntilnit, sfânt. Comunistul Yu Zhenhai, neînfricat, neîngenuncheat nici de pământ şi nici de cer, cu atât mai puţin de mandarini, trecea drept un erou al rezistenţei, iar cei mai mulţi din Armata insurecţională erau mândri că pot merge alături de el! În acelaşi timp, valul entuziasmului uriaş se înălţa, năprasnic. Unii reveneau ei la casele lor, dar locul le era luat de alţi oameni din noua localitate străbătută de flacăra, iute şi vie a avântului, adusă de insurgenţi.

Atmosfera aceasta de mare efervescenţă populară, acest entuziasm general nestăvilit se înstăpâniră peste întreg Jiaodong-ul în iarna sfârşitului de an 1937. Munţii Kunyu, care mocneau de atâta vreme, răbufniră şi ei, în plin, pe faţă.

Detaşamentul activă câteva zile în judeţul Muping; numărul oamenilor şi al armelor i se dublă. Unii îşi aduseră arme proprii: săbii, puşti de fabricaţie locală, artizanală. Apoi alţii, oameni de toate condiţiile, căutându-şi libertatea, se ţineau în urma armatei, precum coada lungă a unei comete. Ajunseseră în dreptul Muntelui Kunyu, într-

un sat cale de vreo zece Îi de Târgul Familiei Kong şi de Râpa Pinilor Roşcaţi...

În după-amiaza aceea, Yu Zhenhai şi Gao Yushan ocupaţi cu rezolvarea situaţiei unora dintre insurgenţi, femei ce urmau să se întoarcă acasă, la bărbaţii lor, fură întrerupţi de Kong Juren, care intră cu pas mare în clădire şi spuse, agitat:

— Am prins un ticălos. Ordonaţi să-l spintec cu sabia, sau să-l împuşc?

— Cine e? întrebă Yushan.

— Duşmanul de moarte al tovarăşului Zhenhai, spuse Juren şi strigă spre uşă: Aduceţi-l!

Un bătrân gârbovit, cu o căciulă ponosită sub braţ, fu împins înăuntru de către doi soldaţi. El se repezi spre Yu Zhenhai şi îngenunche.

— Fii bun 1 se plânse. Lasă-mă cu viaţă! Nepoate, noi suntem doar vecini. Te voi socoti binefăcătorul meu. Eu am inimă bună. Toate relele le-a făcut gineri-miu, împuţitul...

— Dovleac Stricat! strigă Yu Zhenhai. Ridică-te! Armata insurecţională nu permite o atare comportare.

Yu Zhishan se trase într-o parte, cu spinarea frântă ca mai înainte, neîncetând să ceară iertare, printre hohotele

de plâns.

— De ce-ai venit în satul ăsta? întrebă Yushan.

— Eu? Să strâng dijma. N-aş fi venit, dar nu mai am ce să mănânc... se bâlbâi moşul.

— I-auzi cine-i sărac lipit pământului! se repezi Kong Juren. Dovleac Stricat! Tu, de când te ştiu, te-ai împotrivit revoluţiei, iar acum nu urmăreşti decât să distrugi rezistenţa...

— Luminate mandarin! Eu strângeam dijma. Trei familii n-au achitat-o. Nu le-am luat nimic cu forţa, dar i-am grăbit să-mi plătească.

— Asta e un aspect. Şi celălalt? îl luă Gao Yushan din scurt.

— Nu-i altul. Da, fireşte, strângeam şi ea să am ce să vă dau, să contribui la rezistenţă...

— Minciuni!

— Da, da, aşa-i. Strângeam pentru mine, nu pentru rezistenţă.

— Te temi de moarte? întrebă Yu Zhenhai.

Pe moşier îl apucă tremuratul:

— Mi-e frică! Mi-e frică!

— Atunci spune adevărul, continuă Zhenhai, ferm. Mărturiseşte, te-a trimis Kong Qingru?

— Şi el vrea să lupte...

— Poveşti!

— N-am încheiat. Are de gând să adopte lozinea rezistenţei, pentru a vă intra în voie şi a vă lovi pe la spate, vorbi el, privind îngrozit spre pistoalele de la brâul comandantului. M-a trimis să văd ce se petrece pe aici, cât sunteţi de slabi, ori de puternici. Atât. Altceva n-am făcut, nici n-aş fi îndrăznit... Da' n-o să mai fao niciodată.

— Unul ca tine se poate schimba? strigă Zhenhai.

— Da. Mă schimb pe dată. Dar lăsaţi-mi viaţa. Cereţi-mi oricâţi bani vreţi şi vă dau o scrisoare către ai mei, de-acasă, dar nici prea mulţi, că eu nu mă măsor cu cei din neamul Kong...

— Ne iei de negustori...

— Animalul vede finul şi omul banul, aşa-i o vorbă.

— Taci! Kong Juren îl pocni cu piciorul. Să nu ne pui în aceeaşi oală cu tine.

— Nu-l lovi, îl opri Yushan pe Juren.

— Ba să mă înjure şi să mă lovească. O merit din plin! Numai să nu mă omoare.

— Yu Zhishan! i se adresă Gao Yushan. Nu te vom omori. Te întorci şi-i spui lui Kong Qingru că dacă nu boicotează rezistenţa şi nu-şi trădează patria, dându-se de

partea agresorilor, nu ne vom lega de el; dimpotrivă, vom lupta împreună cu dracii de japonezi. N-are nevoie să trimită iscoade, acum lucrăm la lumină. Tu te-ai purtat mult prea sălbatio cu oamenii şi trebuie să încerc!

să devii altul. Dijmele tale sunt foarte mari, fă bine şi micşorează-le. Şi ia-i mai încet pe cei care n-au ce să-ţi dea. Ţara e în primejdie şi fiecare trebuie să contribuie cu ceva, cu forţa braţelor, cu bani. Ai auzit?

— Da. Am auzit! bătu Yu Zhishan pleoaciuni, gata să plece.

— Stai! îl reţinu Yu Zhenhai.

Dovleac Stricat se îngălbeni.

— Nepoate mare! se milogi. Pe vremuri am greşit, nu zio nu, faţă de tatăl tău şi faţă de nevastă-ta. O să-ţi dreg casă, ţi-o fac ca nouă, şi-ţi dau şi pământ să-l foloseşti în parte...

— N-ai grijă, te lăsăm liber, spuse Yu Zhenhai, scârbit, fără să-i ia în seamă vorbele. Numai un lucru vreau să-i transmiţi licenţiatului: dacă luptă cinstit contra japonezilor, scapă, dar dacă se mai dedă la relele de până acum, n-o să-i fie deloc uşor!

Cei doi lei din piatră cenuşie aflaţi de o parte şi de alta a porţilor mari, lăcuite în negru, degajau un aer plin de

aroganţă; între ei, pe treptele de piatră, aştepta stăpânul casei, neliniştit, livid la faţă. Fiul său, comandantul trupelor din district, dragon cu un singur ochi, scund şi rotofei, îl îmboldi, nerăbdător:

— Hotărăşte-te repede, tată! O arestăm şi o omorâm pe fata cea mică a lui Zhang Al Treilea, că e aici, nu departe, în casa nevestei lui Kong Juren.

Licenţiatul se uita în josul Străzii Mari, tăcut. După ce armata Japoniei intrase în Shandong, armata regimului antipopular naţionalist se prăbuşise ca un munte uriaş, atrăgând după sine tot ce însemna autoritate guvernamentală în provincie. Comandamentele locale din Jiaodong răsăriseră acum ca ciupercile după ploaie şi, sub steagul şi deviza „rezistenţei” îşi întăreau forţele, cucereau teren. Şefii lor erau vreo zece, ori chiar mai mulţi, fiecare stăpân peste un teritoriu. Unii erau dregători oficiali, alţii un fel de regi locali, neîncoronaţi.

În această situaţie, Kong Qingru se trezise în cea mai grea dilemă. Cine era mai bun? Gui să i se încredinţeze? Yan Zizheng din judeţul Wendeng era numai om politic.

n-avea putere militară. Cong Jingyue avea soldaţi, dar era doar şeful siguranţei dintr-un judeţ, ce să facă el cu cei două-trei sute de oameni ai săi? Wang Xingren din Insula

Pietrei stăpânea un port bogat în peşte şi sare; avea trupe bine echipate, dar el însuşi nu era din partea locului, n-avea rădăcini adânci înfipte în sol. Dintre forţele din apropiere, cele mai puternice erau acelea ale lui Zheng Weiping, din Weihai. El avea de mult relaţii cu japonezii, deţinea arme şi fonduri străine. Pe deasupra, licenţiatul se înrudise cu el. Zheng, da, era unul pe care se putea bizui. Se zvonea însă că acolo situaţia era destul de încurcată, forţele se divizaseră şi, dacă se iscau tulburări, totul se dădea peste cap. Se părea că cel mai bine ar fi fost să se supună Mupingului. Yan Zizheng îi spusese că cele două partide – naţionalist şi comunist – se asemănau ca formă, dar ca spirit ideologic erau departe unul de altul, întocmai ca apa şi focul. Jiang Jieshi acceptase de nevoie rezistenţa, să câştige popularitate, dar n-avea de gând să le îngăduie comuniştilor să se ridice pe acest motiv, ci dimpotrivă, în ascuns, el urma să ducă până la capăt acţiunea sa de nimicire a Partidului Comunist. Clicile militare locale se băteau pentru supremaţie teritorială, dar erau de-ai lor, pe când comuniştii nu trebuiau lăsaţi să-şi sporească rândurile. Aflaţi la strâmtoare, ei trebuiau, vrând-nevrând, să-şi schimbe politica şi în vorbă o puteau face cu uşurinţă, arătându-se de acord cu cererea de a rezista

Japoniei; puteau duce şi tratative, ba admite, fără nicio crâcnire, şi afişele pe tema rezistenţei, dar din umbră aveau să distrugă fără cruţare organizaţiile comuniste şi neapărat să ucidă până la unul partizanii din Kunyu... Tocmai de aceea şeful de judeţ contactase unii şefi comunişti şi aranjase ca detaşamentul lui Yu Zhenhai să intre sub comanda directă, unică a judeţului. Ştirea aceasta apăruse chiar în ziarul din Weihai, „Fluxul Marii Galbene”, cu precizarea că Yu Zhenhai acceptase deja să facă parte din trupele judeţene. Apoi se abătuse din senin o lovitură ca de trăsnet: comuniştii porniseră insurecţia pe Muntele Fericirea Cerească şi coborâseră din munţi cu steagurile fluturând. Osatura noii armate era chiar detaşamentul rămas neinfrânt de mai bine de câţiva ani. Comandantul era pietrarul Yu Zhenhai, omul imposibil de prins şi de lichidat!

Insurecţia aceasta îi adusese licenţiatului Kong adevărate nopţi de coşmar. Oare soldaţii comunişti erau zeităţi, de vreme ce erau ucişi şi nu se mai terminau? La fel ca în vremea revoluţiei din iarna de acum câţiva ani, demnitarii şi moşierii din cele patru comune se adunaseră în Târg, implorându-l pe şeful de distriot să ia o hotărâre. Kong Qingru plecase noaptea spre judeţ şi hotărâse în

secret, împreună cu Li. Şeful judeţului, şi cu Yan, şeful partidului, să se prefacă numai a participa la rezistenţă, ca să fie pe placul poporului, dar din umbră să se ocupe de nimicirea Armatei insurecţionale şi a forţelor antijaponeze. Când se întorsese, licenţiatul schimbase numele detaşamentului districtual în: „Detaşamentul antijaponez. Pentru salvarea patriei şi asigurarea liniştii”, ordonind ca fiecare sat să instituie „Grupe de autoapărare”. Aceia care nu se supuneau şi nu ieşeau la muncă sau nu plăteau contribuţia, să fie învinuiţi şi pedepsiţi ca sabotori ai rezistenţei. Să proclame şi ei, ca şi comuniştii, un program al tuturor activităţilor în acest sens. La marginea răsăriteană a târgului să se ridice o estradă, unde elevii să interpreteze piese antijaponeze, iar militarii şi dregătorii să ţină discursuri. La început, veniseră oamenii, atraşi de publicitate, dar cu timpul se împuţinaseră din ce în ce mai mult, fiindcă ceea ce se proclama era numai o rezistenţă unitară sub conducerea preşedintelui Jiang – vorbă în vânt – iar despre reducerea taxelor, a birurilor, despre lupta împotriva oprimării şi despre libertate nu se sufla un cuvânt. Dimpotrivă, nu era zi să nu se amintească şi răsamintească despre contribuţia la război, dar oamenii de rând erau sătui de cuvântări şi lihniţi de foame. Cine să le

asculte propaganda? Până la urmă, părinţii nu-şi mai lăsaseră copiii săurce pe scenă, cu toate că cine vorbea la Pavilionul Iarnă-Primăvară primea zilnic două porţii de *baozi*[70]...

Spre deosebire de ei, pe comunişti îi asculta toată lumea. Pe deasupra, cele şapte-opt fete tinere din Floarea de Piersic învăţaseră piese de teatru modern de la elevii şi studenţii refugiaţi în cătunul lor şi jucau în faţa ţăranilor: *Biciul,* O *baniţă de orez, Vagabondul, Mă întorc* acasă *luptând* şi altele. În unele sate nici nu urcau pe vreo estradă, ci interpretau piesele într-un act la câte-un colţ de uliţă sau cântau (ultimele două piese erau cântate) plângând şi plângeau cântând. Ascultătorii rămâneau tulburaţi de aceste spectacole. Motivarea rezistenţei la agresiunea Japoniei era mai reală, fiecare cuvânt ajungând drept la inima spectatorilor, cu toţii oameni simpli, săraci. Tot mergând din sat în sat, tinerele au început să fie cunoscute şi aşteptate – li se spunea Fetele Florii de Piersic – şi mulţi le luau urma să le asculte şi să le vadă jucând. Şi se găseau nu puţini tineri care, auzindu-le, fugeau de acasă dornici să se alăture Armatei a treia conduse de comunişti.

---

70 Pâiniţe fierte în abur.

Deci nu numai prestigiul partizanilor era evident, dar mai apăruseră şi grupurile acelea de propagandă, alcătuite din nişte codane, apoi mai supărătoare decât orice era prezenţa în Târgul Familiei Kong a ţăranilor flămânzi şi a elevilor fugiţi din oraşele ocupate de japonezi, indivizi care, în loc să-şi vadă de-ale lor, făceau zar, vă chiar în poarta şefului de district. Cum să mai poată suporta licenţiatul Kong aşa ceva?

— Vorbeşte o dată, tată! Până nu arestăm şi nu pedepsim crunt pe câţiva, nu se poate! Cel mai bun lucru e să începem cu fata asta a lui Zhang Al Treilea. Face cea mai mare zarvă şi pe deasupra e şi frumoasă, iar unde e ea se strâng oamenii buluc, nu se lăsa Kong Xian.

— Nu putem stârni mânia mulţimii, zise bătrânul, nedezlipindu-şi privirile de pe stradă.

— O ridicăm noaptea...

— Vremurile s-au schimbat. Până şi venerabilul Jiang a semnat un pact cu Partidul Comunist şi-a ajuns să strige în cor cu el pe tema rezistenţei şi a lichidării unor trădători... Xian, spune-i intendentului să plece imediat la Yantai şi să invite o trupă de operă pentru cinci zile.

— Costă!

— Merită, de-ar fi să vindem o casă, ori ceva pământ.

Repede! Vreau o trupă bună, cu repertoriu nou şi să vină cu toate stelele ei de mâna-ntu. Pe urmă, daţi ştire prin sate. La Pavilion să fie mâncare-ndeajuns şi oferiţi-o zi şi noapte, la preţul cel mai scăzut.

— Nu merită atâta cheltuială, tată.

— Nu înţelegi. Ca să câştigăm poporul avem nevoie de placa asta, a rezistenţei. Doar cu ea creşte părul pe spinarea oii şi or să-şi plătească toţi taxele. Vreau să văd, care pe care: sunt ei mai grozavi, cu ţărăncile şi elevii lor, sau noi, cu o trupă celebră!

21

Târgul Familiei Kong era într-o viermuiala necontenită. Se apropia sfârşitul anului şi, la ţară, în afară de strânsul vreascurilor şi de împrăştierea bălegarului pe câmp, nu erau alte munci. Aflând că din port sosise o trupă cu actori celebri, toată lumea, până şi cei care aveau ceva treabă prin târg, dăduse buzna s-o vadă şi să-şi astâmpere curiozitatea.

Era tocmai vremea când ţăranii din împrejurimi vindeau lemne, făceau un negoţ destul de slab cu produse de mare şi câştigau acolo cât puteau pentru sărbătorile de iarnă. Situaţia părea a se mai fi aşezat. Japonezii se aflau încă la

o mie de îi depărtare, soldaţii guvernului nu se mai întreceau să-i extermine pe comunişti, teroarea scăzuse, iar propaganda rezistenţei adusese un suflu nou în peninsula Jiadong.

De câteva zile, după micul dejun, când soarele se ridica peste munţii de la răsărit, pe scena ridicată lângă Pavilionul Iamă-Primăvară răsuna gongul, grăbind mulţimea să o pornească de acasă şi să se îmbulzească în faţa estradei. Toboşarul, mâncat şi băut bine, bătea în toba sa mai să o spargă şi grindina loviturilor se auzea până departe în satele din jur, iar nu după mult timp peste câmpul înzăpezit apăreau cârdurl de oameni.

Kong Qingru îşi făcu apariţia, însoţit de câţiva din oamenii lui. Îmbrăcase o robă de ceremonie, lungă, iar peste cap îşi înfundase o căciulă de castor, de formă cilindrică, pe care şi-o ţinea dreaptă, înaltă. Îşi tunsese mustaţa şi faţa îi apărea mai luminoasă, mai rumenă, iar ochii îi luceau de mulţumire. Cum să nu fie satisfăcut câtă vreme prin strădaniile sale înfundase propaganda comunistă şi oamenii veniţi să asculte erau de câteva ori mai mulţi decât atunci când dăduse spectacole pentru comemorarea fraţilor săi morţi? Ehei, lozinca aceasta a rezistenţei era bine aromitoare, aşa că nu era de nioi o

mirare îndrăzneala comuniştilor de-a ieşi cu ea la lumină, agitând-o întruna.

Mănunchiul acela de bărbaţi impozanţi tocmai se aşezase pe un rând de scaune, când intendentul Wan se repezi spre Kong Qingru.

— Excelenţă! Dincolo au mai ridicat o scenă.

— Ce spui? licenţiatul nu pricepu imediat.

— Priviţi, e peste drum! O scenă nouă!

Kong Qingru se răsuci în scaun şi, la vreo trei sute de paşi distanţă, văzu o estradă pătrată, din lemn, îngrădită pe părţi cu fire înalte de – sorg. Scena era goală şi în faţa ei nu era nici ţipenie.

— Cine-a lucrat-o? se miră licenţiatul.

— Nu mi-e clar. Ieri seară, după ultimul spectacol, nu era. Au înălţat-o peste noapte.

— Or fi venit din altă parte, crezând că aici, fiind zile de târg, pot câştiga mai bine, zise Kong Xian.

— Aşa în pripă? Parc-au lucrat-o cu spirite.

— Să fie „ei”? îşi dădu cu părerea Wan.

Privirile tuturor acelor înalte personaje se îndreptară spre licenţiat. El se uită înnegurat spre noua estradă goală, apoi îşi reveni şi-şi mângâie mustaţa.

— Domnilor, să urmărim în tihnă spectacolul nostru.

Trăim vremuri tulburi, suntem în război, oricine poate face propagandă pentru rezistenţa naţională. Spuneţi-le să înceapă şi într-una din pauze am să uro şi eu pe scenă să le vorbesc oamenilor. Astăzi le-arătăm noi prestigiu, ca să mai salte capul...

Scena vecină fusese într-adevăr înjghebată de comunişti. Organizaţia de partid hotărâse o propagandă lărgită, incluzând-o şi pe cea culturală, în cadrul căreia fuseseră reuniţi cei mai buni muzicanţi şi interpreţi amatori de eperă de Beijing. Splendida fusese chemată din Weihai şi după mai multe zile de repetiţii, reuşiseră să pună la punct interpretarea a vreo duzină de opere, mai mari şi mai mici, printre care: *Năpasta din familia pescarului, Femeia liberă, Rezistenţa la ostile duşmane, Orhideea* se *înrolează, Ţesătoarea de aur, Asociaţia săbiilor.* În această vreme se pregătiseră lemnăria, cuiele şi toate cele trebuincioase pentru construirea estradei, fuseseră aduşi treisprezece tâmplări, oinci fierari şi câteva duzini de lucrători oare se apucaseră de lucru nu mai devreme decât după miezul nopţii trecute, şi în revărsatul zorilor podiumul era deja gata, iar pământul din faţa lui bine nivelat. Organizatorii erau doi bărbaţi oare-şi pierduseră copiii, fierarul Liu Fu şi maestrul în arte

marţiale Jiang Mingying.

Pe scena lui Kong Qingru se interpreta *Dobândirea slujbei mandarinale după uciderea dragonului.* Spectatorii urmăreau piesa cu sufletul la gură, când de pe scena din spate răsunară ropote de tobă şi bătăi dese în gong. Oamenii întoarseră capetele şi văzură podiumul de ifolo plin de soldaţi prinşi într-o luptă crâncenă. Săbiile şi tot felul de alte arme îşi fulgerau scânteierile repezi şi, din încleştarea aceea grozavă, se desprindeau răcnetele înfiorătoare ale luptătorilor: ei erau elevii maestrului Jiang, care făceau o demonstraţie de *kongfu* cu arme adevărate. Mulţimea se simţi captivată cu totul, renunţă la opera clasică şi răsucindu-se numai se întoarse cu spatele la ea şi cu faţa spre scena cealaltă, fără ca măcar să se obosească să se ridice de acolo de unde şedea.

Kong Qingru îi sfătui pe oamenii săi să încheie şi să bage un număr de dansuri cu săbii. Dar actorii nu erau pregătiţi pentru aşa ceva şi pe deasupra mai erau şi machiaţi pentru operă. Licenţiatul se înfurie şi ordonă să joace orice fragment de operă, cu lupte, numai să fie cât mai atrăgător, cât mai zgomotos. Atunci doi actori machiaţi ca dregători civili puseră mâna pe săbii şi începură o încăierare. Se băteau aiurea, făcând mult

zgomot pentru nimic.

Unii spectatori se uitară într-o doară, apoi, râzând şi înjurând, se întoarseră definitiv de la spectacolul acela improvizat. Kong Qingru stătea ca pe ghimpi; îşi mângâie barba şi spuse, râzând:

— Fireşte, cum să cânte operă nişte oameni de paie? Ăştia fac şi ei ce ştiu mai bine!

Cei din jurul lui aplaudară, ovaţionând:

— Bine zis! Bravo!

— Minunat!

Dar lucrurile nu durară mult în felul acesta. Kong Qingru observă că majoritatea spectatorilor nu-şi mai dezlipeau ochii de la scena din spate, cu toate că de la un moment dat nu se mai auzi cine ştie ce larmă acolo. Ce-i atrăgea? Cu capul umflat de atâta necaz, licenţiatul Kong se ridică şi porni spre noul podium. Nu putu răzbi în faţă, auzi doar vocea plăcută, învăluitoare a unei cântăreţe. Intendentul Wan veni în urma lui cu un scaun şi-şi ajută stăpânul să se aşeze. Personajul Jad Roşu cânta, iar soldaţii se luptau ca mai înainte. Din timp în timp, de pe buzele spectatorilor izbucneau cuvinte de laudă.

— Ce voce plăcută are!

— Cântă desăvârşit.

— Nemaipomenit! Bravo!

— De cânta prost, amai fi chemat-o pe ea Lăptuca?

În faţa ochilor licenţiatului licăriră stele de aur orbitoare. Îl lovi o ameţeală, cât pe ce să se prăbuşească de pe scaun. Kong Xian şi Wan îl sprijiniră.

— Cum îndrăzneşte să-i ajute pe comunişti? Tată, hai să le luăm scena cu asalt! propuse Kong Xian.

Licenţiatul se făcuse roşu de furie.

— Prostul! scrâşni printre dinţi! Suntem în că/. Boi şi el ar vrea să se poarte ca-n timpurile bune, după obicei! mai bine zi-i lui Liu să urce pe scenă şi să le ceară contribuţia la rezistenţă. Dar mai spune-i că fără aprobarea mea n-are voie să aresteze pe nimeni, nici să tragă cu pistolul.

Kong Xian transmise ordinul. Liu, adjunctul său, sui pe scenă împreună cu Lăcustă şi alţi vreo zece soldaţi.

— Contribuţia!

— Contribuţia pentru războiul de rezistenţă! cerură ei, adresându-se Lăptucăi, care interpreta rolul prin Gipal.

— Jad Roşu se luptă cu invadatorii, iar Lăptuca noastră mobilizează soldaţii...

Vorbele murdare continuară tot astfel.

— Ce-i aici? răsună o voce puternică şi o sabie grea de cincisprezece jin-uri scânteie ameninţător în faţa

soldaţilor.

Lăcustă şi ceilalţi se speriară, dar Liu scoase pistolul;

— Bătrâne, ai barba ninsă degeaba, spuse, şi ne mai faci şi greutăţi. Şi aşa, fiică-ta a fost înhăitată ou... Dar ne socotim noi la sfârşit. Azi suntem în război şi strângem fonduri. Dacă ne împiedici, înseamnă că sabotezi lupta pentru rezistenţă.

— Minciuni! strigă Jiang, mâniat. Voi sabotaţi rezistenţa. Voi sunteţi ăia care aruncaţi năpasta asupra lumii!

— Ehei, bătrâne nevolnic, când te superi prinzi curaj! Sabia ta n-are bătaie lungă ca pistolul meu. Şi nu doar tu, ci şi pietrarul Yu, ucenicul diavolului, trebuie să staţi cuminţi la locul vostru. Băieţi, ia puneţi-mi-l în lanţuri pe turbulentul ăsta!

O mână se lăsă grea pe umărul lui Liu. Omul întoarse capul şi pe loc se schimbă la faţă, iar picioarele prinseră să-i tremure.

— Nu mă cunoşti? Nu-l căutai pe ucenicul maestrului aici de faţă?

— Vă cunosc, cum... Nu, eu... se bâlbâi Liu.

— Ştii că cei care subminează propaganda pentru rezistenţă sunt în cârdăşie cu trădătorii de ţară?

— Ştiu. De fapt...

— Ordinele pot fi drepte sau nu. Dacă vi se spunea să mâncaţi e... îl mâncaţi? Aveţi grijă, să nu credeţi că dacă pe scenă e mai mare tărăboiul şi poate să sară oricine să facă ce vrea, nu mai are nimeni grijă de oameni. Mulţi din Armata insurecţională sunt aici, printre spectatori... Purtaţi uniforma cu care v-a înţolit guvernul, dar noi suntem în straie ţărăneşti, degeaba vă uitaţi, n-aveţi cum să-i recunoaşteţi pe-ai noştri, îi lămuri el.

Soldaţii înghiţiră în sec.

— Astăzi v-o spun limpede: cine-i atinge doar cu un deget pe cei care fao propagandă luptei antijaponeze, atunci...

Yu Zhenhai luă o puşcă din mâna lui Cincizeci, ochi spre scena cealaltă, aflată la trei sute de paşi şi trase. Unul dintre actorii aflaţi pe scenă se sperie de şuieratul glonţului şi căzu lat.

— A încălcat armistiţiul! urlă Lăcustă.

— Ai omorât un actor care făcea propagandă luptei antijaponeze, se răţoi Liu, cine e vinovat?

Zhenhai îi întinse lui Cincizeci arma cu care trăsese.

— Mergeţi şi vedeţi. Dacă i-am zgâriat cât de cât pielea, sunt vinovat.

Actorul se ridica, se pipăi, apoi se porni să bată din

palme. Oamenii izbucniră în hohote de râs.

Soldaţii amuţiră. Zhenhai coborî, spunând:

— Coborâţi, să vedem piesa. Şi luaţi-aminte, noi nu greşim ţinta.

Deodată, dintre spectatori se auziră voci i

— Licenţiatul Kong e printre noi!

— Vrea s-o-ntindă...

Câţiva tineri îi aţinură calea.

— Conduceţi-l spre scenă! strigă Cincizeci.

Oamenii se traseră într-o parte şi alta, făcându-i loc.

Dar Yu Zhenhai, coborât deja de pe scenă, îi ieşi în întâmpinare, şi fără să vrea luă arma în mână. Ochii i se înroşiră, aţintiţi asupra lui Kong Qingru, iar gândurile prinseră a i se învălmăşi în cap, într-o rotire demenţială, încât nici n-ar fi putut spune la ce sau la cine se gândea în clipa aceea: la bunicul pe care omul acesta îl lăsase să crape de foame, la mamă şi la sora pe care tot el le dusese la moarte, la tatăl pe care el îl arsese de viu, la soţia care vărsase atâta sânge din pricina lui sau la tovarăşii de arme şi oamenii obişnuiţi care fuseseră schingiuiţi, răniţi sau chiar ucişi de el... Omul acesta era autorul tuturor acelor blestemăţii, lupul care băuse sânge şi mâncase carne de om! Clocotind de mânie, ridică

pistolul. Acest ticălps care făcea cât zece nemernici ar fi putut pieri într-o clipă şi el ar fi răsuflat uşurat. Dar nu, nu-i era îngăduit s-o facă şi-i întinse lui Cincizeci pistolul.

— Pocneşte-l, frate Hai!

— Nu. Ţine-mi tu pistolul.

— Asta...

— Asta e politica! Rostind aceste cuvinte, strânse pumnii.

Licenţiiitul Kong se străduise câţiva ani buni, dar nu izbutise să ajungă faţă în faţă cu duşmanul său direct. Iar astăzi, când i se ivise rara ocazie, atât de mult aşteptată, se speriase de moarte, încât chipul i se făcuse parcă de lut. Yu Zhenhai dăduse el din mână pistolul, dar pumnul lui mare, tare ca fierul, ar fi fost de ajuns ca să-i crape din două lovituri capul.

— Şefule de district! aproape căâi strigă Zhenhai, străduindu-se să-şi înfrâneze furia. Ţi-am transmis câteva cuvinte prin ruda ta, Yu Zhishan. Ţi-au ajuns la ureche?

Kong Qingru încercă să stea GÂT mai drept şi, aflat încă sub teroarea întâlnirii cu omul căruia i se dusese vestea ca viteaz între viteji, îngăimă ca un bâlbâit:

— A... a... Mi-a spus, a spus...

— Dacă n-a fost limpede, repet: Dacă luptă cinstit

contra japonezilor, scapă, dar dacă se mai dedă la relele de până acum, n-o să-i fie deloc uşor!

— A fost o neînţelegere! Numai o neînţelegere! îşi reveni licenţiatul, văzând că nu era vorba în ce-l privea de vreun pericol de moarte. Noi susţinem din inimă statutul distinsului vostru partid. Ce-a fost, aparţine trecutului. Azi ţara trece prin momente grele şi vom rezista umăr la umăr, împreună.

— Da! Yu Zhenhai luă pistolul şi-l băgă în too.

Vorbele-s corecte. Am să-ţi zic un lucru: nu te stirpeso şi nu fiindcă n-ai merita-o dar nu-mi îngădui să irosesc niciun glonţ, le ţin pe toate pentru salvarea Chinei!

Splendida intră înoasă şi merse de se trânti direct pe patul-cuptor.

Mătuşa veni în urma ei şi văzând-o acolo oftă, îi scoase condurii din picioare, desfăcu o pătură şi o acoperi bine.

Splendida nu clipi, lăsându-se în voia ei. Era frântă de oboseală. De cum venise din Weihai, nu avusese vreme să treacă pe acasă, ci o pornise întins cu Piersica la Râpa Pinilor Roşcaţi, unde începuse repetiţiile. Piesele le ştiuse cândva bine, şi de aceea şi le amintise repede, numai că ţăranii care interpretau celelalte roluri, neobişnuiţi cu ele, se arătaseră stângaci, cu totul în afara lor... dar dacă se

apucase de un lucru, apoi el trebuia das până la capăt. Până la urmă, luase ea toate rolurile principale.

Pe scenă Splendida se simţise ea însăşi emoţionată, pătrunsă de semnificaţiile acţiunii lor şi pe măsură ce juca se înfierbânta mai tare. A doua zi, pentru a se putea mişca cu mai multă graţie, se îmbrăcase mai uşor. Scena însă era în plină bătaie a vântului şi ea răcise. Băuse o fiertură de leacuri preparate de domnul Feng şi nu se dăduse bătută. Astăzi urcase pe scenă şi cântase aşa bolnavă cum era. După ultima arie, se schimbase şi fără să se demachieze alergase de-a dreptul acasă.

Mătuşa îi întinse cu o mână fiertura de ierburi de leac, iar bolul cu zeamă de *jiang*[71] din cealaltă mână, îl puse pe masa din faţa cuptorului-pat.

— Splendida, fetiţa mea, scoală-te. Ia doctoria, dezbracă-te şi vâră-te sub plapumă. Dacă năduşeşti bine, te înzdrăveneşti.

— Nu am cum să mă scol, şopti ea. Ah, iată, mi-s oasele ca rupte!

— Atunci de ce te-ai mai apucat să cânţi? Apăi teatru se cheamă porcăria aia de-acolo unde urlă vântul şi bate

---

[71] **Denumirea chinezească pentru ghimbir, plantă erbacee, cu** iz aromatic, **folosit** în **bucătărie drept condiment** şi **în medicină în stări** gripale.

zăpada? Oh, că nu i-ai dat ascultare lui taică-tău, răposatul, care ţi-a zis cu vorbă de moarte să laşi încolo scena...

— Iar mă iei aşa! Splendida se ridică în capul oaselor. Astăzi n-a fost un spectacol obişnuit. De-ar fi trăit tata, ar fi urcat şi el pe scenă!

— Ei... Mătuşa o îmbie iar cu bolul cu fiertura de ierburi.

— Tare nu le-aş mai lua. Sunt amare ca fierea.

— Ieri şi azi-dimineaţă le-ai luat şi nu ţi-au stricat.

— Ca să pot să cânt.

— Hai soarbe-le. Leacul ăsta amar vindecă boala cea mai grea.

— Boala mea n-o vindecă.

— Asta... Mătuşa se uită la ea, oftă şi turnă apă caldă într-un lighean pe care-l potrivi în suportul lui special, cu cadru circular. Spală-te pe faţă, măcar.

— Să mă spăl? Cine mă mai vede?

— Vezi-te singură în oglindă.

Splendida roti capul spre oglinda ciobită de pe dulapul cu haine. Machiajul era încă întreg. Din oglindă se holba la ea o faţă suferindă, tristă, înăcrită de rele... Mătuşa îi aduse săpun şi prosop.

— Eşti plecată de un an şi mai bine şi mă ustura la inimă

de dor să-ţi mai văd obrazul, zise ea. Eram sigură că-l aveai la fel de catifelat, alb şi plin, aşa cum îl ştiam dintotdeauna, dar când am dat alaltăieri cu ochii de tine, m-am speriat. Splendida, ia seama cum arăţi, ai slăbit atât, că în curând o să te usuci de tot. Hainele îţi sunt largi, de înoţi în ele, obrajii ţi s-au scofâlcit şi eşti toată numai nas, ochi şi gură. O să-i cer socoteală lui Gengxin. Atâta soră bună are şi el şi a ţinut-o în casa lui să crape de foame. O fi el zgârcit, ori o fi dat peste-o nevastă zgârie-brânză, n-aş putea băga mâna-n foc că una din astea e pricina... Eu una ştiu, că n-o duce rău şi chiar cu ierburi să te fi hrănit şi nu ajungeai în halul ăsta de slabă! Nepoată-mea care a plecat de la mine era toată albă şi fragedă, roşionră în obraji, bine făcută...

— Omul nu-i animal, să-l ţină doar mâncarea, abia răspunse Splendida.

— Ei, şi?

— Sunt neliniştită, frământată de griji şi supărări! Zhenxing m-a lăsat singură de-un an şi jumătate şi mie-mi stă gândul la el zi şi noapte. Unde-o fi? Ce om bun şi cinstit şi iubitor! Ah, de n-aş fi trecut prin ce-am trecut şi de-aş fi putut să nasc, copilul ar avea acum un an, ar striga tată, mamă... Ştii că de data asta Kong nu ne mai poate face

niciun rău? Bine-ar fi fost să-l fi pus la pământ un glonţ de-al lui Yu Zhenhai! De s-ar întoarce, numai, al meu! izbucni în plâns, sări jos de pe pat, merse la dulap şi îşi duse mâinile înainte ca şi cum ar fi vrut să-şi cuprindă faţa din oglindă. Fără el, fără dragul meu, n-am nevoie să arăt bine! La ce bun să mă doctoricesc? Ce rost mai are viaţa mea? Nu oglinda trebuia s-o spargi tu atunci, ci pe mine să mă faci fărâme, că aş fi scăpat de necazul ăsta mare care mă năpăstuieşte. Oh, cerule! Iată-mă bolnavă, dar cu cât mă simt mai sfârtecată de dureri, cu atât mi-e mai bine. Să mor! Sunt slabă? Ei şi? E vreun rău în asta? Dimpotrivă, ce altceva m-ar ferici mai mult decât să ajung ca firul de iarbă, căruia nu-i dăunează nici cel mai amarnic vânt. N-am decât să arăt rău şi astfel lumea să închidă ochii când mă vede. Fu cuprinsă de un acces de plâns zguduitor.

Sărmana mătuşă! Nemaiştiind cum s-o ia, păşi încet cu picioarele sale micuţe, ieşind afară din încăpere, apoi se întoarse, o strigă, o zgâlţâi şi până la urmă se puse şi ea pe plâns. Peste puţin, Splendida se potoli. Se aşează pe pat, pierdută, cu părul răvăşit; lacrimile îi stricaseră machiajul.

— Nu te amărî, tuşico! rosti rar Splendida. Stau acasă, nu mai plec în Weihai.

— Crezi că se poate? Licenţiatul Kong n-o să se lase el

cu una cu două. Cu comuniştii n-o să se ia el, dar cu unii ca noi...

— Măcar ştiu că închei socotelile cu el! Rămân acasă şi mi-l aştept pe Zhenxing, orice-ar fi! declară hotărâtă.

— Ba-l aştept eu şi dacă vine îi zic unde să te oaute

— Poate că-n Weihai nici n-ar îndrăzni să se ducă. Mă gândesc că dacă trăieşte, o să calce cât de curând în casa asta. Dacă află despre cele ce s-au petrecut pe-aici şi că fratele lui e şef, n-are să piardă o clipă, o să alerge de grabă încoace. O fi chiar pe drum! Sigur că da! O fi în drum spre casă şi în câteva zile ajunge. Mătuşă, noaptea să nu mai zăvorăşti poarta. Şi să scoţi aşternutul pentru două persoane. Bine, sorb fiertura, oricât de amară: Şi mă spăl...

— Adevăr grăit-ai. De zici vânt. Bate ploaia! zâmbi, printre lacrimi, bătrâna.

Cineva bătu în poartă. Era Piersica. Mătuşa îi făcu loc să intre; noua venită îi spuse cu voce scăzută ceva şi rămase acolo în dosul porţii aşteptând ca bătrâna să o încuie din nou. Splendida trăsese cu ochiul pe fereastră şi văzând cine era musafirul îşi reveni cât ai clipi. Când Piersica îşi făcu apariţia în camera ei, ea nu mai era cea de cu puţin înainte, ci arăta de-a dreptul schimbată, pusă la punct din

cap până-n picioare, cu faţa spălată şi cu părul pieptănat.

Cele două tinere se aşezară pe marginea patului, ţinându-se de mână. Piersica părea nerăbdătoare să-i vorbească, însă şovăi, simţindu-i palma fierbinte; îşi mută privirea de la chipul ei livid la bolul cu leacuri de pe masă.

— Am auzit că ai răcit, surioară, spuse după o vreme. Tare n-aş fi vrut...

— Nu-i nimic. Se pare că aveai o treabă anume.

— Aveam, dar te văd tare bolnavă.

— Cum mi-ai zis că ai nevoie de mine, surioară, uite m-am şi făcut bine, mărturisi Splendida. Întinse mâna, luă bolul cu fiertura de ierburi de leac şi îl goli din câteva sorbituri.

— Atunci plecăm în noaptea asta la Weihai. Mergem împreună. Pregăteşte-te, îţi spun pe drum despre ce e vorba.

Districtul Weihai era condus de Sun Xifeng. Omul acesta era în vârstă de treizeci şi ceva de ani, studiase în Franţa şi avea concepţii burghezo-democratice, iar pentru Dr. Sun Yatsen nutrea o mare consideraţie. După ce primise numirea, voise să facă ceva deosebit pentru ţară şi popor, de aceea se concentrase cu sârguinţă asupra treburilor publice, înlăturase funcţionarii corupţi, înfiinţase şcoli,

interzisese fumatul opiumului şi casele de prostituţie, îi pedepsea cu asprime pe infractori şi nu prea pusese inimă în campania de lichidare a comuniştilor. În împrejurările de acum îşi propusese să participe efectiv la rezistenţa contra Japoniei, dar avea forţe puţine, abia un detaşament de trupe locale şi acela doar de câteva zeci de oameni. Puterea militară nu era în mâna lui şi pe deasupra nici nu se încredea în declaraţiile lui Jiang Jieshi cum că avea să lupte până la capăt. Partidul Comunist Chinez se împotrivea cu fermitate agresorului, dar era prea lipsit de forţă şi n-avea mari şanse de reuşită. Armata japoneză se apropia rapid, dar el, unul, era departe de gândul de a-şi trăda patria. Ce era de făcut? Cum nu lepăda costumul european şi vorbea mai mereu franţuzeşte, calea era firească: plecarea în străinătate.

Zheng Weiping, şeful siguranţei din Weihai, aparţinea clicilor militare şi era prin chiar natura sa şi a situaţiei sale împotriva comuniştilor, ura cu înverşunare poporul şi se înconjurase de numeroşi moşieri, printre care Kong Qingru, ou care se şi încuscrise. Ginerele căpeteniei satului Râpa Pinilor Roşcaţi se afla sub ordinele lui, fiind comandantul unui detaşament de poliţie. Cu toată puterea lui militară, Zheng aştepta plecarea lui Sun pentru a se putea pregăti

să-i întâmpine în felul lui pe japonezi – capitulând.

În oraş mai era o putere şi anume aceea reprezentată de trupele marinei militare. Ca trupe specializate, acestea aveau puţine legături cu comandamentele locale şi atitudinea lor nu era una clară, făţişă, nici în privinţa comuniştilor şi nici a japonezilor. În concurenţa dintre Sun şi Zheng nu se amestecau. Erau bine echipate şi apropierea lor de Una din părţi putea fi decisivă.

Acestea erau cele trei forţe din Weihai. Dar, pe lângă acestea, mai era una, şi încă cea mai mare: poporul.

Oamenii simpli vărsaseră sânge şi în războiul trist şi sângeros dintre China şi Japonia din 1898, şi pe timpul ocupaţiei britanice, când englezii obţinuseră o concesiune în Weihai şi monopolizaseră economia oraşului. Urmaşii luptătorilor de odinioară moşteniseră spiritul de rezistenţă în faţa opresiunii. Când vestea incidentului din Xian ajunsese în Weihai, mulţimea fusese adânc tulburată, punându-se numaidecât în mişcare, astfel că în librării, în şcoli, în magazine se făcuse tot mai auzită propaganda în favoarea rezistenţei. Tunetul tunurilor de la Podul Mareo Polo cutremurase orăşelul-port. Cotidianul W’ei hai-ului publicase articole pe tema rezistenţei, elevii şi profesorii, tinerii refugiaţi din nord demonstraseră pe străzi, iar

lozincile, piesele şi cântecele uir. Pluseră oraşul. Muncitorii, ţăranii, negustorii, cetăţenii de rând nu discutau decât despre luptă, despre salvarea patriei. Comitetul special Jiaodong folosise prilejul de a întări această orientare şi a institui „Avangarda eliberării naţiunii chineze”, ca o organizaţie periferică. Avangarda se extinsese rapid şi în ea intraseră nu numai elemente muncitoreşti, ţărăneşti, militare şi elevi, dar l-a îl absorbise până şi pe fratele mai mic al lui Sun Xif-ng, unul dintre comandanţii forţelor maritime şi încă şi alte cadre militare. Cadrele organizaţiei Partidului Naţionalist din oraş şi tinerii din acest partid participau aproape cu toţii la această organizaţie.

De curând, Comitetul special se ocupase direct de Sun Xifeng. Liqi şi alţii purtaseră mai multe discuţii cu el, ajungând la următorul acord: Sun le dădea comuniştilor toate armele din depozite; oamenii din subordinea lui aveau permisiunea să se înroleze în detaşamentele de rezistenţă; Partidul Comunist îl ajuta pe Sun Xifeng să urce împreună cu ai săi, în deplină securitate, pe un vas englezesc şi-l lăsa să ia cu el sigiliul public şi banii aflaţi în seifuri. Numai că la punerea în practică a înţelegerii se iviseră greutăţi din partea comandantului detaşamentului de trupe locale, Yang Gengxin.

Provenit din oameni săraci şi urându-şi din adâncul sufletului socrul, Yang Gengxin putea să participe fără probleme la activitatea de rezistenţă sau cel puţin să nu-i pună acesteia beţe în roate. Soţia lui însă îngreunase lucrurile. El se însurase cu fata unui negustor, care era dependent de Zheng Weiping. Pe fată o luase pentru frumuseţea ei, dar şi pentru banii şi casa în stil european pe care, ca dotă, le aducea cu ea. În împrejurările momentului prin care treceau, Zheng îl presa pe Yang Gengxin să garante/e integritatea depozitelor de arme şi de bani, iar soţia lui, susţinându-şi tatăl, îi cânta aceluia în strună. Partea rea era că îndemnurile socrului îl duceau la trădarea patriei, iar să plece cu Sun nu-l lăsa inima. Să nu-l asculte pe socru echivala fie eu acceptarea căii alese de şeful său, fie cu aceea hotărâtă. De comunişti, a luptei cu Japonia. Şi într-un caz şi în celălalt, nevasta lui frumoasă şi gingaşă nu l-ar fi putut urma – nici în străinătate şi nici în munţi. Yang Gengxin suferea complit în nehotărârea lui, iar decizia sa, o dată luată, ar fi cin tării greu în balanţa victoriei...

— Înţelegi? De aceea ne-am gândit la tine, să ne ajuţi, îi spuse Piersica Splendidei.

— Mă socotiţi de-a voastră şi voi face tot ce îmi va sta în

putinţă.

— Bănuiam eu că aşa vei proceda. Crezi că o să te asculte?

— Suntem foarte apropiaţi. În afară de mătuşa şi de fratele meu nu mai am alte rude. Cât am stat la el, un an şi ceva, s-a purtat tare frumos. Cumnata mea, cum bine spuneai, e o frumuseţe ce nu-şi află perechea, dar e o fiinţă fără simţul dreptăţii. Cât am stat la ei, frate-meu nu mi-a îngăduit să scot o vorbă despre voi. Chiar şi despre mine şi Zhenxing nu-i puteam spune nimic, de faţă cu ea. Oricum, mă voi strădui din răsputeri să-l conving, nu-l pot lăsa să dea de bucluc.

La miezul nopţii pătrunseră într-un sătuc situat nu departe de şoseaua ce ducea spre Weihai. Piersica o luă înainte şi bătu la o poartă bine ştiută de ea... În dimineaţa zilei următoare, pe când gazda pregătea măgarul care s-o ducă pe Splendida mai departe, primiră printr-un mesager o veste rea.

Armata insurecţională acţionase din plin în zilele acelea şi izbutise să aprindă făclia rezistenţei în numeroase sate. Dar în urmă cu două zile, aliat prin apropiere de Wendeng, la vremea micului dejun, detaşamentul lui Yu Zhenhai fusese împresurat de trupele judeţene, ce numărau patru-

cinci sute de oameni, înarmaţi până în dinţi şi, în plus, dispunând şi de câteva maşini. Dându-şi seama de gravitatea situaţiei, Yu Zhenhai ordonase retragerea spre sat, unde se gândise să angajeze lupta, dar grupa comandată de Kong Juren se nimerise a fi cea mai în faţă, despărţită de trupele duşmane numai de firul unei ape.

— Repede, retragerea! îi ceruse Gao Yushan comandantului de detaşament.

— Suntem armata judeţeană! se auzise un glas de pe malul celălalt. Luptăm şi unii şi alţii împotriva japonezilor! Veniţi să discutăm o chestiune de cooperare.

— N-are rost să ne retragem, zisese Juren. Dacă luptăm umăr la umăr, hai să discutăm.

Gao Yushan cercetase bănuitor împrejurimile.

— Mi-e teamă că ne întind o cursă. Mai întâi ne retragem...

— Asta ar însemna că ne e teamă! De ce ne-ar fi? Până şi licenţiatul Kong e acum cu botul pe labe, cum să ne atace? Dacă ţi-e frică de moarte, nu veni. Uită-te la noi.

Kong Juren, instructorul şi optsprezece soldaţi trecuseră pe malul răsăritean. Comandantul trupelor judeţene ordonase imediat dezarmarea şi legarea proaspeţilor sosiţi. Cu tot avertismentul adresat tovarăşilor săi, Gao

Yushan îi urmase.

— Încălcaţi acordul şi distrugeţi rezistenţa, strigase. Sunt comisar politic. Daţi-le drumul, răspund eu!

Rezultatul fusese că se trezise legat şi el. Duşmanul ucisese pe loc, dintre cei prinşi, trei soldaţi, participanţi la revoluţia din urmă cu un an şi se retrăsese în reşedinţa de judeţ, ducându-i cu el pe Gao Yushan şi restul de şaptesprezece soldaţi.

— Lupi sângeroşi! Cine-s cei omorâţi? întrebă Piersica.

— Dasheng, Li şi Kong Juren.

— Vai!

— Am auzit apoi că Juren ar mai fi în viaţă. A cerut să fie transportat în Floarea de Piersic.

— Da?

— Să-şi vadă nevasta.

Kong Juren nu murise pe loc. Într-un fel chiar avusese noroc. Obligate să se retragă, trupele judeţene n-apucaseră să cerceteze morţii. Când ajunsese acasă la Zhang Al Treilea, Juren abia mai respira. Fusese pus jos, în încăperea centrală, aşa întins cum era pe uşa pe care-l căraseră câţiva oameni. Cumătră A Treia îi rugă pe aceştia să-l mute pe pat.

— Nu, n-are rost, ceru Juren, cu durere în glas. Sunt plin

de sânge şi nu vreau să năclăiesc aşternutul...

Cumătră A Treia trimise pe cineva în Târgul Familiei Kong, după doctor. Ea şi Zhang Al Treilea, plângând amândoi în tăcere, rămaseră să vegheze rănitul.

— N-am cum să vă fac să mă iertaţi... şopti el. Nici măcar nu mă pot ridica, să îngenunchez în faţa voastră

— Ce spui? îl opri Zhang. Mama lor! O să te înzdrăveneşti şi o să te întorci alături de Zhenhai, ca să le veniţi de hac ălora eu îierea neagră.

— Târziu, prea târziu...

— Nu vorbi aşa, copile. Voi sunteţi de neînfrânt... începu Cumătră A Treia şi încercă iarăşi să-l ia de acolo de unde era, să-l pună pe pat, dar el refuză din nou.

— Nu vă faceţi griji. Ştiu prea bine ce e mai nimerit de făcut. Dacă mă mişc, atunci mai repede... Ea de ce nu vine? Nu vrea să mă vadă?

— Nu, copile. Femeia luă un bol cu apă, îl puse lângă el şi cu o batistă îi şterse sângele de pe buze. Crizantema s-a şi dus în fugă după ea. Vine>... aşteapt-o...

— Da. Am să mă ţin viu, până o fi să sosească ea aici. Kong Juren închise ochii. Două lacrimi mari i se rostogoliră pe obraji.

Frumoasa lucra în atelierul de broderie al lui Kong

Geruială. Cu toate că aceasta din urmă se alesese cu cinci sute de arginţi pentru faptul de a fi aflat locul întrunirii partizanilor şi, dornică de a se bucura de câştigul său, avusese de gând să se stabilească în Muping, toate fuseseră zadarnice, pentru că Kong Qingru îi pretinsese să stea Cil mai înainte la pinilă în Floarea ele Piersic, promiţimlu-i să-i trimită şi un agent care s-o ajute. După ce se întorsese în sat. Geruială îşi pierduse cu totul somnul, visând mereu că Kong Juren o ridică din casă şi o păţeşte la fel ca Aur Scump, sau mai rău, capul îi era retezat şi aruncat la câini. Iar trupul despicat în opt părţi, din cure oameni sălbatici sfâşiau câte o cio/. Vârtă – pe care şi-o prăjeau... Sătenii aveau însă alte griji. Culegeau ierburi, doborau copaci şi, pe locul gol al caselor arse, ridicaţi altele în i. Ducând aceeaşi viaţă aspră de mai înainte. Cu sau fără ea. Satul îşi trăia viaţa, aşa că femeia îşi reveni cu timpul: dormea şi mânca bine... Curând însă se supără: „Nu mă băgaţi în seamă, hai?”, îşi zicea văzând atitudinea sătenilor, „mai bine vă lichida pe toţi. De-aţi şti că eu v-am făcut-o, v-aţi ploconi până la pământ în faţa mea şi nu v-aţi mai uita chiorâş la una ca mine”. Singurătatea nu-i pria. Îl aştepta cu jind pe agent, să-i fie iar „în preajmă* în nopţile de iarnă, dar i se cam topise bruma de speranţe.

Venise vremea rezistenţei antijaponeze. Partizanii intrau ziua-n amiaza mare în târg, nu se mai sfiau ca altă dată, iar licenţiatul nu mişca un deget, ascultând de \orbelp pietrarului. Ce se întâlniplase? Geruială nu putea înţelege. Dar îşi spunea că ar face bine dacă s-ar apuca să strige şi ea în gura mare că era împotriva japonezilor Trecea de câteva ori pe zi pe la casa lui Zhang, nestâ – bindu-i pe cei doi soţi din frate şi soră, iar pe uliţa satului sporovăia neîntrebată, lăudându-se cu nepotul său şi, generoasă, chema de zor nevestele să brodeze în atelierul său.

— Scoatem ceva bani şi cumpărăm tunuri, avioane şi-i bombardăm pe drăeuşori...

Cu Frumoasa era nespus de grijulie. De la începutul perioadei de rezistenţă, Frumoasa revenise în satul în care se născuse, se angajase în atelierul de broderie şi ducea şi muncă de propagandă, ori le ajuta pe Fetele Florii de Piersic în acţiunile lor culturale. De câteva zile

i se umflase iar piciorul stâng, care-i fusese cândva rănit, dar ea una nu voia să stea degeaba; pe Geruială o considera o patroană ca oricare alta şi aşa se şi purta cu ea. Aceasta dădea mereu din gura-i mare, însă ea, Frumoasă, n-o lua în seamă.

Când venise Crizantema s-o cheme, ea tocmai se afla pe

1 iţa satului, înaintând din greu prin zăpada îngrămădku de vânt. Nu-i „fusese limpede de la început. Cine era rănit? Crizantema spusese „fratele cel murc”. Cine anume? Fratele lor cel mare nu mai era de câţiva ani. Le putea zice astfel celor apropiaţi, dar ar fi trebuit să alăture şi numele de familie. Chiar şi cumnatului i se adresau aşa. Oare să fie Gao Yushan? El le era văr şi ce.ro<t avea s-o caute pe ea? Se opri, simţindu-şi piciorul amorţit.

— Surioară, nu fii neliniştită. N-aş putea spune cât de gravă i-e rana, fiindcă nici măcar n-am văzut-o. I-am eoni îs pe oamenii care l-au cărat până la noi şi care au şi plecai pe dată după doctor. Ziceau că-i înconjuraseră trupele din Wendeng. Fratele Juren nu a dat ascultare sfatului lui Yushan şi a apucat-o spre duşman, să poarte discuţii cu el, dar acela îi întinsese o cursă. Yushan şi ceilalţi au fost luaţi prizonieri. În Juren şi în alţi doi c-a tras în plin şi totuşi Juren a mai avut viaţă în el...

Rănitul era, aşadar, Kong Juren, bărbatul ei. Cum de mi-i trecuse prin minte că el era „fratele cel mare”*?* De fapt, Crizantema îl numea rar în felul acesta, dar şi mai important era faptul că inima Frumoasei nu bătea cilu. Şi de puţin pentru el. De când îi promisese că va rămâne definitiv cu partizanii, bărbatul ei nu mai făcuse greşeli. Se

ţihidea rar la el. Uneori cu strângere de inimă, dar nu ca la un om apropiat, temătoare ca nu cumva să răcească, să păţească ceva, ci mai degrabă îngrijorată să nu calce iar greşit şi să fugă la duşman. Pentru celălalt bărbat, Gao Yushan, dimpotrivă, era frământată de neliniştea să nu fie rănit sau să nu sufere în închisoare, cu toate că de la ultima lor discuţie nu-l mai urmărea în tot ce făcea şi nu-l mai iubea nici cu aceeaşi patimă veche. Vai! Realitatea vieţii îi tocise bine simţămintele. Nici nu-şi închipuise că rănirea soţului şi prinderea iubitului aveau să fie pentru ea ea o lovitură de bumerang. Cel dintâi ajunsese pe moarte din chiar vina sa, dar al doilea suferea din pricina primului. Ce era în inima ei? Durere, părere de rău, ură, dragoste, tristeţe, amărăciune? N-ar fi putut spune nici ea însăşi. Un tremur o cuprinse din cap până-n picioare. Simţi cum amorţeşte toată şi se face rece ca zăpada de pe jos. Crizantema o luă aproape pe sus...

Se ghemui lângă rănit, cu privirea ţintă la cerga care era trasă peste el, fără să-i curgă o lacrimă. Juren făcu ochii mari. Stropi mari îi alunecau unul după altul pe obraji.

— Ştiu... Ştiu că mă urăşti, zise, blând. Am greşit rău, l-am pierdut şi pe el.

— Nu eşti tu de vină, copile. Cei răi sunt otrăviţi de tot!

sări să-l aline Cumătră A Treia, vârându-i Frumoasei batista în mână, cu gândul să-i şteargă ea sângele care i se prelingea printre buze.

Frumoasa primi batista, dar nu se clinti. Crizantema îi aduse un scăunel, însă ea rămase în aceeaşi poziţie, ca şi cum nu l-ar fi văzut. Kong Juren asistă în tăcere la toată scena. Lacrimile îi curgeau fără întrerupere.

— Cei răi sunt otrăviţi de tot, dar nici eu nu-s mai bun. Urăşte-mă, Frumoaso! Din pricina mea ai avut mereu înfipt un cuţit în inimă. Nu-ţi sunt pe măsură. Şi nici pe potriva socrilor şi cumnatelor nu sunt! Ascultă-mă... Ca să te iau pe tine, am fost la bancă şi i-am pus pe oamenii de acolo să-l oblige pe tata socru să-şi plătească datoriile musai la sfârşit de an, ca astfel eu, venindu-i în ajutor, să te pot lua din chiar mâinile lui. Pe urmă, ca să te păstrez, l-am pârât pe Yushan că e comunist...

Lacrimile continuau să curgă, amestecându-se cu sângele. Frumoasa strânse batista în mână, ridică braţul, apoi îl lăsă moale în jos. Cumătră A Treia o văzu, îi luă batista şi-l şterse ea pe Juren. Atunci apăru Kong Geruială.

— Vai, ce-a păţit? strigă Geruială, de cum intră, şi se aruncă asupra rănitului. Zhang o opri.

— Nu-l atinge, e rănit rău.

— Am venit târziu! se plânse ea. Nepotul meu...

— Tu să taci. Taci! îi strigă el, mânios, dând s-o scuipe. Ai picat bine, te-aş fi căutat şi eu.

— Spune, nepoate drag!

— Vreau să ne socotim, lupoaică bătrână. Nu m-ai îndemnat tu la rele? Cine i-a vorbit duşmanului despre răniţii ascunşi în peşteră? Dar despre partizanii aflaţi la templu?

Toţi ai casei încremeniră uitându-se cu ură la Geruială.

— Juren, ai început să aiurezi!

— I-ai anunţat, şi aveam de gând să trec pe la tine, să te întreb. Dacă-ai fi recunoscut şi-ai fi promis că nu mai faci, te iertam, doar mi-eşti mătuşă. Dar – m-am dus singur în gura lupului şi nu mai pot să te iert, eşti mar rea decât mine şi decât alţii...

— Eşti nebun... Geruială dădu să fugă.

Crizantema se aşezase în uşă.

— Tată, ce faci cu foarfecele ăla mare?

Zhang Al Treilea trecuse în altă cameră şi-şi luase foarfecele, apoi trimisese pe unul dintre copiii lui Niu după cineva din sat. Copilul reveni în fugă.

— Vorbeşte, femeie ticăloasă, strigă. O să-ţi străpung inima.

— Spun, spun tot! Geruială se prosternă, cerând iertare. Licenţiatul Kong m-a stricat...

Înştiinţaţi, Yang Yuqing şi câţiva comunişti din sat sosiră şi ei de îndată. Kong Geruială mărturisi că în urmă cu numai o noapte trecuse pe la ea un agent trimis de licenţiat, cu ordin să supravegheze acţiunile comuniştilor...

Bărbaţii o legară zdravăn pe Geruială şi o purtară aproape pe sus acasă, să-l aresteze şi pe agent. Dar omul, experimentat, îi zărise pe fereastră. O împuşcă pe Geruială apoi, ştiind că n-are scăpare, îşi zbură creierii...

Kong Juren îşi pierduse cunoştinţa. Sângera fără ncetare. Femeile căutară hainele noi rămase de la Aur Scump şi-l schimbară. Când îşi reveni, rănitul ceru apă. Vocea îi era stinsă.

— N-ai cum să mă ierţi, îi spuse el Frumoasei. Ştiu prea bine că în cei câţiva ani trăiţi împreună ai fost a mea doar cu trupul, nu şi cu inima. Aceasta îţi era dată unui om bun, căruia eu i-am făcut rău până şi cu puţin înainte de-a-mi afla moartea... E cinstit. A fost prins tocmai fiindcă a vrut să ne salveze. El îţi seamănă bine, cu el ai face perechepotrivită, nu cu mine. De-acum încolo, însoţeşte-te cu el, urmea/. A-l. Cerule, nădăjduiesc să scape, să...

Kong Juren, copil al unei familii decăzute, vagabond,

bandit, răzvrătit, comunist, îşi mai simţi doar gura plină de sânge şi în aceeaşi clipă se stinse.

Cu pieptul parcă ars de o flacără, Frumoasa se aruncă asupra trupului aceluia rece, apoi întoarse capul spre ai săi. Tatăl, mama şi sora plângeau în tăcere. Frumoasa îi fusese lui Juren nevastă timp de şapte ani, dar abia acum, pentru prima oară, îl sărută pe gură, cu sinceritate şi curaj. Cu pieptul fierbinte, fremătând, se strânse cât mai aproape de inima lui sfârşită. Lacrimile fierbinţi ale femeii se scurseră peste buzele lui reci.

22

Incidentul de lângă Wendeng nu ora unul izolat. Îndărătnicii din Partidul Naţionalist vorbeau de rezistenţă numai pentru a înşela poporul şi pentru a-l atrage de partea sa, în realitate pregătindu-se „pentru întâmpinarea japonezilor. Înaintea incidentului, organele locale şi armata arestaseră sau uciseseră peste douăzeci de comunişti şi elemente active în campania antijaponeză din Haiyang, Muping şi Rongeheng. În această situaţie, Comitetul special Jiaodong al Partidului Comunist adoptă două măsuri. Întâi, Armata insurecţională avea să se împartă în grupe mici, continuând dispersat activitatea de

propagandă, împletind activitatea legală cu cea secretă. Pe de altă parte, trebuia grăbită insurecţia din Weihai, pentru a-şi spori forţele, a-şi lărgi influenţa politică şi a lovi în conservatori.

Sun se decisese să plece, numeroşi colegi de-ai lui voiau să participe activ în rezistenţă şi doar o mână de trădători aleseseră calea aşteptării duşmanilor. Ia în drumarea comuniştilor, Yang aderase la Avangardă şi la

Armata insurecţională... Insurecţia avea să explodeze şi aici, Liqi şi ceilalţi munceau zi şi noapte, plini de încordare, pentru a pune la punct toate detaliile. În cele clin urmă, data fu fixată: În ianuarie 1938.

Era zi de târg. Dimineaţa, printre cei grăbiţi să prindă marele eveniment se aflau şi câţiva elevi care interpretau scenete de lupte în plină stradă. Ceea ce făceau era în fond o acţiune de diversiune, pentru ca astfel cei care coordonau acţiunea, îmbrăcaţi ca elevi, muncitori sau comercianţi, să se furişeze nestingheriţi pe grupe de câte doi şi trei, pentru a se aduna în faţa comenduirii. Neliniştit, Zheng Weiping sporise patrulele din oraş şi telefonase de trei ori la baza marinei:

— Comuniştii activează prin oraş. O să dăm de belea! Cer încă o dată ajutor pentru a limpezi situaţia.

Cei de la marină îl amânau, dându-i răspunsuri evazive.

Pe la ora nouă, se strânseseră înaintea comenduirii vreo cincizeci de persoane. La zece, cei şase poliţişti caic patrulau pe acolo fură înlăturaţi şi înlocuiţi cu membri ai Avangărzii! Poarta dinspre sud fu închisă. De i cum, cine avea să intre pe poarta comenduirii trebuia să cunoască parola: „Insurecţie”.

Ora prânzului. Preşedintele Consiliului comercial, însoţi. De o mulţime de vagabonzi şi răufăcători, veni cu mr. Re pompă şi, pretinzând că fac parte din rezistenţă, ceru predarea armelor şi a banilor. Santinelele A van «ardei blocară intrarea, refuzând să dea curs cererii, dar ei veriferară, făcând scandal.

Liqi, care era în clădire, îi ordonă lui Yang ca, în calitate de şef al detaşamentului de apărare, să ia măsuri ijentru alungarea acelora... Numai că, imediat, Zhentf trimise un detaşament de poliţişti, ameninţând că dacă nu li se preda muniţia, îl va aresta pe Sun Xifeng.

Atmosfera devenise încordată. Cei câţiva soldaţi şi cincizeci de oameni cu mâinile goale nu constituiau nu adversar de temut pentru poliţişti. Pe deasupra, se putea spune că Partidul Comunist împiedica ordinea şi pregătirile pentru rezistenţă, aruncând o lumină rea asupra

insurecţiei. Liqi telefona la baza marinei, cerându-i comandantului, care era membru al Avanţinrdei, ajutorul.

El sosi repede, călare, în fruntea detaşamentului său alcătuit din oameni îmbrăcaţi în uniforme albastre, care

ii înconjurară pe poliţişti. Comandantul se adresă politicos

şefului poliţiei:

— Am auzit că cineva face dezordine. În numele securităţii oraşului, am venit să vă ajutăm.

Zheng motivă că în comenduire se strecuraseră elemente comuniste. Yang îşi făcu atunci din nou apariţia vorbind în numele lui Sun:

— Nimeni să nu înţeleagă greşit. Colaborăm în mod sincer. Oricine ar fi, trebuie să se supună indicaţiei preşedintelui Jiang.

Deşi neîmpăcat în adâncul inimii sale, Zheng se supuse. Marinarii se retraseră.

Începând de la ora prânzului, toată lumea era cu ochii pe ceas. Cu câteva minute înainte de trei, ora oficială a declanşării, încordarea crescuse. Unul din detaşamentele Armatei a treia, cel condus de Yu Zhenhai, şi care constituia forţa de şoc a insurecţiei, întârzia.

Fiecare minut trecea greu şi Zhenhai nu mai apărea.

Yang Gengxin îl înştiinţa pe Liqi că Sun adunase întregul

personal în sala de întruniri din clădirea cea mare, gata să rostească alocuţiunea de renunţare la post şi să predea cheile, însă nu îndrăznea să înceapă, din cauza întârzierii lui Yu Zhenhai. Liqi nu răspunse, dar unul dintre participanţii la insurecţie, un bărbat cu ochelari, profesor, se porni să zbiere:

— Ce ne facem? Detaşamentul n-o să mai vină, iar dintre noi, cam jumătate nici nu ştiu să ţină o puşcă în mână. Ce insurecţie e asta? Am mai putea...

Unii încercară să-l domolească, ceilalţi îl priviră neliniştiţi. Liqi, secretarul Comitetului special, omul ci chipul galben, uscăţiv, se uită rapid, prin ochelarii de miop, peste chipurile elevilor, profesorilor şi muncitorilor din sală, apoi îşi ridică poalele robei lungi, cărturăreşti, şi scoase o puşcă rămasă de la Ding Chijie. Ieşi cu puşca pe umăr. Mulţimea fremăta, strângând din pumni.

— Transmiteţi-i domnului Sun că totul va începe la ora prevăzută. Detaşamentul nostru va sosi. În caz extrem, de nu va sosi, îi vom garanta securitatea. Partidul Comunist, dacă a spus ceva, aşa va fi...

Nu apucă să termine, că din poartă se auzi:

— Parola!

— Insurecţie.

Un ţăran înalt ca un platan intră cu paşi mari, apăsaţi.

— Tovarăşe Liqi, raportez! Detaşamentul a sosit!

Izbucniră urale. Profesorul care răbufnise mai înainte, sări în sus de bucurie.

Liqi strânse mâna mare a lui Yu Zhenhai.

Era ora trei fix. Insurecţia se pornea. Sun Xifeng îşi începu cuvântarea...

Din altă curte, unde era depozitul, fură scoase puşti, muniţie, uniforme militare. Toţi participanţii la insurecţie îmbrăcară uniforma cenuşie, îşi prinseră la brâu cartuşiera şi apucară în mână câte o puşcă. Toţi erau emoţionaţi, entuziaşti, se îndemnau unii pe alţii, râdeau, unii plecaseră fruntea, fredonând „Odă voluntarilor*... Un grup de elevi interpreta Marşul rezistenţei:

Ieşiţi din fabrici, ogoare şi şcoli Nimiciţi duşmanul şi eliberaţi patria până la frontiere...

Se lăsa înserarea. Liqi şi ceilalţi din conducere se adunaseră pentru a pune la punct planul de acţiune pe mai departe. Yu Zhenhai pusese santinele peste tot. Fosta clădire a administraţiei concesiunii coloniale britanice, cu puţin mai înainte sediul impozant al guvernului Partidului Naţionalist, care oprimase poporul, se transformase într-o fortăreaţă a rezistenţei.

În noaptea rece, din loc în loc răsunau împuşcături. La periferie, câinii lătrau fără încetare, iar dinspre mare răzbăteau fluierături de sirene. Siluete negre se apropiau de comenduire.

Teribilă, neliniştită noapte!

În aceeaşi seară, în partea apuseană f\. Oraşului, în **I zona reşedinţelor** mandarinale, a negustorilor bogaţi, în faţa **unei clădiri** în stil european, cu un etaj, văruită în galben lăptos, îşi făcu apariţia un ţăran de treizeci şi ceva de ani. Purta o căciulă din blană de câine, iar trupul slab prinsese să i se încovoaie înainte de vreme. Dacă nu l-ar fi privit de aproape, mai mult ca sigur că Yu Zhenxing n-ar fi fost recunoscut nici măcar de vreuna clin rubedeniile sale.

Cândva se strecurase afară din Târgul Familiei Kong, cu ajutorul lui Phoenix şi a prietenilor lui, pentru a se pune la adăpost de primejdii. Unde era să se ducă? Dacă ajungea pe litoralul Mării Galbene, veştile de la ţară i-ar fi parvenit destul de greu. Splendida era însărcinată, îl implorase să nu plece departe, uimind să se întoarcă la ea de îndată ce lucrurile se linişteau. De aceea nu o apucase spre Yantai, ca de acolo să ia un vapor pentru Dalian, ci o pornise spre vest, până în judeţul Huang. Locurile erau bogate. Se cultiva porumb şi se făcea negoţ.

Când Zhenxing ajunsese acolo, era vremea culesului şi singurul lucru pe care-l putea face era să se bage argat. Truda lui fără preget, îndemânarea „vorbii bună, îl făcuseră să primească porecla „Hun la toate”. După culesul porumbului, gazda îl rugase să rămână.

Zhenxing muncea ziua, uitând de toate, şi noaptea se gândea, chinuit, la Splendida. Lucra cu vrednicie, dar dorul de ea îl simţea tot mai aprig. În fiecare seară număra şi răsnumăra banii de drum pe care-i primise din mâna sa. Nu se atinsese deloc de ei şi pusese deoparte şi ceva din agoniseala lui: într-o zi se va putea întoarce, să fie iar împreună cu femeia sa şi, din banii strânşi din sudoarea lui, avea să repare casa din Râpa Pinilor Roşcaţi şi să trăiască acolo, alături de ea şi de copilul lor, departe de pământul Familiei Kong. Oare avea să vină, sau nu, o astfel de zi? Muncea din răsputeri, slăbind zi după zi, se şubrezise, pielea feţei i se zbârcise toată şi i se îngroşase, dar asta nu-l interesa, unicul lui gând era la ea...

Când vestea constituirii Armatei a treia, în cadrul căreia unul din comandanţi era Yu Zhenhai, în urma insurecţiei de pe Muntele Fericirea Cerească, ajunsese în satul acela, Jienxing îşi luase degrabă rămas bun de la stăpân şi alergase cât îl ţinuseră picioarele spre casă. De data

aceasta avea să fie bine, îşi zisese, am să pot trăi liber, sub ochii lumii, cu Splendida!... într-o bună zi, ajunse la Izvorul Dragonului, situat la graniţa judeţului Wendeng, întâlnise câţiva soldaţi care schimbau muniţie pe ţigări. Zhenxing pipăise banii câştigaţi într-un an şi ceva de argăţie, pe care-i păstra în sân, laolaltă cu banii de drum primiţi de la Splendida şi întrebase dacă puteţi să cumpere şi el gloanţe. Frumos negoţ! Soldaţii mai întâi se speriaseră, apoi se târguiseră, scăzând mereu din preţ. Zhonxing cumpărase trei sute de gloanţe, iar de la un ofiţer achiziţionase un pistol micuţ...

În drumul spre satul natal se întâlnise eu Yu Zhishan. Stătea în spalelo căruţei în vreme ce un argat mina ca tirul. O pornise undeva, departe, cu marfă. Zhenxing îşi plecase privirea, încercând să-l evite, să treacă neobservat, dar se auz. Isc strigat.

— Asta n-o fi băiatul al mare al lui Yu? Măi, tu L’ştf ăla care te-ai ţinut cu Lăptuca şi pe urmă ţi-ai luat picioarele la spinare?

Zhenxing se înroşise la chip.

— Da...

Dovleac Stricat vorbea pe un ton, binevoitor, înălţându-şi cu trufie nasul roşu:

— Nepoate, nu te speria. Lumea-i alta, s-a schimbat, acum luptăm în rezistenţă! Cumnatul meu, licenţiatul Kong, este şeful unui district care se războieşte cu dracii din Oceanul Răsăritean[72], cine să aibă vreme să se ocupe de o văduvă care s-a luat cu un bărbat?

— Noi nu suntem...

— Sunteţi sau nu, tot aia-i. Nimănui nu-i pasă! Şeful de clan a fost găsit plutind înecat pe apa golfului astvară, în timpul căldurilor ălora mari. Nu era nici cât o jigodie de câine mort şi n-ar fi fost bun nici să-l pui, ca injerăşământ, la rădăcina unui vrej... Ei, te-ai înapoiat de sărbători, ori să lupţi? Te-oi fi îmbogăţit, ai?

— Nu. Eu...

— Ai venit după Lăptuca, ştiu eu, cu care te-ai tare bine. Am dreptate? Ha!

Dovleac Stricat ajunsese tocmai unde voia el, adică la ce i se învârtea lui în cap stăruitor. Se ducea cu marfă în Weihai şi ar fi avut nevoip de doi argaţi, altfel îi rămânea. Căruţa pe undeva împotmolită în zăpadă; un singur catâr n-ar fi putut s-o scoată. Dacă ar mai fi fost cineva care s-o împingă din spate, ar fi fost numai bine, dar el nu se îndura nici să cheltuie bani şi de aceea nu-şi luase cu el

---

[72] Japonia.

decât un nepot. Ce noroc că-l întâlnise pe Yu Zhenxing, om muncitor, priceput, numai bun la drum lung. Uite un lucru grozav, la care nu se aşteptase!

— Zhenxing, de ce-ai venit tu în sat? Frumoasa ta Lăptucă e, ehei, de mult în Weihai, nu ştiai?

Zhenxing se speriase.

— Când a plecat?

— De un an şi mai bine. Stă la fratele său. Acum două luni s-a întors şi a cântat pe scenă. Ha-ha, o adevărată stea de operă...

— A cântat operă?

— Sigur. În inima târgului. Împreună cu o trupă invitată de cumnatu-meu...

— Cu a licenţiatului Kong?

— Chiar aşa. Ce stai ca un prost în drum, Zhenxing! mai bine hai cu mine după ea. Şi eu merg tot în Weihai. Avem acelaşi drum. Îmi poţi da şi o mână de ajutor la împinsul căruţei. Bani n-am, fieoare-şi mănâncă din traistă, da barem nu mergi singur la cale aşa lungă.

— E adevărat? întrebase Zhenxing încă buimac. Săltase capul, gândindu-se: „Nu se poate, ăsta minte”. Îşi mai bătuse o dată joc de el. Nu putea fi adevărat, era şi el unul din tagma licenţiatului Kong.

— Hai, acolo o să-ţi placă! Dar să nu uiţi, nepoate, eu am fost primul care mi-am pus toate nădejdile în tine... Nu mai sta locului, hai la drum!

Lui Yu Zhenxing nu-i dădea ghes inima să plece. Avea de gând să caute în sat ton om cinstit, în spusele căruia să se poată încrede. Chiar atunci, se apropiase cineva împingând o roabă. Era fierarul Liu Fu. Din pricina vântului şi a zăpezii mari, omul nu se uita decât în jos la drum şi nu-l recunoscuse pe cel cu care vorbea Dovleac Stricat. Când fierarul ajunsese la câţiva paşi de el, Zhenxing privise spre Dovleac Stricat şi i se adresase noului venit:

— Ai plecat cu treabă, unchiule?

Liu Fu abia în momentul acela îl observase şi, mirat, se oprise cu roabă cu tot.

— Te-ai înapoiat, Zhenxing?

— Mda. Unchiule, frate-miu conduce iar vreo revo

Iulie?

Da. Acum îi zice insurecţie.

Spune-mi, ea, Splendida, sau Lăptuca, e în Weihai?

— E de multişor acolo...

— Şi între timp s-a-ntors să cânte?

A cântat grozav... Zhenxing, mergi în sat, stai aici cu! f i, nu pleca în târg...

— De ce?

— De la licenţiat te poţi aştepta la orice. Mergi în sat.

Liu Fu se uitase spre Dovleao Stricat şi nu spusese mai multe.

— Eu... ezită, apoi îi întinsese fierarului raniţa din spate. Dă-i-o lui frate-meu. Lui îi poate fi de folos ce? în eu în ea.

— Unde te duci?

— Mă duc...

Pe drum, Zhenxing nu ştiuse cum să alerge mai iute, să ajungă înaintea Splendidei şi să audă adevărul din gura ei. Ajunsese spre seară în faţa porţii, stătuse şi aşteptase acolo până se aprinseseră lămpile şi tot nu-i venise să bată în poartă. Se temea. De ce? Se temea că nevasta lui, mai scumpă pentru el decât viaţa, se schimbaso. Devenise alt om, sau poate că aşa fusese dintotdeauna...

...Până la urmă bătu în poartă. Splendida nu era acasă. Îl primi o femeie tânără, înaltă, zveltă, bine hrănită, cu obrajii albi şi pometii roşii, cumnata Splendidei şi soţia lui Gengxin. Fiica negustorului Libelulă Verde.

Splendida se întoarse acasă spre miezul nopţii. Fusese la fratele său, să-i spună că pierduse două zile şi două nopţi de pomană: îi vorbise în fel şi chip cumnatei, îi povestise toate prin câte trecuse ea şi familia sa, dar nu

reuşise să facă să-i vibreze măcar o coardă din inimă.

Ea susţinea sus şi tare că dacă bărbatul ei se angaja în lupta cu japonezii între ei doi avea să se aşeze ura...

Splendida intră pe poartă, cu inima strânsă. Casa era cufundată în beznă, numai în odăiţa din colţul de miazănoapte al clădirii şi în camera slugilor de la parter era lumină. Întrebă ce se întâmplase. Slujnica de nouăsprezece ani o înştiinţă că stăpâna plecase de puţină vreme la ai săi. Când auzi că pe ea o aşteaptă cineva, nu mai luă aminte la spaima de pe chipul slujnicei şi zbură la etaj, deschizând larg uşa.

Cu capul în pământ, un bărbat stătea chircit lângă fotoliu, fumând. Camera se umpluse de duhoarea grea de tutun. Când ea trecu pragul, el nici nu-şi ridică pleoapele.

— Cine eşti? Tu... întrebă ea, speriată. Nu continuă. Pe chipul slab, ochii omului păreau şi mai mari, iar când se deschiseră îşi arătară lumina ştiută. Se aruncă spre el, prin/.îndul de gât.

— Tu eşti, Zhenxing! Tu eşti! strigă, gâtuită de emoţie.

— Credeai că n-am să mai vin?

Ea nu observă răceala din vorbele lui.

— Nu-mi pot crede ochilor. Nu-mi pot crede ochilor că ai

venit aici şi încă atât de repede...

Furios, Zhenxing se ridică, împingând-o cât colo. Splendida căzu pe pat. Se trezi din beţia revederii, privindu-i cu atenţie chipul negru de furie.

— Ce ai*?* i se adresă nedumerită.

— Întreabă-te pe tine, zise el, sarcastic, zâmbind răutăcios. Unul ca mine n-ar fi trebuit să calce aici, în casa asta şi în camera asta, şi nici să dea ochii cu tine. Bine că am auzit cu urechile mele şi am văzut cu ochii mei. Iartă-mă! Ţi-am murdărit scumpete de casă.

Se întoarse să plece. Splendida îşi simţi trupul îngheţat, de parcă dintr-odată s-ar fi prăbuşit într-un hârdău cu apă rece. Se repezi înainte şi-l prinse de pulpana hainei.

— Cerule! strigă, plângând. Ce ai? Am stat separaţi un an şi jumătate şi mi te-ai schimbat într-atât. Ce s-a întâmplat? Spiritele sau demonii te-au făcut altul? Cine eşti? Nu eşti omul meu, bărbatul meu? Eu cum am dus-o tot timpul ăsta...

— Aşa e. Spiritele sau demonii au făcut schimbarea, dar nu cu mine, ci cu tine, rosti el, înfiorat puţin, împingând-o departe de el.

— Nu înţeleg, de ce nu vorbeşti limpede? bătu ea din picior. Cum m-am schimbat? Până şi când omori un om, îi

spui de ce! Nu cumva iar te-ai luat după Dovleaa Stricat şi Kong Xian, ca atunci...

— Oh, oftă el, şi eu aşa am crezut, din păcate...

— Vorbeşte! Ce e? Dă-i drumul! îl îndemnă ea, privindu-l cu sinceritate. Era convinsă că destăinuindu-i ce aflase, supărarea lui avea să dispară ca un fum, sau ca un nor răzleţ şi între ei doi se va înstăpâni armonia.

Numai că de data aceasta Splendida calculase greşit. Nu ştia că lucrurile ajunseseră atât de departe.

— Te întreb, te-ai întors în Târgul Familiei Kong şi ai cântat?

— Am cântat. A fost...

— Bine, ai început bine!

— Ascultă-mă...

— Întâi întreb eu tot ce am de întrebat. Cumnata ta e om bun sau nu?

— Om bun! Splendida spusese ce gândea.

— Ea te poate ponegri?

— Fireşte că nu.

— Sunteţi certate?

— Nu.

— Vă urâţi?

— Nu...

— Bine. Te întreb: De ce-ai lepădat copilul?

— Ah, copilul. Familia Kong m-a făcut să-l...

— Tu ai dorit-o. Altfel nu te mai voia nimeni!

— Ce îndrugi acolo? se supără ea.

— Cumnată-ta îndrugă?!

— Ah! Ea...

— Dacă ea îndrugă vrute şi nevrute, uită-te la asta.

Abia atunci observă Splendida o fotografie azvârlită pe fotoliu. Erau doi oameni acolo, un tânăr tuns şi ras după moda europeană, cu ochelari de soare pe nas, şi ea.

În costum de baie, clintiti amândoi la soare, pe nisipul plajei.

— Nu vedea demoni unde nu sunt. E fratele cel mare al cumnatei...

— Omul tău!

— Cine-a spus?

— Ea.

Parcă o îmbrâncise cineva într-o prăpastie adâncă de o mie de picioare; păli, buzele i se înnegriră.

— Tu crezi orice, iubitul meu? murmură.

— Hm! Zhenxing scrâşni din dinţi şi îi întoarse spatele. Dând să plece.

Splendida se duse după el, prinzându-l de picior.

— Om bun, omul meu bun! Nu pleca! Nimic nu-i adevărat. Sunt vorbe rele, scornite să mă piardă şi la unele ca ele nici că m-aş fi gândit vreodată. Eu mi-am dezvăluit toată inima în faţa ei, şi femeia asta mi s-a arătat bună, blândă, dar se vede că în sufletul ei nu-mi voia decât moartea. Zhenxing! Nu poţi fi aşa de nemilos, ascultă-mă...

— Baliverne! o împinse Zhenxing. Eu n-am inimă, sau tu ţi-ai pierdut-o? Uită-te cum eşti îmbrăcată, în ce casă stai, lângă ce bărbaţi te-ai pozat... Ca să te ghiftuieşti şi să te lăfăi în lux ai venit la frate-tău, uitând de iubire şi de jurăminte, ca şi de ura pe care o purtai în tine. Ai urcat pe scenă să-i faci bucurie licenţiatului Kong... Oamenii ca tine sunt ca şarpele cel mai veninos, ca lupul cel mai fioros. Asta, inimă de femeie! Cum de mai cutezi să faci umbră pământului? Cu cât mori mai repede, cu atât mai bine, scapi de propriile-ţi murdării

— Yu Zhenxing! urlă-ea. Dai la o parte iubirea noastră de ani de zile, luându-te după vorbe câinoase? Tu eşti om bun, nu poţi pleca. Aşteaptă până mâine şi va veni cineva care-ţi va da socoteală. Atunci o să-ngenunchi în faţa mea, să te iert.

— Bine, fie! Femeia neagră de păcate luminează

trecutul! strigă şi el, nebun de mânie. O să vină fratetău să mă aresteze, să mă oblige, împreună cu Kong Qingru, să le dezvălui unde mi-e fratele...

— Sli î, nebunule...

— Te urăzG! Eu... 6 a un leu turbat de furie, Zhenxing se aruncă asupra femeii, o doborî pe pat şi-şi încleştă mâinile pe gâtul ei. Se iubiseră ani de zile, îşi fuseseră unul altuia soţ şi soţie şi Zhenxing n-o cuprinsese niciodată cu atâta sălbăticie. Din păcate, acum nu era iubire, ci ură de moarte.

Splendida se zbătu, dar imediat se linişti. Plânse de durere. Îşi trase mâna dreaptă care-i fusese prinsă sub trup şi scotoci sub pernă, scoţând cuţitul de tăiat legume, pe care-l purta mereu asupra sa; era acelaşi cu cel folosit de el pe vremuri; îl lovi cu minerul lui. Yu Zhenxing crezu că vrea să-l spintece şi strânse şi mai tare mâinile în jurul gâtului ei alb, firav. Cuţitul căzu pe podea, iar el se ghemui jos, prostit.

Splendida zăcea nemişcată, fără vlagă. – Ochii ei de artistă, cu sclipirile lor albe şi negre, vii, plini de viaţă, îşi pierdeau treptat strălucirea. Cu ultimul strop de viaţă, ea îşi concentră cu îndrăzneală

privirea asupra omului în care-şi pusese toată iubirea, dăruindu-i-se trup şi suflet.

Yu Zhenxing fu trezit ca dintr-un coşmar de o voce slabă de femeie, sunând vag, ca de la mari depărtări:

— Omule bun... Omule cinstit... Iubitul meu... Nu te condamn, am spus-o mereu... Aştept să-mi trimiţi lectica... Să-mi trimiţi sicriul... Le vreau deopotrivă, pe-amândouă... Pe-amândouă... Fugi... Aici eşti în bârlogul lupului... Fugi...

Nu, nu visa. Era glasul ei. Şi nu venea câtuşi de puţin de departe, ci chiar de lângă el. Se ridică dintr-o zvâcnire în genunchi şi se plecă asupra ei, scuturând-o, jeluindu-se la ceruri şi la pământ, strigând-o, tragic, sfâşietor...

— Iubito! Ce-am făcut, iubito! Inima mi-a fost muşcată de lupi hrăpăreţi. Pe cine mai aflu eu pe lumea asta...

După miezul nopţii, dinspre mare se iscă vântul. Sufla cu atâta furie, încât stelele de pe cer ardeau Ca aprinse în vâlvătăi din jeratecul lor mocnit.

Înfruntând răceala şi pustiul străzilor reci, un bărbat strângând la piept o femeie pe care o purta

pe braţe, se îndrepta grăbit spre mare. Ocoli plaja din partea de miazănoapte a oraşului şi urmând stâncile cu forme bizare ajunse într-un loc ferit şi liniştit.

Se aşeză pe un capăt de stâncă rece, umedă, strângând din răsputeri femeia la pieptul său. Îşi desfăcu nasturii pufoaicei, cuprin/.ând-o în ea, aducându-şi-o mai aproape de inimă. Niciodată n-o îmbrăţişase cu atâta sete Zhenxing pe Splendida. Femeia parcă simţea şi ea lucrul acesta, pentru că se lăsă în voia lui, rămânând nemişcată, în aşteptare, la pieptul bărbatului. Dar oricâtă dragoste ar fi avut el pentru ea, în momentul acela, şi oricâtă dogoare ar fi revărsat spre ea din străfundurile lui sufleteşti, tot n-ar fi reuşit să readucă la viaţă trupul ei, care îngheţa încetul cu încetul.

Apele mării, în fluxul lor obişnuit de dimineaţă, se ridicau fireso înspre mal, înghiţind tot, puţin câte puţin i întâi împresurând egal şi cu blândeţe stâncă pe care şedea bărbatul cu preţioasa lui povară, apoi, acoperind-o, făcând-o nevăzută sub ele, se întinseră mai departe, uşor, înecând ţărmul... într-un târziu, când soarele roşu apăru la

orizont, strania pereche de îndrăgostiţi singuratici pierise de mult sub noianul de ape, nelăsând după ea niol o urmă.

Neliniştita noapte lăsă locul zorilor luminoşi.

16 ianuarie.

Aerul era neobişnuit de tare, proaspăt, curat, vântul îmblânzit şi soarele minunat. Văzduhul arăta ca un cristal albastru, marea se odihnea, calmă, albastră şi ea, iar oraşul sta prins pe celelalte trei părţi ale sale în lanţurile muntoase care-l vegheau; la răsărit. Insula Ducelui era cufundată în întregime în albul orbitor al zăpezii. Argintiul scânteia, auriul reflecta, iar între pământ şi cer, tot ce exista pe lume, părea infinit de pur, transparent, diafan, ca luminile unui palat diamantin uriaş, fără margini.

Insurgenţii se adunară în jurul steagului din curtea comenduirii. Cei peste o sută de oameni, cu excepţia câtorva femei, îmbrăcaseră uniforme militare cenuşii, în înâini sau la spinare purtând puşti, iar la centură cartuşiere cu muniţie. Steagul roşu al Armatei a treia, fla mură care fluturase cândva pe Muntele Fericirii Cereşti, se ridica din nou. Ceremonia înălţării drapelului deasupra oraşului Weihai se făcu într-o tăcere solemnă. Membri ai Avangardei interpretară apoi

„Marşul voluntarilor”. Liqi fu rugat să ia cuvântul. Lepădase roba de cărturar în favoarea unei uniforme militare. Avea pistol şi, în plus faţă de toţi ceilalţi, o geantă de umăr, din piele de bou. Era un dar de la Sun Xifeng, pe care îl acceptase pentru a-şi arăta respectul faţă de partener. Liqi urcă pe treapta cea mai de sus din faţa clădirii principale şi îi salută pe cei aflaţi acolo. Vorbea domol, însă cu suflet i

— Suntem un detaşament al poporului, angrenat în rezistenţa antijaponeză. Pentru a-i bate pe cotropitori şi a ne apăra casă, ne unim cu toate forţele de care dispune ţara. Vom merge la sate, să-i mobilizăm şi să-i organizăm pe cei mulţi. Şi laolaltă ou întregul popor vom înfrânge, construind o Chină nouă.

Apoi trupele se împrăştiară, pregătindu-se pentru pasul următor...

— Bea, bea! Gustă! Băutiya asta nu e prea tare. N-a avut bob de cereale în ea. Şi ce aromă rară... Mănâncă, mănâncă! Gustă câte ceva. Supa asta de cocoş de munte e grozav de gustoasă! Un an şi mai bine nu ţi-a căzut sub ochi nici măcar o pană de găină. E tare bună, îngraşă! La vreme cu zăpadă carnea asta e mai gustoasă decât orice şi fragedă foc. Ha-ha! Dobitoacele de pe lângă casă, cât şi

cele sălbatice să-şi aducă prinosul la rezistenţă! Să se jertfească până şi ele!

Zhang Al Treilea şedea pe cuptorul-pat şi se ocupa de masă: ba turna în pahare, ba ridica beţişoarele şi cu pricepere punea bucate în farfuria oaspetelui din faţa sa. Acesta nu era altul decât Liqi în persoană. Zâmbitor, musafirul se arătă supus şi ridică paharul sorbind puţin din el, după care duse beţişoarele la gură.

— Bun! Grozav. Uite, beau, mănânc... nu mai conteni el cu laudele, dar, de fapt, îşi muiase doar buzele şi abia de apucase să guste din bucate.

Zhang avea grijă de oaspete, băutura o sorbea înghiţitură după înghiţitură.

— Unchiule Al Treilea, anul ăsta ai dus-o bine. Te m; îi dor ochii?

— Nu prea. De fapt, de mulţi ani, n-am fost atât de bucuros. Sărac, sărac, dar fericit.

— Ce ţi-a pricinuit atâta fericire, tăticule? îl luă în primire Crizantema, făcându-şi apariţia. Că nu ţi s-o trage din aceea că băutura e bună? Ori te-a lăsat cumva mama să bei pe săturate?

— Tu...

— Ce sarcini îmi dai, frate Liqi?

— Nu una, ci multe.

— Încotro plec?

— Stai acasă, de sărbători!

Zhang folosi momentul să toarne iar alcool.

— Crizantema, de-acum te-ai făcut şi tu mare. Lasă omul să simtă gustul ospăţului.

— Ştiu, tată, bucură-te. Bea, spuse, şi-i umplu paharul.

— Umple-l şi pe-al fratelui tău Liqi. Zhang Al Treilea ridică paharul şi-l goli pe jumătate. Ah, de doi ani îţi tot păstrez băutură şi uite că abia anul ăsta guşti din ea. În anul dintâi, atunci, de Sărbătoarea Luminii Pure, îmi ziceam că nu mai eşti în viaţă. Nici nu mă gândeam că anu de-acu[73] o să ne calci pragul şi nu singur, ci cu o mână de soldaţi de-ai noştri. Eşti ca unul ce nu are moarte! Ce mai, nemuritor.

Liqi râse cu poftă.

— Unchiule, atunci tu eşti mai nemuritor decât mine.

— Eu?

— Tatăl meu e Spiritul băuturii... râse Crizantema, dar văzându-şi tatăl mâniat, se grăbi să adauge: Bambus Tânăr mi-a spus că m-aţi chemat. E vreo treabă? O ajutam

---

[73] *Jiaozi,* un fel de colţunaşi cu carne, specialitate culinară tradiţională, foarte răspândită în jumătatea de nord a Chinei şi nelipsită în noaptea de Anul **Nou.**

pe mama să facă *jiaozi.*

— Ar fi ceva. Liqi deschise geanta pe care o ţinea la spate, scoase o hârtie albă împăturită şi i-o întinse: Ţi-am adus o scrisoare.

— Scrisoare? Cine să-mi scrie mie? se prefăcu surprinsă.

— Nu cunoşti destule ideograme ca să desluşeşti cine? Citeşte-o mai întâi.

Crizantema despături hârtia. Văzu începutul şi coborî privirile spre încheiere: „Cu stimă, tovarăşul frăţior Gao

Yushui”.

1

Frate Liqi, multe din caracterele de aici nu le recunosc. N-ai vrea să mi-o citeşti?

Scrisoarea am găsit-o printre nişte documente pe care mi le-a trimis. Dar n-a citit-o nimeni. Nu-i frumos să deschizi scrisorile altora. Nu-i aşa, unchiule Al Treilea?

— Om mare şi-i ia în seamă pe copiii ăştia. Eu nu... mormăi el.

Liqi întinse mâna după scrisoare, scoase stiloul şi acolo, pe masă, scrise în alfabetul cu litere latine pronunţia ideogramelor pe care bănuia că ea nu le recunoaşte. Crizantema luă scrisoarea şi deschise gura, citind însă pentru ea, fără să articuleze niciun sunet:

„Tovarăşă Zhang Crizantema, dragă verişoara.

Cu siguranţă că nu te-ul gândit că îţi voi scrie, dar nu pot să nu-ţi dezvălui un fapt. Când am ieşit din închisoare, am aflat că ai făcut progrese în activitatea noastră şi de bucurie am rugat-o pe sora Aroma *să-ţi aducă din partea mea o* brăţară de jad. *Pe când am cerut să-ţi fie dăruită, nutream pentru tine doar prietenie, fără alt qind ascuns. Dar apoi mi-am amintit că* brăţara aceea mi-o *dăduse tata s-o folosesc în caz de logodnă* şi *eu îi schimbasem destinaţia fără să ştiu. Inteligentă cum te ştiu, sunt convins că n-ai să permiţi altora să* se *gândeancă la lucruri urile şi în orice caz nu vreau să te superi pentru ce am făcut. Astăzi am ocazia să-ţi scriu şi declar că brăţara nu semnifică decât prietenie. Dacă nu mă crezi, n-ai decât s-o sfărâmi. Iar dacă ai încredere în inima mea* **dreaptă,** *pustreaz-o* **ca** *amintire. Îţi urez victorie şi iar victorie*!

Cu **stima, touarăşul** *frăţior Gao Yushui".*

Când încheie, Crizantema pipăi fără să vrea brăţara de jad pe care o purta la mâna stângă şi simţi că se împurpurase întrucâtva în obraji. Se uită pe furiş la cei doi. Liqi citea un document, iar tatăl ei era ocupat cu paharul. Răsuflă uşurată, împături scrisoarea cu grijă şi o băga în buzunarul mic de la bluza de piele.

— Yushui e încă în judeţul Huang. Miinceşte cu vrednicie, e un tânăr de viitor, murmură Liqi ca pentru sine.

— Ţine minte, e mai mic decât tine, prelua Zhang vorba.

— Cu şaptesprezece zile, spuse Crizantema.

— Oricum, mai mic.

— Bună ziua! Bună ziua, unchiule Liqi!

Bambus Tânăr şi trei dintre copiii lui Niu intrară în fugă în cameră. Liqi coborî şi, desculţ cum era, îi culese pe cei patru copii şi-i urcă lângă el pe patul-cuplor.

— Bambus Tânăr, întrebă, ţinând-o pe fetiţă de mină, mă mai cunoşti?

— Sigur, sigur! N-am zis, „Bună ziua, unchiule Liqi?” Te ştiu şi dacă ai ochelari. Înainte aveam un domn Chen. Şi el purta ochelari.

— Eşti fată isteaţă, spuse Liqi emoţionat. Şi cum să nu fie! Chn condusese activitatea revoluţionară pe aceste locuri, înaintea lui. El, Liqi, nu-l întâlnise vreodată, dar oamenii îl tot pomeneau şi aduceau des vorba de el. Şi cum ar fi putut ca tocmai în zilele acestea ale victoriei, să-i dea uitării şi să nu-şi amintească luptătorii, eroii lor?

— Unchiule Liqi, de-acum încolo mie să nu-mi mai zici doar Bambus Tânăr. Mai pui alături şi numele Feng. Pe

mine mă cheamă Feng. Feng Bambus Tânăr. Pe tata îl cheamă Feng...

Yu Zhenhai intră pe uşă cu paşi mari, aşa cum îi era obiceiul. În urma lui venea Piersica aducând jiaozi. Fetiţa nu aşteptă ca noul venit să deschidă gura şi rosti

— Unchiule Yu, ştii că pe mine mă clieamă Feng? Unchiul Liqi nu ştie şi mi-a zis doar Bambus Tânăr. Mămico, de ce nu i-ai spus? Unchiule Liqi, să mă înveţi şi pe mine carte şi, când o fi, s-o începem cu numele meu de iamiiie.

— Bine. Aşteaptă doar să punem mâna pe putere şi de îndată vă învăţăm pe toţi carte, vorbi Liqi, uitându-se la fetiţă şi la Piersica... „Piersica, Feng Prostălăul şi Yu Zhenhai au putut să-şi fie unul altuia atât de apropiaţi şi în acelaşi timp atât de curaţi, de puri”...

Yu Zhenhai adusese o veste îmbucurătoare: în dimineaţa aceea, cel de-al doilea detaşament nimicise duşmanii care atacaseră populaţia angrenată în acţiuni ale rezistenţei într-un sat de lângă Wendeng.

— Bine-a făcut! Ticăloşii ăştia cu inimi de piatră şi care calcă în picioare interesele ţării şi ale naţiunii, opunându-se din răsputeri voinţei poporului, merită cu prisosinţă să fie zdrobiţi. Dar sunteţi frânţi de oboseală.

— După-aftiiază, autorităţile judeţului Wendeng au dat drumul celor optsprezece tovarăşi care mai rămăseseră închişi. Acum se odihnesc şi ei împreună cu detaşamentul. Printre el e şi Munte. Tovarăşii spuneau că ai stăpânit bine situaţia, prevăzând şi evitând uneltirile celor din Partidul Naţionalist.

— Nu i-am zis şi eu că e musai nemuritor! se lăudă – Zhang.

— Tată! Crizantema se temu că el va sporovăi prea multe şi îi tăie vorba. Îşi trecu braţul după grumazul lui ca să-l poată împiedica.

— Unchiule Al Treilea, omul nu poate ajunge nemuritor, vorbi Liqi, serios. Eu am spus adineauri că nemuritor eşti tu şi familia ta şi întreg sătucul acesta. Ba, suntem toată provincia şi toată ţara, toţi cei care trudesc din greu pe lumea asta mare. Iar duşmanul nu se teme de unul sau altul dintre noi, ci de unitatea noastră, de forţa noastră o dată ce ne înarmăm. Jiang Jieshi de aceea a fost obligat să accepte rezistenţa, fiindcă l-a băgat în sperieţi mânia celor mulţi, i-a fost frică de armata noastră, roşie în număr de câteva zeci de mii de oameni. Dacă insurecţia noastră n-ar fi reuşit, n-am putea acum vorbi de rezistenţă şi n-am avea nici unde ne ţine picioarele.

Suntem puternici şi cine ne pune beţe în roate să ia aminte. Le-am forţat mâna şi era firesc ca până la urmă, neavând încotro, să-i elibereze pe tovarăşii arestaţi. Dar lucrurile astea, unchiule, le ştiţi mai bine decât mine! În anii ăştia aţi făcut atâtea pentru a menţine şi a lărgi armata noastră proprie – partizanii...

— Eu n-am făcut cine ştie ce. La început... Crizantema îi făcu semn. Tu, ia aminte. Dacă am greşit, Liqi ştie cum să se poarte cu mine. M-am speriat taie, nu glumă, la început, când am aflat că ginere-miu e comunist, apoi încă o dată, atunci cnd învăţătorul Chen s-a dat de gol în faţa mea; în clipa aia, parcă mi-am pierdut minţile şi de frică ce-mi era nici nu l-am lăsat pe om să mai mănânce şi l-am dat pe uşă afară. Mi-era teamă că îmi pun ăia foc la casă şi că rostul şi familia mi s-or duce de râpă...

— Tată, dar te-ai schimbat cu totul de atunci, de mult, când s-au întâmplat astea, rosti Piersica.

— Nu mâncaţi? Cumătră A Treia veni cu alt rând de *jiaozi,* **fierbinţi.**

Crizantema îl împunse pe Zhang de la spate.

— Zi-i mai departe, tată, iute! îl îndemnă ea cu

dragoste. Îmi place să te ascult!

— Spune, unchiule! Cu voce tare! îi ceru şi Liqi.

— Hai, tată, îi dădu ghes Zhenhai.

— Te-ascultăm, unchiule! Ne place! strigară într-un glas copiii lui Niu.

— Dă-i drumul, Al Treilea! fu de aceeaşi părere Cumătră A Treia.

Bambus Tânăr se uită la Zhang, apoi la Cumătră A Treia şi se băgă, şugubeaţă, în vorbă:

— Spune drept, dacă bunica nu te ruga şi ea, apoi atunci rămâneai mult şi bine cu gura închisă, nu-i aşa*?*

Zhan Al Treilea îşi întinse cu semeţie gâtul, goli paharul, se mângâie pe piept şi rosti tare, făcând cu mâna roată spre casă:

— Atât mai voiam să mai zic: facem tot ce ne stă în puteri spre binele luptei şi uite, trăim şi avem şi casă, cu toate că a ars una odată.

Înainte însă ca *jiaoziul* fierbinte să fie atins, un om de legătură sosi cu o veste-fulger: trupele japoneze care ocupaseră oraşul Yantai intenţionau să atace Mupingui. Gheara fascistă se întinsese lacomă până în poarta casei!

Conducătorii Armatei a treia convocară în plină noapte o

şedinţă de extremă urgenţă...

23

Surorile aveau două sarcini diferite, dar se nimerise ca, fără să-şi dea întâlnire, să se întâlnească în acelaşi loc. Crizantema se aruncă în braţele Piersicii, o luă de gât şi sări în sus de bucurie:

— Surioară a doua! Ce cauţi aici? Ce bine, ce noroc! Cum ai venit?

Piersica îşi îndreptă părul răvăşit de sora sa cea mică:

— Întâi spune tu cum ai sosit.

O femeie înaltă, zveltă, cu faţa rotundă intră cu mâncare şi o puse pe masa aşezată pe patul-cuptor.

— Întâi mâncaţi şi apoi povestiţi, le sfătui ea.

Crizantema o lăsă pe Piersica şi se duse s-o ajute pe femeie să aştearnă masa.

— Cu ce bunătăţi îţi primeşti oaspeţii, soră Aroma? întrebă, curioasă.

— Oaspeţi? Tu eşti oaspete? Soră-ta, poate, însă tu... râse Aroma. Am pregătit două feluri de bucate coreene. Dar tu să nu-mi zici că-s prea ardeiate şi nici tu, Piersico, să nu mormăi că sunt prea dulci.

— Cine se teme de dulce? exclamă Crizantema.

— Ea. E obişnuită cu amarul. Am dreptate. Piersico*?*

— Spune-o şi pentru tine, că o ştii şi **pe pielea ta,** /. Îmbi Piersica. Iar ai slăbit. Ia loc, ne-ngrijim singure să ne luăm bucate...

Aroma locuia într-o cameră a unei clădiri dintr-o curte mare, situată în apropierea templului de la marginea oraşului. În aceeaşi curte mai trăiau nişte niuncu

tori şi vânzători; când Armata insurecţională se retrăsese, casa şi curtea fuseseră lăsate pe mâna unei familii nevoiaşe.

Mâncară toate trei. Piersica venise să ia nişte medicamente pe care le primise partidul şi, profitând de ocazie, încercase să dea de urma Splendidei. De ce nu plecase încă clin Weihai?

— Ai aflat ceva? întrebă Crizantema.

— Nu. Am bătut îndelung la poarta cumnatei ei şi până la urmă a ieşit o fată tânără, slujnica, de bună seamă. Mi-a zis că a plecat de mult. Când s-o întreb altele, a clătinat din cap şi mi-a închis poarta în nas.

— Dar de ce oare Splendida n-a plecat odată cu fratele său?

— Vă spun eu, interveni Aroma. Cu o seară înainte l-a căutat pe fratele său să-l înştiinţeze că nu izbutise s-o

scoată la cap cu cumnata, care o Ţinea una şi bună că, dacă bărbatu-său se alătură insurgenţilor, ea o să-l lase. Yang Gengxin a sfătuit-o să nu-şi mai piardă timpul cu nevasta lui şi să plece. Dar Splendida i-a răspuns că femeia s-a purtat totuşi bine cu ea şi n-o rabdă inima s-o lase singură, gândindu-se, totodată, că ar fi putut să mai stăruie pe lângă ea şi s-o convingă. Chiar l-a asigurat că aveau să-l caute împreună peste câteva zile, încredinţată fiind că majoritatea femeilor se înmoaie când e la mijloc soarta bărbatului lor.

Cele două surori căzură pe gânduri.

— Atunci unde să se fi dus? se arătă nedumerită Crizantema. E o femeie răbdătoare. Să se fi pierdut?

— Oare? După masă o pornesc iarăşi pe urmele ei.

— Şi tu, Crizantemo? De ce-ai venit? întrebă Aroma.

— Am făcut propagandă în zona Cuijia... Ah, surioară Aroma, Piersico! Se aude că japonezii or să intre în Muping. Armata noastră se instruieşte. Tovarăşul Liqi zicea că trebuie începută lupta. Că e nevoie să imprimăm afişe...

— Şi tu de ce-ai venit? o zori nerăbdătoare Piersica

— N-am spus?

— Ai spus?

— Să cumpăr hârtie şi cerneluri pentru afişe cât mai

frumoase! Mi s-a spus să-vin aici, să-i dau Aromei treizeci de *yuani* şi ea o să mă ajute să fac rost de tot ce-mi trebuie...

A doua zi, surorile Zhang părăseau oraşul. De urma Splendidei nu dăduseră. Direcţia în care o apucaseră Splendida şi Yu Zhenxing numai marea o ştia. Ea îi primise la pieptul său larg şi nu-i azvârlise înapoi pe mal, ci îi purtase departe în Oceanul Pacific, aşa cum cei doi îndrăgostiţi, reuniţi prin moarte, şi-o doriseră. Soarta lor nu şi-o ştiuseră nici ei prea bine, darmite să ajungă s-o afle altcineva. Singură, soţia lui Yang Gengxin era cea care ştia ceva, dar ea nu avea să rostească vreun cuvânt, urmând să ducă taina celor doi nefericiţi cu sine în pământ.

Femeia aceasta era într-adevăr ciudată. Fără să se trădeze prin nimic, ea se purtase frumos cu Splendida „însă în realitate o duşmănea ca pe nimeni alta. O ura pentru că femeia frumoasă pe care o primise o vreme încasa sa îi atrăsese bărbatul în lupta de rezistenţă. Bărbatul şi tatăl oi aveau datoria să sporească averea familiei, să devină cei mai de vază oameni din Weihai şi deodată totul se năruise, fiindcă omul ei se dăduse cu comuniştii. Dacă ar mai fi întreţinut legături cu un astfel de soţ, nu numai că japonezii nu s-ar fi „bizuit” pe ei, ci

bogăţia şi chiar viaţa ei n-ar mai fi fost sigură. De aici izvora ura ei. De aceea îi ura cu o intensitate fără margini pe comunişti, ura cu aceeaşi tărie rezistenţa şi îi ura din străfundul inimii pe Sun şi pe Yang. În cele din urmă, îşi vărsase toată ura asupra acelei femei frumoase, care tulburaselinişstea casei ei, asupra fostei actriţe Lăptuca.

În seara insurecţiei, aceasta nu-şi ascultase fratele să plece cu el chiar a doua zi, ci rămăsese pe loc, cugândul bun să mai stăruiască pe lângă cumnata sa şi, în acelaşi timp, să-i ţină şi companie. De unde să ştie că îndată ce plecase spre comenduire, cumnata pusese la cale răzbunarea cea mai cruntă împotriva ei.

Nevasta lui Yang ştia de iubirea Splendidei cu un argat. Auzise chiar din gura Splendidei cât de mult se iubeau şi câte vitregii înfruntaseră; atunci când îi povestise vărsase lacrimi, dar spiritul ei diabolic o împinsese să speculeze iubirea pătimaşă trădată de vorbele lui Yu Zhenxing sosit într-un suflet, nepăsător la felul cum arăta, asudat şi murdar, numai şi numai să afle de urma nevestei despre care ştia că ar fi fost acolo, la fratele oi.

Omul cu inimă blândă şi credulă nu era un adversar pe măsura femeii cu vorba mieroasă şi cu sabia jindului la pândă. El, care nu văzuse vreodată lumea stând la scai e

pe o plajă, de unde să-şi dea seama că fotografia aceea compromiţătoare fusese îngrijit tăiată dintr-o poză de grup?

În noaptea aceea, când în toată casa nu se zărea lumină decât în odaia Splendidei şi a slugii, de fapt într-o încăpere întunecoasă veghea, ca un duh al răului, cineva. După ce-l convinsese pe Zhenxing că Splendida era o femeie murdară, stăpână, minţindu-şi sluga că pleacă 1 i părinţi, acasă, se ascunsese de fapt în camera alăturată odăiţei Splendidei, trăgând cu urechea la cearta celor doi. Dacă s-ar fi întâmplat ca Splendida să înmoaie inima bărbatului, avea de gând să toarne otravă în ceai şi să le dea să bea. Iar dacă şi acest plan îi dădea greş. A doua zi putea să-i învinuiască pe amândoi că lucrau mână în mână cu Yu Zhenhai.

Lăptuca, deşi cu experienţa vieţii pe care o dusese, înţelesese doar cu puţin înainte de a muri că nimerise în bârlogul lupului. Dar Yu Zhenxing cel cinstit, chiar şi atunci când, cu cadavrul ei în braţe, aşteptase în linişte venirea fluxului, continuase să fie încredinţat că nevasta lui greşise faţă de el, cu toate că îl iubea, fiindcă de nu i-ar fi iubit, el nu i-ar fi făcuţi. Nimic...

Aşa muriseră amândoi, şi se părea că nimeni, în afara

singurei persoane care nu era străină de toată tragedia lor, nu avea să afle vreodată împrejurările...

Piersica avea ochi pătrunzători şi descoperise că la intrarea în clădirea prin preajma căreia dăduse târcoale dimineaţa, în preziua plecării erau două patrule. Se oprise şi, când apăruse o bătrână, se prefăcuse a fi cunoştinţe vechi şi trecuseră prin faţa casei vorbindu-şi încet, intim.

Seara, cineva le transmisese că japonezii intraseră în Muping, cu o zi mai înainte. În Weihai se făceau pregătiri pentru aclamarea cotropitorilor. Aroma hotărâse ca a doua zi cele două surori s-o pornească la drum...

Acum fiecare cu câte o sarcină mare la spinare, Piersica având trecut după cot şi minerul nelipsitului ei paner, cele două surori se îndreptau grăbite spre poarta apuseană; când se apropiară, zăriră oameni întorşi din drum de patrulă. De obicei, patrulau acolo doi poliţişti, dar acum erau patru, plus un şef; nu se putea circula decât cu permis, iar bagajele erau controlate.

Cele două surori se îngroziră. Ele n-ar fi putut trece nici cu permise; ar fi fost pe loc recunoscute şi arestate.

0 luară înapoi.

— Ce facem? Ne întoarcem la Aroma, să ne gândim la o cale? întrebă Crizantema.

— N-avem încotro. Trebuie s-o căutăm. Şi aşa o să ne fie greu. Ai noştri se bat cu japonezii şi au nevoie de doctorii. Iar dacă învingem, sunt necesare hârtia şi cernelurile tale!

Tot umblând prin oraş, dădură de o stradă de-a lungul cursului unui râu. Pe acolo nu erau case, ci ogoare şi vii. Cerul acoperit de nori şi de ceaţă era coborât şi întunecat, începuse să fulguiască. Trecătorii erau puţini. Pe o asemenea zi rece şi la un ceas atât de devreme, cine n-avea treburi grabnice nu ieşea din casă. Cei câţiva care fuseseră întorşi de santinele se duseseră în târg să facă negoţ.

Deodată, în faţă le apăru o căruţă. Catârul trăgea din greu, iar cel care-l mâna mergea pe jes, pe lângă el. În căruţă şedea un om, cu capul în piept.

Piersica şi Crizantema, ajunse la câţiva paşi de căruţă, îl recunoscură pe fierarul Liu Fu în omul care mâna catârul, tot îndemnând: „Diii! u şi care, văzându-le, întoarse capul. O ştia bine pe Piersica, însă când ea vru să deschidă gura să-i vorbească, el repetă: „Diii! u şi făcu semn cu capul înspre căruţă. Omul din căruţă era şeful satului Râpa Pinilor Roşcaţi, moşierul Yu Zhishan, ais Dovleac Stricat. Ea plecă privirea şi grăbi pasul.

— Cine era, soră a doua? întrebă Crizantema.

— Dovleac Stricat!

— S-o luăm iute din loc.

— Piersico! Femeia se auzi strigată. Se întoarseră amândouă şi-l văzură pe fierar venind spre ele. Căruţa se oprise.

— Nu-ţi face necazuri pentru noi, unchiule.

— Nicidecum. Dovleac Stricat e beat-mort. Doarme. Alaltăieri, nemernicul ăsta a venit aici cu marfă şi avea nevoie de-un argat. Eu m-am sfătuit cu maestrul Jiang şi m-am oferit să-l ajut, că îmi lipsea oţel pentru forjat săbii. Ieri am picat aici. Eu mi-am cumpărat trei sute de jin-uri de oţel. Pe gineri-su, care e şeful poliţiei, l-au pus acum şi primarul oraşului, Zheng Weiping ăsta l-a chemat pe la el şi l-a ospătat. Lacom cum e, s-a îmbătat ca un porc, dar el nu şi nu, că azi plecăm, să fie acasă pe cincisprezece, de Sărbătoarea Lampioanelor. A făcut bani buni cu pânza pe care a vândut-o şi... hai la drum. Voi două vreţi să ieşiţi din oraş?

— N-avem cum. Patrula s-a dublat. Voi ieşiţi?

— Mai e vorbă? Gineri-su i-a dat permis de liberă intrare şi ieşire.

Crizantema îşi arcui înalt sprâncenele, în semn de întrebare, dacă sau nu să se alăture căruţei. Piersica

încuviinţă din cap.

Dovleac Stricat sforăia ca un urs. Liu Fu puse legăturile femeilor undeva în spate. Crizantema sări sprintenă pe capra căruţei. Pistolul lui Dovleac Stricat era la cingătoare, în tocul de piele prins sub şold. Fata scoase încet tocul, îl desfăcu, gata să cotrobăie în el, însă chiar în clipa aceea se dezechilibră; se apucă cu mâna stângă într-un gest reflex de căciula moşierului smulgându-i-o de pe cap. Omul se trezi şi strigă, înspăimântat, ca muşcat de şarpş:

— Ce faci?

— Dar tu? răspunse Crizantema, îndreptând spre el pistolul pe care i-l smulsese.

Aburii alcoolului zburară numaidecât din capul moşierului.

— Şi femeile se ocupă cu... zise moşierul, nedumerit, ridicând mâinile.

— Ce spui? Nu le cunoşti, vecine? se amestecă Liu

Fu.

Piersica veni în faţă.

— Tu... Tu erai? Bărbatul tău dinţii mi-a dat o lecţie. Mi-ajunge. Acum sunt în rezistenţă.

— Perfect. Stai liniştit, mergem şi noi cu căruţa, spuse Piersica şi urcă, aşezându-se în spatele lui.

Crizantema se aşează lângă el vârându-şi mâna cu pistolul pe sub haină şi îmboldindu-l cu ţeava armei în coastă. Omul stătea cuminte, fără să se clintească, temându-se ca nu cumva să se descarce pistolul. De fapt, niciuna dintre cele două femei nu ştia să tragă. Fierarul, şi el, era în stare să scoată ace dintr-o bucată de fier, dar la aceste jucării nu se pricepea; şi apoi pistolul nu avea nici măcar glonţ pe ţeavă.

Căruţa înainta spre postul de control.

— Spui că suntem cu tine, i se adresă Piersica lui Dovleac Stricat. De ieşim, mergem laolaltă, de nu...

— Cum să nu, cine-ar îndrăzni altfel! se grăbi el să le asigure. Staţi în căruţă. Patrulele sunt în subordinea lui gineri-miu şi n-or să scoată un cuvânt...

Weihaiul rămăsese departe. Crizantema îi întinse Piersicii pistolul şi coborî. Începu să alerge pe lângă căruţă, să-şi dezmorţească picioarele îngheţate.

Nemailuându-l în seamă pe moşier, surorile flecăriră o vreme cu Liu Fu. La un moment dat, acesta îşi aminti ceva.

— Piersico, am uitat să-ţi spun mai înainte, când Zhenxing s-a dus la Weihai, mi-a încredinţat o raniţă, rugându-mă să i-o dau fratelui său. Până acum nu l-am întâlnit. Tu te vezi cu el?

— Zhenxing s-a întors? Când a fost el la Weihai?

— Înainte de Anul Nou. În ziua când cu insurecţia, preciză Dovleac Stricat.

— Scorneli, îl opri Crizantema. Iar minţi?

— Are dreptate, rosti Liu Fu. Nu minte, l-a întâlnit şi el, ba Zhenxing l-a condus până-n Weihai.

— Spune tot adevărul, îl soma Piersica pe Yu Zhishan.

— Mi-a zis că merge să dea de urma nevesti-sii. A ăsteia, a Lăptucăi. Eu mă duceam la oraş cu nişte marfă de Anul Nou şi a venit şi el cu mine, m-a ajutat, mi-a mai împins căruţa... Am rămas în oraş două zile, dar el nu m-a căutat. Ce-am mai păţit la întoarcere cu nepotul ăla mic, s-a îmbolnăvit, pricăjitul, şi mamă-sa a cerut bani de doctorii... Să nu mai vorbim! M-am făcut foc şi pară, nu alta!

— Alte veşti despre el nu ai?

— Nu, nu. Dovleac Stricat lăsă capul în jos şi tăcu, gândindu-se că s-o fi supărat cu Splendida fiindcă îl ajutase pe el, fără să se aleagă cu un ban.

Îngrijorarea Piersicii pentru soarta lui Yu Zhenxing spori.

Căruţa ajunse la o răscruce dintre Weihai şi Wendeng. Locul se numea Valea celor Trei Familii, fiindcă erau deschise acolo trei cârciumi unde călătorii de departe şi

ţăranii din împrejurimi se opreau să-şi odihnească picioarele, să vândă lemne sau alte produse, să bea, să mănânce şi să asculte tot felul de istorioare. Trecuse de amiază. Liu Fu şi fetele lui Zhang hotărâră să mănânce aici din merindea ce-o aveau la ei.

Cele două surori se încălziră puţin la bucătărie, băură nişte apă caldă şi se înfruptară din bucatele pregătite de Aromă. Deodată, din cârciuma de peste drum se auzi vocea unui bărbat care povestea cum fusese atacat Mupingul de către Armata insurecţională. Mai bine de o duzină de oameni stăteau gură-cască, ascultând. Se opriră, trăgând şi ele cu urechea. Omul tocmai istorisea:

—... Militarii japonezi nu-i socotesc pe soldaţii guvernului oameni vii, în carne şi oase. Alaltăieri, au venit în maşini până în Muping, aducându-l cu ei pe noul şef de judeţ şi toată liota trădătorilor. N-au pus decât două mitraliere în faţa clădirii autorităţii locale şi fostul şef de judeţ care urla la oameni, ocărându-i şi blestemându-i, s-a speriat de moarte, părăsindu-l cu totul curajul. A cedat locul ploconindu-se şi s-a tras deoparte, uitându-se Prostit cum japonezii îi instalează pe noii şefi. Japonezii au stat în oraş atât cât i-a trebuit şefului-marionetă, pus de ei peste judeţ, să înjghebe o gardă pentru apărare, iar apoi au urcat

repede în maşini şi au luat, nemaiîncăpându-şi în piele de trufie, drumul Yantaiului. Dar s-au bucurat prea devreme. China n-are numai partidul de guvernământ, ci încă un partid, cel comunist. Iar dacă Partidul Naţionalist are soldaţi, Partidul Comunist are puşti. Armata noastră a treia a ridicat steagul luptei cu japonezii. Mupingul a fost asaltat de un mare detaşament, iar comandantul Liqi era în fruntea lui. A fost prima luptă cu japonezii şi cu trădătorii, iar ai noştri trebuiau să învingă cu orice chip. Eşecul nu putea fi nici măcar gândit, darmite îngăduit. Ca să atace prin surprindere, cei optzeci şi ceva de oameni călări au pornit ieri pe seară de la bază, apucând-o cu toţii, ca un uriaş dragon alb, pe cărărui lăturalnice, ocolind drumurile publice. De ce dragon alb? Fiindcă pe braţul stâng fiecare soldat avea petrecută câte-o banderolă albă. Mă întrebaţi poate la ce era bună banderola. Şi eu vă răspund că pentru recunoaştere pe întunericul nopţii aceleia. În felul acesta, iuţi ca vântul, au străbătut nouăzeci şi ceva de *li* şi în zori au intrat în Muping.

Cine-a fost în Muping? Ei, nu se poate să nu fi fost vreunul din voi! Uite, plecând de aici, şi înaintând tot spre apus, cam la o sută de *li,* privind din latura apuseană a Muntelui Kunyu, dincolo de o albie lată de râu, se întinde

oraşul Muping. Oraşul are istoria lui. În dinastia Ming se numea Ninghaizhou, iar şi mai înainte, în Han.

i se zicea Chemu şi aşa mai departe. Loc străvechi, nu glumă! La miazănoapte de oraş e Insula Cailor, iar spre nord-vest, la numai şaizeci de Zi, e Yantai-ul. Iar din Yantai spre răsărit sunt oraşele Weihai, Wendeng, Rongeheng, Shidao. Ca să ajungi aici la noi, e musai să treci prin Muping. Ehei, păi tocmai d-aia, dintotdeauna, cine ocupă Yantai-ul vrea-nu vrea trebuie să pună mina şi pe Muping. Când în Yantai plouă, în Muping bate vântul. E oraş vechi, vechi el, dar nu mare. *Yamen-ul,* sediul autorităţilor, e orientat cu faţa spre miazăzi, fiind aşezat la mijlocul Străzii Mari. Zidul care înconjoară oraşul e de nepătruns, gros cât nici nu vă închipuiţi, solid şi gros de i s-a dus faima. Şi uite aşa, trădătorii ajunşi mari mandarini au socotit că sunt bine ocrotiţi de nişte ziduri, iar nu mai departe decât în Yantai, se puteau bizui pe tătucul lor japonez, cu vapoare, maşini şi avioane, ca să nu mai pomenim de cei o sută şi ceva de soldaţi şi poliţişti de lângă dosul lor. Cine ar fi îndrăznit să le spulbere lor visul acela de aur? Seara şi-au aprins lampioanele colorate şi s-au pus, nene, pe benchetuit, felicitindu-se care mai de care că-s de-acum mari şi tari şi că or să se căpătuiască.

La urmă, au urcat turtiţi pe cuptoare şi s-au cufundat în somnul cel mai dulce. Ai noştri, îndrumaţi de cercetaşi, au atacat prin toate cele trei porţi deodată. Şi până nu le-au nimicit oamenii, pe cei o sută şi ceva de soldaţi, şi până nu i-au smuls chiar pe ei din aşternuturi, marionete îndopate de japonezi, ăia au tot crezut că visează şi că împuşcăturile sunt petarde slobozite-n cinstea lor! Din închisori au scos o mulţime de oameni buni care erau împotriva japonezilor, iar locuitorii au ieşit pe străzi, ocărându-i pe trădătorii luaţi pe sus din pat, aşa cum se aflau doar în cămăşi de noapte. Şi ăştia se târau pe pământ, în genunchi, tremurând şi de frig şi de frică! Ah, de-aţi fi văzut cum s-a schimbat faţa oraşului! Străzile s-au umplut de pancarte cu chemări la lupta antijaponeză. Pe urmă a avut loc adunarea populară de judecată a vânzătorilor de ţară... Ila-ha-ha! Până la amiaza mică, ai noştri dăduseră o lovitură pe cinste!

Din mulţime se auziră râsete, comentarii. Apoi, încet, încet, oamenii se împrăştiară, apucând-o fiecare spre casa lui, să ducă cât mai repede vestea victoriei.

Cârciuma se golise şi Crizantema făcând ochii mici, cătă spre omul ce se zărea prin uşa deschisă.

— Oare nu e unchiul Bi? Ba chiar el ne-a adus aşa

veşti...

— Se putea unul ca el să lipsească de la o atare bătălie*?* A fost doar cercetaş, lămuri Piersica. Unchiule Bi, unchiule Bi!

Bi Songlin lăsă jos ceaşca şi ieşi în prag.

— Voi mi-eraţi? se bucură el din toată inima.

— Venim de la Weihai... Ai noştri au luptat bine, unchiule, rosti Piersica.

— Eu mă duc spre miazăzi, după detaşamentul al doilea al lui Zhenhai, spuse el, după ce se uită roată în jurul său, asigurându-se că nu-l aude nimeni altcineva.

Le spun de victorie şi le transmit ordinul să se întâlnească-n apus cu grosul Armatei insurecţionale. Dar intraţi şi vă odihniţi...

La despărţire Piersica îi îndesă merinde în legătura de la spinare. Cât ai clipi, Bi se făcu nevăzut pe drumul spre munţi.

— Asta om! Şi zboară, nu alta, observă Crizantema, privind silueta care se îndepărta.

—... Vai! exclamă Piersica, ridicând capul şi căutând cu privirea în jur. Unde e căruţa?

— Ah! făcu şi Crizantema.

Liu Fu ieşi tocmai atunci din cârciumă şi, nevăzând

căruţa, rosti, supărat:

— Nemernicul ăsta bătrân m-a mânat după apă pentru catâr...

— Ascultaţi, nu e departe! Aud copitele, vorbi Crizantema, scoţând pistolul din coşul Piersicii şi apucând-o la fugă spre sud-vest.

Piersica şi Liu Fu se luară după ea.

Yu Zhishan îşi biciuia calul cu furie. Ajunsese deja pe culmea dealului.

Tinerele nu-i bănuiseră gândul. Ascuns şi dacă el n-ar fi rupt-o la fugă cu bagajele lor, preţioasele medicamente şi la fel de preţioasele materiale de propagandă, ele n-ar fi alergat pe urmele lui. Nu le rămânea decât o singură soluţie: după el, orice-ar fi fost!

Crizantema fugea pe drumeagul şerpuitor al muntelui ca ieşită din minţi. În viaţa sa nu alergase atât de repede. Drumul de ţară era acoperit cu un strat subţire de zăpadă şi picioarele îi alunecau, se izbea de pietrele de pe margine, dar ei nici că-i păsa. În goana ei nebună, zăpada spulberată de vânt îi şfichiuia faţa, dar ea n-o simţea; îşi ţinea urechea aţintită la tropotul catârului. Doar atât. Şi zăpada se învârtea în jurul ei ca un vârtej se înteietor.

Auzi huruitul căruţei, tot mai desluşit, apoi din ce în ce

mai tare, şi în sfârşit o zări.

— Opreşte! Opreşte! Te omor, creatură de nimic ce eşti! Opreşte! strigă ea ascuţit, cât o ţinea gura.

Din căruţă. Dovleac Stricat întoarse capul. O văzu. Precipitându-se, învârti şi mai aprig biciul. Căruţa avea o încărcătură de o mie de jin-uri, drumul era lunecos, cu cotituri fără număr, iar animalul înhămat nici măcar nu-şi primise tainul ca lumea; apoi căruţa avea roţi butucănoase, grele, prinse în şine de fier, aşa că nici pe departe nu putea alerga ca o cabrioletă pe rulmenţi! Văzând că urmăritorii se apropie, Dovleac Stricat se apucă să urle din răsputeri:

— Săriţi! Săriţi, oameni buni! Bandiţii de comunişti vor să mă omoare. Eu sunt căpetenia satului! Gineri-miu e om mare! Cine mă scapă din mâinile, ăstora are un balot de pânză...

— Opreşte! Opreşte numaidecât! De nu asculţi, trag! strigă Crizantema, agitând pistolul.

Dovleac Stricat se sperie de-a binelea. Cum drumul urca iar, biciui cu atâta sete. Catârul, încât minerul biciului i se frinse în mână. Căruţa ajunsese tocmai în vârful dealului, de unde drumul cobora în pantă abruptă şi vehiculul o porni vertiginos în jos...

Crizantema ajunse şi ea pe deal abia trăgându-şi sufletul; privi în jos gata s-o zbughească pe urmele căruţei, dar priveliştea la care fu martoră o ţintui locului: pe coasta aceea aproape dreaptă, acoperită cu zăpadă şi gheţuş, căruţa grea se rostogolea ca un bolid, la vale. Săltat în genunchi, moşierul mai apucă doar să strige:

— Ah! Ah! Scăpaţi-mă! Mor...

Urmă un zgomot înfiorător, şi căruţa, animalul şi omul se prăbuşiră în prăpastia de dincolo de marginea drumului.

Crizantema îşi duse palmele la ochi.

Piersica şi Liu Fu o găsiră aşezată jos de-a dreptul în zloată; în fundul prăpastiei, căruţa zăcea răsturnată cu roţile în sus. Dintr-o ochire înţeleseră totul. Liu Fu o luă înainte. Piersica se lăsă în genunchi lângă sora sa şi scoase din paner un pantof cu talpa de piele de porc şi faţa din pânză neagră, groasă.

— Eşti răpusă de oboseală. Faţa ţi-e plină de chiciură.

ii spuse.

— Îmi vin numaidecât în puteri. E al meu?

Piersica îi apucase deja laba piciorului stâng; curăţă zăpada şi mâzga de pe ciorapul alb, împletit din fir de lână gros, şi numai apoi îi băgă pantoful în picior.

— Ai fugit şi n-ai simţit nici când ţi-a alunecat pantoful.

Uite, eşti leoarcă de năduşeală. O să răceşti.

— Eu? Că n-oi fi de lut, să mă topesc în apă. Vezi mai bine ce e cu Dovleac Stricat.

— Bine, rămâi aici şi odihneşte-te.

— Odihnă! Tare mi-e teamă că prostul ăla s-a făcut terci. Să nu mă chemaţi până nu-l acoperiţi.

Într-adevăr, moşierul, căruţa şi catârul se făcuseră zob. Liu Fu găsi o bucată de pânză şi-i acoperi cadavrul.

— Ştia prea bine că n-o să-i clintim un fir de păr din cap. I-am tot strigat să oprească. De ce-o fi fugit ca un ieşit din minţi? întrebă Crizantema într-o doară, încruntându-se.

— Şi eu mă gândeam la asta. Să fi avut ceva şi să se fi temut de noi? Oameni din ăştia ca el mereu ascund câte ceva.

— Ia vedeţi, n-o fi asta? rosti Liu Fu, pe când scotocea de zor printre lucruri. Cartuşe!

— I-auzi la el, secătura, dosea cartuşe cu care să ne distrugă! spuse Crizantema.

Numai atât? se arătă Piersica neîncrezătoare, ftl-aş mira...

Crizantema se apropie de cadavru, cu gândul să ia ţolul de pe el.

— Lasă-mă pe mine, fătucă... o opri Liu Fu.

— Scotoceşte bine, unchiule.

Tot căutând, fierarul dădu peste scrisoarea adresată licenţiatului. Fusese pusă într-un plic sigilat bine, din piele de bou. Înăuntru se afla o singură coală de hârtie, pe care fuseseră aşternute cu stiloul câteva rânduri. Semna Zheng Weiping, cu numele său de cărturar.

Erau câteva cuvinte neînsemnate, urări fireşti ca între neamuri.

Dar Crizantema nu se încrezu doar în ce era scris acolo, negru pe alb. Se încruntă, căutând cu privirea spre munţii împăduriţi. Undeva, aproape, se auzea susurul unui izvor.

— Vino puţin, soră a doua, strigă şi se repezi la matca izvorului aflată dincolo de drum. Vino să crăpăm gheaţa...

Piersica sparse gheaţa într-o margine şi Crizantema umezi coala ele hârtie. Deodată, conţinutul real al scrisorii apăru la lumină. Crizantema se uită de câteva ori peste ea, parcă nevenindu-i să creadă.

— Îi spune că Kong din judeţul Wendeng şi Wang din Insula Pietrei şi-au unit forţele, adunând peste patru sute de oameni şi sunt gata să zdrobească cel de-al doilea detaşament al Armatei insurecţionale. Se întrunesc undeva la miazănoapte de Târgul Familiei Kong. Îi cere să li se alăture şi îi garantează că după venirea japonezilor o

să fier făcut şeful judeţului Wendeng.

— Ah! se sperie Liu Fu.

— Ăştia nu pot trăi fără să pună la cale şi să săvârşească blestemăţii! izbucni Piersica.

— Mai zice că are o informaţie sigură cum că Armata a treia se îndreaptă spre apus şi că Yu Zhenhai cu detaşamentul său o să apuce şi el într-acolo!

— Ce bine le mai ştie! Precis că au pe cineva...

— Nu se poate, Geruială e moartă.

— Să le spunem alor noştri. Dar nu ştim precis pe unde-or fi. Ce păcat că unchiul Bi a plecat chiar acum...

— Linişteşte-te. Ştiu eu punctele de legătură de pe aici. O să trec peste tot şi până mâine armata noastră are să afle. Din visul licenţiatului de a ajunge şef de judeţ o să se aleagă praful şi pulberea... Ia staţi voi aici! Dincolo, pe coasta muntelui e un om de-al nostru, unchiul Li. El poate să trimită nişte oameni să vă dea o mână de ajutor la strânsul lucrurilor. Dovleac Stricat ăsta a trăit făcându-şi de cap şi a murit pedepsit după cum a meritat-o. Unchiule, cum-necum, oţelul pentru baionete l-a strivit chiar înainte de a fi fost preschimbat de mâna dumitale în arme. Staţi aici! îi întinse panerul.

— Ia-l. E cu hrană rece. Pistolul e la unul din capete...

— Nu-mi trebuie pistolul, n-am habar cum se trage cu el.

— Măcar îţi dă curaj! Piersicii i se umeziră ochii.

Crizantema îşi mângâie sora pe braţ.

— Văd că nu scapi un prilej ca să-mi arăţi că tu eşti cea mai mare, vorbi, zâmbind, şi, gropiţele din obraji i se adânciră. Nu-ţi face griji. Mă duc şi mă întorc peste munte. Voi fi ca zeiţa cu picioare uriaşe şi voi trece din vârf în vârf, ca şi cum ar fi la o aruncătură de băţ. Să le spui părinţilor că pe cincisprezece, de Sărbătoarea Lampioanelor, o să fiu acasă, să petrecem împreună.

Crizantema pomi la drum cu paşi repezi, ţinând în mână panerul surorii sale. Curând silueta ei zveltă se topi prin ninsoarea deasă. Urmărind-o cu privirea, Piersica îşi aminti cum arăta în urmă cu trei ani, când plecaseră amândouă după detaşamentul de partizani: mică, plăpândă, mereu lângă ea, ascultând supusă fiece cuvânt. Acum însă ea era cu totul alta şi rolurile păreau a se fi schimbat.

În chiar momentul când Bi Songlin vorbea despre victoria Armatei insurecţionale şi în clipele când surorile Zhang ascultându-l se bucurau împreună cu ceilalţi, adică la ora unu şi ceva în după-amiaza zilei de 13 februarie 1938. Sau în cea de-a paisprezecea zi a lunii întâi, după calendarul lunar, la o sută de *li* depărtare de locul unde se

aflau ei, la Templul Spiritul Tunetului, aflat la miazăzi de Muping, se ducea o bătălie crâncenă, de fapt urmarea sau prelungirea luptei din Muping.

Dimineaţa, pe la ora zece, după lecţia pe care le-o dăduse trădătorilor din Muping, Armata insurecţională trecuse la un şir întreg de acţiuni prompte: trimisese cercetaşii să transmită restului trupelor şi organizaţiilor de partid ordine şi informaţii complete despre situaţia frontului, eliberase prizonierii, postase un detaşament la podul de pe şoseaua ce ducea spre Yantai, apoi, cu restul efectivului şi cu câţiva prizonieri preţioşi, plus armele şi muniţiile obţinute ca trofee de război, se îndreptase spre Templul Spiritul Tunetului.

Templul se afla la trei fi de oraş şi avea o curte mare, de formă pătrată, o clădire centrală – templul propriu-zis – şi un şir de încăperi, de o parte şi de alta a acesteia. Zidul înconjurător, din cărămizi şi pietre, era vopsit într-o singură culoare. Doar clădirea centrală mai putea fi socotită templu – aici se afla de altfel o statuie a zeului tunetului – căci în celelalte încăperi se amenajase o şcoală primară. Acum elevii erau în vacanţă.

De cum ajunseseră la templu, postaseră santinele. Ostaşii obosiţi şi înfometaţi se instalaseră prin camere, să-

şi mai tragă sufletul în timp ce ofiţerii se apucaseră să-i interogheze pe prizonieri. Ştiindu-i la templu, ţăranii de prin împrejurimi sosiseră cu coşuri încărcate de bucate...

Liqi tăia cu baioneta nişte coli mari de hârtie albgălbuie. Pe masă rămăseseră neatinse un bol cu legume fierte şi trei felii de pâine. Cincizeci ridică ei bolul şi se apucă să mănânce, întrebând, totodată:

— De ce nu mănânci? s-au răcit.

— Mănânc, mănânc. Altfel s-ar putea? răspunse Liqi, apucând o felie de pâine. Muşcă din ea şi o puse la loc pe masă, continuându-şi operaţia.

— Slăbeşti văzând cu ochii. De cazi, cine mai conduce lupta noastră?

— Cine mai conduce lupta? vorbi Liqi, aruncându-i o privire şi apucându-se apoi să lege filele abia tăiate. Partidul! Tu, eu şi toţi ceilalţi suntem conduşi de partid. Aparţinem poporului, partidului. Noi suntem doar nişte oameni obişnuiţi, aşa că de n-aş fi venit eu, s-ar fi găsit neapărat altcineva, poate chiar mai bun. E sau nu e aşa?

— Ce spui e adevărat, recunoscu Cincizeci, dar nici să nu mănânci şi să munceşti până la istovire nu e bine!

— Atunci mănânc, acceptă el şi muşcă iar.

Spre prânz văzduhul înnorat se umplu de zumzet. Un

avion se roti o dată deasupra capitalei judeţului, apoi zbură pe deasupra templului, spre Yantai. Oamenii nu-i acordară prea mare atenţie, dar după nicio oră avionul se întoarse. Se roti de câteva ori deasupra templului. Steagul cu emblema soarelui se vedea clar pe aripile de metal.

Oamenii se adăpostiră în clădirea centrală a templului. După ce avionul se îndepărtă, Liqi, neliniştit de eventualitatea unui atac, ordonă ca în cea mai mare grabă grosul trupelor să fie conduse spre munţi. Unii comandanţi şi soldaţi din detaşamentul special, în total douăzeci şi ceva de oameni, urmau să rămână deocamdată pe loc. Cei din detaşamentul care avea misiunea să supravegheze drumul spre Yantai, văzând că trupele părăsiră templul, socotiseră că trebuiau să se retragă cu toţii spre munţi şi, fără alt ordin, îşi părăsiseră postul...

La unu şi ceva după prânz, pentru a treia oară, avionul japonez de recunoaştere cercetase insistent templul.

Ca să nu fie văzute, santinelele puse de cei rămaşi în templu se ascunseseră în spatele porţilor. De aceea, când un ţăran alergase nebuneşte spre ei, strigând: „Soldaţii japonezi”! descoperiseră cu uimire că soldaţi ai marinei japoneze, îmbrăcaţi în uniforme albastre, cu căşti de oţel şi cu puşti cu baionete apăruseră ca din pământ în faţa

intrării. Santinelele deschiseră focul.

Ceilalţi, alarmaţi de împuşcături, începură să tragă şi ei de Pe la colţul zidurilor, de la ferestre şi din uşile clădirii templului.

Riposta duşmanului fu violentă se prăbuşiră olanele, cărămizile zburau dislocate de la locul lor, iar sala centrală luă foc. Câţiva oameni fură răniţi. Liqi fugea de la un grup la altul, dând ordine şi îmbărbătându-i.

Numărul japonezilor creştea clipă de clipă; acum erau cu toţii peste trei sute. Platoul acoperit cu un strat aluneoos de zăpadă nu le era însă prielnic, înaintau greu, poticnindu-se şi, de câteva ori când se apropiaseră de ziduri, fuseseră nevoiţi să dea înapoi, împinşi de o ploaie de gloanţe...

Sala principală ardea năprasnic, mistuită până la temelii de limbi de foc. Peste puţin, grinzile tavanului cedară şi clădirea se prăbuşi cu totul. Printr-o spărtură căscată înzidul curţii, soldaţii inamici se năpustiră în curtea templului.

Comandantul detaşamentului special primi o lovitură mortală. Alţi câţiva fură şi ei grav răniţi.

— Tovarăşi! strigă Liqi. Economisiţi muniţia! Trageţi fără greş, la ţintă. Rezistăm, orice-ar fi, până se lasă întunericul

şi atunci ne strecurăm noi cumva...

Vocea i se frânse. Se clătină, dar cu efort reuşi să-şi apropie capul de zid, proptindu-se în el.

Câţiva îl înconjurară.

— Liqi! Ce... ţipă Cincizeci.

— Tovarăşi... Liqi se forţă să stea drept, gura i se umplu de sânge şi, palid, alunecă moale spre pământ.

Baotian îl prinse. Pieptul lui Liqi era năclăit de sânge, iar chipul i se făcuse ca de ceară.

— Luaţi trupurile celorlalţi... Se strădui să vorbească. De mine... nu vă ocupaţi. Luaţi doar geanta de piele... În ea găsiţi...

Ce avea în ea? Un caiet gros cu însemnări, unde erau trecute numele tuturor luptătorilor, adresele şi rudele lor, şi un altul eu îilele albe, pe care cu puţin mai înainte îl încropise...

Istorisirea noastră trebuie să se întoarcă în anul 1938, februarie paisprezece sau ziua a cincisprezecea a primei luni, după calendarul lunar.

De câţiva ani buni, Crizantema. Tot umblase de colo-colo, prin munţi, pe şesuri, ori pe ţărmurile mării, prin sate şi la oraş, înfruntând vântul şi ploaia, mărşăluind pe zăpadă ori pe zloată.

Se înălţase bine, picioarele i se lungiseră, iar chipul i se făcuse fără seamăn de frumos şi, cum îi plăcea firescul, naturaleţea, faţa ei nu cunoscuse o dată măcar o urmă de pudră sau de fard. Fire dârză, curajoasă, neîngenuncheată, mersese singură prin locuri neumblate, ţinându-şi umerii plăpânzi aduşi înainte, încercând, din pudoare, să-şi ascundă sânii bine dezvoltaţi, care ei i se păreau prea plini.

De mică purtase îmbrăcămintea surorii celei mari, cale, preferată de mama sa şi ei însăşi plăcându-i să se împodobească, se alegea întotdeauna cu câte o rochie pouă ori altceva de îmbrăcăminte. Sora a doua, mai puţin pretenţioasă, purta câte-o haină chiar doi-trei ani la rând. Ea, Crizantema, era a treia fată la părinţi şi ca în toate familiile nevoiaşe îşi refăcea lucrurile primite de la celelalte surori şi astfel trecea anul. Acum ajunsese şi ea o mândreţe de fată de nouăsprezece ani, însă până nu demult fusese îmbrăcată în aceeaşi bluză roşie, din bumbac pe care şi-o făcuse Frumoasa când se măritase. Decolorată complet, bluza îi rămăsese într-atât de mică, încât mâneca, lungă odată, nu-i mai acoperea brăţara de la încheietura mâinii.

De data aceasta, avea pe ea o jachetă înflorată, nouă,

de culoare violetă, primul lucruşor de la bun început al ei, pe care şi-o făcuse de Anul Nou, cu ajutorul Frumoasei.

Apucase pe drumeagul de munte „ţinându-se tot pe marginea lui. Mergea calmă, fără grabă, cu atât mai mult cu cât soarele aflat la răsărit o încredinţa că mai avea timp destul până la amiază. Urma să aibă o întâlnire exact la vremea prânzului. Apoi se simţea cu adevărat obosită. Oricât ar fi fost de obişnuită cu urcuşurile, picioarele îi erau, la urma urmei, din game şi oase, nu din fier sau din lemn! Nu mai mult decât cu o zi înainte, chiar după ce se despărţise de Piersica şi de Liu Fu, o rupsese la fugă şi gonise aşa fără să se cruţe, treGÂnd pe la opt puncte de legătură, unde reuşise să comunice celor în drept informaţiile preţioase în posesia cărora intrase. Apoi o luase spre miazăzi, de-a lungul Râului Scroafei şi înainte de ivirea porilor ajunsese la casa unchiului Jiang Mingyan, maestrul în arte marţiale, din Râpa Pinilor Roşcaţi, aruncându-se cu bucurie în braţele lui...

Maestrul Jiang se uitase la fata ce-şi ţinea mâinile amândouă sub Cap în chip de pernă, pe când sta întinsă să se odihnească pe o margine de cuptor. Bătrânul îi tur. Nase într-un bol nişte supă. Numai că îndată după micul dejun, Phoenix, din Târgul Familiei Kong, trimisese prin

cineva ştirea că la prânz avea să vină un om de la Comitetul special pe Vârful Crizantemelor. Crizantema se grăbise să plece într-acolo, cunoscând cel mai bine locul acela, fără a lua în seamă protestele maestrului Jiang.

— Unchiule, nu fi supărat, îi vorbise ea cu glas dulce, când era gata să iasă pe uşă... Victoriile Armatei a treia se datorează şi pildei eroice a lui Baochuan şi a fiicei matale... Când ţi-o fi dor de ea, gândeşte-te la mine, eu, să ştii, te iubesc la fel de mult...

„Ah, picioare nevolnice, de ce nu vă străduiţi să mergeţi mai iute şi zăboviţi, ca nişte leneşe ce sunteţi! Dacă nu vă grăbiţi, o să iau o piatră şi am să vă lovesc bine... Hai, măi gambelor, nu vă lăsaţi, vorbiţi-le şi voi tălpilor şi chiar tu, spinare, ce mi te apleci înainte, ţine-te dreaptă! Oh, Crizantema nu vă mai iubeşte deloc, nu ştiţi decât de odihnă şi iarăşi odihnă... Bine, uite, am să merg mai încet, dar de stat, orice-ar fi, nu pot. N-am ce să vă fac, nu se poate să întârziem, să lăsăm lumea să ne aştepte. Daţi-i zor, mergeţi, mergeţi! După râul ăsta, mai avem de trecut cinci izvoare, ocolim Calul, ne coborâm pe o râpă, două... sunt vreo şapte la număr, pe urmă o luăm pe Piatra cu şase cărări şi gata, am ajuns! Acolo e Stâncă Cenuşie, cu Vârful Crizantemelor! Ne întâlnim cu tovarăşul acela, luăm

mesajele aduse şi o ţinem tot într-o fugă până acasă. Ne veselim de Sărbătoarea Lampioanelor şi voi, picioare, şi tu, spinare, o să vă odihniţi pe săturate. Acasă e mama şi n-o să mai fie cazul nici chiar să ne mai mişcăm. O să stăm întinse pe cuptorul cald. O să fie bine. Îi spunem tatii tot ce ştim despre victoria din Muping şi el precis că o să izbucnească: „Mama lor!” O să fie tare plăcut. Tata n-o să-şi mai încapă în piele de bucurie, o să dea peste cap pahar după pahar, până când mama o să-i ia vasul cu băutură din mână... La început n-o să-i zic mamei că plec cu Armata a treia, ca să-i fie şi ei, de sărbătoare, bucuria deplină... Ah, dar cine-o fi tovarăşul care va veni la întâlnire? Cineva din conducerea Comitetului Special, aşa mi s-a spus. Oare să fie chiar fratele Liqi? Ar fi nemaipomenit. Anul trecut, când l-am întâlnt, tot drumul ăsta l-am făcut. Şi el era frânt de oboseală şi când s-a aşezat să scrie l-a prins somnul de-a binelea... Dar acum el e comandantul armatei, are răspundere grea, e ocupat şi precis că iar a slăbit, bietul de el... De-ar fi să vină el, orice sarcină om avea, întâi şi-ntâi îl iau cu mine acasă, să petreacă şi el de sărbătoare şi să se odihnească oleacă. Tata şi aşa tot o să bea mult... Ce om şi el, acu un an sau doi, de Sărbătoarea Luminii Pure, a chemat „duh\il”.

lui Liqi să bea împreună cu el. Chiar aşa! Un om atât de bun şi de capabil ca Liqi trebuie neapărat să trăiască mult, să fie mereu în frunte. Ce ne-am face fără el? E limpede ca bună-ziua: dacă e Liqi omul meu, nu-l las până nu-l iau cu mine... Vai, ce proastă sunt! Păi, el dacă ar fi, ar veni cu toată armata! Şi ce rost ar avea să mă duc eu în calea lor? Atunci cine să fie? Ah, te pomeneşti c-o fi el... Din câte ştiu e undeva prin vest, în judeţul Huang. Ar putea el să vină tocmai de acolo? Ce să facă aici? Ei, treabă ar fi. Şi chiar fără treabă, de ce n-ar veni pur şi simplu doar într-o vizită? Să-l vadă pe tata, să-i dea bineţe mamei, s-o vadă pe tovarăşa lui verişoară... Chiar, nu l-am văzut de un an şi mai bine. A stat la închisoare, a fost schingiuit, s-a ales cu un braţ ţeapăn şi cu cicatrice pe frunte. Oare i-o sta rău? Nu, nu cred! Fratele Yushan n-are şi el o cicatrice pe obraz? De-ar fi să dea de necaz şi să fie rănit, măcar să nu-i fie atinsă faţa. Eu, de pildă, dac-ar fi şi-ar fi să mă nimerească ceva, întâi faţa mi-aş ascunde-o... Vai, prostuţo, tu eşti tu, de ce vrei ca ceilalţi să fie la fel ca tine? Ţie-ţi arde de cum arată o cicatrice de pe chipul omului! Şi ce dacă apare acolo, na, ca din senin? Parcă aşa nu mai poate omul intra în partid şi să facă revoluţia? Omul acela, Coajă de Alună, s-a jertfit eroic! Şi tu, uite pe

unde-ţi umblă gândurile! Omul frumos sau urât pe dinafară n-are nicio legătură cu ce are bun sau rău în sufletul său. Şi nici nu e ginere... Mamă, chiar aşa! în anul acela, la Yantai, printre prunii în floare, m-am aruncat de gâtul lui să nu vadă poliţiştii afişele. Dar el chiar că e băiat rău. Agenţii plecaseră, şi el nu-mi mai dădea drumul, mă strângea... Pe urmă, s-a întâmplat să dormim în acelaşi pat. Tata era între noi, e drept, dar tot... Atunci eram mică. Şi el la fel. Acum s-o fi făcut om în toată firea, zdravăn, n-o mai sta nici cocoşat. Când o să dau ochii cu el n-o să mă mai port ca pe vremuri. Sunt doar verişoara lui. Şi am să-i dau înapoi brăţara de jad... Vai, ce greu e să-ţi dai seama de câte ceva. Când un văr face unei verişoare un cadou, acolo, e ceva neobişnuit în asta? Pe urmă, sunt fată mare, am crescut, pot să stau cu încheietura mâini goală, fără măcar o brăţară acolo?... Dar chiar să fie el cel care vine la întâlnire? Parcă n-ar fi putut să vină de-a dreptul în Floarea de Piersic? Ce rost avea să se vadă mai întâi cu un om de legătură? Ţi-au luat-o gândurile razna... Atunci... Atunci cine să fie? gemi pasă?! Are să fie un tovarăş de-al nostru. Şi dacă nu se grăbeşte, îl duc la noi de sărbătoare. Treizeci de

//. înainte de a se însera, vom fi acasă... Vai, iată c-am şi

ajuns!”

Crizantema îşi schimbă panerul de pe un braţ pe altul. Făcuse pe nesimţite, cu gândurile aiurea, drumul bine ştiut. Sosise când soarele mai avea o prăjină până la amiază.

Lucru rar în munca de legătură pe care o făcuse ea de atâta vreme: persoana pe care ar fi trebuit s-o aştepte sosise înaintea ei. Fireşte, nu era Liqi. În aceste momente, un bătrân dintr-un sat din vecinătatea judeţelor Wendeng şi Muping îi dăruia comandantului căzut eroic în luptă, propriul său coşciug. Nici Gao Yushui nu putea fi, pentru că acum era ocupat până peste cap cu scrierea lozincilor de întâmpinare a Armatei a treia. Dar Crizantema îl cunoştea şi pe cel care venise. O vreme fusese om de legătură din partea Comitetului Special.

— Tu erai, tovarăşe Huang? spuse ea cu căldură, înaintând spre bărbatul acela. Te rog să mă ierţi, te-am făcut să îngheţi aşteptându-mă.

Huang Bai stătea jos, într-un loc mai retras. Zăpada de sub picioarele lui se vedea că fusese bătătorită bine, cu siguranţă că de plimbatul lui nervos, şi în juru-i erau împrăştiate patru-cinci chiştoace de ţigară.

— De ce-ai ajuns abia acum? întrebă, nerăbdător.

— Eu? N-a fost vorba că la amiază? motivă fata, apropiindu-se, cu ochii aţintiţi pe căciula lui de blană. E frig tare. Încotro o iei acum? Hai iute cu mine!

— Ce să mai mă grăbesc, mi-ajunge cât m-ai ţinut aici, la îngheţ, spuse el, şi scoase o nouă ţigară, aprinzându-şi-o.

Crizantema veni mai aproape de el, dar nu se aşeză. Călca zăpada, legănându-şi panerul. Apoi rosti:

— Am mers încet, tovarăşe Huang? Aţi mâncat? Am ceva în coş.

— Nu, nu. Nu mănânc. Eşti o tovarăşă bună, nu eşti vinovată cu nimic. Eu însă sunt totuşi grăbit. Huang Bai zâmbi, privind-o. Tovarăşă Zhang Crizantema, Comitetul Special m-a trimis să lămurim dispunerea punctelor de legătură din zonă. Situaţia s-a schimbat şi e nevoie să le stabilim din nou. E bine că ai venit chiar tu. Eşti veche în munca asta, cunoşti bine situaţia şi eşti un om capabil. Să-mi spui mai întâi punctele de legătură pe care le cunoşti, denumirea satelor şi a responsabililor pentru fiecare în parte şi pe urmă ne ducem să le cercetăm.

— Bine... Crizantema era gata să raporteze., dar bruso schimbă vorba: Tovarăşe Huang, abia am trecut pe la ele. Toţi mi-au spus că de câteva zile duşmanul e cu ochii în

patru. N-ar fi mai bine să le controlăm peste câteva zile?

— Eu...

— Mi se pare că e în legătură cu planul duşmanului.

— Ce plan?

— Încă n-ai aflat? Am dat peste o scrisoare secretă trimisă de Zheng Weiping licenţiatului Kong...

— Ce scrisoare? Despre ce e vorba? întrebă Huang Bai, tulburat, sărind în picioare.

Crizantema puse jos coşul, băgă mina în buzunarul din dos al hainei, apucă scrisoarea şi i-o întinse. Huang Bai o luă zorit şi o citi.

La început Crizantema nu-i dădu atenţie. Îşi roti privirea, cercetând cu atenţie împrejurimile. Abia acum, în această mişcare grăbită, ochii ei, la fel de iuţi că ai Piersicii, văzură că mâinile bărbatului tremurau şi de sub căciula de blană i se prelingea sudoarea.

„Zicea că i-e frig şi de cum a văzut scrisoarea, na, că l-au apucat năduşelile, îşi zise. Ce-o fi cu el?”

— Tovarăşe Huang, nu fi supărat şi nici îngrijorat, vorbi ea, să-l liniştească. Scrisoarea nu ne mai poate face niciun rău, doar a căzut în mâinile noastre. Am trecut deja pe la toate punctele de legătură şi la al doilea detaşament se cunoaşte deja situaţia. Planul duşmanului s-a prăbuşit în

gol.

— Ah! Aşa! Bine, bine! Eşti pricepută foc... Huang Bai se îndepărtă puţin, îşi şterse sudoarea pe furiş, băgă scrisoarea în buzunar, se întoarse, se aşeză şi scoase stiloul şi un caiet.

— Hai, spune-mi, să notez.

— Mda. Stai să mă gândesc. Crizantema îşi încruntă sprâncenele.

— Ce să te gândeşti? Nu te învârţi mereu tot pe aici?

— Sigur, numai că eu ştiu drumul, casele şi oamenii, dar numele satelor şi ale oamenilor nu le cunosc pe toate.

— Şi cum îi găseşti?

— Ţi-am spus, ştiu drumul către sate şi uliţele care duc la porţile respective. Unora le zic unchiule Li s-au Zhang, dar pe cei mai mulţi îi strig: mamă sau cumătră, sau frate sau surioară.

— Bine. Dacă te gândeşti bine şi îmi spui exact, fără greş, merge şi aşa, spuse Huang, neavând de ales. Acum, lupta e foarte complicată şi nu putem să-i dăm răgaz duşmanului. Trebuie să fim vigilenţi...

În timp ce Huang Bai îi vorbea cât mai convingător, Crizantema chibzuia cu toată seriozitatea, dar nu la punctele de legătură, pe care le ştia până şi-n somn, ci la

omul din faţa sa. El să fie trădătorul? Ce-l apucase aşa tamnesam încordarea şi disperarea de cu puţin mai înainte? Supărarea, ura să te facă să asuzi într-atât? Să fie el ticălosul care transmitea informaţii duşmanului? Nu, nu se poate. El e tovarăş bun, a fost om de legătură în chestiuni politice şi acum lucrează la Comitetul special. Nu, nu se putea. În Yantai, trădase cineva care nu lucra în Comitetul Special. Liqi o sfătuise să nu ia aminte numai la vorbă, la cuvintele plăcute ale celor cu care avea de-a face, ci şi la purtarea, la faptele lor. Graba asta a lui de a afla nu ascundea oare ceva rău? Poate că aşa i se întâmpla lui la supărare, să asude, poate... Mai bine aşa. Oricum, dacă nu-i spunea decât ceva aiurea şi nu era un ticălos, n-avea de ce să se supere. Iar s-ar fi arătat într-adevăr altfel, atunci...

— Tovarăşe Huang, m-am gândit. Ascultă...

Bucuros, Huang Bai notă unsprezece locuri. Apoi

Crizantema scoase din coş pistolul pe care-l purta întotdeauna cu ea;

— Ce vrei... păli Huang Bai.

— Nu ştiu să-l folosesc, râse Crizantema. Învaţă-mă şi pe mine, tovarăşe Huang.

— Bine. Asta-i de fabricaţie germană, se mânuieşte

uşor.

Huang Bai luă pistolul şi scoase cartuşiera. I-o arătă.

— Poţi să ucizi câţiva duşmani cu gloanţele din asta, zise.

Crizantema se uită atentă cum se procedează cu arma, încercă şi ea o dată şi apoi o băgă în paner.

— Mulţumesc, zise. Să mergem.

— Unde? întrebă bărbatul, băgând carnetul şi stiloul în buzunar.

— Nu ziceai să trecem în control?

— Dar n-ai spus tu că duşmanul e cu ochii pe noi?

— Întâi trecem pe la mine.

— De ce?

— Să petrecem de Sărbătoarea Lampioanelor.

— Nu vreau să vă deranjez. Trebuie să plec numaidecât, clătină el din cap.

— Unde?

— La Comitet...

— Te duci să trădezi, acolo te duci, ţipă ea deodată. Trădătorule!

Huang Bai se sperie şi din nou năduşi tot.

— Lasă gluma. Fetiţo, cum îndrăzneşti să-ţi insulţi legătura superioară...

— Ba tu eşti cel care ne-ai tot trădat până acum. Ai de gând să dai fuga să-i întinzi pe tavă duşmanului punctele de legătură, îi strigă Crizantema, mânioasă.

— Prostii! N-am timp să mă ocup de tine, dar o să cer organizaţiei voastre să te educe ca lumea, mai spuse el, gata să plece.

— Du-te, du-te, dar ai să le dai informaţii greşite, râse ea, triumfătoare. Stăpânii tăi or să te omoare!

— Cum? Huang se opri, întorcând capul spre ea.

— Tot ce ţi-am înşirat acolo sunt nume de bogătaşi, de trădători, de tâlhari... râse ea.

Roşu până în vârful urechilor, Huang Bai se repezi la ea, scoase pistolul şi rosti cu ură:

— Joci tare, comunisto, dac-ai încercat să tragi pe sfoară pe unul ca mine. Spune-mi adevărul, sau mori acum pe loc!

— Perfect, răspunse Crizantema, sigură pe sine, fără să mai zâmbească. Mai înainte nu eram sigură şi te-am încercat. Ţi-am întins o cursă.

...Prins în Weihai cu câtva timp în urmă, Huang Bai, omul acesta cu carte şi pregătire politică superioară cedase într-o singură zi în faţa presiunilor şi ofertelor lui Zheng Weiping, devenind agentul acestuia...

Cum Crizantema nu voia în ruptul capului să-i dezvăluie ce-l interesa, acesta îi spuse că o va sili să-l însoţească în Târgul Familiei Kong.

— Şi dacă nu vreau? întrebă Crizantema, încet.

— Te omor. Huang Bai îndreptă pistolul spre ea.

— Şi dacă nu mă nimereşti?

— Ba te nimeresc!

— Şi dacă nu mor? Mai e şi sora a doua!

Huang Bai trase două focuri. Crizantema se prăbuşi acolo pe stâncă scăpând panerul care i se rostogoli la picioare. Bubuiturile stârniseră nesfârşite ecouri peste munţii golaşi. Stoluri de vulturi şi de cocoşi de munte ţâşniră speriate de pe stâncile din jur, croncănind şi zburând care-ncotro, cât mai departe de locul acela.

Huang Bai se apropie de fată şi-şi puse mâna deasupra gurii ei. Simţind că ea nu mai respiră, dădu să fugă pe coasta muntelui în jos, la vale, dar din neatenţie alunecă şi căzu...

Crizantema nu murise, totuşi. Sângele care-i cursese din plin o vreme se opri şi ea îşi reveni treptat. Deschise ochii cu greu. Undeva, în faţa ei, se târa o umbră pe zăpadă, căutând să se îndepărteze. Fata întinse mâna şi pipăi panerul, apoi dădu peste un obiect rece ca gheaţa –

pistolul. Băgă gloanţele cu amândouă mâinile şi trase o dată şi încă o dată în umbra aceea neagră. Umbra se făcu una cu pământul şi rămase nemişcată. Doar atunci Crizantema lăsă să-i cadă pistolul pe zăpadă.

Razele soarelui înmuiaseră zăpada, şi apa provenită din topirea ei se prelingea prin crăpăturile stâncii, chiar pe acolo pe unde creşteau crizantemele de munte, ciudatele crizanteme care se năşteau şi înfloreau în mod miraculos din piatră. Acum erau cu toate uscate, dar rădăcinile lor puternice, nepieritoare, sorbeau lacome, apa, în aşteptarea vântului de primăvară şi a brumelor argintii ale toamnei, pentru a-şi înălţa şi deschide floarea, ca un triumf total al lor la vremea Sărbătorii Dublului nouă.

Când îşi reveni, Crizantema văzu că era întinsă peste tulpinile unor flori. Privindu-le pe îndelete, recunoscu coroniţa din crizanteme pe care o împletise în acelaşi loc, cu un an în urmă. În momentul acela o apăsă cu pieptul, poate de durere – glonţul îi ieşise pe sub sânul stâng –, poate din fireasca sa pudoare de a-şi ascunde sânul de curând împlinit.

Sângele se pornise iarăşi şi nu se mai oprea, scurgându-se pe piatra cenuşie şi de-acolo la rădăcina unei crizanteme. Dar mâna Crizantemei nu putea sta locului, se

mişca întruna. Îşi adună puterile ca să-şi îmbibe mâna de sângele prelins pe stâncă, cu gândul să scrie ceva... Cum s-o facă? Mâna îi tremura şi n-ar fi fost în stare să traseze ideogramele şi aşa destul de complicate. Îşi dădea bine seama că nu mai avea decât un ultim strop de viaţă în trup. Trebuia să facă totuşi ceva şi cât mai repede. Muie degetul îngheţat în sângele fierbinte şi lângă rădăcina crizantemei, pe stâncă spălată de zăpadă şi de apă, aşternu două rânduri în literele alfabetului latin, printre care amestecase şi două-trei caractere simple

CRIZANTEMA A UCIS DUŞMANUL.

PĂRINŢI, NU MA PLÂNGEŢI.

Abia încheie de mâzgălit şi se chirci, prăbuşindu-se cu totul pe stâncă cenuşie. Rămase în nemişcare, frumoasă ca atunci când dormea pe patul cald, de acasă, al mamei, sau când se ghemuia lângă spinarea tatălui. Chipul ei arăta blândeţe, seninătate, împăcare, şi era tot atât de firesc ca-şi viu, încât până şi gropiţele din obraji se aflau la locul lor, în frumuseţea lor dintotdeauna, neatinsă cu nimic.

— SFÂRŞIT —

Postfaţă

Indubitabil, literatura chineză, intrată în circuitul de valori internaţionale din cele mai vechi timpuri, s-a îmbogăţit considerabil prin scrierile inspirate din marile bătălii purtate împotriva ingerinţelor şi a dominaţiei japoneze. Începută la sfârşitul secolului trecut, intensificată după 1932, o înd armatele imperiale ocupă Manciuria, dezlănţuită pe toate planurile în perioada 1945—1949, lupta antijaponeză a cuprins, practic, milioane şi milioane de chinezi încadraţi în miliţiile populare sau în unităţile şi marile unităţi ale Armatei Populare de Eliberare. Eroismul probat în această încleştare de poporul chinez şi forţele sale armate sub conducerea Partidului Comunist Chinez a constituit surse de inspiraţie pentru opere literare care s-au impus conştiinţei naţionale şi universale.

În rândul scriitorilor care s-au inspirat din lupta dusă contra militarismului japonez, a tendinţelor sale de dominaţie şi subjugare a altor popoare, se numără şi Feng Deving, autorul unor romane oare dau relief virtuţilor afirmate de poporul chinez în nenumăratele înfruntări cu

cei care şi-au propus să le răpească libertatea, dreptul de a fi stăpâni pe pământul lor străbun.

Născut în anul 1935, în provincia Shandong, situată la răsărit de Beijing, într-o familie de ţărani săraci cu vederi comuniste despre lume şi viaţă, Feng Deving s-a încadrat din fragedă tinereţe în rândurile luptătorilor pentru libertate şi dreptate socială, asemenea părinţilor, fraţilor şi surorilor sale. La 14 ani se înrolează în Armata Populară Chineză de Eliberare, în cadrul căreia îşi defineşte trăsăturile de comunist şi revoluţionar. Remarcându-se ca un activist cu reale calităţi politice şi spirituale

i s-au încredinţat diferite funcţii, ajungând să-şi desfăşoare activitatea în Departamentul politic superior al armatei.

Implicat şi fascinat de epopeea luptei antijaponeze, de sacrificiile şi privaţiunile impuse poporului său, de forţa politică şi organizatorică a Partidului Comunist Chinez, de eroismul ostaşilor, al ţăranilor şi muncitorilor, Feng Deving a încredinţat tiparului, la numai 19 ani, romanul cu tematică de război intitulat sugestiv *Amara floare de rapiţă (Ku caihua).* Această carte s-a bucurat de o bună primire, fiind reeditată de mai multe ori.

Succesul debutului l-a antrenat într-o asiduă creaţie

literară. Excelent povestitor, reporter, comentator, scenarist, realizator al unor incitante piese de teatru, Feng Deving şi-a câştigat stima cititorilor. În 1959, deci la un an după debutul încununat de succes, apare al doilea roman, *Ghiocelul (Ying Chunhua).* Volumul care l-a consacrat, aducându-i definitiv popularitatea este însă *Crizantema de munte (Shan Juhua).*

Vigoarea realistă, faptul substanţial de viaţă şi expresia stilistică concisă, atribute ale celor trei romane, au determinat diferite case editoriale să le traducă în limbile engleză, rusă şi japoneză.

Cărţile scriitorului Feng Deving (se pronunţă aproximativ Făn Tăin) sunt optimiste, încrezătoare în victoria forţelor progresiste. Personajele sunt caractere puternice, vii, emoţionante.

Naraţiunea este bogată, amplă, captivantă, cu toate că nimic la modul voit sau artificial spectaculos nu se arată, ci, dimpotrivă, se degajă atâta firesc de parcă viaţa însăşi se strecoară între cele două coperţi.

Romanul *Crizantema de munte* cuprinde istorisirea obiectivă a multelor întâmplări dureroase, dar şi a faptelor extraordinare ale unor oameni simpli, în perioada rezistenţei antijaponeze. Autorul este preocupat de a

răspunde la întrebarea: cum de au reuşit armatele Japoniei militariste să pătrundă atât de repede în China? Recurgând la adevăruri concrete de viaţă, individuale şi Golective, el pune în lumină, mai mult decât ar fi putut-o face cartea de istorie, adevăruri zguduitoare. Pe fundalul succeselor obţinute de forţele militariste este proiectat valul de rezistenţă al poporului chinez, romanul constituindu-se ca o operă literară pătrunsă de un vibrant patriotism.

Crizantema de munte este o amplă frescă (două volume în original, după care am realizat această versiune) a satului chinez dinainte de eliberare, cu viaţa lui cotidiană, obiceiuri, superstiţii, cu numeroasele suferinţe şi cu simplele şi puţinele bucurii ale ţăranilor; la acestea se adaugă şi urmărirea procesului de conştientizare treptată a lor, culminând cu ridicarea la luptă hotărâtă în momentul în care ei înţeleg că libertatea patriei este ameninţată.

În centrul acţiunii se află familia lui Zhang Al Treilea, un ţăran sărac din cătunul de munte Floarea de Piersic. Zhang are trei fete, toate ajunse luptătoare comuniste, şi doi băieţi. Băiatul cel mare, Aur Scump, de copil băgat la patron pentru plata unor datorii de familie, trăieşte la oraş şi, corupt de mirajul parvenirii, se dezrădăcinează, devine

un străin, ba chiar un duşman pentru a-i săi; el se lasă atras în maşinaţiunile anticomuniste ale lui Kong Qingru, şef de district, şi, trădându-şi familia şi sătenii, ajunge să-şi plătească ambiţiile meschine cu viaţa. În schimb, băiatul cel mic, Fărâmiţă, cade eroic, la numai şase ani, în lupta cu duşmanul.

Între caracterele memorabile ale romanului se află însă nevasta ţăranului Zhang, Cumătră A Treia, femeie cu inimă generoasă şi minte ascuţită, o luptătoare de o dârzenie neasemuită, punând mai presus de sentimentele sale de mamă cerinţele şi ţelurile luptei; inima ei de mamă tresare însă pentru fiecare gest îndrăzneţ sau aclţiune revoluţionară a copiilor ei, dar ea nu e omul care g să dea vreodată înapoi, ci, dimpotrivă, în momentele sale I se reculegere nu face decât să caute şi să aleagă modaliitatea cea mai bună de a-i veni de hac duşmanului.

Crizantema, Piersica şi Frumoasa sunt trei ipostaze ale mamei lor. Frumoasa este visătoare, dar voluntară în privinţa opţiunilor sale în dragoste, ceea ce o ajută să-şi depăşească gingăşia fizică şi să lupte umăr la umăr alămuri de surorile sale. Piersica este un caracter călit de timpuriu fizic şi sufleteşte, fiind crescută de mică fără menajamente, ca un fel de flăcău al familiei. Răbdarea,

dârzenia şi înţelepciunea, ca şi generozitatea inimii constituie zestrea ei spirituală din partea Cumetrei A Treia, dar aceasta capătă nuanţe şi expresii unice în cadrul personalităţii sale formate de propria-i experienţă de viaţă.

Curată, duioasă şi dăruită total luptei împotriva silniciilor dinăuntrul şi din afara ţării, Crizantema este. Prin prospeţimea şi tăria crezurilor sale luminoase şi limpezi personajul simbol al cărţii. Ca şi crizantema de munte, ea este mai mult decât o existenţă fizică, materială, ea este rădăcina vie care susţine, peste vitregiile anotimpului sau vieţii, floarea idealului, nădejdea, speranţa de împlinire a ţelului omenirii: înstăpânirea în lume a soarelui cald şi paşnic. Cu o asemenea viziune optimistă, romanul obiectiv, sobru, viguros, care sfârşeşte totuşi cu moartea eroică a mezinei lui Zhang, îşi justifică la modul cel mai îndreptăţit titlul simbolic, plin de poezie, al triumfului Crizantemei de munte, al oamenilor cu tărie de piatră care rămân să continue lupta, s-o ducă mai departe.

Personaje eroice, măreţe, pe măsura momentului pe care îl trăiesc sunt şi Ghen şi Liqi, lideri comunişti, intelectuali, care renunţă la viaţa de familie pentru a se dedica educării poporului, progresului social şi luptei pentru eliberarea ţării. Primul va fi executat de autorităţile

reacţionare, iar cel de-al doilea se va sacrifica într-o încleştare cu forţele japoneze de ocupaţie. Un loc aparte îl ocupă partizanii şi conducătorul lor, Yu Zhenhai, zis Pietrarul, cu sufletul de puritatea jadului. Bărbat cu o statură fizică impresionantă, beneficiind şi de o rară frumuseţe spirituală, Yu Zhenhai este tipul eroului popular în jurul căruia se ţes legende peste legende, el murind şi înviind ca un nemuritor; el este acela care devine purtătorul plenar al însemnelor de demnitate şi neatârnare ale naţiunii, cel care, datorită capacităţilor sale de luptător şi de conducător, va birui agresorul şi, ca un prototip al chinezului conştient şi matur, se va impune pe plan intern şi va clădi China nouă. Ceilalţi partizani, fraţii Liu, Baochuan, Cincizeci, Gao Yushan (chiar Kong Juren) şi alţii sunt individualităţi puternice, oameni de acţiune, plini de vitejie.

Romanul are pagini de o mare forţă emoţională, scene simbolice, într-o tratare romantică, aşa cum ar fi: moartea lui Baochuan, care, ciuruit de gloanţe, pe jumătate cadavru în braţele iubitei sale, preferă să dispară în apele oceanului, împreună cu femeia iubită, decât să fie capturat; sacrificarea prin împingerea în abis a lui Fărâmiţă de către însăşi mama lui, Cumătră A Treia,

singura cale pentru a împiedica năvălirea duşmanului într-o peşteră unde se aflau partizanii răniţi, şi încă multe asemenea acte zguduitoare de sacrificiu în numele idealului suprem de luptă al poporului.

Dincolo de acţiunea propriu-zisă, reţin atenţia momentele de viaţă ţărănească, aspră, dură, împletite cu scene încărcate de culoare locală, marcate de elemente ale tradiţiei populare, fie în clipe fundamentale, precum naşterea, căsătoria, moartea, fie în cotidian.

Romanul *Crizantema de munte* de Feng Deving se adresează deopotrivă tinerilor şi celor maturi, iar experienţa amară a războiului, prin puterea de evocare vie, sensibilă a talentului remarcabil al autorului, capătă proporţii de avertisment cutremurător pentru generaţiile de astăzi.

Romanul *Crizantema de munte* este o operă literară solidă, vie, susţinută printr-un dialog sclipitor, adesea încărcat de umor, în jurul unor personaje viguroase, memorabile, angrenate în întâmplări exemplare pentru spiritul de luptă eroică al poporului chinez dintotdeauna.

CONSTANTIN LUPEANU